Mötesbok: Kommunfullmäktige (2025-11-24)

Kommunfullmäktige

Datum: 2025-11-24

Plats: Fullmäktigesalen, Rådhusesplanaden 6

Kommentar:

Dagordning

Val av justerare och fastställande av dagordning

230/25 Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-11-24 4

Beslutsärende som innehåller sekretessuppgifter

231/25 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY 5

Interpellationer och frågor

232/25 Interpellation: Rapporterna om vanvården inom äldreomsorgen fortsätter; Joline Göttfert (M) 70

233/25 Interpellation: Kommer du att utse en person i Kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen? Davis Kaza och
Patrik Brännberg (AP) 75

234/25 Interpellation: Hur tryggar Umeå kommun bostäder till unga vuxna? Liv Zetterberg (V) 80

235/25 Interpellation: 4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade; Anders Ågren (M) 85

236/25 Interpellation: Öka nyttjandet av kommunens anläggningar; Joline Göttfert (M) 88

237/25 Interpellation: Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå? Anders Ågren (M) 91

238/25 Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L) 94

239/25 Interpellation: Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård? Liv Zetterberg (V) 97

240/25 Interpellation: Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader? Davis Kaza (AP) och
Patrik Brännberg (AP) 99

241/25 Interpellation: Hur får vi fler flickor att intressera sig för STEM? Hanna Lundin Jernberg (L) 102

242/25 Interpellation: Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund? Veronica Kerr (KD) 105

243/25 Fråga: Anser du att det är lämpligt att ordförande i äldrenämnden skyller vanvård på de äldre? Davis Kaza (AP) 108

244/25 Fråga: Folkets hus i Umeå kommun agerar anti-demokratiskt; Lars Forsgren (SD) 112

245/25 Fråga: Äventyrslek på Olofsdal? Maria Lindvall (-)(L) 114

246/25 Fråga: Visselblåsarfunktionen och Arbetsmiljöverket; Davis Kaza (AP) 115

247/25 Fråga: Planerar Umeå kommun att bygga ett ”Dagvårdhem”? Mattias Larsson (C) 117

Ärenden

248/25 Motion 1/2025: Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning; Mattias Larsson och Maja Westling Palmberg (C) 119

249/25 Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C) 128

250/25 Motion 4/2025: Avskaffa ensamarbetet i förskolan; Tobias Holmbom och Bore Sköld (V) 140

251/25 Motion 6/2025: Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål; Anna-Karin Sjölander (C) 156

252/25 Motion 8/2025: Återinför ”Krogar mot Knark” i Umeå; Veronica Kerr (KD) 164

253/25 Antagande: Detaljplan för del av Sävar 61:1 m.fl. 183

254/25 Översyn styrdokument hösten 2025 347

255/25 Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun 374

256/25 Taxa för byggnadsnämndens verksamheter 443

257/25 Fyllnadsval; ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen och ersättare i personalnämnden; Carin Nilsson (S) 518

258/25 Valärende; Styrelseledamöter Visit Umeå AB 519

259/25 Anmälningsärenden 2025-11-24 522

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-11-21

Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00031

Val av justerare och fastställande av dagordning 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Peter Vigren (S) och Veronica Kerr (KD)

att digital justering äger rum senast måndag 1 december kl. 15.00

att fastställa dagordning för mötet.

Beredningsansvariga

Tomas Jakobsson
Olov Häggström

Förnamn, Efternamn	Olov Häggström
Befattning	Utredare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-30
Kommunstyrelsen

Diarienr: KS-2025/00967

Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY

I ärendet föreligger sekretess enligt OSL-19:1,3 och 31:16 gällande avtalen.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att sälja samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med förslag från Umeå kommunföretag AB.

Ärendebeskrivning

Umeå Kommunföretag AB tillställer kommunstyrelsen och kommunfullmäktige rubricerat ärende.

Kvarken Link OY är moderbolaget i den av Umeå och Vasa ägda rederikoncernen. Umeå kommunföretag äger 50 % och Vasa stad resterande 50 % av aktierna i Kvarken Link OY. Kvarken Link OY äger i sin tur 100 % av driftbolaget, NLC Ferry AB OY (Wasaline). Färjan, Aurora Botnia, kommer fortsatt att ägas av Kvarken Link OY och hyras ut till den nya operatören. Affären förutsätter godkännande av EIB, Europeiska investeringsbanken, där lånen för färjan ligger.

Umeå kommunföretag AB beslutar 2025-11-03

att uppdra åt Kvarken Link OY att sälja samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med bilagt affärsförslag, villkorat att Kommunfullmäktige tillstyrker försäljningen.

att föreslå kommunstyrelsen att tillstyrka försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

att föreslå kommunfullmäktige att besluta om försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00967

Beslutsunderlag

Styrelseprotokoll från Umeå Kommunföretag AB 2025-11-03. Läggs på bordet.
Missiv från Umeå Kommunföretag AB.
Avtal om aktieöverlåtelse. Sekretess
Ändringsavtal. Sekretess
Analys av fördelar. Sekretess.

Beslutet ska skickas till

Umeå Kommunföretag AB för vb. till berörda.

Elin Pietroni
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

2025-10-27

Umeå kommunföretag ABs styrelse

Aktieförsäljning NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4)

Kvarken Link OY är moderbolaget i den av Umeå och Vasa ägda rederikoncernen. Umeå kommunföretag äger 50% och Vasa Stad resterande 50% av aktierna i Kvarken Link OY. Kvarken Link OY äger i sin tur 100% av driftsbolaget, NLC Ferry AB OY (Wasaline). Färjan, Aurora Botnia, kommer fortsatt att ägas av Kvarken Link OY och hyras ut till den nya operatören. Affären förutsätter godkännande av EIB, Europeiska investeringsbanken, där lånen för färjan ligger.

Förslag till beslut

Umeå kommunföretag beslutar:

- **att** uppdra åt Kvarken Link OY att sälja samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med bilagt affärsförslag, villkorat att Kommunfullmäktige tillstyrker försäljningen.
- **att** föreslå Kommunstyrelsen att tillstyrka försäljning av samtliga aktier enligt ovan.
- **att** föreslå Kommunfullmäktige att besluta om försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

Bakgrund

Umeå Kommun och Vasa Stad beslutade att starta upp ett gemensamt rederi med avsikt att trafikera linjen Umeå-Vasa när den tidigare ägaren till rederiet RG Line försattes i konkurs 2011 och att det inte fanns någon privat aktör som var beredda att ta vid. Bolaget NLC Ferry AB OY bildades 2012. Trafiken startades upp genom att förvärva en gammal färja, Wasa Express. Ägarna fattade beslut om att bygga en ny och för linjen anpassad färja, Aurora Botnia. Bygget startade i september 2019 och jungfrufärden genomfördes den 28:e augusti 2021.

Trafiken har väl uppfyllt ägarnas krav, såväl ekonomiskt som funktionellt, och har väckt stort intresse internationellt för sin hållbara profil. Linjen Umeå-Vasa blev världens första gröna sjöfartskorridor under hösten 2025. Den operativa driften av Wasaline fungerar i dagsläget mycket kostnadseffektivt. Vi ser dock en risk framåt med nya krav, kompetensförsörjning och en färja som behöver mer underhåll. En liten aktör får utmaningar i;

- Driftsäkerhet, längre tider på varv
- Kompetensförsörjning av nyckelresurser
- Utökad verksamhet kräver nytt tonnage
- Ökade bränslekostnader

En stor svensk aktör, Stena Line Scandinavia AB, vill förvärva driftsbolaget NLC Ferry (Wasaline). De ser en stor potential i att komplettera rutten Umeå-Vasa i sitt befintliga färjenätverk med en ny marknad i norra Sverige och Finland. Avtalet bygger på att bolaget garanterar befintlig tidtabell och jobbar för att utveckla densamma under 10 år med option att förlänga. Trafiken kommer att ske med Aurora Botnia och med kompletterande tonnage. Färjan, Aurora Botnia, kommer fortsatt att ägas av städerna via Kvarken Link OY. Väljer den nye operatören att ett avtalstiden slut förlänga avtalet med ytterligare 10 år finns en option om att samtidigt förvärva färjan till ett i förväg bestämt pris. Vasa stad kommer att föreslå till Stadsfullmäktige att sälja aktierna i NLC Ferry AB OY till Stena Line Scandinavia AB.

Beredning

Fredrik Lundberg

Styrelseprotokoll nr **293 – direktjustering av paragraf 4:4**

PROTOKOLL fört vid sammanträde med
styrelsen för Umeå Kommunföretag AB
Den 3 november 2025. 13:15 – 14:30.

Beslutande: Hans Lindberg
Anders Ågren
Mattias Larsson
Bore Sköld
Tomas Wennström
Elmer Eriksson

Ej närvarande: Janet Ågren

Övriga närvarande: Fredrik Lundberg
Fredrik Forsell
Jonas Wållberg VD Inab
Lena Höök Gustafsson – Ekonomidirektör Umeå kommun

4:4 **Beslut – Försäljning av aktier (direktjusteras)**

Kvarken Link OY är moderbolaget i den av Umeå och Vasa ägda rederikoncernen. Umeå kommunföretag äger 50 % och Vasa stad resterande 50 % av aktierna i Kvarken Link OY. Kvarken Link OY äger i sin tur 100 % av driftbolaget, NLC Ferry AB OY (Wasaline). Färjan, Aurora Botnia, kommer fortsatt att ägas av Kvarken Link OY och hyras ut till den nya operatören. Affären förutsätter godkännande av EIB, Europeiska investeringsbanken, där lånen för färjan ligger.

UKF:s styrelse beslutar:

Att uppdra åt Kvarken Link OY att sälja samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med bilagt affärsförslag, villkorat att Kommunfullmäktige tillstyrker försäljningen.

Att föreslå Kommunstyrelsen att tillstyrka försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

Att föreslå Kommunfullmäktige att besluta om försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

Att besluta om omedelbar justering av paragraf 4:4.

5:1 **Nästa sammanträde 2025-12-01 kl 1315**

§6 **Sammanträdets avslutning**

Vid protokollet

Fredrik Lundberg

Justeras

Hans Lindberg Anders Ågren

Denna fil är sekretess skyddad

Titel : Avtal om aktieöverlåtelse - Project West - SPA_inofficiell svensk översättning
Skyddskod : Allmän handling - skyddad enligt sekretess
Paragraf : Se kommentar

Denna fil är sekretess skyddad

Titel : Ändringsavtal - Draft Amendment Agreement Aurora Botnia - inofficiell svensk översättning
Skyddskod : Allmän handling - skyddad enligt sekretess
Paragraf : Se kommentar

Denna fil är sekretess skyddad

Titel : Analys av fördelar - Project West - Benefits analysis_ inofficiell svensk översättning
Skyddskod : Allmän handling - skyddad enligt sekretess
Paragraf : Se kommentar

PROJECT WEST – CONFIDENTIAL DRAFT
EY revised draft 8.10.2025

INOFFICIELL ÖVERSÄTTNING - KONFIDENTIELL

AVTAL OM AKTIEÖVERLÅTELSE

AV OCH MELLAN

KVARKEN LINK OY

OCH

STENA LINE SCANDINAVIA AB

GÄLLANDE SAMTLIGA AKTIER I

NLC FERRY AB OY

[3 november] 2025

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND 1
2. DEFINITIONER OCH TOLKNING 1
3. FÖRSÄLJNING OCH KÖP 8
4. ÖVERLÅTELSE AV ÄGANDERÄTT OCH ÖVERLÅTELSESKATT 8
5. UNDERTECKNANDE AV BOLAGSSBESLUT 8
6. ERSÄTTNING 9
7. TILLTRÄDE 13
8. VERKSAMHETENS FÖRVALTNING FRAM TILL TILLTRÄDE 16
9. SÄLJARENS GARANTIER 18
10. KÖPARENS GARANTIER 29
11. SÄLJARENS ANSVAR 29
12. BEGRÄNSNING AV ANSVAR 30
13. KÖPARENS OCH SÄLJARENS SÄRSKILDA ÅTAGANDEN 33
14. KÖPOPTION OCH FORTSATT TRAFIK 35
15. ÖVERLÅTELSE 35
16. MEDDELANDEN 35
17. ÖVRIGT 36
18. TILLÄMPLIG LAG OCH TVISTLÖSNING 37

Bilagor

Bilaga	Beskrivning
Bilaga 2.30	Datarumsmaterial
Bilaga 4.2.1	Undertecknande av bolagsbeslut av Säljaren och Bolaget
Bilaga 5.2	Undertecknande av bolagsbeslut av Köparen
Bilaga 6.2.1	Köpeskilling och Justeringsbelopp
Bilaga 7.5.1 (c)	Avtal mellan Säljaren och Bolaget eller dess Närstående Bolag
Bilaga 7.5.1(h)	Mall för avskedsbrev
Bilaga 7.5.1(j)	Ändringsavtal för Bareboat Charter-avtalet
Bilaga 7.5.1(k)	Hamnavtal
Bilaga 9.12	Väsentliga Avtal
Bilaga 9.15.1	Understöd och Bidrag

DETTA AKTIEÖVERLÅTELSEAVTAL (**Avtalet**) har ingåtts den **[3 november]** 2025 av och mellan:

(1) **KVARKEN LINK OY** (FO-nummer 2965226-4), med registrerat säte på Skeppsredargatan 1, 65170 Vasa, Finland (**Säljaren**); och

(2) **STENA LINE SCANDINAVIA AB** (FO-nummer 556231-7825), med registrerat säte i 405 19 Göteborg, Sverige (**Köparen**).

(Köparen och Säljaren tillsammans **Parterna** och var för sig en **Part**)

1. BAKGRUND

(A) Säljaren är ägare till samtliga emitterade och utestående aktier i NLC Ferry Ab Oy, ett aktiebolag som bildats under och verkar enligt finsk lag, med registrerat säte på Skeppsredargatan 1, 65170 Vasa, Finland, med FO-nummer 2490732-8 (**Bolaget**).

(B) Säljaren är ägare av fartyget M/S Aurora Botnia (registreringsnummer 103062; IMO-nummer 9878319) (**Fartyget**). Säljaren och Bolaget har ingått ett bareboat charteravtal daterat den 20 januari 2022 (gällande från och med den 1 september 2021; inkluderande ändringar från tid till annan) avseende Fartyget, enligt vilket Bolaget bedriver gods- och passagerartrafik mellan Vasa, Finland och Umeå, Sverige med Fartyget (**Bareboat Charter-avtalet**).

(C) Köparen önskar förvärva hundra (100) procent av aktierna i Bolaget, det vill säga 100 aktier i Bolaget (**Aktierna**) från Säljaren, och Säljaren önskar sälja Aktierna till Köparen (**Transaktionen**).

(D) I samband med Transaktionen kommer Säljaren och Bolaget överens om att fortsätta gods- och passagerartrafiken med Fartyget mellan hamnarna i Vasa, Finland och Umeå, Sverige, enligt vad som närmare anges i detta avtal.

HÄRMED kommer Parterna överens om följande:

2. DEFINITIONER OCH TOLKNING

Om inte annat uttryckligen anges eller tydligt framgår av sammanhanget, ska följande termer, varhelst de används i detta Avtal, ha de betydelser som anges nedan:

2.1	**Redovisningsprinciper**	avser de finska redovisningsstandarderna (FAS) samt tillämpliga lagar, praxis och förfaranden som konsekvent tillämpas av Bolaget vid upprättandet av dess bokslut.
2.2	**Bokslut**	avser Bolagets reviderade bokslut för den räkenskapsperiod som avslutades på Bokslutsdagen, upprättade i enlighet med Redovisningsprinciperna och inkluderade i Datarumsmaterialet.
2.3	**Bokslutsdag**	avser den 31 December 2024.
2.4	**Ytterligare läckage**	har den betydelse som anges i punkt 6.3.7.

2.5	**Meddelande om Ytterligare läckage**	har den betydelse som anges i punkt 6.3.7.
2.6	**Tilläggsköpeskilling**	har den betydelse som anges i punkt 6.6.1.
2.7	**Justeringsbelopp**	har den betydelse som anges i punkt 6.3.
2.8	**Redogörelse för Justeringsbeloppet**	har den betydelse som anges i punkt 6.3.2.
2.9	**Närstående bolag**	betyder, i förhållande till ett bolag, en annan juridisk person eller individ, varje annan juridisk person eller individ som direkt eller indirekt kontrollerar, kontrolleras av eller står under direkt eller indirekt gemensam kontroll med det aktuella bolaget, den juridiska personen eller individen.
2.10	**Avtal**	avser detta avtal tillsammans med eventuella Bilagor.
2.11	**Bilaga**	avser en bilaga till detta Avtal.
2.12	**Tillämplig lag**	betyder, i förhållandet till en Person, varje lag, förordning, dom, rättslig princip eller annat juridiskt bindande krav eller regel från någon statlig eller offentlig myndighet inom någon jurisdiktion som från tid till annan är tillämplig på en sådan Person.
2.13	**Bareboat Charter-avtal**	har den betydelse som anges i Bakgrund (B)
2.14	**Ändringsavtal för Bareboat Charter-avtalet**	har den betydelse som anges i punkt 7.5.1(j).
2.15	**Verksamhet**	avser den verksamhet som bedrivs av Bolaget på Tillträdesdagen.
2.16	**Bankdag**	avser en dag då banker i allmänhet har öppet för verksamhet i Finland och Sverige.
2.17	**Köpare**	har den betydelse som anges i ingressen.
2.18	**Köparens Avtalsteam**	avser [redacted] och [redacted].
2.19	**Köparens Garantier**	avser de representationer och garantier som ges av Köparen enligt punkt 9.21.

2.20	**Kravet**	avser ett godtroget *(bona fide)* krav som Köparen riktar mot Säljaren avseende en Förlust.
2.21	**Tillträde**	avser verkställandet av försäljningen och köpet av Aktierna i enlighet med detta Avtal.
2.22	**Tillträdesbokslut**	avser Bolagets bokslut för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2025 och slutar den 31 december 2025 (inklusive den dagen), upprättat av Köparen i enlighet med Redovisningsprinciperna.
2.23	**Tillträdesdagen**	har den betydelse som anges i punkt 7.4.1.
2.24	**Nettoskuld vid Tillträde**	avser Nettoskulden per den 31 december 2025, beräknad baserat på Tillträdesbokslutet.
2.25	**Justering av Nettorörelsekapital vid Tillträde**	avser skillnaden mellan Nettorörelsekapitalet per den 31 december 2025 och det Normaliserade nettorörelsekapitalet, beräknat baserat på Tillträdesbokslutet.
2.26	**Bolaget**	har den betydelse som anges i Bakgrund (A).
2.27	**Bolagets återkravsbelopp**	har den betydelse som anges i punkt 6.6.4
2.28	**Konfidentiell information**	har den betydelse som anges i punkt 13.2.1(c).
2.29	**Datarum**	avser det virtuella datarum, inklusive clean room, i Project West i Admincontrol som underhålls av Säljaren och till vilket Köparen och dess rådgivare har fått tillgång, omfattande det material som anges i **Bilaga 2.30** och som ingår i den USB-enhet som överlämnas av Säljaren till Köparen vid eller omedelbart efter Tillträdet.
2.30	**Datarumsmaterial**	avser de dokument och den information som gjorts tillgängliga av Säljaren för granskning av Köparen och dess rådgivare i Datarummet (inklusive skriftliga svar på de frågor som ställts av Köparen och dess rådgivare i samband med Due Diligence-granskningen) före Signeringsdatumet, information som gjorts tillgänglig för Köparen och Köparens rådgivare av Säljaren och Säljarens rådgivare i protokollen från ledningsintervjuerna som hölls i maj och juni 2025, samt ytterligare dokumentation och information som skriftligen lämnats till Köparen, samt all skriftlig korrespondens mellan Säljaren och Köparen eller deras respektive professionella rådgivare före Signeringsdatumet, i samtliga fall såsom de återfinns i Datarummet och anges i dokumentförteckningen i **Bilaga 2.30**.

2.31	**Due Diligence**	avser den finansiella, skattemässiga, juridiska, kommersiella och tekniska due diligence-granskningen av Bolaget som genomförts av Köparen och dess rådgivare och representanter före Signeringsdatumet.
2.32	**Inteckning**	avser varje pant, inteckning, anspråk, säkerhetsrätt, belastning, option, kapitalandel, äganderättsförbehåll, förköpsrätt, rätt till första vägran *(right of first refusal)*, krav på samtycke eller annan tredje parts rättighet eller säkerhetsrätt av något slag.
2.33	**Estimerad Nettoskuld**	avser Säljarens uppskattning i god tro av Nettoskulden vid Tillträde.
2.34	**Estimerad Justering av Nettorörelsekapital**	avser Säljarens uppskattning i god tro av skillnaden mellan Rörelsekapitalet per den 31 december 2025 och det Normaliserade Rörelsekapitalet.
2.35	**Estimerad Köpeskilling**	har den betydelse som anges i punkt 6.2.
2.36	**Skäligen redovisat**	avser varje risk, fakta, omständighet, händelse, förekomst eller annan fråga som har vederbörligen upplysts (i) i detta Avtal (inklusive Bilagor) eller (ii) till Köparen (inklusive dess representanter och professionella rådgivare) i det Datarumsmaterial som tillhandahållits, i varje enskilt fall på ett sådant sätt att en granskning av tillämpliga dokument skulle göra det möjligt för en köpare som agerar med professionella rådgivare med tillbörlig omsorg och aktsamhet, att skäligen förstå att sådan risk, omständighet, händelse eller fråga utgör ett brott mot någon av Garantierna.
2.37	**Fundamentala Garantier**	avser de garantier som anges i punkterna 9.1.2 (Med hänsyn till punkt 12.3.1(f) garanterar och försäkrar Säljaren härmed gentemot Köparen att de utfästelser och garantier som anges i denna punkt 9 (**Säljarens Garantier**) är sanna, korrekta och inte vilseledande på såväl Signeringsdatumet som Tillträdesdagen. förhållanden) och 9.3.4 (Status; Ingen insolvens).
2.38	**GDPR**	har den betydelse som anges i punkt 9.11.1.
2.39	**Oberoende Revisor**	avser [redacted], och om detta bolag inte är kapabelt eller villigt att agera, ska Parterna komma överens om ett annat internationellt erkänt oberoende revisionsbolag. Om Parterna inte kan enas om en oberoende revisor inom tio (10) Bankdagar efter att de fått kännedom om sådan oförmåga eller ovilja att agera, kan endera Parten begära att Finlands handelskammare utser en auktoriserad revisor anställd hos ett av de fyra stora revisionsbolagen i Finland

([redacted]) som Oberoende Revisor.

2.40 **Immateriella Rättigheter** avser alla patent, nyttighetsmodeller, mönster, upphovsrätt (inklusive närstående rättigheter), domännamn, varumärken, firmanamn och bifirmanamn, know-how, produktbeskrivningar samt andra immateriella rättigheter av vilket slag som helst (oavsett om de är registrerade eller inte) enligt Tillämplig lag, samt ansökningar om sådana rättigheter, inklusive alla licenser därtill.

2.41 **Nyckelperson(er)** avser [redacted] och [redacted].

2.42 **Läckage** avser något av följande, i den utsträckning det inträffat under perioden mellan den 31 december 2025 (exklusive den 31 december 2025) och Tillträdesdagen (inklusive Tillträdesdagen):

(a) varje utdelning av dividend eller annan form av vinst- eller tillgångsdistribution som betalats eller tillhandahållits av Bolaget till förmån för Säljaren eller något Närstående Bolag till Säljaren;

(b) varje betalning som gjorts eller tillgång av värde som överförts av Bolaget till Säljaren eller till något Närstående Bolag till Säljaren, inklusive men inte begränsat till betalningar avseende aktiekapital eller andra värdepapper i Bolaget som emitterats, inlösts, återköpts, återbetalats eller på annat sätt varit föremål för kapitalåterföring eller annan hantering av värdepapper;

(c) varje eftergift eller avstående från fordringar som Bolaget har gentemot Säljaren eller något Närstående Bolag till Säljaren;

(d) incitament till någon styrelseledamot, verkställande direktör eller anställd i Bolaget som utlöses till följd av den Transaktion som avses här;

(e) åtagande av Bolaget att ta på sig finansiella förpliktelser (inklusive garantier, skadeståndsansvar eller Inteckningar) av eller till förmån för Säljaren eller Närstående Bolag till Säljaren;

(f) betalningar av kostnader och utgifter (såsom rådgivningsarvoden) av Bolaget för Säljaren eller dess Närstående Bolags räkning i samband med Transaktionen;

(g) Skatter som Bolaget ska betala eller har ådragit sig till följd av ovanstående punkter 0–(e);

dock exklusive varje Tillåtet Läckage. Vid fastställandet av beloppet för Läckage ska eventuella faktiska Skattemässiga fördelar (inklusive avdragsrätt eller annan möjlig förmån av sådan betalning, efterskänkning eller annan åtgärd) beaktas som en minskning av sådant Läckage.

2.43 **Förlust** avser varje direkt eller rimligen förutsebar indirekt förlust, skada, kostnad och utgift (inklusive, utan begränsning, skäliga rådgivararvoden och skäliga utredningskostnader) som åsamkas eller uppkommer för Köparen och/eller Bolaget till följd av Säljarens brott mot detta Avtal, inklusive brott mot Säljarens Garantier.

2.44 **Väsentliga Avtal** har den betydelse som anges i punkt 9.12.

2.45 **Nettoskuld** avser Bolagets sammanlagda nettoskuld såsom den definierats och beräknats i enlighet med **Bilaga 6.2.1**.

2.46 **Nettorörelsekapital** avser Bolagets nettorörelsekapital såsom definierat och beräknat i enlighet med **Bilaga 6.2.1**.

2.47 **Normaliserat Nettorörelsekapital** avser genomsnittet för en [12]-månadersperiod av Nettorörelsekapitalet för perioden från [ ] 2024 till [ ] 2025, det vill säga EUR [redacted].[1]

2.48 **Anmält Läckage** har den betydelse som anges i punkt 6.2.1.

2.49 **Sedvanlig Verksamhet** avser genomförandet av Bolagets dagliga verksamhet i enlighet med tidigare praxis och på armlängdsbasis *(arm's lenght basis)*.

2.50 **Part/Parter** avser Säljaren och/eller Köparen.

2.51 **Tillstånd** har den betydelse som anges i punkt 9.14.

2.52 **Tillåtet Läckage** avser alla:

(a) belopp som har betalats eller ska betalas, eller ersättning för kostnader och utgifter som har gjorts eller ska göras av Bolaget till Säljaren eller ett Närstående Bolag till Säljaren inom loppet för den Sedvanliga Verksamheten i enlighet med Bareboat

---

[1] **C&S note to draft**: Subject to further assessment based on Buyer's financial due diligence.

Charter-avtalet och de avtal som anges i **Bilaga 7.5.1(c);**

(b) åtgärd, ärende eller betalning som Bolaget har vidtagit eller ska vidta på skriftlig begäran av Köparen; och

(c) betalning av skäliga arvoden samt ersättning för kostnader till styrelseledamöter i Bolaget i samband med deras arbete i Bolagets styrelse i enlighet med tidigare praxis.

2.53	**Person**	avser varje fysisk person, firma, bolag, aktiebolag, handelsbolag eller annan juridisk person med rättskapacitet, eller varje regering, stat eller statlig myndighet, lokal eller kommunal myndighet eller annan offentlig instans; inklusive, men inte begränsat till, efterträdare till var och en av dessa.
2.54	**Offentligt bidrag**	har den betydelse som anges i punkt 9.15.1.
2.55	**Köpeskilling**	har den betydelse som anges i punkt **Error! Reference source not found.** och avser det totala vederlaget som ska betalas för Aktierna enligt detta Avtal.
2.56	**Närstående Part**	avser varje Person som utgör en närstående part *(finska: lähipiiri)* enligt definitionen i 11 § i den finska aktiebolagslagen (Aktiebolagslag 624/2006, med ändringar).
2.57	**Närståendeavtal**	har den betydelse som anges i punkt 9.13.1.
2.58	**Behöriga Myndigheter**	avser (i) det finska arbets- och näringsministeriet eller Finlands regering och (ii) Konkurrens- och konsumentverket i Finland.
2.59	**Säljare**	har den betydelse som anges i ingressen.
2.60	**Säljarens Återkravsbelopp**	har den betydelse som anges i punkt 6.6.4
2.61	**Säljarens Kännedom**	avser faktisk kännedom hos styrelseledamöterna samt [redacted] och [redacted], samt den kännedom som dessa personer skulle ha efter vederbörlig och rimlig granskning av Säljarens Garantier.
2.62	**Säljarens Anmälan**	har den betydelse som anges i punkt 6.3.4.

2.63	**Säljarens Garantier**	avser de representationer och garantier som ges av Säljaren enligt punkt 8.2.
2.64	**Aktier**	har den betydelse som anges i Bakgrund (B)
2.65	**Signeringsdatum**	avser den **[**3 november 2025**]**.
2.66	**Skatt**	avser alla former av skatter, avgifter, pålagor och tullar som påförs av en myndighet, inklusive men inte begränsat till inkomstskatt, bolagsskatt, mervärdesskatt eller annan indirekt skatt, avgift eller tull, överlåtelseskatt, fastighetsskatt, inkomstskatt, socialförsäkringsavgifter och/eller pålagor, pensionsavgifter, tullavgifter samt alla former av källskatt, och alla straffavgifter, böter, avgifter, räntor, restskatter, skattetillägg eller andra tilläggsbelopp eller omprövningar relaterade därtill.
2.67	**Transaktion**	har den betydelse som anges i Bakgrund (B)
2.68	**Fartyg**	har den betydelse som anges i Bakgrund (B)
2.69	**Garantier**	avser Säljarens Garantier och Köparens Garantier (som framgår av sammanhanget) enligt vad som anges i punkt 7.6.3 och 9.21.

3. FÖRSÄLJNING OCH KÖP

I enlighet med och med förbehåll för villkoren i detta Avtal ska Säljaren sälja och överlåta Aktierna till Köparen, och Köparen ska köpa sådana Aktier från Säljaren.

4. ÖVERLÅTELSE AV ÄGANDERÄTT OCH ÖVERLÅTELSESKATT

4.1 Full och obegränsad äganderätt till Aktierna, fria från Inteckningar och tillsammans med alla rättigheter som hör till dem, ska övergå från Säljaren till Köparen vid Tillträdet mot betalning av den Estimerade Köpeskillingen och under förutsättning att Tillträdesåtgärderna som anges i punkt 7.4.2 har uppfyllts och genomförts.

4.2 Köparen ansvarar för betalningen av den överlåtelseskatt som tas ut vid förvärvet av Aktierna.

5. UNDERTECKNANDE AV BOLAGSRESOLUTIONER

5.1 Före undertecknandet av detta Avtal har Säljaren tillhandahållit Köparen en kopia av det skriftliga beslutet från Säljarens styrelse samt (avseende avstående från inlösenrätt och beviljande av samtycke i enlighet med samtyckesklausulen i Bolagets bolagsordning) från Bolaget och från styrelserna i städerna Vasa och Umeå, där undertecknandet av detta Avtal och genomförandet av Transaktionen godkänns i enlighet med villkoren och med förbehåll för villkoren i detta Avtal. Kopior av sådana bolagsbeslut bifogas härtill som **Bilaga 4.25.1**.

5.2 Före undertecknandet av detta Avtal har Köparen tillhandahållit Säljaren med en kopia av det skriftliga beslutet från Köparens styrelse som godkänner undertecknandet av detta Avtal och genomförandet av Transaktionen i enlighet med villkoren och med förbehåll för villkoren i detta Avtal. En kopia av ett sådant bolagsbeslut bifogas som **Bilaga 5.2**.

6. ERSÄTTNING

6.1 Köpeskilling

Den köpeskilling (**Köpeskillingen**) som ska betalas för Aktierna ska bestå av den Estimerade Köpeskillingen, justerad med Justeringsbeloppet och Ytterligare Läckage (i förekommande fall).

6.2 Fastställande av Estimerad Köpeskilling

6.2.1 Den estimerade köpeskillingen (den **Estimerade Köpeskillingen**) som ska betalas till Säljaren för Aktierna vid Tillträdet ska vara ett belopp som motsvarar:

(a) [redacted] euro.

(b) +/- den Estimerade Nettoskulden;

(c) +/- den Estimerade Justeringen av Nettorörelsekapitalet, och

(d) – de Anmälda Läckagen (i förekommande fall).

6.2.2 Säljaren ska, senast fem (5) Bankdagar innan Tillträdesdagen, till Köparen överlämna en beräkning av den Estimerade Nettoskulden, den Estimerade Justeringen av Nettorörelsekapitalet, de Anmälda Läckagen och den Estimerade Köpeskillingen i form av **Bilaga 6.2.1**. Denna beräkning av den Estimerade Köpeskillingen ska vara bindande för Parterna, dock med förbehåll för justeringar i enlighet med vad som anges i detta Avtal. Beräkning ska inkludera beloppet och andra rimligt tillgängliga uppgifter om varje Läckage som Säljaren har fått kännedom om före Tillträdet (var och en ett **Anmält Läckage**).

6.3 Justering av den Estimerade Köpeskillingen

6.3.1 Den Estimerade Köpeskillingen ska justeras enligt euro för euro-basis baserat på skillnaden mellan:

(a) Den Estimerade Nettoskulden och Nettoskulden vid Tillträde; och

(b) Den Estimerade Justeringen av Nettorörelsekapitalet och Justeringen av Nettorörelsekapitalet vid Tillträde.

6.3.2 Relevanta justeringar av den Estimerade Köpeskillingen ska göras enligt följande i enlighet med exempelberäkningen i **Bilaga 6.2.1**:

(a) i den mån den Nettoskulden vid Tillträdet är större än den Estimerade Nettoskulden vid Tillträdet ska den Estimerade Köpeskillingen minskas med skillnaden; eller

(b) i den mån Nettoskulden vid Tillträdet är mindre än den Estimerade Nettoskulden vid Tillträdet ska den Estimerade Köpeskillingen ökas med skillnaden; och

(c) i den mån Justeringen av Nettorörelsekapitalet vid Tillträdet är större än den Estimerade Justeringen av Nettorörelsekapitalet vid Tillträde ska den Estimerade Köpeskillingen ökas med skillnaden; eller

(d) i den mån Justeringen av Nettorörelsekapitalet vid Tillträde är mindre än den Estimerade Justeringen av Nettorörelsekapitalet vid Tillträde ska den Estimerade Köpeskillingen minskas skillnaden.

Den sammanlagda justeringen enligt ovan benämns Justeringsbeloppet. Ett exempel på beräkningen av Justeringsbeloppet finns i **Bilaga 6.2.1**.

6.3.3 Så snart som möjligt efter Tillträdesdagen ska Köparen upprätta Tillträdesbokslutet samt den skriftliga beräkningen baserad på denna (i form av **Bilaga 6.2.1**) av Justeringsbeloppet (**Justeringsbeloppsredovisningen**) och senast den 45:e Bankdagen efter Tillträde leverera Tillträdesbokslutet och Justeringsbeloppet till Säljaren.

6.3.4 Tillträdesbokslutet ska upprättas baserat på situationen per den 31 december 2025, inklusive detta datum.

6.3.5 Säljaren kan, senast den 30:e Bankdagen efter mottagandet av Tillträdesbokslutet och Justeringsbeloppet, lämna in en skriftlig anmärkning till Köparen som anger sådana punkter och belopp i Tillträdesbokslutet eller Justeringsbeloppsredovisningen som Säljaren inte håller med om (**Säljarens Anmärkning**).

6.3.6 I händelse av att Säljaren inte lämnar Säljarens Anmärkning senast på den 30:e Bankdagen efter mottagandet av Bokslutet och Justeringsbeloppsredovisningen, ska Säljaren anses ha slutgiltigt och oåterkalleligt godkänt Tillträdesbokslut och Justeringsbeloppsredovisningen.

6.3.7 Säljaren ska säkerställa att Köparen och dennes revisorer och redovisningskonsulter under Säljarens kontorstid har tillgång till alla böcker, register och andra dokument som tillhör Bolaget och som rimligen kan krävas för att upprätta och granska Tillträdesbokslutet samt upprätta Justeringsbeloppsredovisningen.

6.3.8 Utöver de justeringar som anges i punkterna 6.3 till 6.3.6 ovan, ska Köparen, om denne efter Tillträdet får kännedom om något Läckage som inte utgör ett Anmält Läckage (ett **Ytterligare läckage**), ha rätt att kräva betalning för det Ytterligare läckaget från Säljaren, under förutsättning att Köparen så snart det är rimligen möjligt, och i alla händelser senast tolv (12) månader från Tillträdesdagen, lämnar ett skriftligt meddelande därom (**Meddelande om Ytterligare läckage**), tillsammans med rimliga uppgifter som specificerar arten och beloppet av det Ytterligare läckaget samt annan information som rimligen krävs för att Säljaren ska kunna bedöma förekomsten av det Ytterligare läckaget. Säljaren ska kompensera Köparen, genom en minskning av Köpeskillingen, med ett belopp motsvarande det Ytterligare Läckaget (euro för euro) i omedelbart tillgängliga medel inom tjugo (20) Bankdagar efter att ha mottagit

Meddelandet om Ytterligare Läckage, såvida inte säljaren bestrider det i enlighet med punkt 6.3.8.

6.3.9 Om och i den mån Säljaren bestrider ett Meddelande om Ytterligare Läckage ska Säljaren inte vara skyldig att ersätta Köparen för det belopp som avser det bestridda Ytterligare Läckaget, såvida inte och tills dess att frågan har slutligen har avgjorts av den Oberoende Revisorn i enlighet med punkt 6.3.9.

6.4 Lösning av Tvister avseende Justeringsbeloppet och Ytterligare Läckage

6.4.1 För att undvika oklarheter är det uttryckligen överenskommet att det tvistlösningsförfarande som avtalats i denna punkt 6.3.9 endast ska tillämpas på tvister som rör Tillträdesbokslutet, Justeringsbeloppsredovisningen och eventuellt Ytterligare Läckage, och inte på någon annan bestämmelse i detta Avtal.

6.4.2 Varje tvist som avser eller uppstår på grund av Tillträdesbokslutet och/eller Justeringsbeloppsredovisningen och/eller eventuellt Ytterligare Läckage ska lösas enligt följande:

(a) Under en period om 20 Bankdagar efter det att Köparen har mottagit Säljarens Anmälning eller Meddelandet om Ytterligare Läckage, beroende på vad som är tillämpligt, ska Parterna försöka lösa tvisten i god tro; och

(b) Om Parterna inte har löst tvisten inom nämnda 20 Bankdagar ska ärendet, på begäran av antingen Köparen eller Säljaren, hänskjutas till den Oberoende Revisorn, som ska lämna sitt beslut till Parterna genom en skriftlig rapport med angivande av de justeringar (om några) som ska göras av de belopp och poster som anges i Säljarens Anmärkning eller Meddelandet om Ytterligare Läckage, i förekommande fall, senast den 30:e Bankdagen efter utnämningen.

6.4.3 Den Oberoende Revisorn ska endast beakta sådana belopp och poster som anges i Säljarens Anmärkning eller Meddelandet om Ytterligare Läckage, beroende på vad som är tillämpligt, och den Oberoende Revisorns beslut får under inga omständigheter omfatta andra frågor än de som anges i respektive meddelande, beroende på vad som är tillämpligt. Den Oberoende Revisorn ska tillämpa Redovisningsprinciperna på de frågor som tvisten gäller.

6.4.4 För att undvika oklarheter ska frågor om tolkningen eller tillämpningen av detta Avtal inte omfattas av den Oberoende Revisorns behörighet, utan ska avgöras genom skiljeförfarande i enlighet med punkt 17.10. Om Parterna inte är överens om huruvida en viss fråga faller inom den Oberoende revisorns behörighet, ska den aktuella frågan avgöras genom skiljeförfarande i enlighet med punkt 17.10.

6.4.5 Parterna har rätt att lämna in yttranden till den Oberoende Revisorn och ska ge den Oberoende Revisorn sådan tillgång till Bolaget samt annan assistans och dokumentation (inklusive, men inte begränsat till, böcker, register och arbetsmaterial som upprättats i samband med Bokslutet och Justeringsbeloppsredovisningen, Säljarens Anmärkning och Meddelandet om Ytterligare Läckage) som den Oberoende Revisorn eller den andra Parten skäligen kräver eller begär för att den

Oberoende Revisorn ska kunna fatta ett välgrundat beslut. Alla yttranden en part lämnar till den Oberoende Revisorn ska även tillhandahållas den andra parten.

6.4.6 Den Oberoende Revisorn ska agera i egenskap av expert och inte som skiljeman. Med undantag för bedrägeri eller uppenbart fel ska den Oberoende Revisorns beslut vara slutgiltigt och bindande för Parterna. Vid bedrägeri eller uppenbart fel ska frågan slutligt avgöras i skiljeförfarande enligt punkt 17.10, om någon av Parterna begär detta inom tio (10) Bankdagar från det att den Oberoende Revisorns skriftliga beslut mottagits i enlighet med punkt 6.4.2(b) ovan.

6.4.7 Köparen och Säljaren ska vardera stå för sina interna kostnader och utgifter i samband med upprättandet, granskningen och överenskommelsen eller fastställandet av Tillträdesbokslutet och Justeringsbeloppsredovisningen. Alla kostnader och utgifter för den Oberoende Revisorn ska delas mellan Parterna i proportion till utgången av tvisten som rör Justeringsbeloppet eller Ytterligare Läckage.

6.5 Betalning av Estimerad Köpeskilling och Justeringsbelopp

6.5.1 På Tillträdesdagen ska Köparen betala den Estimerade Köpeskillingen till Säljaren med omedelbart tillgängliga medel till det bankkonto som Säljaren har angett senast fem (5) Bankdagar före Tillträdesdagen.

6.5.2 Den Part som är skyldig att betala Justeringsbeloppet (i förekommande fall) ska betala Justeringsbeloppet i omedelbart tillgängliga medel på den 10:e Bankdagen efter det datum då Parterna (i) anses ha godkänt Tillträdesbokslutet och Justeringsbeloppsredovisningen, eller (ii) skriftligen har löst alla meningsskiljaktigheter avseende Tillträdesbokslutet och Justeringsbeloppsredovisningen, eller (iii) har mottagit ett eller flera meddelanden om den Oberoende Revisorns beslut avseende alla meningsskiljaktigheter som rör Tillträdesbokslutet och Justeringsbeloppsredovisningen. Sådan betalning ska göras till ett bankkonto som den mottagande Parten anger genom meddelande till den andra Parten senast vid Bankdagens slut tre (3) Bankdagar före den sista betalningsdagen.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

7. TILLTRÄDE

7.1 Villkor för Tillträde

7.1.1 Köparens och Säljarens skyldighet att genomföra Tillträdet är villkorat av att följande villkor har uppfyllts före eller senast på Tillträdesdagen:[2]

(a) respektive beslut som fattats av Säljarens stadsfullmäktige i Vasa och Umeå avseende Transaktionen har vunnit laga kraft;

[2] **C&S not till utkast:** Denna lista förutsätter att ett godkännande/samtycke/avstående från EIB för transaktionen kommer att erhållas innan undertecknandet. Annars bör den ingå som en CP.

[redacted]

(b) Köparen har genomfört en teknisk inspektion av Fartyget med ett resultat som i alla väsentliga avseenden är tillfredsställande för Köparen, som agerar skäligen (det är förstått att detta villkor endast gäller Köparens skyldighet att genomföra Tillträdet);

(c) nödvändiga godkännanden från Behöriga Myndigheter enligt den finska konkurrenslagen (948/2011) och den finska lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012, med ändringar) som krävs för Transaktionen har erhållits (uttryckligen eller genom att tillämpliga tidsfrister löpt ut);

(d) [ ]

7.2 Åtaganden inför Tillträde

7.2.1 Säljaren ska göra sitt bästa för att säkerställa att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att villkoren för Tillträde som anges i punkt 7.1.1(a) uppfylls så snabbt som praktiskt möjligt. Säljaren ska tillåta Köparen att genomföra en teknisk inspektion av Fartyget mellan Signeringsdatumet och Tillträdesdagen samt tillhandahålla Köparen den information och dokumentation som rör Säljaren och Bolaget och som är nödvändig för ansökningarna om godkännanden från Behöriga Myndigheter.

7.2.2 Vad gäller godkännanden från Behöriga Myndigheter enligt punkt 7.1.1(c) ska Köparen, under förutsättning att Säljaren och Bolaget förser Köparen med nödvändig information och dokumentation, lämna in anmälningar och genomföra anmälningsförfarandet i syfte att erhålla Behöriga Myndigheters godkännande så snart som praktiskt möjligt efter Signeringsdagen. Köparen ska hålla Säljaren informerad om statusen för diskussioner och förhandlingar. Om Behöriga Myndigheter inför begränsningar eller villkor för genomförandet av Transaktionen, ska Parterna träffas för att i god tro diskutera effekten av sådana begränsningar och villkor och, med hänsyn till Köparens intressen, sträva efter att vidta nödvändiga åtgärder för att genomföra Transaktionen enligt dess ursprungliga syfte. Köparen ska ha rätt att, med skälig bedömning, acceptera eller avvisa sådana begränsningar eller villkor som åläggs av Behöriga Myndigheter, och om Köparen anser att villkoren är oacceptabla har Köparen rätt att säga upp detta Avtal i enlighet med punkt 7.3.1.

7.2.3 Varje Part ska omedelbart informera den andra Parten när den får kännedom om att något av villkoren för Tillträde enligt punkt 7.1.1 har uppfyllts, eller om den får kännedom om att något sådant villkor inte längre kan uppfyllas. Om ett villkor för Tillträde inte kan uppfyllas, får en Part säga upp detta Avtal genom skriftligt meddelande till den andra Parten.

7.3 Slutdatum

7.3.1 Om de villkor som föregår Tillträdet som anges i punkt 7.1.1 inte har uppfyllts före det datum som infaller [redacted] har Köparen rätt att säga upp detta Avtal med omedelbar verkan, under förutsättning att punkterna 0 (Övrigt) och 17.10 (Tillämplig lag och Tvistlösning) ska förbli i full kraft och verkan trots uppsägning av detta Avtal.

7.3.2 Om de villkor som föregår Tillträdet som anges i punkt 7.1.1 inte har uppfyllts före det datum som infaller [redacted], har Säljaren rätt att säga upp detta Avtal med omedelbar verkan, under förutsättning att punkterna 0 (Övrigt) och 17.10 (Tillämplig lag och Tvistlösning) ska förbli i full kraft och verkan trots uppsägning av detta Avtal.

7.3.3 Part som gjort sitt bästa för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta Avtal ansvarar inte för någon förlust, kostnad eller skada som orsakas av uppsägning av detta Avtal i enlighet med denna punkt 6.6.5.

7.4 Tillträde

7.4.1 Tillträdet ska äga rum på Tillträdesdagen med start kl. 09.00 på EY Advisory Oys kontor, Storalånggatan 55, 65100 Vasa, Finland (eller elektroniskt eller på annan plats, om Parterna skriftligen har kommit överens om detta).

7.4.2 Med förbehåll för det Slutdatum som definieras i punkt 7.2.3 ska Tillträdet ske på ett datum (**Tillträdesdagen**) som är (i) [redacted] Bankdagar efter det att samtliga villkor för Tillträde enligt punkt 7.1.1 har uppfyllts, eller (ii) ett annat datum då Parterna skriftligen kommer överens om att Tillträdet ska äga rum. [redacted]

7.5 Tillträdesåtgärder

7.5.1 Vid Tillträde ska följande åtgärder vidtas, vilka verkställer försäljningen och köpet av Aktierna:

(a) Säljaren ska förse Köparen med skriftliga bevis på att villkoren för Tillträdet som anges i punkt 7.1.1(a) har uppfyllts;

(b) Köparen ska förse Säljaren med skriftliga bevis på att villkoren för Tillträdet som anges i punkt 7.1.1(c);

(c) Säljaren ska, för egen del och för sina Närstående Bolag, skriftligen bekräfta att ingen av dem har några krav, vare sig ersättningskrav eller andra krav, mot Bolaget (med undantag för eventuella upplupna men obetalda fordringar enligt Bareboat Charter-avtalet som uppkommit inom ramen för Sedvanlig Verksamhet), samt att inget avtal eller arrangemang kommer att kvarstå enligt vilket Bolaget har någon form av skyldighet gentemot Säljaren eller dess Närstående bolag, med undantag för Bareboat Charter-avtalet enligt Ändringsavtalet för Bareboat Charter-avtalet samt de avtal som anges i **Bilaga 7.5.1(c)**;

(d) Köparen ska betala den Estimerade Köpeskillingen till Säljaren;

(e) Säljaren ska överföra äganderätten till Aktierna, fria från Inteckningar, till Köparen;

(f) Köparen ska betala den överlåtelseskatt som tas ut vid försäljningen av Aktierna;

(g) Säljaren ska inskriva Köparen som ägare av Aktierna i Bolagets aktieägarförteckning och överföra dessa till Köparen;

(h) Säljaren ska till Köparen överlämna vederbörligen undertecknade avskedsbrev från nuvarande styrelseledamöter i Bolaget, gällande från Tillträdesdagen, där varje ledamot bekräftar att denne inte har några anspråk mot Bolaget avseende sin position som styrelseledamot per Tillträdesdagen (i den form som anges i **Bilaga 7.5.1(h)**);

(i) Köparen ska anta ett beslut som ensam aktieägare i Bolaget om val av nya styrelseledamöter;

(j) Säljaren och Bolaget ska ingå ett ändringsavtal till Bareboat Charter-avtalet (**Ändringsavtal till Bareboat Charter-avtalet**) som bifogas detta Avtal som **Bilaga 7.5.1(j)**

(k) Säljaren ska till Köparen överlämna vederbörligen undertecknade hamnavtal med Umeå Hamn AB och Vaasan Satama Oy i den form som anges i **Bilaga 7.5.1(k)**; och

(l) Parterna ska underteckna och verkställa ett tillträdesprotokoll som bekräftar och dokumenterar att de tillträdesleveranser som anges i denna punkt 7.5.1 och har fullgjorts och Tillträdet har verkställts.

Alla åtgärder som vidtas i samband med Tillträdet ska anses ha skett samtidigt som en del av en enda transaktion, och ingen leverans ska anses ha skett förrän varje sådan åtgärd har fullgjorts i sin helhet.

7.6 Åtgärder efter Tillträde

7.6.1 Om inte annat anges i detta Avtal, ska Parterna, om ytterligare åtgärder vid något tillfälle efter Tillträdet är nödvändiga eller önskvärda för att slutföra försäljningen och köpet av Aktierna enligt detta Avtal, vidta alla sådana ytterligare åtgärder som den andra Parten skäligen kan begära, på den begärande Partens bekostnad (såvida inte den begärande Parten har rätt till ersättning enligt detta Avtal).

7.6.2 Parterna ska utan dröjsmål efter Tillträdet göra anmälningar till handelsregistret för registrering och utnämning av nya styrelseledamöter i Bolaget.

7.6.3 Förutsatt att Bolagets revisor(er) inte motsätter sig detta, åtar sig Köparen att vid nästa ordinarie bolagsstämma i Bolaget verka för att verkställande direktören och de styrelseledamöter i Bolaget som har avgått eller vars uppdrag som styrelseledamot på annat sätt har upphört på eller före Tillträdesdagen beviljas ansvarsfrihet för sin förvaltning fram till Tillträdesdagen.

8. VERKSAMHETENS FÖRVALTNING FRAM TILL TILLTRÄDE

8.1 Från och med Signeringsdagen och fram till Tillträdet åtar sig Säljaren gentemot Köparen, i den mån det inte är förbjudet enligt Tillämplig lag, att utöva sådana befogenheter och rättigheter som står till dess förfogande för att säkerställa att Bolaget, från Signeringsdagen till och med Tillträdet, bedriver sin verksamhet i enlighet med Sedvanlig Verksamhet. Utan att begränsa allmängiltigheten i det föregående, åtar sig Säljaren att säkerställa att Bolaget, såvida inte annat uttryckligen överenskommits i detta Avtal eller krävs enligt tvingande bestämmelser i Tillämplig lag, avstår från att föreslå, ingå avtal om, genomföra eller på annat sätt vidta, direkt eller indirekt, utan Köparens på förhand skriftliga godkännande:

(a) eventuella avvikelser från Bolagets Sedvanliga Verksamhet;

(b) försäljning eller förvärv av tillgångar med värde som överstiger [redacted] euro;

(c) emission, förvärv eller inlösen av aktier, värdepapper eller rättigheter som berättigar till eller kan konverteras till aktier i Bolaget, eller erbjudande om eller beviljande av optioner avseende aktiekapitalet i Bolaget;

(d) avtal eller åtaganden som innebär investeringar överstigande [redacted] euro per enskild post och [redacted] euro totalt, exklusive mervärdesskatt;

(e) avstående från väsentliga krav eller rättigheter, eller förlikning av väsentliga krav, tvister eller rättsprocesser;

(f) uppskrivning eller nerskrivning av Bolagets tillgångar, tillsättning eller entledigande av revisorer utanför Sedvanlig Verksamhet, ändring av Bolagets räkenskapsperiod eller ändring Bolagets Redovisningsprinciper;

(g) Inteckning i Aktierna eller i rättigheter till Aktierna eller Bolagets tillgångar, eller att Bolaget beviljar garantier eller ersättningsförbindelser utanför Sedvanlig Verksamhet;

(h) investeringar i eller förlängning av tidsbundna insättningar, depositionsbevis eller andra kortfristiga investeringar med förfallodag efter Tillträdesdagen;

(i) garantier, ersättningsförbindelser eller andra avtal för att säkerställa tredje parts skyldigheter utanför Sedvanlig Verksamhet, eller Säljarens skyldigheter, eller upplåtelse av säkerheter i Bolagets tillgångar utanför Sedvanlig Verksamhet;

(j) väsentliga ändringar eller tillägg till anställningsvillkoren för styrelseledamöter i Bolaget eller Nyckelpersoner, eller uppsägning av Nyckelpersoner;

(k) anställning eller engagemang av person med en årslön om [redacted] euro eller mer;

(l) incitament till styrelseledamöter, verkställande direktör eller anställda i Bolaget som utlöstes av eller kommer att utlösas av Transaktionen;

(m) factoring av Bolagets fodringar, eller väsentliga ändringar i Bolagets rutiner eller tidpunkter för fakturering, indrivning av fordringar eller betalning till borgenärer, eller i Bolagets policy för reservering av kundfordringar;

(n) eftergift av skuld överstigande [redacted] euro eller avstående från belopp som ska betalas av, eller ansvar som åvilar, Säljaren eller dess Närstående Bolag gentemot Bolaget;

(o) ingående eller ändring av avtal eller arrangemang mellan Bolaget och/eller till förmån för Säljaren eller dess Närstående Bolag;

(p) ändring av Bolagets bolagsordning; eller

(q) ändring av Bolagets redovisningssystem, -principer, -policyer eller -praxis.

8.2 Det som anges ovan i punkt 8.1 ska inte tillämpas eller verka begränsande eller hindrande för sådana åtgärder eller handlingar (i) som krävs enligt Tillämplig lag, eller (ii) föreskrivs eller krävs enligt detta Avtal.

9. SÄLJARENS GARANTIER

9.1 Allmänt

9.1.1 Köparen har, före detta Avtals ingående, genomfört en Due Diligence av Bolaget i den omfattning som Köparen har bedömt som lämplig.

9.1.2 Med hänsyn till punkt 12.3.1(f) garanterar och försäkrar Säljaren härmed gentemot Köparen att de utfästelser och garantier som anges i denna punkt 9 (**Säljarens Garantier**) är sanna, korrekta och inte vilseledande på såväl Signeringsdatumet som Tillträdesdagen.

9.2 Behörighet, Aktier och Bolagsförhållanden

9.2.1 Både Säljaren och Bolaget är aktiebolag som är vederbörligen bildade och giltigt existerande enligt finsk lagstiftning, och har full behörighet och befogenhet att fullgöra sina skyldigheter enligt detta Avtal samt alla andra dokument eller handlingar som överlämnas i samband med Transaktionen. Bolaget har all nödvändig behörighet, rätt och kapacitet att äga, hyra och driva sina tillgångar samt bedriva Verksamheten på det sätt som den har bedrivits och bedrivs idag.

9.2.2 Säljaren äger Aktierna fria från Inteckningar, och Aktierna är fritt överförbara till Köparen. Aktierna har emitterats på ett giltigt sätt är till fullo betalda. Inga aktiebrev har utfärdats avseende Aktierna. Aktierna utgör 100 % av Bolagets emitterade och utestående aktier. Alla överlåtelse- och andra skatter som påförts eller hänför sig till tidigare överlåtelser av Aktierna, om några, har erlagts i behörig ordning.

9.2.3 Detta Avtal, när det verkställs av Säljaren, utgör lagliga, giltiga och bindande skyldigheter för Säljaren i enlighet med dess villkor och bestämmelser. Detta Avtal, Säljarens fullgörande av sina skyldigheter enligt detta Avtal samt fullbordandet av Transaktionen medför inte något brott mot eller strider mot Tillämplig Lag, någon dom

eller beslut från domstol, myndighet eller annat organ, eller mot bestämmelser i bolagsordningen, stadgarna eller motsvarande konstitutionella dokument för Säljaren eller Bolaget, beroende på vad som är tillämpligt. Bolaget har inga utestående konvertibla skuldebrev, teckningsoptioner, optionsrätter eller andra instrument eller förpliktelser som kräver att Bolaget emitterar några värdepapper, och det finns inget annat avtal eller arrangemang som ger tredje part rätt att förvärva eller teckna värdepapper i Bolaget eller använda rösträtt med avseende på Bolaget.

9.2.4 Inga anspråk, stämningar, rättsliga eller andra förfaranden pågår eller hotas mot Säljaren eller Bolaget eller dess tillgångar inför någon domstol, skiljenämnd eller administrativ myndighet som, om det avgörs negativt, skulle hindra Säljarens från att fullborda detta Avtal och den Transaktion som avses härigenom.

9.3 Bokslut

9.3.1 Boksluten har upprättats i enlighet med Tillämplig lag och Redovisningsprinciper och ger, i enlighet med Tillämplig lag och Redovisningsprinciper, en sann och rättvisande bild av Bolagets finansiella ställning och verksamhet per Bokslutsdagen samt av resultat, tillgångar och skulder och verksamhetens utfall för den period som avslutades på Bokslutsdagen.

9.3.2 De månadsrapporter för perioden från Bokslutsdagen till och med den 31 augusti 2025 som ingår i Datarumsmaterialet har upprättats i enlighet med Lagar och Redovisningsprinciper och innehåller inga väsentliga felaktigheter avseende Bolagets finansiella ställning, tillgångar och skulder samt verksamhetens resultat för respektive period som omfattas av sådana interimsrapporter. Parterna är medvetna om att Bolaget vid upprättandet av månadsrapporterna inte har inväntat samtliga leverantörsfakturor eller gjort samtliga periodiseringar.

9.3.3 Alla bokföringsposter som enligt tillämpliga lagar, förordningar eller Redovisningsprinciperna ska bokföras i Bolagets bokföringsmaterial har bokförts. Ingen väsentlig tillgång, skuld, förlust eller risk som är relevant för upprättandet av Boksluten och som enligt tillämpliga lagar, förordningar eller Redovisningsprinciperna ska inkluderas i böcker, register eller bokföringsmaterial har utelämnats från Bolagets räkenskaper.

9.3.4 Boksluten innehåller i alla väsentliga avseenden korrekta avsättningar eller reserver för, eller redovisar på ett rättvisande sätt alla Bolagets skulder i alla väsentliga avseenden, oavsett om de är faktiska, eventualförpliktelser eller av annan karaktär, per Bokslutsdagen, i den utsträckning som krävs i enlighet med Redovisningsprinciperna.

9.4 Status; Ingen insolvens

Varken Säljaren eller Bolaget är föremål för några förfaranden vid domstol eller myndighet avseende frivillig eller ofrivillig likvidation, konkurs, tvångsupplösning eller utnämning av konkursförvaltare, rekonstruktör eller likvidator. Ingen dom har meddelats och inget beslut har fattats om att inleda något sådant förfarande, och inget möte har sammankallats och ingen ansökan har lämnats in för sådant ändamål.

Säljaren eller Bolaget är inte och har inte varit insolvent eller oförmögen att betala sina skulder vid förfallotidpunkten.

9.5 Bolagshandlingar

9.5.1 Bolagets bolagsordning och utdrag ur handelsregistret som har tillhandahållits i Datarumsmaterialet är korrekta, fullständiga och aktuella.

9.5.2 Aktieboken som ska föras i enlighet med tillämpliga lagar och förordningar samt protokoll och beslut från styrelsemöten och bolagsstämmor är fullständiga och korrekta, har i alla väsentliga avseenden upprättats på behörigt sätt och förvaras korrekt och är i Bolagets besittning.

9.5.3 På Signeringsdatumet har Bolaget, Bolagets styrelse eller aktieägare inte fattat några beslut som borde ha registrerats i handelsregistret men som ännu inte har registrerats.

9.5.4 Alla redovisningar och andra finansiella handlingar som Bolaget enligt Tillämplig lag är skyldig att upprätta, lagra och bevara har upprättats, lagrats och bevarats i enlighet med Tillämplig lag.

9.6 Tillgångar och hyresavtal

9.6.1 Bolaget har (i) laglig, giltig och exklusiv äganderätt till samtliga tillgångar, egendom och rättigheter som anges i Bokslutet och som har förvärvats efter Bokslutsdagen, med undantag för tillgångar, egendom och rättigheter som har avyttrats av Bolaget inom ramen för Sedvanlig Verksamhet efter Bokslutsdagen; och (ii) laglig och giltig nyttjanderätt, licens eller annan rätt att inneha samtliga tillgångar, egendom och rättigheter som används i Verksamheten. Ingen av tillgångarna är föremål för någon Inteckning, förutom vad som framgår av Bokslutet.

9.6.2 Bolagets tillgångar omfattar samtliga tillgångar som är nödvändiga för att bedriva Verksamheten på det sätt och i den omfattning som den har bedrivits före Signeringen och före Tillträdet.

9.6.3 Fartyget är i normalt gott skick och sjövärdigt (med beaktande av normalt slitage), och har underhållits i enlighet med Tillämplig lag och villkoren i Bareboat Charter-avtalet. Alla certifikat, licenser, flagg- och klassgodkännanden som krävs för Fartygets lagliga drift är giltiga och i kraft. Bolaget har följt Tillämplig lag, inklusive tillämpliga sjöfarts-, säkerhets- och miljöbestämmelser, i förhållande till Fartyget. Fartyget är inte föremål för några Inteckningar, med undantag för vad som Skäligen redovisats. Fartyget är försäkrat i enlighet med Bareboat Charter-avtalet och branschstandard, utan några utestående eller tvistiga skadeanspråk. Utöver vad som har redovisats på ett korrekt sätt finns det inga pågående eller, såvitt Säljaren vet, hotande tvister, krav eller förfaranden som rör Fartyget eller dess drift.

9.6.4 Bolagets utrustning är i det skick som krävs för dess användning i den Sedvanliga Verksamheten, med undantag för normalt slitage, och har underhållits på korrekt sätt. Alla väsentliga tillgångar i Bolaget överensstämmer i alla väsentliga avseenden med tillämpliga lagar och förordningar.

9.6.5 Bolaget innehar inte, direkt eller indirekt, några aktier eller andra ägarintressen i någon juridisk person.

9.6.6 Bolaget äger ingen fast egendom. Bolaget hyr byggnader och lokaler i enlighet med vad som framgår i Datarumsmaterialet, i enlighet med villkoren i de hyresavtal som Skäligen redovisats i Datarumsmaterialet. Samtliga sådana hyresavtal är giltiga och bindande i enlighet med sina respektive villkor, och varken Bolaget eller, såvitt Säljaren känner till, någon hyresvärd enligt sådana avtal har brutit eller bryter mot någon väsentlig bestämmelse i dessa hyresavtal. Bolaget har inte mottagit något meddelande om att det skulle ha brutit mot något hyresavtal avseende dess lokaler.

9.7 Anställda

9.7.1 Korrekta och fullständiga kopior av Nyckelpersonernas nuvarande anställningsavtal med Bolaget har Skäligen redovisats i Datarumsmaterialet, och sådana anställningsavtal är giltiga i enlighet med deras respektive villkor.

9.7.2 Ingen av Nyckelpersonerna har sagt upp sin anställning skriftligen, och ingen har heller mottagit sådan uppsägning. Enligt Säljarens Kännedom har ingen anställd, befattningshavare eller styrelseledamot i Bolaget för avsikt att säga upp sin nuvarande befattning med anledning av eller till följd av Transaktionen.

9.7.3 Det har inte skett några ökningar (eller åtaganden om ökningar) av den totala ersättningen till Bolagets anställda mellan Bokslutsdagen och Signeringsdatumet, med undantag för eventuella ökningar som krävs enligt tillämpliga kollektivavtal eller löneökningar som gjorts inom ramen för Sedvanlig Verksamhet.

9.7.4 Alla Bolagets anställda har skriftliga anställningsavtal, och exempel på standardvillkor och anställningsvillkor som gäller för respektive personalgrupp i Bolaget samt en beskrivning av eventuella väsentligt avvikande villkor som gäller för någon anställd i Bolaget har Skäligen redovisats.

9.7.5 Med undantag för vad som Skäligen redovisats finns det inga avtal om uppskjuten ersättning, bonus, pensioner, vinstdelning, avgångsvederlag, ersättning vid uppsägning, pensionsplaner, försäkringar som överstiger obligatoriska försäkringar, semesterrättigheter som överstiger lagstadgad nivå, förmåner, förpliktelser eller andra liknande arrangemang som gäller för någon av Bolagets nuvarande eller tidigare styrelseledamöter, befattningshavare eller anställda.

9.7.6 Bolaget är inte part i några kollektivavtal och det finns inte heller några andra kollektivavtal som påverkar Bolagets anställda än de som Skäligen redovisats.

9.7.7 Bolaget följer sina anställningsavtal och, i alla väsentliga avseenden, alla tillämpliga kollektivavtal samt all tillämplig arbetsrättslig, anställningsrättslig eller relaterad lagstiftning.

9.7.8 Det förekommer inga skillnader i anställningsvillkoren för Bolagets anställda som strider mot Tillämpliga Lagar. Bolagets användning av tidsbegränsade anställningsavtal är i enlighet med Tillämplig lag.

9.7.9 Enligt Säljarens Kännedom har Bolaget inte i något väsentlig avseende brutit mot lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006, med ändringar). Bolaget har inga inhyrda arbetstagare.

9.7.10 Varken verkställandet av detta Avtal eller fullbordandet av Transaktionen kommer att medföra att någon ersättning eller belöning av något slag (i form av bonus, avgångsvederlag eller på annat sätt), vare sig av monetär eller annan natur, förfaller till betalning till någon verkställande direktör eller anställd i Bolaget, eller att några förmåner som annars är betalbara till sådan person ökar eller att några sådana förmåner intjänas.

9.7.11 Bolaget är inte involverat i någon strejk, arbetskonflikt eller facklig tvist, och inte heller i någon tvist eller förhandling avseende krav från fackförening eller annat organ som representerar Bolagets nuvarande eller tidigare anställda. Det finns inga pågående, eller enligt Säljarens Kännedom, hotande krav eller tvister av sådan karaktär.

9.7.12 Det finns inga, och har under de senaste tre (3) åren inte förekommit, väsentliga tvister mellan Bolaget och någon av dess nuvarande eller tidigare anställda, inklusive Nyckelpersoner, styrelseledamöter, verkställande direktörer eller extern arbetskraft, eller fackförening. Det finns inte heller några olösta invändningar från nuvarande eller tidigare anställda.

9.7.13 Bolaget är inte skyldigt att utge någon ersättning till nuvarande eller tidigare styrelseledamöter, befattningsinnehavare eller anställda i form av skadestånd eller kompensation för förlust av uppdrag eller anställning, uppsägning på grund av arbetsbrist, osaklig eller felaktig uppsägning, eller enligt något avtal om avslutande av anställning eller förtida pensionering.

9.7.14 Inga arbetsmiljörelaterade händelser har ägt rum som har lett till väsentliga skyldigheter för Bolaget. Det finns inga pågående krav eller, till Säljarens Kännedom, hot om krav från någon anställd eller tredje part avseende olycka eller skada.

9.7.15 Bolaget har inte genomfört samarbetsförhandlingar eller förändringsförhandlingar under de senaste tre (3) åren. Alla individuella eller kollektiva uppsägningar, permitteringar, ändringar av anställningsvillkor, överlåtelser eller förvärv av verksamhet samt omorganisationer som genomförts eller avtalats av Bolaget har i alla väsentliga avseenden gjorts i enlighet med Tillämpliga Lagar.

9.7.16 Det finns inga sjuk-kassor eller andra personalfonder som Bolaget är part i.

9.8 Miljö

9.8.1 Bolaget följer alla tillämpliga miljölagar och -förordningar, och till Säljarens Kännedom har inga rättsprocesser inletts, är pågående eller, till Säljarens Kännedom, hotande mot Säljaren eller Bolaget med avseende på brott mot sådana miljölagar eller -förordningar.

9.8.2 Bolaget har inga väsentligt miljö-, hälso- eller säkerhetsrelaterade ansvar, inklusive ersättning för skador på miljön, tredje parts egendom eller individers hälsa som hänför sig till perioden före Tillträdesdagen. Bolaget har inte orsakat någon miljöskada som

medför ansvar för sanering eller ersättning i relation till miljöskada eller hantering av farliga ämnen.

9.9 Immateriella rättigheter

9.9.1 Alla immateriella rättigheter som krävs för att bedriva Verksamheten ägs av, är licensierade till eller används på annat lagligt sätt av Bolaget.

9.9.2 Bolaget har inte ingått någon licens, underlicens eller annat avtal med tredje part enligt vilket sådan part har rätt att använda någon av de Immateriella Rättigheter som ägs av Bolaget, förutom vad som Skäligen redovisats.

9.9.3 Bolaget har inte under den aktuella perioden mottagit något skriftligt krav som gör gällande att Bolaget gör intrång i någon annan Persons Immateriella Rättigheter och inte heller, till Säljarens Kännedom, gör någon tredje part intrång i Bolagets Immateriella Rättigheter. Till Säljarens Kännedom innebär inte Bolagets nuvarande verksamhet, eller Bolagets användning av dess Immateriella Rättigheter något intrång i tredje parts Immateriella Rättigheter eller något brott mot Tillämplig lag avseende de Immateriella Rättigheterna.

9.10 Informationsteknik

9.10.1 All hårdvara, oavsett om den är fysisk eller elektronisk, inklusive externa och interna komponenter samt annan datorutrustning som används av Bolaget, ägs av Bolaget eller är korrekt hyrd enligt giltiga och bindande avtal av Bolaget.

9.10.2 All programvara, firmware, andra mjukvarulösningar, mobilapplikationer och nätverk, oavsett om de används enligt en SaaS-modell eller en lokal modell, samt andra datorprogram som används av Bolaget, ägs av eller är vederbörligen licensierade till Bolaget och är inte underlicensierade av Bolaget till någon tredje part, förutom inom ramen för den Sedvanliga Verksamheten. Bolaget har inte tillhandahållit någon tredje part, eller tillåtit någon tredje part att skapa, olicensierade kopior av programvaran. Alla licenser och nyttjanderätter som rör programvara, firmware och andra datorprogram som används av Bolaget är giltiga och fullt verksamma.

9.10.3 Bolaget kan fortsätta att använda all hårdvara, annan datorutrustning, firmware, programvara, mobilapplikationer, nätverk och tjänster som används på Tillträdesdagen, i väsentligen samma omfattning som före Tillträdesdagen, förutom vad som har Skäligen redovisats.

9.10.4 Bolaget har inte mottagit något skriftligt meddelande från tredje part som gör gällande att Bolaget bryter mot eller är i dröjsmål enligt några väsentliga licenser som avser programvara, firmware, mobilapplikationer, nätverk eller andra datorprogram som används av Bolaget.

9.10.5 Till Säljarens Kännedom har Bolaget vidtagit alla rimliga åtgärder för att säkerställa att Verksamheten kan fortsätta i händelse av fel på Bolagets hårdvara, datorutrustning, firmware, mobilapplikationer, nätverk eller programvara (oavsett om det beror på naturkatastrof, el- eller telekommunikationsavbrott eller andra händelser). Bolaget har kommersiellt rimliga rutiner för säkerhetskopiering, kontinuitet

i verksamheten och katastrofåterställning avseende den informationsteknikutrustning och de system som används eller är avsedda att användas i samband med Bolagets verksamhet.

9.11 Dataskydd

9.11.1 Bolaget har i väsentliga avseenden vid alla tidpunkter följt alla tillämpliga lagar och förordningar om dataskydd och integritet, inklusive den allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679) (**GDPR**).

9.11.2 Det har inte förekommit något väsentligt dataintrång eller väsentlig överträdelse av Tillämpliga Lagar avseende personuppgifter, dataskydd och datasäkerhet, inklusive men inte begränsat till insamling, lagring, överföring (inklusive gränsöverskridande överföring), utlämnande, förstöring och användning av personuppgifter (såsom definierat i GDPR).

9.11.3 Förutom vad som Skäligen redovisats har Bolaget inte fått något skriftligt meddelande som gör gällande att Bolaget inte har följt tillämpliga lagar och förordningar om dataskydd eller integritet. Bolaget har inte:

(a) mottagit någon administrativ sanktionsavgift, föreläggande eller krav på skadestånd enligt tillämpliga lagar och förordningar om dataskydd eller integritet;

(b) mottagit ett skriftligt meddelande från någon behörig dataskyddsmyndighet som indikerar att den överväger att vidta tillsynsåtgärder mot Bolaget enligt sådana lagar och förordningar; eller

(c) varit föremål för någon rättslig process avseende påstådd överträdelse av sådana lagar och förordningar om dataskydd eller integritet.

9.11.4 Det har inte förekommit någon förlust eller skada på eller, till Säljarens Kännedom, någon personuppgiftsincident (såsom definierat i GDPR), eller obehörig eller olaglig åtkomst, användning, förlust, utlämnande, ändring eller annat missbruk av de uppgifter som innehas av eller för Bolagets räkning (inklusive personuppgifter), förutom vad som Skäligen redovisats.

9.11.5 Utöver vad som har Skäligen redovisats har Bolaget inte drabbats av några cybersäkerhetshot och/eller attacker under de fem (5) år som föregår Tillträdesdagen, med undantag för vanliga phishingförsök.

9.12 Avtal

9.12.1 De avtal som anges i **Bilaga 9.12** (**Väsentliga Avtal**) är skriftliga, giltiga och bindande i enlighet med deras respektive villkor som anges i kopiorna av sådana avtal som

ingår i Datarumsmaterialet. Det finns inga andra avtal som är väsentliga för Bolagets verksamhet förutom de Väsentliga Avtalen.

9.12.2 Bolaget är inte och, till Säljarens Kännedom är ingen motpart, i väsentligt avtalsbrott eller försummelse enligt något av de Väsentliga Avtalen. Bolaget har inte lämnat, eller mottagit, skriftligt meddelande om uppsägning eller meddelande om avtalsbrott avseende något Väsentligt Avtal som Bolaget är part i.

9.12.3 Förutom vad som har Skäligen redovisats har ingen part i något Väsentligt Avtal rätt att säga upp eller ändra sina skyldigheter enligt avtalet till följd av Transaktionens genomförande.

9.12.4 Säljaren har inte gjort sig skyldig till väsentlig försummelse eller väsentligt brott mot villkoren i något väsentligt låne- eller finansieringsavtal som denne är part i, i den mån ett sådant väsentligt avtalsbrott eller försummelse har eller rimligen kan förväntas ha en väsentlig negativ inverkan på Bolaget. Bolaget är inte bundet av något avtal eller annan överenskommelse som:

(a) är väsentlig och överenskommen endast i muntlig form;

(b) har ingåtts på andra villkor än marknadsmässiga eller utanför den Sedvanliga Verksamheten;

(c) bryter mot Tillämplig lag; eller

(d) innehåller bestämmelser som strider mot tillämpliga konkurrenslagar eller begränsar Bolagets frihet att bedriva affärsverksamhet, förutom vad som har Skäligen redovisats.

9.13 Transaktioner med Närstående Parter

9.13.1 Alla avtal och andra arrangemang som ingåtts mellan Säljaren eller något av dennes Närstående Bolag eller andra Närstående Parter å ena sidan och Bolaget å andra sidan (**Närståendeavtalen**) har ingåtts på marknadsmässiga villkor och Skäligen redovisats.

9.13.2 Det finns inga tjänster eller tillgångar som används av Bolaget som tillhandahålls eller ägs av Säljaren eller något av dess Närstående Bolag eller Närstående Parter, men som inte omfattas av Närståendeavtalen. Det finns inga garantier, ersättningsförbindelser, Belastningar eller andra liknande åtaganden som har lämnats eller ådragits av Bolaget, var sig ensamt eller gemensamt med Säljaren eller något av dess Närstående Bolag eller Närstående Parter, avseende Säljarens eller dess Närstående Bolags eller Närstående Parters verksamhet eller ansvar.

9.14 Efterlevnad

9.14.1 Bolaget har efterlevt och efterlever i alla väsentliga avseenden Tillämpliga Lagar som är tillämpliga på Bolaget och dess verksamhet.

9.14.2 Bolaget innehar alla tillstånd, godkännanden, licenser, ackrediteringar, certifieringar och andra kvalifikationer som krävs enligt Tillämpliga Lagar för att bedriva Verksamheten (**Tillstånden**), och Bolaget har bedrivit och bedriver i alla väsentliga avseenden sin Verksamhet i enlighet med Tillstånden.

9.14.3 Det finns inga krav, utredningar eller rättsliga förfaranden avseende brott mot Tillämpliga Lagar eller Tillstånd som har inletts eller pågår, till Säljarens Kännedom, till har hotats mot Bolaget.

9.15 Understöd och bidrag

9.15.1 **Bilaga 9.15.1** innehåller en fullständig och korrekt förteckning över samt belopp för alla väsentliga understöd, stöd, bidrag, garantier, incitament eller annan form finansiellt stöd eller förmåner som Bolaget direkt eller indirekt har mottagit, eller dragit nytta av under en period om fem (5) år före Tillträdesdagen, från Europeiska unionen, någon regering, kommun eller annan överstatlig, nationell, regional eller lokal myndighet (var och en ett **Offentligt Bidrag**). Bolaget har inte, under den nämnda femårsperioden, direkt eller indirekt, mottagit eller dragit nytta av något annat Offentligt Bidrag än de som anges i **Bilaga 9.15.1**. Bolaget är inte föremål för något pågående eller, till Säljarens Kännedom, hotande krav, återkrav, utredning eller förfarande avseende något Offentlig Bidrag.

9.15.2 Bolaget har vid varje tidpunkt i väsentliga avseenden efterlevt villkoren för de Offentliga Bidrag som det erhållit. Varken ingåendet av detta Avtal eller genomförandet av Transaktionen strider mot villkoren för sådana Offentliga Bidrag. Förutom vad som är Skäligen redovisat kan inget Offentligt Bidrag återkrävas eller bli föremål för återkrav på grund av ägarförändringen i Bolaget till följd av Transaktionen.

9.16 Skattegarantier

9.16.1 Alla deklarationer, uppgifter och inlämnade handlingar avseende Skatter som Bolaget varit skyldig att lämna till någon Skattemyndighet fram till och med Tillträdesdagen är sanna, fullständiga och korrekta samt har lämnats in i tid.

9.16.2 Alla Skatteförpliktelser som följer av Skattedeklarationer, deklarationer eller liknande, eller för vilka Bolaget har mottagit ett besked om debitering eller indrivning från någon Skattemyndighet (förutsatt att sådant besked inte har bestridits eller överklagats av Bolaget), samt alla Skatter som enligt Tillämplig lag ska betalas, innehållas eller uppbäras av Bolaget, har betalats, innehållits och uppburits i rätt tid och till fullo.

9.16.3 Bolaget bryter inte mot och har inte brutit mot Tillämplig lag, eller domar eller beslut från någon nationell eller överstatlig domstol eller myndighet som är bindande för Bolaget och som avser Skatt.

9.16.4 Bolaget har inga obetalda Skatter (förutom Skatter som ännu inte förfallit till betalning eller Skatter som har Skäligen redovisats).

9.16.5 Bolaget har gjort tillräckliga avsättningar för obetalda Skatter i Bokslutet i enlighet med Redovisningsprinciperna. Bolaget kommer inte att bli föremål för några andra Skatter än de som fullständigt och korrekt redovisas i Bokslutet eller som uppkommit

efter Bokslutsdagen i den Sedvanliga Verksamheten och för vilka avsättning har gjorts i Bokslutet.

9.16.6 Det finns inga pågående skatterevisioner avseende Bolaget och Bolaget har inte mottagit något skriftligt meddelande om pågående eller hotande Skatterevision. Till Säljarens Kännedom föreligger ingen hotande Skatterevision.

9.16.7 Det finns ingen grund för omprövning av Bolagets Skatter för perioden före Tillträdesdagen.

9.17 Krav och Tvister

9.17.1 Det finns inga rättsprocesser, stämningar, tvister, skiljeförfaranden, administrativa förfaranden, åtal, utredningar, förfrågningar eller andra juridiska eller administrativa förfaranden som pågår eller, såvitt Säljaren vet, är hotande eller involverar Bolaget.

9.17.2 Det finns ingen utestående dom, föreläggande, skiljedom eller annat beslut från domstol, tribunal, skiljeman eller statlig myndighet mot Bolaget.

9.17.3 Förutom vad som har Skäligen redovisats finns det inget (i) något väsentligt klagomål eller annat krav som har framställts av tredje part (inklusive myndigheter) mot Bolaget; (ii) något väsentligt klagomål eller annat krav som har framförts av Bolaget mot tredje part (inklusive myndigheter); eller (iii) till Säljarens Kännedom, något hot om sådant väsentligt klagomål eller annat krav.

9.18 Försäkring

9.18.1 De väsentliga försäkringar som innehas av Bolaget har inkluderats i Datarummet och sådana försäkringar är giltiga i enlighet med deras respektive villkor såsom Skäligen redovisats. Bolaget har betalat premierna för dessa försäkringar i enlighet med deras villkor.

9.18.2 Utöver vad som har Skäligen redovisats har Bolaget inga pågående väsentliga försäkringsärenden och har inte haft några väsentliga försäkringsärenden under de tre (3) åren före Tillträdesdagen. [redacted]

9.19 Perioden sedan Bokslutsdagen

9.19.1 Under perioden mellan Bokslutsdagen och Signeringsdatumet har Bolaget bedrivit sin verksamhet inom ramen för Sedvanlig Verksamhet. Förutom vad som är Skäligen redovisat, har det under denna period inte förekommit:

(a) försäljning eller förvärv av tillgångar som har ett värde som överstiger [redacted] euro av Bolaget;

(b) förstörelse, förlust av eller skada på någon väsentlig egendom som tillhör Bolaget (oavsett om den täcks av försäkring eller inte);

(c) någon förändring i Bolagets redovisningssystem, policyer, principer eller praxis;

(d) någon emission, förvärv eller inlösen av aktier eller värdepapper eller rättigheter som berättigar till eller kan konverteras till aktier i Bolaget, eller erbjudande eller beviljande av någon option avseende aktiekapitalet i Bolaget;

(e) några åtgärder som vidtagits för att få betalning av en gäldenär generellt före den tidpunkt då bokförda och andra fordringar vanligtvis förfaller till betalning i enlighet med standardvillkoren i något Bolag eller (om avvikande) den betalningsfrist som beviljats en viss gäldenär;

(f) någon försening i betalningen till leverantör- eller annan borgenär utöver den tidpunkt då skulden enligt kreditvillkoren från respektive borgenär (eller, om avvikande, den betalningsfrist som beviljats av borgenären) ska betalas av Bolaget;

(g) något avtal eller åtaganden som medför kapitalutgifter som överstiger [redacted] euro per post och [redacted] euro totalt, i varje fall exklusive mervärdesskatt, från Bolaget;

(h) eventuella ytterligare lån eller annan ökning av Bolagets kapitalbelopp avseende skulder;

(i) avstående från väsentliga krav eller rättigheter, eller förlikning av väsentliga krav, tvister eller rättsprocesser;

(j) någon garanti, ersättningsförbindelser eller annat avtal för att säkra en tredje parts eller Säljarens skyldigheter, eller skapande av Belastning i Bolagets tillgångar eller verksamhet, i något sådant fall ingånget eller ändrat av Bolaget;

(k) några väsentliga ändringar eller tillägg till anställningsvillkoren för någon styrelseledamot i Bolaget, eller för någon Nyckelperson, eller uppsägning av någon Nyckelperson; eller

(l) uppsägningar eller förändringar i relationer med kunder, leverantörer eller andra väsentliga affärspartners till Bolaget som väsentligt och negativt påverkar Bolagets verksamhet.

9.19.2 Parterna är medvetna om att utdelningsbara medel (på finska: *jakokelpoiset varat*) enligt aktiebolagslagen kommer att delas ut som kontantutdelning till Säljaren i enlighet med aktiebolagslagen före genomförandet av Transaktionen, och Parterna är överens om att sådan kontantutdelning i enlighet med aktiebolagslagen ska anses ha skett inom ramen för Sedvanlig Verksamhet. Parterna är dock överens om att Bolaget ska behålla tillräckligt med rörelsekapital för att kunna driva Verksamheten.

9.20 Information

9.20.1 Säljaren har instruerat Bolaget att sammanställa och i god tro tillhandahålla all väsentlig information i syfte att i alla väsentliga avseenden ge en rättvis bild av

Bolaget. Till Säljarens Kännedom har alla frågor som väsentligt kan påverka Bolaget och som möjliggör för Köparen att göra en rimlig bedömning av Bolagets verksamhet i alla väsentliga avseenden Skäligen redovisats.

9.20.2 Datarumsmaterialet har Skäligen redovisats och är sant, korrekt och fullständigt i alla väsentliga avseenden per dagen för detta Avtal eller, för historiska dokument per dagen då de skapades, eventuella väsentliga förändringar sedan dess de har Skäligen redovisats, och såvitt Säljaren vet, finns inga andra omständigheter som gör sådan information vilseledande.

9.21 Inga andra utfästelser eller garantier

Det anges uttryckligen och överenskoms att Säljaren inte har lämnat, och Köparen inte har förlitat sig på, några andra uttryckliga eller underförstådda garantier avseende Aktierna än de som finns i detta punkt 9. Utan att begränsa allmängiltigheten av det föregående, lämnar Säljaren inga garantier till Köparen och har inget ansvar gentemot Köparen avseende några finansiella prognoser eller framtidsbedömningar relaterade till Bolaget. Vad gäller sådana prognoser eller framtidsbedömningar som kan ha levererats av eller på uppdrag av Säljaren till Köparen, bekräftar Köparen att (a) det finns inneboende osäkerheter i att försöka göra sådana prognoser och framtidsbedömningar, (b) Köparen är medveten om dessa osäkerheter, (c) Köparen tar fullt ansvar för att göra sin egen utvärdering av lämpligheten och noggrannheten i alla sådana prognoser och framtidsbedömningar som tillhandahållits och (d) Köparen har inte några krav på Säljaren i detta avseende. Ingenting i denna punkt 9.20.2 ska anses begränsa Säljarens ansvar för bedrägeri eller avsiktligt döljande.

10. KÖPARENS GARANTIER

10.1 Köparen garanterar Säljaren att de utfästelser och garantier som anges i denna punkt 9.21 (**Köparens Garantier**) är sanna, korrekta och icke vilseledande på Tillträdesdagen.

10.2 Köparen är ett bolag som är vederbörligen bildat och giltigt existerande enligt svensk lagstiftning.

10.3 Genomförandet av detta Avtal har vederbörligen godkänts från Köparens sida.

10.4 Inga godkännanden krävs för genomförandet av detta Avtal förutom vad som anges i de villkor som föregår Tillträdet enligt punkt 7.1.1.

10.5 Köparens förpliktelser enligt detta Avtal utgör bindande rättsliga skyldigheter för Köparen och är fullt verkställbara i enlighet med dess villkor.

10.6 Per Signeringsdatumet har ingen medlem av Köparens Avtalsteam faktisk kännedom om något brott mot någon av Säljarens Garantier, med undantag för de Fundamentala Garantierna (som ligger utanför tillämpningsområdet för denna punkt 10.5).

10.7 Före Signering har Köparen genomfört en Due Diligence-granskning och gjort sin egen undersökning, bedömning och analys av Bolaget i syfte att ingå detta Avtal och genomföra den Transaktion som avses häri. Köparen har också haft rätt att ställa och har ställt frågor rörande Bolaget, och Köparen bekräftar att Säljaren har svarat på de frågor som ställts på ett tillfredsställande sätt, såsom framgår av Datarumsmaterialet.

11. SÄLJARENS ANSVAR

11.1 Säljaren åtar sig att ersätta och hålla Köparen skadeslös från och mot varje Förlust som Köparen eller Bolaget åsamkats eller lidit till följd av Säljarens brott mot detta Avtal, inom de ansvarsbegränsningar som anges i punkt 10.7.

11.2 Varje Förlust som Säljaren är skyldig att ersätta enligt detta Avtal ska beaktas som en justering av köpeskillingen. Utan att det påverkar Köparens separata rätt att kräva att Säljaren fullgör sina skyldigheter enligt detta Avtal, ska Säljarens skyldighet att ersätta Köparen för avtalsbrott enligt punkt 11.1 vara exklusiv, och det är uttryckligen överenskommet att ingen annan rättslig påföljd enligt den finska köplagen (355/1987, med ändringar), eller på annan grund (inklusive rätten att häva eller säga upp detta Avtal) ska vara tillgängliga för Köparen, såvida inte Kravet beror på grov vårdslöshet, bedrägeri eller uppsåtligt förfarande från Säljarens sida.

12. BEGRÄNSNING AV ANSVAR

12.1 Monetära begränsningar

12.1.1 Säljarens maximala sammanlagda ansvar för alla och eventuella Förluster som uppstår till följd av brott mot Säljarens Garantier ska inte överstiga [redacted] av Köpeskillingen.

12.1.2 Köparen har inte rätt till ersättning för Krav som grundar sig på brott mot Säljarens Garantier, såvida inte det totala beloppet för Förluster till följd av sådana brott uppgår till eller överstiger [redacted] euro. Om sådana Förluster uppgår till eller överstiger ett sådant tröskelvärde ska Säljaren vara ansvarig för hela beloppet av sådana Förluster (inklusive de som ligger under tröskelvärdet) på euro för euro-basis, med förbehåll för de andra ansvarsbegränsningar som anges häri.

12.1.3 Vid brott mot Säljarens Garantier ska ingen enskild Förlust som understiger [redacted] euro beaktas vid beräkningen av de totala förlustbeloppen.

12.1.4 De ansvarsbegränsningar som anges ovan eller någon annanstans i detta Avtal ska inte gälla för överträdelser som är resultat av grov vårdslöshet, bedrägeri eller uppsåtligt förfarande av Säljaren eller bland representanter för Säljaren eller för brott mot de Fundamentala Garantierna.

12.1.5 Säljarens ansvar för Förluster på grund av brott mot Fundamentala Garantier ska under alla omständigheter vara begränsat till [redacted] procent [redacted] %) av Köpeskillingen.

12.2 Begränsningar i tid

12.2.1 Alla Krav på grund av brott mot Säljarens Garantier måste framställas av Köparen vid eller före utgången av perioden på [redacted] från Tillträdesdagen, med undantag för anspråk baserade på:

(a) Fundamentala Garantier, där ett krav preskriberas [redacted] efter Tillträdesdagen; och

(b) punkt 9.15.2 (Skattegarantier), där ett krav preskriberas senast [redacted] efter det att överklagande- eller omprövningsperioden för den aktuella skattetypen löper ut.

12.2.2 Inget Krav får framställas om inte ett skriftligt meddelande om ett sådant Krav, tillsammans med rimligen relevanta uppgifter som anger överträdelsens art och det yrkade beloppet (om och i den mån det är tillgängligt), har lämnats av Köparen till Säljaren inom trettio (30) kalenderdagar från den dag då Köparen faktiskt blev medveten om grunden för ett sådant Krav och rimligen fastställde att det utgör ett brott mot detta Avtal. Oaktat det föregående ska en underlåtenhet från Köparens sida att meddela Säljaren inom trettio (30) kalenderdagar påverka Köparens rätt till ersättning endast i den mån som Säljarens ställning har försämrats till följd av sådan underlåtenhet.

12.2.3 Om ett brott mot detta Avtal som ger upphov till ett Krav är möjligt att avhjälpas, ska Säljaren endast vara ansvarig för den relevanta Förlusten i den utsträckning Säljaren har underlåtit att avhjälpa avtalsbrottet utan kostnad för Köparen inom trettio (30) Bankdagar efter mottagandet av Köparens meddelande om detta.

12.3 **Allmänna begränsningar**

12.3.1 Säljaren ska inte vara ansvarig för ett Krav om och i den utsträckning som:

(a) Förlusten skulle inte ha uppstått om det inte vore för en handling, underlåtenhet eller transaktion av Köparen eller Bolaget från och med eller efter Tillträdet, dock med undantag för eventuella åtgärder, underlåtenheter eller transaktioner som gjorts (i) för att följa Tillämpliga Lagar eller avtal eller åtaganden som är bindande för Köparen eller Bolaget, eller (ii) i enlighet med villkoren i detta Avtal eller på annat sätt på skriftlig begäran eller med skriftligt godkännande av Säljaren;

(b) Förlusten inte skulle ha uppstått om det inte vore för någon handling, underlåtenhet eller transaktion enligt och i enlighet med detta Avtal eller på annat sätt på begäran eller med Köparens godkännande;

(c) Förlusten uppkommer till följd av en ändring i Tillämplig Lag som inte är i kraft på Tillträdesdagen, eller som träder i kraft retroaktivt, inklusive, utan att begränsa det föregående, varje höjning av skattesatsen som gäller vid tidpunkten för detta Avtal;

(d) Kravet uppkommer till följd av en förändring i redovisnings- eller skattepolicy eller praxis av Köparen eller Bolaget som införs eller får verkan efter Tillträdesdagen;

(e) Förlusten faktiskt ersätts till Köparen eller Bolaget enligt någon försäkring eller av tredje part, eller skulle ha ersatts om det försäkringsskydd som fanns på Tillträdesdagen hade fortsatts av Bolaget;

(f) Kravet avser ett brott mot Säljarens Garantier och den omständighet, det faktum, den händelse eller det förhållande samt det därav följande brottet mot

Säljarens Garantier har Skäligen redovisats, förutsatt att denna punkt 12.3.1(f) inte ska gälla med avseende på de Fundamentala Garantierna, eller

(g) I den utsträckning en specifik avsättning eller reservering för Förlusten har gjorts i Räkenskaperna.

12.3.2 Inga Krav får framställas av Köparen mer än en gång avseende samma sakförhållande (oavsett om det är baserat på samma eller en annan av Säljarens Garantier).

12.3.3 Om en Förlust är skattemässigt avdragsgill eller avser en specifik obeskattad reserv och medför en faktisk skattebesparing för Köparen, ska det Krav som Köparen kan framställa minskas med ett belopp som motsvarar den faktiska skattebesparing som mottagits eller på annat sätt sparats av Köparen.

12.3.4 Köparen ska vidta eller säkerställa att kommersiellt rimliga åtgärder vidtas för att begränsa effekten av de omständigheter som ger upphov till ett Krav.

12.3.5 Om och i den utsträckning Köparen eller Bolaget får kontant ersättning från tredje part för en Förlust som Säljaren redan har ersatt Köparen enligt detta Avtal, åtar sig Köparen att återbetala det belopp som faktiskt har erhållits från Säljaren tillbaka till Säljaren.

12.3.6 En Förlust som är villkorad ska inte kompenseras såvida inte och tills en sådan ansvarsförbindelse blir en faktisk Förlust och förfaller till betalning, dock under förutsättning att Köparen har rätt att framställa ett Krav med avseende på en villkorad förlust (innan den blir faktisk) inom de tidsfrister som anges i punkt 12.1.5 ovan och slutföra ett sådant Krav när en sådan villkorad förlust upphör att vara villkorad.

12.3.7 För tydlighetens skull är det förstått och överenskommet att i den utsträckning som ett Krav avseende en Förlust har uppfyllts enligt en bestämmelse i detta Avtal, får ett Krav på ersättning eller återbetalning för sådan Förlust inte göras enligt någon annan bestämmelse i detta Avtal.

12.3.8 Inga begränsningar som anges i detta Avtal ska gälla för Förluster till följd av brott mot de Fundamentala Garantierna (förutom ansvarsbegränsningen enligt punkt 12.1.4) eller om överträdelsen beror på Säljarens bedrägeri, uppsåtliga förfarande eller grova vårdslöshet.

12.4 Krav från tredje part

12.4.1 Om Köparen får kännedom om ett krav från tredje part som kan medföra ansvar för Säljaren på grund av brott mot Säljarens Garantier och som skulle ge Köparen rätt att framställa ett Krav enligt detta Avtal, ska Köparen, för att behålla rätten att rikta Krav mot Säljaren enligt detta Avtal:

(a) meddela Säljaren om sådant krav från tredje part inom trettio (30) kalenderdagar från den dag då Köparen fick kännedom om ett sådant krav från tredje part;

(b) inte erkänna något ansvar eller förlikas, kompromissa eller på annat sätt komma överens om sådant krav från tredje part utan föregående samtycke från Säljaren (vilket samtycke inte oskäligt får fördröjas eller undanhållas);

(c) i varje åtgärd, i den utsträckning som rimligen kan krävas av och bekostas av Säljaren (inklusive, men inte begränsat till, alla rimliga utredningskostnader, advokatarvoden och andra kostnader), motsätta sig, försvara och överklaga sådant krav från tredje part på ett kommersiellt rimligt sätt med hänsyn till omständigheterna, förutsatt att Köparen inte är skyldig att vidta åtgärder som har en negativ effekt på Köparen eller Bolaget;

(d) på Säljarens begäran, tillåta Säljaren och dennes finansiella, redovisningsmässiga, juridiska och andra rådgivare att undersöka den fråga eller omständighet som påstås ge upphov till tredje parts krav och om och i vilken utsträckning något belopp ska betalas med avseende på ett sådant krav från tredje part; och

(e) under förutsättning att Säljaren undertecknar en sekretessförbindelse som Köparen rimligen kan kräva, förse Säljaren med det material som Köparen och Bolaget, i förekommande fall, innehar och som rör tredje parts krav och ge Säljaren eller dess vederbörligen befullmäktigade representanter rimlig tillgång på Säljarens bekostnad till de relevanta kontona, dokument och register som är nödvändiga för att Säljaren eller dess vederbörligen bemyndigade representanter ska kunna undersöka ett sådant krav från tredje part.

12.4.2 Om Säljaren har gjort någon betalning till Köparen som förlikning av ett Krav, och Köparen har rätt att från tredje part återkräva ett belopp som ska betalas till följd av fakta eller omständigheter som ligger till grund för ett sådant Krav, ska Köparen efter eget gottfinnande antingen överlåta den rätten till Säljaren eller driv återkravet på Säljarens begäran och bekostnad, och vidarebefordra eventuella medel eller egendom som återkrävs till Säljaren.

12.5 Köparens ansvar

Med förbehåll för begränsningarna i punkt 12.2.3, som i tillämpliga delar ska gälla för Köparen, åtar sig Köparen att hålla Säljaren skadeslös och ersätta Säljaren för varje Förlust som Säljaren lidit eller åsamkats till följd av Köparens brott mot detta Avtal.

13. KÖPARENS OCH SÄLJARENS SÄRSKILDA ÅTAGANDEN

13.1 [redacted]

(b) [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

13.2 Konfidentiell information

13.2.1 Varje Part ska, under en period av fem (5) år efter Tillträdesdagen eller en längre period om så krävs enligt Tillämplig Lag, behandla all konfidentiell information som strikt konfidentiell. För syftet med detta Avtal ska konfidentiell information omfatta:

(a) information om den andra Parten och dess verksamhet och angelägenheter som mottagits eller erhållits från den andra Parten till följd av förhandlingarna avseende Transaktionen och ingåendet och fullgörandet av detta Avtal;

(b) med avseende på Säljaren, information om Bolaget och dess Verksamhet; och

(c) innehållet i detta Avtal (den **Konfidentiella Informationen**).

13.2.2 Vardera Part får lämna ut information som annars skulle utgöra Konfidentiell Information om och i den utsträckning:

(a) det krävs enligt lag eller av någon börs, tillsynsmyndighet eller annan offentlig myndighet eller på grund av interna regler för informationsgivning som Parten är bunden av, oavsett var den är belägen (t.ex. Säljarens skyldigheter att lämna information avseende offentligt beslutsfattande och transparens på grund av att Säljarens aktieägare är kommuner);

(b) det krävs enligt tillämpliga börsregler eller reglerna på någon annan erkänd marknadsplats;

(c) Parten anser att det är nödvändigt att lämna ut informationen till sina professionella rådgivare och revisorer, förutsatt att detta sker på konfidentiell basis. Om en Part blir skyldig att, under omständigheter som avses i punkt 13.2.2(a) eller 13.2.2(b) avslöja någon information, ska den, i den mån det är lagligt, vidta rimliga ansträngningar för att samråda med den andra Parten innan sådan information lämnas ut;

(d) informationen har utvecklats självständigt av en Part utan användning av Konfidentiella Information som erhållits från Bolaget;

(e) Informationen har blivit allmänt känd utan att det beror på den aktuella Parten; eller

(f) den Part som informationen avser har gett sitt skriftliga samtycke.

13.3 Offentliggörande

Vardera Part åtar sig att samråda med de andra Parterna innan de utfärdar något pressmeddelande eller gör något offentligt uttalande eller offentliggörande med avseende på detta Avtal eller den Transaktion som avses häri, och åtar sig att inte utfärda något sådant pressmeddelande eller göra något sådant offentligt uttalande eller offentliggörande utan föregående skriftligt medgivande från de andra Parterna.

14. KÖPOPTION OCH FORTSATT TRAFIK

14.1 [redacted]

14.2 [redacted]

15. ÖVERLÅTELSE

Ingen Part har rätt att överlåta, överföra, pantsätta eller på annat sätt hantera förmåner, rättigheter eller intressen enligt detta Avtal utan föregående skriftligt medgivande från de andra Parterna.

16. MEDDELANDEN

Alla meddelanden, krav eller annan kommunikation, vilka samtliga ska vara på engelska, till respektive Parter ska anses ha lämnats eller gjorts i vederbörlig ordning när de levereras med bud, post eller e-post till den berörda Parten enligt följande:

Om meddelande ska ges till Säljaren:

Kvarken Link Oy
Skeppsredargatan 1
65170 Vaasa, Finland
Till: [redacted]
E-post: [redacted]

Med kopia till Säljarens juridiska ombud (utan att utgöra meddelande):
[redacted]
Till: [redacted]
E-post: [redacted]

Om meddelande ska ges till Köparen:
Stena Line Scandinavia AB
Emigrantvägen 20, 413 29 Göteborg, Sweden
Till: [redacted]
E-post: [redacted]

Med kopia till Säljarens juridiska ombud (utan att utgöra meddelande):
[redacted]
Till: [redacted]
E-post: [redacted]

eller till sådan annan adress som Part underrättar den andra Parten om i enlighet med denna punkt 15.

17. ÖVRIGT

17.1 Om inte annat framgår av sammanhanget eller särskilt anges, ska en hänvisning i detta Avtal till termer och uttryck som i singular omfatta plural och vice versa, och termer och uttryck som avser ett visst kön ska omfatta alla kön.

17.2 Säljaren avstår härmed från alla sina rättigheter att framställa krav mot Bolaget eller en nuvarande eller tidigare befattningshavare, styrelseledamöter eller anställda i Bolaget, som grundar sig på information eller rådgivning som tillhandahållits (eller underlåtits att tillhandahållas) av sådan person, och som Säljaren förlitade sig på när den gav en Säljarens Garanti eller i samband med godkännandet av villkoren i detta Avtal, med undantag för omständigheter som har brottsligt uppsåt eller grund.

17.3 [redacted]

[redacted]

17.4 Rubrikerna i detta Avtal är endast avsedda för information och bekvämlighet och ska inte beaktas vid tolkningen av detsamma.

17.5 Vardera Part ska bära sina egna kostnader, avgifter, utgifter och arvoden i samband med förberedelserna och förhandlingarna av detta Avtal samt genomförandet av Transaktionen, inklusive, men inte begränsat till, alla avgifter och utgifter för agenter, mäklare, investeringsbanker, rådgivare, representanter, juridiska ombud och revisorer, och ska inte, direkt eller indirekt, belasta eller på annat sätt söka ersättning från Bolaget för nämnda kostnader, avgifter, utgifter och arvoden.

17.6 Underlåtenhet eller dröjsmål från en Part att utöva någon rättighet eller påkalla något rättsmedel ska inte utgöra ett avstående från sådan rättighet eller rättsmedel. Ett avstående är inte giltigt eller bindande för den Part som lämnar avståendet om det inte görs skriftligen.

17.7 Om någon del av detta Avtal bedöms vara ogiltig eller inte kan verkställas, ska en sådan bedömning inte ogiltigförklara någon annan bestämmelse i detta Avtal. Parterna ska genom förhandlingar i god tro försöka ersätta en sådan ogiltig eller ogenomförbar del av detta Avtal med en jämförbar bestämmelse som är verkställbar och giltig. Om Parterna inte lyckas nå en överenskommelse om en sådan ersättningsbestämmelse ska detta inte påverka giltigheten av de återstående bestämmelserna i detta Avtal.

17.8 Det faktum att en Part har utarbetat eller deltagit i utarbetandet av detta Avtal eller några bestämmelser i detta ska inte på något sätt påverka tolkningen av detta Avtal till nackdel för sådan part.

17.9 Detta avtal (och andra dokument som ska undertecknas i enlighet med eller i samband med detta Avtal) representerar hela Avtalet och överenskommelsen mellan Parterna avseende ämnet häri, och ersätter alla tidigare avtal, förhandlingar och överenskommelser mellan parterna, oavsett om de är skriftliga eller inte, som rör ämnet häri.

17.10 Detta Avtal får endast ändras genom ett skriftligt dokument som vederbörligen undertecknats av Parterna. Ingen ändring, uppsägning, modifiering eller avstående från någon bestämmelse, term eller villkor i detta Avtal ska vara bindande för parterna, såvida det inte görs skriftligen.

18. TILLÄMPLIG LAG OCH TVISTLÖSNING

18.1 Detta Avtal tillämpas och tolkas i enlighet med finsk lag. Det har uttryckligen överenskommits att den finska köplagen (355/1987) och FN:s konvention angående avtal om internationella köp av varor inte ska tillämpas på detta Avtal.

18.2 Eventuella tvister, kontroverser eller krav som uppstår på grund av eller i samband med detta Avtal, eller brott, uppsägning eller ogiltighet därav, ska slutligt avgöras genom skiljeförfarande i enlighet med Centralhandelskammarens skiljedomsregler. Skiljeförfarandets säte ska vara Vasa. Skiljenämnden ska bestå av tre (3) skiljemän. Handläggningsspråket ska vara svenska. Bevisning kan läggas fram på engelska eller finska och vittnen kan höras på något av dessa språk.

18.3 Parterna förbinder sig att se till att alla skiljeförfaranden som genomförs i enlighet med detta Avtal ska hållas strikt konfidentiella, om inte annat krävs enligt lag eller av behörig domstol eller enligt börsens regler och föreskrifter. Detta åtagande ska bland annat omfatta all information som lämnas under skiljeförfarandet samt varje beslut eller skiljedom som meddelas av skiljenämnden.

TILL BEVIS HÄRPÅ har Parterna vederbörligen undertecknat detta Avtal genom elektroniska signaturer, varefter samtliga Parter har erhållit ett originalexemplar.

KVARKEN LINK

[redacted]

STENA LINE SCANDINAVIA AB

[redacted]

[redacted]

INOFFICIELL ÖVERSÄTTNING
KONFIDENTIELL

ÄNDRINGSAVTAL

1 PARTER

1.1 **Kvarken Link Oy,** FO-nummer 2965226-4, Skeppsredaregatan 1, 65170 Vasa, Finland ("**Ägarna**"); och

1.2 **NLC Ferry Ab Oy,** FO-nummer 2490732-8, Skeppsredaregatan 1, 65170 Vasa, Finland ("**Befraktarna**"),

nedan gemensamt benämnda "**Parterna**".

2 BAKGRUND

2.1 Ägarna innehar 100 % av fartyget Aurora Botnia ("**Fartyget**").

2.2 Befraktarna bedriver gods- och passagerartrafik mellan Vasa, Finland och Umeå, Sverige med Fartyget, i enlighet med Bareboat Charter-avtalet mellan Parterna avseende Fartyget, giltigt från och med den 1 september 2021 ("**Bareboat Charter-avtalet**").

2.3 Ägaren förhandlar med Stena Line Scandinavia AB, FO-nummer 556231-7825 ("**Stena Line**"), om Stena Lines förvärv av 100% av de emitterade aktierna i Befraktarna ("**Transaktionen**"). I samband med det planerade ingåendet av ett aktieöverlåtelse- och köpeavtal ("**Aktieöverlåtelseavtal**") avseende Transaktionen har Parterna och Stena Line kommit överens om att ändra Bareboat Charter-avtalet i enlighet med detta ändringsavtal ("**Ändringsavtal**"), som tillämpas mellan Parterna från kl. 12.00 [CET] på Tillträdesdagen, såsom definierat i Aktieöverlåtelseavtalet, ("**Tillträdesdagen**").

3 ÄNDRINGAR

3.1 Bareboat Charter-avtalet baseras på BIMCO Barecon 2017:s standardvillkor för bareboat-hyresavtal, med justeringar gjorda av Parterna. Följande ändringar ska ersätta motsvarande delar i Bareboat Charter-avtalet:

3.2 **Hyrestid**

Del I, Box 16: 10 år från och med Tillträdesdagen, med en option för Befraktarna att förlänga hyrestiden med ytterligare 10 år därefter. Denna option ska utnyttjas genom skriftligt meddelande till Ägarna senast 6 månader före utgången av den bindande hyrestiden.

3.3 **Hyra**

Del I, Box 17:

(i) Hyra: [redacted], justerad enligt det harmoniserade konsumentprisindexet tillämpligt i Finland, med ett tak på [redacted] per år, utan justeringar nedåt.

(ii) Hyra för optionsperioden: enligt ovan.

(iii) Oaktat underpunkt (i) ovan ska hyran reduceras med [redacted] fram till den dag då 10,4 MWh-batteriet, enligt vad som överenskommits i avtalet mellan ägarna och Wärtsilä Finland Oy daterat 25.6.2025, har installerats och är i fungerande skick. Om denna period inte omfattar en hel kalendermånad ska reduceringen av hyran justeras proportionellt per dag.

Del II, punkt 15 (b):

Befraktarna ska betala till Ägarna en engångssumma för hyran av Fartyget enligt beloppet angivet i Box 17 (i) senast var 30:e dag i förskott, där den första engångssumman ska betalas på [Tillträdesdagen]. Hyran ska betalas löpande under hela hyrestiden.

3.4 **Köpoption**

Del I, Box 28: Ja

Del IV ska tillämpas:

1. Befraktarna ska ha en option att köpa Fartyget (**"Köpoptionen"**) som kan utövas på vart och ett av de datum som anges nedan enligt följande:

Datum	Köpeskilling (**"Köpoptionspris"**)
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

2. För att utnyttja sin Köpoption ska Befraktarna meddela Ägarna skriftligen senast sex (6) månader före det relevanta datumet som anges i tabellen ovan. Sådant meddelande får inte återkallas eller annulleras.
3. Om Befraktarna utnyttjar sin Köpoption ska äganderätten till Fartyget överföras till dem på det relevanta datumet. Om detta datum inte är en Arbetsdag ska äganderätten till Fartyget överföras på nästa Arbetsdag, strikt enligt principen "i befintligt skick och på plats", på Befraktarnas egen bekostnad och risk.
4. Ägarna ska införskaffa och tillhandahålla Befraktarna sådana handlingar och vidta sådana åtgärder som Befraktarna rimligen kan begära för att underlätta försäljningen och registreringen av Fartyget under den flagg som Befraktarna anger.
5. Ägarna garanterar att Fartyget vid tidpunkten för överlåtelse av äganderätten ska vara fritt från Ägarnas belastning eller inteckning och att de inte har vidtagit någon åtgärd eller underlåtit att vidta någon åtgärd som skulle kunna påverka äganderätten till Fartyget.
6. Ägarna lämnar inga utfästelser eller garantier om Fartygets sjövärdighet, värde, skick, konstruktion, säljbarhet eller drift, eller avseende kvaliteten på material, utrustning eller utförande i Fartyget, eller om Fartygets lämplighet för ett visst ändamål eller viss trafik.
7. Som ersättning för överlåtelsen av äganderätten till Fartyget ska Befraktarna betala Köpoptionspriset till det bankkonto som Ägarna har angett, tillsammans med eventuell obetald hyra och andra belopp som förfallit till betalning enligt detta Charter-avtal.
8. Vid betalning och överföring av äganderätt i enlighet med Punkt 7 ovan ska detta Charter-avtal och samtliga rättigheter och skyldigheter mellan Parterna upphöra, utan att det påverkar de rättigheter som har uppstått mellan Parterna före datumet för upphörande samt eventuella krav som endera Parten kan ha.
9. Köpoptionspriset inkluderar R&D-motorn (enligt definitionen i Mobilisation and Collaboration-avtalet som ingåtts mellan Ägarna och Wärtsilä Finland Oy). Ägarna ska säkerställa att de har oinskränkt äganderätt till R&D-motorn från och med den 1 oktober 2035, vilket är det första datumet då Befraktarna kan utöva sin Köpoption enligt detta Charter-avtal.

3.5 **Försäljning av Fartyget**

Del II, punkt 26 (b):

Ägarna får inte sälja Fartyget under den tid då Bareboat Charter-avtalet är i kraft.

4 TILLÄGG

Parterna har kommit överens om att göra följande tillägg till Bareboat Charter-avtalet:

4.1 **Fuel EU maritime**

Fartygets efterlevnad av FuelEU Maritime[1] är Befraktarens ensamma ansvar. Befraktarna ska ha full rätt att ingå poolningsavtal avseende bland annat överskott, underskott och motsvarande efterlevnadsdata för CO_2e som produceras av Fartyget i syfte att uppfylla FuelEU Maritime och tillhörande miljöförpliktelser. Parterna är medvetna om att Befraktarna och Stena Line har ingått ett poolningsavtal avseende bland annat överskott, underskott och motsvarande efterlevnadsdata för CO_2e som produceras av Fartyget.

4.2 ETS-mandatbrev

Parterna har kommit överens om att underteckna ett separat mandatbrev för att formellt överföra ansvaret för efterlevnad av EU ETS från Ägarna till Befraktarna.

4.3 Fartygets rutt och minimitidtabell

Fartyget får under hyrestiden inte sättas i trafik på någon annan rutt än den nuvarande rutten mellan Vasa, Finland och Umeå, Sverige. Befraktarna åtar sig att säkerställa fortsatt gods- och passagerartrafik med Fartyget mellan hamnarna i Vasa, Finland och Umeå, Sverige enligt en minimitidtabell som motsvarar vintertidtabellen (13.1.2026–31.3.2026), såsom närmare specificerat i **Bilaga 4.3** till detta avtal. För tydlighetens skull får trafik enligt tidtabellen tillfälligt avbrytas eller pausas i den utsträckning det är rimligen nödvändigt på grund av tekniska fel eller skador på Fartyget, sjöolyckor eller liknande händelser, samt torrdockning i enlighet med klass- och flaggkrav, som förhindrar drift. Ingenting i denna klausul påverkar Befraktarnas skyldigheter avseende underhåll av Fartyget enligt villkoren i Bareboat Charter-avtalet

Om det under hyrestiden uppstår ett Oöverkomligt hinder (Force majeure) som förhindrar eller väsentligt negativt påverkar Fartygets drift på den angivna rutten i enlighet med den överenskomna tidtabellen, ska Parterna i god tro (och med rimlighet) förhandla om en tillfällig justering av Fartygets operativa tidtabell på den angivna rutten, inklusive minskad frekvens eller tillfälligt uppehåll i trafiken, i den utsträckning som rimligen krävs för att mildra de hinder eller väsentligt negativa effekter som påverkar Fartygets drift på den angivna rutten.

Vid tillämpningen av denna klausul ska ett "**Oöverkomligt hinder**" avse något av följande, i den mån händelsen är extern och ligger utanför Befraktarnas rimliga kontroll:

- oförutsedd lagstiftning, myndighetsbeslut eller åtgärd från regering eller offentlig myndighet som uttryckligen förbjuder Fartygets drift på den angivna rutten, till skillnad från sådan lag, beslut eller åtgärd som enbart medför en väsentligt negativ påverkan på sådan drift;

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1805 om användning av förnybara och koldioxidsnåla bränslen för sjötransport och om ändring av direktivet 2009/16/EG i dess ändrade lydelse från tid till annan, inbegripet alla genomförandeakter, delegerade akter och förordningar.

- expropriation, beslag av anläggningar, rekvisition, blockad, allmänt införda handelsrestriktioner eller embargo;
- terroristhandling;
- miljökatastrof;
- stängning eller långvarig störning av hamninfrastruktur eller väsentliga tjänster;
- arbetsstrejker eller industriella åtgärder som väsentligt påverkar rutten eller hamnverksamheten;
- pest, epidemi eller pandemi; eller
- krig eller krigsliknande tillstånd som direkt involverar flaggstaten och/eller Fartygets rutt.

För tydlighetens skull ska en kommersiell svårighet inte anses utgöra ett Oöverkomligt hinder.

Bilaga 4.3(b) innehåller ett illustrativt exempel på en alternativ tidtabell som justerats med anledning av ett hypotetisk Oöverkomligt hinder. Parterna är medvetna om att Bilaga 4.3(b) endast är ett exempel och att de exakta justeringarna av tidtabellen för driften i enlighet med ett Oöverkomligt hinder bestäms enligt arten, varaktigheten och effekten av det relevanta Oöverkomliga hindret samt de bakomliggande omständigheterna.

Parterna bekräftar och är överens om att Fartyget och dess drift på den angivna rutten är en del av beredskapstrafiken enligt finsk lag, och Parterna bekräftar att de är fullt medvetna om de konsekvenser och det ansvar som följer av sådan delaktighet, inklusive efterlevnad av alla relevanta bestämmelser och skyldigheter som föreskrivs av finska myndigheter. Följaktligen får en eventuell justering av den operativa tidtabellen som avses i föregående stycken inte i något fall minska eller på annat sätt ändra Fartygets verksamhet på ett sätt som skulle strida mot tillämpliga lagar, behöriga myndigheters föreskrifter eller upphandlingsavtal som hänför sig till beredskapstrafiken.

Om det Oöverkomliga hindret rimligen kan anses ha upphört att medföra den förhindrande eller väsentligt negativa effekten som beskrivs ovan, ska Befraktarna:

- omedelbart underrätta Ägarna om att en sådan effekt har upphört; och
- återuppta trafiken i enlighet med den minimitidtabell som anges i Bilaga 4.3 utan oskäligt dröjsmål.

Befraktarna ska vidta rimliga åtgärder för att mildra de negativa effekterna av ett Oöverkomligt hinder på Fartygets drift på den angivna rutten.

4.4 Ersättning för vissa förluster

Ägarna ska ensamt ansvara för och bära alla kostnader och utgifter relaterade till finansiering eller finansieringsarrangemang avseende Fartyget, inklusive tillhörande

säkerhetsarrangemang. Ägarna ska hålla Befraktarna och dess koncernbolag skadeslösa från och mot alla krav, förluster, skador, kostnader eller utgifter som uppstår till följd av eller har samband med finansieringen eller finansieringsarrangemangen avseende Fartyget, inklusive tillhörande säkerhetsarrangemang, i den mån sådana krav, förluster, skador, kostnader eller utgifter hänför sig till den period då Ägarna var registrerade ägare till Fartyget, oavsett den rättsliga eller regulatoriska grunden för sådana krav. Ägarna ska inte vara ansvariga gentemot Befraktarna för finansiering eller finansieringsarrangemang från Befraktarnas egna finansiärer som Befraktarna har eller har haft i sin balansräkning, eller som Befraktarna själv erhåller från sina egna finansiärer efter dagen för detta Ändringsavtal.

4.5 **Projekt för utökning av batterikapacitet**

Ägarna ska utföra projektet för utökning av batterikapaciteten på Fartyget.

Projektet för utökning av batterikapaciteten består av: (i) leverans och tillhandahållande av ett marint batterihybridsystem som ökar Fartygets batterikapacitet till 12,6 MWh av Wärtsilä Finland Oy ("**Wärtsilä**") enligt leveransavtalet daterat 25.6.2025 mellan Ägarna och Wärtsilä ("**Wärtsilä HY-avtalet**"); och (ii) installation av det marina batterihybridsystemet i Fartyget och relaterade modifieringsarbeten, båda utförda av tredje part på uppdrag av Ägarna.

Befraktarna ska ha full insyn i projektet för utökning av batterikapaciteten och Ägarna ska tillhandahålla all information och dokumentation som begärs av Befraktarna. Ägarna är ensamt ansvariga för alla kostnader, risker och förpliktelser i samband med projektet för utökning av batterikapaciteten. Projektet för utökning av batterikapaciteten ingår i sin helhet i den hyra som anges i avsnitt **Error! Reference source not found.** ovan. Under förutsättning att idrifttagningen sker med ett resultat som Befraktarna, agerande på ett rimligt sätt, godkänner ska Befraktarna ansvara för sedvanliga underhålls- och reparationskostnader i enlighet med villkoren i Bareboat Charter-avtalet.

Befraktarna har oinskränkt rätt att använda systemet för utökning av batterikapaciteten och relaterad programvara utan ansvar enligt Wärtsiläs immaterialrättsliga villkor. Ägarna ska sträva efter att säkerställa att Befraktarna omfattas av Wärtsiläs ansvarsfrihet gällande immateriella rättigheter, och om detta inte är möjligt, ska de ersätta och hålla Befraktarna skadeslösa på samma villkor som de som tillämpas av Wärtsilä.

Ägarna skall sträva efter att säkerställa att Befraktarna får full nytta av Wärtsiläs garanti enligt Wärtsilä HY-avtalet och kan framföra garantianspråk direkt till Wärtsilä. Om det inte är möjligt ska Ägarna säkerställa att Befraktarna kan framställa garantianspråk via Ägarna.

5 ÖVRIGT

5.1 Om inte annat uttryckligen ändras eller tilläggs i detta Ändringsavtal, förblir samtliga övriga villkor i Bareboat Charter-avtalet oförändrade, och Parterna förbinder sig att följa dessa vid varje tidpunkt. Detta Ändringsavtal ska anses utgöra en integrerad del av Bareboat Charter-avtalet.

5.2 Alla termer som används i detta Ändringsavtal ska ha samma innebörd som i Bareboat Charter-avtalet, om inte annat uttryckligen anges.

5.3 Detta Ändringsavtal ska omfattas av samma lagval och regler för tvistlösning som anges i Bareboat Charter-avtalet.

Detta Ändringsavtal har upprättats i två originalexemplar, av vilka Parterna har tagit var sitt.

Underskrifter på följande sida.

Plats:
Datum:

_____

Av:

Plats:
Datum:

_____

Av:

231/25 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY - KS-2025/00967-1 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY : Maskerad version_Analys av fördelar - Project West

Kassaflödet till följd av transaktionen som tillfaller ägarna av Kvarken Link Oy [redacted]

Transaktionens kassaflöde

Transaktionsbakgrund och kommentarer

- År 2012 gick det tidigare färjerederiet i regionen i konkurs och inget annat företag var intresserat av att fortsätta verksamheten. För att säkerställa att färjeförbindelsen mellan Vasa och Umeå kunde fortsätta, tog kommunerna Vasa och Umeå själva över driften. År 2021 grundade de två kommunerna Kvarken Link Oy med ett ägande på 50-50. Kvarken Link Oy äger M/S Aurora Botnia ("Fartyget") och 100 % av aktierna i NLC Ferry Ab Oy, som ansvarar för färjeverksamheten.

1. År 2025 har Stena Line Scandinavia AB visat intresse för att förvärva NLC Ferry Ab Oy från Kvarken Link Oy för ett företagsvärde om [redacted]

2. Enligt bareboat charter-avtalet för Fartyget ska NLC Ferry Ab Oy [redacted]

   - NLC Ferry Ab Oy kommer att fortsätta driften av Fartyget och är ansvarigt för alla driftskostnader kopplade till färjan. Därmed bär Kvarken Link Oy varken risker eller kostnader relaterade till fartyget.

3. Stena Line Scandinavia AB har enligt bareboat charter-avtalet möjlighet att köpa [redacted]

   - Enligt avtalet kommer Kvarken Link Oy att förbli ensam ägare (100 %) av fartyget under hela charterperioden, fram till dess att Stena Line Scandinavia AB eventuellt utnyttjar sin köpoption.

4. NLC Ferry Ab Oy:s [redacted]

5. På motsvarande sätt överförs Kvarken Link Oy:s [redacted]

6. [redacted]

EY

231/25 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY - KS-2025/00967-1 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY : Maskerad version_Analys av fördelar - Project West

Förvärvet av NLC Ferry Ab Oy av Stena Line Scandinavia AB bedöms medföra fler fördelar än potentiella nackdelar för Kvarken Link Oy:s ägare

Styrkor

- Transaktionen skulle säkerställa fortsatt trafik på rutten Vasa-Umeå och skulle begränsa driftstörningar till följd av underhåll eller haveri, eftersom Stena Line Scandinavia AB har möjlighet att snabbt sätta in ett annat fartyg medan M/S Aurora Botnia ("Fartyget") ligger i docka och/eller repareras.
- Enligt bareboat charter-avtalet ska Fartyget trafikera rutten Vasa-Umeå under hela charterperioden (minst 10 år, med möjlighet till förlängning med ytterligare 10 år). Under denna period får Fartyget inte flyttas från sin nuvarande rutt. Vidare ska Fartyget upprätthålla en minimitidtabell i enlighet med vintertidtabellen bestående av 20 avgångar per vecka, och som är oförändrad i förhållande till dagens trafik.
- Stena Line Scandinavia AB ägs av ett stort svenskt, familjeägt företag, vilket innebär att kontrollen över NLC Ferry Ab Oy skulle förbli lokal. Fartyget skulle även fortsätta att segla under finsk flagg.
- Flaggstaten har rätt att begära tillgång till Fartyget för nationella säkerhetsändamål vid en kris (t.ex. krig, naturkatastrof). En transaktion med en så stor aktör som Stena Line Scandinavia AB skulle säkerställa kontinuerlig drift och garantera Fartygets beredskap i händelse av att sådan begäran framställs.
- Transaktionen skulle inte medföra några betydande operativa förändringar. NLC Ferry Ab Oy:s personal kommer att förbli anställd, både ombord på Fartyget och inom administrativa funktioner.
- Transaktionen medför intressanta finansiella fördelar (se detaljer på följande sida).

Svagheter

- Transaktionen kan teoretiskt innebära att Vasa och Umeå kommuners kontroll över färjetrafiken och regionens trafik minskar. Denna risk elimineras genom en klausul i bareboat charter-avtalet, som tydliggör Stena Line Scandinavia AB:s ansvar under charterperioden:
  - Fortsätta bedriva gods- och passagerartrafik med Fartyget mellan Vasa och Umeå med en minimitidtabell som motsvarar vintertidtabellen; samt
  - Stena Line Scandinavia AB får inte sätta Fartyget i trafik på någon annan rutt under denna period.
- Om avtalsvillkoren inte följs har Kvarken Link Oy rätt att återkalla Fartyget.

Möjligheter

- I och med transaktionen skulle NLC Ferry Ab Oy få tillgång till operativ och hållbarhetskompetens från en av Europas största färjeoperatörer.
- Transaktionen skapar även möjligheter till ökat samarbete med Stena Line Scandinavia AB, vilket kan bidra till att utveckla och stärka färjelinjen i regionen. NLC Ferry Ab Oy är för närvarande den enda operatören på rutten Vasa-Umeå.
- Baserat på diskussioner med NLC Ferry Ab Oy:s ledning har bolagets driftskostnader under den senaste tiden ökat snabbare än intäkterna. På grund av fartygets åldrande kan dessutom driftskostnaderna och underhållskostnaderna komma att öka under charterperioden. NLC Ferry Ab Oy skulle därför kunna dra nytta av Stena Lines finansiella ställning och potentiella synergier för att säkerställa långsiktig lönsamhet.

Hot

- Ekonomiska nedgångar eller förändringar i efterfrågan på marknaden (t.ex. till följd av nedläggning av en fabrik vars anställda frekvent använder färjan) kan påverka trafiken och därmed NLC Ferry Ab Oy:s intäkter. Baserat på diskussioner med NLC Ferry Ab Oy:s ledning har färjetrafiken i regionen historiskt sett visat variationer, men varit relativt stabil på lång sikt. Eftersom Stena Line Scandinavia AB ytterst ansvarar för NLC Ferry Ab Oy:s förpliktelser (t.ex. charterhyror för Fartyget), bedöms sannolikheten att en ekonomisk nedgång skulle påverka fördelarna för Kvarken Link Oy som låg.
- Ekonomiska nedgångar eller förändringar i marknadsefterfrågan kan även leda till potentiella uppsägningar om lönsamheten för färjelinjen inte uppnår förväntad nivå. Stena Line Scandinavia AB är dock ett stort bolag med finansiell kapacitet att hantera perioder med lägre lönsamhet.
- Dessutom skulle berörda arbetstagare potentiellt kunna omplaceras till andra funktioner inom bolaget utan att sägas upp.

231/25 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY - KS-2025/00967-1 Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY : Maskerad version_Analys av fördelar - Project West

Project West

Analys av fördelar med transaktionen

Konfidentiell **Inofficiell svensk översättning**

18 september 2025 | Slutgiltig version

The better the question. The better the answer. The better the world works.

Shape the future with confidence

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-03

§ 191

Diarienr: KS-2025/00967

Försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att tillstyrka försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med förslag från Umeå kommunföretag AB.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreligger sekretess enligt OSL-19:1,3 och 31:16 gällande avtalen och analys.

Umeå Kommunföretag AB tillställer kommunstyrelsen och kommunfullmäktige rubricerat ärende.

Kvarken Link OY är moderbolaget i den av Umeå och Vasa ägda rederikoncernen. Umeå kommunföretag äger 50 % och Vasa stad resterande 50 % av aktierna i Kvarken Link OY. Kvarken Link OY äger i sin tur 100 % av driftbolaget, NLC Ferry AB OY (Wasaline). Färjan, Aurora Botnia, kommer fortsatt att ägas av Kvarken Link OY och hyras ut till den nya operatören. Affären förutsätter godkännande av EIB, Europeiska investeringsbanken, där lånen för färjan ligger.

Umeå kommunföretag AB beslutar 2025-11-03

att uppdra åt Kvarken Link OY att sälja samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med bilagt affärsförslag, villkorat att Kommunfullmäktige tillstyrker försäljningen.

att föreslå kommunstyrelsen att tillstyrka försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

att föreslå kommunfullmäktige att besluta om försäljning av samtliga aktier enligt ovan.

Beslutsunderlag

Styrelseprotokoll från Umeå Kommunföretag AB 2025-11-03.
Missiv från Umeå Kommunföretag AB.
Avtal om aktieöverlåtelse (sekretess)
Ändringsavtal (sekretess)
Analys av fördelar (sekretess)

Kommunstyrelsens beslutsordning

Bifall mot avslag till att tillstyrka försäljning av samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med förslag från Umeå kommunföretag AB.
Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutet ska skickas till
Umeå Kommunföretag AB Fredrik Lundberg för vb. till berörda.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-17
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00880

Interpellation: Rapporterna om vanvården inom äldreomsorgen fortsätter; Joline Göttfert (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Rapporterna om vanvården inom äldreomsorgen fortsätter
Vi fortsätter nås av allvarliga rapporter om vanvård vid kommunala vård- och omsorgsboenden i Umeå. VK skriver i en artikel (2/10) om ett upprörande fall, där en äldre kvinna sannolikt avlidit som en följd av vanvård. Detta har skett på Dragonens vård- och omsorgsboende, men på en annan enhet än den där en kvinna dog efter vanvård under förra året.

Ännu en skandal, alltså. Vi moderater har lyft situationen inom äldreomsorgen på varje fullmäktige under våren, men fick till svar i mars att vi inte skulle prata om "vanvård", att det hela var åtgärdat och Socialdemokraterna med Carin Nilsson i spetsen ansåg att man skulle "sluta älta" om det som hänt på Dragonens vård- och omsorgsboende.

Vanvård och den allvarliga situationen på Dragonens vård- och omsorgsboende har varit känd för förvaltningen under lång tid, men trots det har vanvården fått fortgå. Trots upprepade larmrapporter.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till äldrenämndens ordförande Carin Nilsson (S):

1. Vilka åtgärder ska genomföras för att säkra tryggheten och kvaliteten för äldre som bor på de kommunala vård- och omsorgsboendena?
2. Varför har dessa åtgärder inte vidtagits under de minst 19 månader som problemen varit kända?
3. Är du beredd att stötta Moderaternas förslag om inrättandet av en oberoende kvalitets- och trygghetsfunktion inom äldreomsorgen i Umeå, med möjlighet att göra både anmälda och oanmälda inspektioner?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00880

4. Är du beredd att tillsätta en Haverikommission som kan gå till botten med alla problemen inom Umeås äldreomsorg?
5. Är det inte dags att ge en personlig ursäkt till alla de äldre och deras anhöriga, för den vanvård som de utsatts för?

Lena Karlsson Engman (S), äldrenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Moderaterna ställer genom Joline Göttfert en interpellation om situationen inom äldreomsorgen i kommunen. Jag väljer att försöka besvara interpellantens frågeställningar i en sammanhängande beskrivning: Verksamheten har arbetat med en rad kvalitetshöjande åtgärder på Dragonens VoO under flera års tid. Utbildningar har genomförts och genomförs kontinuerligt avseende de äldres omvårdnadsbehov. Individuell handledning och återkoppling till medarbetare ges för att stötta i allt från att utföra basal omvårdnad till att klara dokumentation och genomförandeplaner.

Förutom utbildning har också rekryteringar gjorts som exempelvis: Ökad grundbemanning för sjuksköterskor redan 2023 och ännu en enhetschef 2024. Vidare har handledande undersköterskor rekryterats från hösten 2024. Nu är två handledande undersköterskor anställda och två ytterligare på väg. Sammantaget har detta lett till en ökad bemanning av omvårdnadspersonal på kvällar och helger.

Dessa åtgärder och flera med dem har alltså vidtagits och effekter har kunnat ses i perioder, men eftersom effekterna inte blivit hållbara beslutade äldreomsorgsdirektören i september om en extern utredning. Denna förväntas ge ytterligare vägledning hur verksamheten på bästa sätt kan utvecklas framåt.

Flera åtgärder som nu satts in på det aktuella boendet är unika och har tidigare inte provats. Det blir en pilot som arbetas fram som om de visar sig lyckosamma kan utgöra verksamhetsutveckling i äldreomsorgen i stort. Det är dock åtgärder som förutsätter prioriteringar, inte minst ekonomiskt. Sjuksköterskebemanning dygnet runt är implementerat, kväll/natt och helg utgår sjuksköterskorna, tills annat beslutas, från Dragonen. Utökning av biträdande verksamhetschef har gjorts för Dragonen specifikt. Arbetsledning även under obekväma arbetstider ska tillsättas vilket inte har funnits tidigare på något omsorgsboende.

Inför budgetåret 2026 kommer alla boenden att få utökad budget, enligt specificering i KF budgetbeslut, för att anställa kvalitetsundersköterskor -en

Tjänsteskrivelse
Dnr: KS-2025/00880

satsning på 22 Mkr som både stärker kvalitet, lärande och förutsättningar på alla boenden.

Äldreomsorgen satsar också på en utbildningsenhet som ska arbeta mot all verksamhet i äldreomsorgen och totalt läggs ca 30 miljoner av nämndens budget på utbildning 2026. I detta belopp inkluderas det nationella äldreomsorgslyftet.

I dagsläget är jag tveksam till inrättande av ytterligare en inspekterande funktion utifrån de som redan finns som KS uppsiktsplikt, revisionens granskningar, och granskningar inom ramen för Lex Sarah och Maria. Jag tänker att också de externa granskningar som redan pågår kommer att ge nämnden vägledning och verktyg för en trygg och säker omsorg där det . systematiska kvalitetsarbete får utgörs grunden till vad som behöver göras. Nämnden, inklusive Carin som redan lämnat sitt uppdrag, har uttryckt såväl bestörtning, ilska och sorg över de allvarliga missförhållanden som inträffat. Jag är övertygad om att detta också framförts i de kontakter som förevarit, med ett löfte om att ett gediget arbete för kvalitet och värdighet i omsorgen skyndsamt ska genomföras.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 195

Diarienr: KS-2025/00880

Interpellation: Rapporterna om vanvården inom äldreomsorgen fortsätter; Joline Göttfert (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då respondenten inte närvarar vid dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 195

Diarienr: KS-2025/00880

Interpellation: Rapporterna om vanvården inom äldreomsorgen fortsätter; Joline Göttfert (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då respondenten inte närvarar vid dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-15
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00924

Interpellation: Kommer du att utse en person i kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och **Patrik Brännberg (AP)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Kommer du att utse en person i kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen?

Den 6 oktober presenterades PwC:s granskning av Umeå kommuns visselblåsarfunktion. I granskningen presenterar PwC ett antal slutsatser och rekommendationer.

PwC skriver bland annat följande när det gäller visselblåsarfunktionens förtroende och oberoende:

”För att säkerställa oberoendet för styrgruppen rekommenderar PwC att Umeå kommun utser en person i Kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen och som kan fungera som ett stöd för styrgruppen. Vi rekommenderar Umeå kommun att säkerställa att styrgruppen måste kunna vara självständiga och oberoende där inte andra i chefsställning ska ha ett inflytande över visselblåsarfunktionen. För att återfå förtroendet för funktionen kan det krävas flera åtgärder och att Kommunen medvetet jobbar med frågan genom att t.ex. tydligt kommunicera ut de justeringar och åtgärder som vidtas. Det kan ta tid att återfå förtroendet så det kommer att krävas en uthållighet i det arbetet.”

PwC skriver vidare följande när det gäller den nuvarande styrgruppen (som vid tidpunkten för rapportens färdigställande ännu inte hade avgått):

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00924

”Vi rekommenderar att styrgruppen bör bestå av tre till fyra personer och att dessa bör få mindre ansvar i sin ordinarie roll/anställning för att kunna frigöra mer tid åt visselblåsarfunktionen. Umeå kommun kan överväga att tillsätta en person på heltid som står som huvudansvarig och ansvarar för att sammankalla övriga i styrgruppen och står för den huvudsakliga kontakten med Leverantören. Detta skulle lätta på arbetsbördan för de övriga personerna i styrgruppen. Den nuvarande styrgruppen bör få fullt mandat att tillsätta utredningar och Kommunen bör se över budgetfrågan. Med utgångspunkt i den nuvarande funktionen skulle det kunna ingå en person med juridisk kompetens. Den nuvarande styrgruppen bör rapportera till Kommunstyrelsen.”

Mot denna bakgrund ställer vi följande frågor:

1. Kommer du att utse en person i kommunstyrelsen att vara ansvarig för visselblåsarfunktionen?
2. Kommer du att se till att styrgruppen rapporterar till kommunstyrelsen?
3. Är du beredd att följa rekommendationerna rörande styrgruppens sammansättning vad gäller antal personer, förändringarna av de behöriga personernas ordinarie roll/anställning samt dess mandat att tillsätta utredningar?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Vi är överens över partigränserna om att Umeå kommun måste säkerställa en robust, opartisk och regelriktig visselblåsarfunktion. Därför fattade vi beslut om en extern och oberoende genomlysning av visselblåsarfunktionen som skulle överlämnas helt ograverad till KSNAU och KS. Den rapport som kom från PwC gav oss ett viktigt underlag för arbetet framåt. Vid KS sammanträde 11 november tog vi nästa steg på vägen mot målet om en robust visselblåsarorganisation. KS beslutade att ge stadsdirektören i uppdrag att ta fram förslag till en ny riktlinje för Umeå kommuns visselblåsarfunktion och att denna riktlinje ska fastställas politiskt av kommunstyrelsen. I beredningen förutsätter jag att stadsdirektören utgår från de rekommendationer PwC lagt fram och att förslaget till riktlinje visar hur PwCs rekommendationer ska tillgodoses. Jag tror att det är viktigt att vi får en politiskt fastställd riktlinje. Det innebär ett skydd för visselblåsarfunktionens oberoende eftersom utformning, organisering och mandat för visselblåsarfunktionen inte kommer att kunna ändras utan demokratisk prövning. Nu inväntar vi alltså de vidare detaljerna i det förslag som är under beredning. Det beslut KS fattade var:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00924

- att ge stadsdirektör i uppdrag att ta fram förslag till en tillfälligt förstärkt styrgrupp för Umeå kommuns visselblåsarfunktion. Förslaget fastställs av kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott
- att ge stadsdirektör i uppdrag att ha löpande dialog med leverantören
- att ge stadsdirektör i uppdrag att upparbeta förslag på riktlinje för Umeå kommuns visselblåsarfunktion. Förslag tillställs kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott och fastställs av kommunstyrelsen
- att ge stadsdirektör i uppdrag att påbörja inrättandet av en varaktig organisation för Umeå kommuns visselblåsarfunktion. Varaktig organisation ska utformas i enlighet med politiskt fastställd riktlinje för visselblåsarfunktion i Umeå kommun
- att ge tillfälligt förstärkt styrgrupp för visselblåsarfunktionen i uppdrag att upprätta och fastställa rutiner och arbetssätt i enlighet med politiskt fastställd riktlinje för visselblåsarfunktion i Umeå kommun
- att ge kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott i uppdrag att säkerställa att visselblåsarfunktionen fungerar på ett ändamålsenligt och regelriktigt sätt och att utskottet tertialvis får redovisning av total ärendestatus
- att stadsdirektören får i uppdrag att ta fram förslag till komplettering av näringslivs- och arbetsutskottets arbetsordning i enlighet med ovanstående
- att ge stadsdirektör i uppdrag att utforma information och stöd till medarbetare som ingår i granskning av visselblåsarärende
- att fatta igångsättningsbeslut för beredning av förslag till förstärkning och formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och övriga verksamheter
- att ge stadsdirektör i uppdrag att se över och vid behov lämna förslag till förstärkning och formalisering av övriga kontrollverktyg som står till kommunstyrelsens förfogande.

Beslutet biträddes i bred enighet över partigränserna av Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Kristdemokraterna och Maria Lindvall. Centerpartiet stöttade också alla delar i beslutet med undantag för ett tillägg.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 196

Diarienr: KS-2025/00924

Interpellation: Kommer du att utse en person i kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och **Patrik Brännberg (AP)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 196

Diarienr: KS-2025/00924

Interpellation: Kommer du att utse en person i kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och **Patrik Brännberg (AP)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-17
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00931

Interpellation: Hur tryggar Umeå kommun bostäder till unga vuxna? Liv Zetterberg (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur tryggar Umeå kommun bostäder till unga vuxna?
Hyresgästföreningens färska rapport Unga vuxnas boende 2025 visar att bostadsbristen fortsatt begränsar ungas frihet och livsval. Var femte ung vuxen mellan 20–27 år bor fortfarande kvar hemma hos sina föräldrar och 90 procent av dessa vill flytta men saknar möjlighet. En tredjedel av de unga tvekar inför att bilda familj på grund av bostadsläget. Samtidigt vet vi att när bostadsbyggandet ökar, minskar andelen unga som tvingas bo kvar hemma. Under perioden 2015–2023 byggdes 500 000 bostäder i landet, vilket är dubbelt så många som under de nio föregående åren, och andelen hemmaboende unga sjönk. Men i takt med att byggandet nu tvärnitat, riskerar utvecklingen att gå bakåt igen.

I Umeå, där befolkningen växer snabbt och studentunderlaget är stort, blir situationen extra tydlig. Unga hänvisas till andrahandskontrakt, dyra nyproduktioner eller åratal i bostadskö. Många upplever ekonomisk stress och brist på framtidstro. Det är inte rimligt att en hel generation hålls tillbaka för att marknaden inte levererar bostäder de har råd med. Umeå kommun har satt som mål att skapa förutsättningar för att bygga 2 000 bostäder per år för att “bygga bort bostadsbristen och skapa en välfungerande bostadsmarknad”. Det är goda ambitioner, men verkligheten ligger långt efter. Under 2024 färdigställdes knappt 1 100 bostäder, och prognoserna är ännu lägre.

Vänsterpartiet menar att Umeå kommun måste gå från mål till handling. När byggandet bromsar in behöver politiken ta ledarskap. Unga vuxna ska inte tvingas stanna kvar i sina föräldrahem, bo inneboende eller trängas i otrygga andrahandslösningar. Bostad är en social rättighet, inte en

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00931

handelsvara. Vi vill att AB Bostaden får ett tydligt uppdrag att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror och särskilda satsningar på ungdoms- och studentlägenheter. Vi vill även att kommunen utreder en behovsprövad bostadsförmedling där unga vuxna utan eget boende kan prioriteras framför dem som redan är etablerade på bostadsmarknaden. Det behövs även en kommunal hyresgaranti för unga med låg eller osäker inkomst, så att fler får möjlighet till förstahandskontrakt. Samtidigt bör kommunen driva på staten för återinfört investeringsstöd, statliga topplån och ett stärkt bostadsbidrag även för unga utan barn - reformer som vi länge kämpat för nationellt. Kommunen betonar själv i sitt bostadsförsörjningsprogram vikten av social hållbarhet och rörlighet på bostadsmarknaden. Men utan särskilda åtgärder för unga riskerar dessa målsättningar att förbli tomma ord. Det behövs en tydlig strategi för hur Umeå konkret ska uppfylla sina egna mål och hur unga vuxnas situation ska följas upp och redovisas framöver.

Frågor:

1. Delar du bilden av att Umeås unga vuxna har stora svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden, och ser du ett kommunalt ansvar för att fler unga får tillgång till eget boende?
2. Hur avser kommunen att säkerställa att byggandet når målet om 2 000 bostäder per år och att dessa bostäder blir ekonomiskt tillgängliga för unga vuxna?
3. Är du beredd att utreda möjligheten att införa en behovsprövad bostadsförmedling där unga utan bostad kan prioriteras, en kommunal hyresgaranti eller liknande insats för unga med låg inkomst?
4. På vilket sätt kommer unga vuxnas bostadssituation att följas upp och redovisas i kommunens bostadsförsörjningsprogram framöver?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till kommunstyrelsens 2:e vice ordförande tillika planeringsutskottets ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Boverket beskriver hur bostadsmarknaden i Sverige står inför stora utmaningar då utbud och efterfrågan av bostäder inte matchar varandra. I Boverkets senaste bostadsmarknadsenkät från 2025 delas Umeås bild med kommuner med likande demografisk utveckling och ung befolkning. I Umeå, precis som i övriga landet, bromsar bostadsbyggandet in kraftigt. Den nationella konjunkturen har påverkat förutsättningarna. Det bör också tilläggas att hyresrätten är skattemässigt missgynnad som upplåtelseform, samt att konstruktionen med ROT-avdrag missgynnar hyresrätten.

Svar på fråga 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00931

Målet om 2 000 bostäder per år syftar till att långsiktigt bygga bort bostadsbristen och är ett planeringsmål. Exempel på aktiviteter som kommunen bl.a. arbetar med för att nå målsättningen är: aktiv markpolitik, samplanering med AB Bostaden, förtätningsstrategi, samverkan med universitet och privata aktörer kring studentbostäder, därtill stöd till Akutrumsförmedlingen, samt dialog med staten. Umeå, liksom andra kommuner, har vid upprepade tillfällen lyft fram behovet av återinfört statligt investeringsstöd och förbättrade kreditvillkor för hyresrättsbyggande till ex länsstyrelsen, Boverket och Regeringskansliet.

Svar på fråga 3

AB Bostaden är den största aktören på Umeås bostadsmarknad. Vid en jämförelse med andra större kommuner med liknande system har ofta allmännyttan en liten bostadsmarknadsandel och därför har de kommunerna ofta skapat en modell med de privata aktörerna för att få en bättre bild av bostadsmarknaden. Umeå kommun bevakar den utvecklingen. Ansvariga tjänstepersoner har också lyft möjligheten med privata aktörer att ingå i en central bostadsförmedling. Svaret från de lokala fastighetsägarna har varit mycket negativt. När det gäller hyresgarantier har staten tidigare haft program via Boverket. Lokalt finns stödformer inom socialtjänsten för personer med svag ekonomi, ett mer generellt system skulle kräva statligt ramverk. Kommunen har därtill ett samarbete med AB Bostaden, Studentbostaden och andra fastighetsägare kring prioritering av grupper med särskilda behov, bl.a. nyanlända, studenter och personer i sociala insatser. T.ex. har AB Bostaden sina ungdomslägenheter som uppgår till ca 400 lägenheter vikta till ungdomar i åldrarna 18–25 år.

Svar på fråga 4

Kommunen följer löpande bostadsutvecklingen. Dels genom bostadsförsörjningsprogrammet som uppdateras vart fjärde år och följs upp däremellan. Dels följs frågan genom bostadsprognosen och rapporten ”Hur går det på bostadsmarknaden” som redovisar antal färdigställda och planerade bostäder, upplåtelseformer och geografisk fördelning. Därtill sker en årlig genomgång av studenters bostadssituation inför hösten varje år. Inför nästa revidering av bostadsförsörjningsprogrammet finns ambitionen att fördjupa analysen av unga vuxnas boendesituation, genom statistik över inflyttning, studenternas etablering efter studier och tillgången till små hyresrätter.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 197

Diarienr: KS-2025/00931

Interpellation: Hur tryggar Umeå kommun bostäder till unga vuxna? Liv Zetterberg (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 197

Diarienr: KS-2025/00931

Interpellation: Hur tryggar Umeå kommun bostäder till unga vuxna? Liv Zetterberg (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00974

Interpellation: 4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade; Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade

4 av 10 kvinnor i Umeå avstår ibland från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade. Detta enligt en ny undersökning av Umeå kommun, som presenterades den 16 oktober.

Folkhälsoenkäten ”Jämlika liv 2024” skickades ut till invånare i åldrarna 16 år och uppåt för att få bättre kunskap om livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. I enkäten finns även frågor om till exempel trygghet.

En sak som är fortsatt bekymrande är den otrygghet som kvinnor i Umeå upplever. 41 procent väljer ibland att avstå från att gå ut ensam av rädsla för att bli rånad, överfallen eller på annat sätt ofredad. Cirka 5 procent av männen uppger samma svar. Vi har tidigare sett liknande mönster i Unga-enkäten, som riktar sig till yngre åldrar i Umeå. I "Unga-enkäten" från 2024 uppgav 39 procent av tjejerna i åldern 13-18 år att de känner sig otrygga när de går hem ensamma på kvällen.

Andelen otrygga är ungefär på samma nivå, som när jag lyfte detta för fyra år sedan med en liknande interpellation. Trygghetsfrågorna i det offentliga rummet har under senare år börjat uppmärksammas även i Umeå, men uppenbart inte tillräckligt.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till kommunstyrelsens Hans Lindberg (S):

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00974

1. Hur ser du på den utbredda otryggheten bland kvinnor i Umeå?
2. Anser du att Umeå kommun gör tillräckligt beträffande trygghetsskapande insatser?
3. Finns det något ytterligare Umeå kommun borde göra för att öka tryggheten för kommunens invånare i det offentliga rummet?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1: Det är oacceptabelt att tjejer och kvinnor begränsas i sina liv till följd av förtyck, våld och otrygghet. Alla Umebor ska känna sig trygga i det offentliga rummet, likväl som innanför hemmets väggar. Målsättningen är att alla ska känna sig trygga att gå ut i Umeå oavsett tid på dygnet. Det handlar om rätten att kunna leva ett liv där ens rörelsemönster inte begränsas av rädsla. Trygghetsfrågorna är centrala för oss i Umeå kommun där vi jobbar under parollen ”Umeå växer tryggt och säkert” för att öka tryggheten och förebygga brottslighet.

Svar på fråga 2: Umeå kommun gör idag mycket arbete för att skapa en tryggare kommun och en bra stad för våra invånare. När vi pratar om otrygghet i det offentliga rummet handlar det ofta om upplevd trygghet eller snarare otrygghet, som inte nödvändigtvis avspeglar den faktiska risken för att bli utsatt för brott. Det som vi har att hantera är rädslan och känslan av otrygghet. De bästa verktygen för att försöka påverka den rädslan är det långsiktiga jämställdhetsarbetet, en proaktiv kommunikation kring trygghet och säkerhet samt arbetet med att gestalta det offentliga rummet. Vi vet att kvinnor generellt känner sig tryggare om det offentliga rummet är väl belyst, väl befolkat och att det finns alternativa flyktvägar, det handlar helt enkelt om hur vi planerar, bygger och gestaltar det offentliga rummet.

Gator och parker har i många år arbetat med trygghetsvandringar, i samverkan med polisen, i syfte att identifiera områden som av medborgarna uppfattas som otrygga för att det snabbt ska kunna sätta in insatser. Även Bostaden arbetar med regelbundna trygghetsvandringar. Överlag kan mycket av Gator och parkers arbete betraktas som trygghetsskapande, eftersom deras uppdrag handlar om att erbjuda Umeborna vackra, välskötta och trivsamma offentliga rum, som också uppmuntrar fler till att vilja visats i dem. Evenemang som Höstljus kan också betraktas som trygghetsskapande insatser såtillvida att de uppmuntrar medborgare att gå ut och röra sig i centrum efter mörkrets inbrott. Och sist men inte minst – det långsiktiga arbetet med jämställd stadsplanering är också en viktig förebyggande insats mot otrygghet,

eftersom det går ut på att gestalta en stad som möter kvinnors behov, inklusive i trygghetsfrågor.

Svar på fråga 3: Att alla ska känna sig trygga i det offentliga rummet, är både en rättighets- och en frihetsfråga. Det är också en fråga där vi som kommun alltid kan göra mer, men det är viktigt att det är rätt saker som görs som ger önskad effekt.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00977

Interpellation: Öka nyttjandet av kommunens anläggningar; Joline Göttfert (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Öka nyttjandet av kommunens anläggningar
Umeå kommun äger ett stort antal fastigheter, varav många av dem kan hyras ut till föreningar, privatperson och företag. Det gäller exempelvis Umeås idrottshallar, där skolan är hyresgäster mellan kl. 08.00-16.00 på vardagar. Efter kl. 16.00 är det framför allt föreningslivet som bokar anläggningarna.

Det ligger i kommunens intresse att anläggningarna har en så hög nyttjandegrad som möjligt. Det är Umeåbornas pengar som har gått till att bygga och underhålla anläggningarna. Att låta dessa stå tomma är ett slöseri med resurser. Trots detta så är det idag många anläggningar som skulle kunna nyttjas mycket mer än de gör idag. Det gäller bland annat vissa skolidrottshallar. När inte skolan använder dessa för undervisning på dagtid, så borde möjligheten finnas för andra aktörer att boka dessa.
Ett konkret exempel är gymmet på Navet. Tidigare drevs det av USM, men i dag används inte lokalerna. När Vasaskolan öppnar kommer gymmet att användas för idrottslektioner. Det gäller från och med hösten 2027. Fram till dess tycks det inte finnas någon plan kring hur ytan ska användas. Att låta en så stor och centralt belägen yta stå outnyttjad under flera år innebär en onödig kostnad för kommunen.

Om gymmet på Navet ska nyttjas av gymnasieskolan efter hösten 2027, så gäller det dagtid. Även efter skoltid bör anläggningen kunna samnyttjas med andra verksamheter. Det måste även finnas en plan för hur lokalen ska användas under övriga timmar på dygnet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00977

Genom att öka nyttjandegraden får vi mer värde för varje skattekrona och minskar samtidigt behovet av nybyggnationer. Det är både ekonomiskt och miljömässigt hållbart.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till tekniska nämndens ordförande Christina Bernhardsson (S):

1. Anser du att det är rimligt att vi har kommunala lokaler som inte nyttjas?
2. Om inte – avser du att agera för att öka nyttjandegraden av kommunala anläggningar?
3. Finns det någon plan för hur lokalerna på Navet ska användas fram till dess att Vasaskolan öppnar?
4. Avser du att verka för att gymmet på Navet samnyttjas med andra verksamheter även efter att Vasaskolan tagit lokalerna i bruk?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen i ett ärende som ligger mig varmt om hjärtat. Tekniska nämnden har hela tiden målbilden klar för oss ”Förbättra vardagen för Umeå kommuns innevånare för att göra staden och kommunen lätt att leva och verka i”. Att våra gemensamma lokaler ska användas i så stor utsträckning som möjligt det råder inget tvivel om utan det är vårt uppdrag.

Vårt uppdrag är att säkerställa funktionsenliga och dugliga lokaler för de kommunala behoven. Att dessa den tid som ej behövs för verksamhetsnämndernas verksamheter ska kunna andrahands uthyras via Föreningsbyrån. I dagsläget är den överenskomna tiden för skolans behov av dem kl. 08–16, det är under dessa tider som utbildningsförvaltningens behov föreligger, schemaläggs och används. Det är den tiden nyttjandet av lokalerna är som störst och under den tiden det kan behöva göras schemajusteringar emellanåt evakueringar vilket gör det svårt att kunna vara flexibel med andrahandshyresgäster. Umeå Fritids uppdrag enligt protokoll från 2008 är att andrahands uthyra lokalerna på kvällar och helger.

Dessutom har som bekant ny lagstiftning efter skolskjutningen i Örebro i februari blivit den verklighet vi har att förhålla oss till. Den nya skolsäkerhetslagen som antogs i juni, kan komma att påverka möjligheterna att samnyttja lokaler. Det i sig sätter också käppar i hjulet för det uppdrag som Tekniska nämnden gav under fjolåret att se över och förenkla för att samnyttja kommunala lokaler även för föreningar och

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00977

privatpersoner. Vi ska på bästa möjliga sätt förverkliga det men det har behövt sättas på paus tills vi har koll på säkerhetslagstiftningen och utbildningsverksamhetens behov.

Svar på dina frågor

1. Är det rimligt att vi har lokaler som ej nyttjas? Både ja och nej blir mitt svar. Vissa lokaler är inte lämpliga att hyra ut utifrån olika orsaker.

2. Nyttjandegraden av våra kommunala lokaler är hög generellt sett. Någon gång måste de stå tomma för att städning och underhåll ska kunna ske på rimliga tider för våra medarbetare att utföra dessa sysslor på.

3. Finns det planer för lokaler på Navet ska användas fram till Vasa skolan öppnar? Beslutet att Vasaskolans elever kommer att använda gymmet för idrottsutbildning är nyligen taget, därför är planering för tiden t.o.m. dess inte klar ännu.

4. Avser du att verka för att gymmet på Navet samnyttjas med andra verksamheter även efter Vasaskolan tagit lokalerna i bruk? Jag utgår från att vi ska fortsätta följa de beslut och direktiv som tagits. Att vi dessutom har att hantera den lagstiftning kring skolsäkerheten som tillkommit hur den faller ut och ska tillämpas, där det ännu arbetas med att implementera då lagen endast är 4 månader ung och enheterna är många. Värt att väga in är ansvaret att inte konkurrera med näringslivet som är viktig att vara vaksam på och hantera.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-13
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01000

Interpellation: Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå? Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå?

I snart ett års tid har Socialdemokraterna förhindrat införandet av registerkontroll vid anställningar inom hemtjänsten, äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen inom Umeå kommun. Många kommuner – ungefär hälften - gör ju redan idag kontroller i brottsregistret vid anställningar inom äldreomsorgen, enligt en enkät från Sveriges Radio.

Moderaterna lämnade in en motion i december 2024 om att införa krav på utdrag ut belastningsregistret för anställningar inom omsorgen. Denna motion blev inte bifallen när den var uppe till beslut i fullmäktige i september 2025. I augusti lämnade dock Hans Lindberg (S) själv in ett nämndsinitiativ till kommunstyrelsen, där han ville se om det på frivillig grund gick att inhämta uppgifter ur belastningsregistret vid anställningar inom kommunal vård och omsorg.

I ett förslag från förvaltningen till Personalnämnden den 14 oktober, så föreslog man bl.a. att Äldreomsorgsförvaltningen och Stöd- och omsorgsförvaltningen skulle börja med frivilliga registerkontroller vid anställningar inom arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning. Men vad händer på sammanträdet med personalnämnden den 14 oktober? Jo, Socialdemokraterna ändrar sig igen och återremitterar Lindbergs eget nämndsinitiativ.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01000

Regeringen har dock beslutat om en lagrådsremiss, med förslaget att kommuner ska få ta del av utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret avseende den som ska arbeta med äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning i hemmet – till exempel hemtjänstpersonal. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2026.

Med anledning av ovanstående ställer jag frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S):

1. Varför fortsätter Socialdemokraterna att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställningar inom bl.a. äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen?
2. Har ni tänkt vänta tills ni tvingas till detta av tvingande nationell lagstiftning under 2026?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Tomas Wennström, personalnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Anders ställer frågor om varför vi Socialdemokraterna fortsätter att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställningar inom bland annat inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen? Han undrar också om vi har tänkt vänta tills vi tvingas till detta av tvingande nationell lagstiftning under 2026.

Här är mitt och Socialdemokraternas svar:
Redan idag sker inför anställning en rad kontroller. I delar av verksamheten har det sedan tidigare funnits ett rättsligt stöd att kräva registerutdrag som underlag inför bedömning. Under senaste året har det tillkommit en rad förändrade omvärldsfaktorer, både nationellt och lokalt, som har satt ljuset på behov av lagstöd för att registerkontroller ska göras även inför andra anställningar, bland annat inom funktions- och äldreomsorgsverksamhet.

Behovet har tydligt lyfts lokalt av oss Socialdemokrater, såväl i Umeå kommun som andra kommuner och uppmärksammats nationellt. Förutom registerkontroller vid anställning har vi lyft behovet av möjlighet till löpande kontroller under anställning. Så, lokalt och i sak är vi politiskt överens. Men till skillnad från Moderaterna har vi Socialdemokrater har hela tiden hävdat att kommunen behöver rättsligt stöd för att kunna genomföra adekvata och effektiva registerkontroller inför anställning i

Tjänsteskrivelse
Dnr: KS-2025/01000

äldreomsorg och funktionshinderverksamhet för vuxna. Samma slutsats har dragits av regeringens egen utredare i DS 2024:24 och det kan inte minst utläsas av den allvarliga kritik JO riktat mot en kommuns genomförande av registerkontroller. Kommunerna är, som alla vet, både arbetsgivare och myndighet. Därför behöver vi stöd i lagstiftning för att kunna göra registerkontroll även av den som erbjuds anställning eller på annan liknande grund erbjuds eller tilldelas uppgifter för att utföra vissa insatser i hemmet åt äldre eller personer med funktionsnedsättning. Men tyvärr har den nuvarande regeringen fördröjt och förhalat frågan nationellt. Vi hade beredskap att införa kontroller i enlighet med det som ministrar och andra företrädare flaggade för redan i somras. Men tyvärr har lagstiftningen uteblivit och fördröjts. Vi har bara fått månader av tystnad från regeringen i denna och för kommunerna så viktig fråga.

I stället kom en ny utredning tidig höst kring registerkontroller i kommunal verksamhet, med utredningstid till mars 2027. Vid efterfrågningar fick vi nu i oktober veta att det kommer att läggas fram en lagrådsremiss i november som nu utlovar en lagstiftning till mars 2026. Det var anledningen till att vi begärde återremiss i personalnämnden. Vi har nu fått lagrådsremissen och den bedöms leda till lagstiftning på utsatt tid och kan äntligen ge oss kommuner ett rättssäkert lagstöd för vårt behov av registerkontroller inför anställning inom äldreomsorg och funktionshinder, tidigt 2026.

Därför kommer vi socialdemokrater föreslå att vi redan imorgon fattar beslut i KSnau om förstärkta registerkontroller i Umeå kommun i början av årsskiftet.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-13
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01003

Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet?
Klimakteriet är en naturlig fas i livet som berör hälften av befolkningen, men det är fortfarande ett ämne som ofta är tabubelagt och osynligt i arbetslivet. För många kvinnor kan symtom som värmevallningar, sömnsvårigheter, nedstämdhet och koncentrationssvårigheter påverka både hälsa och arbetsförmåga under flera år. Att kommunen som arbetsgivare lyfter frågan om klimakteriet är därför avgörande. Det handlar om jämställdhet, arbetsmiljö och möjligheten för medarbetare att kunna arbeta fullt ut genom hela yrkeslivet.

För 1,5 år sedan erbjöd Umeå kommun sina chefer att lyssna på en föreläsning med Mia Lundin, specialistsjuksköterska och expert på kvinnohälsa. Förhoppningen var att det skulle leda till att man skulle prata mer om klimakteriet i organisationen.

På flera håll i landet görs satsningar för att öka kunskapen om klimakteriet och dess påverkan på arbetslivet. Ett exempel är en unik satsning i Partille kommun där en föreläsning gavs om klimakteriet, precis som för cheferna i Umeå kommun, men också för alla kvinnor mellan 40-60 år i organisationen. Därefter kunde man välja att träffa en sjuksköterska som var specialiserad på klimakteriet. De som behövde fick även träffa läkare. Allt på betald arbetstid. Satsningen är nu permanent och föreläsningen erbjuds nu till alla män och kvinnor i deras organisation och detta har normaliserat klimakteriet. Dessutom har man sett en minskad sjukfrånvaro bland kvinnor i ålder 40-60 år.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01003

1. Efter att föreläsningen erbjöds till alla chefer i organisationen våren 2024, har några ytterligare satsningar gjorts i likhet som Partille kommun gjort?
2. Om inte, bör Umeå kommun införa samma satsning som Partille kommun inom ramen för kommunens ?
3. Finns det några nya planer på att hålla en föreläsning för inte bara kommunens chefer utan alla kvinnor och män i organisationen?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Tomas Wennström, personalnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Hanna Lundin Jernberg ställer några frågor om hur Umeå kommun som arbetsgivare arbetar med att förena en jämställd arbetsmiljö och hur kvinnor kan få stöd att hantera klimakterieproblem.

Den föreläsning för kommunens chefer 2024 om klimakteriet och hälsa, som Hanna hänvisar till, var en del i det förstärkta stödet genom kunskap och systematik som Umeå kommun som arbetsgivare nu erbjuder våra anställda. Basen i det arbetet är nytt stöd till medarbetare och arbetsplatser i klimakteriерelaterade frågor i företagshälsovårdsavtalet.

I det nya avtalet med start 2024, ställdes krav på kunskap och stärkta rutiner för stöd till individ och arbetsplatser i klimakteriерelaterade frågor. Det inkluderar kunskapskrav kring symtom och vägledning.

Det är viktigt att medarbetare som upplever nedsatt arbetsförmåga med till exempelvis sömnsvårigheter, nedstämdhet och koncentrationssvårigheter också kan få rätt stöd. Oavsett om måendet är arbetsrelaterat eller inte så påverkar det arbetsförmåga och arbetsmiljö, därför erbjuder Umeå kommun stöd genom vår företagshälsovård, som idag är Feelgood. De har också en föreläsning som ger en grundläggande insikt med målsättning att skapa öppenhet att våga prata om klimakteriet som kan beställas och hållas för medarbetare.

Under 2025 har även vår personalförening Sporren arrangerat en mycket uppskattad föreläsning med Moa Westman från företaget Mowes, Ledarskap och hälsa. Då intresset varit så pass stort utesluter de inte att arrangera återkommande föreläsningar i ämnet, dock inget bestämt ännu.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01003

Detta innebär att en rad anställda och arbetsplatser löpande får råd och stöd gällande klimakteriet. Både i kunskapshöjande insatser genom föreläsningar men främst genom individuell rådgivning och stöd.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01004

Interpellation: Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård? Liv Zetterberg (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård?

Palliativ vård ges till patienter som har en livshotande sjukdom som inte går att bota. Region Västerbotten har ett specialistteam för palliativ hemsjukvård, bestående av bland annat läkare, sjuksköterskor och kurator, för att patienter som bor kvar hemma ska få god vård. Teamets upptagningsområde är Umeå, Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Vindeln och Vännäs.

Många personer som får palliativ hemsjukvård har även kommunal hemsjukvård och hemtjänst, med insatser som hjälp med hygien, påklädning, måltider och mediciner. I det palliativa teamets upptagningsområde fungerar samarbetet med äldreomsorgens hemsjukvård bra kring medicinering. Undantaget är Umeå kommun, som tolkar den gemensamma länsrutinen på ett sådant sätt att patienter i kommunen inte kan vara inskrivna i det palliativa teamet och samtidigt få hjälp med läkemedelsadministration via kommunal hemsjukvård. Svårt sjuka personer tvingas därför välja mellan specialiserad palliativ vård och hjälp med mediciner. Palliativa teamet berättar om konkreta fall där personer känt sig tvingade att avstå palliativ vård för att kunna få hjälp att ta medicin. Att inte kunna vara inskriven i hemsjukvården och hos det palliativa teamet parallellt innebär även att svårt sjuka i Umeå går miste om möjlighet till besök av sjuksköterska nattetid, samt möjlighet till vak i livets slut, eftersom sådana insatser endast erbjuds i kommunal regi.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01004

Eftersom hemsjukvården sköter vård upp till distriktssköterskenivå, och palliativ medicin är specialistvårdsnivå menar Umeå kommun att den enskilde inte ha båda vårdformerna samtidigt. Detta trots att den länsgemensamma rutinen inte tolkas på detta sätt av någon annan kommun i det palliativa teamets upptagningsområde. Andra specialistkliniker i som ger vård i hemmiljö i Umeå drabbas inte heller av samma problem. Det är exempelvis fullt möjligt att ha geriatriskt öppenvårdsteam eller stroke-hemrehab, och samtidigt ha kommunens hemsjukvård. Åt andra hållet är det fullt möjligt att bo på särskilt boende i Umeå men ändå vara inskriven hos palliativa teamet. Det är också vanligt att sjuksköterskor på särskilt boende i kommunen ber sjuksköterskor i palliativa teamet att ombesörja omvårdnad på primärvårdsnivå.

Konsekvensen av Umeå kommuns princip att inte tillåta att svårt sjuka personer att vara inskrivna i det palliativa teamet och samtidigt få hjälp med läkemedelsadministration via hemsjukvården blir att brukare tvingas välja mellan att få palliativ vård eller att få hjälp med mediciner av hemsjukvården, vilket leder till att de inte får den vård de behöver eller riskerar att få i sig fel läkemedel på fel tider.

Frågor

1. Hur kan det komma sig att Umeå kommun, till skillnad från alla andra kommuner, tolkar den länsgemensamma rutinen så här, och för just denna grupp brukare?
2. Är det rimligt att svårt sjuka personer i Umeå kommun ska behöva välja mellan palliativ vård och hemsjukvård?

Svar

Lena Karlsson Engman (S), äldrenämndens ordförande svarar på interpellationen på sammanträdet i december.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01021

Interpellation: Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader?

Personalen inom en rad kommunala verksamheter, som exempelvis äldreomsorgen, har en ständig press på sig att vara så effektiva som möjligt och i praktiken ”vända på varje krona”. Hemtjänstpersonalens restider mellan brukarna har slimmats och kan som värst ligga på 1-3 minuter. Personal inom skolan hinner ibland inte gå på toaletten under en hel arbetsdag.

Inom Fritidsnämndens verksamheter kunde vi i underlagen för budgetarbetet läsa att nämnden har en ”mycket ansträngd ekonomi” och har en ”historik av svaga eller helt uteblivna indexuppräkningar vilket fått konsekvenser för fritidsgårdar, föreningstaxor m m”.

Mot denna bakgrund är det anmärkningsvärt att vi i lokalmedia kan läsa att Umeå kommun inledde arbetet med att spola is på konstgräsplanen på Noliaområdet redan under årets milda oktobermånad. Detta medan utomhustemperaturen låg på mellan 5-10 grader plus!

De leverantörer av konstgräs som vi har talat med rekommenderar inte att spola is förrän temperaturen ligger kring noll grader. Att spola isen då det är så pass varmt som 5-10 grader plus ute riskerar att bli ***mycket*** dyrt. Ett skäl till detta är att den is som spolas på konstgräs måste vara så pass tjock att den täcker grässtråna. Isen måste dessutom spolas upp varsamt för att inte skada konstgräset.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01021

I värsta fall skulle dessutom den stora mängden vatten som måste spolas kunna leda till sättningar i marken.

Det rimliga i situationer då det är för varmt för att spola is på konstgräsplanen på Nolia vore att använda sig av alternativa ytor. Innan förtätningen av Umeå, som på sina håll har gått för långt, fanns sådana ytor på olika platser i kommunen. Ett exempel var grusplanen intill Gammlia idrottsplats.

Vi ställer följande frågor:

1. Vad är Umeå kommuns kostnad, per timme, för att spola is på konstgräsplanen på Nolia när det är 5-10 plusgrader utomhus?
2. Hur mycket kostade det Umeå kommun att spola is på konstgräsplanen på Nolia under perioden 1 oktober till 7 november (då denna interpellation skrivs)?
3. Har kommunen någon riktlinje för då det anses vara för varmt och därmed kostnadsineffektivt att spola is på konstgräsplanen på Nolia? Om ja: Vid vilken temperatur ska isen inte spolas?
4. Vilka alternativa platser finns för spolning av en bandyplan om vädret innebär att det blir för dyrt att spola is på konstgräsplanen på Nolia?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen. Kommunen jobbar ständigt med förbättringar och att se över hur och vart dessa kan ske. Det gäller alla typer av fastigheter från garage, skolornas olika lokaler, kontor, djurstallar och anläggningar både med och utan vatteninblandningar i dvs, bad likväl som ishallar och konstanläggningar.

Riktlinjer både ur arbetsmiljöaspekter, användningsområden och kostnader följs och vägs in i åtgärdsval för förändringar. Målen är förstås att använda energi på bästa möjliga sätt i de lokaler och anläggningar vi är satt att äga och förvalta. Temperaturkrav för lokaler och anläggningar fastställs av tekniska nämnden på underlag framtagna av energiingenjörer i samarbete med berörda förvaltningar.

Föreningslivet och allmänheten som nyttjar kommunens anläggningar vill kunna nyttja det så mycket det bara går vilket vi både är glada och stolta över. Livaktigt föreningsliv ger en livfull kommun och friska medborgare. Att göra is på Nolia bandyplan har under alla år varit ett övervägande mellan de avtalade säsongstiderna med föreningarna som nyttjar isen och hur de yttre förhållandena lämpar sig för att göra is. Avtalat är att säsongen ska starta v 44, om de rådande förutsättningarna möjliggör detta.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01021

Frysning likväl som tining av Isbanor ute startar enligt säsongstider antagna av Fritidsnämnden.

Svar på frågorna:

1. Då priset på el varierar från timme till timme är det därför svårt att ge ett svar och kopplingen till grad angivelserna därför väljer jag att koncentrera på fråga 2

2. Det är svårt att svara på precis den frågeställningen därför väljer jag från då isen börjad spolas den 20/10 fram till den 7/11. 105120 kWh till kostnad av 0,92kr/kWh (internpriset på el okt -25) = 96710 kr exkl. moms samt effektabonnemanget kostnad med 112.000 kr/år = 208.710 totalt har det kostat för spolningen.

3. I dokumentet Temperaturkrav inom Umeå kommuns fastigheter (TN 2011-12-15, § 123, TN1262/2011) regleras samtliga temperaturer inklusive fritidsanläggningarna. Frysning av isbanor ute startas enlig säsongstider antagna av Fritidsnämnden, dock tidigast när dygnsmedeltemperaturen är -1 grad (eller kallare)

4. Det finns inga reservplatser för konstfrusen is i kommunen. Naturis som spolning av grusplan fanns för mycket länge sedan på Umedalens dåvarande grusplan

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01022

Interpellation: Hur får vi fler flickor att intressera sig för STEM? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur får vi fler flickor att intressera sig för STEM?

Sverige är en framstående tekniknation. Vi har byggt vårt välstånd på uppfinningsrikedom och en högutbildad befolkning. Men idag uppger åtta av tio bolag att de inte kan expandera verksamheten på grund av att de inte hittar rätt kompetenser inom STEM – ämnena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Därtill finns en splittrad bild av kunskapsläget i skolan, internationella undersökningar pekar på ett tapp i svenska elevers matematikkunskaper över tid. Mängden toppresterande elever sjunker – konsekvensen är ofrånkomligen att Sveriges konkurrenskraft hotas.

Dagens komplexa och kunskapsintensiva globala ekonomi ställer nya krav på oss att hänga med. Samtidigt ser vi att alltför få flickor väljer utbildningar inom teknik och naturvetenskap. På våra gymnasieskolor är andelen kvinnliga elever på teknikprogrammet oroväckande låg, och många av dem som skulle kunna göra karriär inom ingenjörsyrket väljer istället andra utbildningsvägar. Detta är inte en slump – det handlar om brist på förebilder, otillräcklig vägledning och ett samhällsklimat där flickor sällan uppmuntras att satsa på teknik.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande:

1. Vilka initiativ finns eller planeras i Umeås skolor för att stärka flickors självförtroende och intresse för STEM, till exempel genom mentorskapsprogram eller samarbeten med lokala företag?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01022

2. Om det finns initiativ för att stärka flickors självförtroende för STEM-ämnena, följer kommunen upp sina insatser för att öka flickors intresse för STEM, och hur utvärderas deras effekt över tid?

3. Om det inte finns initiativ för att stärka flickors förtroende för STEM, ser kommunen behov av att utveckla samarbeten mellan skola, universitet och näringsliv för att väcka intresse för STEM bland flickor redan i tidig ålder?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Peter Vigren (S), gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Liberalerna har inkommit med en interpellation rörande flickors intresse för STEM-ämnen. Tre frågor är ställda i interpellationen:

Svar på fråga 1
I Umeås kommunala gymnasieskolor finns flera pågående och planerade initiativ som syftar till att stärka flickors självförtroende och intresse för STEM. Ett viktigt exempel är vårt samarbete med *Glimtin*, ett lokalt företag som arbetar aktivt för att få fler tjejer att välja ingenjörsbanan. De har regelbundna träffar med tjejerna på Teknikprogrammet och visar även intresse för att möta högstadieelever för att väcka intresset tidigare.

Flickor i årskurs 8 deltar i IGE, *Introduce a Girl to Engineering Day*, som är ett nationellt koncept från Teknikföretagen där tjejer i årskurs 8 får prova på ingenjörsyrket under en dag. Deltagandet har varit uppskattat och ger flickor värdefulla möjligheter att träffa förebilder och få en konkret bild av ingenjörsyrken. Teknikföretagen har även ett samarbete med Dragonskolan genom tjejlyftet, ett samarbete för att öka mängden tjejer som besöker teknik- el- och industriprogrammet.

För att skapa tidiga och återkommande möjligheter till teknikinspiration erbjuder vi även varje år heldagsbesök för elever i årskurs 5 och 8. Under dessa dagar får klasser komma och prova på olika teknikyrken och arbeta praktiskt med teknik och problemlösning. Detta initiativ kommer att utökas eftersom intresset och effekten har varit tydlig.

Från januari startar vi även ett nytt initiativ där elever från Teknikprogrammet, både tjejer och killar, kommer att besöka högstadieklasser för att hålla egna tekniklektioner. Syftet är att skapa möten mellan unga elever och gymnasieelever som förebilder och därigenom inspirera fler flickor att få upp ögonen för tekniska utbildningar.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01022

Vi har även länge samarbetat med Pepp, en organisation som inspirerar tjejer att upptäcka möjligheterna med teknikbranschen.

Utöver dessa direkta samarbeten och insatser, gör vi också interna insatser för att skapa och behålla tjejers intresse för natur- och teknikämnena i gymnasieskolan. Det kan handla om allt från hur profileringen av programmen ser ut, genom kompetensutvecklingsdagar för lärare, till att i det dagliga arbetet jobba mot unkna könsroller och för likabehandling.

Svar på fråga 2

Förvaltningen följer årligen upp könsfördelning och söktryck på våra gymnasieprogram. När det gäller specifika insatser för att stärka flickors intresse för STEM, såsom samarbetet med Glimtin, deltagandet i IGE, teknikdagarna för årskurs 5 och 8 samt det nya högstadieundervisningsinitiativet, arbetar vi med att utveckla mer systematiska metoder för långsiktig uppföljning. Målet är att få en tydligare bild av hur flickor upplever insatserna, om aktiviteterna stärker deras självförtroende inom STEM och om de når de grupper som behöver dem mest. Detta är ett arbete som vi fortsätter att utveckla över tid.

Svar på fråga 3

Det finns alltid utrymme för att ytterligare stärka samarbetet mellan skola, näringsliv och universitet för att väcka flickors intresse för STEM i tidig ålder. Redan idag finns flera goda samarbeten på plats, exempelvis de som återgivits i frågorna ovan.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01026

Interpellation: Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund? Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund?

Det lokala föreningslivet är en av de viktigaste byggstenarna i ett starkt samhälle. I Holmsund bär föreningar, seniororganisationer och ideella krafter upp gemenskap, delaktighet och trygghet. Men istället för stabila och långsiktiga förutsättningar möts de av uppsägningar, kortsiktiga lösningar och beslut som tas utan att deras behov prövas på allvar.
PRO Holmsund har förlorat lokal efter lokal. Nu riskerar även Lövö skola – en byggnad som stått tom i över 15 år och som bär stark lokal identitet och historia – att tas i anspråk utan att det lokala föreningslivets behov fått verklig prioritet.

Lövö skola är inte vilken byggnad som helst. Den är en del av Holmsunds kollektiva minne, ett landmärke för generationer och en plats som engagerat mängder av bybor med idéer, initiativ och en tydlig vilja att själva bidra till bygdens utveckling.

Kristdemokraterna anser att civilsamhället är grunden i ett starkt samhälle. Redan 2023 lyfte vi i en interpellation den frustration som finns i Holmsund – känslan av att inte bli lyssnad på och att ingenting händer. Förhoppningen var att en fördjupad översiktsplan snart skulle vara på plats och därmed skapa förändring i kommundelen. Nu har två år passerat och ännu inga besked.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S):

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01026

1. Ser du en risk att civilsamhället trängs undan när kommunen prioriterar egna projekt och interna lösningar framför att stärka lokala befintliga föreningars förutsättningar?
2. Hur säkerställer kommunen att byggnader med särskilt historiskt och socialt värde, som Lövö skola, föregås av dialog med lokalsamhället innan inriktning beslutas?
3. Är det inte rimligt att tillgängliga kommunala lokaler i första hand prövas för lokalt föreningslivs behov, innan de erbjuds till externa aktörer från andra kommundelar?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för en interpellation Veronica. Självklart är det viktigt att alla delar av kommunen känner framtidstro och har ett livaktigt och närvarande föreningsliv. Att detaljplaner och samhällsförändringar tar tid är inte något nytt, tyvärr, och kanske också tack och lov ibland. Det som däremot förändrats sedan 2022 är att vårt land, vår region och vår kommun står inför ett nytt geopolitiskt världsläge. Medlemskapet i NATO har sedan dess tillkommit och jag tror att få i vårt land hade kunnat ana vilka konsekvenser det nya och mer oroliga världsläget skulle få. Kommunen jobbar med flera utredningar som syftar till att analysera och identifiera de strategiska och långsiktiga infrastrukturbehoven i både regionen/omlandet samt i Holmsund. Umeå med vår hamn är också en utpekad urban nod i EU:s TEN-T nät. Att kunna vara flexibla i arbetet med detalj- och översiktsplaner samtidigt för att inte utestänga möjligheten till en fast förbindelse till Vasa är en utmaning som tyvärr medför förskjutningar vilket i sin tur förskjuter möjligheten att komma i gång med omvandlingen i den takt som hade önskats.

Just nu sker ett omtag när det gäller den fördjupade översiktsplanen, och arbetet med att färdigställa samrådsmaterial pågår under hösten. Där ska såväl konsekvenserna av en eventuell fast förbindelse till Vasa belysas som nya utvecklingsområden för bostäder lyftas fram. Ambitionen är att samrådet ska kunna påbörjas under första kvartalet 2026.

Svar på dina frågor

1. Självklart ska Umeå kommun fortsätta vara en kommun som värnar det lokala föreningslivet. Om föreningar inte har egna lokaler att bekosta och nyttja kan man via föreningsbyrån på Umeå fritid boka lokaler för sina verksamheter. Denna andrahandsuthyrning med samnyttjande kom till då det stod många föreningslokaler tomma och utan verksamhet medan andra föreningar ej lyckades hitta lokaler att bedriva sin verksamhet i. Alltså att de lokaler som kommunen har att erbjuda för

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01026

uthyrning ska för optimalt användande bokas genom föreningsbyrån. Här kommer civilsamhällets möjligheter in och kan tillgodoses i dialog och genom bokning.

2. Kommunen behöver ha ett strategiskt tänk när det handlar om att nyttja de kommunala lokalerna på bäst sätt. Det medför att det ibland är svåra intresseavvägningar som ska göras för att uppnå optimalt användande och tillgodose behoven som finns. Utmaningen är som alltid att få tillstånd en process där allt vägs samman och att uppdraget kan lösas på bästa sätt.

3. Vi är en kommun och har ansvar för att se till att det finns kommunala lokaler i alla kommunens delar. Kulturnämnden gav 2024 i uppdrag till sin förvaltning tillsammans med tekniska nämnden att utreda alternativa lokaler för föreningar och ateljéer. Det samarbetet och uppdraget ledde till att vidga området och få möjlighet att nyttja en kulturhistorisk byggnad som Lövö skola är. Att få ge den ett liv och utvecklingspotential som kan sprida sig och ge området ny och mer utveckling i Holmsund är målet.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-23
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00943

Fråga: Anser du att det är lämpligt att ordförande i äldrenämnden skyller vanvård på de äldre? Davis Kaza (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) har inkommit med en fråga till äldrenämndens ordförande.

Vi har alla kunnat ta del av det uppmärksammade fallet med vanvård av en kvinna som kallas ”Inger”. Hennes son har dokumenterat hur hon bland annat ofta hittades liggande i sin egen urin – skrikandes av smärta. Det handlar om minst två månader av upprörande missförhållanden. En undersköterska som jag talat med, som har 25 år i yrket, kommenterade det inträffade på följande sätt:
”Jag är en ’luttrad’ undersköterska. Jag har haft insyn i, eller varit direkt involverad i, väldigt många människors sista tid i livet. Det som beskrivs i anhörigjournalen liknar inget jag någonsin hört talas om och till och med jag blev så skakad av att läsa det att det stört min sömn inatt.”

I ett reportage i SVT Västerbotten den 7 oktober 2025 säger du, Carin Nilsson, följande:
”Problemet är om man inte vill ta emot den vård som erbjuds”

Reportern frågar då om det är detta som hänt i det här ärendet (kvinnan ”Inger” som utsattes för vanvård och senare avled). Carin Nilsson svarar då:
”Jag säger bara det. Jag säger bara det att personcentrerad vård jobbar vi med och det är att vi ska ställa upp på individens önskemål och behov. Problemet är om man inte vill ta emot hjälp”.

Sonen har i P4 Västerbotten sagt att han upplever det att du skyller vanvården på hans dementa mamma. Det är också vår uppfattning att det inte går att tolka uttalandena i SVT Västerbotten på något annat sätt än att du, Carin Nilsson, lägger skulden för vanvården på offret – dvs den som utsatts för vanvården.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00943

Vi ställer därför följande fråga:
Anser du att det är lämpligt att ordförande i äldrenämnden skyller vanvård på de äldre?

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 198

Diarienr: KS-2025/00943

Fråga: Anser du att det är lämpligt att ordförande i äldrenämnden skyller vanvård på de äldre? Davis Kaza (AP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga frågan till nästa sammanträde då respondenten inte närvarar vid dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) har inkommit med en fråga till äldrenämndens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-10-27

§ 198

Diarienr: KS-2025/00943

Fråga: Anser du att det är lämpligt att ordförande i äldrenämnden skyller vanvård på de äldre? Davis Kaza (AP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga frågan till nästa sammanträde då respondenten inte närvarar vid dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) har inkommit med en fråga till äldrenämndens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00975

Fråga: Folkets hus i Umeå kommun agerar anti-demokratiskt; Lars Forsgren (SD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Lars Forsgren (SD) har inkommit med en fråga till kommunstyrelsens ordförande.

Folkets hus i Umeå kommun agerar anti-demokratiskt
Sverigedemokraterna har länge varit skeptiska till det kommunala stöd och samarbete som Umeå kommun har med föreningen Folkets hus. Inte minst för den ekonomiska belastning som åligger kommunmedborgarna men också den osunda konkurrerande verksamhet som Folkets hus bedriver.

Men detta kan ändå betraktas som politiska prioriteringar inom det demokratiska ramverket. Vi har en ingång, Socialdemokraterna en annan. Detta är helt i sin ordning.

Det som däremot inte är rimligt är att Folkets hus i Umeå vägrar samarbeta med landets andra största parti. Detta är direkt odemokratiskt och borde bryta mot de rekvisit som externa aktörer måste efterfölja för att få offentligt stöd. Alltså principen att offentligt stödda verksamheter skall vara öppen för samtliga kommunmedborgare. Folkets hus beslut bryter mot denna princip genom att diskriminera på politisk grund.

Det finns också en överhängande risk att bojkotta politiska partier på det här sättet - inte bara för att det är demokratiskt förkastligt - utan också rättsvidrigt. I synnerhet med den koppling verksamheten har till det offentliga.

Mer information går att läsa i Folkbladet 23/10 om Folkets hus agerande.

Med anledning av detta vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00975

- Är det rimligt att kommunen fortsätter samarbetet med Folkets hus om man diskriminerar utifrån politisk grund?

- Om det skulle visa sig att Folkets hus bryter mot lagstiftning, är Socialdemokraterna redo att bryta samarbetet.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01031

Fråga: Äventyrslek på Olofsdal? Maria Lindvall (-)(L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Maria Lindvall (-)(L) har inkommit med en fråga till tekniska nämndens ordförande.

Äventyrslek på Olofsdal?

Olofsdal är ett stort område intill Nydalahöjd, som ligger mellan Mariehem och Umeå universitetet. Området är även granne med Mariehemsängarna som bara är ett stenkast därifrån, på andra sidan av Mariehemsvägen.
På Olofsdal planeras nu för ett helt nytt bostadsområde med cirka 200 bostäder och projekteringen av infrastrukturen i området påbörjades under sommaren 2025.

Min fråga är en uppföljande fråga som rör den äventyrslek för lite äldre barn på Mariehemsängarna som jag motionerat om i kommunfullmäktige. I svaret från de styrande framkom då att de ansåg att en bättre placering av en Äventyrslek skulle vara på Olofsdal, ett område som då fortfarande befann sig på planeringsstadiet.

Min fråga nu rör planerna som rör lek och rörelse för barn i området. Enligt den plan som finns så är det frågan om stadsdelslek eller områdeslek. Detta är dock inte samma sak som det som framfördes vid debatten och i svaret på min motion om äventyrslek. Om det är områdeslek som planeras och sedemera genomförs så kommer barnen fortfarande att sakna en äventyrlek trots att det bor många barn i det aktuella området och i de omgivande bostadsområdena.

Min fråga ställs till tekniska nämndens ordförande enligt följande:

- Kommer det att planeras in en äventyrslek på Olofsdal och om inte, varför har ni då avvikit från det svar om att placera en äventyrslek där som tidigare lämnades i fullmäktige?

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-20
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01061

Fråga: Visselblåsarfunktionen och Arbetsmiljöverket; Davis Kaza (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) har inkommit med en fråga till kommunstyrelsens ordförande.

Visselblåsarfunktionen och Arbetsmiljöverket

Det pågår en strid i Umeå kommun. Striden handlar om ifall traditionen att chefer tillåts utreda sig själva ska få leva vidare – eller inte. I centrum för striden står bland annat kommunens visselblåsarfunktion.

I VK den 19 november framkommer det att utredningen kring visselblåsningen om vanvård till döds på Dragonens äldrecenter i november ifjol fortfarande inte är avslutad. Det var detta visselblåsarärende som ledde fram till att den tidigare stadsdirektören, i samarbete med HR-direktören och chefsjuristen, avsatte styrgruppen för visselblåsarfunktionen den 13 mars 2025. Det var i ett senare skede, i samband med detta, som ett huvudskyddsombud i flera medier hävdade att visselblåsargruppen hade en olämplig utredningsteknik och att läget var så allvarligt att hon övervägt skyddsstopp. I anslutning till detta spreds direkt felaktiga uppgifter om att utredarna varit ”sju personer mot en” samt att de agerat ”kränkande”.

PwC-utredningen som överlämnades den 6 oktober avfärdade dessa grundlösa påståenden. I utredningen skriver PwC bland annat att de *”bedömer att utredningarna skett i linje med vad som kan förväntas av den här typen av utredning och inga kränkningar har förekommit”.*

I VK-artikeln kan vi läsa att den nya styrgruppen för visselblåsarfunktionen den 17 september kallade en tjänsteperson till intervju rörande det tidigare nämnda visselblåsarärendet – som alltså ännu inte är avslutat. Två dagar senare begärde det tidigare nämnda huvudskyddsombudet ett skyddsstopp. Skyddsstoppet gällde alla utredande samtal mellan

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01061

tjänstepersonen och en representant för CRD Protection. Arbetsmiljöverket gjorde en inspektion den 3 oktober och hävde därefter skyddsstoppet.

Anmärkningsvärt i sammanhanget är att Umeå kommun, enligt artikeln i VK, har uppgett till Arbetsmiljöverket att det finns brister i hur CRD hanterat intervjuerna i visselblåsarärenden samt att de intervjuade inte fått ha med sig stödpersoner. Detta stämmer inte alls – vilket också bekräftas av PwC-rapporten.

Mot denna bakgrund vill vi ställa följande frågor:

1. Varför uppger Umeå kommun till Arbetsmiljöverket att det funnits brister i hur intervjuer genomförts inom ramen för visselblåsarfunktionen?
2. Vilken beskrivning rörande hanteringen av intervjuer och möjligheten att ta med sig en stödperson ställer du dig bakom – den som förs fram i PwC-rapporten eller den som förs fram i det Umeå kommun skrivit till Arbetsmiljöverket?

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-20
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01062

Fråga: Planerar Umeå kommun att bygga ett ”Dagvårdhem”? Mattias Larsson (C)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Mattias Larsson (C) har inkommit med en fråga till individ- och familjenämndens ordförande.

Planerar Umeå kommun att bygga ett ”Dagvårdhem”?

Jag har fått till mig att Umeå kommun avser att bygga en storskalig anläggning för Daglig verksamhet enlig LSS. De uppgifter jag har fått säger mig att det handlar om en anläggning med gemensamma lokaler för upp till 9 olika dagliga verksamheter i en byggnad på 5 våningar med översta våningen för kontor. Totalt cirka 150 platser.

Jag anser att en sådan här lösning helt strider mot grunderna i LSS. Att segregera personer med kognitiva funktionsnedsättningar innebär en institutionslösning - INTE normalisering och integrering. Vilket är en av tankarna bakom den nuvarande lagstiftningen.

Om Umeå kommun bygger ett "dagvårdhem" (bästa ordet jag kunde komma på) för upp till 150 vuxna personer gör vi bort oss inför hela landet. Den här typen av storskaliga institutionslösningar trodde jag hörde till en svunnen tid.

LSS-verksamhet skall, anser jag vara småskalig och integrerad i samhället för att fungera bra och för att ge de som berörs av lagstiftningen en möjlighet till ett gott och värdigt liv.

Än värre blir det när det verkar som att denna lösning planeras att genomföras utan fungerande dialog med berörda brukarorganisationer.

Utifrån ovanstående önskar jag därför fråga Andreas Lundgren:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01062

1. Stämmer det att Umeå kommun planerar att bygga en storskalig anläggning för Daglig Verksamhet utan dialog med berörda brukarorganisationer?

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-10-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00057

Motion 1/2025: Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning; Mattias Larsson och Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att anse motionen besvarad i enlighet med Umeå kommunföretags yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning” och föreslår att kommunfullmäktige:

uppdrar åt Umeå kommunkoncern att samordna verksamheterna inom Ultra och UPAB med fokus på att främja hållbar mobilitet.

Umeå kommunföretag har yttrat sig på motionen och hänvisar till ett innovationsarbete som pågår sedan 2024 med AB Bostaden, UPAB och Kollektivtrafiken i nära samverkan med Umeå kommun där målsättningen är att skapa förutsättningar för fler att välja hållbar mobilitet genom ökad tillgänglighet till staden, frigöra ytor som kan nyttjas för stadsutvecklande ändamål och skapa förutsättningar för bostadsproduktion.

Beslutsunderlag

Motion 1/2025
Umeå kommunföretags yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Beslutet ska skickas till
Motionären
UKF

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-09-04

§ 39

Diarienr: KS-2025/00057

JUSK yttrande på motion 1/2025: Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige
Att anse motionen besvarad

Ärendebeskrivning

Centerpartiet yrkar i motion 1/2025 att uppdra åt Umeå kommunkoncern att samordna verksamheterna inom Ultra och UPAB med fokus på att främja hållbar mobilitet.

Motionären lyfter vikten av en planering med smarta och flexibla lösningar för mobilitet för att främja hållbart resande, och ger som exempel att möjliggöra att parkera i ett parkeringshus och sedan åka buss med samma biljett.

Umeå kommunföretag har yttrat sig på motionen och hänvisar till ett innovationsarbete som pågår sedan 2024 med AB Bostaden, UPAB och Kollektivtrafiken i nära samverkan med Umeå kommun där målsättningen är att skapa förutsättningar för fler att välja hållbar mobilitet genom ökad tillgänglighet till staden, frigöra ytor som kan nyttjas för stadsutvecklande ändamål och skapa förutsättningar för bostadsproduktion.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Utskottet instämmer i motionärens ambitioner att främja hållbar mobilitet. Dessa går även i linje med de övergripande mål som Umeå kommun antagit, däribland att år 2025 är andelen resor med kollektivtrafik, cykel eller till fots tillsammans minst 65 procent av alla resor för boende inom Umeå tätort (Umeå kommuns miljömål).

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-09-04

Kommunens resvaneundersökning (2023) visar att bilresor fortfarande är för dominerande, som det vanligaste färdmedlet, och att kvinnor reser mer hållbart än män. Om männen i Umeå skulle resa så som kvinnorna reser idag skulle bilresornas andel av de totala resorna minska med sex procentenheter, från 40 procent till 34 procent. Det innebär en minskning av bilresorna med cirka 15 procent. Eftersom männen i genomsnitt reser betydligt längre än kvinnorna skulle trafiken med bil minska ännu mer. Samma resvaneundersökning visar också att en övervägande majoritet av invånarna i kommunen anser att hållbara färdmedel ska prioriteras framför biltrafik. Kommuninvånarna ser helst att cykeltrafiken prioriteras allra högst i planeringen och därefter busstrafiken.

Utskottet ser mycket positivt på att UKF i samverkan arbetar med dessa frågor för att påskynda en förflyttning från biltrafik till hållbara färdmedel. I de olika innovationsarbeten som pågår för att främja hållbar mobilitet vill utskottet göra medskicket att kompetens och kunskap kopplat till hur resmönster och val av mer hållbara transportmedel präglas av kön och normer utifrån förutsättningar som ges av hemmet, arbetslivet och den fysiska platsen är av högsta relevans.

Beslutsunderlag

Motion 1/2025
Umeå kommunföretags yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till
Umeå kommunföretag

Svar Motion 1/25

Ambitionen att utveckla samordningen av verksamheter inom Umeå kommunföretag överensstämmer med våra ägardirektiv och är ett prioriterat område för oss.

När det gäller hållbar mobilitet specifikt driver vi sedan hösten 2024 ett innovationsarbete med AB Bostaden, UPAB och Kollektivtrafiken samt i nära samverkan med Umeå kommun. I arbetet med mobilitet för hållbar stadsutveckling är målsättningen att stärka våra mobilitetserbjudanden och att:

- Skapa förutsättningar för fler att välja hållbar mobilitet genom ökad tillgänglighet till staden
- Frigöra ytor som kan nyttjas för stadsutvecklande ändamål.
- Skapa förutsättningar för bostadsproduktion.

Vi ser att intentionen i motionen är helt i linje med det nu pågående arbetet.

Umeå kommunföretag

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

FRAMTIDSSÄKRA UMEÅS MOBILITET GENOM BÄTTRE SAMORDNING

Bilen har gett oss människor stora friheter och haft en genomgripande påverkan på planeringen och utformningen av Sveriges kommuner under 1900-talet. Med växande städer följer dock trängsel och luftkvalitetsproblem, vilket även är fallet i Umeå. Samtidigt kommer många umebor även i framtiden att vara beroende av bilen för att få vardagen att fungera. Det är ett faktum vi inte kan blunda för. Därför måste vi planera med smarta och flexibla lösningar.

Flexibilitet är en nyckel för framtidens samhällen. För att möta framtidens utmaningar behövs lösningar som kombinerar enkelhet och hållbarhet utan att exkludera någon.

Inom Umeå kommunkoncern finns idag två viktiga verksamheter som stödjer människors transporter: Ultra och UPAB. Ultra sköter kollektivtrafiken och UPAB ansvarar för parkering, som är en väsentlig del av kommunens infrastruktur. Det finns en stor potential i att samordna deras arbete på ett bättre sätt för att främja mobilitet och hållbara transporter.

Ett exempel på vad samordningen kan innebära är att göra det möjligt att parkera i ett parkeringshus och sedan åka buss med samma biljett. Smidiga lösningar som dessa gör det enklare och mer attraktivt för umeborna att välja hållbara färdsätt.

För att framtidssäkra Umeås mobilitet krävs en ökad samordning mellan dessa verksamheter. Det är först när alla hänger med som vi får en hållbar framtid på riktigt.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att uppdra åt Umeå kommunkoncern att samordna verksamheterna inom Ultra och UPAB med fokus på att främja hållbar mobilitet.

Umeå 10 januari 2025

Mattias Larsson, Centerpartiet
Maja Westling Palmberg, Centerpartiet

Centerpartiet
UMEÅ

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 200

Diarienr: KS-2025/00057

Motion 1/2025: Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning; Mattias Larsson och Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med Umeå kommunföretags yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning” och föreslår att kommunfullmäktige:

uppdrar åt Umeå kommunkoncern att samordna verksamheterna inom Ultra och UPAB med fokus på att främja hållbar mobilitet.

Umeå kommunföretag har yttrat sig på motionen och hänvisar till ett innovationsarbete som pågår sedan 2024 med AB Bostaden, UPAB och Kollektivtrafiken i nära samverkan med Umeå kommun där målsättningen är att skapa förutsättningar för fler att välja hållbar mobilitet genom ökad tillgänglighet till staden, frigöra ytor som kan nyttjas för stadsutvecklande ändamål och skapa förutsättningar för bostadsproduktion.

Beslutsunderlag

Motion 1/2025
Umeå kommunföretags yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S), Anders Ågren (M) och **Mariam Salem (MP)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad).

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden
Hans Lindberg (S), Veronica Kerr (KD) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att anse motionen besvarad).

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till
Motionären
UKF

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 328

Diarienr: KS-2025/00057

Motion 1/2025: Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning; Mattias Larsson (C) och Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med Umeå kommunföretags yttrande.

Ärendebeskrivning
Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning” och föreslår att kommunfullmäktige:

uppdrar åt Umeå kommunkoncern att samordna verksamheterna inom Ultra och UPAB med fokus på att främja hållbar mobilitet.

Umeå kommunföretag har yttrat sig på motionen och hänvisar till ett innovationsarbete som pågår sedan 2024 med AB Bostaden, UPAB och Kollektivtrafiken i nära samverkan med Umeå kommun där målsättningen är att skapa förutsättningar för fler att välja hållbar mobilitet genom ökad tillgänglighet till staden, frigöra ytor som kan nyttjas för stadsutvecklande ändamål och skapa förutsättningar för bostadsproduktion.

Beslutsunderlag
Motion 1/2025
Umeå kommunföretags yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning
Yrkanden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S), Anders Ågren (M) och **Mariam Salem (MP)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad).

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

Motionären

UKF

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00060

Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med kulturnämndens yttrande.

Ärendebeskrivning
Maja Westling Palmberg (C) har anmält motionen ”Låna en kulturupplevelse” och föreslår;

- Att Umeå kommun inför konceptet ”Låna en kulturupplevelse” med inspiration från Göteborg och andra städer med liknande upplägg
- Att kulturnämnden får i uppdrag att besluta om vilka kulturupplevelser som ska erbjudas

Kulturnämnden har yttrat sig över förslaget och är positiv till förslaget. Kulturförvaltningen med biblioteket i spetsen har börjat utreda möjligheten för biblioteken att erbjuda Låna en kulturupplevelse. Nämnden ser vissa utmaningar i hur idén ska genomföras och framför att om förslaget kräver inköp behöver nämnden utökad budget för det.

Beslutsunderlag
Motion 3/2025
Kulturnämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Beslutet ska skickas till
Motionären
Kulturnämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

§ 49

Diarienr: KS-2025/00060

JUSK yttrande på motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

Att anse motionen besvarad

Ärendebeskrivning

Centerpartiet hänvisar i motion 3/2025 till konceptet ”låna en kulturupplevelse” i Göteborg, där invånarna på biblioteken kan låna biljetter till olika evenemang, och menar att ett liknande införande i Umeå skulle sänka trösklarna för kulturkonsumtion och bidra till ökad delaktighet i stadens kulturliv. Motionären yrkar därför:

> Att Umeå kommun inför konceptet ”Låna en kulturupplevelse” med inspiration från Göteborg och andra städer med liknande upplägg
> Att kulturnämnden får i uppdrag att besluta om vilka kulturupplevelser som ska erbjudas

Kulturnämnden har yttrat sig på motionen och föreslår att anse den besvarad. Nämnden menar att konceptet är bra och intressant och kan få kulturovana att besöka arrangemang samtidigt som arrangörer får möjlighet att bredda sin målgrupp. Förvaltningen har börjat utreda möjligheten och ser att ett sådant genomförande behöver bygga på ett erbjudande från kulturarrangörerna. Med hänvisning till pågående utredning föreslår nämnden att motionen anses besvarad.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet instämmer i kulturnämndens bedömning av konceptet som intressant och välkomnar den pågående utredningen.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

I det av kommunfullmäktige antagna *Kulturpolitiskt program för Umeå kommun 2020–2030* tydliggörs i första avsnittet om kulturell välfärd att Umeå kommun bör sträva efter att ge alla medborgare likvärdiga möjligheter att skapa och ta del av kultur, oavsett ekonomiska omständigheter, och även att aktivt söka nå nya målgrupper.

Jämställdhetsutskottet vill understryka vikten av ett brett och tillgängligt kulturliv som en grundläggande del i ett socialt hållbart samhälle och gör medskicket att i den pågående utredningen och eventuellt efterföljande erbjudande säkerställa en bred representation inte bara av olika typer av kulturyttringar utan även en spegling av samhällets mångfald både i det utbud som erbjuds och i de målgrupper som erbjudandet når ut till.

Beslutsunderlag

Kulturnämndens yttrande
Motion 3/2025

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Linda Lotare (V) – bifall till motionen
Josefin Gustafsson (M) för Moderaterna – avslag till motionen
Maria Lindvall (-) (L) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad) mot bifall till motionen mot avslag till motionen. Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Beslutet ska skickas till

Motionären

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-04-24

§ 17

Diarienr: KU-2025/00023

Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C)

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige, i enlighet med yttrandet, att anse motionen besvarad.

Reservation
Anna-Karin Sjölander (C) och Kjerstin Widman (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige med förslag att uppdra till kulturnämnden att införa konceptet Låna en kulturupplevelse.
Kulturnämnden och jämställdhetsutskottet har fått i uppdrag att yttra sig över motionen.

Yttrande

Konceptet är bra och intressant genom att det kan få kulturovana invånare att besöka och delta i kulturarrangemang. Konceptet kan också ge arrangörer möjlighet att bredda sin målgrupp. Låna en kulturupplevelse är en idé som prövats på några platser i landet. Den har också prövats på vissa idrottsevenemang.
Kulturnämnden är positiv till förslaget, men ser vissa utmaningar i hur idén ska genomföras. Vilka kulturupplevelser ska det finnas möjlighet att låna en biljett till? Vilka arrangörer ska ingår i koncept? Att erbjuda invånare att låna en biljett kan skapa en förväntan på att det ska finnas möjlighet att låna biljetter till alla kulturevenemang i Umeå.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kulturnämnden 2025-04-24

Kulturförvaltningen med biblioteket i spetsen har börjat utreda möjligheten för biblioteken att erbjuda Låna en kulturupplevelse. Om kulturarrangörerna finner det möjligt att erbjuda biljetter eller årskort för utlån är det genomförbart. Om arrangörerna förväntar sig att kulturförvaltningen ska köpa årskort eller biljetter till alla kulturevenemang i Umeå behöver nämnden ökade ekonomiska resurser för att klara av att erbjuda konceptet.

Med stöd av informationen ovan föreslår kulturnämnden kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C)

Beredningsansvariga

Helena Karlström
Leif Mårtensson

Beslutsordning

Anna-Karin Sjölander (C)– bifall till motionen.
Kjerstin Widman (M) – avslag till motionen.
Alex Nilsson (L) och Helena Smith (S)– bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Proportionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.
Bifall till avslag av motionen.
Bifall till motionen.
Ordförande finner att nämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation
Anna-Karin Sjölander (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande. Kjerstin Widman (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
ksdiarium@umea.se , diarienummer KS-2025/00060

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

LÅNA EN KULTURUPPLEVELSE

Biblioteken är en viktig del av det offentliga rummet och en plats där människor kan ta del av både kunskap och kultur. I Göteborg har man tagit ett innovativt steg och infört möjligheten att låna kulturupplevelser via biblioteken. Detta innebär att invånarna exempelvis kan låna biljetter till teater-, opera- eller konsertbesök, vilket gör kultur tillgängligt för fler och stärker bibliotekens roll som kulturförmedlare.

Umeå, som en kommun med ett rikt kulturutbud och en stark identitet som kulturhuvudstad, har goda förutsättningar att ta efter detta framgångsrika koncept. Genom att låta biblioteken bli en kanal för kulturupplevelser kan vi sänka trösklarna för kulturkonsumtion och bidra till ökad delaktighet i stadens kulturliv.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att Umeå kommun inför konceptet "Låna en kulturupplevelse" med inspiration från Göteborg och andra städer med liknande upplägg,

att Kulturnämnden får i uppdrag att besluta om vilka kulturupplevelser som ska erbjudas.

Umeå 11 januari 2025

Maja Westling Palmberg, Centerpartiet

Centerpartiet
UMEÅ

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 201

Diarienr: KS-2025/00060

Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med kulturnämndens yttrande.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har anmält motionen ”Låna en kulturupplevelse” och föreslår;

- Att Umeå kommun inför konceptet ”Låna en kulturupplevelse” med inspiration från Göteborg och andra städer med liknande upplägg
- Att kulturnämnden får i uppdrag att besluta om vilka kulturupplevelser som ska erbjudas

Kulturnämnden har yttrat sig över förslaget och är positiv till förslaget. Kulturförvaltningen med biblioteket i spetsen har börjat utreda möjligheten för biblioteken att erbjuda Låna en kulturupplevelse. Nämnden ser vissa utmaningar i hur idén ska genomföras och framför att om förslaget kräver inköp behöver nämnden utökad budget för det.

Beslutsunderlag

Motion 3/2025
Kulturnämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S) och **Mariam Salem (MP)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad).

Anders Ågren (M) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Maria Lindvall (-)(L)** – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att anse motionen besvarad).

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Anders Ågren (M), Lars Forsgren (SD) och **Veronica Kerr (KD)** – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

Beslutet ska skickas till
Motionären
Kulturnämnden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 329

Diarienr: KS-2025/00060

Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med kulturnämndens yttrande.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har anmält motionen ”Låna en kulturupplevelse” och föreslår;

- Att Umeå kommun inför konceptet ”Låna en kulturupplevelse” med inspiration från Göteborg och andra städer med liknande upplägg
- Att kulturnämnden får i uppdrag att besluta om vilka kulturupplevelser som ska erbjudas

Kulturnämnden har yttrat sig över förslaget och är positiv till förslaget. Kulturförvaltningen med biblioteket i spetsen har börjat utreda möjligheten för biblioteken att erbjuda Låna en kulturupplevelse. Nämnden ser vissa utmaningar i hur idén ska genomföras och framför att om förslaget kräver inköp behöver nämnden utökad budget för det.

Beslutsunderlag

Motion 3/2025
Kulturnämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S) och **Mariam Salem (MP)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad).

Anders Ågren (M) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Kulturnämnden

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-10-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00093

Motion 4/2025: Avskaffa ensamarbetet i förskolan; Tobias Holmbom och Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält motionen ”Avskaffa ensamarbete i förskolan” och föreslår att

- att Umeå kommunfullmäktige ålägger för- och grundskolenämnden att avskaffa ensamarbete i kommunala förskolor och garanterar att personalstyrkan aldrig får vara färre än två under förskolans öppettider.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen avslås. I yttrandet framgår att ensamarbete i den betydelsen att det endast finns en av förskolans personal schemalagd förekommer under begränsad tid på morgonen och i slutet av dagen innan förskolan stänger. Förskolans utgångspunkt när det gäller schemaläggning är att det ska vara så mycket personal som möjligt på plats när det är som flest barn på förskolan. Sammanfattningsvis är det inte möjligt att utifrån befintlig budgetram att tillskapa de tjänster som krävs för att uppfylla de krav som ställs i motionen.

Beslutsunderlag

Motion 4/2025
För- och grundskolenämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Beslutet ska skickas till
Motionären
För- och grundskolenämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

§ 50

Diarienr: KS-2025/00093

JUSK yttrande på motion 4/2025: Avskaffa ensamarbetet i förskolan

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige
Att avslå motionen

Reservation
Linda Lotare (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har lämnat in en motion där de yrkar att: Umeå kommunfullmäktige ålägger för- och grundskolenämnden att avskaffa ensamarbete i kommunala förskolor och garanterar att personalstyrkan aldrig får vara färre än två.

Vänsterpartiet framhåller att ensamarbete på många arbetsplatser innebär en belastning för personalens arbetsmiljö. Att ensam ha ansvaret för en grupp barn anses olämpligt av flera skäl, då det kan försämra tryggheten för både personal och barn samt leda till ökad stress och psykisk ohälsa. Vänsterpartiet menar att ensamarbete kan leda till oro hos vårdnadshavare, en ökad risk för barn att utsättas för skadliga handlingar samt att det vid extraordinära händelser kan uppstå konsekvenser för den personal som arbetar ensam. En förklaring till att ensamarbete förekommer är bland annat organisatoriska utmaningar med långa öppettider och begränsade ekonomiska och personella resurser, något som Vänsterpartiet uppger inte får vara ett skäl till att säkerheten riskeras.

Jämställdhetsutskottets yttrande
Umeå kommuns förskolors öppettider är vid behov 6.00-19.00. De flesta förskolorna har idag öppettider 6.30-17.30, utifrån vårdnadshavarnas

behov baserat på arbetstider eller studier. Ensamarbete i den betydelsen att det endast finns en av förskolans personal schemalagd förekommer under begränsad tid på morgonen och i slutet av dagen innan förskolan stänger.

Vid öppning är det 72 % av förskolorna där endast en personal är schemalagd den första 15–30 minuterna, medan 8 % av förskolorna har två eller fler personal schemalagda direkt vid öppning. 17 % har en personal schemalagd upp till 45 minuter och 3 % upp till 60 minuter. Vid stängning har 80 % av förskolorna en personal schemalagd de sista 15–30 minuterna, 14 % upp till 45 minuter och 6 % upp till 60 minuter. Förskolor med högre värden för ensamarbete är företrädesvis små förskoleenheter eftersom de i regel har färre barn i samband med öppning och stängning än de större enheterna.

För- och grundskolenämnden skriver i sitt yttrande att utöka bemanningen för att avskaffa ensamarbetet vid öppning och stängning skulle teoretiskt innebära att förskolan behöver få ett ekonomiskt tillskott på minst sex miljoner kronor per år. Den beräkningen är gjord enbart på antal timmar och tar inte hänsyn till några andra faktorer som till exempel om det är möjligt att lösa med att befintlig personal utökar sin arbetade tid. Det är även baserat på att det enbart är barnskötare som schemaläggs dessa tider, inte förskollärare. I realiteten innebär förslaget om att avskaffa ensamarbete i förskolan att de allra flesta förskolor behöver utöka bemanningen med en årsarbetare för att kunna uppfylla heltidsnormen och undvika att det uppstår ett behov med delade turer inom förskolan. Det i sin tur skulle innebära en kostnad på cirka 35 miljoner, beräknat utifrån att 90 % av förskolorna behöver utöka bemanningen med en barnskötare. Sammanfattningsvis menar för - och grundskolenämnden att det inte är möjligt att utifrån befintlig budgetram att tillskapa de tjänster som krävs för att uppfylla de krav som ställs i motionen.

Jämställdhetsutskottet ser att det kan finnas fördelar med ett avskaffande av ensamarbete i förskolan i enlighet med det som motionärerna lyfter. Samtidigt är det tydligt att ensamarbetet idag sker vid öppning och stängning av förskolan, dvs. från klockan 06.00 på morgonen och på kvällen. Utöver de resonemang som för - och grundskolenämnden lyft

innebär schemaläggning av personal dessa tider en potentiellt försvårad egen livssituationen. Verksamheter som är kvinnodominerade riskerar att i större utsträckning än verksamheter som är mansdominerade att utsättas för kontroll och med en lägre grad av frihet. Till detta hör även att de verksamheter inom Umeå kommun som är kvinnodominerade i hög utsträckning är människonära där det finns en tydlig målgrupp vars behov arbetet organiseras kring. Detta innebär ytterligare lager av minskad kontroll över den egna arbetsdagen, något som inte är lika vanligt förekommande i mansdominerade branscher.
Jämställdhetsutskottet föreslår att i en kommande enkät eller liknande kan en fråga ställas till förskolepersonal om de upplever att det finns risker som inte är uppmärksammade vad gäller ensamarbete i förskolan samt att vårdnadshavare och barn tillfrågas om deras erfarenheter på lämpligt sätt för att på detta vis samla mer kunskap i frågan.

Beslutsunderlag

För- och grundskolenämndens yttrande
Motion 4/2025

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg
Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Linda Lotare (V) – bifall till motionen
Josefin Gustafsson (M) för Moderaterna - bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen)

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen. Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Reservation

Linda Lotare (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

§ 55
Diarienr: SK-2025/00053

Yttrande om motion (V) 4/2025 - Avskaffa ensamarbetet i förskolan

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande enligt nedan och föreslår kommunfullmäktige att motion 4/2025 – *Avskaffa ensamarbetet i förskolan* ska avslås.

Reservation: Tobias Holmbom (V) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

En motion har inkommit från Vänsterpartiet att Umeå kommunfullmäktige ålägger för- och grundskolenämnden att avskaffa ensamarbete i kommunala förskolor och garanterar att personalstyrkan aldrig får vara färre än två under förskolans öppettider.

Vänsterpartiet framhåller att ensamarbete på många arbetsplatser innebär en belastning för personalens arbetsmiljö. Att ensam ha ansvaret för en grupp barn anses olämpligt av flera skäl, då det kan försämra tryggheten för både personal och barn samt leda till ökad stress och psykisk ohälsa.

Vänsterpartiet menar att ensamarbete kan leda till oro hos vårdnadshavare, en ökad risk för barn att utsättas för skadliga handlingar samt att det vid extraordinära händelser kan uppstå konsekvenser för den personal som arbetar ensam. En förklaring till att ensamarbete förekommer är bland annat organisatoriska utmaningar med långa öppettider och begränsade ekonomiska och personella resurser, något som Vänsterpartiet uppger inte får vara ett skäl till att säkerheten riskeras.

Vänsterpartiet anser därför att Umeå kommun måste ta ett större ansvar för att förbättra arbetsmiljön för förskolans personal och för att säkra

barnens trygghet. Att avskaffa ensamarbete vid öppning och stängning är en nödvändig åtgärd för att uppnå detta.

Yttrande

Arbetsmiljöverket är den statliga myndighet som har i uppdrag att se till att lagar om arbetsmiljö och arbetstider följs av företag och organisationer. Arbetsmiljöverket har flera ansvarsområden, några av dessa är att utfärda föreskrifter och allmänna råd, samt att ta fram statistik om arbetsmiljö, arbetsolyckor och arbetssjukdomar.

Arbetsmiljöverket har även ansvar över att kontrollera att arbetsmiljölagen och utfärdade föreskrifter i hög utsträckning genom inspektion av arbetsplatser.

Som ensamarbete räknas arbete som innebär fysisk eller social isolering, enligt arbetsmiljöverkets definition. Fysisk isolering innebär att en arbetstagare bara kan få kontakt med andra människor på arbetsplatsen genom att använda någon form av teknisk kommunikation som till exempel mobiltelefon. Social isolering innebär att arbetstagaren befinner sig bland andra människor, men ändå inte kan räkna med hjälp i en kritisk situation.

Enligt Arbetsmiljöverket kan ensamarbete vara otillåtet eller olämpligt. Ensamarbete ska inte utföras om det innebär större risk för våld, olycksfall eller ohälsa än om arbetet utförs av flera samtidigt. Exempel på det är arbete som innebär dykning och rengöring av tankar.

Om ensamarbetet innebär påtaglig risk för olyckor med kroppsskada, så måste arbetstagaren kunna få snabb hjälp i en nödsituation. Om det inte går att lösa på ett godtagbart sätt, får arbetet inte utföras utan att någon annan person finns i närheten. Ensamarbete kan även vara olämpligt exempelvis när det gäller kontakt med elektricitet, fall från hög höjd, kemiska ämnen, kvävning eller förgiftning, föremål i rörelse eller levande djur.

Personal i förskoleverksamhet har inte regelmässigt den arten av arbetsuppgifter som beskrivs för arbetstagare enligt ovan. I arbetsgivaransvaret ingår att systematiskt organisera, genomföra och

följa upp arbetsmiljöarbetet för att förebygga risker för ohälsa och olycksfall i arbetet. Om risker kopplade till ensamarbete identifieras, gör arbetsgivaren enskilda överväganden och bedömningar om bemanningen behöver utökas vid vissa tider inom förskolans verksamhet.

Risken för stress, oro, olyckor och att barn utsätts för skadliga handlingar bedöms vidare vara högre under de tider på dagen när det är flest barn på plats.

Gällande risken för barn att utsättas för skadliga handlingar av personal inom förskolan, är kravet enligt gällande lagstiftning att personal för arbete med barn och unga före anställning ska uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret. Det finns även en utredning med förslag på att fler brott ska vara synliga i detta registerutdrag samt att personer som dömts för grova brott inte ska bli antagna till universitets- eller högskoleutbildningar exempelvis lärarutbildning.

Umeå kommuns förskolors öppettider är vid behov 6.00-19.00. De flesta förskolorna har idag öppettider 6.30-17.30, utifrån vårdnadshavarnas behov baserat på arbetstider eller studier. Ensamarbete i den betydelsen att det endast finns en av förskolans personal schemalagd förekommer under begränsad tid på morgonen och i slutet av dagen innan förskolan stänger.

Tabellen nedan visar att det vid öppning är det 72 % av förskolorna där endast en personal är schemalagd den första 15–30 minuterna, medan 8 % av förskolorna har två eller fler personal schemalagda direkt vid öppning. 17 % har en personal schemalagd upp till 45 minuter och 3 % upp till 60 minuter.

Vid stängning har 80 % av förskolorna en personal schemalagd de sista 15–30 minuterna, 14 % upp till 45 minuter och 6 % upp till 60 minuter. Förskolor med högre värden för ensamarbete är företrädesvis små förskoleenheter eftersom de i regel har färre barn i samband med öppning och stängning än de större enheterna.

Förekomst av ensamarbete* i Umeå kommuns förskolor				
Antal minuter	0	15–30	31–45	46–60
Öppning	8 %	72 %	17 %	3 %
Stängning	-	80 %	14 %	6 %

*Endast en personal schemalagd

Förskolans utgångspunkt när det gäller schemaläggning är att det ska vara så mycket personal som möjligt på plats när det är som flest barn på förskolan. Barnens möjligheter till en god utbildning underlättas när de kan delas in i mindre grupper. En schemaförändring för att öka bemanningen till två personer vid öppning och stängning skulle innebära att bemanningen över dagen reduceras, så att det blir en mindre del av dagen när all personal är på plats samtidigt. Detta får till följd att tiden för att dela in barnen i mindre grupper under dagen även minskar, vilket med mycket stor sannolikhet påverkar utbildningens kvalitet negativt.

Att utöka bemanningen för att avskaffa ensamarbetet vid öppning och stängning skulle teoretiskt innebära att förskolan behöver få ett ekonomiskt tillskott på minst sex miljoner kronor per år. Den beräkningen är gjord enbart på antal timmar och tar inte hänsyn till några andra faktorer som till exempel om det är möjligt att lösa med att befintlig personal utökar sin arbetade tid. Det är även baserat på att det enbart är barnskötare som schemaläggs dessa tider, inte förskollärare.

I realiteten innebär förslaget om att avskaffa ensamarbete i förskolan att de allra flesta förskolor behöver utöka bemanningen med en årsarbetare för att kunna uppfylla heltidsnormen och undvika att det uppstår ett behov med delade turer inom förskolan. Det i sin tur skulle innebära en kostnad på cirka 35 miljoner, beräknat utifrån att 90 % av förskolorna behöver utöka bemanningen med en barnskötare.

Sammanfattningsvis är det inte möjligt att utifrån befintlig budgetram att tillskapa de tjänster som krävs för att uppfylla de krav som ställs i motionen.

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion (Vänsterpartiet) nr 4/2025 – Avskaffa ensamarbetet i förskolan

Beredningsansvariga

Carola Nilsson, strateg
Maud Karlström, samordnare

Yrkanden

Socialdemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Maria Lindvall (-)(L) för bifall till tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Vänsterpartiet för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation: Tobias Holmbom (V) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden med diarienummer KS-2025/00093 senast 22 juli

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-01-21

Avskaffa ensamarbetet i förskolan

På många arbetsplatser innebär ensamarbete en betydande belastning för personalens arbetsmiljö. Inom förskolan innebär det att ensam ha ansvaret för en grupp barn - någonting som är olämpligt av många skäl. Det kan försämra tryggheten för såväl personal som barn, och kan leda till ökad stress och sämre psykisk hälsa. Det innebär att inget oförutsett som kräver den anställdes fulla uppmärksamhet får ske under den tiden. Det innebär också att pedagogen inte ens kan gå på toaletten utan att denne tvingas lämna barnen utan uppsyn. Dessutom medför ensamarbete en ökad risk för att barn kan utsättas för skadliga handlingar, inklusive sexuella övergrepp, eftersom det saknas kollegor som kan agera som skyddande närvaro. Avsaknaden av medarbetare kan därtill leda till ökad oro hos vårdnadshavare och ett eventuellt misstänkliggörande av den personal som arbetar ensam med barnen. Att ha en kollega på plats kan i sådana fall fungera som en trygghet för den anställde.

När en olycka inträffar, en brand utbryter, eller en dörr går i baklås, kan det leda till ödesdigra konsekvenser för den personal som ensam ska lösa situationen och samtidigt ha uppsikt över en barngrupp. Trots dessa risker förekommer ensamarbete regelbundet i förskolor i Umeå kommun. Detta kan delvis förklaras av organisatoriska utmaningar som långa öppettider och begränsade ekonomiska och personella resurser, men det får inte utgöra en ursäkt för att riskera såväl personalens som barnens säkerhet. Där det inte går att lösa extra bemanning på ett naturligt sätt mellan avdelningar behöver Umeå kommun säkra upp med en till vuxen.

Vi i Vänsterpartiet anser att Umeå kommun måste ta ett tydligt ansvar för att förbättra arbetsmiljön för förskolans personal och skydda barnens trygghet. Att avskaffa ensamarbete vid öppning och stängning är en konkret och nödvändig åtgärd för att uppnå detta. Principen ska vara att minst två personer alltid ska finnas på plats under förskolans öppettider. Detta skulle leda till minskad stress och psykisk påfrestning för personalen och ett minskat misstänkliggörande av personal. Det minskar även föräldrars oro och förekomsten av otrygga situationer för barnen.

Vänsterpartiet yrkar:

> att Umeå kommunfullmäktige ålägger för- och grundskolenämnden att avskaffa ensamarbete i kommunala förskolor och garanterar att personalstyrkan aldrig får vara färre än två.

Tobias Holmbom
Bore Sköld
Vänsterpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 202

Diarienr: KS-2025/00093

Motion 4/2025: Avskaffa ensamarbetet i förskolan; Tobias Holmbom (V) och Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Reservation
Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält motionen ”Avskaffa ensamarbete i förskolan” och föreslår att Umeå kommunfullmäktige ålägger för- och grundskolenämnden att avskaffa ensamarbete i kommunala förskolor och garanterar att personalstyrkan aldrig får vara färre än två under förskolans öppettider.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen avslås. I yttrandet framgår att ensamarbete i den betydelsen att det endast finns en av förskolans personal schemalagd förekommer under begränsad tid på morgonen och i slutet av dagen innan förskolan stänger. Förskolans utgångspunkt när det gäller schemaläggning är att det ska vara så mycket personal som möjligt på plats när det är som flest barn på förskolan. Sammanfattningsvis är det inte möjligt att utifrån befintlig budgetram att tillskapa de tjänster som krävs för att uppfylla de krav som ställs i motionen.

Beslutsunderlag

Motion 4/2025
För- och grundskolenämndens yttrande

Umeå kommun | **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen | 2025-11-11

Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Moa Brydsten (S), Anders Ågren (M), Mariam Salem (MP), Veronica Kerr (KD) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns

Bifall tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären
För- och grundskolenämnden

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 330

Diarienr: KS-2025/00093

Motion 4/2025: Avskaffa ensamarbetet i förskolan; Tobias Holmbom (V) och Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Reservation
Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält motionen ”Avskaffa ensamarbete i förskolan” och föreslår att

- att Umeå kommunfullmäktige ålägger för- och grundskolenämnden att avskaffa ensamarbete i kommunala förskolor och garanterar att personalstyrkan aldrig får vara färre än två under förskolans öppettider.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen avslås. I yttrandet framgår att ensamarbete i den betydelsen att det endast finns en av förskolans personal schemalagd förekommer under begränsad tid på morgonen och i slutet av dagen innan förskolan stänger. Förskolans utgångspunkt när det gäller schemaläggning är att det ska vara så mycket personal som möjligt på plats när det är som flest barn på förskolan. Sammanfattningsvis är det inte möjligt att utifrån befintlig budgetram att tillskapa de tjänster som krävs för att uppfylla de krav som ställs i motionen.

Beslutsunderlag

Motion 4/2025
För- och grundskolenämndens yttrande

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Moa Brydsten (S), Anders Ågren (M), Mariam Salem (MP) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns

Bifall tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

Motionären

För- och grundskolenämnden

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-15

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00113

Motion 6/2025: Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål; Anna-Karin Sjölander (C)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med personalnämndens yttrande.

Ärendebeskrivning
Centerpartiet föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska besluta:

- att ett fjärde alternativ införs för förtjänstgåvor för 25 tjänste- eller förtroendemannaår, som möjliggör att motsvarande belopp doneras till en välgörenhetsorganisation som mottagaren själv väljer, under förutsättning att organisationen har ett 90-konto kontrollerat av Svensk Insamlingskontroll och är med på Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare,

- att HR-avdelningen ansvarar för att administrera donationer i enlighet med detta beslut.

Förvaltningen har berett ärendet via genomgång av de möjligheter och begränsningar som såväl Skatteverket som kommunallagen erbjuder. Personalnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås.

Beslutsunderlag
Motion 6/2025
Personalnämndens yttrande

Beredningsansvariga
SLK HR

Beslutet ska skickas till
Motionären
SLK HR

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Personalnämnden

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 44

Diarienr: PN-2025/00027

Motion 6/2025: Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål; Anna-Karin Sjölander (C)

Beslut

Personalnämnden föreslår kommunfullmäktige

att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska besluta:

- att ett fjärde alternativ införs för förtjänstgåvor för 25 tjänste- eller förtroendemannaår, som möjliggör att motsvarande belopp doneras till en välgörenhetsorganisation som mottagaren själv väljer, under förutsättning att organisationen har ett 90-konto kontrollerat av Svensk Insamlingskontroll och är med på Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare,
- att HR-avdelningen ansvarar för att administrera donationer i enlighet med detta beslut.

Förvaltningen har berett ärendet via genomgång av de möjligheter och begränsningar som såväl Skatteverket som kommunallagen erbjuder. Sammanfattningsvis framkommer följande:

Av Skatteverkets hemsida Gåvor - Arbetsgivare | Skatteverket framgår att penninggåva är skattepliktig inkomst av tjänst. Förvaltningen har även ställt frågan till Simployer, ett företag för expertstöd inom HR och fått samma svar, det vill säga att om den anställde får välja sin gåva gäller andra stycket nedan (det första stycket gäller bara om arbetsgivaren väljer att ge gåva till välgörenhet):

”Om ni själva väljer att, i stället för att ge en minnesgåva till den anställde, ge ett bidrag till exempelvis en välgörenhetsorganisation i den anställdas namn, då är detta en ej avdragsgill gåva till välgörenhet. Gåvan är ju i sådana fall ingen minnesgåva rent skattemässigt och är inget som ska beskattas som förmån hos den anställde.

Om ni däremot på den anställdes begäran skänker pengar till ideell verksamhet, i stället för att lämna en minnesgåva, ska den anställde beskattas för det aktuella beloppet som lön. Detta beror på att den anställde anses ha förfogat över pengarna som getts bort. En skattefri minnesgåva kan inte bestå av pengar."

Det är vidare tveksamt om man rent juridiskt kan ge en gåva till en välgörenhetsorganisation, eftersom det inte ligger inom den kommunala kompetensen att skänka gåvor på det viset. Om den anställde själv vill ge gåvan i sitt eget namn blir det beskattningsbar inkomst för den anställde, vilket motionären anser att det inte ska vara.

Till detta ska läggas ökad administration som motionärens föreslag förväntas innebära.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås personalnämnden förorda att motionens attsatser avslås.

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Karin Ahnqvist, SLK HR
Fredrik Åberg, SLK HR

Beslutet ska skickas till
Motionären
KS-diarium

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

MÖJLIGHET ATT DONERA FÖRTJÄNSTGÅVA TILL VÄLGÖRANDE ÄNDAMÅL

Att visa uppskattning för lång och trogen tjänst inom kommunen är en fin tradition som stärker känslan av gemenskap och tillhörighet. Enligt nuvarande regelverk har den som arbetat eller varit förtroendevald i Umeå kommun i 25 år möjlighet att välja en förtjänstgåva till ett värde av 15 procent av gällande prisbasbelopp. Alternativen för förtjänstgåvan är idag ett presentkort för smycke eller klocka, konst eller resa.

Det finns dock personer som i stället för en personlig gåva gärna skulle vilja använda detta belopp för att stödja ett välgörande ändamål. Att ge den möjligheten skulle vara ett sätt för kommunen att uppmuntra och visa engagemang för samhällsnytta.

Jag föreslår därför att ett fjärde alternativ läggs till för förtjänstgåvor: att hela beloppet i stället kan doneras till en välgörenhetsorganisation som mottagaren själv väljer. Eftersom det rör skattemedel bör donationen riktas till organisationer med så kallade 90-konton, som kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. Vidare bör organisationen också vara med på Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare, för att säkerställa att givaren kan erhålla skattereduktion. Det ska följa de generella reglerna för jubileumsgåvor och dokumenteras väl. Detta säkerställer att pengarna används på ett ansvarsfullt och transparent sätt för ändamål som bidrar till samhällsnytta.

Denna förändring skulle ge jubilarerna en större valfrihet och bidra till att stärka kommunens roll som en organisation som värdesätter både sina medarbetare och det bredare samhället.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att ett fjärde alternativ införs för förtjänstgåvor för 25 tjänste- eller förtroendemannaår, som möjliggör att motsvarande belopp doneras till en välgörenhetsorganisation som mottagaren själv väljer, under förutsättning att organisationen har ett 90-konto kontrollerat av Svensk Insamlingskontroll och är med på Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare,

att HR-avdelningen ansvarar för att administrera donationer i enlighet med detta beslut.

Umeå 25-01-27

Anna-Karin Sjölander, Centerpartiet

Centerpartiet
UMEÅ

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 203

Diarienr: KS-2025/00113

Motion 6/2025: Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål; Anna-Karin Sjölander (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med personalnämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska besluta:

- att ett fjärde alternativ införs för förtjänstgåvor för 25 tjänste- eller förtroendemannaår, som möjliggör att motsvarande belopp doneras till en välgörenhetsorganisation som mottagaren själv väljer, under förutsättning att organisationen har ett 90-konto kontrollerat av Svensk Insamlingskontroll och är med på Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare,

- att HR-avdelningen ansvarar för att administrera donationer i enlighet med detta beslut.

Förvaltningen har berett ärendet via genomgång av de möjligheter och begränsningar som såväl Skatteverket som kommunallagen erbjuder. Personalnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås.

Beslutsunderlag

Motion 6/2025
Personalnämndens yttrande

Beredningsansvariga

SLK HR

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns
Bifall tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden
Hans Lindberg (S) och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att avslå motionen).

Mattias Larsson (C) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till
Motionären
SLK HR

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 331

Diarienr: KS-2025/00113

Motion 6/2025: Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål; Anna-Karin Sjölander (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med personalnämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska besluta:

- att ett fjärde alternativ införs för förtjänstgåvor för 25 tjänste- eller förtroendemannaår, som möjliggör att motsvarande belopp doneras till en välgörenhetsorganisation som mottagaren själv väljer, under förutsättning att organisationen har ett 90-konto kontrollerat av Svensk Insamlingskontroll och är med på Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare,

- att HR-avdelningen ansvarar för att administrera donationer i enlighet med detta beslut.

Förvaltningen har berett ärendet via genomgång av de möjligheter och begränsningar som såväl Skatteverket som kommunallagen erbjuder. Personalnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås.

Beslutsunderlag

Motion 6/2025
Personalnämndens yttrande

Beredningsansvariga

SLK HR

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns
Bifall tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till
Motionären
SLK HR

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00211

Motion 8/2025: Återinför ”Krogar mot Knark” i Umeå; Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anse motion besvarad med att arbetet är påbörjat med att starta upp Krogar mot knark.

Ärendebeskrivning
Veronica Kerr (KD) har inkommit med en motion med följande yrkanden:
- att Umeå kommun utreder möjligheten att återinträda i Krogar mot Knark
- att nödvändiga resurser avsätts för att implementera insatser i samverkan med berörda aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Stadsledningskontorets anförande
Krogar mot Knark (KMK) är en metod och ett stöd för att bedriva narkotikaförebyggande arbete i krog- och nöjesmiljöer. Genom att minska förekomsten och användning av narkotika är syftet att få ner antalet olyckor, våld och kriminalitet som är kopplat till droger.

Krogen, hotellen och andra nöjesmiljöer ska vara platser som är förenat med positiva upplevelser där både gäster samt personal ska känna sig trygga.

Metoden bygger på samverkan mellan polis, nöjesbransch, Länsstyrelsen och Umeå kommun. Metoden (KMK) har tidigare använts i Umeå mellan 2010 och 2014.

Under 2025 uppmärksammade polisen Umebrå på att narkotikabeslagen ökat i regionen och polisen och Umebrå bedömer krogmiljön som strategiskt viktig för att förebygga och bekämpa narkotikan lokalt i Umeå kommun.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00211

KMK har av kommun och polis bedömt som en lämplig insats i ett gemensamt arbete.

Det nationella uppdraget kring Krogar mot knark ligger idag på STAD Region Stockholm. Med varumärket KMK förbinder sig deltagare till att uppfylla kriterier för att certifiera krogarna enligt den evidensbaserade metod som STAD erbjuder.

Metoden har en koppling till det kommunala ANDTS-arbetet, brottsförebyggande insatser, folkhälsoarbete och alkohollagens krav.

Status i arbetet nu:
Arbetet med att starta upp Krogar mot knark konceptet i Umeå är påbörjat med projektledare från näringslivsenheten och strategisk utveckling/ Umebrå i samarbete med miljö och hälsoskydd.

Arbetet har påbörjats med organiseringen av KMK och det har bildats styr och arbetsgrupp. Information och samtal med krögare har skett och initiativet och att anmäla intresse för utbildningen kommer lyftas på krögarträffen som är inplanerad under oktober månad. Planerat för utbildningsinsats 21 januari 2026.

Kommunikation är en viktig del i KMK konceptet och både kommunikationsenheten på polis och kommunen är vidtalade och positiva. Det kommer finnas behov av att upprätta ett samverkansavtal mellan Umeå kommun och Polisen i Umeå. Samverkansavtalet kommer omfatta vad varje aktör ska bidra med och bör bli en bilaga till den upprättade samverkansöverenskommelsen mellan Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå.

Summering och bedömning:
Krogar mot knark är en metod för att bedriva narkotikapreventivt arbete. Metoden har kopplingar till både det brottsförebyggande, trygghetsskapande och till folkhälsoarbetet.

Utredande tjänsteperson delar motionärens intention och bedömer att det finns goda förutsättningar att ansluta sig till konceptet Krogar mot knark och arbetet påbörjats. Både polisen och krogbranschen har uttryckt att det är angeläget att metoden återigen implementeras för att användning och försäljning av narkotika ska minska i nöjesmiljöer.

Dessutom stödjer (KMK) den redan upprättade Samverkansöverenskommelsen och medborgarlöften som är avtalade för

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00211

Perioden 2025-2027.

Beslutsunderlag

Motionen
Samverkansöverenskommelsen och medborgalöften mellan Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå 2025–2027.
MHN Protokoll 2025-05-15

Beredningsansvariga

Ulrika Granskog, utvecklingsstrateg

Beslutet ska skickas till

Motionären
Ulrika Granskog

Elin Pietroni
stadsdirektör

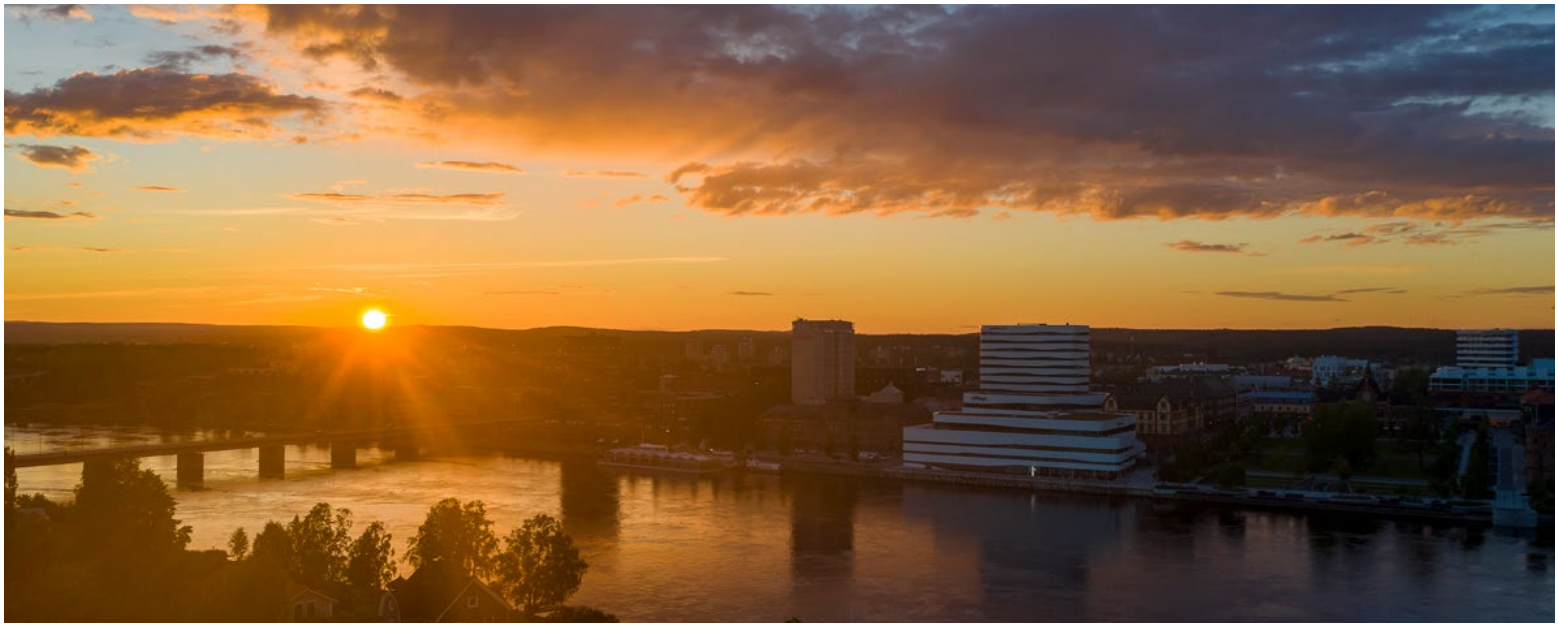
Ulrika Granskog
Samordnare,
ensamkommande och
Projektled

Samverkans-överenskommelse 2025–2027

UMEÅ KOMMUN

Polisen

Överenskommelse om samverkan och prioriteringar mellan Umeå kommun och Polismyndigheten 2025–2027.

Syftet med samverkansöverenskommelsen är att säkra ett långsiktigt och hållbart brottsförebyggande arbete för Umeå kommun och Polismyndigheten med gemensamma fokusområden och mål framtagna utifrån en lokal lägesbild.

Samverkande parter och avtalets omfattning.

Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå.

Inledning

Samhället har allt att vinna på en minskad brottslighet och ökad trygghet. Därför behövs ett aktivt brottsförebyggande arbete samt ett trygghetsskapande arbete som bygger på en gemensam och långsiktig samsyn mellan Polisen och Umeå kommun.

I Umeå initierades det brotts- och drogförebyggande rådet redan 1985 av Polismyndigheten och sedan dess har en tät samverkan mellan dessa två organisationer skett på lokal nivå. Det första samverkansavtalet mellan Umeå kommun och lokalpolisområde Umeå undertecknades 2008.

Kraven på nära samverkan mellan polis och kommun inom det brottsförebyggande området skärptes ytterligare 2023 med Lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar (SFS 2023:196), som bland annat fastställer att alla kommuner ska ha ett strategiskt råd med representation från polisen.

Samverkansmodellen

Respektive organisations samlade kunskaper, erfarenheter och faktaunderlag, skapar en gemensam uppfattning om vilka samhällsutmaningar som finns lokalt. Utifrån detta samverkar parterna strategiskt för att förhindra och förebygga brott. Andra aktörer, som Region Västerbotten, näringsliv och civilsamhälle involveras vid behov i det brottsförebyggande arbetet. En välförankrad samverkan förutsätter också att medborgare ges möjlighet till delaktighet i utvecklingen av lägesbild och åtgärder.

Medborgarlöften

Medborgarlöften är en utveckling och en förstärkning av samverkansöverenskommelsen mellan kommun och polis. Syftet är att stärka engagemanget i lokalsamhället, och förbättra tryggheten och det brottsförebyggande arbetet genom dialog och samarbete med medborgarna.

Gemensam vision

Den övergripande visionen som styr samverkan mellan Polismyndigheten och Umeå kommun är att tillsammans:

- minska brottsligheten i Umeå kommun
- öka tryggheten i Umeå kommun
- minska nyttjandet av alkohol, narkotika, tobak, dopning samt motverka överdrivet spelande som kan leda till brottslighet.

Prioritering för verksamhetsåren 2025–2027

Umeå har en låg brottslighet och höga värden när det gäller trygghet och mellanmänsklig tillit. För att det ska fortsätta vara fallet prioriterar Polisen och kommunen samverkan inom områden som har hög påverkan på människors säkerhet och trygghet, och på Umeås hållbara tillväxt:

- **Förebygga och motverka organiserad brottslighet**
  Med en alltmer etablerad organiserad brottslighet ökar risken för grovt våld, narkotikahandel, rekrytering av barn och unga i kriminell verksamhet, samt för välfärdsbrott och otillåten påverkan. Det finns ett stort behov av samverkan för att förebygga brott och minska risken att fler unga dras in. Att motarbeta organiserad brottslighet är också viktigt för att människors ska känna sig trygga och ha förtroende till myndigheter.
- **Arbeta förebyggande mot våld och stötta särskilt utsatta brottsoffer** – våld i nära relation är ett angeläget samhällsproblem, där utvecklingen går åt fel håll. Det finns ett stort behov av förebyggande insatser och av riktade insatser mot de som utför våldet.
- **Trygga och säkra offentliga miljöer** – det är viktigt att medborgarna har tillgång till säkra och väl underhållna gator, parker och bostadsområden, där alla kan känna sig välkomna och trygga. Utformningen bör uppmuntra till möten och social blandning men också bidra till att minska mängdbrott genom att göra platser mindre brottsattraherande. Alla ska kunna känna sig trygga i trafiken oavsett färdsätt.

Överenskommelsens giltighetstid

Överenskommelsen gäller från 1 januari 2025 till 31 december 2027. Om ny överenskommelse inte tecknas efter utgånget datum förlängs denna överenskommelse tills vidare.

Umeå 11 mars 2025

Hans Lindberg
kommunstyrelsens ordförande, Umeå kommun

Michael Rystedt
lokalpolisområdeschef, Polisområde Västerbotten

Bilaga

- Medborgarlöften 2025–2027.

Umeå kommun
Besök: Stadshuset, Skolgatan 31A
Postadress: 901 80 Umeå
090–16 10 00
umea.kommun@umea.se
www.umea.se

Polisen Umeå
Besök: Ridvägen 10
Postadress: 903 25 Umeå
Telefon 114 14
info@polisen.se
www.polisen.se

Medborgarlöften
Umeå 2025–2027

Medborgarlöften syftar till ett effektivare brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genom att vi bygger förtroende samt engagerar och involverar medborgare tillsammans med lokalsamhällets aktörer. Umeå kommun har i samverkan med polisen arbetat fram medborgarlöften.

Öka trygghet och minska brottslighet

- Polisen och Umeå kommun lovar att intensifiera arbetet mot den organiserade brottsligheten, genom att förebygga och motverka välfärdsbrott, narkotika, otillåten påverkan samt förhindra att barn och unga rekryteras till kriminell verksamhet.
- Polisen lovar att eftersträva att vid varje möjligt tillfälle arbeta förtroende- och kontaktskapande med medborgarna i Umeå kommun, med ett särskilt fokus på synlig närvaro i centrum och andra offentliga platser.
- Polisen och Umeå kommun lovar att motverka prostitution och människohandel med sexuella ändamål samt människoexploatering i alla dess former.
- Polisen och Umeå kommun lovar att verka för att förebygga och förhindra våld i nära relation, bland annat genom ökad medvetenhet och ett mer riktat fokus på gärningspersonen.

Trygg trafikmiljö

Polisen och Umeå kommun lovar att arbeta för en säker och trygg trafikmiljö för oskyddade trafikanter.

- Polisen tillsammans med Umeå kommun lovar att vid minst två tillfällen under året, vår och höst, genomföra särskilda trafik- och informationsinsatser riktade till cyklister och gångtrafikanter. Inriktning under våren är trafikregler, förändringar i trafiklagstiftning och cykelhjälm. Inriktning under hösten är belysning och reflexer.
- Umeå kommun och polisen lovar att tillsammans med andra samhällsaktörer aktivt arbeta för att främja motorburna ungas möjlighet att utöva sitt motorintresse och samtidigt vidta åtgärder för att motverka de problem som kan uppstå som hög musik, nedskräpning och andra negativa beteenden.

Umeå 11 mars 2025

Hans Lindberg

Kommunstyrelsens ordförande
Umeå kommun

Michael Rystedt

Lokalpolisområdeschef
Lokalpolisområde Umeå

UMEÅ KOMMUN

Polisen

§ 63
Ärendenr: 2025-972

Yttrande över motion 8/2025 Återinför ”Krogar mot Knark” i Umeå

Beslut
Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att bifalla motion 8/2025 om att återinföra metoden Krogar mot Knark i Umeå samt att nödvändiga resurser avsätts för att implementera insatser i samverkan med berörda aktörer.

Ärendebeskrivning
Veronica Kerr (KD), har lämnat en motion ”Återinför krogar mot knark” till kommunfullmäktige. Kerr föreslår fullmäktige att besluta att Umeå kommun utreder möjligheten att återinträda i Krogar mot Knark samt att nödvändiga resurser avsätts för att implementera insatser i samverkan med berörda aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig positiva till motionen om att återinföra "Krogar mot Knark" i Umeå. Narkotikaanvändningen i krogmiljöer är ett allvarligt problem som påverkar både individers hälsa och samhällets trygghet. Genom att återinträda i nätverket "Krogar mot Knark" kan vi ta ett viktigt steg mot att skapa säkrare och drogfria miljöer för våra invånare.

Tillsyn på serveringsställen med serveringstillstånd utförs i dagsläget regelbundet av kommunens handläggare samt polisen och syftar till att kontrollera att lagar och regler efterlevs. Detta arbete leder även till en positiv effekt på folkhälsan hos befolkningen då det i tillsynen bland annat kontrolleras att ansvarsfull alkoholservering sker, att serveringstider efterlevs, att mat erbjuds, regler kring åldersgränser efterlevs, och att påträngande, uppsökande och uppmanande marknadsföring av alkohol inte görs.

Initiativet "Krogar mot Knark" har visat sig vara framgångsrikt i flera svenska städer sedan starten i Stockholm i början av 2000-talet. Genom samarbete mellan krogar, myndigheter och kommuner har man kunnat minska narkotikabruket och hindra att krogar används som marknadsplats för droger. Umeå kommun var en del av nätverket mellan 2010 och 2014, och det är motiverat att vi åter igen blir en del av arbetet mot narkotika.

Enligt svensk narkotikastrafflag är all form av narkotikahantering och narkotikaanvändning olaglig och enligt Alkohollagen får heller inga märkbart berusade, eller på annat sätt påverkade personer befinna sig inne på ett serveringsställe. Genom att Umeå kommun deltar i ett initiativ som "Krogar mot Knark" visar det krogar och restauranger att Umeå kommun tar ett aktivt samhällsansvar. Att krogarna deltar

bidrar till att skapa en tryggare och mer hälsosam miljö för sina gäster och sina anställda.

År 2022 genomfördes en studie i Umeå som visar på en ökning av narkotikaanvändningen, särskilt av kokain och amfetamin. Detta trots att flera faktorer kan ha bidragit till en underskattning av den faktiska konsumtionen. Resultaten från studien, samt de beslag och åtal för narkotikabrott som skett den senaste tiden, understryker behovet av att agera.

Under 2018 startade ett samverkansarbete upp mellan Umeå kommun, polis, näringsliv och civilsamhället. Samverkansarbetet heter Umeå växer tryggt och säkert och den nuvarande inriktningen på arbetet är att förebygga och motverka rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk. Genom att minska användandet av narkotika i krogmiljöer kan man minska risken för att individer dras in i kriminella nätverk. Narkotikahandel och användning av narkotika är ofta kopplade till kriminell verksamhet och genom att minska dessa aktiviteter kan man bidra till att försvaga de kriminella nätverkens inflytande och rekryteringsmöjligheter. Det är en del av ett större arbete för att skapa ett tryggare och säkrare samhälle.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser att våra krögare efterfrågar stöd och samverkan för att kunna hantera narkotikaproblemet på ett effektivt sätt. Genom att återinträda i "Krogar mot Knark" kan Umeå erbjuda den utbildning, de rutiner och det samarbete som krävs för att skapa trygga och drogfria restaurang- och nöjesmiljöer. Det innebär också en tryggare arbetsmiljö för de anställda som många gånger är unga om narkotikaanvändningen minskar.

Även om miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiva till ett återinträde skulle det innebära ett behov av utökade resurser då ett återinträde skulle innebära större arbetsbelastning för miljö- och hälsoskyddsnämnden i form av arbete med utbildning i kunskap och metodik, utbildning av inblandade parter så som krögare, krogpersonal och tillsynspersonal samt nätverkande med andra myndigheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-05-07
Motion 8/2025 Återinför ”krogar mot knark” i Umeå

Beredningsansvariga

Karin Lindmark, Alkohol- och tobakshandläggare

Beslutet ska skickas till

KS Diarium

MOTION 2025-02-10

Återinför ”Krogar mot Knark” i Umeå

Krogar mot knark är ett samverkansinitiativ mellan krogar, myndigheter och kommuner för att motverka narkotikaanvändning i krogmiljöer. Syftet är att skapa trygga och drogfria restaurang- och nöjesmiljöer genom utbildning, samarbete och tydliga rutiner för hur personal ska agera vid misstanke om narkotikabruk. Initiativet startade i Stockholm i början av 2000-talet och har sedan dess spridits till flera svenska städer. Det bygger på att krogpersonal, ordningsvakter, polis och andra aktörer samarbetar för att minska narkotikabruket och hindra att krogar används som marknadsplats för droger.

2022 genomfördes en studie i Umeå. Studien undersökte avloppsvattnet i Umeå för att analysera narkotikaanvändningen i befolkningen. Genom att mäta förekomsten av narkotikarester och beräkna konsumtionen per 1 000 invånare, såg man en ökning av användningen av kokain och amfetamin jämfört med tidigare mätningar 2011 och 2013.

De uppmätta halterna av kokain och amfetamin är avsevärt högre än i tidigare studier, detta trots att flera faktorer som man misstänkte skapade lägre förekomst förelåg. Främst nämnde man påsklov, kraftig snösmältning och pandemins påverkan på nattlivet som möjliga orsaker till en underskattning av den faktiska konsumtionen.

Förekomsten är med stor sannolikhet betydligt högre än vad som framkom genom studien.

📌 **24 januari 2024** – VK genomför en kontroll av 10 uteställen. Spår av kokain återfinns på 7 krogar. Krögarna efterfrågar en förändring.
📌 **19 mars 2024** – Tre personer åtalas för grovt narkotikabrott efter att ha innehaft 6 kilo amfetamin.
📌 **5 november 2024** – Ett rekordbeslag i Umeå: 9 kilo hasch, 18 kilo amfetamin och 250 gram kokain tas i beslag.

Mellan 2010 och 2014 var Umeå kommun en del av nätverket *Krogar mot Knark*, men sedan dess har narkotikaanvändningen stadigt ökat. Idag är 32 kommuner med i nätverket, och med tanke på att Umeå är Sveriges elfte största kommun borde vi också vara en del av detta viktiga arbete. Av landets tio största kommuner deltar sju redan och problemet med narkotika i Umeå är precis som i många andra städer omfattande. Vi måste ta alla möjligheter att vända trenden. Våra krögare efterfrågar hjälp i ett arbete där samverkan är nyckeln till framgång.

– det är hög tid att Umeå följer efter och tar ett tydligare ansvar i kampen mot narkotika.

Med anledning av ovanstående yrkar Kristdemokraterna att kommunfullmäktige beslutar

- Att Umeå kommun utreder möjligheten att återinträda i *Krogar mot Knark*.
- Att nödvändiga resurser avsätts för att implementera insatser i samverkan med berörda aktörer.

Veronica Kerr
Kristdemokraterna

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 204

Diarienr: KS-2025/00211

Motion 8/2025: Återinför ”Krogar mot Knark” i Umeå; Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motion besvarad med att arbetet är påbörjat med att starta upp Krogar mot knark.

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en motion med följande yrkanden:

- att Umeå kommun utreder möjligheten att återinträda i Krogar mot Knark
- att nödvändiga resurser avsätts för att implementera insatser i samverkan med berörda aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Stadsledningskontorets anförande

Krogar mot Knark (KMK) är en metod och ett stöd för att bedriva narkotikaförebyggande arbete i krog- och nöjesmiljöer. Genom att minska förekomsten och användning av narkotika är syftet att få ner antalet olyckor, våld och kriminalitet som är kopplat till droger.

Krogen, hotellen och andra nöjesmiljöer ska vara platser som är förenat med positiva upplevelser där både gäster samt personal ska känna sig trygga.

Metoden bygger på samverkan mellan polis, nöjesbransch, Länsstyrelsen och Umeå kommun. Metoden (KMK) har tidigare använts i Umeå mellan 2010 och 2014.

Under 2025 uppmärksammade polisen Umebrå på att narkotikabeslagen ökat i regionen och polisen och Umebrå bedömer krogmiljön som strategiskt viktig för att förebygga och bekämpa narkotikan lokalt i Umeå kommun.

KMK har av kommun och polis bedömt som en lämplig insats i ett gemensamt arbete.

Det nationella uppdraget kring Krogar mot knark ligger idag på STAD Region Stockholm. Med varumärket KMK förbinder sig deltagare till att uppfylla kriterier för att certifiera krogarna enligt den evidensbaserade metod som STAD erbjuder.

Metoden har en koppling till det kommunala ANDTS-arbetet, brottsförebyggande insatser, folkhälsoarbete och alkohollagens krav.

Status i arbetet nu:
Arbetet med att starta upp Krogar mot knark konceptet i Umeå är påbörjat
med projektledare från näringslivsenheten och strategisk utveckling/ Umebrå i samarbete med miljö och hälsoskydd.

Arbetet har påbörjats med organiseringen av KMK och det har bildats styr och arbetsgrupp. Information och samtal med krögare har skett och initiativet och att anmäla intresse för utbildningen kommer lyftas på krögarträffen som är inplanerad under oktober månad. Planerat för utbildningsinsats 21 januari 2026.

Kommunikation är en viktig del i KMK konceptet och både kommunikationsenheten på polis och kommunen är vidtalade och positiva.
Det kommer finnas behov av att upprätta ett samverkansavtal mellan Umeå kommun och Polisen i Umeå. Samverkansavtalet kommer omfatta vad varje aktör ska bidra med och bör bli en bilaga till den upprättade samverkansöverenskommelsen mellan Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå.

Summering och bedömning:
Krogar mot knark är en metod för att bedriva narkotikapreventivt arbete. Metoden har kopplingar till både det brottsförebyggande, trygghetsskapande och till folkhälsoarbetet.

Utredande tjänsteperson delar motionärens intention och bedömer att det
finns goda förutsättningar att ansluta sig till konceptet Krogar mot knark och arbetet påbörjats. Både polisen och krogbranschen har uttryckt att det är angeläget att metoden återigen implementeras för att användning och
försäljning av narkotika ska minska i nöjesmiljöer.

Dessutom stödjer (KMK) den redan upprättade Samverkansöverenskommelsen och medborgarlöften som är avtalade för Perioden 2025-2027.

Beslutsunderlag

Motionen
Samverkansöverenskommelsen och medborgalöften mellan Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå 2025–2027.
MHN Protokoll 2025-05-15

Beredningsansvariga

Ulrika Granskog, utvecklingsstrateg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden
Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad).

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-11-11

Yrkanden
Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att anse motionen besvarad).

Veronica Kerr (KD), Anders Ågren (M) och **Maria Lindvall (-)(L)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till
Motionären
Ulrika Granskog

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 332

Diarienr: KS-2025/00211

Motion 8/2025: Återinför ”Krogar mot Knark” i Umeå; Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motion besvarad med att arbetet är påbörjat med att starta upp Krogar mot knark.

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en motion med följande yrkanden:

- att Umeå kommun utreder möjligheten att återinträda i Krogar mot Knark
- att nödvändiga resurser avsätts för att implementera insatser i samverkan med berörda aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Stadsledningskontorets anförande

Krogar mot Knark (KMK) är en metod och ett stöd för att bedriva narkotikaförebyggande arbete i krog- och nöjesmiljöer. Genom att minska förekomsten och användning av narkotika är syftet att få ner antalet olyckor, våld och kriminalitet som är kopplat till droger.

Krogen, hotellen och andra nöjesmiljöer ska vara platser som är förenat med positiva upplevelser där både gäster samt personal ska känna sig trygga.

Metoden bygger på samverkan mellan polis, nöjesbransch, Länsstyrelsen och Umeå kommun. Metoden (KMK) har tidigare använts i Umeå mellan 2010 och 2014.

Under 2025 uppmärksammade polisen Umebrå på att narkotikabeslagen ökat i regionen och polisen och Umebrå bedömer krogmiljön som strategiskt viktig för att förebygga och bekämpa narkotikan lokalt i Umeå kommun.

KMK har av kommun och polis bedömt som en lämplig insats i ett gemensamt arbete.

Det nationella uppdraget kring Krogar mot knark ligger idag på STAD Region Stockholm. Med varumärket KMK förbinder sig deltagare till att uppfylla kriterier för att certifiera krogarna enligt den evidensbaserade metod som STAD erbjuder.

Metoden har en koppling till det kommunala ANDTS-arbetet, brottsförebyggande insatser, folkhälsoarbete och alkohollagens krav.

Status i arbetet nu:
Arbetet med att starta upp Krogar mot knark konceptet i Umeå är påbörjat
med projektledare från näringslivsenheten och strategisk utveckling/ Umebrå i samarbete med miljö och hälsoskydd.

Arbetet har påbörjats med organiseringen av KMK och det har bildats styr och arbetsgrupp. Information och samtal med krögare har skett och initiativet och att anmäla intresse för utbildningen kommer lyftas på krögarträffen som är inplanerad under oktober månad. Planerat för utbildningsinsats 21 januari 2026.

Kommunikation är en viktig del i KMK konceptet och både kommunikationsenheten på polis och kommunen är vidtalade och positiva.
Det kommer finnas behov av att upprätta ett samverkansavtal mellan Umeå kommun och Polisen i Umeå. Samverkansavtalet kommer omfatta vad varje aktör ska bidra med och bör bli en bilaga till den upprättade samverkansöverenskommelsen mellan Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå.

Summering och bedömning:
Krogar mot knark är en metod för att bedriva narkotikapreventivt arbete. Metoden har kopplingar till både det brottsförebyggande, trygghetsskapande och till folkhälsoarbetet.

Utredande tjänsteperson delar motionärens intention och bedömer att det
finns goda förutsättningar att ansluta sig till konceptet Krogar mot knark och arbetet påbörjats. Både polisen och krogbranschen har uttryckt att det är angeläget att metoden återigen implementeras för att användning och
försäljning av narkotika ska minska i nöjesmiljöer.

Dessutom stödjer (KMK) den redan upprättade Samverkansöverenskommelsen och medborgarlöften som är avtalade för Perioden 2025-2027.

Beslutsunderlag

Motionen
Samverkansöverenskommelsen och medborgalöften mellan Umeå kommun och Lokalpolisområde Umeå 2025–2027.
MHN Protokoll 2025-05-15

Beredningsansvariga

Ulrika Granskog, utvecklingsstrateg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden
Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Tomas Wennström (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad).

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till
Motionären

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

Ulrika Granskog

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-28

Kommunstyrelsens
planeringsutskott

Diarienr: KS-2025/00952

Detaljplan för del av Sävar 61:1 m.fl. - resecentrum

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för del av fastighet Sävar 61:1 m.fl. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

att utöka verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten till att omfatta hela planområdet.

Syfte
Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar, samtidigt som delar av befintliga detaljplaner upphävs. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen.

Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering. Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas. Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet.

Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån samt befintliga naturområden som planläggs i bevarande och skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.

Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00952

funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag negativt.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2023-05-23.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 februari 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår det att planbeskrivningen har genomgått mindre justeringar. Detta inkluderar ett förtydligande av planens syfte avseende naturmark, samt en tydligare redovisning av planbestämmelsernas stöd i PBL kapitel 2. Inga justeringar av plankartan har gjorts till följd av granskningen.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande, detta på grund av att planförslaget bedöms vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Ytterligare en anledning till att antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige är att planen föranleder beslut om att utvidga kommunalt verksamhetsområde för dricksvatten, spillvatten, dagvatten (gata) samt dagvatten (fastighet). Verksamhetsområdet ska utökas för att inkludera hela planområdet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-28
Byggnadsnämndens beslut om godkännande 2025-10-22, BN § 225

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad september 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00952

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025
- PM-Gestaltningsprinciper daterad maj 2025

Beredningsansvariga

Clara Persson Harlin, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Clara Persson Harlin, planarkitekt

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

UMEÅ KOMMUN

Granskningsutlåtande

Diarienummer: BN-2020/00724
Datum: 2025-10-03
Handläggare: Clara Persson Harlin

Detaljplan för fastigheten
del av Sävar 61:1 m.fl.
inom Sävar i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten del av Sävar 61:1 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar, samtidigt som delar av befintliga detaljplaner upphävs. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen. Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering.
Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas.
Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet. Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån samt befintliga naturområden som planläggs i bevarande och skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.
Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag negativt.

Samråd och granskning

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden 2025-02-07 – 2025-03-07 samt granskning under tiden 2025-06-05 till 2025-06-26. Samrådskrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan görs en sammanfattning av inkomna synpunkter under granskningen, vilka kan begäras ut i sin helhet.

Umeå kommun
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering
Telefon: 090-16 64 90
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

LÄNSSTYRELSEN

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan.

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Syftet med detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen. Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering.
Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas.
Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet. Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån där vattenområdet planläggs i skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.

Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

TRAFIKVERKET

Trafikverket har inget att erinra då synpunker i samrådet har beaktats.

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN I UMEÅ KOMMUN

Det framstår som oklart hur järnvägsfastighetens rätt till vissa ändamål (fundament mm) ska tryggas utanför järnvägsfastigheten, det beroende på hur de är lokaliserade och hur denna lokalisering kommer att förhålla sig till detaljplanen och järnvägsplanen. Dvs svårt att på förhand bedöma vilken lantmäteriåtgärd som kan vara aktuell och hur planenligheten kan komma att bedömas utifrån de båda planerna. Att säkra ägandet kan tolkas både som om att fastighetsreglering ska ske eller att 3D-förrättning ska ske. Förfoganderätten men inte äganderätt till marken kan tryggas exempelvis genom servitut.

Kommentar till samrådsredogörelsen: Att släppet mellan Sävar 61:208 och järnvägsfastigheten bör tillhöra järnvägsfastigheten betyder att det måste finnas planmässiga förutsättningar att reglera in släppet i lantmäteriförrättning samt att åtgärden bedöms lämplig i övrigt. Det kan komma att behöva ett tillägg till järnvägsplanen för att åtgärden ska kunna komma att ske tvångsvis utan överenskommelse.

Kommentar

Lantmäterimyndighetens synpunkter är relevanta, och deras farhågor kring rättighetsfrågor och ägandeförhållanden är noterade. De planmässiga förutsättningarna bedöms vara tillräckliga för att hantera dessa frågor i en kommande fastighetsbildningsprocess, oavsett om det rör sig om fastighetsreglering, 3D-fastighetsbildning eller upplåtelse av servitut.

Då frågorna berör samordning mellan detaljplanen och järnvägsplanen, samt hur fastighetsbildning ska hanteras, har yttrandet skickats vidare till berörda parter för vidare utredning. Detaljplanen i sig bedöms inte behöva några ändringar baserat på dessa synpunkter.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positivt till att förbättra möjligheterna för hållbart resande till och från Sävar, genom kollektivtrafik med buss och tåg, samt inom Sävar tätort, genom förbättrade förutsättningar för gång och cykel.

TEKNISKA NÄMNDEN/GATOR OCH PARKER

Tekniska nämnden har inget att erinra.

BRAND- OCH RÄDDNINGSNÄMNDEN/BRANDFÖRSVAR

Brandförsvaret har inget att erinra.

UMEÅ ENERGI AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, fjärrkyla-, el- eller bredbandsledningar

VAKIN, UMEÅ VATTEN OCH AVFALL AB

Vakin har inget att erinra.

SKELLEFTEÅ KRAFT

Skellefteå kraft har ingenting att erinra.

SÄVARÅNS FISKEVÅRDSOMRÅDE

Öxbäcken bör omledas med utlopp ovanför E4an på grund av vandringshindret som finns under E4an. Nu byts ju samtliga trummor på tex Kungsvägen för fria vattenvägar. Just nu innebär sista 50m på Öxbäcken att öring och andra fiskarter inte kan vandra upp i Öxbäcken trots arbetet som utförs nu i kommunens regi uppströms Öxbäcken.

Kommentar

Som framgick i den tidigare samrådsredogörelsen omfattar detaljplanen "Sävar resecentrum" endast de åtgärder som krävs för att möjliggöra det planerade resecentrumet och en ny gång- och cykelväg. En omledning av Öxbäcken är en omfattande åtgärd som faller utanför både detaljplanens syfte, åtagande och geografiska avgränsning. En sådan lösning skulle kräva en separat utredning och finansiering som inte är aktuell i det rådande projektet. Den nya kulverten under järnvägen, som är en del av den antagna järnvägsplanen, är dock utformad för att möjliggöra fiskvandring. Vandringshindret vid E4:an kvarstår eftersom den bron inte ingår i vare sig denna detaljplan eller järnvägsplanen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 1

Det jag tror är jätteviktigt är att det blir lättillgängligt, med cykel- och gångvägar. Den nya bron måste direktkopplas med cykelvägar – direkt till den nya karusellöverfarten mot Gran, till Påsklovsvägen samt en ny cykelväg direkt till skolan och ICA. Den ska inte gå genom skolgården som idag, där man cyklar mellan skolan och simhallen, vilket innebär att man passerar många lekande barn dagtid. Istället bör vägen gå bakom.
Sedan borde man bygga ett nytt bibliotek och en fritidsgård i samma byggnad – varför inte tillsammans med simhallen, särskilt nu när man ska bygga en ny bassäng, kanske på en helt annan plats än dagens. Allt detta är oerhört viktigt, för idag har skolan tagit lokalutrymme från biblioteket, och fritidsgården ska vara i skolan. Men skolan vill inte att fritidsgården ska vara där, vilket innebär att det har funnits 3 miljoner i 6 år (!) för att anpassa skolan för fritidsgården – men skolan säger nej, och dessa pengar ligger och tappar värde.
Simhallen ska byggas om på en helt annan plats, vilket öppnar andra möjligheter både för fritidsgården och biblioteket – om man tar vara på detta. När man ändå är igång med denna stora förändring/förbättring kan man också bygga en ny idrottshall, eftersom det är för trångt idag, samt en konstfrusen isbana och konstgräsplan på skolgården. Det skulle verkligen göra skillnad för både skolan och fritiden, och ge möjligheter att utveckla Sävar mot framtiden.

Kommentar

Planförslaget syftar till att förbättra tillgängligheten för gång- och cykeltrafik i Sävar. Därav kommer den planerade gång- och cykelvägen att ansluta till den nya bron över E4:an som i sin tur leder vidare mot Gran. Den kopplas även till Drottningvägen, vilket sammanbinder det nya stationsområdet med skolan samt skapar en smidig väg mot ICA.

Då cykeltrafik genom skolgården inte är avsedd i den befintliga strukturen, föranleder planförslaget inga förändringar av vägnätet vid Sävar skola. Drottningvägen är avsedd att fungera som en lågtrafikerad gata för blandtrafik, vilket innebär att cyklister och fotgängare delar gatan med bilar. Denna typ av lösning är lämplig för gator med begränsad biltrafik och säkerställer god framkomlighet för alla trafikslag utan att en separat gång- och cykelbana behöver anläggas. Vid slutet av skolgården ansluter Drottningvägen till gång- och cykelbron över till Sävar centrum.

Detaljplanen innehåller i nuläget inga förslag på att koppla ihop den nya gång- och cykelvägen med Påsklovsvägen. Den utformning som föreslås i planen bedöms ändå vara tillräcklig för att säkerställa god tillgänglighet till viktiga målpunkter, som bland annat ICA och centrum.

De föreslagna byggnationerna och anläggningarna ligger utanför planområdet för detaljplanen "Sävar resecentrum". Detaljplanens syfte är att

reglera markanvändningen för det planerade resecentrumet samt anslutande funktioner. De inlämnade synpunkterna kan därav inte behandlas inom ramen för det aktuella planarbetet. Synpunkterna noteras dock som värdefulla inspel i det fortsatta arbetet med övergripande planering för Sävar.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett.

YTTRANDE 2

1. Önskar att den nya gång och cykelbron över sävarån ej går så högt upp i luften som järnvägsbron. Detta utifrån att minska insyn till vår tomt/uteplats.
2. Önskar att byggandet ej genomförs nattetid, eftersom våra sovrum ligger mot byggområdet.

Kommentar

Den exakta höjden på den planerade gång- och cykelbron över Sävarån har inte reglerats i detaljplanen. Detta beror på att regleringar i detaljplanen bedöms kunna försvåra den fortsatta processen. Detaljplanen säkerställer däremot Sävaråns vattendrag under bron.

Trafikverket, som ansvarar för byggnationen av gång- och cykelbron, planerar dock för att bron i huvudsak kommer följa den omgivande marknivån. Den kommer att vara något högre än befintlig mark vid Sävarån för att säkerställa en bättre profil för gång- och cykelvägen. Trafikverket bedömer inte att det kommer uppstå problem med insyn, då deras arbetsområde inte sträcker sig ända fram till närliggande bostadsfastigheter och befintlig växtlighet kommer att bevaras mellan bostadsfastigheter och bron.

Synpunkten om att undvika byggarbeten nattetid är noterad. Detta är däremot ingenting som regleras inom ramen för en detaljplan. Vid byggnation planerar Trafikverket att följa Naturvårdsverkets allmänna råd gällande arbetstider och bullernivåer. Enligt dessa riktlinjer är ordinarie arbetstid för bullrande arbeten helgfri måndag–fredag mellan kl. 07:00 och 19:00.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett av Trafikverkets befintliga riktlinjer och pågående projektering. Yttrandet bedöms däremot inte kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter granskning

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankarta

- Bestämmelsen [n] har tillkommit på parkeringsyta
- Redaktionella ändringar för ökad läsbarhet.

Planbeskrivningen

- Förtydligande i planbeskrivningen har gjorts kring planbestämmelsernas stöd i PBL kapitel 2.
- Planens syfte har justerats för att inkludera upphävande av äldre planer samt förtydligande gällande bevarande om befintliga naturområden.
- Redaktionella ändringar för ökad läsbarhet.

SAMMANFATTNING

Byggnadsnämnden föreslås anta detaljplanen alt godkänna detaljplanen och lämnar över den till kommunfullmäktige för antagande.

Kvarstående synpunkter

Nedan listas berörda och sakägare med kvarstående synpunkter vilka ges underrättelse med besvärshänvisning.

Kvarstående synpunkter från samrådsskedet

- SÄVARÅNS FISKEVÅRDSOMRÅDE
- YTTRANDE 1
- YTTRANDE 2
- YTTRANDE 3

Kvarstående synpunkter från granskningsskedet

- SÄVARÅNS FISKEVÅRDSOMRÅDE
- YTTRANDE 1
- YTTRANDE 2

Detaljplanering, Umeå kommun oktober 2025

Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl.

Inom Sävar i Umeå kommun, Västerbottens län

Planbeskrivning – antagandehandling oktober 2025			Aktnummer:	Diarienummer: BN-2020/00724
Gällande lagstiftning: PBL 2010:900 BFS 2020:5 BFS 2020:6 BFS 2020:8	Planbesked: BN § 216 2020-06-17	Detaljplan påbörjad: 2023-05-04	Antagen:	Laga kraft:

Innehållsförteckning

Detaljplaneprocessen 4
Om detaljplaner 4
Planens syfte 5
Beskrivning av detaljplanen 5
Plandata 5
Planens huvuddrag 6
Norrbotniabanan och Kungsvägen 8
Planförfarande 10
Planhandlingar 10
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden 11
Kommunala ställningstaganden 11
Ställningstaganden enligt miljöbalken 19
Hushållningsbestämmelser 19
Miljökvalitetsnormer 23
Strandskydd 27
Natura 2000 27
Planeringsförutsättningar 31
Mark- och vattenanvändning 31
Stads- och landskapsbild 32
Naturmiljö 35
Geotekniska förhållanden 41
Social miljö 43
Kommunikationer 45
Teknisk försörjning 47
Hälsa och säkerhet 49
Förändringar och konsekvenser 57
Mark- och vattenanvändning 57
Stads- och landskapsbild 59
Naturmiljö 62
Grönstruktur och rekreation 69
Geotekniska förhållanden 70
Grundvatten 71
Social miljö 71

Kommunikationer 73
Teknisk försörjning 75
Hälsa och säkerhet 83
Genomförandefrågor 90
Organisatoriska frågor 90
Fastighetsrättsliga frågor 92
Tekniska frågor 96
Ekonomiska frågor 96
Upplysningar 98
Samrådskrets 99
Medverkande 100
Källor 100
Bilaga 101
Planbestämmelser med lagstöd 101

Detaljplaneprocessen

Om detaljplaner

En detaljplan reglerar hur mark och vatten får användas och hur bebyggelse och byggnadsverk får se ut. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter. Plankartan är bindande vid prövning av exempelvis bygglov. Planbeskrivningen beskriver detaljplanens syfte och hur plankartan ska tolkas.

Under arbetet med detaljplanen tar kommunen ställning till hur marken får användas, utifrån en avvägning av allmänna och enskilda intressen.

En detaljplan kan handläggas med standardförfarande, begränsat standardförfarande, utökat förfarande eller samordnat förfarande.

Denna detaljplan handläggs med ett utökat förfarande, processen beskrivs nedan.

Detaljplaneprocessen, utökat förfarande

Kungörelse

Vid utökat förfarande ska kommunen inför samrådet kungöra förslaget till detaljplan. Kungörelsen ska göras i en ortstidning och anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Samråd

Samråd av planförslaget sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter. Samrådstiden är minst tre veckor.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst tre veckor. Om detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan gäller minst 30 dagar granskningstid tillsammans med miljökonsekvensbeskrivning. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av Kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar, samtidigt som delar av befintliga detaljplaner upphävs. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen. Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering.

Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas.

Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet. Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån samt befintliga naturområden som planläggs i bevarande och skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.

Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag negativt.

Beskrivning av detaljplanen

Plandata

Tätort: Sävar

Planområdets area: 17 955 m^2

Avstånd till centrala Sävar: 0,5 km

Avstånd till Rådhustorget, Umeå: 16 km

Markägoförhållanden inom planområdet: Privat och kommunalt ägd mark

Vattenområden: Öxbäcken och Sävarån

Planområdet utgör ett långsmalt område mellan Tomternavägen och Sävar skola. Planområdet avgränsas av nuvarande E4 sträckning och planerat järnvägsområde i söder och Kungsvägen, Sävar brandstation och Sävar skola i norr.

Figur 1: Ortofoto med detaljplanens planområde i vitt.

Planens huvuddrag

Detaljplanen möjliggör för ett nytt resecentrum för lokalbuss och tåg i Sävar. Syftet med resecentrumet är att förenkla möjligheterna att åka kollektivt till och från Sävar genom en samförläggning av buss och tåg. Byggnaden för resecentrum ska byggas i anslutning till en ny järnvägsstation, i form av en plattform med anslutning via tunnel. Tillsammans planeras resecentrumet och stationsanläggningen upplevas som en helhet.

Järnvägsstationen kommer Trafikverket att uppföra i samband med anläggandet av Norrbotniabanan. Norrbotniabanan är en planerad sträcka kustjärnväg från Umeå till Luleå. Delsträckan som berör Sävar kallas Dåva–Gryssjön och är andra etappen på järnvägssträckan och den sista delen av sträckan inom Umeå kommun.

I anslutning till resecentrumbyggnaden möjliggör detaljplanen en ny byggnad i tre våningar för centrumverksamhet. Syftet med byggnaden är att bidra med service för resenärer samt ett ökat flöde av människor invid resecentrum. Detta för att göra platsen mer levande. Exempel på lämpliga verksamheter i centrumbyggnaden kan vara kontor, handel, restaurang, träningslokal eller någon typ av tillfälligt boende som hotell.

För att sammanbinda den nya resecentrumbyggnaden med Sävar väster om Sävarån möjliggör detaljplanen också för en ny gång- och cykelväg mellan resecentrumområdet och Sävar skola. Den nya gång- och cykelvägen kommer att korsa Sävarån på bro samt ansluta mot en redan detaljplanelagd cykelbro mellan Ivarsbodavägen och Drottningvägen.

Med syftet att skapa planmässiga förutsättningar för nytt resecentrum, centrumverksamhet, ny gång- och cykelväg såväl som en gång- och cykelbro bedöms detaljplanen i hög grad överensstämma den *Fördjupade översiktsplan för Sävar* (Umeå kommun, 2021). Då

detaljplanen innebär en förstärkning av utpekat stationsläge samt möjlighet till ökat kollektivt resande bedöms planen även följa *Översiktsplan - Vägvisning till planens delar, teman och aktualitet* (Umeå Kommun, 2018).

Ett genomförande av detaljplanen innebär att strandskyddet behöver upphävas enligt miljöbalken. Som skäl åberopas att området behöver tas i anspråk för ett angeläget allmänintresse. Bedömningen är att intresset att ianspråkta marken för ny gång- och cykelväg samt ny gång- och cykelbro väger tyngre än strandskyddets syfte eftersom dessa funktioner är kopplade till Norrbotniabanans dragning genom Sävar och därmed ej kan förläggas på annan plats.

Detaljplanen berör riksintresset för järnvägsinfrastruktur, Avrinning i vattendrag, Naturvård Sävarån samt Natura 2000 området för Sävarån. Detaljplanen bedöms inte innebära en negativ påverkan på något riksintresse. Däremot innebär ett genomförande av detaljplanen schaktarbeten inom vattenområde och intrång i Natura 2000-området Sävarån, vilket är tillståndspliktigt enligt 11 kap. miljöbalken samt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Trafikverket har därmed ansökt om en samlad prövning för både vattenverksamhet och intrång i Natura 2000-område vid Mark- och miljödomstolen.

Den miljökvalitetsnorm som främst berörs av planläggningen av ett nytt resecentrum och gång- och cykelväg inklusive bro är miljökvalitetsnormen för vatten i Öxbäcken samt Sävarån. Detaljplanen bedöms inte innebära en försämring av miljökvalitetsnormerna för respektive vattendrag.

Inom planområdet har det tittats på hur olyckor med farligt gods längs med järnvägen kan påverka planområdet samt om skyddsåtgärder behövs. Detaljplanen har även tittat på hur den samlade bullersituationen kommer se ut inom planområdet.

För att minska riskerna vid skyfall och säkerställa en hållbar dagvattenhantering har en utredning för dagvatten och skyfall gjorts. Dagvattenutredningen föreslår höjdsättning samt tekniska lösningar för hantering av regnvatten som ryms inom planområdet för resecentrum.

Detaljplanen bedöms inte innebära en betydande miljöpåverkan.

Kvartersmark

Denna detaljplan reglerar kvartersmark i form av användningarna Resecentrum **[T_1]**, Centrum **[C]** och Parkering **[P]**.

Allmän platsmark

Planen reglerar allmän platsmark i form av **[NATUR]**, **[TORG]**, **[GATA]**, **[$GATA_1$]** och **[(GATA)]**.

Vattenområde

Planen innebär att del av Öxbäcken planläggs som **[$GATA_1$]**. Detaljplanen innebär även att området över Sävarån planläggs som **[(GATA)]** och **[(bro)]**. Vattendraget säkerställs med användningen vattenområde **[W]**, **[(W)].**

Genomförandetid

Genomförandetiden är tio år från den dag planen får laga kraft.

Norrbotniabanan och Kungsvägen

Norrbotniabanans dragning har fastställts i *järnvägsplanen för delsträckan Dåva–Skellefteå* (Trafikverket, 2023) och ombyggnationen av Kungsvägen har fastställts i *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl.* (Umeå kommun, 2024). Då båda järnvägsplanen samt detaljplanen för Kungsvägen är antagna och har fått laga kraft utgör dom planeringsförutsättningar för denna detaljplan. Nedan redovisas hur järnvägsplanen och nya Kungsvägen förhåller sig till planområdet.

Figur 2: Illustrationen redovisar hur järnvägsplanen samt detaljplanen för Kungsvägen förhåller sig till detaljplanen. I figuren illustreras planområdet i vitt, järnvägsplanen i lila och detaljplanen för Kungsvägen i orange.

Järnvägsplan för delsträckan Dåva Gryssjön

Norrbotniabanan är en planerad 27 mil lång ny kustnära järnväg mellan Umeå och Luleå.

Anläggandet av Norrbotniabanan är av regional och nationell betydelse eftersom den skapar en dubbelspårfunktion för godstrafiken samt vidgar de nordliga kustlänens arbetsmarknadsregioner. Trafikverket genomförde en järnvägsutredning mellan åren 2006 och 2011 som resulterade i järnvägskorridoren för Umeå–Robertsfors. Den beslutade korridoren för Umeå–Robertsfors ligger till grund för Trafikverkets järnvägsplan för delsträckan Dåva–Gryssjön som berör Sävar tätort.

Järnvägsplanen för delsträckan Dåva Gryssjön (Trafikverket, 2023) innebär att järnvägslinjen passerar genom Sävar tätort i nära anslutning till E4:ans norra sida samt att en regionaltågsstation anläggs.

Järnvägsplanen innebär stora förändringar för Sävar samhälle. Anläggandet av järnvägen innefattar förändringar i landskapet, nya trafikplatser och överfarter, kulvertering och omdragning av Öxbäcken, en ny järnvägsbro över Sävarån samt en ny tågstation.

Den planerade tågstationen är lokaliserad i anslutning till Sävar brandstation inom mark som idag utgörs av en drivmedelsstation. Stationen utgörs av en plattform mellan tågspåren som nås via en tunnel.

Det är järnvägsplanen som har föranlett framtagandet av detaljplanen. Resecentrumet som planläggs är placerat i direkt anslutning till den planerade tågstationen och plattformen för att förstärka denna samt tillföra kvaliteter så som ett väntrum inomhus, toaletter m.m.

Även gång och cykelvägen som planläggs i denna detaljplan är en följd av järnvägsdragningen då anläggandet av cykelvägen planeras ingå i byggnationen av järnvägen genom samarbete och samordning mellan Umeå kommun och Trafikverket.

Figur 3: Ortofoto där Norrbotniabanan inklusive trafikplatser och överfarter illustreras i orange.

Ombyggnation av Kungsvägen

För att ge plats åt järnvägen och tillhörande resecentrum behöver Kungsvägen delvis ledas om. Omdragningen av Kungsvägen har som beskrivet ovan hanterats i *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl. (Umeå kommun, 2024)*

Kungsvägen kommer att byggas om från nuvarande korsning med Generalsvägen fram till vårdcentralen och bli ny infartsgata till Sävar från E4 söderifrån. Detta gör att Generalsvägen kommer att få en ny anslutning mot Kungsvägen.

I samband med detta kommer Umeå kommun att bygga om Kungsvägen för att ge den funktionen av en huvudgata. Kungsvägen ska fungera för kollektivtrafik med nya busshållplatser och gång- och cykelväg. Även del av Generalsvägen kommer förses med gång- och cykelväg. Detta gör att det ska bli säkert och smidigt att ta sig till det kommande resecentrum som cyklist eller gångare.

För att dels skapa en tilltalande gestaltning av Kungsvägen och Generalsvägen samt hantera regn- och smältvatten kommer träd att planteras i grönremsor som separerar gång- och cykelvägarna från körbanan. Detta visas i illustrationer för de nya gatusträckorna.

Figur 4: Illustrationen redovisar den nya dragningen av Kungsvägen i förhållande till den befintliga vägsträckan samt järnvägens dragning.

Planförfarande

Aktuell detaljplan handläggs med utökat förfarande eftersom förslaget bedöms vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Detaljplanen bedöms vara av betydande intresse för allmänheten eftersom möjliggörandet av ett resecentrum i Sävar berör en större krets aktörer och invånare. Detaljplanen bedöms vara av i övrigt stor betydelse eftersom delar av privat mark i Sävar planläggs som kommunal allmän plats och att planen medför större ekonomiska åtaganden för kommunen.

I övrigt följer detaljplanen den gällande översiktsplanen och detaljplanens genomförande bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan.

Planhandlingar

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Umeå kommun. (2025). GestaltningsPM (bilaga till planhandlingar)

Underlag

- Undersökning av betydande miljöpåverkan, april 2025.
- Grundkarta, januari 2025.
- Fastighetsförteckning, maj 2025.
- Samrådsredogörelse, juni 2025
- Granskningsutlåtande, september 2025

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

Kommunala ställningstaganden

Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg

Översiktsplanen fungerar som en vägvisning och sammanställning av den rådande politiska majoritetens vilja för utvecklingen av byggbar mark och hanteringen av naturresurser. Umeå kommuns översiktsplan består av ett stort antal dokument. Detaljplanen berörs av *Översiktsplan Umeå kommun* samt *Fördjupning för Sävar*.

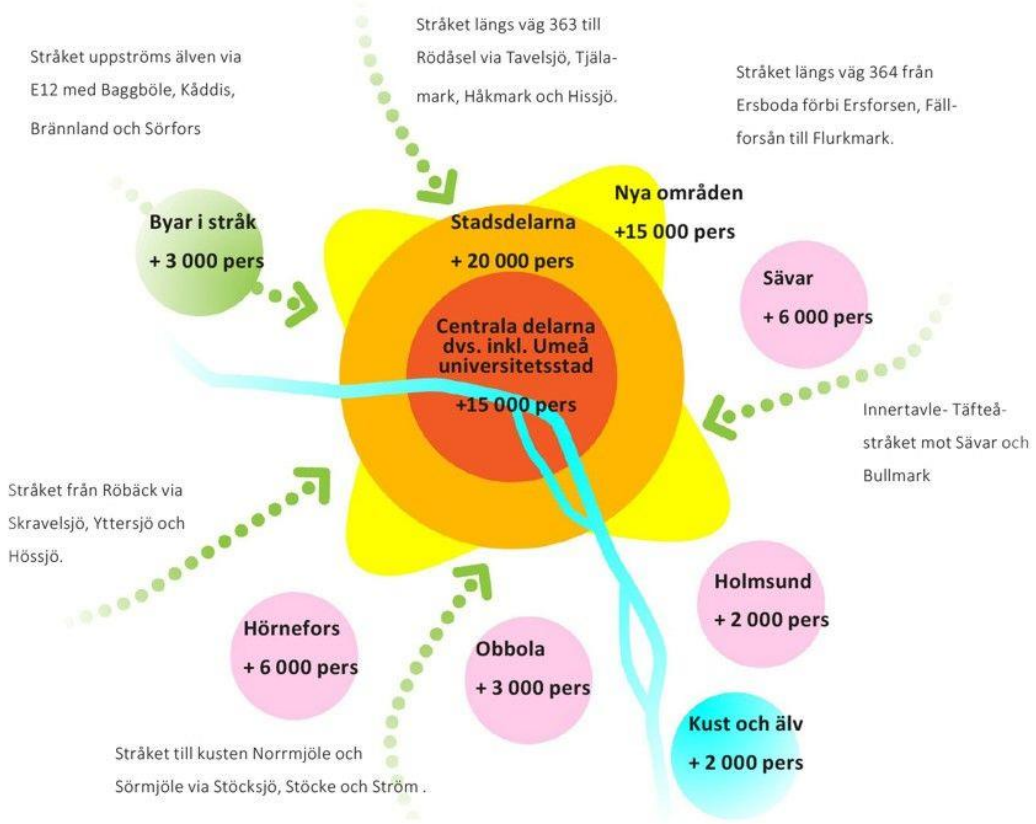
Översiktsplan Umeå kommun – Vägvisning till planens delar, teman och aktualitet

I översiktsplanen (Umeå kommun, 2018) ges en bild av kommunens intentioner och vad Umeå vill när det gäller strategiska frågor med bäring på mark- och vattenanvändning i kommunen. Övergripande utgångspunkter redovisas liksom riktlinjer för allmän lämplighetsprövning.

Översiktsplanen syftar till att uppnå en hållbar attraktiv stad och kommun och omfattar planer som stödjer och stimulerar en fortsatt hållbar tillväxt. Visionen att Umeå kommun ska växa till 200 000 invånare till år 2050 är en viktig utgångspunkt och översiktsplanen svarar mot kommunens övergripande mål.

Översiktsplanen avser att både Sävar och Hörnefors ska få en mer än fördubblad befolkningstillväxt när Botniabanan knyts ihop med Norrbotniabanan och Sävar får ett stationsläge.

Detaljplanen för nytt resecentrum i Sävar följer översiktsplanen eftersom ett resecentrum möjliggör en förstärkning av stationsläget och kollektivt resande.

Figur 5: Illustration från översiktsplanen som redovisar föreslagen befolkningsökning i kommunens olika delar för att nå scenariot om 200 000 invånare.

Fördjupad översiktsplan för Sävar

Umeå Kommun har även tagit fram en ny fördjupad översiktsplan för Sävar (Umeå Kommun, 2021). Bärande teman i planen är infrastruktur och resecentrum, nya bebyggelseområden och centrumfunktioner. En viktig aspekt är att skapa förutsättningar för Norrbotniabanan där det i översiktsplanen redovisas ett föreslaget läge för resecentrum i Sävar, markerad med stjärna i plankartan som redovisas längst ner i detta avsnitt.

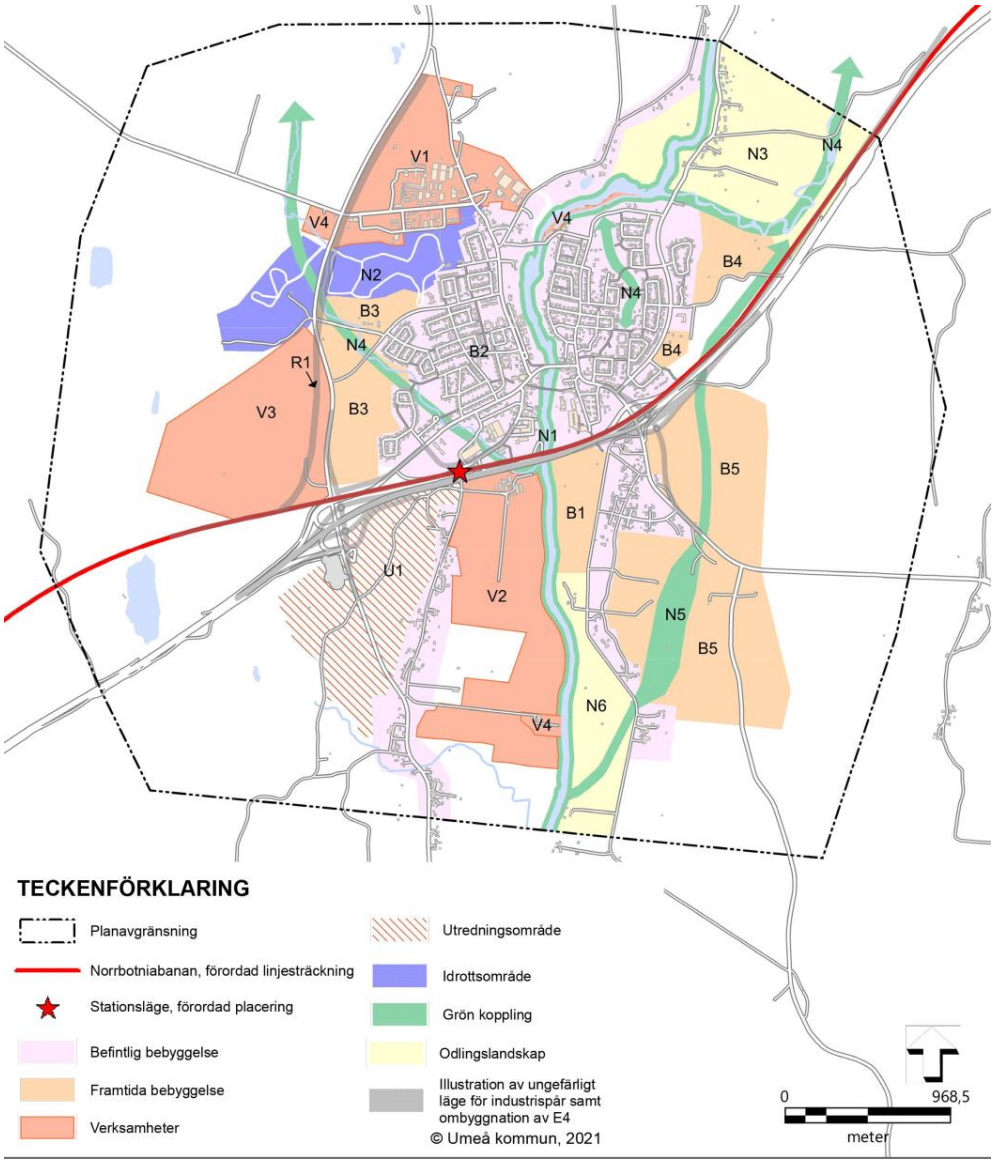
Ett resecentrum i Sävar knyter orten närmare Umeå genom kortare restid, samtidigt som helt nya pendlingsmöjligheter öppnas upp norrut mot Robertsfors och Skellefteå liksom söderut mot Örnsköldsvik. Sävars nya resecentrum föreslås få en central placering som gör det lätt att ta sig till och från stationen som gående eller cyklist.

I den fördjupade översiktsplanen för Sävar läggs även stor vikt vid att skapa gena och trygga kopplingar till och från framtida resecentrum, där möjligheterna till gång- och cykeltrafik bör prioriteras. Detsamma gäller kopplingar till verksamhetsområden och större arbetsplatser, skola och förskolor samt befintligt centrum.

Detaljplanen som har till syfte att skapa planmässiga förutsättningar för nytt resecentrum, centrumverksamhet, ny gång- och cykelväg såväl som en gång- och cykelbro bedöms i hög grad överensstämma med den fördjupade översiktsplanen för Sävar.

På sikt finns förhoppning om att anläggandet av resecentrum och den nya järnvägen i Sävar ska få positiva effekter på befolkningsutvecklingen och innebära att:

- fler ska vilja och kunna bosätta sig i Sävar.
- Sävar får en förstärkt roll som pendlingsort.
- den regionala arbetsmarknaden vidgas.
- det blir lättare att bo kvar i Sävar och samtidigt studera på högskola eller universitet.
- goda möjligheter finns att ta sig till andra delar inom Norra Sverige med ett hållbart färdsätt.

Figur 6: Plankarta till den fördjupade översiktsplanen för Sävar.

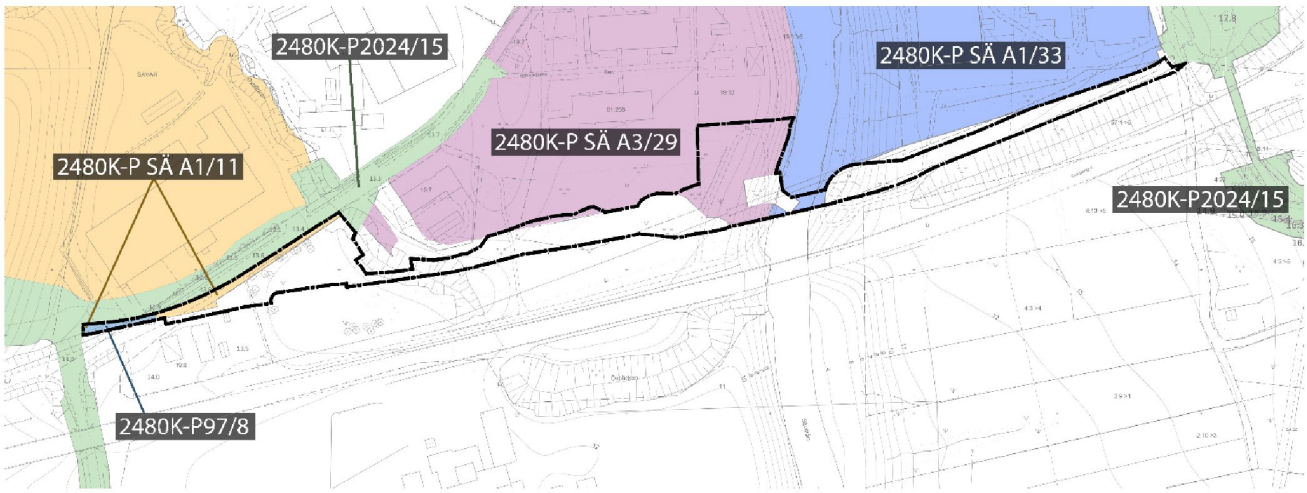
Detaljplaner och områdesbestämmelser

Delar av planområdet är detaljplanelagt sedan tidigare, vilket illustreras i figurerna *gällande detaljplaner* samt *planmosaik*. Detta innebär därmed att mindre delar av dessa befintliga planer ersätts av aktuell detaljplan när den får laga kraft.

I tabellen nedan listas alla gällande detaljplaner som berörs av eller tangerar planområdet.

Tabell 1. Redogör detaljplaner som berörs av eller tangerar planområdet.

Detaljplan för del av kvarteret Sergeanten, 2480K-P97/8 Laga kraft 1997	Del inom planområdet är planlagt som småindustri och hantverk samt uppsamlingsgata.
Byggnadsplan för södra industriområdet, 2480K-P SÄ A1/11 Laga kraft 1969	Del inom planområdet är planlagt som vägmark och motorserviceändamål.
Stadsplan för kvarteret Fältskären mm, 2480K-P SÄ A3/29 Laga kraft 1979	Del inom planområdet är planlagt som park och plantering och allmänt ändamål.
Stadsplan för Södra Östermalm, 2480K-P SÄ A1/33 Laga kraft 1980	Del inom planområdet är planlagt som vattenområde, park och plantering och allmänt ändamål.
Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl., 2480K-P2024/15 Laga kraft 2024	Angränsar till planområdet. Planlagt som gata, gång- och cykelväg, natur och tekniska anläggningar.

Figur 7: Gällande detaljplaner - Illustrationen visar gällande detaljplaner i relation till planområdet.

Detaljplaner som upphävs

Detaljplanen innebär att delar av befintliga detaljplaner upphävs. Områdena som upphävs för detaljplanerna 2480K-P SÄ A2/19, 2480K-P97/8, och 2480K-P SÄ A1/11 är belägna mellan detaljplanen för Kungsvägen och järnvägsplanen. Dessa delar av detaljplanerna är därmed ej genomförbara vilket är skälet till upphävandet.

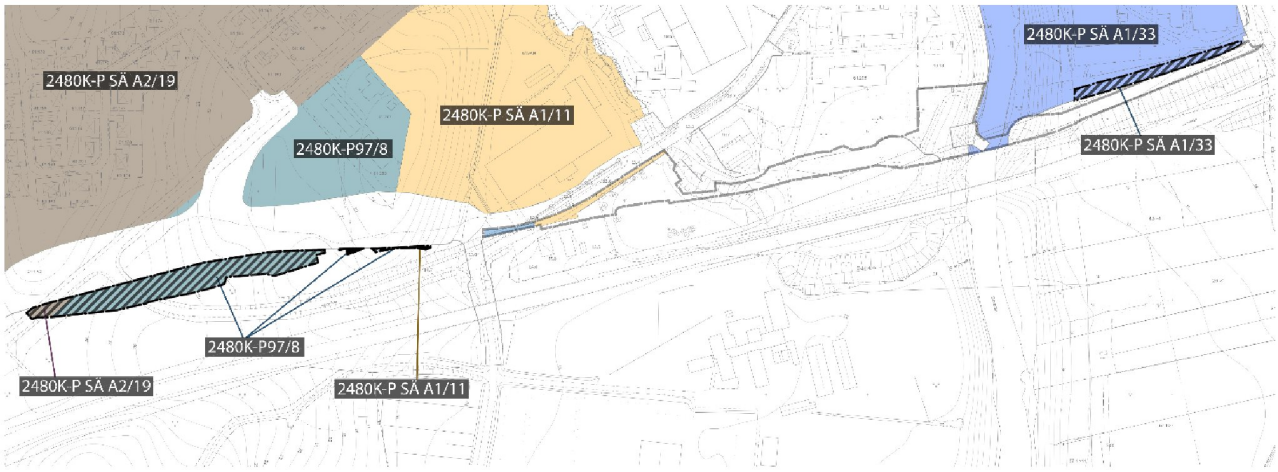
I anslutning till Sävar skola upphävs delar av detaljplanen 2480K-P SÄ A1/33. Skälet till upphävandet är att möjliggöra ett utökat servitutområde för Norrbotniabanan.

Samtliga ytor ersätts inte av den nya planen utan blir därmed planlösa.

I tabellen nedan listas alla gällande detaljplaner som delvis upphävs.

Tabell 2. Delar av gällande detaljplaner som upphävs.

Stadsplan för södra delen av Öxbäcksområdet, 2480K-P SÄ A2/19 Laga kraft 1973	Del som upphävs är planlagt som gata.
Detaljplan för del av kvarteret Sergeanten, 2480K-P97/8 Laga kraft 1997	Del som upphävs är planlagt som småindustri och hantverk samt uppsamlingsgata.
Byggnadsplan för södra industriområdet, 2480K-P SÄ A1/11 Laga kraft 1969	Del som upphävs är planlagt som park och plantering.
Stadsplan för Södra Östermalm, 2480K-P SÄ A1/33 Laga kraft 1980	Del som upphävs är planlagt som allmänt ändamål.

Figur 8: Upphävda detaljplaner - Illustrationen visar med skraffering områden av gällande detaljplaner som upphävs.

Norrbotniabanans noder 2

Norrbotniabanans noder 2 var ett gemensamt projekt för kommunerna Robertsfors, Skellefteå och Umeå samt Region Västerbotten som pågick mellan februari 2021 och december 2023.

Projektets syfte var att tillvarata Norrbotniabanans fulla potential i stationsorterna Bureå, Robertsfors och Sävar. Målet var att skapa attraktiva och konkurrenskraftiga noder på kort och lång sikt i enlighet med regionens och kommunernas visioner och mål. Detta med

riktningen att hitta lösningar som gav flexibilitet och maximala synergieffekter mellan olika funktioner och verksamheter i och i anslutning till resecentrum.

Arbetet syftade även till att ta fram ett gemensamt underlag om den framtida utvecklingen i Robertsfors, Skellefteå och Umeå kommuner vad gäller befolkning, arbetsmarknad, näringsliv och bostadsbyggande.

Inom ramen för projektet har en gemensam risk/möjlighetsanalys, barnkonsekvensanalys samt tillgänglighetsanalys tagits fram. Barnkonsekvensanalysen (Ekologigruppen, 2024) utgör ett underlag till denna detaljplan. Se avsnitt *Barnperspektiv* under både *Förutsättningar* samt *Förändringar och konsekvenser*.

Planbesked

Planbesked är ett kommunalt beslut som lämnas för att formellt meddela om kommunen tänker inleda eller inte inleda planläggning. Planbeskedet är inte bindande och kan inte överklagas. Kommunen kan också inleda planläggning utan att Planbesked lämnats.

Byggnadsnämnden beslutade 2020-06-17 §216 att inleda planläggning för fastigheten Sävar 61:1 med fler.

Undersökning av miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planförslaget ska genomgå en undersökning enligt 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen, där omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras. Om undersökningen resulterar i att en betydande miljöpåverkan kan antas ska en strategisk miljöbedömning göras.

Undersökningen visar på att *risk för påverkan* finns avseende:

- Typ av verksamhet
- Vattenförekomster som inte uppnår MKN
- Befintlig bullerproblematik
- Förorenade områden
- Erosion och skredrisk
- Översvämningsrisk
- Dagvatten
- Elektromagnetiska fält
- Förekomst och förutsättningar för känsliga eller hotade arter
- Påverkan kan antas på områden av riksintresse enligt 3–4 kap. miljöbalken.
- Påverkan kan antas på skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken, inklusive Natura 2000
- Sannolikheten för allvarliga olyckor
- Risker för människors hälsa
- Naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat
- Allmänhetens behov av information

Enligt kommunens bedömning kan detaljplanens genomförande *inte antas* medföra en betydande miljöpåverkan, varför *ingen* s.k. miljöbedömning har gjorts.

I planbeskrivningen ska ändå faktorer med inneboende risk för miljöpåverkan behandlas även om en miljöbedömning inte behöver genomföras. För nu aktuell detaljplan har följande faktorer bedömts särskilt relevanta:

- Naturvärden i anslutning till Sävarån (riksintresse, Natura 2000 och strand-skydd) och Öxbäcken (biflödet till Natura 2000 område).
- Översvämning samt skred och ras i anslutning till Öxbäcken.
- Dagvatten.
- Sanering av befintliga markföroreningar till följd av tidigare drivmedelshantering.
- Buller och transport av farligt gods på angränsande väg och järnväg.

Byggnadsnämnden har gjort bedömningen att detaljplanen kan antas utgöra ett så kallat annat stadsbyggnadsprojekt enligt 4 kap. 34 § andra stycket andra punkten plan- och bygglagen. Undersökningen av betydande miljöpåverkan har därför tagit hänsyn till vad som anges i både 5 § samt 10 § 1–3 och 11–13 §§ miljöbedömningsförordningen.

Genomgången baseras på tillgänglig geografisk information samt genomförda utredningar avseende dagvatten, geoteknik, naturvärdesinventering, morfologi, markundersökning, buller påverkansanalys och barnperspektivet.

Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och *delar* bedömning att planens genomförande i*nte innebär* någon betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens skriver i sitt yttrande:

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att rubricerad detaljplan inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 5 kap. 11 a § PBL.

Länsstyrelsens yttrande i undersökningssamråd 2023-06-21 lyfte frågan om påverkan på miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten Öxbäcken. I ett kompletterande samråd har länsstyrelsen i yttrande 2024-02-06 bedömt att status för vattenförekomsten inte försämras och att detaljplanen därmed inte innebär betydande miljöpåverkan. Efter detta förnyade undersökningssamråd gör länsstyrelsen samma bedömning.

Ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan har fattats 10 april 2025 och därefter offentliggjorts på kommunens digitala anslagstavla under tre veckor.

Kommunala beslut i övrigt av betydelse för detaljplanen

Inriktningsbeslut

2021-05-19 beslutade byggnadsnämnden att dela upp detaljplanen för resecentrum i två detaljplaner. Det vill säga en detaljplan för omdragningen av Kungsvägen och gång- och cykelbron över E4:an samt en detaljplan för resecentrum och resterande tillhörande delar.

Syftet med delningen var att påskynda planarbetet för omdragning av Kungsvägen och gång- och cykelbron. Dessa områden handlades från och med inriktningsbeslutet i *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl.* (Umeå kommun, 2024)

Kollektivtrafikprogram

Kollektivtrafikprogrammet (Umeå kommun 2021b) pekar ut riktning och åtgärder för tillgänglig och förbättrad kollektivtrafik i takt med att Umeå kommun växer.

Cykeltrafikprogram

Programmets (Umeå kommun, 2018b) mål är att öka andelen resor som görs med cykel samt att trafiksäkerheten för cyklister ska förbättras.

Parkeringsnorm

Genom parkeringsnorm (Umeå kommun, 2018c) anger kommunen det lägsta antal parkeringsplatser som ska tillföras fastigheten vid ny- och tillbyggnad av bostäder, verksamheter samt vid ändrad användning. Parkeringsbehovet ska tillgodoses på ett hållbart och godtagbart sätt samt bidra till att främja minskat bilanvändande.

Dagvattenprogram

Programmet (Umeå kommun, 2022) slår fast hur dagvattnet ska hanteras i takt med kommunens fortsatta tillväxt, utan att medborgare och omgivande miljö ska påverkas negativt.

Anvisningar för avfallshantering och återvinning

Anvisningarna (Vakin, 2023) innehåller råd och anvisningar vid ny- och ombyggnad av plats för avfallshämtning av alla avfallsslag som uppkommer i hushållen. Dessa säkerställer att avfallshanteringen ska kunna hanteras med framkomlighet för hämtningsfordon och hämtningspersonal.

Utredningar

- Ekologigruppen. (2024). *Barnkonsekvensanalys Norrbotniabanan, Kunskapsunderlag för planering av resecentrum vid Sävar, Robertsfors och Bureå.*
- Greensway. (2016). *Naturvärdesinventering Norrbotniabanan - Sträckan Dåvamyran–Skellefteå*.
- Sweco. (2021). *Naturvärdesinventering - Natura 2000-område Sävarån*.
- Sweco. (2024a). *Markmiljöundersökning Preem Sävar*.
- Sweco. (2024b). *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån*.
- Structor. (2024). *Bullerutredning*.
- Tyréns. (2024). *Morfologisk studie av vattenförekomsten Öxbäcken*.
- WSP. (2023a). *Markteknisk undersökningsrapport*.
- WSP. (2023b). *Resecentrum Sävar - Projekterings PM*.
- WSP.(2024). *Kungsvägen, Sävar – trafikbullerutredning.*
- WSP. (2025a). *Dagvattenutredning Sävar Resecentrum*.
- WSP. (2025b). *Bilaga till dagvattenutredning - Recipientbedömning Öxbäcken Sävar*.

Övriga underlag

- Länsstyrelsen i Norrbottens län & Länsstyrelsen i Västerbottens län. (2019). *Riktlinjer för fysisk planering – Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods i Norrbottens och Västerbottens län*. Luleå och Umeå: Länsstyrelsen.
- Trafikverket. (2023). *Järnvägsplan: Norrbotniabanan, delsträcka Dåva–Skellefteå*.
- Umeå kommun. (2018a). *Översiktsplan Umeå kommun – Vägvisning till planens delar, teman och aktualitet*. Antagen av kommunfullmäktige 2018. Umeå: Umeå kommun.
- Umeå kommun. (2018b). *Cykeltrafikprogram för Umeå.* Beslutad av kommunfullmäktige 2018.
- *Umeå kommun. (2018c) Parkeringsnorm för Umeå kommun. Reviderad version antagande av kommunfullmäktige 2018.*
- Umeå kommun. (2021a). *Översiktsplan Umeå kommun – Fördjupning för Sävar*. Antagen av kommunfullmäktige 2021. Umeå: Umeå kommun.
- Umeå kommun. (2021b). *Kollektivtrafikprogram för Umeå kommun.* Beslutad av kommunfullmäktige 2021.
- Umeå kommun. (2022). *Dagvattenprogram för Umeå.* Beslutad av kommunfullmäktige 2022.
- Umeå kommun. (2024). *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl.* (Dnr 2480K-P2024/15). Antagen av kommunfullmäktige 2024.
- Vatten och Avfallskompetens i Norr AB [Vakin]. (2023) *Anvisningar för avfallshantering och återvinning, version 1.0.*
- Västerbottens museum. (1997). *Kulturhistorisk bebyggelseinventering: Del 3, Umeå yttre byar*. Umeå: Västerbottens museum.

Ställningstaganden enligt miljöbalken

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs hur detaljplanen förhåller sig till kapitel 3, 4, 5 och 7 i miljöbalken.

Hushållningsbestämmelser

När kommunen arbetar med att ta fram en ny detaljplan ska hushållningsbestämmelserna i 3–4 kap. miljöbalken tillämpas.

Enligt 3 kap. 1 § miljöbalken ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges åt sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Mark- och vattenanvändningarna som skyddas av tredje kapitlet miljöbalken utgör både bevarandeintressen och mark- eller vatten som är lämplig för en viss typ av exploatering. I den paragraf som berör naturvård, kulturmiljö och friluftsliv finns ett tillägg om att skydda fysisk miljö i övrigt. Detta tillägg syftar på att planeringen ska hushålla även med den bebyggda miljön och landskapsbilden.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Detaljplanen berör vattenområdet för Sävarån samt dess strandkanter då detaljplanen möjliggör för anläggande av en gång- och cykelbro över vattendraget. Detaljplanen har även en mindre påverkan på Öxbäcken då den del av vattendraget som ingår i planområdet kulverteras inom ramen för angränsande järnvägsplan. Detaljplanen innebär däremot att erosionsskydd möjliggörs inom Öxbäcken strandkant. Utöver detta avvattnas detaljplaneområdet mot Öxbäcken samt Sävarån.

Den påverkan på Öxbäcken samt Sävarån som detaljplanen medför är till stor del sammankopplad med åtgärder som planeras inom ramen för angränsande järnvägsplan varav en morfologisk studie (Tyréns, 2024) togs fram i ett tidigt skede för att studera den sammanvägda påverkan på Öxbäcken. Utredningen konstaterade att planerna kan genomföras utan risk för att status för parametern närområde försämras.

Sävarån är enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ett vattendrag av riksintresse för naturvård. Ån är också utpekad som Natura 2000-område där hela avrinningsområdet för Sävarån samt dess biflöden ingår, inklusive Öxbäcken.

Den samlade bedömningen är att detaljplanen varken bedöms innebära en försämring av miljökvalitetsnormerna för respektive vattendrag eller innebära en negativ påverkan på riksintresset för naturvård.

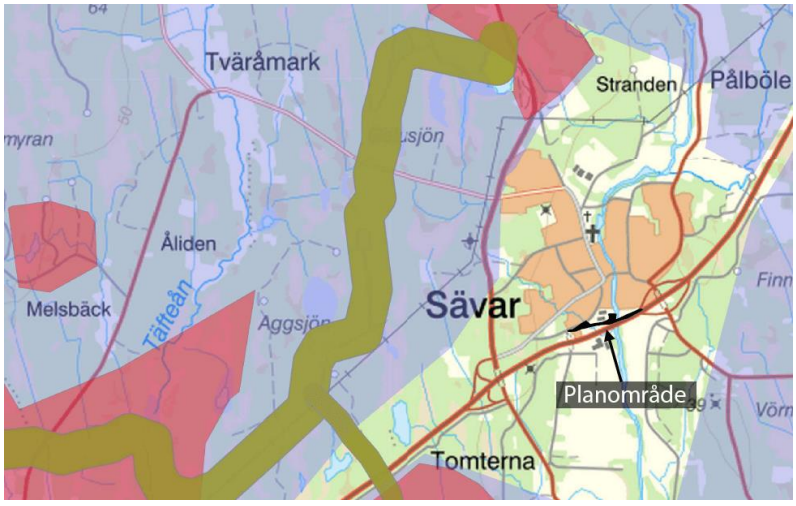
Se avsnitt *Miljökvalitetsnormer* nedan samt *Naturmiljö* under både *Planeringsförutsättningar* och *Förändringar och konsekvenser*.

Rennäring

Enligt 3 kap. 3 § miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande.

I Sverige finns sammanlagt 51 samebyar där renskötsel får bedrivas inom geografiska avgränsade områden. Inom Umeå kommun finns fem samebyar. Aktuellt planområde omfattas av renskötselområde för Rans sameby.

Planområdet är inte del av ett riksintresseområde för rennäring. I sin renbruksplan har Rans sameby beskrivit sim markanvändning i Umeå. I figuren *Renbruksplan* redovisas ett utklipp över Sävar från Rans samebys renbruksplan år 2021. Här framgår det tydligt att planområdet ej är av betydelse för rennäringen.

Figur 9. Renbruksplan - Utklipp från Rans samebys renbruksplan, 2021. Blått representerar kärnområde, rött nyckelområde och orange/gula sträck flyttleder. Planområdet är markerat med svart prick.

En renbruksplan är ett levande dokument och ändras kontinuerligt allt eftersom förutsättningarna för de olika betesmarkerna förändras. Bedömningen har gjorts att förutsättningarna inom planområdet ej har förändrats sedan 2021 varav områdets status som ej betydande för rennäringen kvarstår.

Riksintressen

Riksintressen är geografiska områden som på grund av sina speciella förutsättningar är av nationellt intresse. Områdena avser såväl olika bevarandeintressen som områden som är viktiga för exploatering för ett visst ändamål. Bestämmelserna om riksintressen finns i 3–4 kapitlen miljöbalken (MB).

Kapitel 3 miljöbalken

Mark- och vattenområden enligt §5-9 som utgör riksintressen ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada de utpekade intressena.

Inom planområdet finns riksintressen enligt 3 kap miljöbalken i form av *Framtida järnväg, Avrinning i vattendrag* och *Naturvård Sävarån*.

I närheten av planområdet finns även riksintressen enligt 3 kap miljöbalken i form av *E4 genom Västerbottens län***.**

Framtida järnväg

Riksintresset innebär att området är av nationellt intresse för framtida utbyggnad av järnvägsinfrastruktur. Syftet med riksintresset är att säkerställa att möjligheten till en eventuell framtida dragning av järnväg genom området inte omöjliggörs av annan bebyggelse eller anläggningar. Vid planläggning och beslut ska det därför beaktas att marken kan komma att behövas för järnvägsändamål på sikt. Detaljplaner och andra markanvändningsbeslut bör utformas så att de inte försvårar eller fördyrar en framtida järnvägsutbyggnad i området.

Avrinning i vattendrag

Riksintresset innebär att de naturliga hydrologiska förhållandena i och kring Sävarån är av nationell betydelse. Riksintresset syftar till att skydda den naturliga avrinningsregimen, vattenkvaliteten och de ekologiska värden som är beroende av dessa processer. Vid planering och genomförande av åtgärder inom eller i närheten av området ska hänsyn tas till detta riksintresse för att säkerställa att de värden som motiverar skyddet inte skadas eller försämras. Fokus ligger på att bevara de naturliga flödesvariationerna och en god vattenkvalitet som är grundläggande för områdets biologiska mångfald och ekosystemfunktioner.

Naturvård Sävarån

Riksintresset innebär att området har nationellt betydelsefulla naturvärden kopplade till Sävarån och dess närmiljö. Riksintresset syftar till att skydda och bevara den biologiska mångfalden, värdefulla livsmiljöer och de ekologiska processer som är knutna till vattendraget och dess omgivningar. Vid planering och genomförande av åtgärder inom eller i anslutning till området ska särskild hänsyn tas till dessa naturvärden. Det innebär att åtgärder som kan negativt påverka exempelvis känsliga arter, viktiga habitat, strandskyddet eller den

hydrologiska funktionen i området bör undvikas. Syftet är att säkerställa en långsiktig bevarande av de värden som motiverar riksintresset.

E4 genom Västerbottens län

Detta riksintresse innebär att området är av nationellt intresse för att säkerställa funktionen och utvecklingen av Europaväg 4, som är en central transportled i Sverige. Riksintresset syftar till att trygga vägens långsiktiga kapacitet, säkerhet och standard samt att möjliggöra framtida förbättringar och anslutningar.

Genomförande av detaljplanen

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte innebära en negativ påverkan på riksintresset *Framtida järnväg* då detaljplanen planläggs för att stödja Norrbotniabanans funktioner. Detaljplanen bedöms inte heller innebära negativ påverkan på riksintresset *Avrinning i vattendrag* och *Naturvård Sävarån.* Då riksintresset *E4 genom Västerbottens län* är beläget utanför planområdet berörs det inte av detaljplanen.

Kapitel 4 miljöbalken

I miljöbalkens fjärde kapitel har riksdagen specificerat ett antal geografiska områden som i sin helhet är av riksintresse (4 kap. 1-7 §§ MB). För samtliga utpekade riksintressen gäller enligt den generella bestämmelsen i 4 kap. 8 § MB att exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön inte får medföra att områdenas natur- och kulturvärden påtagligt skadas. För vart och ett av dessa riksintressen gäller dessutom särskilda förbud eller krav på hänsyn. Dessa krav måste också vara uppfyllda för att exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön ska vara tillåtna.

Sävarån samt dess biflöden är ett av de namngivna vattendragen i 4 kap. 6 § miljöbalken, som specifikt handlar om skydd mot vattenkraft och vattenreglering. Då detaljplanen ej möjliggör för vattenkraft/vattenreglering är paragrafen inte relevant för denna detaljplan.

Detaljplanen berörs däremot av den generella bestämmelsen i 4 kap. 8 § MB där man säkerställer att det vid prövning av en verksamhet eller åtgärd som kan påverka ett område av riksintresse för naturvården särskilt ska beaktas att området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljövärdena. Detta innebär att det vid planläggning inom eller i närheten av riksintresset "Naturvård Sävarån" måste säkerställas att detaljplanens genomförande inte leder till en påtaglig negativ påverkan på de naturvärden som motiverar riksintresset.

Planområdet omfattas även av riksintresse för Natura 2000 ”Sävarån”, vilket är ett nätverk av skyddade områden av EU-gemensamt intresse för att bevara biologisk mångfald och värdefulla livsmiljöer samt arter. Syftet med Natura 2000 är att säkerställa gynnsam bevarandestatus för dessa livsmiljöer och arter.

Genomförande av detaljplanen

Detaljplanen bedöms inte skada den livsmiljö eller de livsmiljöer som Natura 2000-området syftar till att skydda. Planen bedöms inte heller utsätta de skyddade arterna för en störning som betydligt försvårar deras bevarande i området. Genomförandet av detaljplanen bedöms därmed inte innebära en negativ påverkan på riksintresset Natura 2000.

Se avsnitt *Natura 2000* under *Ställningstaganden enligt miljöbalken*

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel, vars syfte är att komma till rätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord. Normen ska avspegla den lägst godtagbara miljökvaliteten eller det önskade miljötillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas.

Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att en miljökvalitetsnorm försämras eller äventyra att statusen kan förbättras. För att en MKN ska följas krävs oftast fler åtgärder än vad som kan säkerställas i en enda detaljplan, men detaljplanen kan vara ett av flera medel för att följa normen.

Miljökvalitetsnorm för utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden) och dessa regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Luftkvalitetsproblem i svenska städer i relation till normer är främst kopplat till trafiken och då i form av kvävedioxid (NO_2) och partiklar (PM10).

I delar av centrala Umeå överskrids gränsvärdena för luftföroreningar (kvävedioxid). Kommunen arbetar därför med ett åtgärdsprogram för att uppfylla normen, med syftet att uppfylla miljökvalitetsnormen som anger lägsta godtagbara miljökvalitet. Då detaljplanen möjliggör för att arbetspendling mellan Sävar och Umeå sker med tåg istället för bil kan detaljplanen bidra till en minskning av luftföroreningar i Umeå.

Tillkommande trafik i och med detaljplanens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN för utomhusluft riskerar att överskridas.

Miljökvalitetsnorm för vatten

Vattenmyndigheterna har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Umeå ingår i Bottenvikens vattendistrikt. Inom vattendistrikten är grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten indelat i vattenförekomster. Vattenförekomsterna har bedömts utifrån dess ekologiska, kemiska eller kvantitativa status.

Alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus. Alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus.

Ingen vattenförekomst inom Bottenvikens vattendistrikt uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) vilka

sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera. Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT). Trots detta bedöms vattenkvaliteten vara överlag god inom distriktet.

Nedan redovisas yt- och grundvattenförekomster som berörs av detaljplanen. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka möjligheten att berörda vattenförekomster ska uppnå god ekologisk status eller god kemisk status.

Nuvarande status och norm för berörda ytvattenförekomster

Detaljplaneområdet avvattnas mot ytvattenförekomsterna Öxbäcken samt Sävarån. Vattendragens status samt norm redovisas i tabellen nedan.

Recipient	Aktuell status	Kvalitetskrav	Kvalitetsfaktorer och klassificerade parametrar		
Öxbäcken MS_CD: WA57254985 EU_CD: SE709762-173171 VISS 2024	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2027	Biologiska	Påväxt-kiselalger Bottenfauna Fisk	Ej klassad Ej klassad Måttlig
			Fysikalisk-kemiska	Näringsämnen Försurning SFÄ	Ej klassad Ej klassad Ej klassad
			Hydromorfologiska	Konnektivitet i vattendrag Hydrologisk regim i vattendrag Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Dålig Måttlig Måttlig
	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus	Prioriterade ämnen	Bromerad difenyleter Kvicksilver och kvicksilverföreningar Bly och blyföreningar Kadmium och kadmiumföreningar Nickel och nickelföreningar	Uppnår ej God Uppnår ej God Ej klassad Ej klassad Ej klassad
Sävarån MS_CD: WA19186327 EU_CD: SE710995-172915 VISS 2024	Måttlig ekologisk status	*God ekologisk status 2033*	Biologiska	Påväxt-kiselalger Bottenfauna Fisk	Ej klassad God Måttlig
			Fysikalisk-kemiska	Näringsämnen Försurning SFÄ	Ej klassad God Ej klassad
			Hydromorfologiska	Konnektivitet i vattendrag Hydrologisk regim i vattendrag Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Måttlig Måttlig Måttlig
	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus	Prioriterade ämnen	Bromerad difenyleter Kvicksilver och kvicksilverföreningar Bly och blyföreningar Kadmium och kadmiumföreningar Nickel och nickelföreningar	Uppnår ej God Uppnår ej God Ej klassad Ej klassad Ej klassad

Figur 10. Tabeller som redovisar ekologisk och kemisk status och norm för ytvattenförekomster som berörs av detaljplanen.

MKN ekologi

Den ekologiska statusen för en ytvattenförekomst bedöms i en femgradig skala: hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig status. Styrande för bedömning av ekologisk status är huvudsakligen de biologiska kvalitetsfaktorerna medan de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna är stödjande för statusbedömningen.

- Biologiska kvalitetsfaktorer – beskriver tillståndet för växt- och djurlivet i vattenförekomsten
- Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer – beskriver det fysikaliska och kemiska tillståndet näringsämnen, och förekomsten av vissa särskilt förorenande ämnen, till exempel zink,
- Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer – beskriver hydrologiska och morfologiska egenskaper, till exempel om en vattenförekomst är påverkad av mänsklig aktivitet såsom hårda kajkanter, vandringshinder för fisk i form av en dammanläggning eller pirar och bryggor.

MKN kemi

Den kemiska statusen för en ytvattenförekomst bedöms antingen vara god eller att god kemisk status inte uppnås. Bedömningen grundar sig på att mätvärden och observationer jämförs med gränsvärden för ett antal olika ämnen.

Nuvarande status och norm för berörd grundvattenförekomst

Detaljplaneområdet berör grundvattenförekomst Sävaråsen**.** Sävaråsens status samt norm redovisas i tabellen nedan.

Recipient	Aktuell status	Kvalitetskrav	Tillförlitlighetsklassning	Motivering och metod för bedömningen
Sävaråsen MS_CD: WA99280155 EU_CD: SE710178-173102 VISS 2024	God kemisk status	*God kemisk grundvattenstatus*	2 - Medel	Vattenförekomsten bedöms uppnå god kemisk status. Bedömningen baseras på nationella och regionala miljöövervakningsdata samt analyser från Vattentäktsarkivet under åren 2013-2017. Inga ämnen i halter över riktvärdena för god kemisk status har uppmätts. Påverkan från mänskliga aktiviteter bedöms som liten.
	God kvantitativ status	God kvantitativ status	2 - Medel	Grundvattenförekomsten bedöms ha god kvantitativ status. Det finns inga rapporter om brist eller konkurrens om vattentillgång. I förekomsten mäts grundvattennivåer i en station. Inga förändringar kan ses. Stationen anses inte vara representativ för den stora förekomsten varför tillförlitlighetsklassningen sätts till 2 – medel.

Figur 11: Tabell som redovisar kemisk och kvantitativ status och norm för grundvattenförekomster som berörs av detaljplanen.

Grundvattenförekomster är geologiska bildningar i jord eller berg med speciellt goda förutsättningar att lagra grundvatten. Grundvattenförekomsten omges av ett tillrinningsområde. Tillrinningsområdet är hela det område där nederbörd eller annat vatten kan strömma mot och tillföras grundvattenförekomsten.

MKN kemi

MKN anger att grundvattenförekomster ska ha en god kemisk status. En grundvattenförekomst bedöms antingen ha god eller otillfredsställande kemisk status. Bedömningen utgår från att jämföra mätvärden i grundvattenförekomsten med riktvärden som fastställts i föreskrifter av SGU.

MKN kvantitativ

Kvantitativ status handlar om balansen mellan grundvattenbildning och grundvattenuttag. En grundvattenförekomst bedöms ha god kvantitativ status när grundvattennivåerna visar att det råder balans mellan långsiktig grundvattenbildning och uttagsmängd. Kriterierna för god kvantitativ status är:

- Förändringar i grundvattennivåer ska inte leda till saltvatteninträngning eller annan inträngning av förorenade ämnen.
- Grundvattenuttag ska inte ge negativa effekter i anslutna ekosystem.

Miljökvalitetsnorm för omgivningsbuller

MKN för buller bygger på ett EG-direktiv för buller som infördes i svensk lagstiftning i Förordningen om omgivningsbuller (2004:675). Enligt förordningen ska omgivningsbuller kartläggas och åtgärdsprogram upprättas för vägar och järnvägar inom kommuner med fler än 100 000 invånare eller från vägar med en trafiktäthet på mer än tre miljoner fordon per år. Därtill ska strategiska bullerkartor tas fram som visar bullersituationen under det närmast föregående kalenderåret. Med förordningen infördes även en MKN för buller. Målet är att sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa.

Kommunen och myndigheter ansvarar för att MKN följs, men det fråntar inte verksamhetsutövare ansvaret att genom sin egenkontroll sträva efter att begränsa bullerstörningar.

För att uppnå MKN för buller har Umeå kommun antagit ett åtgärdsprogram mot buller för år 2019–2023, som innefattar buller från vägtrafik, järnvägstrafik, flygtrafik och viss industriell verksamhet. Ett nytt reviderat åtgärdsprogram för buller är under framtagande. Syftet med åtgärdsprogrammet är att förbättra ljudmiljön och minska antalet boende som är exponerade av buller genom att vidta åtgärder som leder till att ljudmiljön förbättras. Syftet är också att vidareutveckla former för ett strukturerat och kontinuerligt arbete med ljud- och bullerfrågor i kommunen.

Trafikverket ansvarar för statliga vägar och broar, exempelvis dimensionering, hastighetsbegränsning, skick, slitage och bullerskyddsåtgärder på och längs statliga vägar. Trafikverket ska, på samma sätt som kommunen enligt kraven i Förordning om omgivningsbuller (2004:675), kartlägga omgivningsbuller från vissa vägar. Kommunen för en kontinuerlig dialog med Trafikverket i dessa frågor.

För mer information, se rubrik *Buller* under både *Planeringsförutsättningar* samt *Förändringar och konsekvenser*.

Strandskydd

Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddet gäller generellt vid alla kuster, sjöar och vattendrag och omfattar land- och vattenområden 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Planområdet omfattas av strandskydd längs med Sävarån. Marken består till största del av naturmark där området vid Sävarån i viss utsträckning redan är ianspråktaget då det används som uppläggningsplats för kanotverksamhet.

För att möjliggöra ett genomförande av detaljplanen krävs ett upphävande av strandskyddet inom delar av planområdet som är inom 100 meter från skyddade vattendrag. Om det föreligger särskilda skäl enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken och intresset att ianspråkta området väger tyngre än strandskyddets syften, kan strandskyddet upphävas i samband med att detaljplanen får laga kraft.

Detaljplanen innebär att strandskyddet upphävs inom område med användningen $GATA_1$ samt område med användningen NATUR. I båda fallen åberopas 7 kap. 18 e § första stycket 5 miljöbalken som särskilt skäl, nämligen att platsen behöver användas för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför strandskyddsområdet.

För området med användningen $GATA_1$ är bedömningen att intresset att ianspråkta marken för en ny gång- och cykelväg såväl som en gång- och cykelbro väger tyngre än strandskyddets syfte. Eftersom dessa funktioner är kopplade till Norrbotniabanans dragning genom Sävar kan de därmed ej förläggas på annan plats.

För området med användningen NATUR är bedömningen att intresset att ianspråkta marken för en gångväg/serviceväg ner till området under gång- och cykelbron, vid Sävaråns strandkant, väger tyngre än strandskyddets syfte. Eftersom planerad gångväg/serviceväg är kopplad till Norrbotniabanans dragning genom Sävar kan den därmed ej förläggas på annan plats.

Samtliga funktioner som planeras inom strandskyddat område är av högt allmänintresse då dom skapar förutsättningar för gena och trygga gång- och cykelkopplingar till och från det nya stationsområdet samt tillgång till Sävaråns strandkant.

Fri passage säkerställs genom att ytorna närmast vattendragen planläggs som allmän plats.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU. Naturområden som är utpekade som Natura 2000 är värdefulla då de utgör livsmiljöer för arter och eller innehåller naturtyper som ur ett europeiskt perspektiv anses som särskilt skyddsvärda. Natura 2000 har införts för att EU har skapat ett art- och habitatdirektiv för att uppnå Konventionen om biologisk mångfald. Konventionen om biologisk mångfald ska främja den biologiska mångfalden och skydda hotade arter och livsmiljöer. För att nå detta mål ska alla EU-länder utse Natura 2000 områden för att skapa ett sammanhängande nätverk av livsmiljöer.

Kommuner är skyldiga att se till att naturtyper/livsmiljöer i Natura 2000-områden inte försämras eller att skyddade arter störs på ett betydande sätt.

Detaljplanen berör Natura 2000-område Sävarån genom påverkan på både Sävarån och biflödet Öxbäcken. Sävarån omfattas av naturtypen Större vattendrag, enligt art- och habitatdirektivet, med gynnsam bevarandestatus. Naturtypen omfattar större naturliga vattendrag med en huvudfåra och större biflöden. Större vattendrag är en prioriterad naturtyp i Natura 2000-området. Sävaråns naturliga vattenregim med säsongsbundna översvämningar, som transporterar och omlagrar sediment vitaliserar stränderna, är en förutsättning för områdets mångfald och arter. Lax leker idag på hela sträckan från Sävar upp till Ytterträsket och i mynningsområdet finns viktiga lek- och uppväxtområden för många kustnära fiskarter. Utter finns i vattensystemet.

Bevarandetillstånd och bevarandemål

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. I Bevarandeplan för Sävarån (2019) beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna för området. Här beskrivs även naturtypernas/arternas bevarandetillstånd samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem.

Sävarån har en i stort sett naturlig vattenföring och bevarandetillståndet är gynnsamt. Flottningsepoken har haft en stark påverkan på många platser i vattendraget men omfattande restaureringsåtgärder har genomförts vilket förbättrat Sävaråns ekologiska status. För att komma till rätta med försurning genomförs kalkning i mindre biflöden vilket har gett positiva resultat. Död ved och nedfallna träd är allmänt en bristvara i ån. Exploatering av stränder och grumling är exempel på hot mot naturtypen.

Bevarandemål för Sävarån är:

- Arealerna större vattendrag, 1350 ha och mindre vattendrag, 150 ha ska vara oförändrade eller öka i takt med att biotoper återställs.
- Arealen strömsträckor ska vara oförändrad eller öka.
- Naturtyperna ska ha god funktion avseende vattenföring, flödesdynamik och geomorfologi.
- Vattenkvaliteten ska vara god så att livsbetingelserna är gynnsamma i vatten och svämplan.
- Negativ påverkan genom onaturlig grumling, försurning, övergödning och antropogena miljögifter ska minimeras.
- Naturliga vegetationstyper i vattendragets närmaste omgivning, svämplan och bottnar bevaras i sådan utsträckning att de utgör en effektiv funktionell kantzon och att de bibehåller sin naturliga struktur, artsammansättning, artrikedom och utbredning.
- De typiska arterna, t.ex. stensimpa, nejonöga, lax, öring och harr ska ha en gynnsam bevarandestatus.
- Invasiva arter ska inte introduceras.

Arter

Utpekade arter i Sävaråns Natura 2000-område är lax, stensimpa, flodpärlmussla, bredkantad dykare och utter. Alla har gynnsam bevarandestatus, utom flodpärlmusslan som har *ej gynnsam* bevarandestatus. Enligt inventering har flodpärlmusslan påträffats 1 km norr om/uppströms E4:ans passage över Sävarån, men inte vid de ansökta broarna.

Laxen behöver lämpliga miljöer för lek och uppväxt, med naturliga vattenståndsvariationer och flöden. Vid platsen för broarna har det inte bedömts vara lekbotten. Laxen behöver också god vattenkvalitet, med en försumbar påverkan från t.ex. grumlande, igenslammande, försurande, giftiga och övergödande ämnen.

Flodpärlmussla har öring och lax som värddjur under musslans larvstadium. Musslan är därmed beroende av livskraftiga populationer av öring och lax för att kunna föryngra sig.

Stensimpan behöver god vattenkvalitet med en försumbar påverkan av t.ex. grumlande, försurande, giftiga och övergödande ämnen. Stensimpan behöver också riklig förekomst av tät strandvegetation och öppna vegetationsfria vattenpartier.

Uttern behöver sjöar och biflöden som har god vattenkvalitet samt är rika på fisk och andra viktiga bytesdjur. Uttern behöver också fritt kunna vandra längs vattendragen utan risk att dödas på grund av att den måste passera hårt trafikerade vägar.

Figur 12: Natura 2000 Sävarån - Naturområdet bestående av Sävarån samt dess biflöden är markerat med blått.

Genomförande av detaljplanen

Ett genomförande av detaljplanen innebär att en gång- och cykelväg anläggs med bro över Sävarån. Den planerade järnvägen medför också anläggande av en järnvägsbro över Sävarån. Dom båda broarna planeras bli cirka 110 meter långa och anläggas cirka fyra meter ifrån varandra.

Broarna, i spännarmerad betong, kommer anläggas av Trafikverket och innebär schaktarbeten inom vattenområde och intrång i Natura 2000-området Sävarån, vilket är

tillståndspliktigt enligt 11 kap. miljöbalken samt 7 kap 28 a § miljöbalken. Trafikverket har därmed ansökt om en samlad prövning för både vattenverksamhet och intrång i Natura 2000-område. Som underlag i tillståndsprövningen har det på uppdrag av Trafikverket tagits fram en miljökonsekvensbeskrivning för broarna (Sweco, 2024b). Ett antal risker för påverkan på Natura 2000-området har identifierats.

Delar av vattendraget och dess utpekade arter kan påverkas av dom provisoriska pålbryggorna, en under varje bro, som används i byggskedet. När pålbryggorna är i bruk kan undervattensbuller störa fisk kring broarna. Fisk kan även komma att påverkas genom grumlande arbete, då lekbottnar kan sättas igen och täckas över av sediment. Då pålbryggorna används under en begränsad tidsperiod bedöms dom inte ge långvariga effekter på vattendraget eller dess utpekade arter.

Grundläggningsarbetena inom vattenområdet kan medföra förlust av utpekad naturtyp eller livsmiljö för utpekade arter, såsom förlust av strandvegetation, forssträckor, lekbottnar och mussellokaler. Grundläggningsarbetena för brostöden och pålningsarbeten inom vattenområdet kan också medföra grumling och ska genomföras med tidsrestriktioner för att minimera risken för grumling under lekperioden. Arbetsmoment som grävning, pålning i och omkring vatten liksom transporter omkring vattenområdet kan sätta partiklar och sediment i rörelse, vilket kan leda till grumling.

Det finns risk för utsläpp av förorenande ämnen under anläggningsskedet, såsom drivmedel och kemikalier. Länshållningsvattnet från sponter kommer att renas från suspenderade partiklar genom klarning, översilning eller dylik åtgärd. Risken finns även att vatten med pH-värden som kan påverka växt- och djurliv negativt släpps ut i vattendraget. Det gäller vid betonggjutning, hantering av svavelhaltigt berg och sulfidhaltig jord samt utläggning av stenkross. Under anläggningsskedet kan det också bli bullerstörningar samt störningar på grund av körning med maskiner, avverkning och markberedning nära och i vattendragen.

Av säkerhetsskäl kommer mark- och vattenområdet som utgör arbetsområde för broarna att stängas av under byggtiden, vilket ger en tillfällig barriäreffekt för människor och större däggdjur, men ej mindre eller vattenlevande djur. När broarna är byggda kommer strandpassager med minst 3 meter bredd anläggas vid Sävarån. De är utformade för att erbjuda strandzoner anpassade för större däggdjur.

Trafikverket miljökonsekvensbeskrivning beskriver även planerade skyddsåtgärder avseende på Natura 2000-området Sävarån så som exempelvis:

- Grumlande arbeten ska ej utföras under perioderna 15 april–15 juni (hänsyn till vårlekande fiskarter) samt 15 september–15 oktober (hänsyn till höstlekande fiskarter).
- Avbaningsmassor ska sparas och användas för återställning av arbetsområden nära vattendragen för att främja en snabb återväxt av strandvegetation.
- De ytliga lagren av erosionsskydd i Sävarån ska utformas och anpassas för att efterlikna naturligt bottenmaterial och strandzon.

Utredningen konstaterar att exploateringen, med dom planerade skyddsåtgärderna, inte bedöms påverka bevarandestatus för naturtypen större vattendrag eller att de typiska

arterna försämras, även om en viss negativ störning i vattendraget kan uppstå lokalt och under en begränsad tid.

Föreslagna säkerhetsåtgärder är ingenting som regleras inom ramen för denna detaljplan. Utredningen påvisar däremot att ett genomförande av detaljplanen är möjlig utan att skada den livsmiljö eller de livsmiljöer som Natura 2000-området syftar till att skydda. Utredningen påvisar även att detaljplanen kan genomföras utan att utsätta de skyddade arterna för en störning som betydligt försvårar deras bevarande i området.

Planeringsförutsättningar

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs förutsättningarna på platsen. Här beskrivs både platsen som den ser ut idag samt förändringar som kommer ske till följd av anläggandet av Norrbotniabanan samt ombyggnation av Kungsvägen.

Norrbotniabanans dragning har fastställts i järnvägsplanen för delsträckan Dåva–Skellefteå (Trafikverket, 2023) och ombyggnationen av Kungsvägen har fastställts i *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl. (Umeå Kommun, 2024)*. Då båda järnvägsplanen samt detaljplanen för Kungsvägen är antagna och har fått laga kraft utgör dom planeringsförutsättningar i detta dokument.

Mark- och vattenanvändning

Planområdet är beläget i södra Sävar och sträcker sig mellan Tomternavägen i öster och gång och cykelväg vid Sävar skola i väster. Då planområdet är långsträckt angränsar det både till Kungsvägen, brandstationen, vårdcentralen samt Sävar Skola i norr.
Söder om planområdet löper väg E4 i öst-västlig riktning. Mellan planområdet och E4:an kommer den nya järnvägen Norrbotniabanan anläggas parallellt med E4:an.

Planområdet består idag till största del av obebyggd mark i form av skogs eller ängsmark. I väster innefattar planområdet delar av befintlig drivmedelsstation. Planområdet korsas både av Öxbäcken och Sävarån varav delar av planområdet utgörs av vattendragens strandzoner.

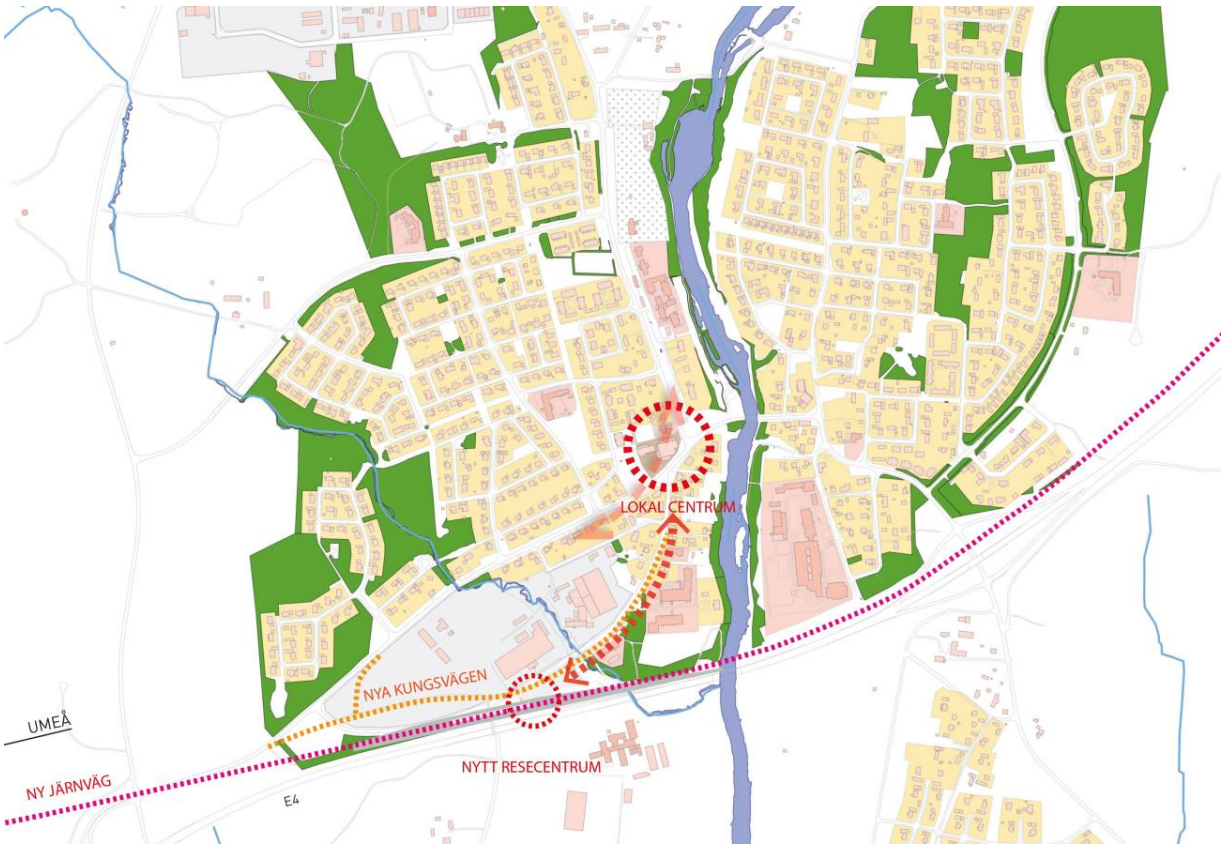
Figur 13. Ortofoto med planområde

Stads- och landskapsbild

Den befintliga bebyggelsen i Sävar är centrerad runt Sävarån. Närmast ån och längs den gamla Kustlandsvägen finns bebyggelse från brukstiden, medan det i de yttre delarna mer har karaktären av villabebyggelse från 1970-tal och senare. Sävar centrum har i närtid kompletterats med nya flerbostadshus.

Planområdet är beläget i södra utkanten av Sävar cirka 500 meter från Sävar centrum. I samband med anläggandet av Norrbotniabanan kommer Kungsvägen byggas om. Vägen får delvis en ny sträckning och en funktionell uppgradering med utrymme för gång- och cykel samt en trädallé. Kungsvägen blir i och med detta det nya huvudstråket som kommer förbinda stationsområdet med Sävars lokalcentrum. Generalsvägen upphör som huvudstråk. Den nya dragningen av Kungsvägen har hanterats i detaljplanen *Sävar 61:1 med flera – omdragning av Kungsvägen och gång- och cykelbro* (laga kraft, 2024)

Mellan Sävar centrum och planområdet är ett verksamhetsområde beläget. Verksamhetsområdet som avgränsas av Generalsvägen i norr och Kungsvägen i söder är utpekat i översiktsplanen som ett framtida omvandlingsområde i gällande översiktsplan *Fördjupning för Sävar* (Umeå kommun, 2021). Översiktsplanens intention är att verksamhetsområdet på sikt ska omvandlas till ett bebyggelseområde med hög täthet med en blandning av bostäder och verksamheter med kvartersstruktur. Detta för att skapa liv och rörelse i området kring resecentrum.

Figur 14: Karta över tätort, ny järnväg och ny dragning av kungsvägen. Källa: &Rundquist Arkitekter

Bostäder

Det finns inga bostäder inom planområdet eller i dess närhet.

Verksamheter och andra anläggningar

I planområdets västra del finns en befintlig drivmedelsstation. Området norr om Kungsvägen utgörs av ett verksamhetsområde. Nordöst om planområdet är Sävar brandstation belägen.

Kulturmiljö

Delar av bebyggelsen i Sävar är utpekad av kommunen som en kulturmiljö i dokumentet *Kulturhistorisk bebyggelseinventering del 3 - Umeå yttre byar* (Västerbottens museum, 1997*)*. Bebyggelseinventeringen beskriver Sävars bebyggelsehistoria, karaktär samt bevarandevärda miljöer och byggnader.

Sävars kulturhistoriska värde ligger i dess utveckling från ett stort jordbrukssamhälle till ett tätortscentrum, där en stor del av den äldre småhusbebyggelsen och bystrukturen fortfarande finns kvar. Detta värde betonas av bevarade delar av den gamla landsvägen och Kungsvägen, bevarade historiska byggnader längs dessa vägar samt den sammanhängande bebyggelsen på Bruksbacken.

En mindre del av planområdet, i anslutning till Sävarån, är belägen inom utpekad kulturmiljö. I bevarandeförslaget förtydligas det att värdet som ska bevaras är öppenheten i slänten ner mot ån, framför allt kring bron över E4:an.

Figur 15: Kulturmiljö utpekad i Kulturhistorisk bebyggelseinventering del 3.

Norr om planområdet finns en befintlig stenbro från 1878 som går över Öxbäcken. Bron ingick tidigare i den gamla kustlandsvägen men är nu belägen inne på verksamhetsområdet norr om Kungsvägen. Då bron är belägen utanför planområdet berörs den ej av detaljplanen.

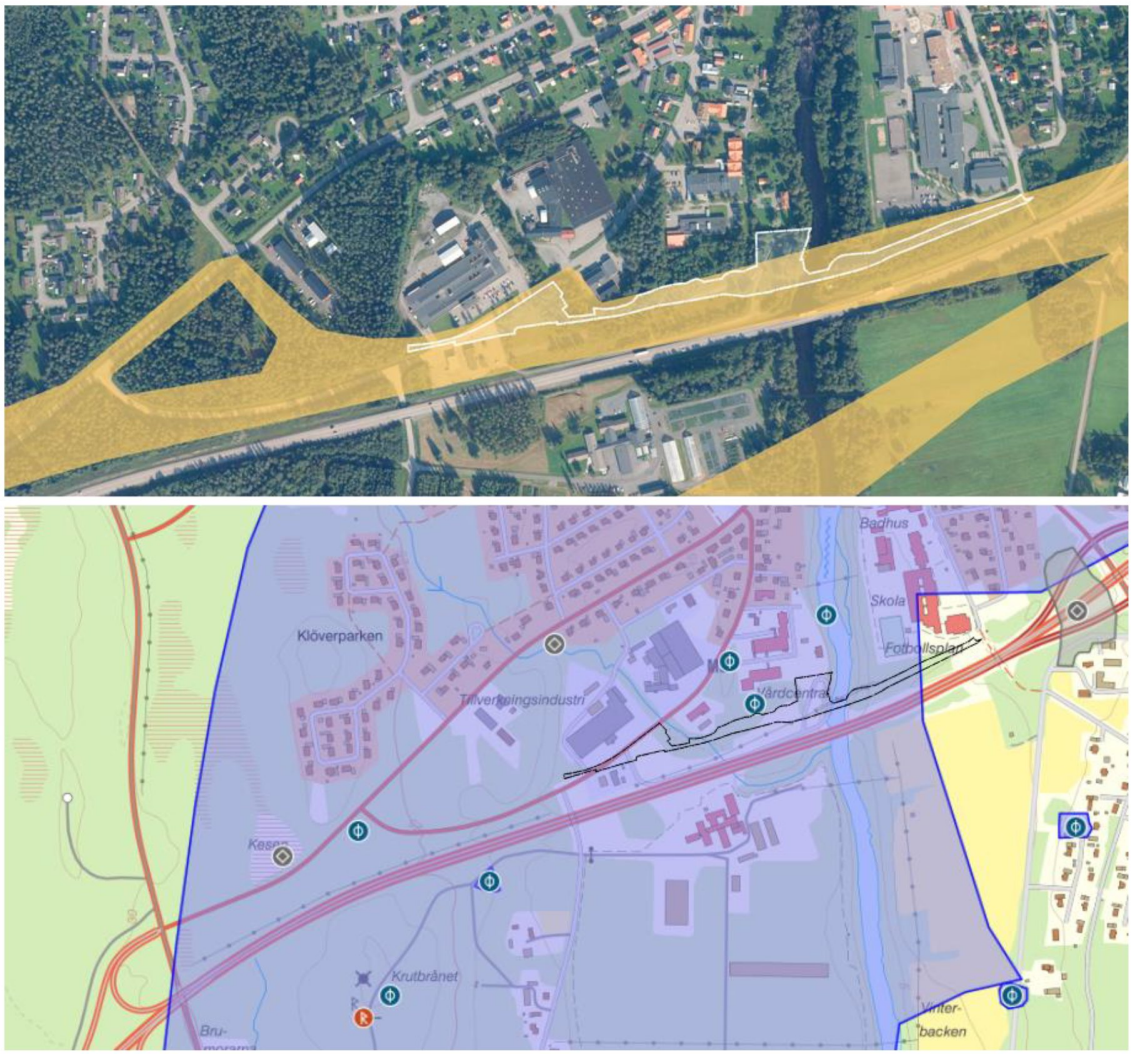
Fornlämningar

Fornlämningar utgör lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Normalt är en lämning en fornlämning om den tillkommit innan år 1850. En fartygslämning ska vara förlist innan år 1850. Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen (SFS 1988:950) och runt dem hör ett fornlämningsområde som behövs för dess bevarande.

I samband med järnvägsplanens framtagande gjordes arkeologiska utredningar som inkluderar stora delar av planområdet, se figur *Undersökningsområde arkeologi*. Fasta och lösa fynd som bland annat röjningsröse, kokkärl, tältspik, druvhagel, muskötkula och ryskt-ortodoxt krucifix påträffats inom och i närheten av Norrbotniabanans utredningsområde däremot hittades ingen fornlämning eller annat fynd inom planområdet. I figur Undersökningsområde arkeologi redovisas utredningsområdet för de arkeologiska utredningar som gjordes i samband med järnvägsplanen i förhållande till planområdet.

Den händelse som framför allt gör Sävar intressant arkeologiskt är Slaget i Sävar och Ratan år 1808–1809 mellan Sverige och Ryssland. Slaget var en del av finska kriget och kallas ofta det sista slaget på svensk mark. Slagfältsområdet i Sävar utgör en av områdets viktigaste kulturmiljöer med stora kultur- och militärhistoriska värden. Huvuddelen av planområdena ingår i en större yta för övrig kulturhistorisk lämning (slagfält) utpekat av Riksantikvarieämbetet, se figur nedan.

Det finns inga kända byggnadsminnen eller kyrkliga kulturminnen inom planområdet eller i dess närhet.

Figur 16: Överst: Undersökningsområde arkeologi - Kartutsnitt som visar områden där Trafikverket genomfört arkeologiska utredningar (orange) samt samrådsförslagets planområde. Unders: Kulturhistoriska lämningar - Karta som visar ytan för övriga kulturhistoriska lämningar samt fornlämningar i planområdets närhet. Källa: Fornsök 2024

Naturmiljö

Sävar är belägen i karaktärsområdet mosaikartad dalgång. Här har människans brukande gett en småskalig och mosaikartad struktur bestående av åkrar, ängar, vattendrag, skogsmarker och myrar söderut. Det mosaikartade dalgångslandskapet har en flack till svagt böljande topografi. Höjdskillnaderna i landskapet är därför relativt små. Sävarån ligger centralt i den uppodlade dalgången, i nord-sydlig riktning, och omges av uppodlade älvsediment.

Planområdet består till största del av naturmark som bitvis utgörs av ängsmark och bitvis barrskog. Genom planområdet rinner Öxbäcken och Sävarån vars strandkanter består av bryn med lövskog.

Sävarån

Sävarån är cirka 140 km lång. Ån börjar i Lossmenträsket och rinner ner förbi Sävar, för att därefter mynna i Sävarfjärden. Ån har ett rikt och varierat lopp, våtmarker, vattenfall och

många forsar och sel. Till sin helhet är Sävarån med biflöden relativt opåverkad med undantag för den numera upphörda flottningsverksamheten.

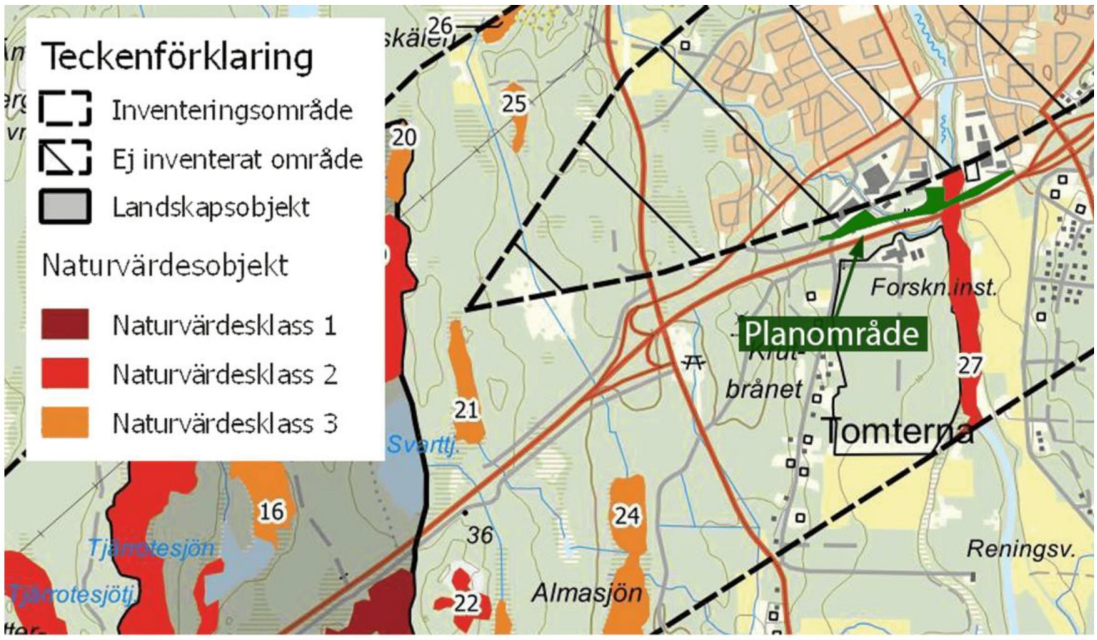
Kring vattendraget är landskapsrummen småskaliga och bitvis med branta slänter och forsande vatten. I Sävaråns dalgång finns stora partier av skog på gammal åkermark som är en del av Skogforsks verksamhet. I de omkringliggande uppodlade och öppna delarna har landskapsrummen en större skala. Det finns en befintlig vägbro av E4 över Sävarån som i viss mån bryter det annars öppna siktsambandet längs ån.

Sävarån är klassad som riksintresse och skyddat som Natura 2000-område. Sävarån är också en så kallad indexälv där det har satsats extra resurser för övervakning av lax- och öringstammarna. Sävarån har mycket höga naturvärden som helhet.

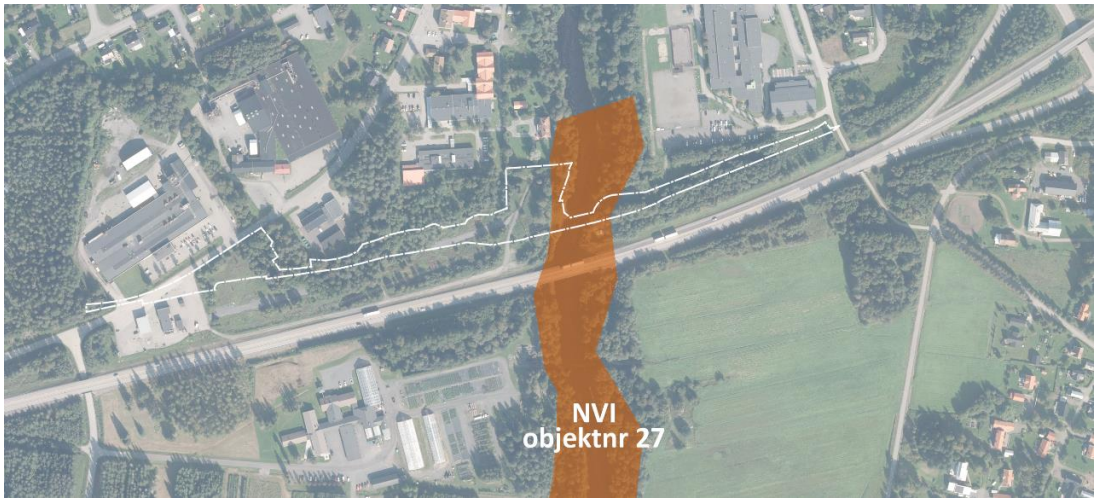
I samband med framtagandet av järnvägsplanen för sträckan Dåvamyran - Skellefteå utfördes en övergripande naturvärdesinventering (Greensway, 2016). I inventeringen pekas stränderna utmed Sävarån, söder om E4 ut som ett område med höga naturvärden, objekt 27 i figuren *Naturvärdesobjekt*.

Området består av Sävaråns östra och västra stränder ca 100 meter norr om E4-bron och sträcker sig söderut ca 800 meter söder om E4-bron. Skogsbården utmed åns stränder bedöms vara ca 50–100 år, sekundärskog på tidigare kulturmark, båda stränderna antas ha ungefär samma historik. I inventeringen görs bedömningen att lövrikedomen och det påtagliga inslaget av stående och liggande död lövved bidrar till höga biotopvärden. Sävaråns stränder är här även viktiga fågellokaler för hålhäckande fåglar, hackspettar samt en del vadarfåglar. Därför har området också påtagligt till högt artvärde.

En samlad bedömning av biotop- och artvärden på land medför att objektet med förekomst av äldre skog som ligger uppströms planområdet, bedöms hålla högt naturvärde (naturvärdesklass 2).

Figur 17: Naturvärdesobjekt - Karta med naturvärdesobjekt från naturvärdesinventering med planområdet i grönt. Källa: Greensway.

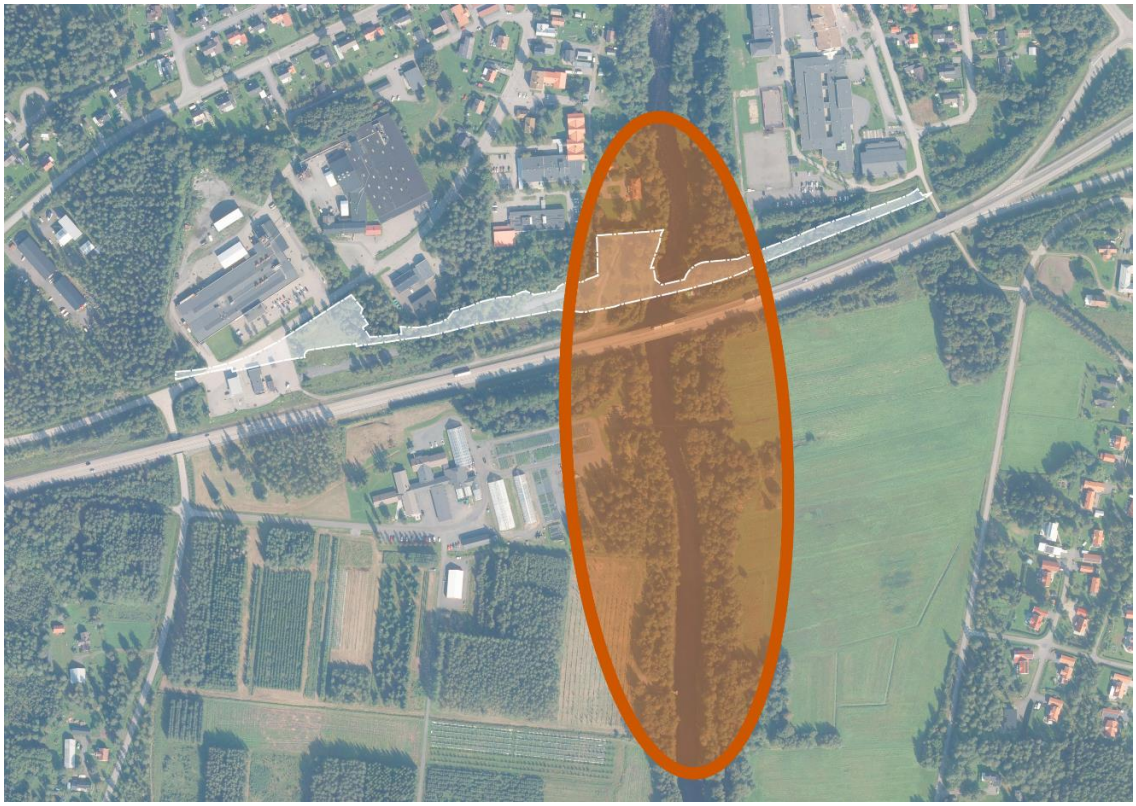
Figur 18: Ortofoto med planområde och naturvärdesobjekt 27.

Där Sävarån passerar planområdet är vattendraget drygt 20–30 meter brett och cirka en meter djupt (vid medelvatten). Det maximala djupet är skattat till tre meter.

I samband med framtagandet av järnvägsplanen för sträckan Dåvamyran - Skellefteå utfördes en naturvärdesinventering *Natura 2000-område Sävarån* (Sweco, 2021) för denna del av Sävarån, se investeringsområde i figuren nedan. Här återfanns relativt lugnflytande djupa partier av ån. Några få små potentiella bottnar, vilka även uppvisade lämpliga djup och vattenhastigheter för lek av strömvattenlevande fisk som t.ex. lax, öring och harr observerades. Beskuggningen från omgivande blandskog och buskar bedömdes som marginell (5 %) och även förekomsten av grov död ved på bottnarna bedömdes som ringa (cirka 1 %). En viss andel av näckrosor, igelknopp, samt grönslick noterades vid E4-bron.

Stranden i området bedömdes delvis påverkad av tidigare vägbank och broläge med gles trädvegetation för att uppströms övergå i yngre triviallövskog med dominans av björk med inslag av bl.a. gran, al, rönn, sälg. Området närmst väg E4 beskrivs som ett öppet område med vägar, vägbankar, kanotuppläggningsplats, samt kraftledning. Högre uppströms längs åsträckan noteras allmänt ett flertal grövre träd (>30 cm i diamanter) av björk och asp, samt enstaka äldre granar och tallar.

En samlad bedömning av biotop- och artvärden på land medför att en mindre del av området, uppströms tänkt cykelbro samt järnväg vid Sävarån, bedöms hålla påtagliga naturvärden. Resterande delar av området inklusive den del som ingår i planområdet uppvisar visst naturvärde.

Figur 19: Ortofoto med investeringsområde från naturvärdesinventering (2021).

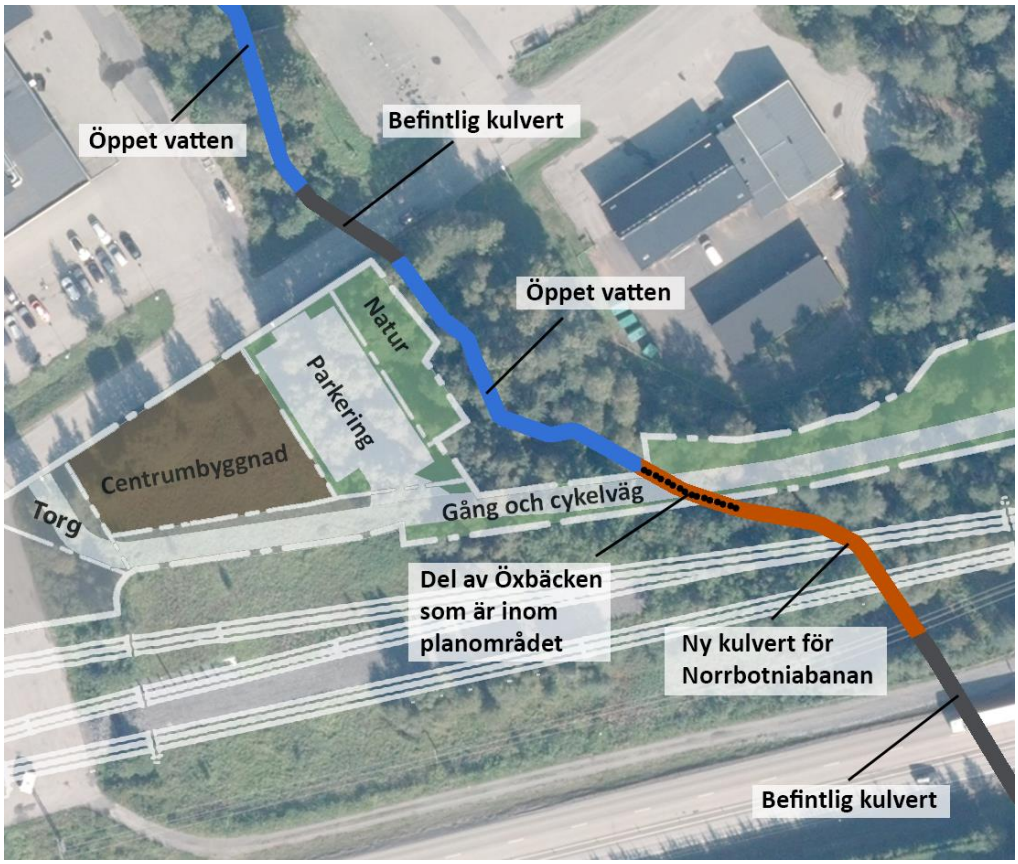
En inventering av invasiva arter har genomförts inom järnvägsplaneområdet. Inga förekomster av invasiva arter påträffades i anslutning till Sävarån.

Öxbäcken

Öxbäcken rinner från myrområdet vid Segasjön cirka 2,5 km uppströms planområdet i sydostlig riktning ner genom Sävar, under E4, i riktning mot Sävarån. På sträckan passerar Öxbäcken totalt cirka tio vägtrummor. Från Kungsvägen, cirka 120 meter norr om E4, och ner till Sävarån rinner den cirka en meter breda bäcken i en 5–7 meter djup trädbevuxen ravin genom en äldre vägbank och under E4. En truminventering har gjorts i vilken bedömningen görs att E4-trumman är det största hindret för uppvandring av fisk längs Öxbäcken.

Järnvägsplanen för Norrbotniabanan innebär utökad kulvertering av Öxbäcken samt en omdragning av bäckfåran i anslutning till kulverten. Det kulverterade området löper från E4:an och avslutas strax norr om planområdet, varav den del av Öxbäcken som omfattas av planområdet kommer kulverteras (förläggas i en bantrumma) för att möjliggöra den nya järnvägsanläggningen. Natura 2000 tillstånd har erhållits för kulverteringen. Däremot kommer det bli aktuellt för Trafikverket att göra ett anmälningsärende för vattenverksamhet samband med anläggandet av bantrumman.

I illustrationen nedan redovisas Öxbäcken i förhållande till planområdet.

Figur 20. Ortofoto med planillustration samt Öxbäcken vattendrag. Här redovisas även vilka delar av bäcken som idag består av öppet vatten samt vilka delar som är kulverterad. Planerad kulvertering till följd av järnvägens dragning är markerad med orange. Inom detta område har den del av Öxbäcken som ingår i planområdet förtydligats med svart streckad linje.

I naturvärdesinventeringen *Natura 2000-område Sävarån* (Sweco, 2021) gjordes även en invertering av Öxbäcken. Öxbäcken uppvisar en relativt stor variation varpå studiesträckan uppdelades i två delområden, *Öxbäcken övre* och *Öxbäcken nedre*. Detaljplanen omfattar enbart en liten del av delområdet *Öxbäcken övre,* beskrivet nedan.

Denna sträcka av Öxbäcken (450 m lång) är runt 1–1,5 m bred och här dominerar strömmande sektioner (50% strömmande, 40% svagströmmande). Medeldjupet är cirka 0,3 m och botten domineras av block (50%) med inslag av en i övrigt jämn förekomst med övriga sedimentfraktioner. Beskuggningen från omgivande terräng är runt 90 % och 20 % av botten är täckt av mossor.

Delområdet utgörs av flerskiktad lövskog där rönn, björk och sälg är allmänna i beståndet. Den nordliga sidan av delområdet avgränsas mot ett industriområde, i denna kant finns ett flertal grövre björkar (>30 cm diamanter) samt enstaka tallar. Den sydliga kanten av delområdet avgränsas mot en ängsmark och vid utkanten återfinns några få grövre tallar samt granar. Fältskiktet består tämligen allmänt av ett flertal bräkenarter med t.ex. majbräken, hultbräken, samt ekbräken. Mjölkört förekommer i anslutning till industrilokalen på den norra sidan av vattendraget. Beståndet är något yngre i den västra delen samt längs med det yttre kanterna av området. Mittpartiet av delområdet har grövre och äldre sälgar,

rönnar och aspar, och här noterades en rikligare mängd av död ved än vid de angränsande områdena.

Figur 21: Ortofoto med indelning av inventerade landområden kring Öxbäcken. Blåa punkter visar artförekomster i anslutning till planområdet. Den grå pakten indikerar en försöksyta söder om väg E4 som ej är av relevans för detaljplanen.

Grönstruktur och rekreation

Delar av planområdet berör ett sammanhängande grönstråk som tillhör ett längre sammanhängande rekreationsstråk utmed Sävarån och Öxbäcken, se grön streckad linje i figuren nedan. Grönstråket längs med Sävarån är i stort sett intakt samt en del av ett utpekat riksintresse för naturvård, läs mer om detta under rubriken *Riksintressen*. Längs med Öxbäcken bryts idag grönstråket av det befintliga industriområdet norr om planområdet men återupptas igen norr om industriområdet.

Genom planområdet går en skoterled som passerar befintliga Kungsvägen i höjd med det befintliga verksamhetsområdet. Här går även en stig genom skogsområdet som sammanfaller med skoterleden, se blå streckad linje i figuren *Grönstruktur*.

Sävarån har bra fiskevatten samt många utflyktsmål och sevärdheter. En viktig fiskesträcka finns där Sävarån korsar E4 från i nivå med vårdcentralen till Skogforsk. Vattendragen i hela området ger goda möjligheter till fiske och att uppleva unik natur och fauna då det finns ett rikt djurliv i Sävaråns dalgång med exempelvis olika slags fåglar, men även bäver, utter, bisam och flodpärlmussla. I Sävaråns övre del finns bland annat öring och harr men även lax och havsvandrande öring och sik, medan nedre delarna möjliggör fiske av gädda, abborre och lake. Fisket förvaltas av Sävaråns FVO. Sävarån ger även goda möjligheter till paddling och det finns en kanotuthyrning nära vägbron där E4 passerar Sävarån, se gul markering i figuren nedan. För boende på östra sidan Sävarån finns det ett mindre, men välbesökt friluftsområde i kilen mellan Terminsvägen och E4 med många stigar.

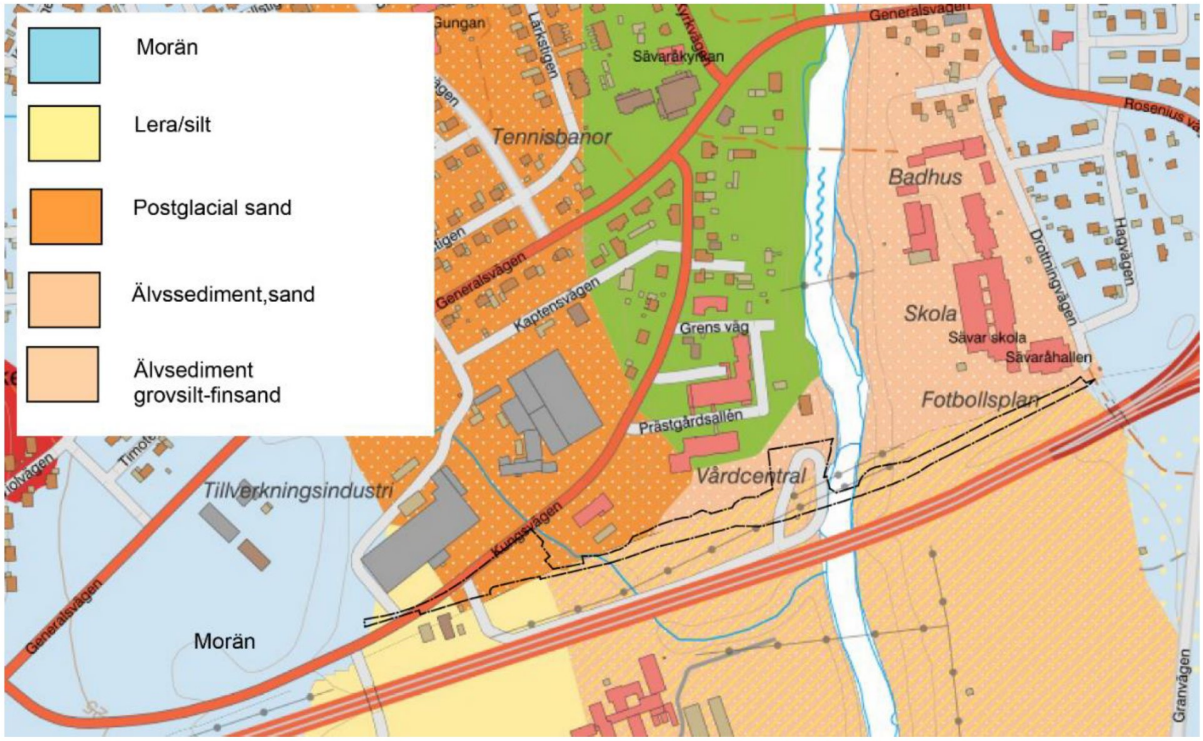

Figur 22. Grönstruktur - Illustrationen redovisar gröna strukturer i Sävar. Dom sammanhängande gröna stråken som påverkas av planområdet är markerade med gröna streckade linjer där orange del representerar ett område där grönstråket bryts. Blå streckad linje redovisar befintlig skoterled.

Geotekniska förhållanden

Planområdet är vidsträckt och består av öppna grönområden med täta skogspartier samt strandområden längs Öxbäcken och Sävarån. Marken består av morän, postglacial sand, älvsediment sand och lera.

Inom området för resecentrum förväntas marken bestå av lera och silt med jorddjup mellan cirka 10 och 20 m. Marknivåer varierar mellan cirka +12,4 och +13,7 inom området.

Figur 23.Jordartskarta med planområdet markerat. Källa: SGU

På uppdrag av Umeå Kommun har geotekniska undersökningar (WSP, 2023a), (WSP, 2023b) för planområdet utförts.

Undersökningarna visar att den översta jorden inom planområdet består av fyllningsjord av varierad sammansättning av bland annat mulljord, sand och grus. Efterföljande jordarter består av finsandig silt/siltig sand, sulfidlera, siltig sand, sandig siltig morän och berg.

WSP har utifrån beskrivna jordparametrar beräknat sättningsförhållanden inom området för resecentrum. Beräkningen visar att sättningar i storleken cirka 8–10 cm uppkommer för en last på 100 kPa.

Sulfatjordar

Sulfatjord/sulfidlera är inte förorenad jord, utan naturligt svavelhaltigt sediment som bildats på Östersjöns botten efter den senaste istiden och i Norrland återfinns dessa främst längs kusten. Bottnarna har på grund av landhöjningen i många områden blivit land. Sulfidjordarna är stabila och utgör ingen risk för förorening på omgivande miljö så länge de befinner sig under grundvattenytan.

Exponeras sulfidhaltiga jordar för luftens syre oxiderar sulfidmineralen och markens pH-värde sjunker kraftigt. De sura förhållandena frigör metaller och svavel från jordarnas mineraler och ger förhöjda värden av till exempel svavel, järn, aluminium, kadmium, nickel, sink och koppar i dräneringsvattnet som kommer från jorden. Den sura miljön och de urlakade ämnena kan påverka vattendrag och i värsta fall orsaka så kallad plötslig fiskdöd.

I jordartsföljden, redovisad ovan framgår det att det förekommer sulfidlera inom resecentrumområdet.

Sävarådalen anses vara ett riskområde för potentiell sur sulfatjord. I rapporten *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån* (Sweco, 2024b) beskrivs risken för att det även förekommer sulfidjordar inom den del av planområdet som utgörs av Sävarån samt dess stränder. I en tidig utredning av järnvägslinjen hittades potentiell sulfatjord på ett antal närliggande platser. På de ställen där potentiell sulfatjord identifierades påträffades sulfatjorden främst i väldigt djupa lager av jorden.

Grundvatten

Detaljplaneområdet berör grundvattenförekomst Sävaråsen. Grundvattenförekomsten har idag god kemisk status samt god kvantitativ status.

I samband med den geotekniska markundersökningen inom resecentrumet installerades två grundvattenrör som är avlästa i april 2023. Grundvattenmätningar och portrycksmätningar visade i april en grundvattennivå ca 0,1 m under markytan. Generellt väntas därmed en hög grundvattennivå.

Enligt Trafikverkets grundvattenutredning för Norrbottniabanan finns det två grundvattenakviferer. En grundvattenyta i sandskiktet ovan den täta leriga silten och en grundvattenyta i friktionsjorden under leran med en trycknivå motsvarande Sävaråns vattenstånd.

Social miljö

Barnperspektiv

Barn och unga under 18 år utgör en femtedel av Sveriges befolkning. De har inte rösträtt, inte körkort och är beroende av vuxnas engagemang och arbete för att deras livsvillkor ska bli så bra som möjligt. Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer.

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen införd i svensk lag, vilket även gäller Plan- och bygglagen. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Enligt barnkonventionen är barn självständiga individer och de ska ges möjlighet att medverka och få sina behov tillgodosedda i den fysiska planeringen. Att miljöer och lämpliga ytor är tillgängliga, upplevs trygga och är av god kvalitet främjar barns utveckling och är viktiga komponenter för barns uppväxt.

En barnkonsekvensbeskrivning (Ekologigruppen, 2024) för detaljplanen har tagits fram inom ramen för det kommunövergripande Nod-projektet. Barnkonsekvensanalysen innehåller en analys av befintliga förutsättningar. Analysen har ej tagit med förändringar som kommer ske i och med anläggandet av järnvägen samt ombyggnationen av Kungsvägen varav delar av analysen ej är relevant för detta planärende då förutsättningarna har förändrats. Nedan redovisas befintliga förutsättningar i analysen som bedöms aktuella för denna detaljplan.

Sävar är en växande tätort i Umeå kommun, belägen knappt två mil nordost om Umeå, med cirka 3 000 invånare. Orten präglas av en befolkning med stor andel barnfamiljer, där över 30 procent av invånarna är under 18 år, medan andelen unga vuxna i åldern 19–24 år är liten.

Sävar har en relativt samlad bebyggelse och ett litet centrum som erbjuder lokal handel och service. Orten fungerar som en viktig centralpunkt för den nordöstra delen av kommunen och har stor betydelse för många orter och byar längs Sävarådalen och kustlandet. I Sävar finns en grundskola med årskurserna F–9 samt fyra förskolor.

Sävar är i hög grad en boendeort med omfattande utpendling, främst till Umeå. Från gymnasieåldern och uppåt pendlar majoriteten av Sävars invånare ut från orten för arbete. Hela 77 procent av invånarna arbetar utanför Sävar.

Bilinnehavet är stort i Sävar, och de huvudsakliga alternativen till bil är cykel via en separat cykelbana samt bussförbindelser till Umeå. Bussförbindelserna till Umeå är väl utbyggda med hög turtäthet under rusningstider.

Trots att Sävar upplevs som ett sammanhållet samhälle med relativt korta avstånd mellan olika delar, saknas det idag gång- och cykelvägar på vissa sträckor. Flera kopplingar saknar också trygghetsskapande element som insyn från bebyggelse eller närhet till bilvägar.

Sävarån rinner genom samhället och delar det i mitten. Vattnet, de branta slänterna och grönskan utgör en tydlig barriär för invånarna. Tre broar skapar förbindelser över ån för gående och cyklister, varav en är en viktig länk till Sävar skola. Det saknas dock till stor del bebyggelse intill broarna, vilket kan göra området otryggt, ödsligt och utsatt. Bebyggelse i

dessa lägen skulle kunna öka tryggheten genom ökad närvaro av människor och överblick från fönster.

E4:an utgör en barriär mot bebyggelsestråken i söder, med tre passager: en mot Tomterna, en vid Sävar skola och en längre österut vid Rosenius väg.

Sävar skola F–9 är Umeå kommuns största grundskola och tar emot barn från både Sävar och det omgivande området. Skolan har byggts ut i flera etapper och inrymmer även fritidsgård, bibliotek, simhall, idrottshall, multisportarena och grusfotbollsplan.

Området där ett resecentrum planeras inryms idag en relativt isolerad bensinstation omgiven av mycket grönska, industriområden och E4:an. Platsen kan upplevas öde under vissa tider och saknar insyn och överblick. Samtidigt är det en populär mötesplats för ungdomar med EPA-traktorer.

Många invånare i Sävar pendlar till arbetet med bil och samordnar eventuellt skjutsning av barn till skolan med sina arbetsresor, särskilt för de som bor utanför tätorten och har barn i skolan i Sävar. Busshållplatserna längs E4:an saknar cykelparkering vilket kan medföra att personer som har längre än gångavstånd till dessa hållplatser väljer bilen.

På vissa gator i Sävar saknas det i dagsläget trottoarer, vilket innebär att fotgängare, inklusive barn, delar gaturummet med fordon i så kallad blandtrafik.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Att känna sig trygg och kunna röra sig fritt är en demokratisk rättighet för alla människor. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt, inom rimliga kostnader. Hinder för tillgänglighet kan, beroende på vem du är, finnas i allt från den fysiska miljön till platsens upplevda trygghet. Det är viktigt att identifiera aspekter som kan skada tillgängligheten för vissa för att skapa rum för så många som möjligt.

Byggnader och lokaler ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Vid nybyggnation av bostäder ska alla lägenheter belägna högre upp än två våningsplan ha tillgång till hiss. Nybyggda entréer ska vara tillgängliga och angöringsavstånden får inte överstiga 25 meter. Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå målpunkter som entréer m.m. utan problem.

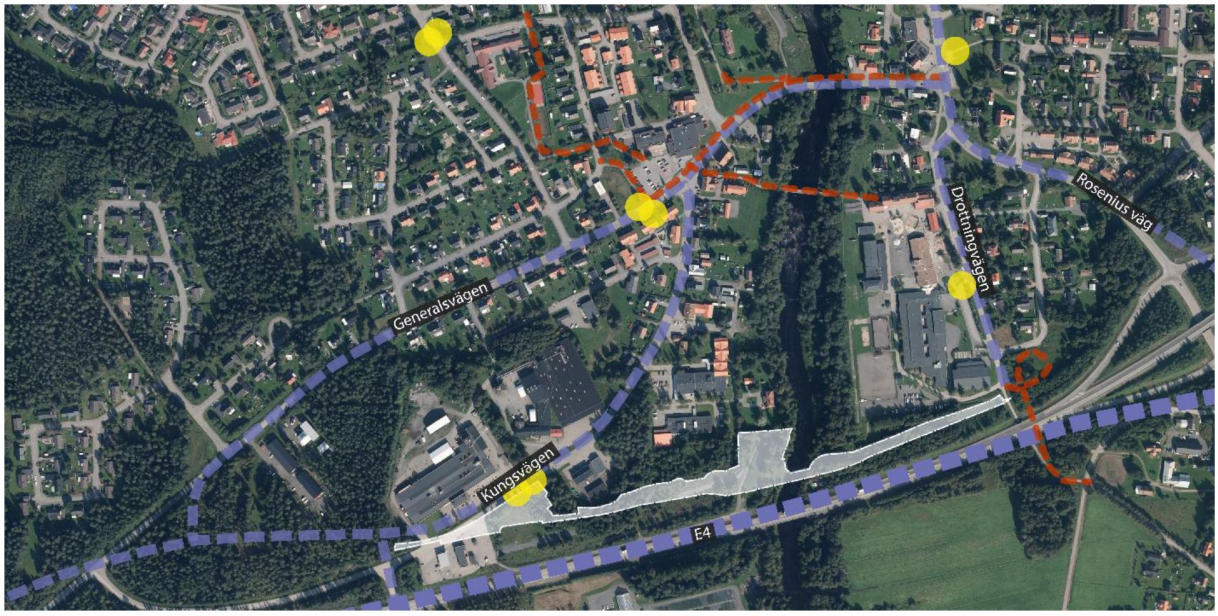
Service

Sävar har en samlad bebyggelse och ett litet centrum. Vid Sävar centrum finns lokal handel och service i form av matvaruaffär, blomaffär, apotek, frisör och restaurang. I Sävar finns även vårdcentral, en F–9 skola samt fyra förskolor.

Tågstationen som fastställts i järnvägsplanen ger möjlighet för Sävarbor att pendla med tåg till och från Umeå eller annan närliggande stad i Norrland. Stationen innebär även att men från Sävar kan ta ett tåg ner till t.ex. Stockholm, Malmö eller vidare till andra städer i Europa.

Kommunikationer

I det här avsnittet beskrivs kommunikationer inom och i anslutning till planområdet.

Figur 24. Ortofoto med befintliga huvudvägar kring planområdet markerade med lila och gc-vägar med orange. Illustrationen redovisar även förändringar till följd av järnvägsplanen samt ombyggnation av Kungsvägen. Busshållplatser är markerade med gula cirklar.

Gång- och cykeltrafik

I norr angränsar planområdet till Kungsvägen. Idag finns inga separerade gång- eller cykelvägar längs med Kungsvägen däremot finns det trottoarer på båda sidor av vägbanan från vårdcentralen fram till korsningen vid Generalsvägen. Generalsvägen som utgör infartsgata från E4:an samt huvudgata i Sävar tätort har heller inga gång- eller cykelvägar däremot finns trottoarer från korsningen med Ängsvägen och fram till Sävar centrum. Befintliga gång- och cykelvägar som finns ligger i anslutning till Sävar centrum samt Sävar skola. I anslutning till skolan finns även en GC-tunnel under väg E4.

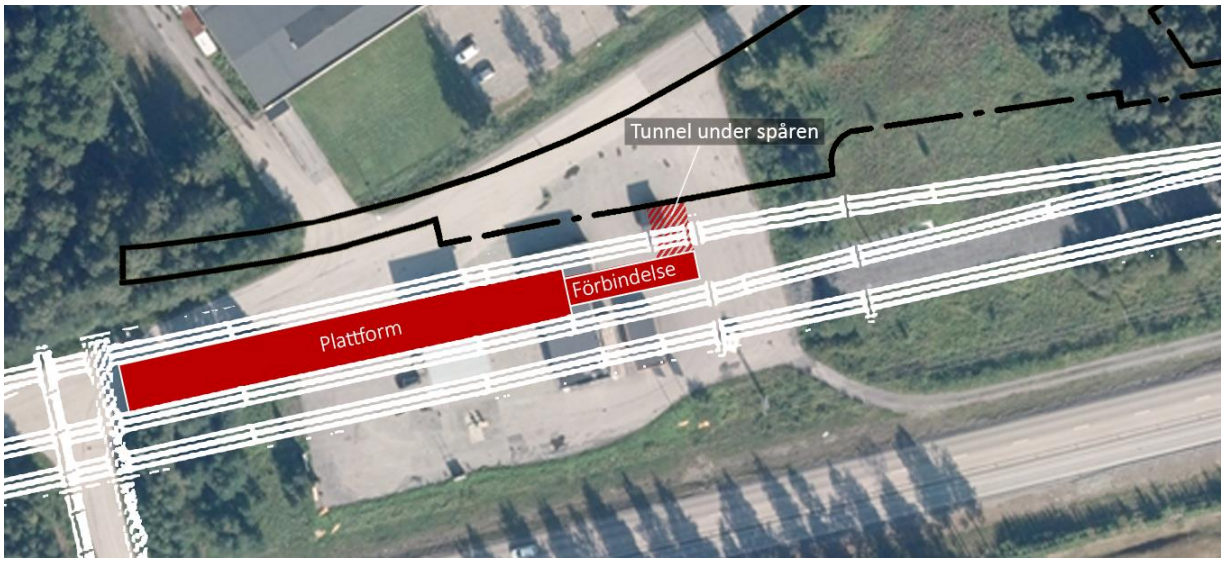
Kommunens planerade ombyggnation av Kungsvägen, vilket behandlats i *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl*, innebär att en separat gång- och cykelväg anläggs längs med körbanan från Generalsvägen, förbi planområdet och fram till vårdcentralen där befintliga trottoarer tar vid. Gång- och cykelvägen avses bli tre meter bred och separerad från körbanan. Delar av gång- och cykelvägens separering från körbanan utgörs av grönremsor med trädplantering.

Kollektivtrafik

Lokaltrafiken trafikerar delar av befintliga Kungsvägen i en riktning men ingen hållplats finns. Närmaste befintliga hållplats ligger på Generalsvägen. Vid Sävar skola, som ligger i anslutning till befintlig gång- och cykeltunneln under E4:an, finns också en busshållplats. Denna trafikeras dock enbart vid enstaka tillfällen under dagen.

I samband med att Kungsvägen byggs om kommer två nya busshållplatser att anläggas utmed nya Kungsvägen i anslutning till planområdet.

Järnvägsplanen för Norrbotniabanan innebär anläggande av en tågstation i form av en plattform med anslutning via tunnel.

Figur 25: Ortofoto med planerat järnvägsspår samt station.

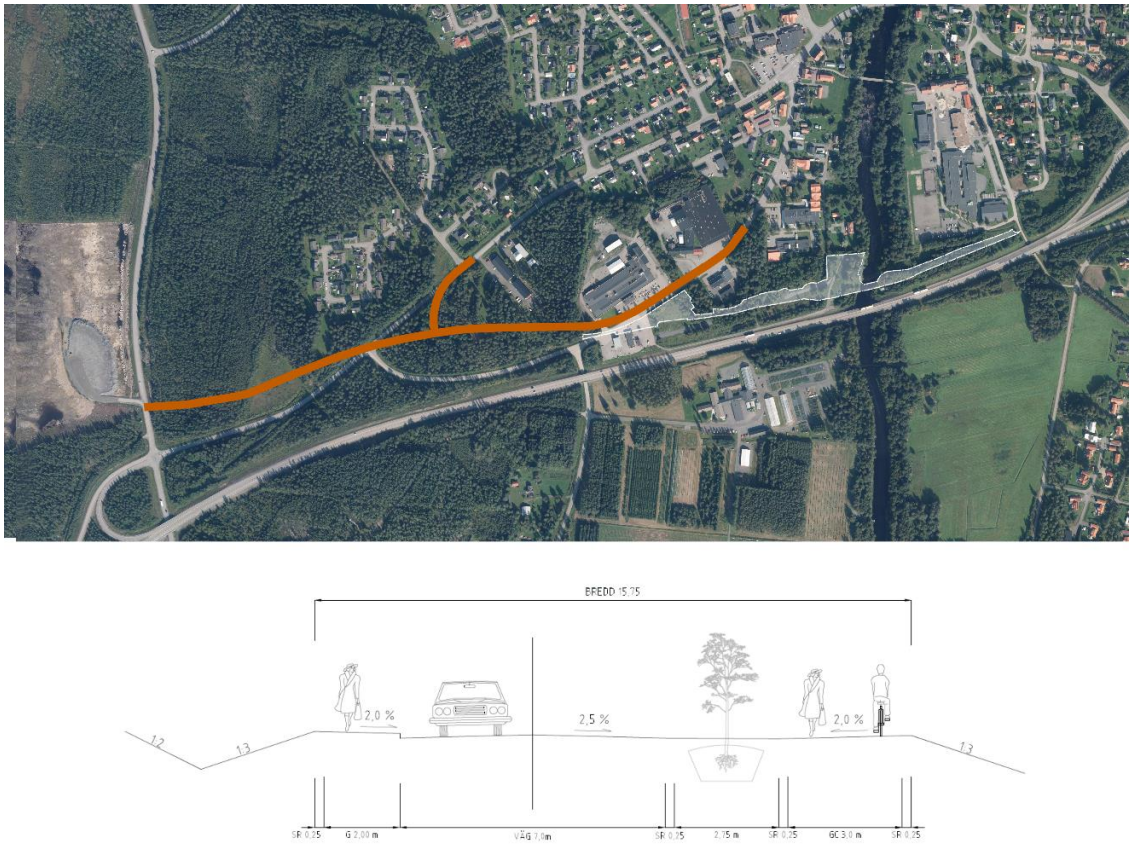
Fordonstrafik

I dagsläget är Generalsvägen huvudväg in till Sävar centrum från väg E4. Generalsvägen har en varierad skyltad hastighet mellan 40–60 km/timme.

Kungsvägen som angränsar planområdet är idag en sekundär väg med en skyltad hastighetsgräns på 40 km/timme. I och med planerad ombyggnation, se ombyggnationens streckning i figuren ovan, blir Kungsvägen den nya huvudvägen in till Sävar samhälle. Vägen kommer få en sektion på 16 meter med en gångbana på den ena sidan av vägbanan och grönyta samt gång- och cykelväg på den andra sidan om vägbanan. Omvandlingen av Kungsvägen har behandlats i *Detaljplan för del av fastigheten Sävar 61:1 m.fl.,* 2480K-P2024/15.

Anläggandet av järnvägen med en ny tågstation innebär en ny målpunkt i området som kommer generera en del trafik till/från platsen. Man förväntar däremot att tågstationen även innebär att lika stor andel bilister väljer att ta tåg i stället för att köra bil till Umeå. Därav har bedömningen gjorts att den totala trafikmängden ej kommer förändras som en följd av den nya tågstationen.

Enligt kommunens trafikmodell, som följer Trafikverkets prognosticerade trafikflöden för år 2040, förväntas huvudgatan trafikeras med 2800 fordon/dygn. Eftersom nya Kungsvägen blir ny huvudgata antas den trafikeras med 2800 fordon/dygn fram till korsningen med Generalsvägen. Därefter förväntas trafiken fördela sig lika mellan Kungsvägen och Generalsvägen, vilket då innebär att båda vägsträckorna har 1400 fordon/dygn.

Figur 26: Överst: Ortofoto med ombyggnation av Kungsvägen markerad i orange. Underst: Gatusektion för omvandlingen.

Parkering, varumottagning och angöring

Idag består stora delar av planområdet av naturmark. Vid drivmedelsstationen i väster finns tillhörande parkeringsplatser samt varumottagning till macken. In- och utfart sker från Kungsvägen.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Delar av planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområdet för spill-, dricks- och dagvatten (gata).

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt avrinner på markytan. Under naturliga förhållanden infiltreras större delen av vattnet i marken, innan det når vattendrag. I takt med att staden förtätas och tidigare oexploaterade ytor hårdgörs minskar möjligheterna till naturlig infiltration i marken vilket medför att dagvattnet avleds direkt till närliggande vattendrag. Detta ställer krav på en robust och långsiktigt hållbar dagvattenhantering.

Planområdet ligger inom Sävaråns huvudavrinningsområde som avrinner till Sävarån (via bland annat Öxbäcken) som mynnar i Ytterbodafjärden. Recipienten för detaljplanen är främst vattenförekomsten Öxbäcken. För delar av den planerade gång och cykelvägen är recipienten Sävarån.

Planområdet avvattnas i huvudsak via ytlig avrinning och diken direkt till Öxbäcken. Del av hårdgjord yta i den västra delen av planområdet avvattnas i dagsläget via Kungsvägens rännstensbrunnar, trummor och diken som har sitt utlopp till Öxbäcken. I dagsläget ingår delar av planområdet i verksamhetsområde för *dagvatten gata*.

Öxbäcken, som i stort löper längs planområdets östra gräns, planeras att kulverteras inom området som utgörs av järnvägsplanen, se avsnitt *Naturmiljö Öxbäcken*. Kulverten är av en sådan omfattning att den faller inom kategorin ”bro” varav detta begrepp framgent kommer användas för anläggningen. En mindre del av denna bro ingår i planområdet.

I underlag från Trafikverket framgår det att flödet i punkten för inloppet till bron beräknas vara 8039 l/s för det dimensionerande flödet HQ200 med ett tillskott på 30 % flöde. Dimensionen för bron är planerad till 4 000 mm, med en lutning på 4,4 ‰. För att jämföra kapaciteten för en sådan trumma beräknades flödeskapaciteten för en rektangulär betongtrumma med 4,4 ‰ lutning samt med ett överdjup på 0,3 m. En trumma med denna dimension kan leda igenom ett flöde på ca 35 m3/s, dvs fyra gånger 200-årsflödet (inkl. 30 % påslag) beräknat för Öxbäcken.

Det är dock viktigt att poängtera att projekteringen av bron fortfarande pågår, vilket innebär att vissa justeringar i dimensionering och utförande kan komma att ske. Genom att dimensionera bron med god marginal – där kapaciteten överskrider 200-årsflödet – säkerställer Trafikverket en robust lösning som tar hänsyn till den förändrade markanvändning i området.

För att ytterligare minska risken för översvämningar i området planerar Trafikverket för ett fördröjningsdike vid Tomternavägen. Syftet med diket är att fördröja ytvatten som idag kommer från Kungsvägen samt myren Kesen, belägen vid södra infarten till Sävar, och leds in i kommunens dagvattensystem vid Tomternavägen som mynnar i Öxbäcken.

Snöhantering

Planområdet består till största del naturmark som ej snöröjs. Västra delen av området finns en drivmedelsstation där fastighetsägaren ansvarar för snöhanteringen.

El, värme, fiber och tele

Planområdet kan anslutas till befintliga system samt ledningar som planeras inom ramen för ombyggnationen av Kungsvägen.

Inom spårområdet för järnvägen, i anslutning till detaljplanens södra gräns planeras ledningsstolpar med en spänningssatt anläggningsdel för tågens eltillförsel. Denna ledning kräver ett säkerhetsavstånd om 3,8 meter.

Inom planområdet har även Skanova teleledningar.

Avfall

Idag hanteras enbart avfall från drivmedelsstationen i väster där verksamhetsutövaren ansvarar för att avfall som uppstår i verksamheten sorteras ut och lämnas till rätt insamlingssystem.

Hälsa och säkerhet

Detaljplanen får inte leda till störningar som kan innebära olägenheter för människors hälsa (vilket definieras i 9 kap. 3 § miljöbalken). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan och inte är tillfällig. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan vara olägenheter för människors hälsa, exempelvis buller.

Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av miljöbalkens bestämmelse krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Miljöfarlig verksamhet

I planområdets västra del är en befintlig drivmedelsstation belägen. Anläggandet av Norrbotniabanan innebär att drivmedelstationen behöver avvecklas. Verksamheten planeras flyttas till ett nytt läge längre söder ut.

Transporter av farligt gods

E4:an ligger strax söder om planområdet och är transportled för farligt gods. Även Norrbotniabanan som kommer ligga mellan E4:an och planområdet planeras bli transportled för farligt gods.

I dokumentet *Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods (*Länsstyrelsen i Norrbottens län & Länsstyrelsen i Västerbottens län, 2019) finns framtagna riktlinjer för hur risker med farligt gods på väg och järnväg bör hanteras vid den fysiska planeringen. Syftet med riktlinjerna är att ge vägledning och underlätta hanteringen av riskfrågor. Länsstyrelsen anser att möjliga risker ska studeras vid exploatering närmare än 150 meter från en riskkälla. I vilken utsträckning och på vilket sätt riskerna ska beaktas beror på hur riskbilden ser ut för det aktuella planförslaget.

I riktlinjerna presenterar Länsstyrelsen gränser för generella rekommenderade skyddsavstånd vid bland annat transport av farligt gods på väg och järnväg. Det generella skyddsavståndet för väg är 55 meter och järnväg 65 meter.

Om avståndet mellan transportled och planområde är kortare än dessa generella rekommenderade skyddsavstånd kan Länsstyrelsens specifika riktlinjer för skyddsavstånd användas. Detta förutsätter däremot att planområdet ej är inom det generella skyddsavståndet från flera transportleder.

Dom specifika skyddsavstånden är kopplade till vilken transportled som planområdet angränsar samt vilken markanvändning som platsen har. Det rekommenderat skyddsavstånd ökar om transportleden är mer trafikerad eller har en högre skyltad hastighet. På samma vis ökar skyddsavstånden om markanvändningen bedöms vara mer känslig. Exempelvis är säkerhetsavstånden kortare för en markparkering jämfört med bostäder.

För planområdet är avståndet mellan planerad järnväg och planområdet kortare än 65 meter.

Avståndet mellan väg E4 och planområdet varierar där delar av planområdet är närmare än 55 meter. Då delar av planområdet är beläget inom dom generella säkerhetsavstånden från två transportleder har en bedömning utifrån planerad användning tagits fram, se avsnitt under *Förändringar och konsekvenser*.

Brandsäkerhet

I Umeåregionens brandförsvar finns det totalt tio brandstationer. På Umeå brandstation jobbar heltidsanställda brandmän. Övriga nio är deltidsstationer som bemannas av brandmän i beredskap. En av dessa nio deltidsstationer är Sävars brandstation som är belägen strax norr om planområdet.

Närmaste sjukhus finns i Umeå (Norrlands universitetssjukhus), cirka 15 km sydväst om detaljplaneområdet. Närmaste brandpost finns 50 meter från planområdet.

Buller

Enligt PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet, bland annat med hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt till möjligheterna att förebygga bullerstörningar.

Regler om planläggning i bullerutsatta lägen finns framför allt i plan och bygglagen och i miljöbalken samt i plan- och byggförordningen och förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216). Riktvärden för högsta tillåtna ljudnivå finns framför allt för bostäder där både buller vid fasad samt vid uteplats regleras. För verksamheter finns inga riktvärden utomhus, varken vid fasad eller vid uteplats.

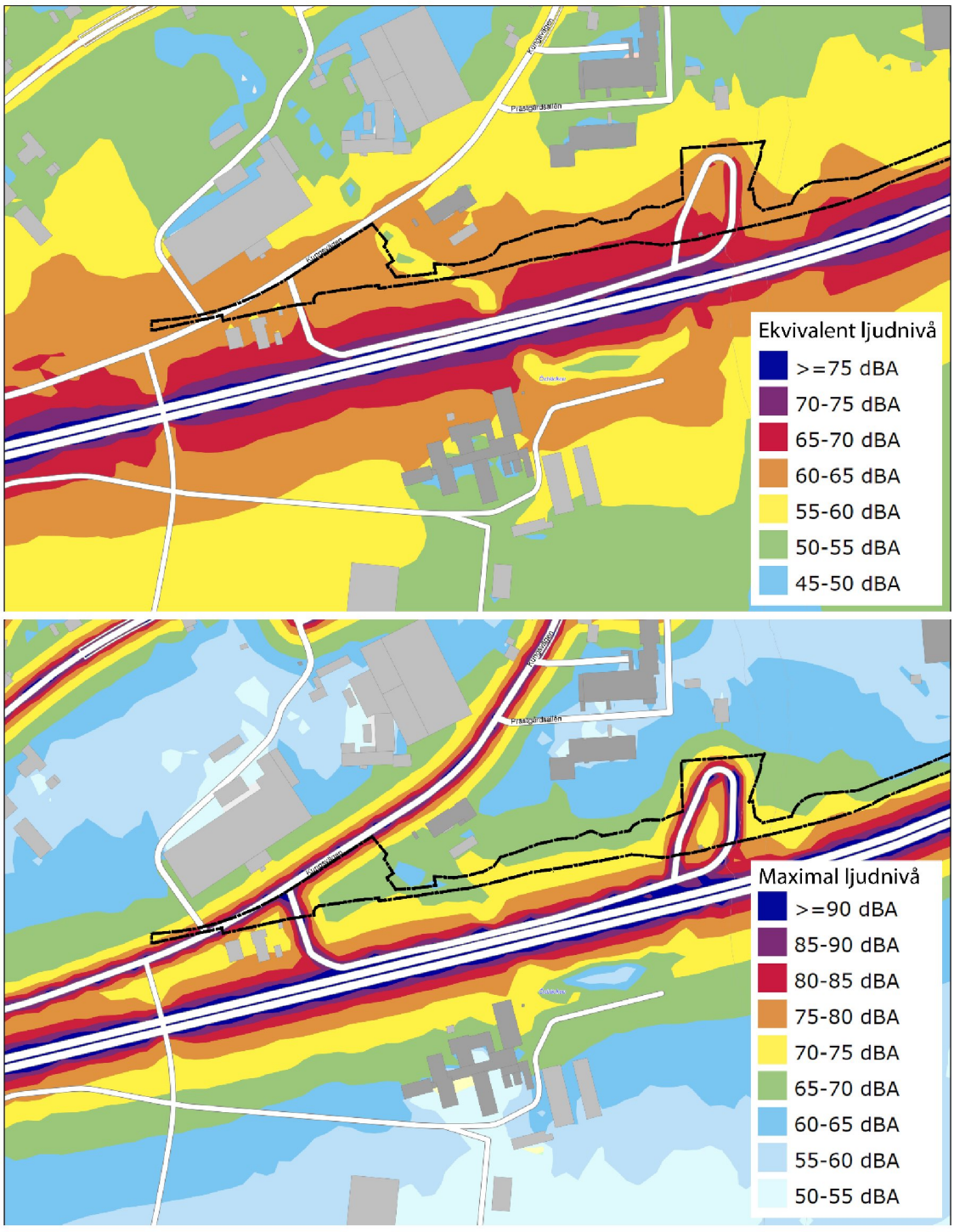
I Boverkets byggregler regleras däremot ljudnivån inomhus för vissa verksamheter så som kontor, hotell och restauranger.

Det striktaste ljudkravet inomhus för ljudnivå från trafik och andra ljudkällor för kontorslokaler, hotell och restauranger är högst 30 dBA ekvivalent ljudnivå och 45 dBA maximal ljudnivå2. Dessa krav gäller i utrymmen med särskilda krav på störfrihet och dämpad ljudmiljö, där exemplen som ges i standarden är gästrum, föreläsningssal, aula och vilrum.

I utrymmen med vissa krav på störfrihet och behov av taluppfattbarhet är ljudkraven högst 35 dBA ekvivalent ljudnivå och 50 dBA maximal ljudnivå2, där exemplen som ges i standarden är kontor, expedition, konferensrum, mötesrum, kontorslandskap och bibliotek.

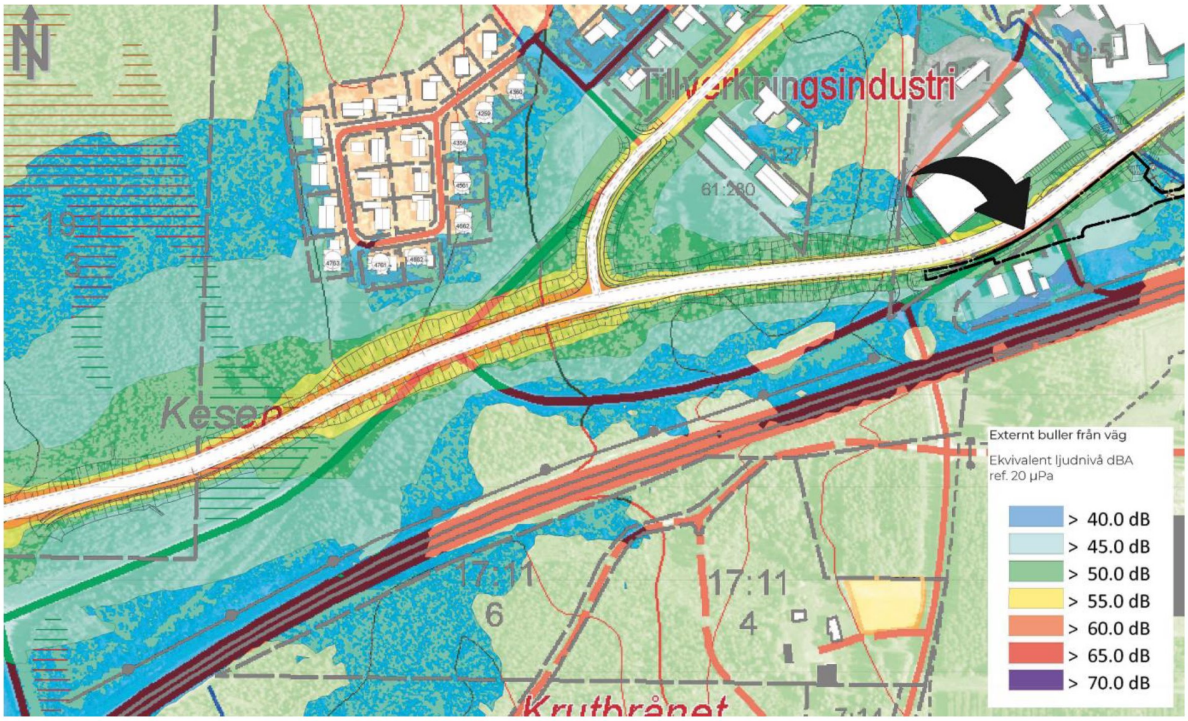
För detaljplaner med dessa användningar är möjligheten till att uppnå ljudkrav för inomhusbuller dimensionerande.

Nedan redovisas befintlig ekvivalent samt maximal ljudnivå från vägtrafik.

Figur 27. Figuren redovisar befintlig ekvivalent samt maximal ljudnivå från vägtrafik enligt kommunal kartering.

Omdragningen av Kungsvägen innebär en förändrad trafikbild i Sävar, där fler trafikanter förväntas välja Kungsvägen. En trafikbullerutredning (WSP, 2024) har tagits fram inom ramen för Kungsvägens detaljplan, och den redovisar de nya bullernivåerna efter omdragningen. Slutsatsen från utredningen är att omledningen av Kungsvägen inte bedöms påverka de totala bullernivåerna för de berörda fastigheterna på ett märkbart sätt.

Figur 28. Ekvivalent buller efter omdragning av Kungsvägen. Källa: WSP.

Figur 29. Maximalt buller efter omdragning av Kungsvägen. Källa: WSP.

Vibrationer och stomljud

Risk för störande vibrationer från exempelvis järnvägstrafik och tunga transporter föreligger framför allt i områden där både järnväg och närliggande bebyggelse är grundlagda på vibrationskänsliga jordar, det vill säga lösa finkorniga sediment av lera och silt. Då marken inom planområdet består av just lera och silt finns det risk att vibrationer kan uppstå. Se mer om markens sammansättning i avsnitt *Geotekniska förhållanden*.

Vid byggande på finkorniga sediment krävs i allmänhet förstärkningsåtgärder för att uppnå stabilitet och jämnhet. Grundförstärkningsåtgärder bidrar till att minska vibrationsstörningar och kan helt förhindra att problem uppstår om exempelvis pålning eller urgrävning väljs. Vid byggande på sådana jordar ska projektering även ske ur vibrationssynpunkt.

Det finns inga nationellt fastställda riktvärden för vibrationer. Trafikverket har riktvärden för vibrationer i bostäder och vårdlokaler, men ej i övriga lokaler. I bostäder och vårdlokaler är riktvärdet högst 0,4 mm/s RMS vägd vibrationsnivå. Värdet gäller för en trafikårsmedelnatt kl 22-06 och får överskridas högst 5 ggr/natt.

Det finns inte heller några nationellt fastställda riktvärden för stomljud. För lokaler gäller dock ljudkrav enligt BBR. Högsta tillåtna stomljudsnivå varierar beroende på lokaltyp. Det striktaste ljudkravet är LmaxF 35 dBA (grundläggande krav), vilket gäller i utrymmen för särskilda krav på störfrihet och dämpad ljudmiljö, där exemplen som ges i standarden är gästrum, föreläsningssal, aula och vilrum (gäller för kontorslokaler, hotell och restauranger).

I utrymmen med vissa krav på störfrihet och behov av taluppfattbarhet gäller högst LmaxF 40 dBA (grundläggande krav), där exempel på utrymmen som ges i standarden är kontor, expedition, konferensrum, mötesrum, kontorslandskap och bibliotek.

Elektromagnetiska fält

Det finns inga ledningar som ger upphov till elektromagnetiska fält inom planområdet.

Ljusförhållanden

Sol- och dagsljusförhållanden är en viktig miljöfaktor i ett övervägande kallt klimat med få timmar solljus vintertid. Solvärmen är även en god energitillgång under sommarhalvåret.

Vid nybyggnation ställs krav på tillgång till dagsljus för rum eller avskiljbara delar av rum där människor vistas mer än tillfälligt.

Planområdet skuggas i dagsläget inte av närliggande bebyggelse.

Förorenad mark och vatten

Markmiljöundersökningar har utförts under arbetet med järnvägsplanen där bland annat prover tagits ut i två punkter i utfyllnadslager vid Sävarån. Analyserna visade inte på några överskridanden av Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark.

Föroreningar från drivmedelsstation

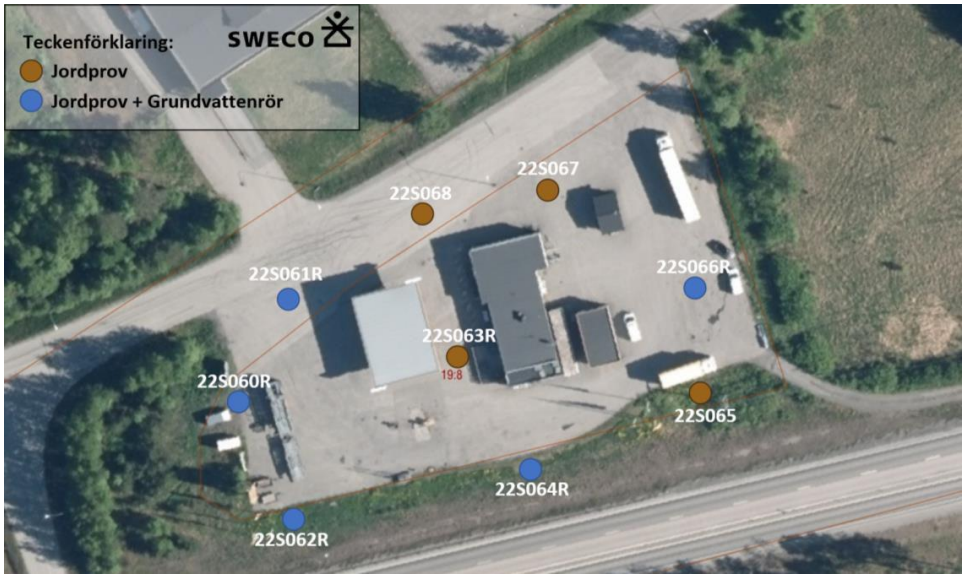
I planområdets västra del är en befintlig drivmedelsstation belägen. Då marken kring drivmedelsstationen kan vara förorenad har flertalet undersökningar gjorts av platsen.

En MIFO-fas 1-inventering från 2005 klassificerade området som riskklass 2 ("stor risk") på grund av alifatiska och aromatiska kolväten. Vid en miljökontroll 2012 påträffades och sanerades petroleumförorenade massor efter ett läckage vid bensinpumparna, man misstänkte då att föroreningen kunnat sprida sig till djupare lager. 2020 utförde Sweco en markmiljöundersökning vars resultat visade att inga halter av metaller, BTEX, petroleumprodukter/olja, PAH eller PFAS överskred Naturvårdsverkets eller SGU:s riktvärden för varken jord eller grundvatten. Slutsatsen från denna undersökning var därmed att de

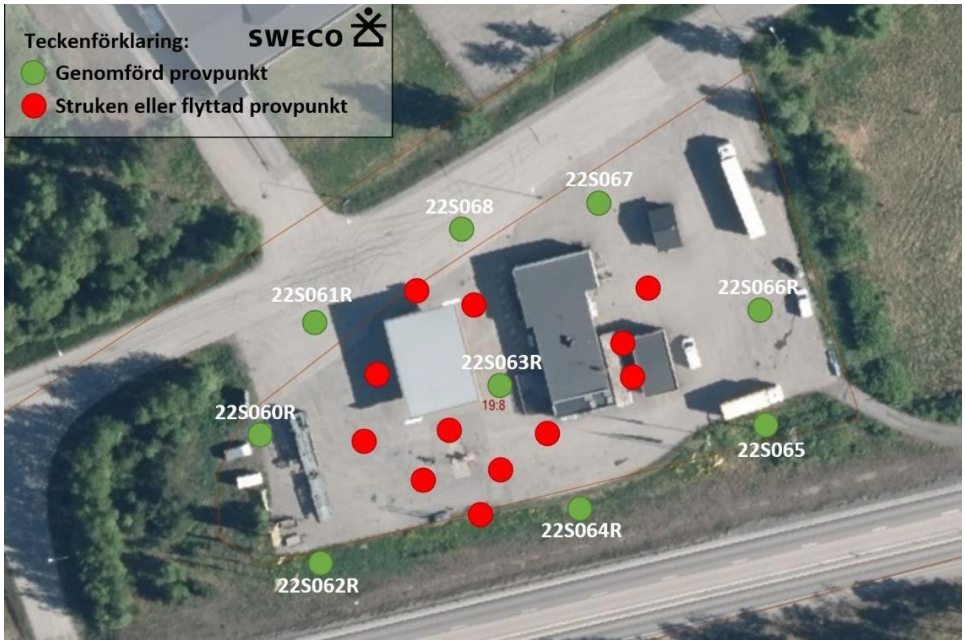
tidigare konstaterade föroreningarna inte längre utgör en risk över gällande riktvärden för mark- och grundvattenmiljön.

Inom ramen för arbetet med Norrbotniabanan har en mer detaljerad markmiljöundersökning för drivmedelsstationen (Sweco, 2024a) utförts på uppdrag av Trafikverket. Analysresultatet av jordprovtagningen från denna utredning visar inte på några halter som överskrider naturvårdsverkets generella riktvärden för MKM eller Trafikverkets platsspecifika riktvärden.

I figurerna nedan redovisas provpunkter för jord och grundvattenprovtagningen samt hur punkterna från ursprunglig provtagningsplan har behövts ändras till följd av den osäkra lokaliseringen av ledning och cisterner i marken

Figur 30. Illustration av provpunkter för jord och grundvattenprovtagningen. Blå cirklar beskriver punkter där jordprov uttagits och grundvattenrör satts. Orangea cirklar beskriver punkter där enbart jordprover uttagits. Källa: Sweco.

Figur 31. Illustration över hur punkterna från ursprunglig provtagningsplan har behövts ändras till följd av den osäkra lokaliseringen av ledning och cisterner i marken. Röda cirklar beskriver strukna eller flyttade provpunkter och gröns cirklar beskriver genomförda provpunkter. Källa: Sweco.

I provpunkten 22S061R på nivån 0,5–1 m uppmättes en halt av tyngre alifatiska kolväten (C16-C35) över KM. Vidare har majoriteten av jordproverna halter av PAH-M och alifater (C16-C35) över rapporteringsgräns, dock under KM.

I tre av provpunkterna påträffades halter av PFAS över rapporteringsgräns, dock under det preliminära riktvärdet från SGI. I provpunkt 22S066R påträffades en halt av barium över KM på nivån 0–0,5m.

Grundvattenproverna uppvisade halter avseende aromater, alifater, PAH och BETX under rapporteringsgränsen. I röret 22S066R uppmättes en halt av MTBE (metyl-tert-butyleter) över rapporteringsgräns, dock under samtliga riktvärden från SPI.

Prover från båda grundvattenrören visade en pH-nivå som enligt SGU:s tillståndsklassning är nivå 5 (mycket starkt påverkat). Vidare uppmättes en halt av nickel och zink i röret 22S066R som enligt tillståndsklassningen, är en hög halt, klass 4.

Samtliga av SPI:s riktvärden underskrids för de analyserade ämnena för respektive grundvattenrör.

Utifrån resultatet av utförda analyser finns inga indikationer på en oacceptabel nivå av föroreningar utifrån den planerade markanvändningen. Dock kunde många av de planerade provpunkterna inte provtas på grund av saknad av kännedom om kablar och cisterner i marken. Som en följd av detta går endast de provtagna delarna av området bedömas.

Föroreningar från övriga närliggande verksamheter

Norr om planområdet finns ett verksamhetsområde där det bedrivs snickeri som tillverkar specialanpassade inredningslösningar. Området är utpekad som potentiellt förorenat, men ingen inventering och riskklassning har ännu gjorts. Nord väst om planområdet är Sävar brandstation belägen. Liksom verksamhetsområde är brandstationens fastighet utpekad som ett potentiellt förorenat område, men ingen inventering och riskklassning har ännu gjorts.

Sweco har inom ramen för uppdraget av markmiljöundersökning för drivmedelsstationen (Sweco, 2024a) gjort en teoretisk bedömning av risken för att externa föroreningar från verksamheter utanför planområdets spridits till planområdet. Bedömningen har utgått från generell kunskap om vilka ämnen som normalt används vid brandstation och snickeri. Från snickeriet har bedömningen gjorts att potentiella föroreningar främst kan röra sig om ämnen som har använd för ytbehandling av trä samt metaller och petroleumkolväten. För brandstationen har bedömningen gjorts att potentiella föroreningar från verksamheten består främst av PFAS, petroleumkolväten och andra kemikalier som används i driften.

I markundersökningen för drivmedelsstationen (Sweco, 2024a) analyserades:

- metaller, BTEX, petroleumprodukter/olja, PAH i jord
- metaller, BTEX, alifater, aromater, PAH, PFAS pH, klorid och konduktivitet i grundvatten
- arsenik och tungmetaller

Resultatet från analyserna visade på att det inte finns någon anledning att misstänka att planområdet påverkats av föroreningar från snickeri eller brandstationen.

Klorerade alifater, vanligt förekommande i rengörings-, avfettnings- och lösningsmedel, har inte analyserats. Sweco bedömer dock att en omfattande förorening med dessa ämnen skulle ha visat sig genom förhöjda halter av övriga analyserade parametrar.

Med utgångspunkt i bedömningen av möjliga föroreningar från snickeri och brandstationen, tillsammans med analysresultaten från markundersökningen vid drivmedelsstationen, bedöms ytterligare provtagningar inom planområdet inte vara nödvändiga för att säkerställa markens lämplighet för exploatering enligt detaljplanen.

Radon

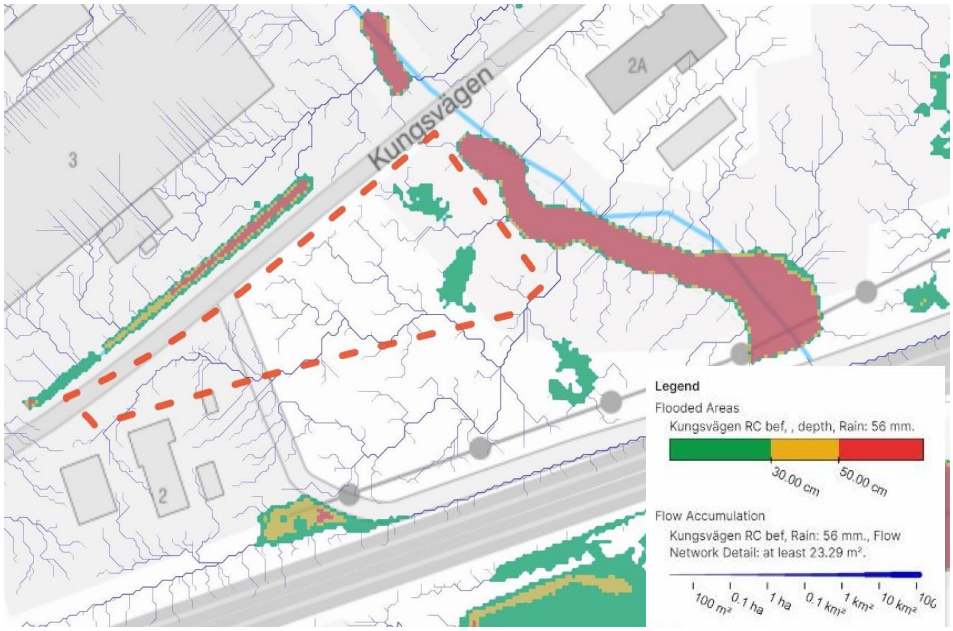
Radon är en radioaktiv gas som bildas naturligt i berggrunden och läcker till i mark och grundvatten. Beroende på markens genomsläpplighet och husgrundens täthet kan radon sippra in i hus och skapa en ohälsosam inomhusmiljö. Oavsett typ av riskområde för markradon är det viktigt att husgrunder utförs med tillräcklig täthet.

Enligt kommunal kartering utgör planområdet normalriskområde för markradon.

Risk för översvämning

På uppdrag av Umeå kommun har en dagvattenutredning (WSP, 2025a) tagits fram tagits fram för stationsområdet, som utgör en del av planområdet. Som en del av utredningen har befintliga flödesvägar samt avrinningsområden identifierats. Nedan redovisas en översiktlig lågpunktsanalys för befintlig situation utan planerade förändringar av Kungsvägen. Grön färg markerar ett vattendjup på 0–30 cm, gul färg markerar ett vattendjup på 30–50 cm och röd färg markerar ett vattendjup på över 50 cm. Det största modellerade vattendjupet inom planområdet är på ca 15 cm och centralt i den östra delen av området. Planområdet är markerat med en rödstreckad linje.

Enligt analysen påverkas risken för översvämning och instängda områden främst där Öxbäcken passerar under Kungsvägen.

Figur 32. Översiktlig lågpunktsanalys för befintlig situation utan planerade förändringar av Kungsvägen. Grön färg markerar ett vattendjup på 0–30 cm, gul färg ett vattendjup på 30–50 cm och röd färg ett vattendjup på över 50 cm. Källa: WSP.

Risk för ras, skred och erosion

Enligt kommunal kartering finns det risk för erosion i anslutning till Öxbäcken och Sävarån.

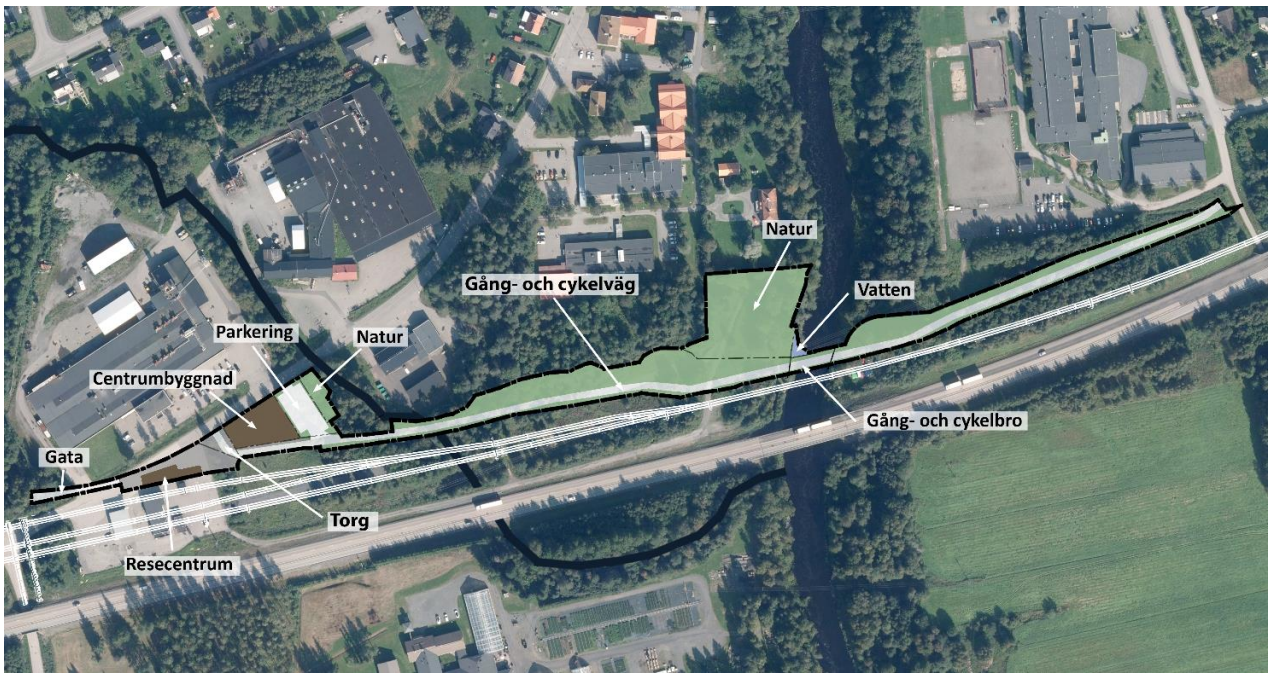
Förändringar och konsekvenser

Mark- och vattenanvändning

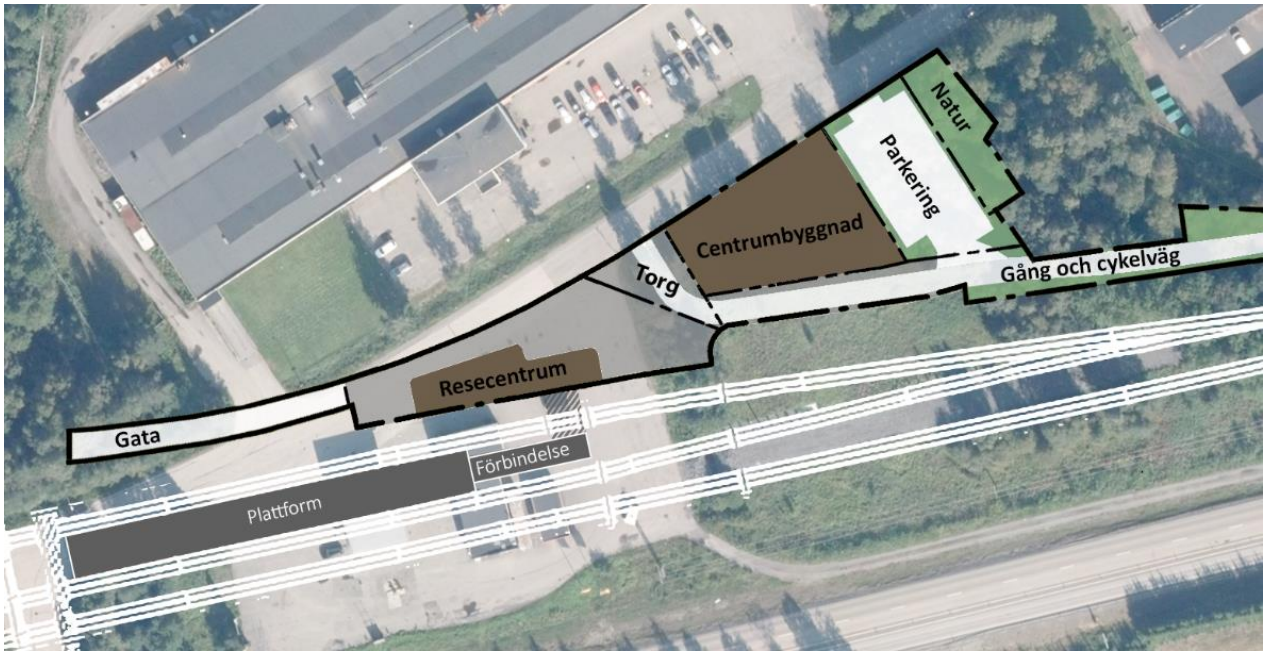
Syftet med detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar. Syftet är också att anlägga en ny gång- och cykelväg med bro över Sävarån, för att sammankoppla resecentrum och östra Sävar. Detaljplanen är tänkt att förbättra möjligheterna för hållbart resande till och från Sävar genom kollektivtrafik (buss och tåg) samt inom Sävar tätort (gång och cykel). Det nya resecentrumet planeras förses med en torgyta och en möjlighet att uppföra kontors- eller handelsbyggnad som kompletterar serviceutbudet.

Detaljplanen möjliggör för:

- **[T_1]** Resecentrum **–** i sydväst i anslutning till planerad järnvägsplattform.
- **[C]** Centrumbyggnad **-** öster om resecentrumet i anslutning till Kungsvägen
- **[TORG]** - mellan resecentrumet och centrumbyggnaden
- **[P]** Parkering – Öster on centrumbyggnaden
- **[GATA]** – Gata längst i öster som kommer ingå i nya Kungsvägen
- **[$GATA_1$]** – Gång och cykelväg som även möjliggör för servicetrafik mellan resecentrum och Sävar skola. Delar av cykelvägen kommer underbyggas med järnvägsfundament.
- **[(GATA)] -** Gång och cykelväg över Sävaråns vattenfåra, i form av en bro
- **[NATUR]** – Naturmark
- **[W]** Vattenområde – Sävaråns vattenfåra
- **[(W)]** Vattenområde – Sävaråns vattenfåra under planerad gång- och cykelbro

Figur 33. Illustration som redovisar detaljplanen i sin helhet.

Figur 34. Illustrationer som redovisar en förstorad bild över stationsområdet.

Detaljplanen möjliggör för ett resecentrum **[T_1]** i anslutning till tågstationen för Norrbotniabanan. Användningen avser utöver en resecentrumbyggnad alla de byggnader och anläggningar som kan behövas både för verksamhetens drift och för service till resenärer. Detta inkluderar butiker, resebyråer och liknande som ger service åt resenärer. Detaljplanen möjliggör en byggnadsarea för resecentrum på 500 m^2 **[e].** Syftet med att begränsa resecentrumets byggnadsarea är att möjliggöra för ytor för cykelparkering samt en utveckling av planlagt **[TORG]** som sammanbinder byggnaderna inom området.

Totalhöjden för resecentrum begränsas i detaljplanen till 6,1 meter **[h_2]**. Totalhöjd är definierat som avstånd från den medelnivå som marken har invid byggnadsverket, eller i planbestämmelsen angivet plan, till högsta punkten på byggnadsverket. Här inkluderas till exempel skorstenar, antenner, master och hisschakt. Bestämmelsen möjliggör för att resecentrumet höjd kan samstämma med planerad stödmur för järnvägen. Regleringen säkerställer även att servicepersonal kan vistas på resecentrumets tak för exempelvis reparationsåtgärder utan att säkerhetsavstånd till närliggande ledningar för tågspåret överskrids.

Av utrymmesskäl är det sannolikt ej möjligt att inrymma en kommersiell verksamhet inom området planlagt för resecentrum även om detaljplanen möjliggör för detta. För att bidra med service till resenärer möjliggör detaljplanen en byggnad med centrumverksamhet **[C]**. Med användningen centrum avses all sådan verksamhet som behöver ligga centralt eller på annat sätt ska vara lätt att nå för många människor. I centrum ingår till exempel butiker, restauranger, kontor, gym, bibliotek, banker, apotek, föreningslokaler, hotell och vandrarhem. Utöver ett serviceutbud skapar centrumbyggnaden en platsbildning kring resecentrumet samt kan bidra närvaro och trygghet.

Detaljplanen möjliggör för en byggnad i tre våningar genom att reglera högsta totalhöjd till 17 meter **[h_1]** samt antalet våningar **[f_1]**. Syftet med bestämmelserna är att med en generös

totalhöjd möjliggöra för en flexibilitet i takkonstruktion samt konstruktionsmaterial utan att fler än tre våningar kan byggas. Begränsat utrymme för parkering samt bullersituationen gör att fler än tre våningar inte är lämpligt på platsen.

Stads- och landskapsbild

Detaljplanen etablerar en ny nod i Sävar, vilket är en del av den övergripande omvandlingen som beskrivs i översiktsplanen för Sävar. Denna omvandling innefattar nya bebyggelseområden, förändrade gaturum och förbättrade kopplingar inom och genom samhället. Planområdet är beläget i anslutning till ett befintligt verksamhetsområde som i den fördjupade översiktsplanen för Sävar är utpekat som ett omvandlingsområde för bostäder med hög täthet, blandat med verksamheter i en kvartersstruktur. Detaljplanen har därför anpassats för att harmonisera med både den kommande nya bebyggelsen och den befintliga bebyggelsen i området. Påverkan från Norrbotniabanan som förändrar topografin i anslutning till planområdet har behandlats inom ramen för järnvägsplanen.

Detaljplanen innebär även att en **[(bro)]** anläggs över Sävarån för att möjliggöra en gång och cykelväg till Sävar skola. Den planerade bron är lokaliserade fyra meter norr om den kommande järnvägsbron för Norrbotniabanan. Båda broarna ligger intill och parallellt med existerande visuell barriär som utgörs av passagen av E4 över Sävarån.

I rapporten *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån* (Sweco, 2024b) har gång- och cykelbrons påverkan på landskapet beskrivits och bedömts. En sammanfattning av rapportens innehåll presenteras nedan.

För att säkerställa en robust konstruktion med lågt underhåll har flera brotyper och konstruktionsalternativ analyserats för både järnvägsbron och gång- och cykelbron. Utöver teknisk hållbarhet har även konstruktionens klimatpåverkan och estetiska kvaliteter varit avgörande faktorer i valet. För järnvägsbron har man valt en spännarmerad balkbro i betong, med balken ihopgjuten med pelare vid mellanstöden. För att uppnå en sammanhållen gestaltning med järnvägsbron och minska framtida underhåll, har även gång- och cykelbron utformats som en spännarmerad betongbalkbro. Gestaltningen av gång- och cykelbron kommer till stor del att styras av den intilliggande järnvägsbron.

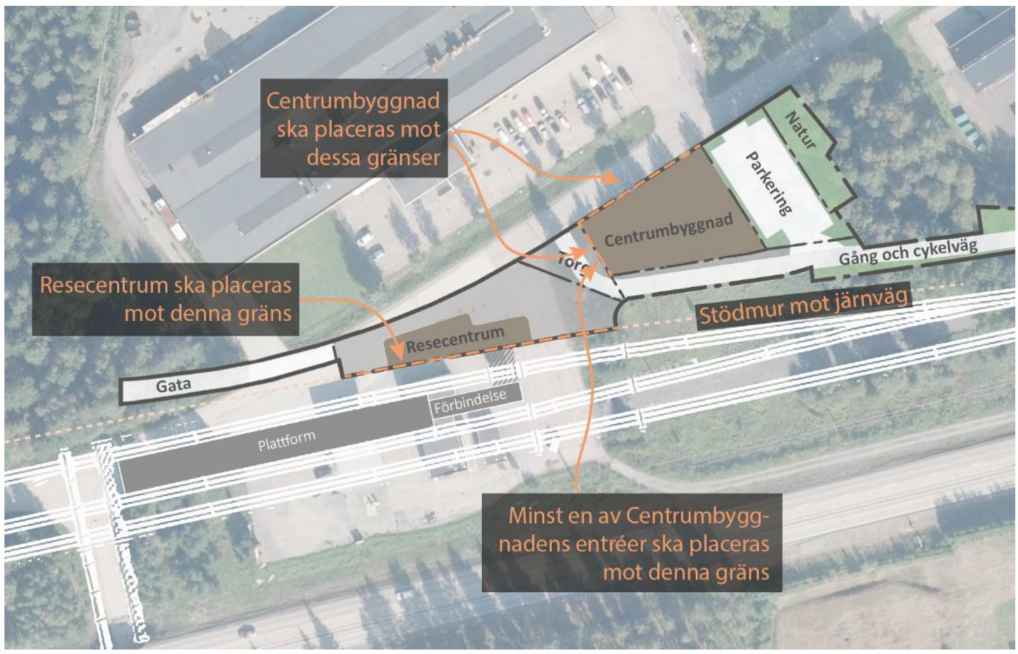
Med målet att integreras positivt i landskapet och stadsmiljön utformas gång- och cykelbron för att visuellt harmoniera med omgivningen. Den nya strandkanten kommer att likna den befintliga, och avbaningsmassor planeras återföras på brokoner (slänter vid landfästen) samt på anslutande slänter vid och mellan broarna. Detta syftar till att möjliggöra en naturlig återetablering av strandvegetation. Ytan under gång- och cykelbron, som befinner sig i regnskugga, anläggs med natursten. Brostöden placeras brett isär för att förbättra kopplingarna längs Sävaråns strandkanter, och inga brostöd förekommer i själva vattenfåran. Inga specifika skyddsåtgärder är planerade med avseende på landskapsbilden vid Sävarån. Även om siktlinjerna längs Sävarån tillfälligt påverkas av byggskedets anläggningar, bedöms de bestående konsekvenserna för landskapsbilden sammantaget bli försumbara eftersom påverkan är tillfällig.

Sammanfattningsvis innebär detaljplanen en omvandling av området, i enlighet med översiktsplanen, från ett obebyggt naturområde intill E4:an till en ny central punkt och entré för Sävar. Resecentrum och den planerade centrumbyggnaden skapar tillsammans en attraktiv och trygg plats, vilket i framtiden kan länka samman befintlig bebyggelse med nya utvecklingsområden söder om E4:an. Den nya gång- och cykelvägen med bron över Sävarån bidrar till ökad sammanhållning inom Sävar. Dessutom möjliggör den pågående ombyggnationen av Kungsvägen att planområdet integreras i ett viktigt huvudstråk, vilket ger potential för ett levande centrumstråk med bostäder och verksamheter.

Byggnadskultur och gestaltning

Detaljplanen reglerar resecentrumets placering i anslutning till kommande tågspår och perrong med bestämmelsen *Byggnad ska placeras med fasad i planområdesgräns i söder* **[p_2]**. Detta säkerställer torgets platsbildning samt att inga otrygga miljöer skapas mellan resecentrumet och spåren.

För att ytterligare säkerställa platsbildningen reglerar detaljplanen att *centrumbyggnaden ska placeras med fasad i egenskapsgräns mot Kungsvägen och TORG* **[p_1]**. Detta säkerställer också att centrumbyggnaden placeras på ett sådant sätt att byggnaden tydligt relaterar till Kungsvägen samt torget, och uppfyller sitt syfte med att skapa närvaro. Med samma syfte som ovan reglerar detaljplanen att centrumbyggnaden ska ha minst en entré mot torget **[b]**.

Figur 35. Illustration som redovisar detaljplanens placerings- och utfromningsbestämmelser.

Som ett komplemet till detaljplanen har ett PM för gestaltning (Umeå kommun, 2025) tagits fram. PM:et redovisar gestaltningsprinciper för stationsområdet i Sävar och ska ligga till grund för kommande markanvisning, bygglovsprövning samt gestaltnings- och projekteringsarbete. Principerna syftar till att skapa en sammanhållen arkitektonisk helhet av hög kvalitet som kopplar an till angränsande kvarter och områden. PM:et ska även fungera som stöd vid den allmänna platsens projektering.

Nedan sammanfattas dom gestaltningsprinciper för området som redovisas i detta PM:

- **Centrumstråk:** Omvandling av Kungsvägen till en stadsgata med bostäder, verksamheter och ett nytt stråk mellan Sävar Centrum och Stationsområdet.
- **Trygghet:** Utformning av ett tryggt och välkomnande område med fokus på social trygghet, särskilt för barn och unga. Principer för ökad trygghet inkluderar god belysning, insyn, aktivitet dygnet runt och tydlig skyltning.
- **Centrumbyggnaden:** Syftar till att stärka platsens attraktivitet genom service och ökad närvaro av människor.
- **Etapputbyggnad:** Exploateringen sker etappvis, med resecentrumbyggnaden planerad före centrumbyggnaden.
- **Material och Färg:** Hållbara och estetiskt tilltalande material med en färgskala baserad på Sävars kulturhistoriska värden och omgivande miljö.
- **Fasader och Tak:** Användning av trä och glas, med beaktande av brandspridningsrisker. Taklandskapet ska harmoniera med befintlig struktur eller tillföra nya kvaliteter.
- **Skala:** Byggnadernas skala ska förhålla sig till både befintlig bebyggelse och framtida utveckling, med en gradvis övergång från småskaligt till potentiellt högre bebyggelse.
- **Allmänna Platser:** Utformning av ett attraktivt centrumstråk med gång- och cykelvägar, torg och busshållplatser för att främja hållbart resande och tillgänglighet.

Kulturmiljö

Detaljplanen innebär att delar av den av kommunen utpekade kulturmiljön planläggs som **[NATUR]**, **[GATA$_1$]**, **[(GATA)]**, **[(bro)]** samt vattenområde **[W]**, **[(W)].** Den planerade gång- och cykelbron tangerar området med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse norr om E4:an i Sävar. Gång- och cykelbrons påverkan på kulturmiljön har utretts och bedömts i rapporten *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån* (Sweco, 2024b).

Sammantaget bedöms ingen kulturhistoriskt värdefull bebyggelse påverkas av detaljplanen. Bedömningen har även gjorts att de byggrätter som detaljplanen möjliggör inte påverkar vare sig utpekad värdefull bebyggelse eller kulturmiljöns läsbarhet. Detta grundas på att det befintliga verksamhetsområdet, brandstationen och vårdcentralen separerar det nya stationsområdet från den utpekade kulturmiljön i Sävar.

Den planerade gång- och cykelbron bedöms inte heller försämra läsbarheten eller de utpekade områdets kulturvärden, eftersom hela det relevanta kulturmiljöområdet ligger norr om bron. I övrigt medför anläggandet av bron inga effekter på kända fornlämningar eller andra kulturhistoriska, skyddade eller utpekade områden.

Vid anläggandet av gång- och cykelbron planeras följande skyddsåtgärder vidtas för kulturmiljön:

- Påträffas en tidigare icke känd fornlämning, kulturlager eller fynd i samband med markarbeten ska arbetet omedelbart avbrytas i enlighet med 2 kap. 10 § kulturmiljölagen. Kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet där upptäckten anmäls.

Fornlämningar

Detaljplanen bedöms ej påverka befintliga fornlämningar då dessa är belägna utanför planområdet. De skyddsåtgärder som planeras vidtas vid anläggandet av den nya gång- och cykelbron, beskrivet i avsnittet om kulturmiljö ovan, gäller även för hela planområdet.

Naturmiljö

Detaljplanen innebär att oexploaterade ytor i form av skogs-och ängsmark kommer att tas i anspråk för resecentrumområde samt cykelväg. Utöver detta innebär detaljplanen en förändrad markanvändning vid Öxbäcken och Sävarån.

Över Sävarån kommer en gång- och cykelbro anläggas av Trafikverket. Denna bro, som anläggs i anslutning till en planerad järnvägsbro, kommer att innebära schaktarbeten inom vattenområdet och intrång i Natura 2000-området Sävarån. Anläggandet av broarna är tillståndspliktigt enligt 11 kap miljöbalken samt 7 kap 28a § miljöbalken. Trafikverket kommer därmed att ansöka om en samlad prövning för både vattenverksamhet och intrång i Natura 2000-område. Som underlag i tillståndsprövningen har en miljökonsekvensbeskrivning för broarna (Sweco, 2024b) tagits fram på uppdrag av Trafikverket. Denna miljökonsekvensbeskrivning har även legat till grund för bedömningar av påverkan på naturmiljön till följd av detaljplanen.

Påverkan har bedömts vara som störst under byggskedet och anläggningstid och minska under drifttid. De miljökvalitetsnormer som bedömts vara relevanta för konsekvensbedömningen är de för ytvattenförekomster.

Öxbäcken

I planområdets södra del möjliggör Norrbotniabanans kulvertering av Öxbäcken att en ny gång- och cykelväg ryms vid släntfoten av slänt från järnvägen. Detaljplanen innebär att denna del av Öxbäcken planläggs som **[GATA$_1$]**.

Detaljplanen innebär även att en del av slänten mot Kungsvägen samt parkeringen planläggs som **[NATUR]** med utformningsbestämmelsen **[erosionsskydd]**. Erosionsskydd kommer behöva uppföras inom detta område för att säkerställa markstabilitet för Kungsvägen samt parkeringsytan inom planområdet. Erosionsskyddets ytliga lager ska utformas för att efterlikna bäckens naturliga strandzon och underlätta för återetablering av flerskiktad lövskogsvegetation.

Sävarån

Detaljplanen innebär anläggandet av en ny gång- och cykelväg mellan det nya resecentrumet och Sävar skola. I och med detta planläggs en gång och cykelbro över Sävarån. Detaljplanen innebär därmed en förändrad markanvändning vid strandkanterna samt inom vattenområdet för Sävarån. Detaljplanen innebär att Sävaråns vattenfåra planläggs med användningen

Vattenområde **[W]**. Bestämmelsen säkerställer att Sävaråns karaktär som ett öppet vattendrag bibehålls. Vid gång- och cykelbron är bestämmelsen avgränsad vertikalt uppåt till strandkanten, +2 meter över angivet nollplan, för att möjliggöra för den ovanliggande bron **[(W)]**.

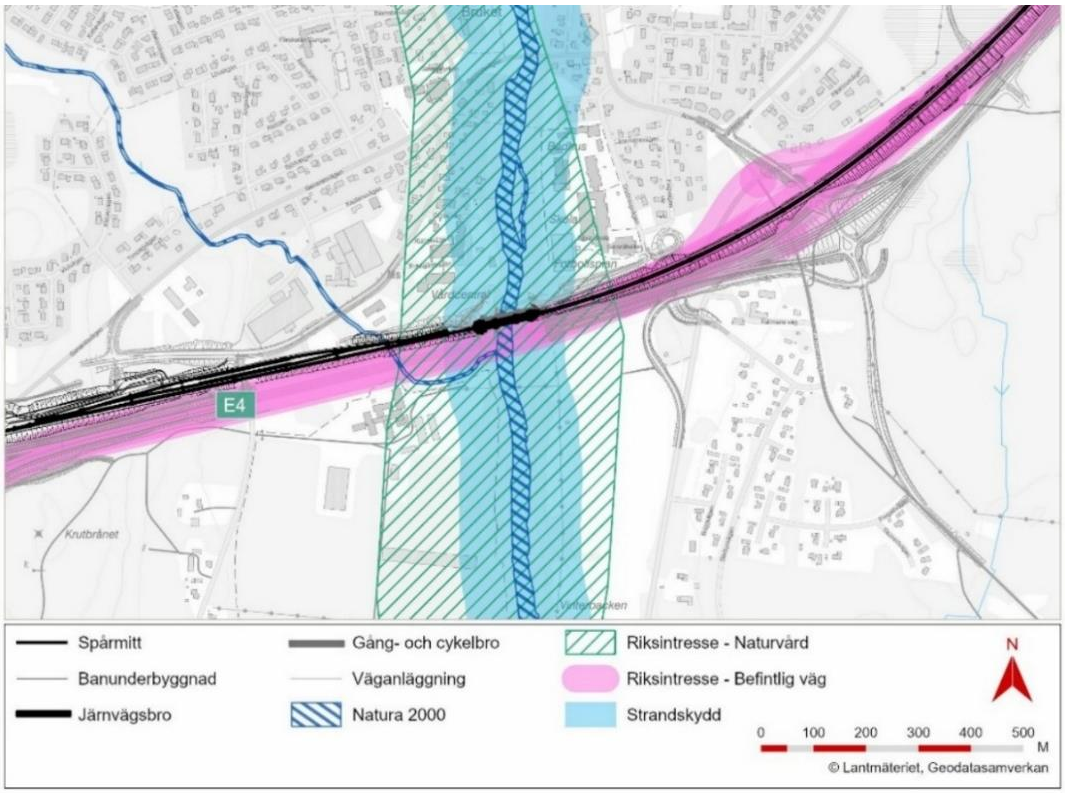
Då detaljplanen utgår från höjdsystemet RH 2000 (Rikets Höjdsystem 2000) refererar bestämmelsen till nollplanet i RH 2000, vilket är det geoidbaserade höjdsystemets referensnivå – ungefär motsvarande medelvattennivån i Östersjön.

Den planerade järnvägen medför också anläggande av en järnvägsbro över Sävarån. Dom båda broarna planeras bli ca 110 meter långa samt anläggas ca 4 meter ifrån varandra.

Nedan presenteras en mer detaljerad bild av broarnas potentiella påverkan på naturmiljön. Det är viktigt att notera att de specifika anläggningsmetoderna som beskrivs kan komma att justeras, eftersom genomförandet av broarna regleras av kommande tillstånd från mark- och miljödomstolen. Syftet med denna redovisning är därmed att demonstrera att detaljplanen, inklusive den planerade gång- och cykelbron, kan förverkligas utan oacceptabel påverkan på Natura 2000-området samt miljökvalitetsnormen för vatten.

Figur 36. Fotomontage under ny järnvägsbro med vy uppströms Sävarån. Ny gång- och cykelbro är illustrerad i bakgrunden.

Figur 37. Karta över riksintressen samt skyddade områden.

Bro över Sävarån

De planerade broarna vid Sävarån blir ett permanent inslag som förändrar den befintliga strandzonen/strandkanten under broarna. Broarna byggs parallellt med passagen av E4 över Sävarån.

Under anläggningsskedet planeras följande arbete för byggnation av broarna:

Arbetsmoment	Beskrivning av arbetsmoment
Tillfälliga anläggningar	Anläggande av tillfälliga anläggningar. Dessa består bland annat av byggvägar, etableringsytor och en pålbrygga under respektive planerad bro.
Förberedelse av grundläggning	Förberedelse inför anläggande av brofundament och -stöd. Detta inkluderar anläggning av tätspont, schakt för brostöd och tillfällig grundvattenbortledning.
Rivning	Rivning av glacis och eventuell rivning av fundament från gammal vägbro.
Grundläggning	Grundläggning av nya brofundament och bottenplattor.
Brooverbyggand	Anläggande av brooverbyggnad.

Skadeförebyggande åtgärder	Anläggande av skadeförebyggande åtgärder. Dessa innefattar bland annat: anläggning av erosionsskydd i slänterna intill brostöden, installation av ytavlopp för att avvattna gång- och cykelbanan och järnvägen samt byggnation av bullerskyddaskärmar.
Miljöanpassningar	Miljöanpassningar, som exempelvis anläggning av faunapassage som tillåter passage för större däggdjur och människor på respektive sida av Sävarån.
Återställning	Återställning av marken omkring den nya anläggningen.

Fyllning i vattenområde

Broarna innebär fyllning i befintligt vattenområde. Faunapassage, grusväg på västra sidan av vattendraget, erosionsskydd samt delar av östra brokonan placeras inom vattenområdet. Erosionsskydd anläggs vid brostöd närmast vattendraget samt mellan brostöden för respektive bro (järnväg och gång- och cykelbro).

Erosionsskydd anläggs för att skydda brokonstruktion och grundläggning mot erosion från strömmande vatten. Erosionsskyddet sträcker sig 3 meter utanför släntfot. Detta arbetsmoment utgör fyllning i vattenområde och arbete i Natura 2000-område och är därmed en tillståndspliktig verksamhet. Samtliga brostöd hamnar inom vattenområde men utanför vad som normalt täcks av vatten. Samtliga brostöd kommer att grundläggas i torrhet.

Tillfällig grundvattenbortledning vid brostöd

Samtliga brostöd grundläggs i torrhet och kräver en tillfällig grundvattenbortledning. För att möjliggöra grundläggningsarbetet anläggs spont vid brostöd närmast vattendraget för att minska risken för påverkan på vattendraget, minimera vatteninträngning i schaktgropen samt säkerställa markstabiliteten mot vattendraget. Den tillfälliga avsänkningen av grundvatten utförs innanför tätspont till lägsta schaktbotten som länshålls från lågpunkter på den nivån. Grundvattennivån bedöms följa Sävaråns ytnivå, varför länshållningen bedöms medföra en högst begränsad grundvattensänkning i omgivningen. För att leda bort länshållningsvattnet från sponter under byggskedet installeras pumpgropar vid lågpunkter. Vattnet renas därefter från suspenderade partiklar genom klarning, översilning eller dylik åtgärd. Det finns inte skäl att anta att länshållningsvattnet är förorenat, men läckage av oljor eller bränslen innebär en potentiell risk i anläggningsskedet. Vid misstanke om förorening av länshållningsvattnet ska vattenprover uttas och analyseras inför beslut om fortsatt hantering eller eventuellt tillfälligt stopp. Efter byggskedet tas sponten bort eller lämnas kvar för sittande spont. För stöd längre ifrån vattendraget kan öppna schakter utföras utan spont.

Tillfälliga anordningar

För att stödja formställningen över Sävarån samt för att möjliggöra transporter över ån utan att påverka väg E4, behöver en pålbrygga för respektive bro anläggas i ån. Pålar slås ner till fast friktionsjord, på träpålarna monteras stålbalkar, först tvärgående och ovanpå dem

längsgående, och överst läggs stockmattor. Antalet träpålar i vattenområdet bedöms till ca 150 stycken. Efter anläggningsskedet kommer pålarna kapas eller knäckas i höjd med åbotten. Denna pålbrygga innebär arbete inom Sävaråns vattenområde och Natura 2000-område och utgör därför tillståndspliktig verksamhet.

Miljöeffekter, inarbetade åtgärder och miljökonsekvenser

Vattendrag/ytvatten

I byggskedet placeras en pålbrygga i vattendraget. Pålbryggans pålar bedöms inte medföra någon dämmande funktion av vattennivåerna i Sävarån. I slutet av byggskedet knäcks eller kapas pålarna av i nivå med Sävaråns botten, för att inte sticka upp. Detta medför en tillfällig negativ påverkan, men bedöms inte medföra betydande negativa miljöeffekter. Området är också avgränsat och den lokala påverkan bedöms inte påverka Sävaråns rika och varierande lopp i bygg- eller i driftskedet.

Inga permanenta brodelar placeras direkt i vattendraget vid normala flöden. Brostöden närmast Sävarån kommer stå i vattenlinjen vid högvatten och högre. Faunapassage, grusväg på västra sidan av vattendraget, erosionsskydd samt del av östra brokonan placeras inom vattenområdet. Erosionsskyddens utbredning i vattenområdet innebär en inverkan på bottenförhållandena, framför allt under byggskedet. Erosionsskydd kommer att anpassas med natursten för att efterlikna naturliga förhållanden, återskapa livsmiljöer och möjliggöra återetablering av förekommande värden. Erosionsskydden är utformade enligt krav i TK GEO för konsekvensklass 3 och en optimering kommer att ses över för att minska dess utbredning i vattendraget.

Anläggande av broarna innebär en mindre utfyllnad i vattenområdet, i syfte att stabilisera brofundamenten. Utfyllnaden i vattendraget bedöms ha en marginell påverkan på flödet. Det finns risk att utfyllnaden medför en viss, lokal dämning precis uppströms brostöden vid högre återkomsttider. Broarna bedöms inte ge några konsekvenser på uppströmsliggande konstruktioner och fastigheter. Denna bedömning baseras på höjdskillnad (Lantmäteriets nationella höjdmodell) mellan vattennivån vid den nya broanläggningen och närmst uppströmsliggande bro samt närliggande byggnader. Planerad verksamhet bedöms sammantaget inte på ett betydande sätt att påverka Sävaråns vattenföring, vattennivå eller vattenhastighet i driftskedet.

Broarna är utrustade med ytvattenavlopp för att avvattna gång- och cykelbanan och järnvägen. Dagvattnet leds från avloppen via bropelarna indirekt ner till Sävarån via strandkant men även direkt ner i ån.

Följande skyddsåtgärder är planerade med avseende på ytvatten vid Sävarån:

- För bortledning av länshållningsvatten från spontgrop installeras pumpgropar i lågpunkterna. Vid avledning av länshållningsvatten ska reningssteg för suspenderade partiklar ske genom klarning, översilning eller dylik åtgärd.
- Vid misstanke om förorening av länshållningsvattnet ska vattenprover uttas och analyseras inför beslut om fortsatt hantering.
- Länshållningsvatten under byggtid ska, vid behov, renas med avseende på olja samt pH-justeras.

Konsekvenserna av påverkan från pålbrygga och anläggande av erosionsskydden i byggskedet bedöms bli liten negativ. Konsekvenserna av planerade broar i driftskedet bedöms bli obetydliga.

Naturmiljö

Den planerade järnvägen medför en påverkan på naturmiljö i byggskedet. Detta då mark tas i anspråk, vilket påverkar det identifierade naturvärdesobjektet med högt naturvärde (naturvärdesklass 2). Strandvegetation tas bort lokalt, på ett område om ca 100 meter omkring läget för planerade broar. Mark tas bland annat i anspråk omkring brostöden för anläggande av brostöd och erosionsskydd.

Länshållningsvattnet från sponter kommer att renas från suspenderade partiklar genom klarning, översilning eller dylik åtgärd. Det finns inte skäl att anta att länshållningsvattnet är förorenat, men läckage av oljor eller bränslen innebär en risk i anläggningsskedet. Det kan också finnas en risk för erosion vid oskyddad mark. Sammanfattningsvis bedöms en negativ påverkan kunna uppstå lokalt i byggskedet.

I driftskedet bedöms strandvegetation ha kunnat återetableras på platser där det inte anlagts erosionsskydd eller brostöd. Vattenmiljön som tas i anspråk av pålbryggan bedöms också medföra permanent påverkan på bottenytan. I övrigt bedöms ingen påverkan i driftskedet. Sammantaget bedöms planerade broar medföra att en liten negativ effekt i driftskedet.

Följande skyddsåtgärder är planerade med avseende på naturmiljön vid Sävarån:

- Försiktighetsåtgärder kommer att vidtas för att spara fröbank och rötter i strandzonen vid vattendrag för snabb återetablering av vegetation som binder jorden.
- Avbaningsmassor ska sparas och användas för återställning av arbetsområden nära vattendragen för att främja en snabb återväxt av strandvegetation.
- Jordmassor med risk för innehåll av fröer och växtdelar från invasiva arter återanvänds ej utan hanteras enligt de hanteringsåtgärder som finns nationellt gällande invasiva arter.
- De ytliga lagren av erosionsskydd i Sävarån ska utformas och anpassas för att efterlikna naturligt bottenmaterial och strandzon.

Med de planerade skyddsåtgärderna bedöms en viss negativ påverkan i vattendraget kunna uppstå lokalt och under en begränsad tid. Den del av strandzonen som tas i anspråk under byggskedet innefattas av försiktighetsåtgärder, vilket minskar risken för permanent negativ påverkan. Vattenmiljön som tas i anspråk av pålbryggan bedöms medföra permanent påverkan på bottenytan på berörd plats. I driftskedet bedöms strandzonens vegetation till viss del vara återetablerad och medför därför små negativa konsekvenser. En liten negativ konsekvens bedöms för vattenmiljön under driftskedet på grund av pålbryggans utbredning. Konsekvenserna bedöms som liten-måttlig negativ under byggtid och liten negativ i driftskedet.

Djurliv

Planerade strandpassager under broarna bedöms upprätthålla de ekologiska sambanden kring ån. Strandpassagerna skapar även förutsättningar för att öka de ekologiska spridningssambanden på landskapsnivå.

Grävning, pålning i och omkring vatten liksom transporter omkring vattenområdet kan sätta partiklar och sediment i rörelse, vilket kan leda till grumling. Grundläggningsarbetena för brostöden inom vattenområdet kan också medföra grumling. Dessa åtgärder vid byggande av broarna kan dessutom påverka naturmiljön under byggtiden genom förorenande utsläpp och störningar. Denna typ av störning under byggtid bedöms som tillfällig och liten.

Det inventerade lekområdet kommer påverkas av pålbryggan som används i byggskedet. Då pålbrygga används kan undervattensbuller störa fisk kring broarna. Fisk kan även komma att påverkas genom grumlande arbete, då lekbottnar kan sättas igen och täckas över av sediment. Då pålbryggan används under en begränsad tidsperiod och då lekbotten är relativt liten bedöms den planerade verksamheten inte påverka arternas population.

Under anläggningsskedet kan eventuella tillfälliga anläggningar medföra barriäreffekt och försämrad konnektivitet för arter som rör sig längs med vattendraget, så som bäver och fladdermus. Då gång och cykelbron över vattendraget förses med en anpassad, riktad belysning medföra anläggningen en begränsad negativ effekt för fladdermusarter som ogärna flyger i belysta miljöer.

Strandpassager med minst 3 meter bredd anläggs vid Sävarån. De är utformade för att erbjuda tillräckligt breda och höga strandzoner anpassade för större däggdjur.

Följande skyddsåtgärder är planerade med avseende på djurliv vid Sävarån:

- Grumlande arbeten ska ej utföras under perioderna 15 april-15 juni (hänsyn till vårlekande fiskarter) samt 15 september-15 oktober (hänsyn till höstlekande fiskarter).
- Vid behov vidtas åtgärder för att minimera grumling. Siltgardiner eller annan grumlingsbegränsande åtgärd finns då i beredskap för att kunna installeras och på så sätt minska att kraftig grumling sprids vidare i vattenmiljön.
- Passagen över vattendraget ska förses med anpassad belysning för att minimera barriäreffekten av belysningen för nattflygande organismer samtidigt som det skapar trygghet för människor. Då fladdermöss av de flesta arter flyger så skyddat som möjligt längs stråk av träd och buskar ska lågvuxen vegetation under järnvägsbroar återetableras. Utformning av belysning ska ske i samråd med Trafikverkets viltexperter och ekologer.
- Det ska säkerställas att snittytan på pålarna från pålbryggan vid åbotten är jämn för att undvika skada på vattenlevande organismer. Om kvarvarande pålar bedöms medföra en påverkan på lekbotten ska området återställas i samråd med Trafikverkets miljöexpert.

Under byggtiden, då den största negativa påverkan av ovanstående störningar bedöms kunna uppstå för utpekade och typiska arter, vidtas skyddsåtgärder för att minska effekterna av

störningar i vattendraget. Åtgärderna är styrda i tid för att minimera störning under laxens och öringens samt harrens vandrings- och lekperiod. Kvarvarande pålar från pålbryggan kan ha en negativ effekt för lekbotten. Konsekvenserna för djurliv bedöms som liten negativ under bygg- och driftskede.

Kumulativa miljöeffekter

På vardera sida om Sävarån planeras två andra vattenverksamheter till följd av järnvägsplanen. Dessa vattenverksamheter gäller grundvattensänkning vid skärning Sävar Syd och skärning Sävar Norr. Avvattning från Sävar Norr planeras i närheten av Sävarån, men verksamheten planeras utanför vattenområdet. Det kommer även bli aktuellt med ett anmälningsärende för vattenverksamhet för en bantrumma som ska leda Öxbäcken under cykelvägen och järnvägen.

Broarna vid Sävarån bedöms inte medföra några kumulativa effekter gällande grundvattenpåverkan för de intilliggande skärningarna. Broanläggningarna vid Sävarån bedöms enbart ha en lokal och tillfällig effekt på grundvattnet (inom spont) och bidrar därför inte till kumulativa effekter för grundvattennivån.

För ytvatten kan broanläggningarna tillsammans med skärning Sävar Syd och skärning Sävar Norr bidra till kumulativa effekter på vattenkvalitén i samband utsläpp av länshållningsvatten från anläggningsarbetena. Dessa effekter kan minskas något genom inarbetade skydds- och försiktighetsgärder för grumlande arbeten. Efter rening och sedimentation bedöms inga betydande negativa effekter att uppstå i byggskedet. I driftskedet döms konsekvenserna bli försumbara.

Verksamheterna (broarna över Sävarån, skärning Sävar Syd och skärning Sävar Norr) kan orsaka kumulativa störningsmoment i byggskedet. Detta avser byggbuller och barriäreffekter kopplade till planerade markanspråk. Inför byggskedet bör entreprenören säkerställa att avsatta riktvärden för buller kan hållas och att framarbetade skydds- och försiktighetsåtgärder vidtas. Genom vidtagande av bullerbegränsande åtgärder bedöms risken för betydande negativa effekter i byggskedet att vara låga. Det bedöms inte uppstå negativa konsekvenser för buller i driftskedet.

Sammanfattningsvis har anläggandet av gång- och cykelbron bedöms inte skada den livsmiljö eller de livsmiljöer som finns inom Sävarån. Bron bedöms inte heller utsätta de skyddade arterna för en störning som betydligt försvårar deras bevarande i området.

Grönstruktur och rekreation

Detaljplanen innebär att ytor som tidigare utgjorts av naturmark till största del ersätts av bebyggelse och hårdgjorda ytor. Då området som hårdgörs är ~~såpass~~ begränsat samt bebyggelsen som planläggs förhållandevis låg har bedömningen gjorts att påverkan på lokalklimat i form av vind och temperatur ej behöver utredas närmare.

Medparten av planlagt område närmast Sävarån säkerställs med bestämmelsen **[NATUR]**. Detta med syfte att bevara vattendragens stränder. Detaljplanen innebär däremot att en del

av strandkanterna ianspråktas av den planerade gång och cykelvägen och planläggs därmed som **[GATA$_1$]**.

Detaljplanen innebär även att den befintliga skoterledens dragning kommer behöva förändras något då skoterleden löper genom område som kommer tas i anspråk av resecentrumet.

I rapporten *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån* (Sweco, 2024b) har gång- och cykelbrons påverkan på möjligheten till rekreation beskrivits och bedömts. En sammanfattning av rapportens innehåll presenteras nedan.

Då planområdet inte används i någon större utsträckning för rekreation, bedöms detaljplanens konsekvens för människors tillgång till rekreationsområden vara liten eller obetydlig. Däremot innebär anläggandet av gång- och cykelbron att man under byggtiden, av säkerhetsskäl, kommer stänga av mark- och vattenområdet som utgör arbetsområde för bron. Anläggandet av broarna bedöms därför medföra måttligt negativa konsekvenser för rekreation och friluftsliv under byggskedet. När bron är byggd och i bruk behålls funktionen av en strandpassage längs Sävaråns strandkant. Detta möjliggör fortsatt rörelse för människor och större däggdjur längs Sävarån på berörd plats. Den nya gång- och cykelvägen innebär en ökad tillgänglighet i Sävar vilket är positivt ur rekreationssynpunkt.

Detaljplanens påverkan på den befintliga skoterleden bedöms som försumbar då denna del av skoterleden i dagsläget löper på mark som kommer tas i anspråk av järnvägen varav större omdragningar kommer behöva göras som en följd av järnvägsplanen för Norrbotniabanan.

Geotekniska förhållanden

I den geotekniska undersökningen för planområdet (WSP, 2023b) har risken för sättningar bedömds utifrån utförda sonderingsresultat. Beräkningarna visar på sättningar i storleken ca 8–10 cm uppkommer för en last på 100 kPa.

Utifrån detta rekommenderas grundläggningen för planerade byggnader utföras som pålgrundläggning genom slagna betongpålar.

Projektering, dimensionering, utförande och kontroll av pålar utförs enligt SS-EN 1997-1 och TD Pålgrundläggning med materialparametrar enligt undersökningen.

För gator och hårdgjorda ytor rekommenderas att överbyggnad dimensioneras för 2,1 meter tjäldjup med utgångspunkt från aktuella lastförutsättningar, acceptabel tjällyftning samt redovisade jordlager- och grundvattenförhållanden. Materialavskiljande lager ska placeras mellan naturligt lagrade jordar och nya fyllningar. Vid anläggande av den nya parkeringsytan krävs det att man installerar en spont mot Öxbäcken för att klara stabiliteten i slänten.

All fyllning inom området för resecentrumet skall utgöras av friktionsjord i materialtyp 1–2 enligt anläggnings AMA 20. Fyllningar skall vara ofrusna och packas enligt Anläggnings AMA 20 tabell CE/4.

Utifrån ovan har bedömningen gjorts att detaljplanens genomförbarhet ej påverkas av geologin inom planområdet. Däremot behöver anläggandet av byggnader samt vägar anpassas utifrån markens förutsättningar.

Sulfidjordar

Bedömningen har gjorts att detaljplanens genomförande ej riskerar att medföra någon betydande risk för spridning av föroreningar genom grävning inom befintliga sulfidjordar om massor täckas över så att de inte oxiderar och snarast läggas tillbaka under jord på platsen. Där detta inte är möjligt ska massorna skickas till en deponi för ändamålet.

I rapporten *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån* (Sweco, 2024b) beskrivs följande skyddsåtgärder som möjliga vid anläggandet av gång- och cykelbron:

- Schaktmassor inom projektet som klassas som sulfid- eller sulfatjord kan återanvändas på miljömässigt godtagbart sätt, deponeras eller behandlas på godkänd mottagningsanläggning i enlighet med gällande lagstiftning.
- För att förhindra snabb oxidation av blottad sulfidjord kan täckning utföras med jord, alternativt kan täckning med avbaningsmassor eller sprutsådd ske, för att få en snabb etablering av växtlighet. Täckning kan utföras med mullhaltig jord eller siltig morän och vara minst 500 mm tjock.

Grundvatten

Utifrån kända jordarter i området bedöms genomsläppligheten vara hög inom större delen av planområdet. Eftersom höga grundvattennivåer antas finnas inom området rekommenderas inte infiltrationslösningar, detta på grund av att marken är vattenmättad och således ej har förmåga att absorbera mer. Genom att inte infiltrera dagvatten inom planområdet minimeras även risken för direkt påverkan på grundvattenmagasinet i Sävaråsen. Utifrån detta har bedömningen gjorts att detaljplanen inte påverkar grundvattenförekomsten Sävaråsen negativt.

Social miljö

Barnperspektiv

I barnkonsekvensanalysen (Ekologigruppen, 2024) betonar man vikten av att gång och cykelvägen känns trygg. Detta betyder att cykelvägen har god belysning samt att man som cyklist/gående ska få en bra överblick och känna sig sedd från bebyggelse.

Barnkonsekvensanalysen betonar även vikten av att resecentrumområdet känns som en attraktiv och trygg plats. Viktiga aspekter för att uppnå detta är listade nedan:

- God belysning/ljussättning
- Robusta material som håller en hög kvalitet
- Estetisk utformning samt konstnärlig utsmyckning
- Siktlinjer mellan tågplattformen och busstationen
- Sittplatser och tåg/bussinformation i strategiska lägen

- Servicefunktioner som attraherar vuxna
- Servicefunktioner med generösa öppettider
- Personal i området
- Barnanpassade ytor, tex en lekyta
- Upplysta cykelparkeringar under tak
- Entréer och glasfasader i strategiska lägen för att undvika upplevda "baksidor"
- Träd, blommor och annan växtlighet inom området
- Välskötta toaletter i ett synligt läge
- Barnanpassade toaletter
- Omvandling av verksamhetsområdet norr om detaljplanen
- Kontakt med ungdomar som kör EPA

Säkerställande i detaljplanen

Medparten av aspekterna som barnkonsekvensanalysen belyser som viktiga för att skapa ett attraktivt och tryggt resecentrum omfattas ej inom ramen för vad som kan regleras i en detaljplan. I det fortsatta arbetet har projektet tagit hänsyn till analysens förslag. Bland annat föreslås resecentrumet utformas med stora fönsterpartier och bra belysning för att området ska upplevas tryggare.

Nedan beskrivs avvägningarna som har gjorts avseende dom aspekter som kan säkerställas i en detaljplan samt en redogörelse för relevanta bestämmelser i denna detaljplan.

Detaljplanen innebär att gång- och cykelvägen mellan resecentrum och skolan säkerställs. Kopplingen mellan resecentrum och Sävar centrum har planlagts i detaljplanen för Kungsvägen. Då cykelvägen löper igenom ett strandskyddat område som bitvis utgörs av riksintresse för naturvård samt natura 2000-område finns det ingen möjlighet att planlägga för ytterligare bebyggelse.

Verksamhetsområdet norr om detaljplanen utgörs av privat mark varav en omvandling av detta område i enlighet med översiktsplanen ej är någonting som kommunen har rådighet över. Området ingår därav ej i detaljplanen för resecentrum.

Resecentrumet planläggs med egenskapsbestämmelsen resecentrum **[T_1]** där detaljplanen medger kommersiell verksamhet för resenärerna inne i byggnaden. Av utrymmesskäl är det däremot osannolikt att en kommersiell verksamhet kan förläggas inne i resecentrumbyggnaden även om detaljplanen möjliggör för detta. För att bidra med service samt skapa närvaro och trygghet planläggs centrumbyggnaden **[C]** i anslutning till torget. Vilken verksamhet som centrumbyggnaden kommer innehålla, öppettider och mängden personal på platsen är någonting som ej regleras i en detaljplan. Däremot reglerar detaljplanen byggnaders placering för att förstärka torget samt säkerställa att centrumbyggnaden relaterar till Kungsvägen. Detaljplanen reglerar även att minst en av centrumbyggnadens entréer placeras mot torget **[b]** för att säkerställa att byggnaden vänder sig åt rätt håll samt bidrar till ökat på torgytan.

Med en reglering av högsta totalhöjd för resecentrumet till 6.1 meter **[h_2]** säkerställer detaljplanen siktlinjen mellan tågplattformen och busshållplatser på Kungsvägen. Då resecentrumet tak regleras i höjd med tågplattformen kommer man däremot ej kunna se

ankommande/avgående tåg inifrån resecentrumbyggnaden. Var skyltar för buss/tåginformation placeras hanteras ej inom ramen för detaljplanen.

Byggnaders arkitektoniska kvaliteter säkerställs i kommande markanvisningsavtal.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

De planerade resecentrumområdet är relativt plant vilket skapar god tillgänglighet till och från platsen. Detaljplanen säkerställer även att det finns möjlighet att anordna parkering enligt gällande tillgänglighetskrav. Flera byggnader i området kan höja känslan av trygghet, då det generellt skapar mer liv och rörelse till platsen. Fler byggnader innebär även fler ljuskällor, vilket även det gynnar den upplevda tryggheten.

Service

Detaljplanen innebär att befintlig drivmedelsstation med tillhörande service försvinner. Däremot så tillskapar detaljplanen både service i form av ett nytt resecentrum samt en centrumbyggnad.

Resecentrumet förstärker planerad tågstation som ger stora möjlighet för Sävarbor att pendla och resa med tåg. Centrumbyggnaden som planläggs kan komma att innehålla en rad olika verksamheter som bidrar med service exempelvis butik, restaurang, gym eller café.

Kommunikationer

Gång- och cykeltrafik

Detaljplanen innebär att en ny gång- och cykelväg planläggs mellan resecentrum/Kungsvägen i väster och Sävar skola i öster. Här ansluter gång- och cykelvägen ansluter till redan planlagd koppling över järnvägsspåren samt väg E4.

För att möjliggöra för ett samnyttjande med Trafikverkets servicefordon som vid enstaka tillfällen kan nyttja gång-och cykelvägen för att nå järnvägsspåret planläggs gång- och cykelvägen planläggs som **[GATA$_1$]** i detaljplanen. Den del av cykelvägen som löper mellan parkeringen och torget kommer även att nyttas som angöringsväg för personer med nedsatt rörelseförmåga som behöver parkera i anslutning till resecentrumets entré.

Då delar av gång och cykelvägen kommer ligga ovanpå järnvägens fundament möjliggör även användningen **[GATA$_1$]** även gatan får underbyggas med anläggning tillhörande järnväg. För att möjliggöra anläggandet av gång- och cykelvägen samt underliggande järnvägsfundament innebär detaljplanen att strandskyddet upphävs inom området för cykelvägen **[a$_1$]**.

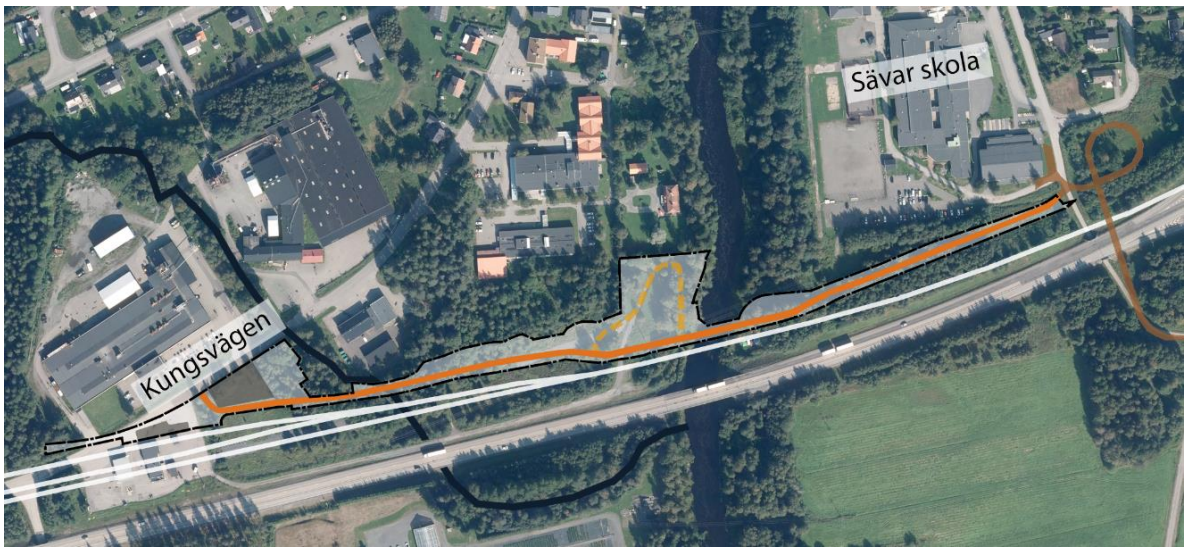
I anslutning till resecentrumet och centrumbyggnaden planeras cyklister cykla över ytan planlagd som **[TORG]** för att ansluta till cykelvägen vid Kungsvägen.

Gång- och cykelvägens sträckning innebär passage över både Öxbäcken samt Sävarån. I samband med att järnvägen byggs kommer den del av Öxbäcken som är belägen inom järnvägsplanen att kulverteras, detta har behandlats i järnvägsplanen. Då gång- och cykelvägen planeras inom detta område kommer samma kulvert nyttjas för gång- och cykelvägen.

För att passera förbi Sävarån planeras en gång- och cykelbro. Bron säkerställs i detaljplanen med egenskapsbestämmelsen **[(GATA)]** samt utformningsbestämmelsen **[(bro)].** Båda bestämmelserna avgränsas vertikalt nedåt till +2 meter över angivet nollplan vilket motsvarar Sävaråns strandkant. Från strandkanten, +2 meter över nollplan, och nedåt gäller egenskapsbestämmelsen vattenområde **[(W)]**. På så vis säkerställer detaljplanen vattenfåran under bron. Detaljplanen innebär även att strandskyddet upphävs inom området för bron **[(a_2)] [(a_3)]**. Syftet med att upphäva strandskyddet är att möjliggöra för anläggandet av gång- och cykelbron.

Detaljplanen möjliggör även för en gång-/serviceväg i anslutning till Sävaråns östra strand. Då gångvägens dragning ej är klarlagd har området planlagds som **[NATUR]**. Gångvägen kopplar samman gång- och cykelvägen med området under gång- och cykelbron. Detaljplanen innebär även att strandskyddet upphävs inom naturområdet för att möjliggöra anläggandet av gångvägen **[a_1]**.

För att säkerställa att centrumbyggnaden ej påverkar framkomligheten inom sektionen för Kungsvägen samt planerad gång- och cykelväg säkerställs förgårdsmark om 2 meter mellan centrumbyggnaden och Kungsvägen samt gång- och cykelvägen, planlagd som **[$GATA_1$]** med **[prickmark]**.

Figur 38: Illustration som redovisar planlagd cykelväg med orange heldragen linje samt gångstig med streckad gul linje. Anslutningen till redan planlagd koppling över järnvägen samt väg E4 i öster redovisas med svagt orangea linjer.

Kollektivtrafik

Detaljplanen innebär ingen förändring av kollektivtrafiken. Däremot förstärker resecentrumet tågstationen/hållplatsen som fastslagits i järnvägsplanen.

Fordonstrafik

Detaljplanen innebär ingen förändring av trafiksystemet däremot säkerställer planen en mindre yta längst i väster som **[GATA]**. Ytan i fråga är en i dagsläget ej planlagd remsa mellan järnvägsplanen och detaljplanen för Kungsvägen som planeras bli en del av vägområdet för Kungsvägen.

Centrumbyggnaden som detaljplanen möjliggör för skapar en ny målpunkt i området som kan komma att generera en viss mängd trafik. Detta har man tagit höjd för i detaljplanen för ombyggnationen av Kungsvägen som antogs 2024 varav inga åtgärder görs i denna detaljplan.

Parkering, varumottagning och angöring

Detaljplanen innebär ett behov av parkering för tågresenärer samt kunder, besökare och anställda inom kommande verksamheter i centrumbyggnaden. Utöver detta innebär detaljplanen ett behov av cykelparkeringar i nära anslutning till resecentrumet.

Detaljplanen säkerställer en parkeringsyta för resecentrumets behov. Parkeringsplatser för verksamheter inom centrumbyggnaden anordnas inom den egna fastigheten. Detaljplanen möjliggör även för att planlagd parkering kan delas mellan resecentrum och centrumbyggnad.

Med bestämmelsen *Utfart får endast anordnas mot Parkering* **[j]** reglerar detaljplanen in och utfart till centrumbyggnaden från parkeringsytan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa trafiksäkerheten på planerad gång- och cykelväg samt inom sektionen för Kungsvägen.

Beroende på verksamhet inom centrumbyggnaden kan en varumottagning behövas. Varumottagningen ska då anordnas inom den egna fastigheten. En vändplan eller backningslösning för stora varutransporter är på grund av utrymmesbrist ej möjlig inom planområdet då detta skulle ta mark i anspråk om behövs för centrumbyggnaden och parkeringsplatser alternativt påverka framkomligheten samt trafiksäkerheten på gång- och cykelvägen negativt. Av utrymmesskäl är även svängradier för varutransporter svåra att tillgodose. Sammanfattningsvis innebär platsens begränsningar att verksamheter med behov av en stor mängd varutransporter ej kan etableras inom planområdet. Av utrymmesskäl kan även angöring för sopbilar längs med Kungsvägen bli aktuellt.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Detaljplanen innebär att kommunalt verksamhetsområde för VA behöver utökas för att inkludera planområdet.

El, värme, fiber och tele

Detaljplanen innebär att flertalet ledningar behöver dras inom området. Inga markreservat krävs för allmännyttiga ledningar på kvartersmark då allmännyttiga ledningar flyttas utanför planområdet eller förläggs inom allmän plats.

I anslutning till planområdets södra gräns kommer elektriska ledningar för tågdrift att vara placerade utmed järnvägsspåret mot resecentrum. Då järnvägen kommer ligga ca 6 meter högre än planområdet samt att ledningarna i fråga är upphängda i järnvägens kontaktledningsstolpar berörs planområdet inte av elektromagnetiska fält från dessa ledningar.

Det enda undantaget från detta är området ovanpå taket för det planerade resecentrumet. För att möjliggöra för att taket exempelvis kan skottas eller repareras av hantverkare har totalhöjden för resecentrumet reglerats till 6,1 meter. Detta säkerställer att en person kan vistas uppepå resecentrumets tak utan att hamna inom skyddsavståndet för elsäkerhet.

Inom planområdet har även Skanova teleledningar som eventuellt kommer behöva flyttas vid ett genomförande av detaljplanen. Exploatören står för kostnaden för eventuell ledningsflytt.

Dagvatten

På uppdrag av Umeå kommun en dagvattenutredning (WSP, 2025a) tagits fram för stationsområdet, som utgör en del av planområdet. Dagvattenutredningen, sammanfattad nedan, har till syfte att fungera som underlag och visar att en hållbar dagvattenhantering kan uppnås inom planområdet.

Dimensionerande flöden och behov av fördröjning

Detaljplanen innefattar nybyggnation av terminalbyggnad med tillhörande parkering samt på- och avlämningsplats samt en byggrätt. Planområdet är ca 0,43 ha stort. Utformningen är ännu inte helt fastställd men hela ytan för resecentrum med tillhörande torg, parkering och byggrätt förväntas bli hårdgjord. Den ökade andelen hårdgjord yta har varit förutsättning för beräkning av områdets avrinningskoefficient.

Avrinningskoefficienten är ett mått på den maximala andelen av ett avrinningsområde som kan bidra till avrinningen och beror förutom på hårdgörningsgraden även på regnintensiteten och områdets lutning. Avrinningskoefficienten är nära kopplad till andelen hårdgjord yta och beskriver hur stor del av nederbörden som kan bilda avrinning. Den sammantagna avrinningskoefficienten för utredningsområdet beräknas öka från 0,3 till 0,85 i och med planerad exploatering eftersom andelen hårdgjorda ytor ökar. För att ta höjd för framtida ökade flöden till följd av klimatförändring har flöden för planerad situation multiplicerats med en klimatfaktor på 1,3.

För att inte påverka recipienten, Öxbäcken, negativt krävs en fördröjning av dagvattenflödet från resecentrumområdet. Den erforderliga fördröjningsvolymen beräknas uppgå till 80 m^3. Det motsvarar fördröjning av dimensionerande 20-årsregn inklusive klimatfaktor till det dimensionerande befintligt utflöde som beräknats för ett 10-årsregn exklusive klimatfaktor.

Dagvattnets föroreningsinnehåll

Dagvattenutredningen redovisar även föroreningshalterna och -mängderna från planområdet, före och efter genomförande av detaljplanen.

För att uppskatta mängden och halten föroreningar i dagvattnet används schablonhalter för specifika typer av markanvändning. Dessa föroreningshalter tillsammans med avrinningskoefficienter och areor för de olika typerna av markanvändning samt den årliga nederbörden för området ger mängden föroreningar som området genererar i genomsnitt på ett år. Modellen tar även hänsyn till schablonmässigt basflöde. Beräknade föroreningshalter är en uppskattning av föroreningssituationen i området, snarare än exakta värden.

Analysen har genomförts för befintligt markområde; där markanvändningen ”skogsmark” har använts; samt för exploaterad mark, där markanvändningen ”parkering”, ”takyta” och ”gång- och cykelväg” har använts.

I samband med exploatering så kommer de beräknade halterna att både öka och minska, samtliga beräknade mängder kommer att öka förutom för kadmium. Att mängderna ökar mer än halterna jämfört med befintlig situation beror på den ökade hårdgörningsgraden som ger en ökad avrinningsvolym.

Recipientpåverkan

Bedömningen av påverkan på recipienten (WSP, 2025b) har gjorts med utgångspunkt i Havs- och Vattenmyndighetens bedömningsgrunder för klassificering enligt miljökvalitetsnormer för ytvatten. Föreliggande påverkansanalys omfattar lösta metaller inom särskilda förorenande ämnen (SFÄ) och prioriterade ämnen samt kvalitetsfaktorn näringsämnen.

Ytvattenprovtagning har genomförts i Öxbäcken under 2023–2025 vid sju olika tillfällen: ett under sommaren 2023, två under vårfloden 2024, två under sommarens lågflöde 2024, ett under hösten 2024 samt ett under vintern 2025. Provtagning har skett nedströms platsen för aktuellt resecentrum, nära Öxbäckens utlopp i Sävarån. I juni 2023 togs prover i ytterligare två punkter: ett uppströms planerat resecentrum och en vid platsen för planerat resecentrum.

Analysresultaten från provtagningarna har använts som underlag för att bestämma nuvarande statusklassning i bäcken samt den påverkan på statusen som beräknade haltpåslag från resecentrum kan komma att medföra.

Näringsämnen

Enligt de ytvattenprovtagningar som genomförts varierar totalfosforhalten mellan 14 µg/l (2024-05-07) och 63 µg/l (2023-06-28). Medelvärdet för fosforhalten i bäcken under 2024–2025 beräknas till 32,5 µg/l vilket motsvarar god status (EK 0,61) för näringsämnen. Med mätvärdena från 2023 inkluderade uppgår medelhalten till 36,1 µg/l vilket motsvarar måttlig status (EK 0,36) för näringsämnen.

Vid beräkning av påverkan från dagvattnet har halter erhållits från StormTac som motsvarar halter utan rening. De haltpåslag som beräknats är alltså ett värsta fall-scenario.

Med en totalfosforhalt i dagvattnet på 78 µg/l resulterar det i en ny recipienthalt på ca 36,2 µg/l (2023 inkluderat) vid total omblandning. Det är en ökning på 0,22 % och motsvarar fortsatt måttlig status (EK 0,36). Om bedömning görs endast utifrån värden uppmätta 2024–2025 blir den nya medelfosforhalten 32,6 µg/l vilken innebär fortsatt god statusklassning (EK 0,61).

Därmed bedöms inte dagvattnet innebära en påverkan på Öxbäckens statusklassning avseende näringsämnen och möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen bedöms inte försämras.

Prioriterade ämnen och särskilda förorenande ämnen

Utsläppshalterna av prioriterade ämnen och särskilda förorenande ämnen (SFÄ) från dagvattnet är beräknade som totalhalter. Enligt Havs- och Vattenmyndigheten ska lösta halter av metaller användas vid bedömning enligt miljökvalitetsnormerna (MKN). Detta gör att halterna av metaller från dagvattnet troligtvis överskattas (ibland kan dock löst halt och totalhalt vara nästan samma). För bly, koppar, zink och nickel ska bedömning göras utifrån biotillgänglig halt, vilket gör att dessa halter i dagvattnet kan vara ytterligare överskattade.

Beräkningarna redovisar att gränsvärdena för bly, koppar, zink, kadmium, krom och nickel underskrids med god marginal efter exploatering. Beräkningar för arsenik, kvicksilver och ammoniakkväve har inte utförts, men eftersom utspädningen är så pass hög och provtagningarna visar på låga befintliga halter bedöms sannolikheten att gränsvärdena överskrids till följd av ökade dagvattenutsläpp som mycket låg.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att dagvattnet som tillkommer från Sävar resecentrum inte påverkar Öxbäckens statusklassning för SFÄ eller prioriterade ämnen och inte påverkar möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna.

Övergripande principer

Dagvattenhanteringen inom planområdet kan utformas på flera olika sätt och med flera möjliga kombinationer av dagvattenlösningar. Grundprinciperna för att säkerställa en långsiktig hållbar dagvattenhantering är att:

1. Byggnader ska placeras på höjdpartier och grönytor i lågstråken.
2. Dagvattenflöden ska begränsas genom i första hand att undvika onödiga hårdgjorda ytor, och i andra hand genom infiltration och fördröjning.
3. Dagvattnets föroreningsbelastning ska begränsas genom naturlig rening på väg till recipient.

För att skapa ett trögt system ska avledningen så långt som möjligt ske genom öppna system så som diken och svackdiken. Dessa kan även vid ett större utsläpp av ex. olja samla upp föroreningar, vilket gör det möjligt att direkt på plats ta omhand och sanera ett förorenat utsläpp innan föroreningarna runnit ut i en recipient eller kommit i kontakt med grundvattnet. Detta förutsätter att utloppet från anläggningen kan stängas. För att minimera risken för urlakning av metaller till dagvattnet kan ett aktivt materialval göras för exempelvis tak och räcken. Detta kan exempelvis vara att undvika takbeläggningar som koppar eller zink då dessa släpper ifrån sig metaller som förorenar i dagvattnet.

Höjdsättning

Vid resecentrums planerade läge är höjdskillnaden mellan färdig golvnivå +14 för resecentrum och den intilliggande planerade GC-banan (längst Kungsvägen) 2 – 12 cm. Generellt förespråkas en större höjdskillnad mellan färdig golvnivå och intilliggande vägar vilket inte uppnås i detta fall. Men då Kungsvägen är utformad med ett lågstråk och lutning från fastighetsgräns leds inte vatten från Kungsvägen mot fastigheten.

Vid framtida exploatering av centrumbyggnaden är det viktigt att färdig golvnivå anläggs högre än omgivande mark. Utöver detta bör höjdsättning runt byggnaden lutas mot lågstråk med avrinning mot rännstensbrunnar och Öxbäcken.

Utformningen i detaljplanen riskerar att skapa en instängd lågpunkt i planens sydvästra hörn. Det är viktigt att höjdsättning sker så att det vid skyfall inte dämmer in mot byggnaden utan att vattnet rinner vidare i lågstråk eller ledning mot Öxbäcken.

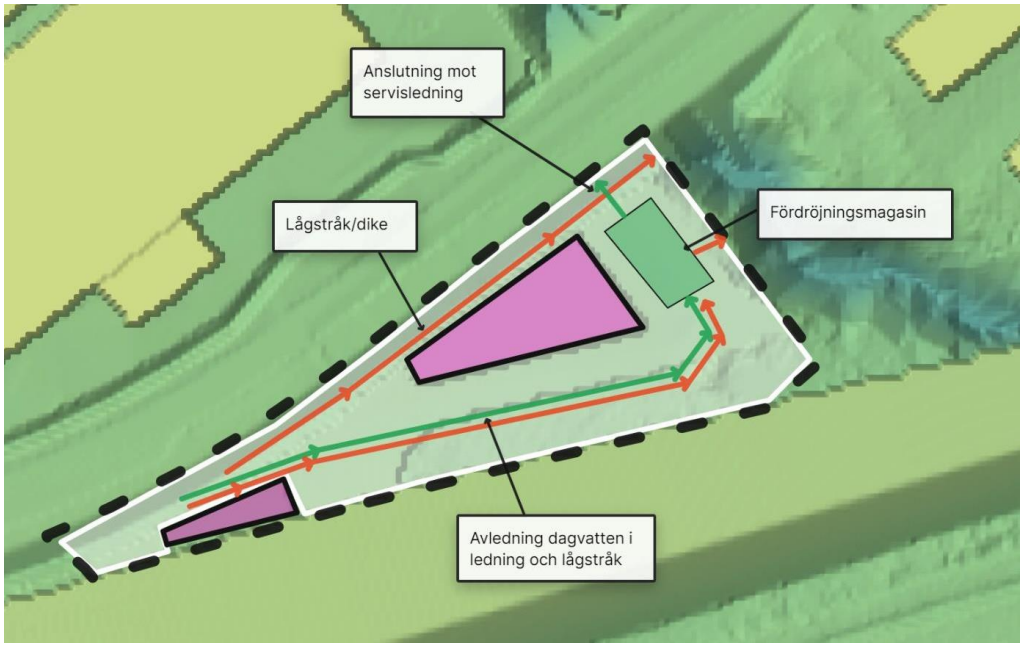
Föreslagen systemlösning

Det primära syftet med föreslagen dagvattenhantering inom planområdet är att fördröja dagvattenflöden då recipientbedömningen inte visade på ett behov av rening av dagvattnet.

Framtida markarbeten kommer delvis att plana ut den befintliga topografin, vilket medför att mindre instängda områden kan byggas bort. Dagvattennätet i Kungsvägen kommer att läggas om med erforderliga dimensioner och två serviser planeras att avsättas till resecentrum respektive till byggrätten.

En dagvattenränna alternativt dagvattenledningar föreslås anläggas mellan gc-väg och stationsbyggnad för att möjliggöra en mer kontrollerad avrinning med hänsyn till det förhållandevis korta avståndet däremellan. Det rekommenderas att höjdsätta byggnader så att dessa inte påverkas vid stora regn.

För övrigt bygger föreslagen systemlösning på att takvatten avleds via stuprör till dagvattenledning och övriga ytor via dagvattenbrunnar till dagvattenledning, därefter fördröjs dagvattnet i ett underjordiskt magasin. Dagvattnet föreslås efter fördröjning avledas till dagvattenservis. På grund av höga grundvattennivåer kan magasinet behövas utformas tätt.

Figur 39. Förslag till systemlösning för dagvattenhantering. Källa: WSP.

Föreslagen systemlösning nyttjar endast den ena av de två dagvattenserviser som planeras för planområdet och dagvatten från både centrumbyggnad och övriga resecentrum fördröjs i föreslaget fördröjningsmagasin. Om dagvattenserviser till väster ska nyttjas för byggrätten behöver fördröjning ske innan avledning till den dagvattenservisen. Det skulle även medföra att fördröjningsmagasinet för övriga resecentrum kan dimensioneras för ett mindre flöde. Beslut om vilken servis som ska användas för byggrätten behöver tas innan fördröjningsmagasin anläggs för övriga resecentrum för att inte behöva utöka det vid ett senare tillfälle.

Dagvattenhantering vid skyfall

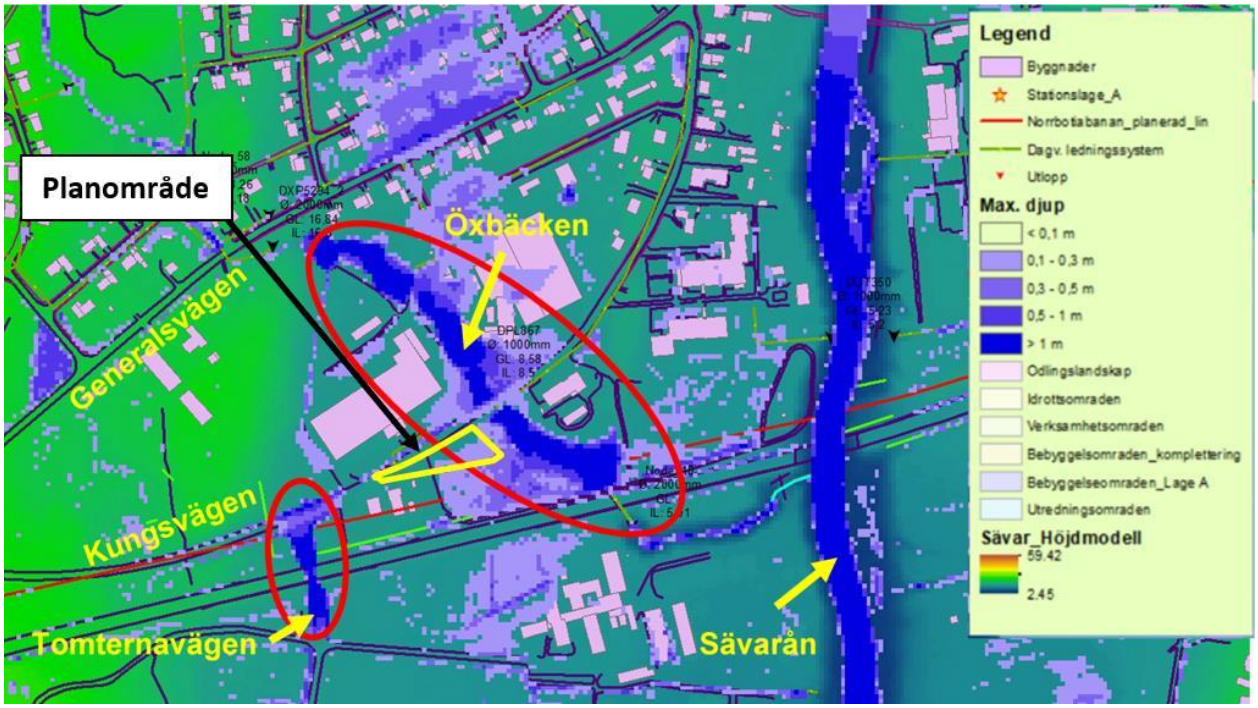
Alla regntillfällen som överskrider dimensionerande dagvattenflöden och som inte kan omhändertas i dagvattenanläggningar är att betrakta som extrema regn. I praktiken ger den här typen av regn upphov till att dagvatten avrinner på markytan och det är viktigt att planera för säker avledning av dessa flöden.

Marken inom planområdet behöver höjdsättas så att skyfall avrinner i låglinjer och så att inga lågpunkter skapas intill byggnader eller viktig infrastruktur. Nivån på entréer ska utföras så att färdig golvnivå ligger högre än marknivån utanför där vatten kan tillåtas flöda vid extrema regn.

En skyfallsanalys har genomförts inom ramen för detaljplanen Kungsvägen avseende översvämningsrisker kring Öxbäcken. Modelleringar har gjorts för olika scenarier, dels för befintlig markanvändning, dels för ett framtida scenario där ny dragning av Kungsvägen inkluderats. Samtliga modelleringar beräknades för ett 100-årsregn.

Utredningen redovisar att översvämningar om ca 0,1–0,5 m inträffar bland annat utanför Öxbäckens bäckfåra uppströms och nedströms Kungsvägen. Översvämning beräknas ske inom en del av planområdet motsvarande nivåer på ca 0,1–0,3 m över befintlig marknivå motsvarande ca 12,5–12,8 m. Översvämning kommer även inträffa i den instängda lågpunkten där Tomternavägen passerar under E4.

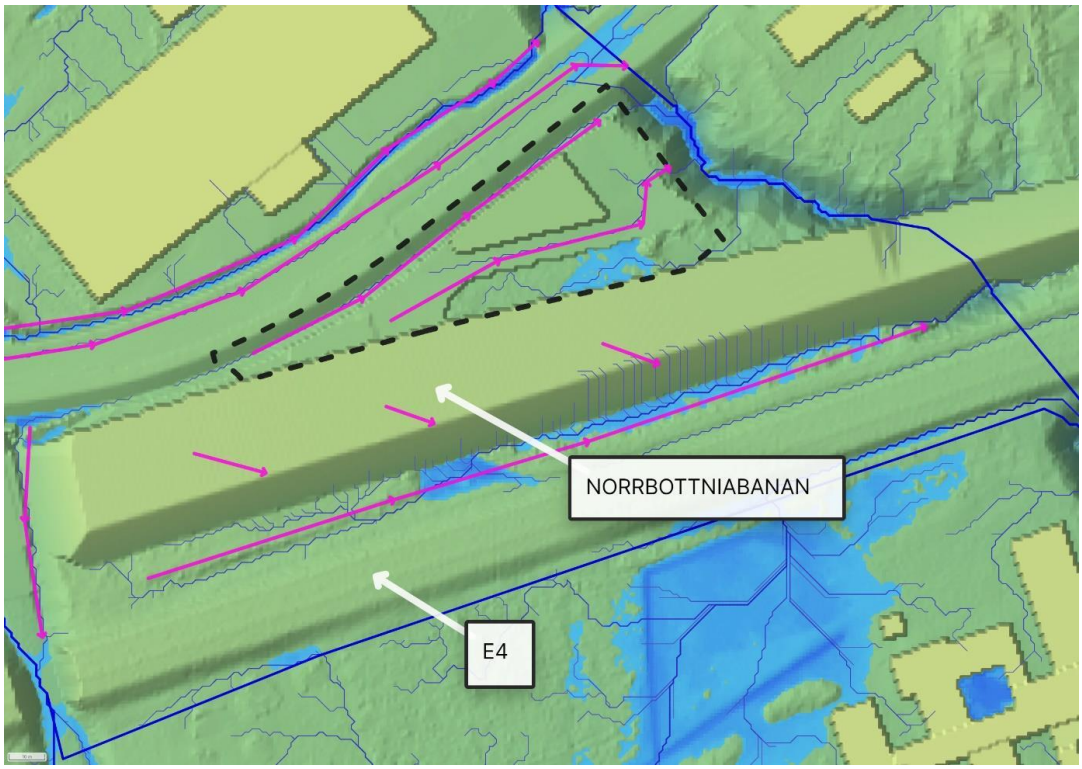
Modelleringarna är baserade på nederbördens förlopp och det kommunala dagvattennätets avledningsförmåga. Den översvämning som visas mellan Kungsvägen och befintlig väg E4 ligger i ett lågstråk kring Öxbäckens bäckfåra. Vid genomförandet av modelleringarna var kommande projektering av ny järnväg och nytt resecentrumområde inte klart varför befintliga höjder använts. Modelleringen visar att planområdet, särskilt den östra delen, ligger känsligt till och kan komma att påverkas vid fortsatt exploatering uppströms planområdet om inte fördröjning sker vid framtida exploateringar uppströms.

Figur 40. 100-årsregn, befintlig situation. Stationsområdet (gul linje) i förhållande till områden med risk för översvämningar vid skyfall (röda inringade områden). Källa: WSP.

Resultatet av utredningen visar att fördröjning ner till ett 10-årsregn måste ske inom samtliga kommande exploateringar inom Öxbäckens avrinningsområde. Detta för att framtida exploateringar inte ska riskera översvämningar i Öxbäcken öster och nedströms planområdet. Simuleringarna visar att fördröjningsåtgärder innebär stora förbättringar avseende minskad risk för översvämning när nya bebyggelseområden enligt den fördjupade översiktsplanen tas i anspråk.

Vid skyfall kommer anlagda dagvattenlösningar längs Kungsvägen inte att kunna hantera vattenmängderna som bildas på vägen. Kungsvägen har ett lågstråk längst det grönstråk som projekteras vilket kommer fungera som skyfallsväg. Enligt analys med inlagda ytor för väg, järnväg och resecentrum framträder ingen risk för inrinnande vatten från Kungsvägen mot resecentrum. I figuren nedan kan man se att den planerade järnvägen främst har avrinning söderut och inte mot resecentrum. Detta bör vara en förutsättning för att minska risken för högre flöden mot resecentrum som till största del planeras för hårdgjorda ytor. Det är viktigt att det finns en dikesanvisning mellan resecentrum och gång och cykelbanan i Kungsvägen.

Figur 41. Illustration ytavrinning vid skyfall. Avrinningsvägar och riktning markerat med rosa pilar. Källa: WSP.

Reglering i detaljplanen

För att säkerställa en god dagvattenhantering reglerar detaljplanen att lägsta färdiga golvhöjd för centrumbyggnad inte får understiga omgivande mark **[f_2]**. Detta säkerställs i bygglovet genom att exploatören redovisar färdig golvhöjd samt höjd för omgivande mark. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att byggnaden ej riskerar översvämning vid skyfall.

Inom området för resecentrum, centrumbyggnad samt parkering reglerar även detaljplanen att *marken ska höjdsättas så att dagvatten rinner mot anslutningspunkt och/eller Öxbäcken* **[n]**. Detta kan antingen göras genom ett lågstråk eller genom ledningar med brunnar i lågpunkter.

I samband med detaljplanens antagande kommer även beslut att inkludera planområdet i Kommunalt verksamhetsområde för dagvatten att fattas. Kvartersmark planeras inkluderas i verksamhetsområde för både dagvatten fastighet och gata medan allmän platsmark planeras inkluderas i enbart dagvatten gata.

Snöhantering

Detaljplanen medför att planområdet behöver snöröjas vintertid. Respektive fastighetsägare ansvarar för snöröjning av sin kvartersmark inom resecentrumområdet. För torg och cykelväg är kommunen ansvarig för snöröjningen. Då området kring resecentrumet är begränsat kommer snö behöva transporteras bort från platsen. För cykelvägen kommer snön läggas inom vägområdet.

Avfall

Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas.

Inom området ska transportvägar och uppställningsplats uppfylla Vakins anvisningar för avfallshantering och återvinning. Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden. Snövallar får inte inkräkta på transportvägens bredd och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter.

Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet. Backning är inte ett körsätt enligt arbetsmiljöverket och ska sopbilen/slambilen backa in på fastigheten bör avfallsutrymmet placeras så nära fastighetsgräns som möjligt då bilen inte backar mer än en billängd, dvs 10–12 m.

I första hand ska lösningar där hämtningspersonalen drar eller skjuter tunnan från uppställningsplatsen fram till sopbilen undvikas ur arbetsmiljösynpunkt. Om en sådan läsning ändå anordnas ställer detta krav på jämna hårdgjorda ytor utan kanter som snöröjs och halkbekämpas vintertid. Det får inte finnas trottoarkanter, trösklar eller andra ojämnheter som kan påverka avfallshämtarnas arbetsmiljö.

Vid installation av fettavskiljare ska slangdragning inte överstiga 10 m.

I övrigt ska Vakins gällande anvisningar för ny- och ombyggnationer av plats för avfallshämtning ska följas vid bygglovsprövning.

Se även avsnitt *Parkering, varumottagarna och angöring*.

Hälsa och säkerhet

Miljöfarlig verksamhet

Detaljplanen innebär att befintlig drivmedelsstation avvecklas.

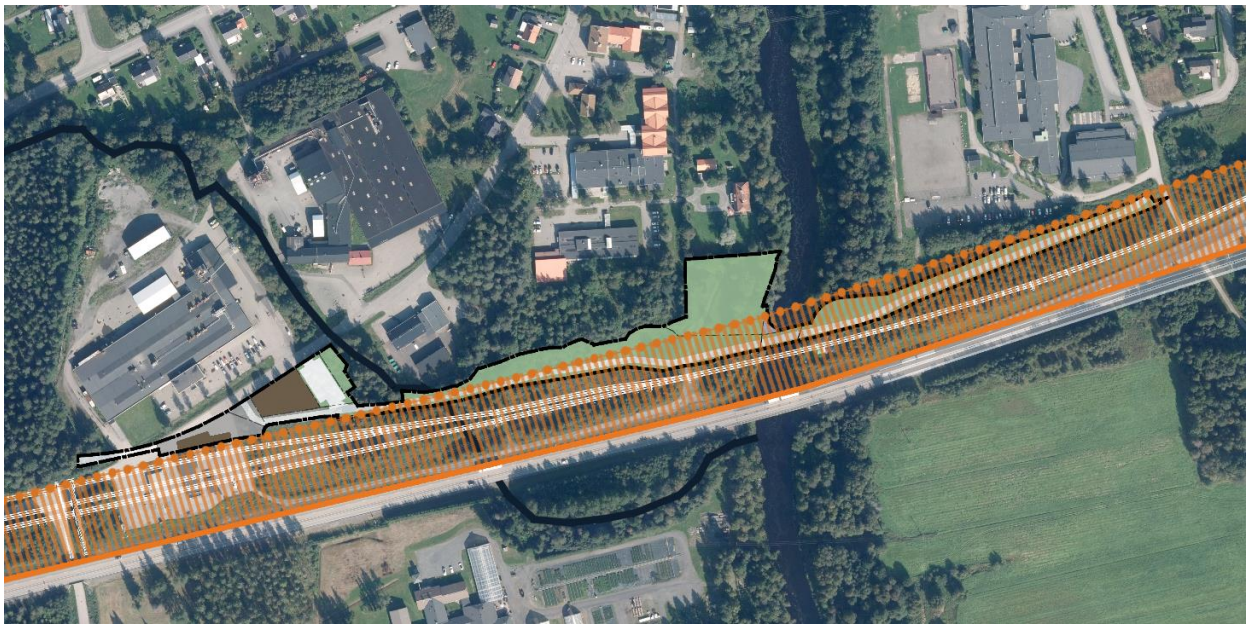
Transporter av farligt gods

Detaljplanen är belägen i närheten av två transportleder för farligt gods, Norrbotniabanan samt väg E4. Som beskrivet under avsnittet Planeringsförutsättningar finns det framtagna riktlinjer (Länsstyrelsen i Norrbottens län & Länsstyrelsen i Västerbottens län, 2019) för hur risker med farligt gods på väg och järnväg bör hanteras vid den fysiska planeringen.

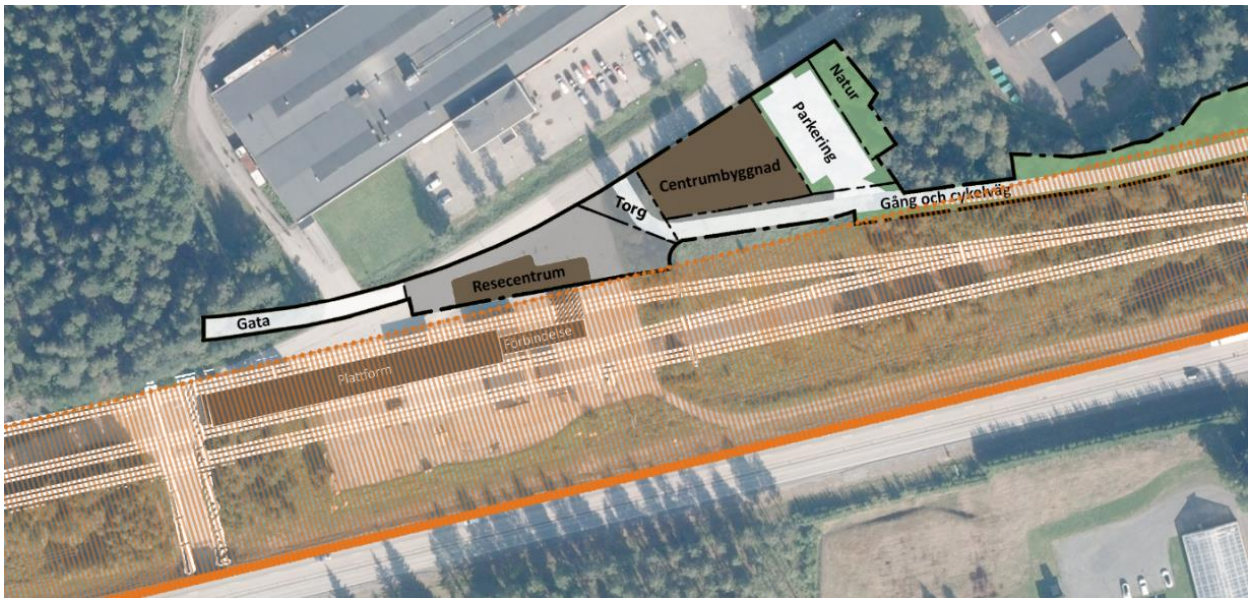
I riktlinjerna presenterar Länsstyrelsen gränser för generella rekommenderade skyddsavstånd där skyddsavståndet för väg är 55 meter och för järnväg 65 meter. Om avståndet mellan transportled och planerad exploatering är kortare än dessa generella rekommenderade skyddsavstånd kan Länsstyrelsens specifika riktlinjer för skyddsavstånd användas. Detta

förutsätter däremot att planerad exploatering ej är inom det generella skyddsavståndet från flera transportleder samtidigt.

För planområdet är avståndet mellan planerad järnväg och planområdet kortare än 65 meter. Avståndet mellan väg E4 och planområdet varierar där delar av planområdet är närmare än 55 meter, se figurer nedan.

Figur 42. Illustration som redovisar vägkant för E4:an med orange heldragen linje. Illustrationen redovisar även ett 55 meter säkerhetsavstånd från vägen med prickad orange linje samt svag orange skraffering.

Figur 43. Illustration som redovisar en förstorad bild av stationsområdet för vägkant för E4:an är med orange heldragen linje. Illustrationen redovisar även ett 55 meter säkerhetsavstånd från vägen med prickad orange linje samt svag orange skraffering.

Som redovisat i figurerna ovan är planområdet till största del utanför det generella rekommenderade skyddsavståndet för väg. Dom delar av detaljplanen som är belägna

närmare än 55 meter från väg E4, och således inom det generella skyddsavståndet för både väg och järnväg, är planlagda som gata som får underbyggas med anläggning tillhörande järnvägmed **[GATA$_1$]**. Bedömningen har gjorts att en särskild riskbedömning ej behövs göras för dessa områden då detaljplanen enbart möjliggör för en markanvändning som omfattar ett fåtal människor vilka ej upprätthåller sig stadigvarande på platsen.

För stationsområdet har riskbilden med bebyggelse i närheten av Norrbotniabanan bedömts utifrån länsstyrelsens specifika riktlinjer där rekommenderat säkerhetsavstånd utgår från markanvändningen samt typ av transportled. I riktlinjerna har markanvändning kategoriserats i fyra olika kategorier A-D med olika riskbild. Detaljplanen berörs av två av dessa fyra kategorier.

Kategorisering av markanvändning i bebyggelsezoner A-D

Zon A (Ej känslig verksamhet)	Zon B (mindre känslig verksamhet)
Alldeles intill transportleden för farligt gods kan ej känslig verksamhet placeras. Ej känslig verksamhet är sådan markanvändning som omfattar ett fåtal människor vilka inte upprätthåller sig stadigvarande på platsen: • Parkering (ytparkering) • Trafik • Odling • Friluftsområde • Tekniska anläggningar	Mindre känslig verksamhet avser sådan markanvändning som omfattar få och vakna personer: • Detaljhandel (< 3000 m²) • Industri • Drivmedelsförsäljning • Lager • Parkering (parkeringshus) • Verksamhetsområde
Zon C (normalkänslig verksamhet)	**Zon D (känslig verksamhet)**
Normalkänslig verksamhet avser sådan markanvändning som omfattar färre personer än känslig verksamhet, samtidigt som personerna får vara sovande, givet att de har god lokalkännedom: • Bostäder (småhusbebyggelse) • Detaljhandel • Kontor • Tillfällig vistelse (mindre hotell/camping) • Besöksanläggning utan betydande åskådarplats • Centrumverksamhet	Känslig verksamhet avser sådan markanvändning som omfattar många eller särskilt känsliga personer (personer med nedsatt förmåga att själva inse fara och påverka sin säkerhet t.ex. vårdbehövande eller barn): • Bostäder (flerbostadshus) • Vård • Skola • Tillfällig vistelse (större hotell/konferens) • Besöksanläggning med betydande åskådarplats

Figur 44. Tabell avseende kategorisering av markanvändning från Länsstyrelsens riktlinjer avseende farligt gods.

Området planlagd för parkering och gata omfattas av Zon A - ej känslig verksamhet. Centrumbyggnaden samt området för resecentrumet omfattas av Zon C - normalkänslig verksamhet. För Zon A finns inget rekommenderat skyddsavstånd för Botniabanan. För Zon C är rekommenderat skyddsavstånd 30 m mellan Norrbotniabanan och markanvändningen, se tabell nedan.

Skyddsavstånd för Botniabanan (och Norrbotniabanan enl. trafikprognos)

STRÄCKA	ÅTGÄRDER	SKYDDSAVSTÅND		
		Zon B	Zon C	Zon D
NORDMALING - UMEÅ	Inga	30	30	40
	Invallning	-	-	20
	Brandfasad			10

Figur 45. Tabell avseende säkerhetsavstånd för Botniabanan och Norrbotniabanan från Länsstyrelsens riktlinjer avseende farligt gods.

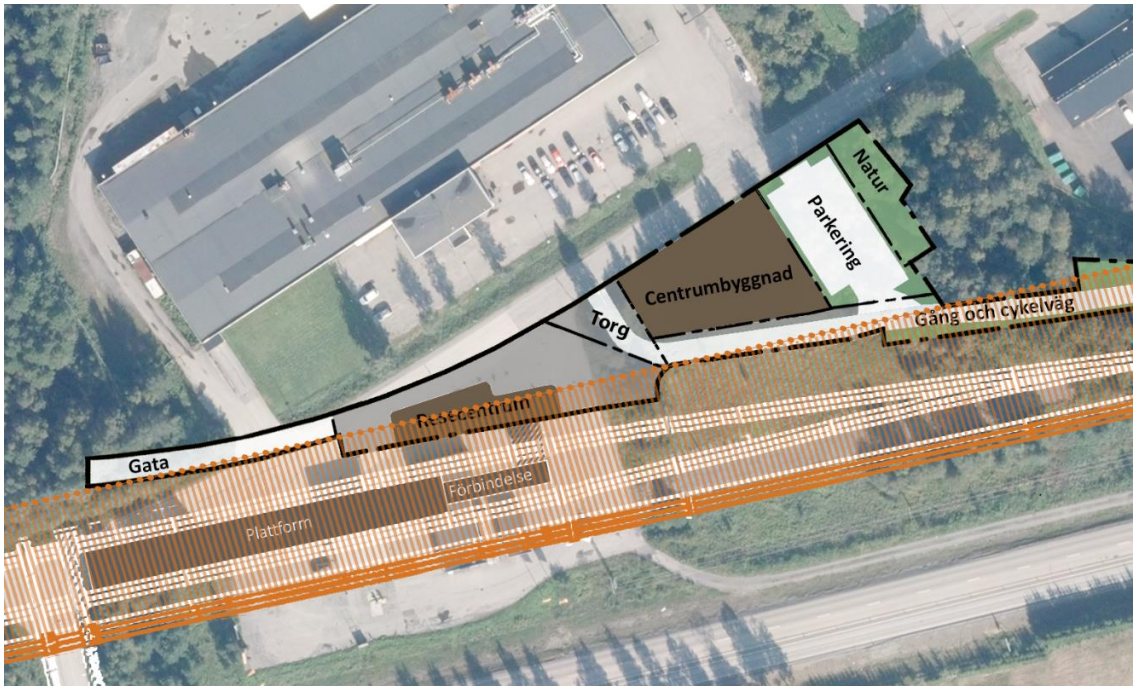
Skyddsavstånd för mötesfri väg, 110–120 km/h.

ÅDT LASTBIL (2040)	ÅTGÄRDER	SKYDDSAVSTÅND		
		Zon B	Zon C	Zon D
100	Inga	-	-	25
	Invallning	-	-	10
	Brandfasad	-	-	-
300	Inga	-	-	35
	Invallning	-	-	20
	Brandfasad	-	-	10
600	Inga	-	15	40
	Invallning	-	10	25
	Brandfasad	-	-	10
1100	Inga	-	25	45
	Invallning	-	10	25
	Brandfasad	-	-	15

Figur 46. Tabell avseende säkerhetsavstånd för mötesfri väg, 110–120 km/h från Länsstyrelsens riktlinjer avseende farligt gods.

Vid resecentrumområdet planeras tre tågspår för Norrbotniabanan. De två närmast planområdet utgörs av stickspår i anslutning till perrongen. På dessa spår kommer det enbart köra tåg som ska stanna och släppa på/av tågresenärer. Det spår som kommer användas för transporter av godståg med farligt gods är således huvudspåret som är beläget längst bort från planområdet, markerat med orange i illustrationen *Farligt gods*. I enlighet med länsstyrelsens rekommendationer har man i detaljplanen tagit höjd för ett 30 meters säkerhetsavstånd mellan huvudspåret och centrumbyggnad/parkeringsyta, se prickad orange linje samt orange skraffering i illustrationen *Farligt gods*.

Vad gäller resecentrum är det av sin natur placerat i anslutning till järnvägsspår. Resecentrumet omfattar resandefunktioner samt resenärer. Då resenärerna använder bygganden tillfälligt samt själva valt att nyttja riskkällan bedöms de få utsättas för en högre risknivå varav inga åtgärder görs i detaljplanen avseende farligt gods.

Figur 47. Farligt gods - illustration som med orange färg markerar tågspåret där tåg med farligt gods kommer transporteras. Illustrationen redovisar även ett 30 meter säkerhetsavstånd från spåret med prickad orange linje samt svag orange skraffering.

Väg E4 har en skyltad hastighet om 110 km/h vid planområdet. Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) för lastbilar 2040 beräknas vara 572 fordon. Detta innebär att vägen faller inom grupp 600 med ett säkerhetsavstånd om 15 meter för Zon C - normalkänslig verksamhet. För zon A finns inget säkerhetsavstånd.

Brandsäkerhet

Framkomligheten för ambulans och räddningstjänst till och från detaljplaneområdet bedöms vara god.

Brandposter finns ca 50 meter från planområdet. Inga ytterligare brandposter eller kapacitetshöjning behövs för den nya exploateringen.

Byggnaders utformning och blåljuspersonals behov av åtkomst, framkomlighet till brandposter och släckvatten beaktas därutöver i samband med bygglov samt bygg- och markprojektering i enlighet med gällande regler.

Buller

En bullerutredning (Structor, 2024) har utförts för området. Bullerutredningen har tagit hänsyn till buller från Kungsvägen, väg E4 samt Norrbotniabanan. I utredningen har områdets terräng samt planerade bullerskyddsskärmar och bullerskyddsvallar längs med Norrbotniabanan medtagits i beräkningarna.

Utredningen har utifrån prognosår 2045 både räknat på den sammanlagda bullernivån från spår och vägtrafik samt var för sig. Sammanfattningsvis är ljudnivåerna från Norrbotniabanan över lag högst, men även vägtrafikbullret bidrar till den totala ljudnivån. Bullerbidraget från E4 är ej betydande då buller söderifrån domineras av ljudnivåer från Norrbotniabanan. Detta eftersom E4:an delvis blir skärmad av järnvägsbanken och bullerskyddsskärmen/stödmuren vid Norrbotniabanan.

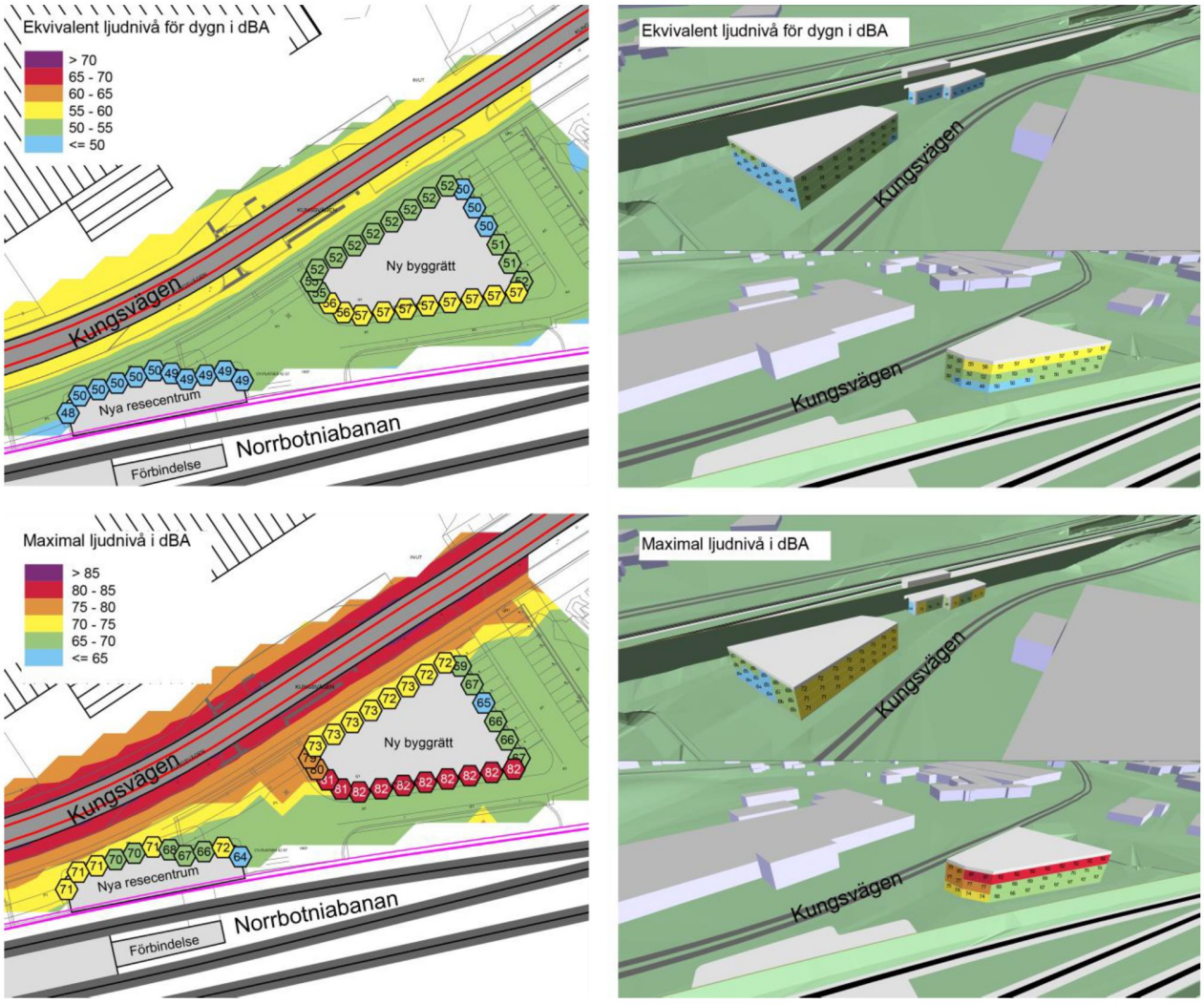
Utredningen har även studerat hur ljudbilden blir med och utan centrumbyggnaden då denna planeras byggas i en senare etapp. För scenariot med både resecentrum och centrumbyggnad (sammanslagen bullernivå från spår och vägtrafik) beräknas den högsta dygnsekvivalenta ljudnivån vid fasad bli 50 dBA för resecentrum respektive 57 dBA för centrumbyggnaden. Den högsta maximala ljudnivån (dag/kväll) beräknas bli 72 dBA för resecentrum respektive 82 dBA för centrumbyggnaden. I ett scenario med enbart resecentrum (sammanslagna bullerkällor) beräknas den högsta dygnsekvivalenta ljudnivån vid fasad bli 50 dBA respektive 71 dBA maximal ljudnivå (dag/kväll). Att centrumbyggnaden byggs i ett senare skede innebär således ingen större påverkan i ljudnivå för resecentrumet.

Ljudnivåer vid fasad blir lägre för resecentrumbyggnaden i jämförelse med centrumbyggnaden eftersom den byggnaden är lägre och är belägen precis intill en bullerskyddsskärm/stödmur vilket gör att den skärmas av buller från Norrbotniabanan. Centrumbyggnaden planeras att bli högre och är belägen längre ifrån bullerskyddsskärmen/stödmuren vilket gör att bullret från Norrbotniabanan blir högre.

Då det inte finns riktvärden för utomhusbuller för resecentrum eller centrumverksamhet har möjligheten till att uppnå ljudkrav för inomhusbuller varit dimensionerande för detaljplanen.

För verksamheterna kontor, hotell och restaurang regleras ljudnivån inomhus genom Boverkets byggregler, sa avsnitt *Buller* under *Planeringsförutsättningar*. Bedömningen har gjorts att trafikbullernivåerna i planområdet är såpass låga att ljudkraven för trafikbuller inomhus för kontor, hotell och restaurang kan uppfyllas i centrumbyggnaden med lämpligt val av fönster, fasad och uteluftsdon. Bullerutredningen rekommenderar att detta detaljstuderas i projekteringen samt att detaljplanen inte anger några materialval för centrumbyggnaden. Detta för att skapa möjlighet till olika konstruktioner beroende på vilka verksamheter det blir i byggrätten.

Med detta som utgångspunkt bedöms inte ett genomförande av detaljplanen innebära att ljudkrav för inomhusbuller överskrids varav bullerdämpande åtgärder inte har vidtagits.

Figur 48: Figurerna redovisar den sammanlagda bullernivån från spår och vägtrafik, prognosår 2045. Källa: Structor.

Vibrationer och stomljud

Utifrån Trafikverkets mätningar samt markförutsättningarna inom planområdet har bedömningen gjorts i planens bullerutredning (Structor, 2024) att vibrationsnivån sannolikt kan komma att överstiga 0,4 mm/s RMS vägd vibrationsnivå i de planerade byggnaderna, eftersom de kommer att vara belägna så pass nära spåret. Vibrationer och stomljud kan

därav behöva tas i beaktan vid val av grundläggningsmetod för de planerade byggnaderna, för att inte riskera att lokalerna kommer att utsättas för störande nivåer från Norrbotniabanan.

Bullerutredningen bedömer däremot att inga åtgärder behöver vidtas i detaljplanen men rekommenderar att detta detaljstuderas i projekteringen. Några särskilda åtgärder har därmed inte tagits i detaljplanen.

Ljusförhållanden

Detaljplanen innebär att två byggnader uppförs inom området för resecentrum. Utöver detta planeras upplyst torg, cykelväg samt parkering. Byggnaderna som detaljplaner medger bedöms ej skugga närliggande fastigheter. Belysning från byggnader, torg, cykelväg och parkering bedöms ej medföra negativ påverkan på närliggande fastigheter.

Strålkastare eller annan belysning kopplad till järnvägen har behandlats inom ramen för järnvägsplanen.

Insyn och siktlinjer

Genom att reglera högsta totalhöjd samt placering av byggnader säkerställer detaljplanen siktlinjer mellan tågplattformen och busshållplatsen vid Kungsvägen. **[Prickmark]** mellan centrumbyggnaden och cykelvägen säkerställer även fri sikt för cyklister som passerar runt byggnaden.

Förorenad mark och vatten

Ett genomförande av detaljplanen och järnvägsplanen innebär att befintlig drivmedelsstation i väster måste avlägsnas. I samband med detta planeras en slutgiltig markmiljöundersökning för att kartlägga dom områden som ej kan provtas medan drivmedelstationen är i drift. Området planeras sedan saneras i den omfattning som krävs för att marken ska vara lämplig för bebyggelse av resecentrum, dvs mindre känslig markanvändning. Markundersökningen samt eventuell efterföljande saneringen säkerställs med planbestämmelsen **[a_4]** *Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän halterna i marken understiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning. Överskrids riktvärdena krävs sanering innan startbesked kan ges.* En saneringsanmälan ska göras till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet med en efterbehandlingsåtgärd i ett förorenat område startar.

Detaljplanen kravställare ingen provtagning och eventuell sanering för resterade delar av planområdet då det utifrån utförda analyser inte finns indikationer på en oacceptabel nivå av föroreningar utifrån den planerade markanvändningen. Om okända markföroreningar påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska skyndsamt anmäla förhållandet till kommunen enligt 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet.

Ett genomförande av detaljplanen innebär även anläggandet av gång- och cykelbron över Sävarån. I *Miljökonsekvensbeskrivning - Anläggande av ny järnväg: Bro över Sävarån* (Sweco, 2024b) görs bedömningen att broanläggningen inte kommer medföra någon betydande risk för spridning av föroreningar eftersom genomförda undersökningar visar på halter under

Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning. Massor som uppkommer inom aktuellt område bedöms enligt Trafikverkets miljökriterier kunna återanvändas till exempelvis vägar och bullervallar.

Följande skyddsåtgärder planeras vidtas för markmiljön:

- Uppställnings- och serviceplatser för maskiner samt etableringsytor och upplagsytor bör anordnas på ett avstånd av 50 meter eller mer från vattendragen.
- Vattnet från schaktgrop får inte rinna direkt till ån utan sedimentering.

Radon

Eftersom planområdet ligger inom ett område som är karterat som normalriskområde krävs ett radonskyddat utförande. I samband med bygglovgivning fastställs grundläggningsmetod för att säkerställa att radonhalten i den färdiga byggnaden inte blir för hög.

Risk för översvämning

Detaljplanen säkerställer med bestämmelser som reglerar höjdsättning av byggnader samt omgivande mark att planområdet ej översvämmas. Se avsnitt *Dagvattenhantering vid skyfall*.

Risk för ras, skred och erosion

För att säkerställa markens stabilitet kommer erosionsskydd krävas i anslutning till Öxbäcken samt Sävarån.
Inom naturmarken vid Öxbäcken möjliggör detaljplanen för erosionsskydd i anslutning till Kungsvägen samt parkeringen med bestämmelsen **[erosionsskydd]**. Erosionsskyddets ytliga lager ska utformas för att underlätta för återetablering av flerskiktad lövskogsvegetation.

Vid Sävarån möjliggörs erosionsskydd inom område planlagd som **[GATA$_1$]**.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Tidplanen för planområdets byggnation är samordnad med Trafikverkets tidplan för Norrbotniabanan med ett färdigställande först 2030. Planområdet kommer byggas i etapper där resecentrumet planeras vara färdigt 2032. Centrumbyggnaden kommer byggas i en senare etapp.

Målsättningen är att detaljplanen ska antas kvartal 4, 2025. Den preliminära tidplanen baseras på att inga större förändringar sker under planprocessen och att detaljplanen inte överklagas. Vid ett överklagande kan tidpunkten för detaljplanens laga kraft förskjutas upp till två år framåt i tiden, vilket medför motsvarande förskjutning av genomförandet.

Genomförandetid

Genomförandetiden är tio år från den dag planen får laga kraft. Detta på grund av att planområdet planeras byggas ut i etapper samt samordnas med anläggande av järnvägen.

En detaljplan får enligt 4 kap. 39 § plan- och bygglagen (2010:900) inte ersättas, ändras eller upphävas före genomförandetidens utgång om någon fastighetsägare som berörs motsätter sig det. Undantag kan göras om det behövs en ny detaljplan på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid den ursprungliga planläggningen. Undantag kan även ges för införande av bestämmelser om fastighetsindelning eller vissa rättigheter (exempelvis servitut). Om planen ersätts, ändras eller upphävs under genomförandetiden kan berörda fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt i enlighet med detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan kommunen ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. I övrigt ligger detaljplanen fast och fortsätter gälla till dess att den ersätts, ändras eller upphävs.

Avtal

För att säkra detaljplanens genomförande kan flertalet avtal behövas. Exempelvis avtal om rättigheter, avtal om vatten och avlopp, avtal om markförvärv och optioner och eller liknande avtal/beslut.

Planavtal

Två planavtal har skrivits för ärende. Ett mellan Infrastruktur i Umeå AB (INAB) och Umeå kommun, Detaljplanering 2023-05-04, det andra mellan Mark och exploatering, Umeå kommun och Fysisk planering, Umeå kommun 2023-05-04. Avtalen syftar till att reglera kostnader för arbetet med att upprätta denna detaljplan.

Exploateringsavtal

Umeå kommun avser inte att teckna exploateringsavtal.

Markanvisningsavtal

Anvisning av mark för bebyggelse sker i enlighet med Umeå kommuns markanvisningspolicy. En markanvisning ger en aktör ensamrätt att under en bestämd tid och under vissa förutsättningar planera och projektera för ny bebyggelse på kommunens mark.

Vilka verksamheter som kommer etablera sig i området är inte klart. Kommunen avser dock att teckna markanvisningsavtal i samband med försäljning av marken. I anvisningen planerar kommunen att ställa krav på utformning av bebyggelse för att säkerställa en god arkitektur.

Anvisning sker i enlighet med kommunens riktlinjer och policy för markanvisning.

Huvudmannaskap

Huvudmannaskap för allmän plats

Alla allmänna platser ska ha en huvudman. Huvudmannen för de allmänna platserna är ansvarig för att ställa i ordning och förvalta de allmänna platserna, till exempel för att bygga ut och sköta gator. När kommunen är huvudman för allmänna platserna ska kommunen, efter hand som bebyggelsen färdigställs enligt detaljplanen, ordna de allmänna platserna så att de kan användas för avsett ändamål i enlighet med planen. Om kommunen anser att allmänhetens tillträde till platsen är viktig bör kommunen planlägga med kommunalt huvudmannaskap.

Om det finns särskilda skäl kan kommunen med en planbestämmelse reglera att huvudmannaskapet för de allmänna platserna ska vara enskilt. Kommunen behöver dock motivera varför huvudmannaskapet ska vara enskilt. Vid enskilt huvudmannaskap åligger ansvaret för allmän plats på fastighetsägarna gemensamt.

Kommunen är huvudman för allmän plats inom planområdet. Kommunen ansvarar för utbyggnad och drift av allmän plats. Respektive fastighetsägare svarar för alla åtgärder inom kvartersmark.

Huvudmannaskap för vatten, avlopp och dagvatten

Det finns olika typer av kombinationer/scenarion beroende på vilka delar som är kommunala respektive enskilda. Det är inte alltid ansvarig för utbyggnad som ansvarar för drift.

En mindre del av planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten. Beslut om att utöka verksamhetsområdet för dricksvatten, spillvatten, dagvatten (gata) samt dagvatten (fastighet) fattas av Kommunfullmäktige i samband med antagande av detaljplanen.

Fastighetsrättsliga frågor

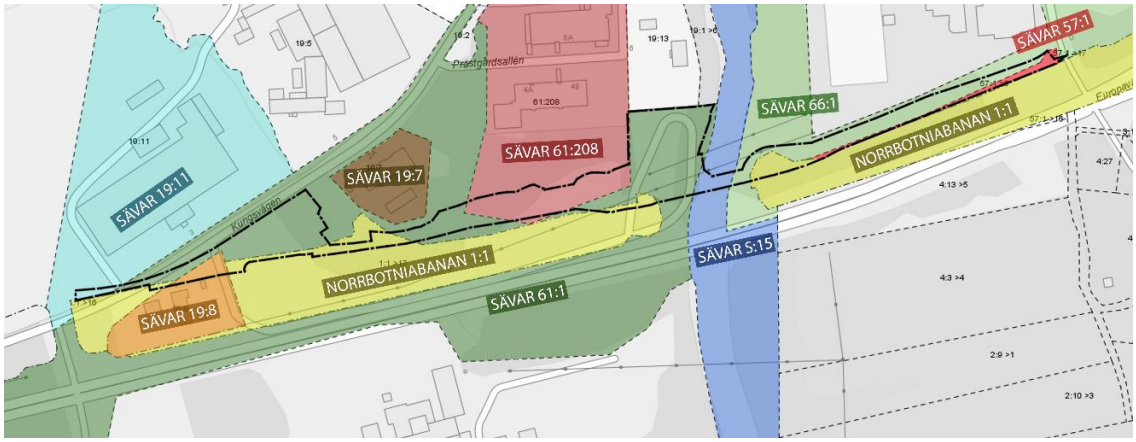
Fastighetsbildning

Detaljplanen medför att nya fastigheter bildas för resecentrum, parkering och centrumbyggnad.

För mark utlagd som allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap gäller att kommunen har en ovillkorlig rätt att lösa in marken. Samtidigt gäller också en ovillkorlig skyldighet för kommunen att lösa in marken på fastighetsägarens begäran. Ersättning utgår för marken vid inlösen i enlighet med expropriationslagen.

I övrigt gäller att fastighetsbildningen behöver följa detaljplanens regleringar.

Fastighetsbildning sker efter ansökan om lantmäteriförrättning. För mark utlagd som allmän platsmark, som löses in av kommunen, ansvarar kommunen för att ansöka om fastighetsbildning samt bekosta denna. För övrigt ansvarar exploatören för att ansöka om fastighetsbildning samt bekosta förrättning. Ansökan inlämnas till Umeå kommun, Lantmäterimyndigheten.

Figur 49: Figuren redovisar befintliga fastigheter som påverkas av detaljplanen.

Nedan redovisas av berörda fastigheter och konsekvenser för dessa

Fastighet	**Förändringar och konsekvenser**
Sävar 61:1	Fastigheten avstyckas till en fastighet för Resecentrum och parkering (kvartersmark), en fastighet för centrumbyggnad (kvartersmark)
Sävar 19:8	Delar av fastighet övergår till fastighet för resecentrum och parkering (kvartersmark)
Norrbotniabanan 1:1	Delar av fastighet övergår till fastighet för resecentrum och parkering (kvartersmark), Sävar 61:1 samt Sävar 66:1
Sävar 19:11	Delar av fastigheten övergår till Sävar 61:1
Sävar 19:7	Delar av fastigheten övergår till Sävar 61:1
Sävar 61:208	Delar av fastigheten övergår till Sävar 61:1
Sävar 57:1	Fastigheten övergår till Sävar 66:1
Sävar S:15	Fastigheten övergår till Sävar 66:1

Servitut

Servitut är en rätt för ägaren av en fastighet att på ett visst bestämt sätt använda del av en annan fastighet till ett visst syfte (rättigheten är kopplat till fastigheten och inte person). Det kan till exempel röra sig om rätten att ta väg eller nyttja en brunn på annans fastighet. Det finns två typer av servitut, officialservitut och avtalsservitut beskrivna nedan.

Genomförandet av detaljplanen kan medföra att servitut bildas för gång- och cykelbron över Sävarån. Det kan även bli aktuellt att säkerställa gemensamt passageutrymme i byggnaden för resecentrum, genom servitut eller annan rättighet. Vidare kan ett servitut behöva bildas till förmån för Trafikverket för att säkerställa tillgång till parkering från gång- och cykelvägen ($GATA_1$).

Officialservitut

Ett officialservitut bildas eller upphävs genom lantmäteriförrättning, efter ansökan och prövning. Servitutet redovisas i fastighetsregistret och är knutet till fastigheten och gäller oavsett vem som äger den. Bildandet av officialservitut bekostas i huvudregel av sökanden. Officialservitut gäller för all framtid till det upphävs av Lantmäterimyndigheten efter ansökan och prövning.

Totalt finns sju officialservitut inom planområdet, listade nedan.

- 2480K-2024/57.12 - trädsäkring till förmån för Norrbotniabanan 1:1
- 2480K-2024/57.22 - vattenavledning till förmån för Norrbotniabanan 1:1
- 2480K-2024/57.23 - väg till förmån för Norrbotniabanan 1:1
- 2480K-2024/56.28 - väg till förmån för Norrbotniabanan 1:1
- 2480K-2024/57.25 - vattenavledning till förmån för Norrbotniabanan 1:1
- 2480K-2024/57.28 - vattenavledning till förmån för Norrbotniabanan 1:1
- 2480K-2024/56.34 - vattenavledning till förmån för Norrbotniabanan 1:1

Detaljplanen bedöms inte påverka dessa officialservitut.

Avtalsservitut

Ett avtalsservitut bildas genom avtal mellan berörda fastighetsägare. Avtalet måste innehålla vissa moment som framgår av jordabalken. Servitutet gäller tills vidare om inte annat har överenskommits. Ett avtalsservitut kan skrivas in i fastighetsregistret. Inskrivning sker genom en skriftlig ansökan till Fastighetsinskrivningen.

Totalt berörs 2 avtalsservitut av detaljplanen, listade nedan.

- D202400157228:1.1 - VAKINS avloppsanläggning till förmån för Pålböletomen 8:2
- D201700341562:1.1 - Umeå energis kraftkabel till förmån för Laxen 31

Ett genomförande av detaljplanen kan innebära en påverkan på rättigheterna. Exploatören står eventuella kostnader som kan uppstå till följd av detta.

Gemensamhetsanläggning

En gemensamhetsanläggning är en anläggning som ägs och tas hand om av flera fastigheter ihop, exempelvis vägar, bryggor eller lekplatser. Kravet för att bilda en gemensamhetsanläggning är att den ska tillgodose ett gemensamt behov hos flera fastigheter.

En gemensamhetsanläggning redovisas i fastighetsregistret och har en egen registerbeteckning, till exempel Umeå ga:1. En gemensamhetsanläggning inrättas, ändras eller upphävs i en lantmäteriförrättning.

Fastigheter äger del i gemensamhetsanläggningen genom andelstal som bestäms i lantmäteriförrättning. Det innebär att fastigheter som äger det i gemensamhetsanläggningen har ett juridiskt och ekonomiskt ansvar för gemensamhetsanläggningen. Ägandeskapet och driften av gemensamhetsanläggningen kan skötas genom en samfällighetsförening.

Gemensamhetsanläggningar kan till exempel bildas för följande gemensamma ändamål:

- Enskilda vägar
- Parkeringsplatser eller garage
- Vatten- och avloppsanläggningar
- Grönytor
- Lekplatser
- Bryggor
- Badplatser
- Bredband för data och TV
- Trapphus och hissar

Detaljplanen innebär att en gemensamhetsanläggning kan komma att bildas för ytan planlagt som parkering. Nybildade fastigheter som nyttjar parkeringen behöver då bli delägare i gemensamhetsanläggningen.

Ledningsrätter

Ledningsrätt är en servitutsliknande rättighet att använda någon annans mark för ledningsändamål. Markområde för ledningsrätt kan enbart upplåtas för ledningstyper som anges i Ledningsrättslagen (1973:1144) med tillbehör för ledningens funktion. Exempelvis tillåter ledningsrättslagen att ledningsrätt bildas för ledningstyper såsom vatten och avlopp, data och telekommunikationsledningar.

Ledningsrätt kan endast inrättas av lantmäterimyndigheten. Ledningsrätt gäller för all framtid eller tills den upphävs av Lantmäterimyndigheten efter ansökan och prövning. Vid bildande och upphävande kan det bli aktuellt med ersättning som bestäms i lantmäteriförrättningen.

Totalt finns sju ledningsrätter inom planområdet, listade nedan.

- 2480K-12/118.15 - starkströmsledning till förmån för Umeå Energi Elnät AB
- 24-F1980-781.3 - starkströmsledning till förmån för Sävar belysningsförening samt vatten och avloppsledningar till förmån för Umeå kommun
- 2480K-12/118.13 - starkströmsledning till förmån för Umeå Energi Elnät AB
- 2409-92/7.1 - teleledning till förmån för Televerket
- 2480K-12/118.12 - starkströmsledning till förmån för Umeå Energi Elnät AB
- 2480-93/68.2 - teleledning till förmån för Telia Company AB
- 24-F1983-154.1 - teleledning till förmån för Televerket

Ett genomförande av detaljplanen kan innebära en ledningsflytt eller ett ombildande av rättighetenerna. En ledningsflytt till följd av detaljplanen bekostas av exploatören.

Angränsande järnvägsplan innebär även nya ledningsdragningar. Beslut kring omdragningar och flytt av ledningar sker i ett förvaltnings- och bolagsöverskridande forum för ledningsflytt för Dåva-Gryssjön, samt vid detaljprojektering och byggnation.

Fastighetsindelningsbestämmelser

Fastighetsindelningsbestämmelser används i det fall då placering och utbredning av fastighetsgränser, servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggning eller markreservat behöver fastställas i detaljplanen. När bestämmelser om fastighetsindelning införs i en detaljplan måste planprocessen också innefatta prövning av vissa grundläggande krav som ställs i fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL anläggningslagen (1973:1149) och ledningsrättslagen (1973:1144). Detta eftersom Fastighetsindelningsbestämmelser styr den exakta utbredningen och placeringen av fastighetsgränser, markreservat, servitut, ledningsrätter och gemensamhetsanläggningar i efterföljande lantmäteriförrättningar

I tidigare lagstiftning skapades fastighetsindelningsbestämmelser genom tomtindelningar (byggnadslagen 1947:763) och som fastighetsplaner (äldre plan- och bygglag 1987:10). I äldre stads- och byggnadsplaner (detaljplaner) gäller fastighetsindelningsbestämmelser i form av tomtindelningar och fastighetsplaner.

Kommunen bedömer att inga fastighetsindelningsbestämmelser behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras. Om behov skulle uppstå kan fastighetsindelningsbestämmelser införas under planens genomförandetid genom ändring av detaljplanen.

Övriga fastighetsrättsliga konsekvenser

Då planområdet ligger nära järnvägen kommer delar av gång- och cykelvägen, [$GATA_1$], att anläggas ovanpå järnvägens fundament. Detaljplanen säkerställer att denna gång- och cykelväg får underbyggas med anläggningar som tillhör järnvägen. För att skydda Trafikverkets tillgång till järnvägens fundament, och säkerställa att inga obehöriga ingrepp (som grävningar eller ledningsdragningar) kan göras där fundamenten finns, planeras en lantmäteriförrättning. Denna förrättning syftar till att formellt reglera Trafikverkets ägande.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

Detaljplanen innebär anläggande av ny gång och cykelväg med tillhörande gång- och cykelbro.

Behov av ytterligare utredningar eller tillstånd

Inför exploatering kommer särskilda utredningar eller tillstånd att krävas, till exempel detaljerad projektering av gång- och cykelväg samt gång- och cykelbro, tillstånd för vattenverksamhet, tillstånd för intrång i Natura 2000-område.

Ekonomiska frågor

Umeå kommun och Trafikverket upprättar separata avtal för respektive parts åtaganden kopplade till Norrbotniabanans genomförande. Kostnadsfördelning och ansvar kopplade till detaljplanens genomförande preciseras i dessa avtal.

Kommunen ansvarar för och bekostar ändring eller upphävande av gällande detaljplaner såväl som framtagande av ny detaljplan, så att järnvägsplanen kan fastställas utan att den strider mot någon plan eller bestämmelse.

Trafikverket anlägger Sävar station och kommunen svarar för och bekostar utförande av kommunala anläggningar som ska anslutas till stationsområdet, som stationshus, parkeringar, planteringar, m.m.

För projektering av gång- och cykelbron över Sävarån finns ett separat avtal tecknat som avser kostnadsfördelning mellan Umeå kommun och Trafikverket. Kommunen svarar för att bekosta en ny gång- och cykelbro som kommer ägas i sin helhet av kommunen.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Exploateringen ger konsekvenser för den kommunala ekonomin. Detaljplanen innebär ökade kostnader för kommunen med nya allmänna anläggningar med kommunalt huvudmannaskap som ökar driftskostnaderna, exempelvis för snöröjning och parkskötsel.

Som ensam markägare svarar kommunen för exploateringskostnaderna kopplade till kommunal infrastruktur. Exploateringen finansieras av den kommunala budgeten och därmed skattekollektivet.

Kommunen kommer att sälja mark avsedd för verksamheter men intäkterna kommer inte kompensera för kommunens kostnader för iordningsställande av mark och allmänna anläggningar.

En sammanfattning av delarna i exploateringen är:

- Lokalgator och gång- och cykelvägar
- Ett resecentrum
- Ett torg
- Busshållplatser
- Parkeringar
- Mark- och dagvattenåtgärder

Utöver detta får kommunens driftbudget ökade kostnader för skötsel och underhåll av torget samt gång- och cykelvägen.

Sammanfattningsvis bedöms exploateringen att generera ett ekonomiskt underskott. Som del i projektet av Norrbotniabanan överväger dock behov och nytta dom ofinansierade kostnaderna. Sävar kommer i och med dessa investeringar att ha eget resecentrum och tågförbindelse in och ut ur orten som ger andra vinster och möjligheter för invånarna och Umeåregionen i stort. Detaljplanen bedöms därför som genomförbar.

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

Detaljplanen innebär ökade kostnader för kommunens bolag Umeå energi i form av investeringar i elnätet samt ökade drift- och underhållskostnader.

För det kommunala bolaget VAKIN innebär detaljplanen enbart ökade kostnader i drift och underhåll. Intäkter tas ut i enlighet med då gällande VA-taxa.

Ett genomförande av detaljplanen föranleder även exploateringskostnader för det kommunala bolaget INAB som åläggs finansiera byggnationen av Resecentrumet samt iordningsställande av marken runtom.

Planavgift

Kostnaden för framtagande av en ny detaljplan eller ändring av befintlig detaljplan beräknas enligt Umeå kommuns taxa för Byggnadsnämndens verksamheter. Denna taxa baseras på Sveriges kommuner och regioners rekommendationer och revideras årligen i januari.

Planavgift regleras i ett särskilt planavtal och betalas av exploatören under planprocessens gång.

Ersättning och inlösen

Om mark enligt en detaljplan ska användas för en allmän plats som kommunen är huvudman för, är kommunen skyldig att på fastighetsägarens begäran lösa in marken.

I en detaljplan får kommunen bestämma markreservat för sådana trafik- och väganläggningar, energianläggningar, anordningar för elektroniska kommunikationsnät och ledningar som behövs för allmänna ändamål. Kommunen får även bestämma markreservat för gemensamhetsanläggningar. Om markreservatet avser en allmän ledning, en allmän trafikanläggning eller en trafikanläggning som är gemensam för flera fastigheter är den som ska vara huvudman för anläggningen skyldig att på fastighetsägarens begäran förvärva nyttjanderätt eller annan särskild rätt i den omfattning som behövs för ändamålet.

Detaljplanen omfattar delar av fastighet 61:208 som ägs av Region Västerbotten, del av fastigheten Norrbotniabanan 1:1 som ägs av Trafikverket, samt den privata fastigheten Sävar 57:1. Marken planläggs för kommunal gång- och cykelväg varav kommunen är skyldig att lösa in marken.

Upplysningar

Plankartan utgör själva Detaljplanen, dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (2010:900) och fungerar som ett skriftligt och visuellt avtal över hur marken får användas eller bebyggas. Detaljplanen utreder ansvarsfrågan för olika byggnationer och gemensamma anläggningar som avlopp och gator. Detaljplanen utreder också flera frågor som behöver lösas i ett sammanhang för att göra den nya mark- eller vattenanvändningen lämplig och hållbar över tid. Detaljplanen är därför styrande vid bygglovsprövning. Plankartan har tagits fram i AutoCAD **2022** med FocusDetaljplan **2022 och ”BFS_2022_11_01_Bestämmelsekatalog.xml.”**

Planbeskrivningen är ett vägledande och förtydligande dokument till hur detaljplanen ska förstås genomföras och beskriver hur olika frågor eller förutsättningar har hanterats. Bilaga till planbeskrivningen redovisar sammanställning av planbestämmelser med motivering och lagstöd i tabellform.

Grundkartan är ett underlag för detaljplanearbetet som redovisar topografi och fastighetsförhållanden inom planområdet och dess närmaste omgivning.

Fastighetsförteckningen utgör kommunens bedömning av vilka som ingår i samrådskretsen. Därför anger fastighetsförteckningen vilka fastigheter, fastighetsägare och andra rättighetsinnehavare som berörs av planförslaget. Fastighetsförteckningen måste samordnas med grundkartan för att båda dokumenten ska redovisa samma uppdaterade fastighetsinformation. Under detaljplaneprocessen används fastighetsförteckningen som en adresslista för att skicka ut underrättelse om när planförslaget är på samråd eller granskning.

Samrådskrets

Detaljplanens samrådskrets består av närliggande fastighetsägare, rättighetsinnehavare, närboende och lokalhyresgäster som bedöms beröras direkt av ett genomförande av detaljplanen. Detaljplanens samrådskrets består av närliggande fastighetsägare samt andra som bedöms beröras direkt av ett genomförande av detaljplanen. Samrådskretsens storlek har anpassats utifrån att detaljplanen bedöms ha ett allmänt intresse inom Sävar samt har stöd i gällande översiktsplan och inte medför betydande miljöpåverkan.

Under planprocessens gång blir fastighetsägare och andra rättighetsägare som bedöms ingå i samrådskretsen underrättade genom brevutskick inför samråd och granskning. Endast de som lämnat synpunkter under samråd och granskning vars synpunkter inte blivit tillgodosedda blir underrättade om antagande.

Figur 50: Illustrationen redovisar detaljplanens samrådskrets.

Medverkande

Deltagande kommunala verksamheter

- Detaljplanering
- Fastighet
- Fritid
- Gator och parker
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Mark och exploatering
- Miljö- och hälsoskydd
- Umeåregionens brandförsvar

Deltagande kommunala bolag

- Umeå Energi AB
- Vatten och avfalls kompetens i norr AB (VAKIN)
- Infrastruktur i Umeå AB (INAB)

Källor

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges
Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges
Kartor och illustrationer: Umeå kommun, om inte annat anges

Bilaga

Planbestämmelser med lagstöd

Planbestämmelse	Motivering	Lagstöd
Användningsbestämmelser för allmän plats		
GATA	Användningen möjliggör för anordnande av Kungsvägen. Syfte med bestämmelsen är att säkerställa Kungsvägens dragning. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 5 §§ PBL genom att främja en långsiktigt hållbar samhällsstruktur, samt säker och tillgänglig infrastruktur för gående och cyklister. Bestämmelsen har stöd i detaljplanens syfte att skapa goda förutsättningar för resenärers tillgång till stationen. Den bidrar även till översiktsplanens mål om trygga kopplingar till och från framtida resecentrum.	4 kap. 5 § PBL
(GATA)	**Avgränsad vertikalt nedåt till +2 meter över angivet nollplan** Bestämmelsen möjliggör en gång- och cykelväg över Sävarån och är avgränsad vertikalt för att säkerställa vattendragets funktion. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att beakta både en hållbar samhällsstruktur och skydd av natur- och vattenmiljö. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra en ny gång- och cykelväg över Sävarån samt att skydda vattenområdet i planområdet.	4 kap. 5 § PBL

$GATA_1$	**Gata som får underbyggas med anläggning tillhörande järnväg** Användningen möjliggör för anordnande av en ny gång- och cykelväg av en ny gång- och cykelväg i området. Användningen möjliggör även att cykelvägen kan passera över Norrbotniabanans järnvägsfundament. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för en koppling mellan resecentrum och Kungsvägen i väster och Sävar skola i öster, att möjliggöra för att vägen kan utnyttjas av servicefordon samt säkerställa järnvägsfundamenten. Regleringen tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 § PBL genom att skapa en funktionell och långsiktigt hållbar samhällsstruktur samt samordna bebyggelse och infrastruktur. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att både möjliggöra en ny gång- och cykelväg och att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament.	4 kap. 5 § PBL
NATUR	Användningen NATUR bekräftar befintligt naturområde och säkerställer dess funktion som grönstruktur inom planområdet. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att beakta grönområden i samhällsplaneringen och skydda naturvärden. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skydda och bevara befintlig naturmark.	4 kap. 5 § PBL

TORG	Syftet med användningen är att säkerställa en platsbildning mellan resecentrum och centrumbyggnad. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 § PBL genom att skapa en långsiktigt hållbar samhällsstruktur med mötesplatser och tydlig stadsbild. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skapa ett levande stationsområde och säkerställa en tydlig platsbildning genom ett centralt torg.	4 kap. 5 § PBL
Användningsbestämmelser för kvartersmark		
C	**Centrum** Område avsatt för uppförande av centrumbyggnad. Bestämmelsen syftar till att möjliggöra för verksamhetsyta inom planområdet. Bestämmelsen bidrar till översiktsplanens mål om en funktionsintegrerad stadsmiljö. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 § PBL genom att främja en långsiktigt hållbar samhällsstruktur och tillgång till service. Bestämmelsen har direkt stöd i planens syfte att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen.	4 kap. 5 § PBL

P	**Parkering** Område avsatt för parkeringsyta. Bestämmelsen syftar till att möjliggöra för parkering inom planområdet för tågresenärer. Bestämmelsen möjliggör för personer som ej har möjlighet att gå, cykla eller ta buss till tågstationen att färdas dit med bil, parkera och sedan fortsätta resan med tåg. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 5 §§ PBL genom att bidra till en funktionell samhällsstruktur och tillgängliga kommunikationsanläggningar. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil genom att planlägga en yta för parkering.	4 kap. 5 § PBL
T_1	**Resecentrum** Område avsatt för uppförande av resecentrum. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för ett resecentrum i anslutning till Norrbotniabanans planerade hållplats. Bestämmelsen bidrar till översiktsplanens mål om ett stationsläge i Sävar. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 5 §§ PBL genom att skapa en hållbar samhällsstruktur och god tillgänglighet till kollektivtrafik. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till den nya järnvägsstationen i Sävar.	4 kap. 5 § PBL

Användningsbestämmelser för vattenområde		
W	**Vattenområde** Användningen bekräftar Sävarån. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa Sävaråns vattenfåra. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 6 § PBL genom att skydda natur- och vattenmiljöer vid samhällsplanering. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att planlägga delar av Sävarån i skyddande syfte.	4 kap. 5 § PBL
(W)	**Vattenområde. Avgränsad vertikalt uppåt till +2 meter över angivet nollplan** Användningen bekräftar Sävarån. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa Sävaråns vattenfåra. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 6 § PBL genom att skydda natur- och vattenmiljöer vid samhällsplanering. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att planlägga delar av Sävarån i skyddande syfte.	4 kap. 5 § PBL
Egenskapsbestämmelser för allmän plats		
a_1	**Strandskyddet är upphävt** Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för att markområde inom 100 meter från Öxbäcken samt Sävarån kan ianspråktas. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att skapa en hållbar samhällsstruktur samtidigt som förutsättningar ges för att utveckla resecentrumområdet. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum och dess funktioner.	4 kap. 17 § PBL

(a_2)	**Strandskyddet är upphävt. Avgränsad vertikalt nedåt till +2 meter över angivet nollplan** Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för att markområde ianspråktas för anläggande av en gång- och cykelbro. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att främja hållbara transporter. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra en gång- och cykelväg över Sävarån.	4 kap. 17 § PBL
erosionsskydd	Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för uppförande av erosionsskydd inom markområde i anslutning till Öxbäcken. Bestämmelsen säkerställer att markstabilitet kan uppnås för Kungsvägen samt resecentrumområdet. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 och 6 §§ PBL genom att främja en god teknisk försörjning och ta hänsyn till naturförhållanden vid bebyggelse. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att att säkerställa markstabilitet.	4 kap. 5 § 2 p. PBL
(bro)	**Bro. Avgränsad vertikalt nedåt till +2 meter över angivet nollplan** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att en bro kan byggas över Sävarån för att möjliggöra för en gång och cykelkoppling mellan resecentrum och Kungsvägen i väster och Sävar skola i öster. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att stärka hållbar infrastruktur och samtidigt beakta vattenmiljön. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra en gång- och cykelbro över Sävarån.	4 kap. 5 § 2 p. PBL

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark		
PRICKMARK	**Marken får inte förses med byggnad** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa 2 meter förgårdsmark så att centrumbyggnaden ej påverkar framkomligheten för Kungsvägen. Bestämmelsen säkerställer även att planerad centrumbyggnad ej påverkar sikt för planerad gång- och cykelväg. Bestämmelsen tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 5 §§ PBL genom att bidra till en trygg och funktionell trafikmiljö. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skapa ett levande stationsområde i samklang med omgivande miljö och att säkerställa en tydlig platsbildning genom byggnaders placering och utformning.	4 kap. 6 § PBL
h_1	**Högsta totalhöjd är 17 meter** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa centrumbyggnaden ges en höjd som är anpassad till sin omgivning. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 6 § PBL genom att beakta landskapsbild och god helhetsverkan i bebyggelsemiljön. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skapa en tydlig platsbildning i samklang med omgivande miljö samt att genom centrumbyggnaden stärka stationsområdets identitet.	4 kap. 16 § 1 p. PBL

h_2	**Högsta totalhöjd är 6.1 meter.** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa resecentrumet ges en höjd som är anpassad till säkerhetsavstånd från järnvägens planerade ledningar. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 § PBL genom att främja en god teknisk försörjning och samordning mellan bebyggelse och infrastruktur. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till järnvägen och skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
n	**Marken ska höjdsättas så att dagvatten rinner mot anslutningspunkt och/eller Öxbäcken** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa en god dagvatten- och skyfallshantering. Bestämmelsen tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 och 6 §§ PBL genom att beakta tekniska försörjningssystem samt naturförhållanden och risker vid planläggning. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att säkerställa en god dagvattenhantering för området för att undvika påverkan på närliggande vattendrag.	4 kap. 10 § 1 p. PBL

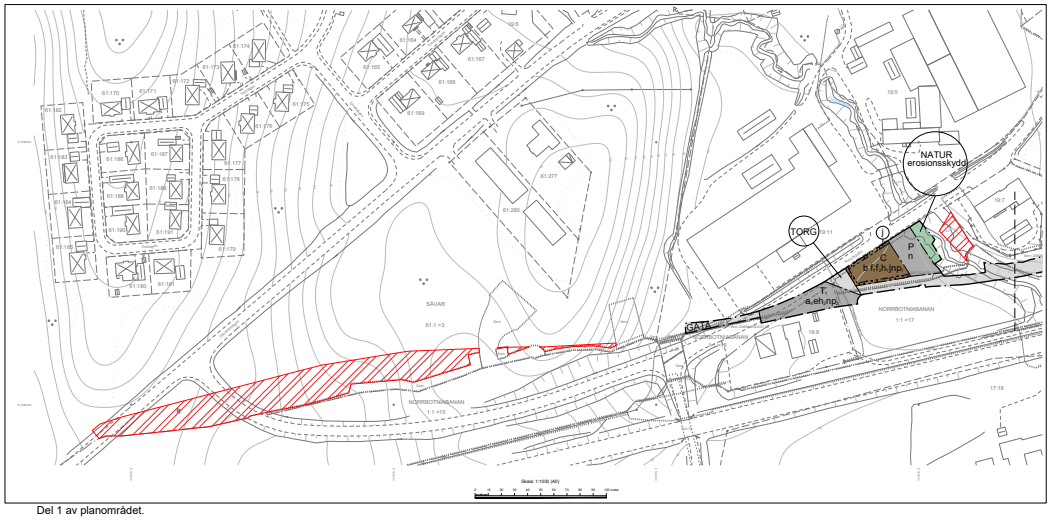
p_1	**Byggnad ska placeras med fasad i egenskapsgräns mot Kungsvägen och TORG** Bestämmelsen reglerar centrumbyggnadens placering för att säkerställa torgets platsbildning samt att byggnaden relaterar till Kungsvägen samt torget. Detta för att byggnaden ska uppfylla sitt syfte med att bidra till närvaro. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att främja en långsiktigt hållbar stadsstruktur och bidra till god stads- och landskapsbild. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skapa en tydlig platsbildning i samklang med omgivande miljö och att genom centrumbyggnaden tillföra närvaro och aktivitet till stationsområdet.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
p_2	**Byggnad ska placeras med fasad i planområdesgräns i söder** Bestämmelsen reglerar resecentrumets placering för att säkerställa torgets platsbildning samt att inga otrygga miljöer skapas mellan resecentrumet och spåren. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 § PBL genom att skapa en trygg och funktionell samhällsstruktur. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skapa en tydlig platsbildning och ett stationsområde som är levande och tillgängligt.	4 kap. 16 § 1 p. PBL

j	**Utfart får endast anordnas mot Parkering** Syftet med bestämmelsen är att reglera att utfart enbart kan anordnas mot planlagd parkering. Detta säkerställer trafiksäkerheten på planerad gång- och cykelväg inom planområdet samt sektionen för Kungsvägen. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 § PBL genom att främja trafiksäkerhet och en god teknisk utformning av trafiklösningar. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att skapa en tillgänglig och trygg trafikmiljö i anslutning till resecentrum, där gång- och cykeltrafik prioriteras.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
f_1	**Byggnad får som mest vara 3 våningar** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att enbart 3 våningar kan uppföras. Detta är på grund av att begränsat utrymme för parkering samt bullersituationen gör att fler än tre våningar ej är lämpligt på platsen. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 och 6 §§ PBL genom att ta hänsyn till både tekniska försörjningsförutsättningar och miljö- och hälsoskydd. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse samt att skapa ett stationsområde som är anpassat till sina förutsättningar och fungerar väl i relation till omgivningen.	4 kap. 16 § 1 p. PBL

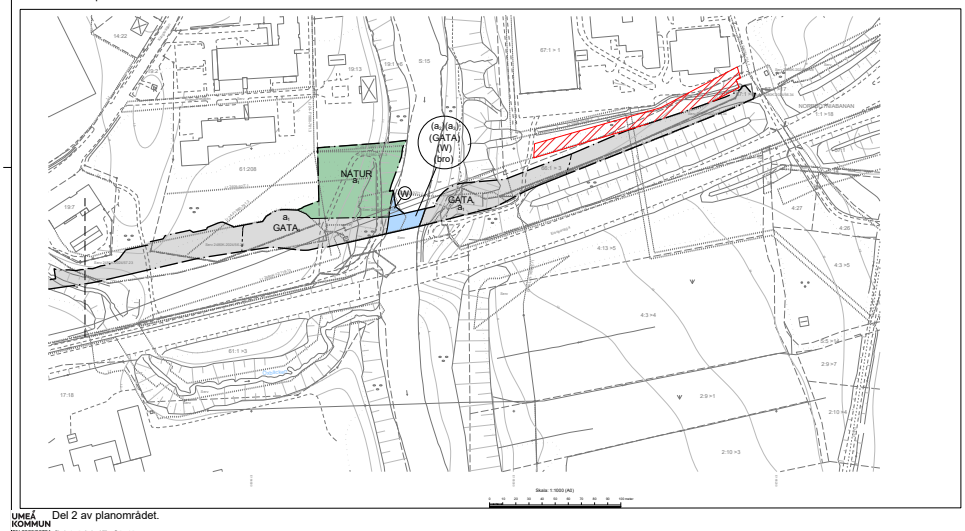
f_2	**Lägsta färdig golvhöjd får inte understiga omgivande mark** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att byggnad inte riskerar översvämning vid skyfall. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 och 6 §§ PBL genom att beakta tekniska försörjningslösningar samt risker kopplade till naturförhållanden. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att säkerställa en god dagvattenhantering för området och att undvika negativ påverkan på närliggande vattendrag.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
b	**Minst en entré ska placeras mot TORG** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att centrumbyggnaden relaterar till torget samt bidrar till en ökad närvaro på torget. En huvudentré i detta läge innebär att ett flöde med människor passerar torget för att nå centrumbyggnaden. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 § PBL genom att bidra till en trygg och långsiktigt hållbar stadsstruktur med levande mötesplatser. Bestämmelsen har direkt stöd i planens syfte att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde och säkerställa ett centralt torg i samklang med byggnaders placering.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
e	**Största byggnadsarea är 500 m².** Bestämmelsen reglerar resecentrumets omfattning för att säkerställa ytor för cykelparkering och torg. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 5 §§ PBL genom att skapa en väl avvägd samhällsstruktur och tillgodose behov av goda trafik- och vistelsemiljöer. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra resecentrum i kombination med ett centralt torg och funktionella kopplingar för gång- och cykeltrafik.	4 kap. 16 § 1 p. PBL

a_4	**Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän halterna i marken understiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning. Överskrids riktvärdena krävs sanering innan startbesked kan ges.** Syftet med bestämmelsen är att säkerställa markens lämplighet för planlagd markanvändning. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 5 § PBL genom att främja hälsa och säkerhet. Bestämmelsen har direkt stöd i planens syfte att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas.	4 kap. 17 § 1 p. PBL

Egenskapsbestämmelser för vattenområde		
(a_3)	**Strandskyddet är upphävt. Avgränsad vertikalt uppåt till +2 meter över angivet nollplan** Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för att markområde ianspråktas för anläggande av en gång- och cykelbro. Detta tillgodoser allmänna intressen enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL genom att främja hållbara transporter. Bestämmelsen har stöd i planens syfte att möjliggöra en gång- och cykelväg över Sävarån.	4 kap. 17 § PBL

Del 1 av planområdet.

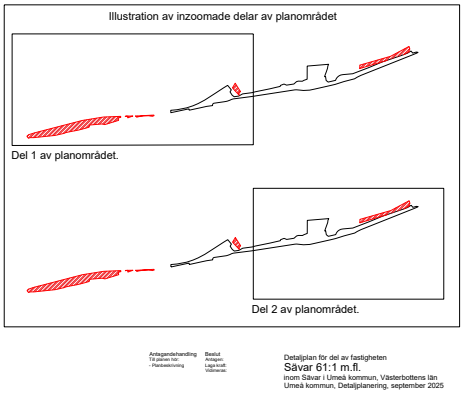

Del 2 av planområdet.

Översiktsbild

GRUNDKARTA TILL DETALJPLAN

GRÄNSBETECKNINGAR

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN
Allmän plats

Kvartersmark

Vattenområde

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS
Lägsta nivå för anordning av

Utformning av allmän plats

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK
Begränsning av markens utnyttjande

Högst två våningar på 17 meter.
Högsta nivå för att 5:1 meter.

Markens anordnande och vegetation

Placering

Utformning

Utformande

Utnyttjandegrad

Villkor för startbesked

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR VATTENOMRÅDE
Lägsta nivå för anordning av

GENOMFÖRANDETID

UPPHÄVANDEOMRÅDE

UPPLYSNINGAR

Antagandehandling
Till planen hör:
- Planbeskrivning

Beslut
Antagen:
Laga kraft:
Vidimerad:

Detaljplan för del av fastigheten
Sävar 61:1 m.fl.
inom Sävar i Umeå kommun, Västerbottens län
Umeå kommun, Detaljplanering, september 2025

Johanna Söderholm
Planchef

Clara Persson Harlin
Planarkitekt

UMEÅ KOMMUN
KN-2025/00724 Plankartan är ritad av Villiam Brännström

2025-05-12

PM-GESTALTNINGSPRINCIPER

DETALJPLAN FÖR SÄVAR 61:1-RESECENTRUM

BAKGRUND

OM SÄVAR

Sävars bebyggelse präglas framför allt av sitt förflutna som storby och brukssamhälle men också av att orten under lång tid var sockencentrum och senare kommuncentrum. Bebyggelsen är centrerad runt Sävarån med den äldsta bebyggelsen, från 1800-talet, närmast ån och den gamla Kustlandsvägen.

Under 1900-talet har det vuxit fram en tätortsmässig bebyggelse kring den gamla landsvägen. Här finns affärs- och bostadsbebyggelse från 1900-talets början och två nyare centrumbildningar på ömse sidor av ån, den ena i korsningen Generalvägen–Kungsvägen och den andra i korsningen Generalvägen–Majorsvägen.

I södra delen av Kungsvägen finns prästgården, vårdcentral samt kommundelsförvaltningen.

Av den forna jordbruksbyn finns bara fragment kvar. Några äldre, starkt ombyggda parstugor ligger mitt inne i den moderna småhusbebyggelsen öster om ån. Även väster om ån breder ett större småhusområde ut sig.

SYFTE

Det här dokumentet redovisar gestaltningsprinciper för stationsområdet i Sävar.

Utformningsprogrammet innehåller styrande konceptuella utformningsprinciper och riktlinjer för utformning av byggnader, torg och gång- och cykelväg.

Målet med principerna i detta PM är att skapa en sammanhållen arkitektonisk helhet med hög kvalitetsnivå som kopplar an till angränsande kvarter och områden.

Dokumentet är ett komplement till regleringar i detaljplanen och ligger till grund för kommande markanvisning, bygglovsprövning samt gestaltnings- och projekteringsarbete. PM:et ska även fungera som stöd vid den allmänna platsens projektering.

Bruksbackens bebyggelse framstår fortfarande som en sammanhängande enhet med bebyggelse grupperad på åsen längs den gamla bruksåsen.

Sävars yttre delar har karaktären av villabebyggelse från 1970-tal och senare.

UMEÅ KOMMUN

ÖVERSIKTSPLAN - FÖRDJUPNING FÖR SÄVAR

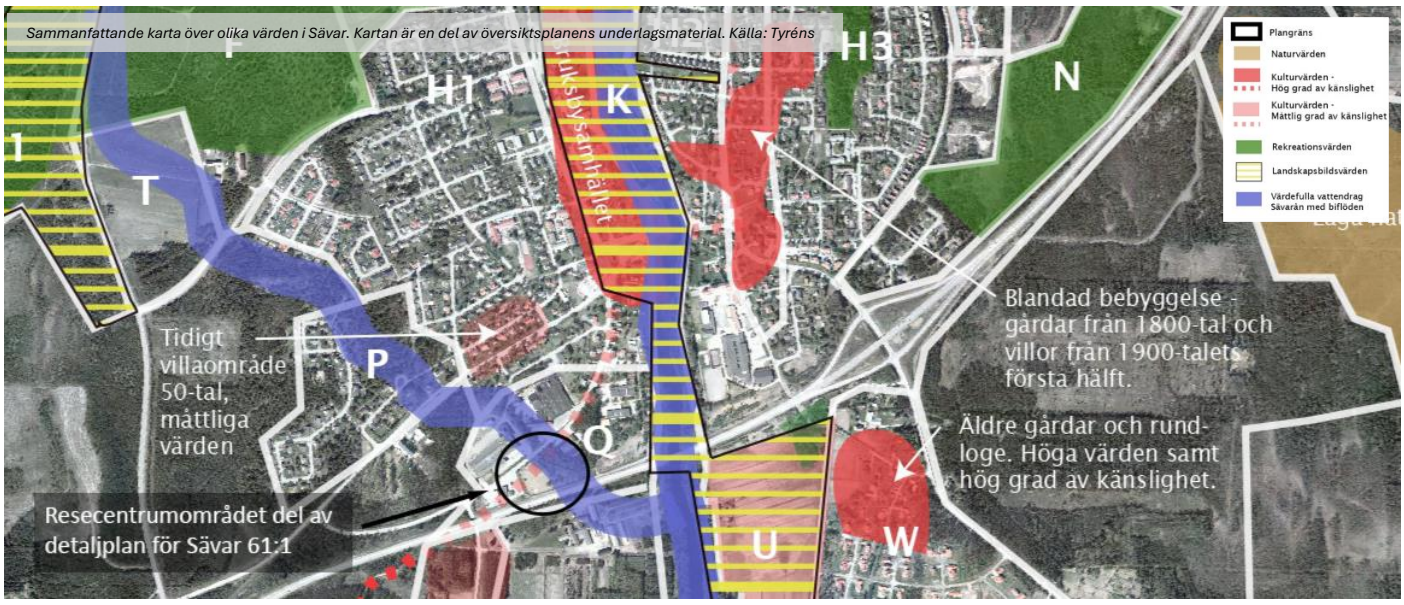
Gällande översiktsplan Fördjupning för Sävar beskriver hur Sävar samhälle planeras kompletteras med nya bostadsområden. Utöver detta pekar översiktsplanen på att fortsatt komplettering och förtätning i befintlig bebyggelse kommer att krävas för att möta behovet av bostäder i framtidens Sävar.

En förutsättning i översiktsplanen är anläggandet av Norrbotniabanan, en ny järnväg mellan Umeå i söder och Luleå i norr. Banan kommer att innebära ett snabbt och smidigt alternativ med halverade restider mellan kuststäderna. För Sävars del är Norrbotniabanan en central förutsättning för den framtida utvecklingen.

Med ett stationsläge i Sävar knyts orten närmare Umeå genom kortare restid, samtidigt som helt nya pendlingsmöjligheter öppnas upp norrut mot Robertsfors och Skellefteå liksom söderut mot Örnsköldsvik.

För Sävars identitet är skalan viktig, ny bebyggelse bör därför förhålla sig till befintlig skala och karaktärsdrag. Dock är en högre täthet än befintlig bebyggelse generellt eftersträvansvärt, framförallt för platser närmare centrum och framtida stationsläge. Detta med syfte att möjliggöra för att så många människor som möjligt ska ha nära till service och kommunikationer.

Det verksamhetsområde som idag återfinns mellan Kungsvägen och Generalsvägen ligger i direkt anslutning till föreslaget resecentrumläge och bör på lång sikt omvandlas till ett bebyggelseområde med hög täthet med en blandning av bostäder och verksamheter med kvartersstruktur. Detta för att skapa liv och rörelse i området kring resecentrum.

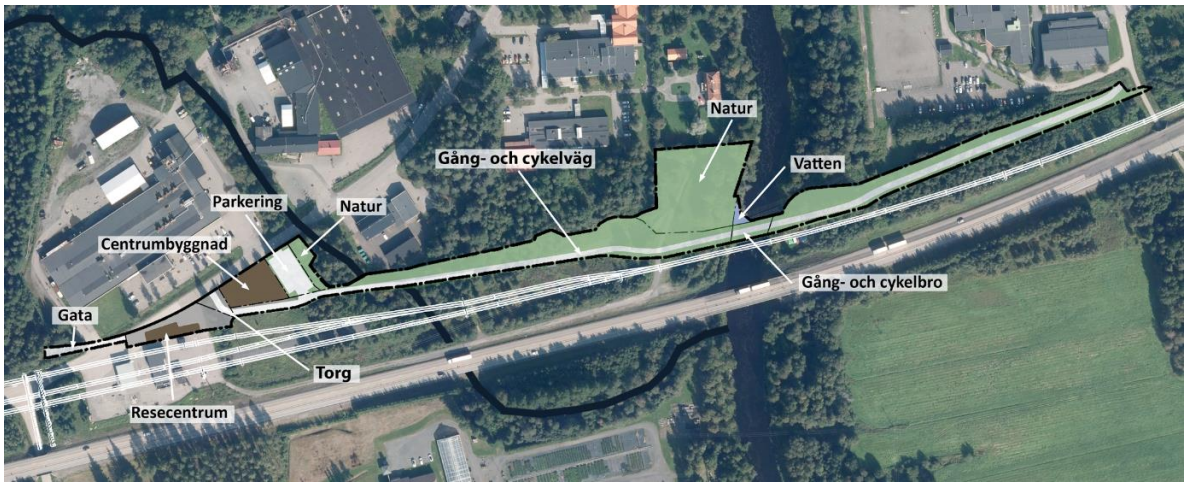
Sammanfattande karta över olika värden i Sävar. Kartan är en del av översiktsplanens underlagsmaterial. Källa: Tyréns

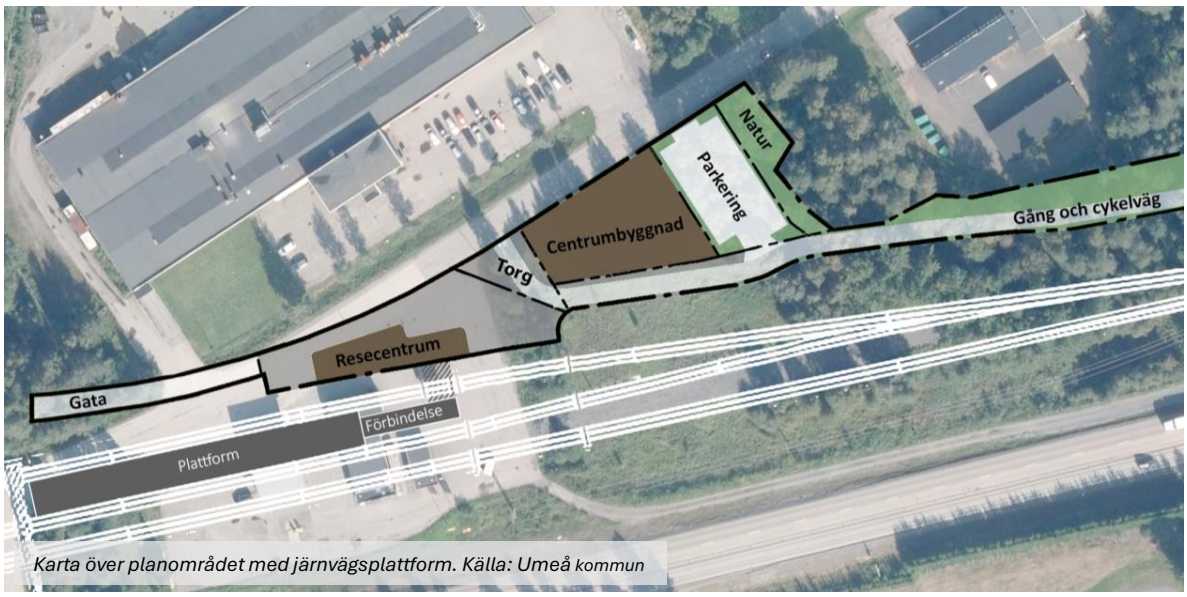
DETALLJPLAN

Detaljplanen syftar till att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till den nya järnvägsstationen i Sävar. Syftet är också att möjliggöra för en centrumbyggnad som tillför service samt närvaro till resecentrumområdet. För att skapa en god platsbildning i samklang med närliggande miljö säkerställer detaljplanen byggnaders byggnadsarea, placering och höjder. Detaljplanen reglerar även placering av huvudentréer.

Ett annat syfte med detaljplanen är att möjliggöra för anläggandet av en ny gång- och cykelväg med bro över Sävarån. Detta för att sammankoppla resecentrum och östra Sävar. Detaljplanen gör det även möjligt att sammanlänka befintliga gångstigar med den tillkommande gång- och cykelvägen.

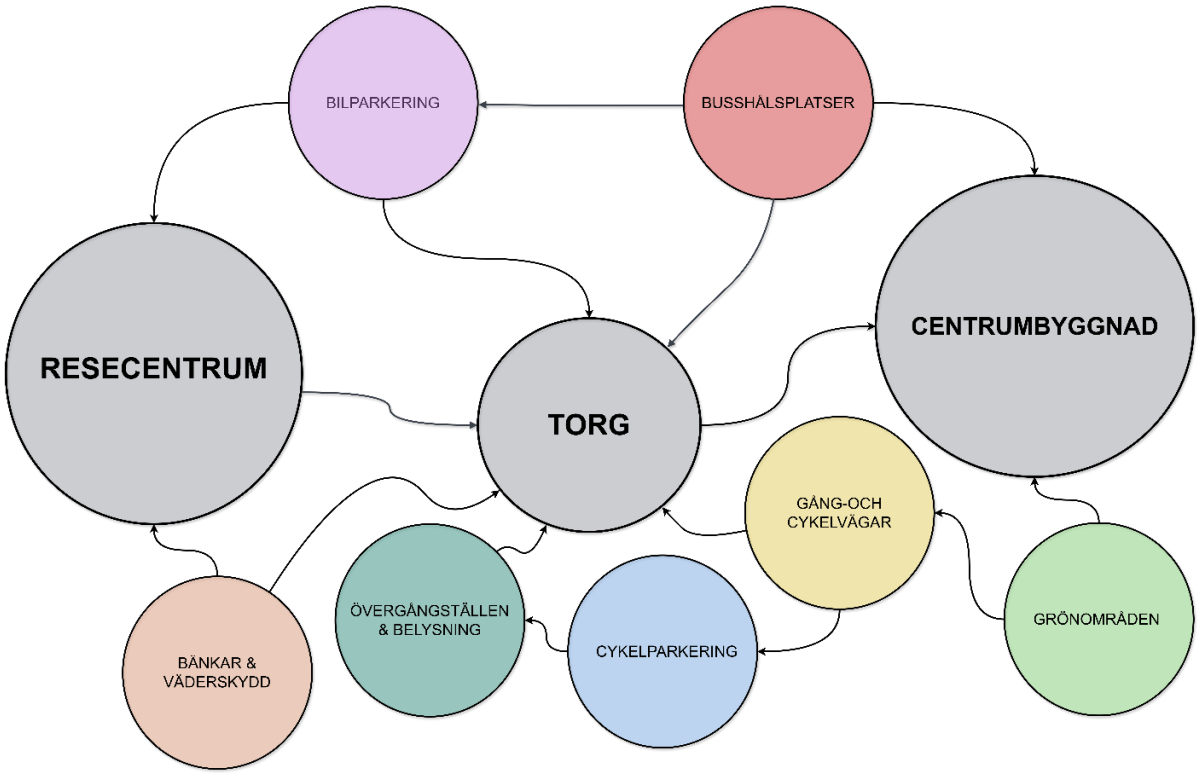
Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området genom att reglera hur marken inom planområdet ska höjdsättas.

Karta över planområdet med järnvägsplattform. Källa: Umeå kommun

Gestaltningsprinciper för Sävar 61:1 m.fl.

Figur. Stationsområdet
Flödesdiagram som redovisar hur platser och funktioner inom stationsområdet förhåller sig till varandra.

ALLMÄNT

De övergripande gestaltningsprinciperna som redovisas i detta PM bidrar till uppfyllelse av översiktsplanens mål och vision för Sävar genom att visa på hur stationsområdet ska utformas för att skapa en ny trygg och attraktiv nod i Sävar samhälle.

Utformningen av byggnader samt planerat torg ska skapa en tydlig profil som bidrar till att utveckla Sävars lokala identitet. Området ska ges en utformning och ett innehåll som främjar hållbarhet och robusthet samt som bjuder in till möten.

Då stationsområdet kommer utgöra en ny entré för Sävar ska området gestaltas med hög bearbetningsgrad, där exklusiva material kan användas för att lyfta platsen.

Gestaltningsprinciperna utgår från stadsbyggnadsvisioner och styrande utgångspunkter som beskrivs i Översiktsplanen fördjupning för Umeå samt Stationsutredning, Utredning avseende resecentrumfunktioner och Barnkonsekvensanalys som tagits fram för stationsområdet.

UMEÅ KOMMUN

GETSALTNING AV KVARTERSMARK

CENTRUMSTRÅK

I den fördjupade översiktsplanen för Sävar beskrivs visionen om ett nytt stråk mellan Sävar Centrum och Stationsområdet där befintligt verksamhetsområde längs med Kungsvägen ersätts av bostäder och verksamheter med hög täthet. Som en del av denna omvandling planeras Kungsvägen byggas om till en stadsgata med gång och cykelväg samt trädrad. Busshållplatser planeras i anslutning till stationsområdet för att ytterligare sammanbinda stationsområdet med Sävar samhälle.

Det är därav av stor vikt att gestaltningen av stationsområdet samspelar med omvandlingen av Kungsvägen samt förstärker sambandet med Sävar Centrum. Detaljplanen för Sävar resecentrum reglerar att centrumbyggnad placeras mot Kungsvägen samt planerat torg för att säkerställa att byggnaden blir en del av kungsvägens gatubild.

Ytterligare sätt att förstärka sambandet mellan stationsområde och stråket längs med Kungsvägen är:

- Att centrumbyggnaden har entré mot Kungsvägen
- Att centrumbyggnaden har glasad fasad i bottenvåning mot Kungsvägen
- Att centrumbyggnad har publik verksamhet i bottenvåning
- Att torget gestaltas så att det finns tydliga siktlinjer mellan Resecentrum och busshållplatser.

TRYGGHET

Stationsområdet ska utformas så att det upplevs som en trygg och välkomnande plats. Det är därav av särskild vikt att verksamheten i centrumbyggnadens bottenvåning tillför en närvaro av människor på platsen såväl som service för tågresenärer och Sävarbor.

Vid planeringen av stationsområdet är det därav viktigt att:

- Stärka tryggheten på GC-väg mot järnvägsbank, gärna med uppglasad fasad, om möjligt entréer, fasadbelysning.
- Bidra till att skapa liv på torget, om möjligt med publik verksamhet i bottenvåningen mot torget, överväg möjlighet att lämna en del av fastighetsmarken för cykelparkering, uteservering etc.
- Gestaltningsförslag går i linje med kommunens principer för hållbart byggande
- Gestaltningsförslag ska redovisa en analys av platsen (stadsbildsanalys och ev. utpekade kulturmiljövärden), en tydligt formulerat gestaltningskoncept, redovisning av mervärden/bidrag till omgivningen (Sävar som helhet och stråket Kungsgatan i synnerhet) avseende trygghet, social hållbarhet, jämställdhet.

I planeringen av resecentrumområdet är trygghet också en aspekt som direkt påverkar barn och ungdomars upplevelse av platsen.

UMEÅ KOMMUN

En barnkonsekvensanalys som tagits fram av Ekologigruppen inom ramen för det kommunövergripande Nod-projektet har identifierat ett flertal brister i tryggheten och föreslår därför åtgärder för att skapa en säker och trivsam miljö inom planområdet för barn och unga.

De trygghetsbrister som lyfts i barnkonsekvensanalysen berör huvudsakligen sociala trygghetsfrågor ur barn och ungas perspektiv och belyser i allmänhet behovet av att den offentliga och byggda miljön bör gestaltas omsorgsfullt för att undvika att skapa en ”otrygg stationsmiljö."

Identifierade trygghetsbrister:

- Byggnaderna kring resecentrum riskerar att få så kallade "baksidor" – områden utan fönster eller entréer – vilket kan leda till mörka och skymda ytor där människor kan uppleva ökad otrygghet.

- Platsen där resecentrum planeras är idag relativt avlägsen, med få verksamheter och begränsad vuxennärvaro. Resecentrumområdet riskerar därför att upplevas som en otrygg plats, särskilt för barn och unga som reser ensamma eller besöker platsen i andra syften.

- Resecentrumbyggnaden kommer vara obemannad, tidigare erfarenheter från Botniabanan har visat på att obemannade resecentrum ofta blir samlingsplatser för ungdomar, vilket ökar risken för skadegörelse eller otrygghet för andra resenärer.

Den övergripande bedömningen av Barnkonsekvensanalysen är att förslagen av trygghetsåtgärder som också redovisas i planbeskrivningen för resecentrumområdet i stort bidrar till en barnvänlig miljö i frågor som avser trygghet, men att det finns flera viktiga trygghetsfaktorer att beakta i den fortsatta utvecklingen och gestaltningen av planområdet.

Gestaltningen av Sävars resecentrum bör därför utgå från följande principer och åtgärder som främjar ökad trygghet:

Riktlinjer för ökad trygghet

• Skapa trygga gång- och cykelstråk med god belysning och insyn från närliggande bebyggelse.

• Bygga bostäder och verksamheter nära resecentrum för att skapa aktivitet dygnet runt och särskilt under kvällstid.

• Utforma byggnader med fönster och entréer åt flera håll för att undvika att skapa upplevda baksidor

• Skapa inhägnade lekområden nära resecentrum som signalerar att barn är välkomna.

• Gör det enkelt att hitta genom tydlig skyltning och logisk placering av funktioner.

UMEÅ KOMMUN

CENTRUMBYGGNADEN

Syftet med centrumbyggnaden är att stärka platsens attraktivitet genom att erbjuda funktioner som främjar tillgången till service och som bidrar till en ökad närvaro av människor invid resecentrum. Ett aktivt område kring resecentrum skapar därmed förutsättningar för en trygg och levande stationsmiljö för både resenärer och invånare. Inom planområdet prioriteras därför verksamheter som uppfyller detta syfte.

Verksamheter som kan tänkas etableras på den utpekade fastigheten för centrumbyggnaden inom detaljplanen bör också anpassas efter de fysiska förutsättningarna på platsen och de logistiska begränsningarna som finns. Verksamheter som kräver större fordon för varutransporter bedöms utifrån trafiksäkerhetssynpunkt vara olämpliga att etablera inom planområdet, eftersom det saknas tillräckligt stora ytor för större varutransporter att vända inne på fastigheten samt att det inte kommer vara möjligt för varutransporter att använda sig av gång-och cykelvägar eller torgytan och att fordon inte kommer kunna stanna för avlastning från Kungsvägen.

ETAPPUTBYGGNAD

Exploateringen av fastigheterna inom planområdet kommer ske etappvis i samordning med Trafikverkets tidsplan för Norrbotniabanan som preliminärt kommer färdigställas 2030. Resecentrumbyggnaden förväntas vara färdigbyggd 2032, medan centrumbyggnaden planeras uppföras i ett senare skede i en egen etapp.

I samband med den etappvisa exploateringen av fastigheterna inom detaljplanen är det avgörande att även obebyggda ytor inom planområdet bidrar till platsens funktion under hela utbyggnadsprocessen.

Gestaltningen av fastigheten som i detaljplanen är utpekad för centrumverksamhet behöver också ta hänsyn till scenarier där endast en mindre byggnad uppförs, exempelvis vid torgets hörn.

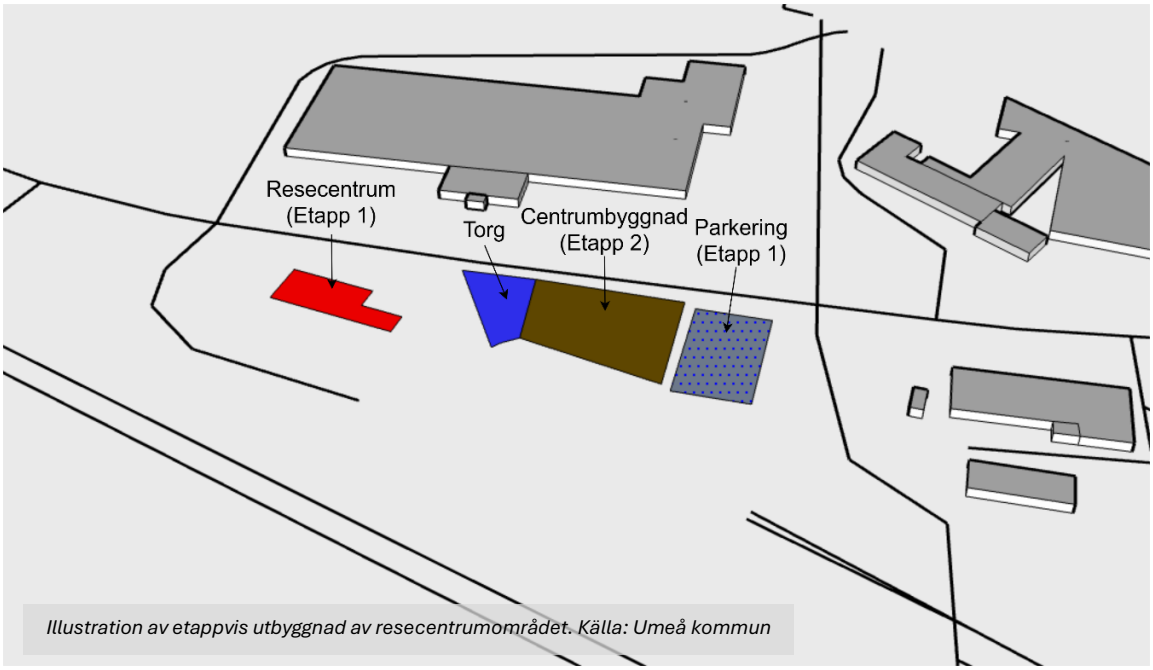

Illustration av etappvis utbyggnad av resecentrumområdet. Källa: Umeå kommun

I detta fall är det viktigt att byggnadens placering och utformning bidrar till en tydlig platsbildning och skapar en stark relation till torget och Kungsvägen. Byggnaden bör utformas så att framtida utbyggnad i närområdet enkelt kan integreras utan att skapa barriärer eller otrygga miljöer. Temporära lösningar på resten av fastigheten bör därutöver harmoniera med byggnadens arkitektur och det övergripande gestaltningsspråket för området.

För att säkerställa kvalitet genom hela utbyggnadsprocessen föreslås att gestaltningsprinciperna används som vägledning även för de temporära lösningarna. Detta innebär att materialval, belysning och möblering av den allmänna miljön bör följa samma standard och kvalitet som de permanenta delarna av området. Dessutom bör temporära inslag planeras så att de enkelt kan anpassas eller avvecklas när centrumbyggnaden uppförs.

MATRIALVAL OCH FÄRGSÄTTNING

Byggnaderna inom stationsområdet ska utformas med material som både är hållbara och estetiskt tilltalande, samtidigt som färgsättningen tar avstamp i den befintliga bebyggelsens formspråk i området. Material som kan tänkas användas för resecentrums fasad är exempelvis trä, sten eller metall.

Materialvalet för byggnaderna regleras inte i detaljplanen. Det framgår dock att byggnaderna inte ska utformas med material som zink och koppar, då dessa materialval anses medföra föroreningar i miljön.

Färgskalan som idag präglar den befintliga bebyggelsemiljön i tätorten omfattar följande kulörer som visas på färgpaletten. Dessa färger är baserade på Sävars kulturhistoriska värden, byggnadstraditionella färgval och färger som associeras med områdets vegetation.

Illustration av resecentrumområdet. Källa: Link Arkitekter

FASADER

Idag präglas Sävar i stort av en traditionell arkitektur där trä är det dominerade byggnadsmaterialet. Då resecentrum samt centrumbyggnad är belägna i anslutning till järnvägen behöver risken för brandspridning och eventuella materiella skador övervägas vid val av fasadmaterial. Detta kan komma att innebära att trämaterial i större omfattning bör undvikas.

Vad gäller resecentrum bör större delar av stationsbyggnadens fasad utgöras av glaspartier med syftet att bland annat skapa en tryggare stationsmiljö och samtidigt lyfta byggnadens arkitektoniska gestaltning för att relatera till områdets övergripande karaktär.

Centrumbyggnadens fasad bör gestaltas med hänsyn till verksamhetens funktionella krav och integrera byggnadselement som upplevs skapa en enhetlig landskapsbild.

TAK

Taklandskapet i Sävar utgörs främst av traditionella sadeltak byggda i olika material och ny bebyggelse bör förhålla sig medvetet till detta uttryck – antingen genom att harmoniera med den befintliga strukturen eller genom att på ett respektfullt sätt bryta av och tillföra nya kvaliteter.

Detaljplanen för Sävars resecentrum tillåter en centrumbyggnad i tre våningar med en totalhöjd på 17 meter, vilket ger flexibilitet i takutformningen. Resecentrums byggnad har en totalhöjd på 6,1 meter för att förhålla sig till järnvägsanläggningen.

Detaljplanen reglerar inte byggnadernas takutformning för att skapa handlingsutrymme och frihet i det fortsatta gestaltningsarbetet, och därmed begränsas inte möjligheterna till en god arkitektonisk helhet. Däremot ska resecentrumets tak utformas i samspel med den intilliggande stödmuren och utformas med hänsyn till att rymma de funktioner som krävs för en stationsbyggnad, såsom väderskydd, teknisk utrustning och tydlig orienterbarhet.

Båda byggnadernas tak bör även möjliggöra enkel förvaltning samt integrering av teknisk utrustning så som hisschakt, ventilation, solceller eller annan teknisk utrustning som bedöms stödja byggnadernas funktioner.

SKALA

Byggnadernas skala i resecentrumområdet ska förhålla sig både till den befintliga bebyggelsemiljön och till den framtida utvecklingen i området. Det är viktigt att skapa en naturlig övergång mellan stationsområdet och Sävar centrum, samtidigt som byggnaderna med fördel kan relatera till den framtida omvandlingen av verksamhetsområdet norr om planområdet. Enligt den fördjupade översiktsplanen för Sävar är detta ett område som ska möjliggöra för hög täthet, vilket innebär bebyggelse med fler våningar än vad som är vanligt i dagens tätort. Stationsområdet utgör därmed en första etapp i denna omvandling, vilket öppnar upp för att byggnadernas höjder och volymer inte nödvändigtvis behöver följa den småskalighet som dominerar idag. Samtidigt är det avgörande att gestaltningen utformas med omsorg för att bevara den mänskliga skalan och bidra till en levande, trygg och välfungerande stationsmiljö. Detta gäller särskilt centrumbyggnaden, som i detaljplanen tillåts uppföras med en totalhöjd på 17 meter för att markera platsens betydelse som nod i området.

Illustration av resecentrumområdet. Källa: WSP

GETSALTNING AV ALLMÄN PLATS

CENTRUMSTRÅK

Norr om planområdet kommer kungsvägen att byggas om, från nuvarande korsning med Generalsvägen fram till vårdcentralen, för att bli den nya infartsgatan till Sävar från E4:an söderifrån. Detta innebär att Kungsvägen ersätter Generalsvägen som huvudstråk i tätorten och blir den primära kopplingen mellan det nya resecentrumet och Sävars befintliga centrum. Ombyggnationen av Kungsvägen till ett nytt huvudstråk genomförs också i enlighet med den fördjupade översiktsplanens vision om att omvandla stråket mellan befintligt centrum och det planlagda området för resecentrum i syfte att skapa ett attraktivt centrumstråk som ska främja ökad trygghet och en levande offentlig miljö för gång-och cykeltrafikanter.

Omvandlingen av Kungsvägen innebär även att cykel-och gångvägar anläggs längs med körbanan vilket skapar goda förutsättningar för ökad trafiksäkerhet och underlättar för valet av hållbara transporter. För att skapa en attraktiv och inbjudande gatumiljö längs Kungsvägen planers träd och andra växtliga inslag i grönremsor mellan gång- och cykelvägar samt körbanor.

En grundläggande princip vid utformning av allmänna ytor inom resecentrumområdet är att förstärka centrumstråket och utveckla dess kvaliteter.

GÅNG- OCH CYKELVÄGNÄT

Detaljplanen för resecentrum innebär att en ny gång- och cykelväg kommer anläggas mellan resecentrumområdet och Sävar skola, med ny bro över Sävarån. I väster ansluter cykelvägen till det planerade gång- och cykelstråket längs med Kungsvägen, via resecentrumområdet. I öster knyter cykelvägen an till planerad cykelbro över Norrbotniabanan/E4.

Vid gestaltning av gång- och cykelvägen är det därav viktigt att:

- gång- och cykelvägen är minst tre meter bred för att skapa en god framkomlighet för både gående- och cyklister
- gång- och cykelvägen är väl belyst för att skapa en trygg miljö kvällstid.
- gång- och cykelvägens diken samt slänt mot järnvägen får en attraktiv beläggning. Företrädesvis utgörs denna av vegetation.
- ytor där gående och cyklister inte skiljs från angörande bilar utformas som gångfartsområden.

TORG

Detaljplanen för Sävar resecentrum säkerställer att ett torg anläggs inom stationsområdet. Torget ska koppla samman centrumbyggnaden med resecentrum och även integreras som en del av huvudstråket som följer

UMEÅ KOMMUN

Kungsvägen mot Generalsvägen och Sävar centrum.

Busshållplatserna längs Kungsvägen planeras nära resecentrum med direkt anslutning till torget för att underlätta för byten mellan buss och tåg.

Placeringen och avstånden innebär god sikt mellan busskurer, resecentrum och perrongen samt syftar till att uppmuntra hållbart resande med kollektivtrafik som alternativ för bilresor.

Utformningen av torget ska:

- Stärka torgets roll som mötesplats kopplat till dess offentliga och demokratiska funktion.
- Integrera dagvattenlösningar som stödjer omhändertagandet av regn-och smältvatten.
- Erbjuda sittplatser av hållbara, vädertåliga och klimattåliga material, t.ex. sittbänkar.
- Inkludera god belysning för att skapa en tryggt och attraktiv miljö kvällstid.
- Säkerställa god sikt mellan busskurer och perrong. Skrymmande objekt eller tät vegetation bör undvikas.
- Offentlig konst kan integreras för att ytterligare stärka områdets identitet.

TILLGÄNGLIGHET

Tillgängligheten och flödet i planområdet ska underlättas genom anläggandet av nya gång- och cykelvägar över Sävarån och genom ombyggnationen av kungsvägen, samt placeringen av en ny parkeringsyta vid centrumbyggnaden.

Konstruktionen av den planerade cykelbron över Sävarån spelar en viktig roll för att öka tillgängligheten i området. Bron länkar samman resecentrumområdet med östra Sävar och skapar därmed direkta och trygga förbindelser mellan olika delar av tätorten. På så vis överbryggas den barriär som Sävarån idag utgör, vilket bidrar till att ena samhället som i nuläget är delat i två.

För att skapa ett tillgängligt område ska:

- Planområdet utformas för att främja framkomligheten för alla (oavsett ålder, kön och funktionsförmåga), med tillgängliga entréer, anpassade avstånd och utan hinder i utformning eller möblering.
- Gång- och cykelvägar, inklusive bron, ska vara tillgängliga och framkomliga.
- Bilparkering ska placeras nära resecentrum för smidiga byten till tåg.
- Körvägar för varutransporter och sopbilar planeras så att gång- och cykeltrafik inte störs.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

§ 225

Sävar 61:208, Sävar 61:1, Sävar 66:1, Sävar 57:1 och Sävar 19:8

Diarienr: BN-2020/00724

Detaljplan för del av Sävar 61:1 med flera

Beslut

1. **Byggnadsnämnden godkänner detaljplanen för del av Sävar 61:1 med flera.**

2. **Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplanen för del av Sävar 61:1 med flera enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).**

3. **Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att utöka verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten till att omfatta hela planområdet.**

Syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar, samtidigt som delar av befintliga detaljplaner upphävs. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen.

Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering. Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas. Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet.

Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån samt befintliga naturområden som planläggs i bevarande och skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.

Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag negativt.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 23 maj 2023.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 februari 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår det att planbeskrivningen har genomgått mindre justeringar. Detta inkluderar ett förtydligande av planens syfte avseende naturmark, samt en tydligare redovisning av planbestämmelsernas stöd i PBL kapitel 2. Inga justeringar av plankartan har gjorts till följd av granskningen.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande, detta på

grund av att planförslaget bedöms vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Ytterligare en anledning till att antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige är att planen föranleder beslut om att utvidga kommunalt verksamhetsområde för dricksvatten, spillvatten, dagvatten (gata) samt dagvatten (fastighet). Verksamhetsområdet ska utökas för att inkludera hela planområdet.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-09-05
Antagandehandlingar

- Plankarta daterad september 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025
- PM-Gestaltningsprinciper daterad maj 2025

Beredningsansvariga

Clara Persson Harlin, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Clara Persson Harlin, enhetschef Detaljplanering

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutet med handlingar ska skickas till
Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Byggnadsnämnden 2025-10-22

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

UMEÅ KOMMUN

Samrådsredogörelse

Diarienummer: BN-2020/00724
Datum: 2025-06-03
Handläggare: Clara Persson Harlin

Detaljplan för fastigheten
del av Sävar 61:1 m.fl.
inom Sävar i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten del av Sävar 61:1 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Syftet med planen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar. *Syftet är också att möjliggöra för en centrumbyggnad som tillför service samt närvaro till resecentrumområdet. Detaljplanen säkerställer även ett torg samt byggnaders placering och utformning i syfte att skapa en platsbildning i samklang med närliggande miljö. I syfte att göra det möjligt för resenärer att ta sig till tågstationen med bil säkerställer detaljplanen en yta för parkering.*

Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra anläggning av en ny gång- och cykelväg för att sammankoppla resecentrum och östra Sävar. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån där vattenområdet planläggs i skyddande syfte. Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra för att befintliga gångstigar sammanlänkas med cykelvägen.

Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag.

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden 2025-02-07 – 2025-03-07. Samrådskrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan görs en sammanfattning av inkomna synpunkter, vilka kan begäras ut i sin helhet.

Umeå kommun
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering
Telefon: 090-16 64 90
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

LÄNSSTYRELSEN

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan.

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Syftet med detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar. Syftet är också att möjliggöra för en centrumbyggnad som tillför service samt närvaro till resecentrumområdet. Detaljplanen säkerställer även ett torg samt byggnaders placering och utformning i syfte att skapa en god platsbildning i samklang med närliggande miljö. Med syftet att göra det möjligt för resenärer att ta sig till tågstationen med bil säkerställer detaljplanen en yta för parkering.

Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra anläggning av en ny gång- och cykelväg med bro över Sävarån för att sammankoppla resecentrum och östra Sävar. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra för att befintliga gångstigar sammanlänkas med cykelvägen.

Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas. Planen måste dock kompletteras i enlighet vad som anges nedan.

Miljökvalitetsnormer samt dagvattenfrågor

Vattenkemiska provtagningar är genomförda i Öxbäcken, vilket är positivt och det innebär att det finns ett visst underlag för att bedöma nuvarande status. Data visar på tillfällen då halten fosfor har varit ganska hög och i ett scenario (medelhalt där data från 2023 är inkluderat) bedömde utredningen nuvarande status till måttlig för näringsämnet fosfor. Dagvattenutredningen skriver att bedömningen är osäker på grund av att mängden data inte är tillräckligt för att tillämpa bedömningsgrunderna. Länsstyrelsen kan därför inte utesluta att nuvarande status för fosfor är sämre än god.

Planen att bygga resecentrum är bara en av flera planer på exploatering kring Öxbäcken. För att säkerställa att den samlade planerade exploateringen i anslutning till bäcken inte kommer att påverka vattenkvaliteten och för att säkerställa att den bedömning som är gjort i dagvattenutredningen (för resecentrum) också vid genomförande är riktig bör ett

övervakningsprogram etableras i bäcken. Det skulle vara värdefullt att bilagan till dagvattenutredningen inkluderar samtliga mätdata i en tabell, för att kunna följa upp eventuella effekter av exploateringen. Det är i huvudsak den urbana miljön och infrastruktur som påverkar bäckens morfologi och konnektivitet. Miljökvalitetsnormen God ekologisk status ska vara uppnådd 2027, därför vore det önskvärt att en åtgärdsplan tas fram av kommunen.

MKN-grundvatten: På sidan 70 under Rubriken *Grundvatten* står *”Planförslaget bedöms inte påverka grundvattenförekomsten Sävaråsen negativt.”* Denna bedömning behöver motiveras.

Hälsa och säkerhet

Buller

I planbeskrivningens bulleravsnitt skulle det vara bra om bullerpåverkan beskrivs tydligare. I detta textavsnitt framgår inte om det finns risk för att några riktvärden överskrids, men det framgår inte heller att riktvärden klaras. Det borde vara enkelt att förtydliga detta i text, även om det går att tolka i figur 27.

Bullerpåverkan i byggskedet beskrivs tydligare och det är bra att det både i planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen beskrivs vilka åtgärder som behövs för att minimera risken för bullerstörningar.

Förorenade områden

I angränsning till planområdet finns det flera EBH-objekt registrerade i EBH-stödet (databasen över förorenade områden). Finns det någon risk att det har spridits föroreningar till området som ska exploateras? Har rätt ämnen analyserats vid de utförda miljötekniska markundersökningarna? Bedöms uppmätta halter av PFAS komma från verksamheten eller kan det ha spridits från angränsande fastigheter?

Kommunen måste ta ställning till om de miljötekniska markundersökningarna har varit nog omfattande för att kunna avgränsa föroreningarna vid drivmedelsstationen eller om det krävs ytterligare undersökningar för att säkerställa att föroreningarna inte kan ha spridit sig på djupet. I den miljötekniska markundersökningen från 2024 rekommenderar konsulten att ”grundvattnet bör undersökas vidare för att utesluta en oacceptabel påverkan på grundvattnet då detta endast har undersökts i en begränsad utsträckning”. Undersökningsskedet ska vara avslutat inför antagande av detaljplan och föroreningen avgränsad.

I planbeskrivningen står det (förorenad mark och vatten s. 87) att planerad sanering för drivmedelsstationen kommer att ske i den omfattning som krävs för att marken ska vara lämplig för bebyggelse av resecentrum. Vilket åtgärdsmål motsvarar det?

Om avhjälpandeåtgärderna utförs efter detaljplanens antagande ska beslut om bygglov villkoras genom bestämmelser i 4 kap. 14§ punkt 4 PBL.

Bygglov eller startbesked får då inte ges förrän en förorening avhjälpts eller markens lämplighet för bebyggelse kan säkerställas genom att skydds- och säkerhetsåtgärder vidtagits. Av plankartan ska framgå vilket område som villkoret avser omfatta. Vid användning av villkoret bör en motivering finnas i planbeskrivningen så att det blir tydligt på vilka grunder villkoret använts.

En saneringsanmälan ska göras till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet med en efterbehandlingsåtgärd i ett förorenat område startar.

Transporter av farligt gods
I planbeskrivningen på sida 81 anges: *I länsstyrelsens riktlinjer avseende farligt gods har markanvändning kategoriserats i fyra olika kategorier A-D med olika riskbild. Detaljplanen berörs av tre av dessa fyra kategorier.* På nästkommande sida redogör kommunen för kategori A och C men det framgår ej vilken som är den tredje kategorin som detaljplanen berörs av.

Länsstyrelsens synpunkter enligt annan lagstiftning

Här redovisas Länsstyrelsens synpunkter i frågor som har betydelse för planens genomförbarhet.

7 kap. miljöbalken (1998:808), Skyddade områden
Artskyddsförordning och Natura 2000
Kommunen har utrett och beskrivit vilka naturvärden som finns och vilka arter som kan förväntas i det område som kommer beröras av planen. Länsstyrelsen ser inga indikationer på att artskyddsförordningens förbud riskerar att utlösas.

En ansökan om Natura 2000 kommer skickas in i samband med ansökan om vattenverksamhet för anläggandet av bron. Bifogade utredningar indikerar att det kan vara möjligt att med anpassningar uppföra bron utan betydande påverkan på de utpekade bevarandevärdena inom

Natura 2000-området, men prövning och slutlig bedömning i frågan görs i den separata prövningen hos domstol.

Kommentar

Miljökvalitetsnormer och vattenfrågor
1. Provtagningar i Öxbäcken
Sedan samrådet har ytterligare provtagningar i Öxbäcken genomförts varav tillräckligt många provtagningar nu har gjorts för att kunna tillämpa bedömningsgrunderna enligt HVMFS 2019:25.

Enligt de ytvattenprovtagningar som genomförts varierar totalfosforhalten mellan 14 µg/l (2024-05-07) och 63 µg/l (2023-06-28). Medelvärdet för fosforhalten i bäcken under 2024–2025 beräknas till 32,5 µg/l vilket motsvarar

god status (EK 0,61) för näringsämnen. Med mätvärdena från 2023 inkluderade uppgår medelhalten till 36,1 µg/l vilket motsvarar måttlig status (EK 0,36) för näringsämnen.

Dagvattenutredningen biläggs med samtlig mätdata, för att möjliggöra uppföljning.

2. Övervakningsprogram
Ett övervakningsprogram är ingenting som kan tas fram inom ramen för en detaljplan. Önskemål om ett övervakningsprogram har förts vidare till berörda parter.

3. Åtgärdsplan
En åtgärdsplan för Öxbäcken ingenting som kan tas fram inom ramen för en detaljplan. Önskemål om en åtgärdsplan har förts vidare till avdelningen Miljö och hälsoskydd.

4. MKN-grundvatten
Planbeskrivningen har kompletterats med motiveringen ” Genom att inte infiltrera dagvatten inom planområdet minimeras risken för direkt påverkan på grundvattenmagasinet i Sävaråsen. Utifrån detta har bedömningen gjorts att planförslaget inte påverkar grundvattenförekomsten Sävaråsen negativt.”

Buller
Planbeskrivningen har förtydligats avseende buller. I bulleravsnittet under rubriken ”Planeringsförutsättningar” framgår det tydligt att det inte finns riktvärden för utomhusbuller verksamheter varav riktvärden för inomhusbuller vari dimensionerande för planen. Avsnittet har kompletterats med riktvärden för inomhusbuller för kontorslokaler, hotell och restauranger. Även bulleravsnittet under ”Förändringar och konsekvenser” har förtydligats med slutsatsen att ett genomförande av detaljplanen inte bedöms innebära att ljudkrav för inomhusbuller överskrids varav bullerdämpande åtgärder inte har vidtagits.

Förorenade områden
1. Risk för spridning av föroreningar från angränsande EBH-objekt
Verksamheterna norr on planområdet, snickeri samt brandstation, är utpekade som potentiellt förorenade, men ingen inventering och riskklassning har ännu gjorts.

Sweco har inom ramen för uppdraget av ”Miljötekniska markundersökningar vid drivmedelsstationen” gjort en teoretisk bedömning av risken för att externa föroreningar från verksamheter utanför planområdets spridits till planområdet. Bedömningen har utgått från generell kunskap om vilka ämnen som normalt används vid brandstation och snickeri.

Från snickeriet har bedömningen gjorts att potentiella föroreningar främst kan röra sig om ämnen som har använd för ytbehandling av trä samt metaller och petroleumkolväten. För brandstationen bedöms potentiella föroreningar främst bestå av PFAS, petroleumkolväten och andra kemikalier som används i driften.

I markmiljöundersökningen som utförts av Sweco för drivmedelsstationen analyserades:

- *metaller, BTEX, petroleumprodukter/olja, PAH i jord*
- *metaller, BTEX, alifater, aromater, PAH, PFAS pH, klorid och konduktivitet i grundvatten*
- *arsenik och tungmetaller*

Resultatet från analyserna visade på att det inte finns någon anledning att misstänka att planområdet påverkats av föroreningar från snickeri eller brandstationen.

Klorerade alifater, vanligt förekommande i rengörings-, avfettnings- och lösningsmedel, har inte analyserats. Sweco bedömer dock att en omfattande förorening med dessa ämnen skulle ha visat sig genom förhöjda halter av övriga analyserade parametrar.

Med utgångspunkt i bedömningen av möjliga föroreningar från snickeri och brandstationen, tillsammans med analysresultaten från markundersökningen vid drivmedelsstationen, bedöms ytterligare provtagningar inom planområdet inte vara nödvändiga för att säkerställa markens lämplighet för exploatering enligt planförslaget.

Planbeskrivnigen har kompletterats med denna bedömning.

<u>2. Analyserade ämnen och PFAS-förorening</u>
De ämnen som analyserats i undersökningarna bedöms vara relevanta med hänsyn till den aktuella och tidigare markanvändningen.

Angående PFAS finns det ingen bekräftad källa till PFAS föroreningen. Möjliga källor har bedömts vara eventuella bränder som bekämpats med släckmedel innehållande PFAS (ingen rapport har återfunnits om sådana arbeten) eller atmosfärisk deposition.

PFAS har ändå analyserats. Låga halter har uppmätts. PFAS kommer även att analyseras vidare genom provtagning av eventuellt länshållningsvatten i byggskedet.

<u>3. Omfattning av markundersökningar och behov av fördjupning</u>
Markundersökningar har hittills genomförts i den omfattning som är möjlig, då drivmedelsstationen fortfarande är i bruk och tillträdet därmed är begränsat.

Sanering av området kommer genomföras av verksamhetsutövaren (Preem AB) samt att en verifierande provtagning ska utföras av Trafikverket entreprenör innan schaktarbetet påbörjas.

Spridning av föroreningar via länshållningsvatten i byggskedet hanteras genom provtagning och eventuell rening. Föroreningar vid Preem i grundvattnet med koppling till drivmedelsförsäljning kommer hanteras vid avetableringen/saneringen som sker i verksamhetsutövarens regi (Preem AB).

För att säkerställa att marken provats, och om föroreningar konstateras saneras, har plankartan kompletterats med bestämmelsen [a5] "Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän halterna i marken understiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning. Överskrids riktvärdena krävs sanering innan startbesked kan ges".

Planbeskrivningen har även kompletterats med informationen att " En saneringsanmälan ska göras till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet med en efterbehandlingsåtgärd i ett förorenat område startar."

<u>4. Åtgärdsmål för sanering</u>
Planerad sanering ska ske i den omfattning som krävs för att möjliggöra planerad markanvändning – i detta fall bebyggelse för resecentrum. Det bedöms därför att Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) kommer att utgöra styrande åtgärdsmål. Exakta åtgärdsmål fastställs i samråd mellan kommunen och verksamhetsutövaren (Preem AB).

Farligt gods
Planbeskrivningen justeras så att det framgår att planförslaget enbart berör två av fyra kategorier.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

SKANOVA

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med informationen att Skanova har ledningar inom området som eventuellt kommer behöva flyttas vid ett genomförande av detaljplanen. Planbeskrivningen kompletteras även med informationen att exploatören sår för kostnaden för eventuell ledningsflytt.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TRAFIKVERKET

Trafikverket har följande synpunkter på planförslaget.

Gränssnitt JP/DP:

Gränser mellan järnvägsplanen och detaljplanen är samrådda med Trafikverket, genom Stora projekt NBB. Detaljplanen överlappar järnvägsplanen men är sedan tidigare samordnat med Trafikverket och kommer hanteras som tillägg till järnvägsplan där Trafikverkets markanspråk anpassas till mot detaljplanen.

Däremot så har inte Öxbäcken strandskydd, plankartan del 1 av planområdet behöver justeras.

Planbeskrivning:

s.92. Trafikverket vill se att man säkrar gemensamt passageutrymme i byggnaden för resecentrum, med förslagsvis servitut eller annan rättighet.
s. 92: Servitut behöver tillskapas till förmån för Trafikverket att ta sig till och från parkering från gc-väg (GATA)

Avvattning, Dagvattenutredning:

Dagvattenutredningen har gamla uppgifter när de gäller Öxbäcken, flödet, dimension på kulvert, överdjup mm.
Trafikverket har projekterat en fördröjningsdamm innan vattnet släpps till kommunens dagvattensystem vid Tomternavägen, även detta saknas.

Geoteknik:

Trafikverket anser att beskrivning av grundvattenförhållanden är otydliga i läget för resecentrumet.
I PM geoteknik omnämns grundvatten på ett flertal ställen, men det framgår inte på vilken nivå den ligger. I MUR finns information om att det ska ha installerats grundvattenrör och porttrycksmätare, kan inte hittas vid resecentrum. Däremot anger man i MUR att det vid resecentrum mätts och redovisats grundvattenytor i utförda borrhål (alltså inga rör) vilket inte ger möjlighet till att mäta variationen på grundvattennivåer över en längre period.

Trafikverkets bedömning från grundvattenutredning för Norrbottniabanan är att det finns två st grundvattenakviferer. En grundvattenyta i sandskiktet ovan den täta leriga silten och en grundvattenyta i friktionsjorden under leran med en trycknivå motsvarande Sävaråns vattenstånd.

Kommentar

Gränsdragning JP/DP
Gränsdragningen mellan järnvägsplanen och detaljplanen har samordnats med Trafikverket, Stora projekt NBB. Plangränserna har justerats i plankartan.

Planbeskrivning
Planbeskrivningen har kompletterats gällande servitut för gemensamt passageutrymme i byggnaden för resecentrum samt tillgång till parkering från gc-väg.

Avvattning dagvattenutredning
I samråd med Trafikverket har bedömningen har gjorts att dagvattenutredningen ej behöver uppdaterats då projektering av kulvert, överdjup mm fortfarande pågår.
Planbeskrivningen har kompletterats med informationen att projektering pågår varav förändringar kan ske.

Geoteknik
Planbeskrivningen kompletteras med Trafikverkets information gällande grundvattnet.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN I UMEÅ KOMMUN

Vid genomgång samrådshandlingar (daterade februari 2025) har följande noterats:

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Plankarta med bestämmelser
Plankartan saknar bestämmelse om genomförandetid.

Gällande Sävar 61:208 blir det ett släpp mellan gatan och järnvägsfastigheten som inte blir bra vid fastighetsbildningen. Detta område bör planläggas och lösas in.

Gällande Sävar 57:1 skifte 6 blir det ett väldigt hörn kvar av skiftet. Detta område bör planläggas och lösas in.

Planbeskrivning
Vem ansvarar till att flytten av den ledningsrätt som beskrivs i planbeskrivningen sker och vem bekostar detta?

Det finns även fler rättigheter, både ledningsrätter och officialservitut, inom detaljplaneområdet. Hur kommer dessa rättigheter att påverkas av detaljplanen? Vilka är ledningarna och vem är ledningshavare?

Hur påverkas de avtalsservitut och nyttjanderätter som finns inom detaljplaneområdet?

Hur påverkas Sävar s:15?

Konsekvensen om man planlägger bron enligt samrådshandlingen blir att kommunen kommer att behöva lösa in området.

Det bör i planbeskrivningen framgå att om mark löses in har berörda rätt till ersättning.

Under Teknisk försörjning – El, värme, fiber och tele (sid 74) står: ”Inga markreservat krävs förallmännyttiga ledningar på kvartersmark.” Detta behöver förtydligas. Är meningen att det inte krävs markreservat för allmännyttiga inom detaljplanen för att kunna genomföra den, i och med att man kommer att lägga de nya ledningarna inom allmän platsmark? För det är just på kvartersmark man behöver lägga ut markreservat för allmännyttiga ledningar.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen bör förbättras

Plankarta med bestämmelser
Det finns ett område inom Sävar 61:208 (planlagd som Gata) som inte ska upphävas av strandskyddet, varför behövs det inte på den biten?

Planbeskrivning
Vem ansvarar för att söka om fastighetsbildningen och bekostandet av förrättning inom detaljplanen?

Delar av planen som bör förbättras

Plankarta med bestämmelser
I planbeskrivningen står det om planbestämmelsen m1 (erosionsskydd) inom Parkering. Den planbestämmelsen finns inte i plankartan.

Information

I de frågor där planen enligt Lantmäterimyndigheten mening måste förbättras kan Lantmäterimyndigheten hjälpa till i arbetet.

Kommentar

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras
Plankartan har kompletterats med bestämmelse avseende genomförandetid. Planområdet har även justerats för att inkludera Sävar 57:1 skifte 6. Gällande Sävar 61:208 har kommunen och Trafikverket tillsammans beslutat att släppet mellan planområdet och järnvägsfastigheten ej ska ingå i detaljplanen. Inom området planeras en stödmur för järnvägen varav marken bör ingå i järnvägsfastigheten.
Planbeskrivning kompletteras med informationen att exploatören ansvarar för och bekostar flytt av ledningsrätter. Planbeskrivningen har även kompletterats med information om samtliga rättigheter inom planområdet.
Planbeskrivningen har förtydligats gällande hur Sävar S:15 påverkas
I planbeskrivningen framgår det redan att ” Ersättning utgår för marken vid inlösen i enlighet med expropriationslagen”. Gällande markreservat för allmännyttiga ledningen har planbeskrivningen förtydligats med texten ”allmännyttiga ledningar flyttas utanför planområdet eller förläggs inom allmän plats.”

För plangenomförandet viktiga frågor där planen bör förbättras
Plankartan har justerats då Öxbäcken ej omfattas av strandskydd.
Planbeskrivningen har förtydligats med information om att Kommunen ansöker om fastighetsbildning samt bekostar förrättning för mark utlagd som allmän platsmark, som löses in av kommunen. För övrigt ansvarar exploatören för att ansöka samt bekosta förrättning.

Delar av planen som bör förbättras
Planbeskrivningen har justerats så att info om m1 erosionsskydd stämmer med plankartan.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positivt till att förbättra möjligheterna för hållbart resande till och från Sävar, genom kollektivtrafik med buss och tåg, samt inom Sävar tätort, genom förbättrade förutsättningar för gång och cykel.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i huvudsak inga synpunkter på planbeskrivningen med undantag för redogörelsen av Öxbäcken.
På några ställen i planbeskrivningen anges att planområdet berör Öxbäckens vattenområdet och stränder trots att det på andra ställen framgår att planområdet, i ett sent skede av planprocessen, minskats till att endast berörda den del som enligt järnvägsplanen kommer att kulverteras för

Norrbotniabanans dragning.

Eftersom planbeskrivningen vidare anger att järnvägsplanen medför både kulvertering och omdragning av Öxbäcken anser Miljö- och hälsoskyddsnämnden att det vore fördelaktigt om planbeskrivningen justeras så att det blir tydligare att en eventuell omdragning av Öxbäcken inte omfattas av planen utan i sådana fall hanteras i annan ordning.
Öxbäcken utgör biflöde till Sävarån och är därmed en del av Natura 2000.

Kommentar

Planbeskrivningen har reviderats så att det blir tydligare vilken del av Öxbäcken som ingår i planområdet samt att denna del kommer kulverteras i samband med anläggande av Norrbotniabanan.

Gällande Trafikverkets omgrävning har planbeskrivningen kompletterats med information om att bäckfåran närmast kulverten kommer dras om, men att detta är utanför planområdet.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TEKNISKA NÄMNDEN/GATOR OCH PARKER

Tjänstemannayttrande på delegation från Tekniska Nämnden

Trafik och gata
I planbeskrivningen står det att platsen för centrumbyggnaden har begränsningar och att verksamheter med behov av en stor mängd varutransporter ej kan etableras inom planområdet. Det är viktigt att säkerställa att ingen leveransintensiv verksamhet etableras. Vi ser en risk att varuleveranser kommer hanteras i gatan eller genom lösningar som innebär trafiksäkerhetsrisker för oskyddade trafikanter.

Drift och underhåll
Inget att erinra.

Park och natur
I planbeskrivningen, under rubrik Naturmiljö/Öxbäcken, bör beskrivas att erosionsskyddets ytliga lager ska utformas för att efterlikna bäckens naturliga strandzon och underlätta för återetablering av flerskiktad lövskogsvegetation. I övrigt ingen synpunkt.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med beskrivningen ”erosionsskyddets ytliga lager ska utformas för att efterlikna bäckens naturliga strandzon och underlätta för återetablering av flerskiktad lövskogsvegetation”.

Gällande förbud av leveransintensiv verksamhet är detta ingenting som säkerställs i plankartan. Däremot är det beskrivet i planbeskrivningen samt förtydligat i ett gestaltningsPM som biläggs planhandlingarna. Det är upp till fastighetsägaren att säkerställa att marken exploateras med en verksamhet vars varuleveranser kan hanteras inom fastigheten.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

BRAND- OCH RÄDDNINGSNÄMNDEN/ BRANDFÖRSVAR

Umeåregionens brandförsvar har följande synpunkter på planförslaget.

Närhet till transportled för farligt gods
Avståndet mellan planområde och transportled för farligt gods, i form av Norrbotniabanan respektive E4:an, framgår inte tillräckligt tydligt i samrådshandlingarna. Detta avstånd behöver kunna utläsas i planförslaget för att det ska framgå huruvida planområdet hamnar innanför gränsen för de generella rekommenderade skyddsavstånden, 55 meter för väg/65 meter för järnväg och utifrån detta huruvida det är möjligt att tillämpa Länsstyrelsens *Riktlinjer för fysisk planering – Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods i Norrbottens och Västerbottens län*. Om den tilltänkta markanvändningen ligger innanför båda dessa gränser är länsstyrelsens riktlinjer inte tillämpbara.
I planbeskrivningen anges att det för väg E4 inte finns något rekommenderat skyddsavstånd kopplat till markanvändningen. För att öka transparensen bör uppgifter om indata, ÅDT lastbil 2040 för aktuell vägsträcka, framgå.
– Så det blir möjligt att följa vilken ÅDT-rad i planbeskrivningens Figur 39. som är aktuell.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med informationen att avståndet mellan planområdet och transportlederna där det tydligt framgår att hela området är beläget inom det generella skyddsavståndet för järnväg. Planbeskrivningen kompletteras även med text samt bilder som redogör för planområdets avstånd till väg E4, där delar är belägna inom 55 meter från vägen.

Dom delar av detaljplanen som är belägna närmare än 55 meter från väg E4, och således inom det generella skyddsavståndet för både väg och järnväg, är planlagda som gata samt torg. Bedömningen har gjorts att en särskild riskbedömning ej behövs göras för dessa områden då detaljplanen enbart möjliggör för en markanvändning som omfattar ett fåtal människor vilka ej upprätthåller sig stadigvarande på platsen.

Planbeskrivningen kompletteras även med ÅDT 2040 för väg E4.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, el- eller bredbandsledningar.

VAKIN, UMEÅ VATTEN OCH AVFALL AB

Vatten och avlopp

Vakin har inget att erinra.

Avfall och återvinning

Från 1 januari 2027 är det obligatoriskt för alla hushåll att sortera ut förpackningsavfall. Dimensionera avfallsutrymmet för matavfall, restavfall samt förpackningar så som papper, plast, metall, färgat glas och ofärgat glas. Verksamheter har också krav på sig att sortera ut förpackningar utöver mat- och restavfall.

Säkerställ att transportvägar och uppställningsplats för bilen uppfyller Vakins anvisningar för avfallshantering och återvinning. Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden. Snövallar får inte inkräkta på transportvägens bredd och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter.

Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet.

Backning är inte ett körsätt enligt arbetsmiljöverket och ska sopbilen/slambilen backa in på fastigheten bör avfallsutrymmet placeras så nära fastighetsgräns som möjligt då bilen inte backar mer än en billängd, dvs 10–12 m.

Om hämtningspersonalen drar eller skjuter tunnan från uppställningsplatsen fram till sopbilen ställer detta krav på jämna hårdgjorda ytor utan kanter som snöröjs och halkbekämpas vintertid Det får inte finnas trottoarkanter, trösklar eller andra ojämnheter som kan påverka avfallshämtarnas arbetsmiljö. Ur arbetsmiljösynpunkt är dragvägar problematiska och bör

undvikas.

Vid installation av fettavskiljare ska slangdragning inte överstiga 10 m.
I övrigt förutsätter vi att Vakins anvisningar för avfallshantering och återvinning följs.

Kommentar

Planbeskrivningen har kompletterats med information kring avfallshanteringen. Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

INAB

Inab har inga synpunkter på detaljplaneförslaget för del av Sävar 61:1 med flera, Sävar.

SÄVARÅNS FISKEVÅRDSOMRÅDE

Hej! Från Sävaråns FVO hoppas ni tillsammans med trafikverket, länsstyrelsen och havs- och vattenmyndigheten tar Öxbäcken i åtanke när det ska göras om i anslutning till e4 bron. Vi skulle gärna se att vi öppnar upp för vandringsvägar för fisken till Öxbäcken då den är ett relativt stort biflöde till Sävarån som skulle kunna medföra lekplatser för havsöring, flodnejonöga, harr och sik som pga. vandringshindret under e4an inte gör detta möjligt i dagsläget.

Kommentar

Den del av Öxbäcken som omfattas av detaljplanen kommer att kulverteras i samband med anläggande av Norrbotniabanan. Planerad gång och cykelväg har medvetet förlagts inom detta område för att möjliggöra för ett samnyttjande av kulverten – detta för att ej kulvertera en större sträcka av Öxbäcken än nödvändigt.

Kulverten som Trafikverket planerar för är anpassad för att möjliggöra fiskvandring. Detsamma gäller den kulvert som kommunen planerar för inom ramen för ombyggnationen av Kungsvägen, norr om planområdet.

Bron över väg E4 omfattas varken av denna detaljplan eller järnvägsplanen varav den inte kommer byggas om i samband med ombyggnationerna i området. Därav kommer vandringshindret som kulverten under väg E4 utgör kvarstå.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

SÄVAR HEMBYGDSFÖRENING

Vi har upptäckt att den stenvalvsbro som går över Öxbäcken vid snickeriet inte är omnämnd gällande kulturmiljö. Vi nämnde bron och dess placering på det mötet vi anordnade med information från Umeå kommun och Inab på Sävar skola 2024-10-23.

Bifogar utdrag ur ”Broar i Västerbottens län” En kulturhistorisk inventering från 1995 där man placerar denna bro i klass 1A så här bör man iaktta försiktighet och göra åtgärder för att lyfta fram bron t ex via belysning i samband med ombyggnationen.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med information om bron. Då bron är beläget utanför planområdet kommer den inte att påverkas av planförslaget. Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 1

Vägen från kaptensvägen/generalsvägen är alltid avstängd med grind från båda hållen, på var sida om Enably. Det gör att gående måste runda hela företagsområdet och ansluta via kungsvägen.

Mitt förslag är att röja upp längs bäcken och göra det till naturområde med en gång/cykelbana vid sidan från kaptensvägen till resecentrum.

Ta vara på bäcken. Som det ser ut nu är den inte tillgänglig pga stängsel på båda sidor samt att den är igenväxt. Boende vet inte att det rinner en bäck där.

Kommentar

Området kring Öxbäcken, mellan Kungsvägen och Kaptensvägen är beläget utanför planområdet varav förslaget inte är någonting som omfattas av detaljplanen för resecentrum.

Området är planlagt för industriändamål samt är i privat ägo. Ett grönt rekreationsstråk inom industriområdet är därav enbart möjligt på initiativ från markägaren.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 2

Har aldrig önskat någon norrbottniabana i Sävar. Men nu det verkar bli av ändå önskar jag inte att resecentrum blir ett knarkdistrubitionshub och att platsen bevakas noga. Det är känt att de flesta såna här platser är perfekta för den undre världen. Det är dessutom i direkt förbindelse med skolan.

Kommentar

Kommunen noterar oron för att området kring det nya resecentrumet ska användas för distribution av droger. Kommunen är måna om att stationsområdet ska upplevas som en trygg och inbjudande plats. För att skapa ytterligare närvaro möjliggör detaljplanen för en centrumbyggnad inom området. Detaljplanen reglerar även byggnaders placering och höjder för att undvika upplevda baksidor samt möjliggöra för goda siktlinjer i området. Bevakning av platsen är inte någonting som kan regleras inom ramen för en detaljplan.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 3

Jag skulle uppskatta att det ges möjlighet för bostadsbyggande i anslutning till det här området, även om det finns utmaningar när det gäller buller och trafik. Om det här ska bli en integrerad del av Sävars tätort, så får det inte bli en oas med industribyggnader, trafik och resecentrum. I förlängningen kommer nog ”kommunhuset” att rivas, hälsocentralen och tandläkaren att förnyas och då finns ytterligare möjligheter att knyta ihop hela sträckan till en levande stadsgata med boende, handel och närservice.

Det saknas en bra lokal för kultur och underhållning (jodå, det sker både kulturella och underhållningsaktiviteter i samhället, men det sker i de befintliga lokaler som finns, dvs kyrkans, Sävar IK, Hembygdsföreningen och sporthallen, men det är inte optimalt) i Sävar och det vore ju trevligt om även det gick att ordna i en sådan tilltänkt servicebyggnad. Självklart en lokal som går att samnyttja med föreningsliv, skola, restaurant och caféverksamhet.

Kommentar

Inom planområdet för Sävar resecentrum finns det inte förutsättningar för att skapa en god bostadsmiljö. Utrymmet mellan Kungsvägen och den planerade järnvägen är för litet för att kunna tillgodose både resefunktioner och bostäder. Närheten till järnvägen innebär även att området utsätts för höga bullernivåer samt risk för olyckor med farligt gods – varav bostäder ej är lämpligt på platsen. Detaljplanen möjliggör däremot för en centrumbyggnad inom stationsområdet där en rad olika verksamheter kan uppföras däribland en lokal för kultur och underhållning.

Det befintliga verksamhetsområdet, norr om planområdet, är utpekat i översiktsplanen för Sävar som ett framtida omvandlingsområde. Här är kommunens intention att på lång sikt omvandla verksamhetsområdet till ett bebyggelseområde med hög täthet med en blandning av bostäder och verksamheter. En sådan omvandling innebär att bostäder kan etableras i

anslutning till det nya resecentrumet samt ge möjlighet till ytterligare lokaler för kultur- och föreningsliv.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

ÄNDRINGAR EFTER SAMRÅD

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- Planområdesgräns har justerats
- Användningsbestämmelser för GATA har justerats
- Placeringsbestämmelser har förtydligats/omformulerats
- Utförandebestämmelse har justerats
- Bestämmelser för upphävade av strandskydd har justerats
- Bestämmelse för genomförandetid har tillkommit
- Bestämmelse gällande sanering innan startbesked kan ges har tillkommit

Planbeskrivningen

- Information om rättigheter och servitut har tillkommit
- Avsnitt om transporter av farligt gods har förtydligats
- Bulleravsnittet har förtydligats
- Planberkrinvingen har kompletterats gällande förorenade områden
- Planbeskrivningen kompletteras med informationen om Skanovas ledningar samt att exploatör bekostar eventuell flytt.
- Planbeskrivningen har kompletterats gällande servitut för passageutrymme i resecentrum samt tillgång till parkering från gc-väg.
- Planbeskrivningen har kompletterats med information gällande att projektering fortfarande pågår för Trafikverkets kulvertering av Öxbäcken.
- Planbeskrivningen har förtydligats gällande hur Sävar S:15 påverkas
- Planbeskrivningen förtydligats gällande varför markreservat för allmännyttiga ledningar ej säkerställs.
- Planbeskrivningen har förtydligats med information om vem som ansöker samt betalar för fastighetsbildning till följd av detaljplanens genomförande.
- Planbeskrivningen har kompletterats med information att erosionsskydd ska utformas för att efterlikna bäckens naturliga strandzon.
- Planbeskrivningen har justerats för att förtydliga hur detaljplanen förhåller sig till Öxbäcken samt förändringar som Trafikverket planerar inom detta område.

- Planbeskrivningen har reviderats för att klargöra hur detaljplanen respektive järnvägsplanen förhåller sig till Öxbäcken samt vilka åtgärder som Trafikverket planerar.
- Planbeskrivningen har kompletterats med information kring avfallshanteringen.
- Planbeskrivning har kompletterats med en motivering avseende bedömningen att detaljplanen inte påverkar befintlig grundvattenförekomst.
- Planbeskrivningen har kompletterats med information om stenbro
- Illustrationer har uppdaterats
- Redaktionella ändringar har utförts

Tillkommande/reviderade utredningar

- GestaltningsPM
- Dagvattenutredning med bilagor

Detaljplanering, Umeå kommun juni 2025

Denna handling har godkänts av tillförordnad planchef Harry Bertilsson med planarkitekt Clara Persson Harlin som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 205

Diarienr: KS-2025/00952

Antagande: Detaljplan för del av Sävar 61:1 m.fl.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för del av fastighet Sävar 61:1 m.fl. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

att utöka verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten till att omfatta hela planområdet.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar, samtidigt som delar av befintliga detaljplaner upphävs. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen.

Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering. Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas. Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet.

Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån samt befintliga naturområden som planläggs i bevarande och skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för

planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.

Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag negativt.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2023-05-23.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 februari 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår det att planbeskrivningen har genomgått mindre justeringar. Detta inkluderar ett förtydligande av planens syfte avseende naturmark, samt en tydligare redovisning av planbestämmelsernas stöd i PBL kapitel 2. Inga justeringar av plankartan har gjorts till följd av granskningen.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande, detta på grund av att planförslaget bedöms vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Ytterligare en anledning till att antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige är att planen föranleder beslut om att utvidga kommunalt verksamhetsområde

för dricksvatten, spillvatten, dagvatten (gata) samt dagvatten (fastighet). Verksamhetsområdet ska utökas för att inkludera hela planområdet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-28
Byggnadsnämndens beslut om godkännande 2025-10-22, BN § 225

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad september 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025
- PM-Gestaltningsprinciper daterad maj 2025

Beredningsansvariga

Clara Persson Harlin, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

Umeå kommun
Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag
2025-11-04

§ 85

Diarienr: KS-2025/00952

Antagande: Detaljplan för del av Sävar 61:1 m.fl.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för del av fastighet Sävar 61:1 m.fl. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

att utöka verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten till att omfatta hela planområdet.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett resecentrum i anslutning till en ny järnvägsstation i Sävar, samtidigt som delar av befintliga detaljplaner upphävs. Planen syftar även till att skapa ett levande och tillgängligt stationsområde genom att medge en centrumbyggnad som tillför service, funktioner och närvaro till platsen.

Med syftet att skapa en tydlig platsbildning i samklang med den omgivande miljön säkerställer detaljplanen ett centralt torg samt byggnaders placering och utformning. I syfte att underlätta resenärers tillgång till stationen med bil planläggs även en yta för parkering. Detaljplanen syftar även till att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse av resecentrum genom att reglera att eventuella föroreningar identifieras och saneras innan byggnation påbörjas. Ytterligare ett syfte med detaljplanen är att möjliggöra för en ny gång- och cykelväg som förbinder resecentrum med östra Sävar samt att möjliggöra för att befintliga gångstigar kopplas samman med det nya nätet.

Med syftet att säkerställa gång- och cykelvägens framkomlighet planläggs en bro med gång- och cykelbana över Sävarån. Detaljplanen omfattar även delar av Sävarån samt befintliga naturområden som planläggs i bevarande och skyddande syfte. I syfte att säkerställa markstabilitet för

planerad användning samt närliggande gata möjliggör detaljplanen även för uppförande av erosionsskydd.

Planen syftar också till att säkerställa mark för Norrbotniabanans fundament samt skapa goda förutsättningar för järnvägens tekniska och funktionella behov. Detaljplanen säkerställer även en god dagvattenhantering för området med syftet att ej påverka närliggande vattendrag negativt.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2023-05-23.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 februari 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår det att planbeskrivningen har genomgått mindre justeringar. Detta inkluderar ett förtydligande av planens syfte avseende naturmark, samt en tydligare redovisning av planbestämmelsernas stöd i PBL kapitel 2. Inga justeringar av plankartan har gjorts till följd av granskningen.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande, detta på grund av att planförslaget bedöms vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Ytterligare en anledning till att antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige är att planen föranleder beslut om att utvidga kommunalt verksamhetsområde

för dricksvatten, spillvatten, dagvatten (gata) samt dagvatten (fastighet).
Verksamhetsområdet ska utökas för att inkludera hela planområdet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-28
Byggnadsnämndens beslut om godkännande 2025-10-22, BN § 225

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad september 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025
- PM-Gestaltningsprinciper daterad maj 2025

Beredningsansvariga

Clara Persson Harlin, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-15

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00921

Översyn av styrdokument hösten 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Upphäva IT-strategi
- Upphäva Strategi för E-service
- Upphäva Handlingsplan för halverad barnfattigdom
- Revidera Föreskrifter för avfallshantering i Umeå kommun
- Revidera Integrationsstrategi 2019
- Revidera Kollektivtrafikprogram för Umeå kommun, Fotgängarprogram för Umeå, Godstrafikprogram för Umeå, Cykeltrafikprogram för Umeå, Trafiksäkerhetsprogram samt Parkeringsprogram och ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram och besluta om ett nytt gemensamt program som ersätter de befintliga.
- Ta fram styrdokument för AI-tillämpning

Ärendebeskrivning

I enlighet med riktlinje för styrdokument ska styrdokument regelbundet ses över. Syftet med översynen är att utvärdera dokumentens effekt och betydelse för styrningen. Vanliga orsaker till att dokument upphävs är att verksamheten fungerar väl utan styrdokument eller att frågorna har uppgått eller infogats i annan styrning. Det är inte en värdering eller viktning av området i sig.

Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas.

Innan ett nytt styrdokument tas fram ska det göras en nulägesanalys över hur styrningen fungerar idag och vilka områden som behöver förbättras. För att undvika målkonflikter är det viktigt att se över även befintliga styrdokument relaterade till området.

För att skapa bättre överblick lyfts flera dokument vid ett och samma tillfälle. Se bilaga 1 för en sammanfattning av orsaker till besluten.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00921

Bakgrundsanalyserna till varje styrdokument finns samlade i bilaga 2. Dessa bakgrundsbeskrivningar är en översyn av hela området och föreslår ibland annan eller relaterad styrning. Dessa frågor är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras på annat sätt.

De befintliga styrdokument som berörs i ärendet är inte bifogade. De går i stället att ta del av på www.umea.se/styrdokument

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Sammanställning bedömningar
Bilaga 2. Bakgrundsanalyser och underlag

Beredningsansvariga

Lina Renfors, Sara Nordström

Beslutet med underlag ska skickas till
Kommunens nämnder

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

Bilaga 1

UMEÅ KOMMUN

Sammanställning bedömningar – hösten 2025

Aktualitets- och relevansprövning av styrande dokument

Styrande dokument som föreslås;

1. upphävas,
2. revideras eller
3. tas fram för behov av styrning.

1. Föreslås upphävas

Styrdokument	Beslutsår	Dnr	Beslutad av	Dokument-ansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. i bilaga 2
IT-strategi	2017	KS-2016/00634	KF	Tekniska nämnden	Ersatt av plan för digital omställning	-
Strategi för E-service	2017	KS-2015/00790	KF	Tekniska nämnden	Ersatt av plan för digital omställning	-
Handlingsplan för halverad barn-fattigdom	2021	KS-2019/00979	KF	Kommunstyrelsen	Frågorna styrs av Programmet för social hållbarhet samt i lagstiftning (barnkonventionen) Handlingsplanen har inte fått önskad effekt. Organisering av övergripande samordning och stöd bör ses över	2

2. Föreslås revideras

Område	Beslutas av	Dokumentansvarig nämnd/Bolag	Kommentar	Sidnr. i bilaga 2
Integrationsstrategi	KF	Gymnasie- och vuxenutbildnings-nämnden	Behov av revidering till följd av de senaste årens förändringar avseende migrationsmönster, lagstiftning och arbetsmarknadens förutsättningar	4

Kollektivtrafikprogram **Fotgängarprogram** **Godstrafikprogram** **Cykeltrafikprogram** **Trafiksäkerhetsprogram** **Parkeringsprogram**	KF	Tekniska nämnden	Behov av styrdokument finns men lämpligt att revidera och slå ihop de sex programmen till ett gemensamt. Förslag att tekniska nämnden blir beslutsinstans för det nya programmet på grund av detaljnivå samt att det främst berör nämndens verksamheter.	6
Föreskrifter för avfallshantering i Umeå kommun	KF	Vakin	Behov av revidering framställt av Vakin avseende lägsta tömningsintervall för restavfall samt definitioner/ laghänvisningar generellt.	19

3. Föreslås tas fram (igångsättningsbeslut)

Område	Beslutas av	Dokumentansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. i bilaga 2
AI	KF	KS/TN	För att Umeå kommun ska kunna dra nytta av AI på ett säkert, rättssäkert och förtroendeingivande sätt föreslås att ett övergripande styrdokument för AI-tillämpning tas fram.	14

UMEÅ KOMMUN

Bilaga 2

Bakgrundsanalyser och underlag – Hösten 2025

Innehåll

1. Aktualitets och relevansprövning av Handlingsplan för halverad barnfattigdom 2
2. Aktualitets och relevansprövning av Integrationsstrategin och aktivitetsplan 2019.....4
3. Aktualitets och relevansprövning av trafikprogrammen 6
4. Nulägesanalys av AI-tillämpning.....14
5. Begäran om förändringar Föreskrifter för avfallshantering.....19

UMEÅ KOMMUN

Bilaga 2

1. Aktualitets och relevansprövning av Handlingsplan för halverad barnfattigdom

Bakgrund

Dokumentet togs fram och fastställdes av kommunfullmäktige då det fanns ett inriktningsmål (antaget av KF) om att Barnfattigdomen skulle halveras till 2020. I planeringsförutsättningarna inför 2019 fanns ett uppdrag om att ta fram en handlingsplan för att halvera barnfattigdomen till 2020 som kopplades till utvecklingsområdet Goda livsvillkor.

Nuvarande styrning

Målsättningar om halverad barnfattigdom återfinns nu i programmet för social hållbarhet, inom ramen för Fokusområde 3; Barns uppväxtvillkor, prioritering 3.2 Motverka barnfattigdom. Prioriteringarna kommer att förändras 2026 (I beslut om planeringsdirektiv och budget för 2026) Inom ramen för den omformulerade prioriteringen finns barnfattigdom med.
1.1 Stärka inkludering och jämlikhet När människor med olika etnisk bakgrund och/eller ekonomiska förutsättningar inte bor på samma områden, träffas på samma arbetsplatser eller möts i föreningslivet så minskar den sociala sammanhållningen. Därför är det viktigt att:

- Främja goda och jämlika levnadsvillkor samt jämlika möjligheter för alla, genomförebyggande folkhälsoarbete, tillgång till utbildning, särskilt stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden, och ett fördjupat arbete med att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter, inklusive inom den kommunala organisationen. Det är viktigt att särskilt främja goda uppväxtvillkor för barn och unga, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval, bland annat genom att motverka barnfattigdom.

Den nya socialtjänstlagen kan också anses ha styrning mot detta med fokus på mer förebyggande arbete. Sedan 2025 finns ett IOP på plats mellan Umeå kommun och tre barnrättsorganisationer som är aktiva i Umeå med fokus på barnrättsfrågor. Sedan 2020 är barnkonventionen svensk lag och är därav en styrning av barns rätt till goda liv.

Utvärdering av Styrdokumentet handlingsplan för halverad barnfattigdom

Styrdokumentet har inte följts upp. Styrningen genom dokumentet har fungerat dåligt. Handlingsplanen togs fram i samverkan mellan socialtjänsten, arbetsmarknad och integration och strategisk utveckling. Ägandeskapet av dokumentet har varit otydligt och ingen tjänsteperson har haft utrymme eller mandat i sin tjänst att arbeta med uppföljning eller stöd kopplat till handlingsplanen. Det statistiska underlaget har under åren försämrats och ändrats vilket har gjort det svårare att följa måluppfyllelse, dvs om barnfattigdomen minskar eller ökar i Umeå kommun. Det har också funnits otydligheter kring vilka mått som ska användas för att mäta fattigdom.

UMEÅ KOMMUN

I framtagandet av handlingsplanen gjordes ett gediget arbete med omvärldsbevakning och forskningsläge. Workshops hölls med verksamheter och med forskare från Umeå universitet.

Mycket av det arbete som gjordes kan användas för det fortsatta arbetet med barnfattigdom.

Förslag till framtida styrning – Vad behöver vi?

Styrdokumentet anses inte behövas. Formuleringar finns i Programmet för social hållbarhet, samt lagstiftning (barnkonventionen). Aktiviteter i planen bibehålls i den mån de är relevanta för verksamheterna.

Resurser

En bättre och tydligare organisering för ex. erfarenhetsutbyte, innovationsprojekt, forskningsfrågor skulle vara positivt och skulle med fördel kunna kopplas till arbetet med programmet för social hållbarhet på lämpligt sätt. Idag pågår givetvis många olika insatser för att barn ska ha goda uppväxtvillkor men en ansträngning för att skapa förutsättningar för utbyte och gemensamma satsningar mellan förvaltningar skulle ev. kunna förbättra arbetet ytterligare.

Intressenter

Samtliga kommunala förvaltningar, i synnerhet socialtjänst och utbildning. Delvis de kommunala bolagen samt civilsamhälle ex. barnrättsorganisationer.

Sammanfattning

Föreslås att:

- handlingsplan för halverad barnfattigdom avslutas
- arbete med att motverka barnfattigdom är en fortsatt viktig fråga som kopplas till Programmet för social hållbarhet
- organisering av stöd i arbetet med att motverka barnfattigdom ses över med syfte att skapa en ändamålsenlig organisering som stärker det förvaltningsövergripande arbetet.

Handläggare: Linda Gustafsson, Stadsledningskontoret

UMEÅ KOMMUN

2. Aktualitets och relevansprövning av Integrationsstrategin och aktivitetsplan 2019

Bakgrund

Umeå kommun antog 2019 sin första Integrationsstrategi och aktivitetsplan med syftet att skapa en samlad inriktning för kommunens integrationsarbete. Strategin fastställdes av kommunfullmäktige och betonade integration som en tillväxtfaktor.

Sedan 2019 har kommunen arbetat enligt strategins inriktning men med varierande grad av uppföljning. Under de senaste åren har både migrationsmönster, lagstiftning och arbetsmarknadens förutsättningar förändrats, vilket har skapat behov av att uppdatera styrdokumentet.

Nuläge

Sedan strategin beslutades har förutsättningarna för integration förändrats. Idag präglas mottagandet i kommunen av en annan sammansättning än tidigare. Kommunens mottagande består nu huvudsakligen av anvisade kvotflyktingar, skyddsbehövande från Ukraina samt personer som beviljats uppehållstillstånd genom anhöriginvandring.

Samtidigt har förändringar inom etableringsuppdraget, arbetsmarknadens utveckling och utbildningssystemets struktur påverkat kommunernas ansvar och möjligheter att stödja nyanländas etablering. Umeås befolkningstillväxt och demografiska utveckling ställer också ökade krav på samordning, hållbar samhällsplanering och kompetensförsörjning.

Under de senaste åren har kommunen stärkt sin samverkan och koordinering mellan olika verksamhetsområden, där integrationen ses som en del av det övergripande arbetet med social hållbarhet, kompetensförsörjning och trygg samhällsutveckling.

Utvärdering av integrationsstrategi och aktivitetsplan 2019

Integrationsstrategin och aktivitetsplanen (2019) var kommunens första samlade inriktning för integrationsarbetet. Dokumentet bidrog till att etablera en gemensam syn på integration som en ömsesidig process och en förutsättning för Umeås långsiktiga tillväxt och hållbarhet. Strategin tydliggjorde kommunens ansvar inom etablering, arbete och delaktighet, samt betonade vikten av

samverkan mellan kommunala verksamheter, civilsamhället, näringslivet och andra samhällsaktörer.

Sedan strategin antogs har flera delar utvecklats i positiv riktning. Kommunen har stärkt sitt arbete med samordning av etableringsinsatser, utvecklat metoder som kombinerar språk och yrkesinriktad utbildning samt skapat strukturer för ökad samverkan mellan aktörer på lokal nivå. Flera initiativ har bidragit till förbättrade möjligheter till utbildning, praktik, egen försörjning och deltagande i samhällslivet.

Förändrade migrationsmönster, demografiska förutsättningar och en mer komplex bostadsmarknad har dock skapat nya behov som kräver fortsatt anpassning och utveckling. För att möta dessa behov behöver integrationsarbetet i högre grad samordnas med kommunens långsiktiga arbete inom social hållbarhet, kompetensförsörjning och bostadsförsörjning.

Mot denna bakgrund har behovet av ett uppdaterat styrdokument blivit tydlig.

Förslag till framtida styrning

Det reviderade styrdokumentet föreslås utgöra ett kommunövergripande styrdokument på strategisk nivå. Det bör tydliggöra kommunens långsiktiga inriktning för integration och etablering samt hur arbetet ska bidra till social hållbarhet, kompetensförsörjning och ett tryggt samhälle.

Resurser

Genomförandet av strategin förutsätter fortsatt processledning inom Arbetsmarknads- och integrationsavdelningen med ansvar för samordning, analys, uppföljning och utveckling av det kommunövergripande integrationsarbetet.

Civilsamhället utgör en central resurs i arbetet för social inkludering och delaktighet. Det är därför viktigt att kommunen fortsätter att erbjuda stöd genom idéburna offentliga partnerskap, föreningsbidrag och gemensamma samverkansinitiativ. Eventuella merkostnader som uppstår i samband med genomförandet av det reviderade styrdokumentet bör i första hand hanteras inom ordinarie budgetram. Vid behov kan särskilda satsningar finansieras genom projektmedel, samverkansavtal eller statliga ersättningar.

Intressenter

Integrationsarbetet involverar en bred krets av aktörer både inom och utanför kommunen. Internt omfattar det samtliga nämnder och kommunala bolag, som tillsammans bidrar till att skapa samordnade och långsiktiga lösningar för inkludering, delaktighet och egenförsörjning.

Externt bedrivs arbetet i nära samverkan med regionala och statliga aktörer, utbildningsväsendet, näringslivet och civilsamhället. Genom kontinuerlig dialog och gemensamma forum stärks

samarbetet mellan olika samhällssektorer, vilket bidrar till att integrationsinsatserna blir samstämmiga, effektiva och anpassade till lokala behov.

Sammanfattning

Efter genomförd aktualitets- och relevansprövning bedöms Integrationsstrategin och aktivitetsplanen från 2019 vara i behov av revidering. De förändrade förutsättningarna för mottagande, bosättning, arbetsmarknad och samhällsutveckling kräver en uppdaterad och mer strategisk inriktning.

Föreslås att:

- att Integrationsstrategin 2019 revideras och att det nya styrdokumentet anger en mer övergripande inriktning

Handläggare: Ismail Al-Mansoury, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

3. Aktualitets och relevansprövning av trafikprogrammen

Bakgrund

I kommunens översiktsplan, *Fördjupning för Umeå*, finns en trafikstrategi som anger den långsiktiga inriktningen för hur Umeå ska skapa ett hållbart transportsystem för framtiden. Fördjupningen talar bland annat om behovet av ett paradigmskifte och en övergång från bilanvändande till att cykla, gå och åka kollektivt.

I *Fördjupning för Umeå* finns även en parkeringsstrategi som anger den långsiktiga inriktningen för hur kommunen ska arbeta med parkeringsfrågor.

Översiktsplanens trafik- och parkeringsstrategier konkretiseras i ett antal program inom trafikområdet:

- Kollektivtrafikprogram för Umeå kommun - Beslutat av kommunfullmäktige 2021-10-25
- Fotgängarprogram för Umeå - Beslutat av kommunfullmäktige 2019-05-27
- Godstrafikprogram för Umeå centrum - Beslutat av Kommunfullmäktige 2018-06-18
- Cykeltrafikprogram för Umeå - Beslutat av Kommunfullmäktige 2018-06-18
- Trafiksäkerhetsprogram - Beslutat av Tekniska nämnden 2014-11-20
- Parkeringsprogram - Beslutat av Kommunstyrelsen 2013-11-12

Kollektivtrafikprogrammet, Fotgängarprogrammet och Godstrafikprogrammet var de första i sitt slag i Umeå, medan Cykeltrafikprogrammet, Trafiksäkerhetsprogrammet och

Parkeringsprogrammet har funnits även i äldre versioner.

Nuläge

Kommunfullmäktige har beslutat om målet att boende i Umeå tätort ska göra minst 65 % av sina resor till fots, med cykel eller med kollektivtrafik till år 2025[1]. De olika trafikprogrammen innehåller bland annat åtgärder som på olika sätt ska bidra till att uppfylla detta mål. Vissa åtgärder är mycket konkreta och tydligt avgränsade, medan andra anger en inriktning eller behov av utredningar.

Förutom översiktsplanen och de olika trafikprogrammen har kommunen idag även ett ganska stort antal andra politiskt beslutade styrdokument som på olika sätt och i olika stor utsträckning berör trafikfrågor.

2024 blev Umeå kommun utsedd till en *Urban nod* i EU:s TEN-T nätverk[2]. Att vara urban nod medför möjlighet att söka finansiering från EU men kommer också med en del krav, bland annat krav på att kommunen ska ha en *Sustainable urban mobility plan (SUMP)*, ungefär motsvarande trafikstrategi på svenska. Den trafikstrategi som idag finns i kommunens översiktsplan kommer därför att arbetas om de närmsta åren för att uppfylla EU:s krav på innehåll i en SUMP.

Fotgängarprogram

Fotgängarprogrammet beslutades av kommunfullmäktige 2019 och är det första programmet som Umeå kommun tagit fram som riktar sig mot enbart fotgängare.

Programmet lägger fokus på åtgärder som behövs för att arbeta med gångvänlighet, separering mellan fotgängare och cyklister samt tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Fotgängare påverkas även av kommunens cykeltrafikprogram, arkitekturpolicy, översiktsplan och andra program som ger riktlinjer för en trygg och attraktiv stad. Programmet visar på att det tidigare inte har funnits lika mycket underlag inom fotgängarplanering jämfört med andra trafikslag, och har därför även fokus på behovet av utredningar och faktainsamling.

[1] Umeås lokala miljömål, beslutat av Kommunfullmäktige 2020-02-24. (Målet har även funnits i en äldre version med målår 2022).

[2] TEN-T är det av EU utpekade transeuropeiska tansportnätverket. I detta ingår vissa hamnar, flygplatser, järnvägar och vägar. I Sverige är 18 städer, varav Umeå är en, utpekade som urbana noder i nätverket

UMEÅ KOMMUN

Cykeltrafikprogram

Nuvarande Cykeltrafikprogram beslutades 2018 och ersatte då det tidigare programmet som antogs 2009.

I översiktsplanen finns flera skrivningar och riktlinjer som berör hur cyklingen i Umeå ska utvecklas. Exempel på det är förbättringar i infrastrukturen, trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter, barnens behov och kopplingar till övriga hållbara färdsätt. Utöver det finns även andra politiska dokument som på olika sätt påverkar cykeltrafiken; diverse fördjupningar, övriga trafikprogram, Åtgärdsprogram för renare luft i Umeå mfl.

Kollektivtrafikprogram

Kollektivtrafikprogrammet beslutades år 2021 och beskriver hur Umeå kommun ska planera och arbeta för att kollektivtrafiken ska kunna möta befolkningstillväxten, utgöra en större andel av det totala resandet samt göra vardagen enklare för alla resenärer. Eftersom 65 %-målet gäller till år 2025 har även programmets målår satts till 2025.

Programmet antogs under pandemin vilket ledde till att fokus direkt efter antagandet låg på att återfå de resenärer som kollektivtrafiken förlorat under den period då allmänheten avråddes från att åka kollektivt. Antalet resenärer är nu ikapp och förbi 2019 års resandevolymer.

Kollektivtrafiken är ett område där flera aktörer samverkar. Regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), Länstrafiken och Umeå kommun har alla olika roller och ansvar. Även inom Umeå kommun är ansvaret uppdelat mellan verksamheter. Gator och parker är väghållare och ansvarar för t.ex. busshållplatser och busstrafikens framkomlighet i gaturummet medan UKF kollektivtrafik planerar busstrafiken.

Parkeringsprogram

Parkeringsprogrammet beslutades av kommunstyrelsen 2013 och ersatte då ett äldre program. Programmet utgår från översiktsplanens parkeringsstrategi och innehåller en konkret åtgärdsplan för att nå denna.

Parkeringsprogrammet innehåller även en parkeringsnorm[33] för bil och cykel. Sedan parkeringsprogrammet beslutades har dock kommunen ersatt den med en ny parkeringsnorm i ett separat dokument. Arbete pågår för närvarande med en mobilitetsnorm som ska ersätta denna.

[3] Parkeringsnormen anger riktlinjer för antal parkeringsplatser vid nybyggnad av fastigheter och stadsdelar

UMEÅ KOMMUN

Godstrafikprogram

Godstrafikprogrammet för Umeå centrum beslutades av Kommunfullmäktige 2018. Programmet har en avgränsning till att endast gälla för, och hantera frågor inom centrumfyrkanten. Översiktsplanen har vissa riktlinjer för gods som är avgränsade till de centrala stadsdelarna och inte enbart centrumfyrkanten. Godstrafikprogrammet konstaterar också behovet av ett styrdokument som i framtiden tar ett helhetsgrepp för godstransporter i hela Umeå kommun.

Då Umeå är en stad som växer och förtätas fanns ett behov av programmet för att skapa förutsättningar för effektiva godstransporter i centrala Umeå. Det är också många aktörer och intressenter med olika behov kopplat till gods som behöver samordnas för att transporter ska fungera på ett bra och hållbart sätt.

Det nuvarande programmet har identifierat ett antal insatsområden där man ser behov av åtgärder. Fokus är bland annat på hållbara transporter, trafiksäkerhet, samverkan och förutsättningar för effektiva godsleveranser.

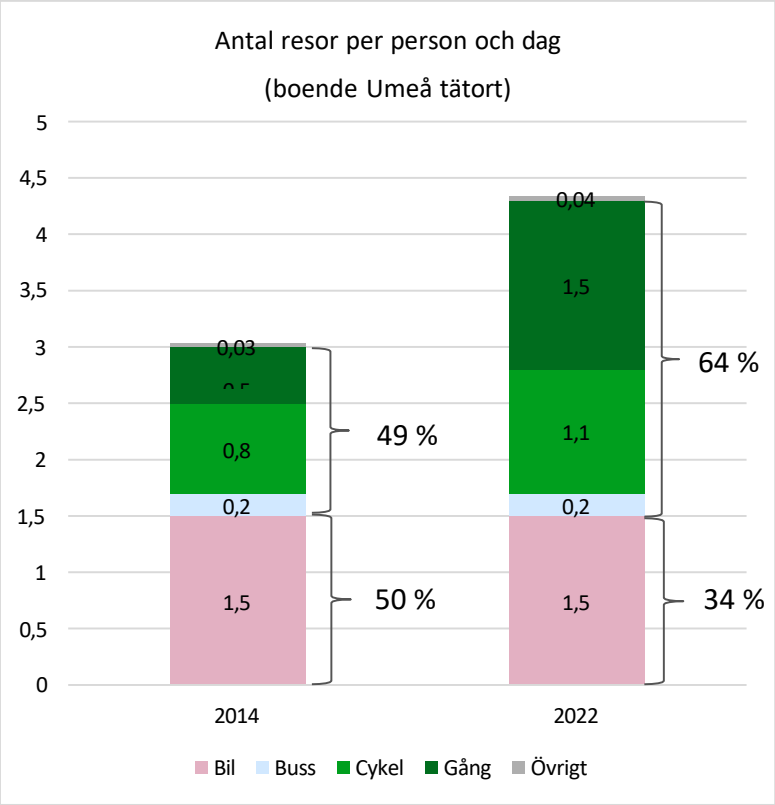
Trafiksäkerhetsprogram

Trafiksäkerhetsprogrammet aktualitets- och relevansprövades av kommunfullmäktige i november 2024. Kommunfullmäktige beslutade att programmet ska revideras. Arbetet med ett nytt trafiksäkerhetsprogram har inte påbörjats.

Utvärdering av trafikprogrammen

Hösten 2022 genomförde kommunen en resvaneundersökning, bland annat för att undersöka hur det går med målet om 65 % hållbara resor för boende i Umeå tätort. De skillnader i resvanor som denna visade jämfört med föregående undersökning (2014) verkar främst bero på att en ny insamlingsmetod användes (mobilapp i stället för 2014 års pappersenkät). 2022 registrerades betydligt fler gång- och cykelresor per person jämfört med 2014 medan antalet bil- och kollektivtrafikresor per person var mer konstant. Att antal gång- och cykelresor som registreras ökar avsevärt är en vanlig erfarenhet som delas med andra kommuner som också bytt insamlingsmetod. Att andelen hållbara resor har ökat från 49 % (2014) till 64 % (2022) bedöms bero på den nya mätmetoden snarare än att målets syfte, dvs att bilresor skulle bytas mot hållbara färdmedel har nåtts, se figur 1. En ny resvaneundersökning kommer att genomföras hösten 2025.

Det är inte enbart trafikprogrammen som påverkar detta mål utan även övrig stadsplanering, till exempel översiktsplanen, detaljplaner samt andra styrdokument inom området, har stor påverkan.

Figur 1. Resultat av resvaneundersökningarna 2014 och 2022. Skillnaden i mätmetod leder till att samma antal bilresor (per person och dag) utgör olika stor andel av det totala resandet.

Tekniska nämnden har ansvarat för uppföljning av de olika trafikprogrammens åtgärder. Sedan 2020 följs programmen upp årligen i ett gemensamt mobilitetsbokslut. Före detta år gjordes enskilda uppföljningsdokument för respektive program (som då var färre till antalet), vissa program följdes då upp årligen och vissa vart tredje år.

De befintliga trafikprogrammen gäller för samtliga verksamheter inom kommunen. Den absoluta majoriteten av innehållet är dock inriktat på Tekniska nämndens verksamheter och Gator och parker ansvarar för cirka tre fjärdedelar av åtgärderna i de nuvarande programmen. Av de åtgärder som andra nämnder eller bolag ansvarar för finns vissa åtgärder (men inte alla) även med i andra av kommunens styrdokument. Åtgärder som ligger på andra avdelningar än Gator och parker behöver vi bevaka så att de utförs, erfarenheten är att dessa annars lätt glöms bort av de verksamheter som bara berörs av enstaka åtgärder i programmen. Särskilt när det gått ett par år sedan dokumenten beslutades.

Det finns en del överlappningar mellan programmen, både när det gäller vilka områden de behandlar (t.ex. cykelparkeringsfrågor behandlas både i parkeringsprogrammet, cykeltrafikprogrammet och kollektivtrafikprogrammet) men även att det finns likartade åtgärder i vissa av programmen.

Fotgängarprogram

Fotgängarprogrammet innehåller åtgärder inom kategorierna *Samverkan och samspel, Framkomlighet och trafiksäkerhet, En gångvänlig kommun för alla* och *Attraktiva gångmiljöer.* Många åtgärder är ännu inte genomförda då det periodvis inte funnits tillräckligt med tid att arbeta med programmet efter att det togs fram. En del åtgärder som görs i andra program (t.ex. cykeltrafikprogrammet) eller projekt gynnar även fotgängare.

Varje år genomförs även trygghetsvandringar och stadsdelssatsningar som bidrar med bland annat bättre belysning och därmed gynnas fotgängare.

Cykeltrafikprogram

Åtgärderna som finns beskrivna i Cykeltrafikprogrammet har en stor spännvidd; från stora satsningar i infrastrukturen med helt nya cykelvägar till bl.a. samverkan med andra avdelningar, beteendeförändringsarbete och drift och underhåll. De är indelade i följande områden: *Ökad samverkan och samsyn, God framkomlighet för cyklisterna, En cykelstad för alla och God service till cyklisterna.* Att programmet pekar ut saknade länkar i cykelvägnätet gör det lättare att prioritera vilka stråk som vi ska fördela våra investeringsmedel till jämfört med om vi inte haft ett politiskt beslutat dokument som vägledning.

Kollektivtrafikprogram

En viktig framgångsfaktor för kollektivtrafikprogrammet var att det sattes ett tydligt målår vilket bidrog till en gemensam tidsram och ett driv i arbetet. Att det fanns en deadline bidrog också till att resurser tilldelades, vilket möjliggjorde att större delen av åtgärderna har kunnat genomföras inom utsatt tid.

Genom kollektivtrafikprogrammet kunde olika aktörer enas om en gemensam inriktning och en åtgärdslista. Åtgärderna hade inte genomförts utan programmet, åtminstone inte på denna korta tid.

De få åtgärder som inte kommer att vara avslutade vid årsskiftet är främst sådana som antingen har blivit inaktuella, visat sig mer komplexa eller kostsamma än beräknat, eller som behöver invänta andra processer, exempelvis detaljplaner vid ”Marklunds

kurva” och universitetsområdet.

Parkeringsprogram

Parkeringsprogrammet innehåller ett antal åtgärder gällande parkering för olika trafikslag. De flesta av åtgärderna är genomförda medan några av åtgärderna inte längre bedöms vara aktuella att genomföra. De senaste åren har därför inget arbete med programmets åtgärder
pågått. Att programmet är elva år gammalt innebär även att det har saknats en aktuell politisk styrning inom området de senaste åren.

Programmet innehåller ett antal indikatorer som har följts upp 2016 och 2019. Efter 2019 har ingen ytterligare uppföljning av dessa genomförts. Många av indikatorerna har visat sig vara svåra och väldigt tidskrävande att följa upp.

Godstrafikprogram

Programmets fyra insatsområden är: *säkra och effektiva godsleveranser, samverkan med externa aktörer, godstrafikens roll i den framtida stadsutvecklingen* och *transporter som är tysta och drivs av förnyelsebara källor.*

Flera av åtgärderna i programmet är av kontinuerlig karaktär och har arbetats med löpande som samverkan med externa aktörer. Flera åtgärder är också genomförda och exempel på detta är riktlinjer för utformning av lastplatser. Även utredning av lägen på lastplatser i centrum har arbetats med men denna åtgärd är också svår att helt bli klar med då gator, kvarter och behov kontinuerligt förändras.

Det finns samtidigt ett antal åtgärder där behovet av mer insatser och arbete är nödvändigt. Några exempel på detta är kraven på godstransporter vid upphandling. Ett annat exempel är rutiner kring gods- och avfallshantering i detaljplaner och bygglov inom kommunen. För miljözonen finns också ett fortsatt behov av att utreda en utökning av zonen. Arbetet med att följa upp den befintliga miljözonen genomförs kontinuerligt och i år kommer zonen att justeras till att inkludera västra esplanaden.

Trafiksäkerhetsprogram

Se tidigare genomförd aktualitets- och relevansprövning, Kommunfullmäktige 2024-11-25, § 14.

Framtida styrning

Bedömningen är att ett styrdokument fortsatt behövs. Det är dock lämpligt att slå ihop de sex programmen till ett enda gemensamt program i stället. Detta eftersom det idag finns en del överlappningar mellan programmen, samt att med ett gemensamt program minskar arbetstiden för att ta fram programmet vilket innebär att mer tid och fokus kan läggas på genomförandet. Ett enda program kan också revideras med kortare intervall och därför hållas mer aktuellt. Det är även i linje med kommunens arbete för att minska antalet styrdokument.

Eftersom fokus främst är på Tekniska nämndens verksamheter är det lämpligt att det nya programmet beslutas av Tekniska nämnden i stället för som tidigare av Kommunfullmäktige. Inriktningen på ett sådant program blir då vad Tekniska nämnden avser genomföra inom sitt ansvarsområde kommande år, med utgångspunkt i översiktsplanens strategier.

Frågor som gäller en mer kommunövergripande nivå kan i stället hanteras i kommunens kommande arbete med en SUMP medan eventuella åtgärder inom andra nämnders ansvarsområde kan vara mer lämpliga i styrdokument som de nämnderna arbetar mer med för att de inte ska glömmas bort. Vissa av de nuvarande åtgärderna finns dessutom redan i andra styrdokument.

Resurser

För framtagandet av ett nytt program behövs framför allt personresurser inom Teknik- och fastighetsförvaltningen. Främst från Gator och parker men även andra avdelningar kan bli involverade i mindre omfattning. Samordning med andra förvaltningar och kommunala bolag kommer också att behövas.

Programmets åtgärder finansieras genom de potter som kommunfullmäktige har avsatt för åtgärder inom områdena framkomlighetshöjande åtgärder kollektivtrafik, trafiksäkerhet och hållbara färdsätt samt genom namngivna projekt.

Intressenter

Programmet berör förvaltningar och bolag med närliggande ansvarsområden, som Stadsledningskontoret, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Upab och UKF Kollektivtrafiken. Utanför kommunen berörs Länstrafiken och Regionala kollektivtrafikmyndigheten. Även medborgare och näringsliv berörs. Arbetet med att ta fram trafikprogram brukar ske inom kommunens organisation, men med en extern

dialog och remiss.

Sammanfattning

Bedömningen är att ett styrdokument fortsatt behövs men att det är lämpligt att slå ihop de sex programmen till ett enda gemensamt program i stället, samt att Tekniska nämnden blir beslutsinstans.

Förslag till beslut:

att ge Tekniska nämnden i uppdrag att ta fram och besluta om ett nytt gemensamt program som ersätter befintligt fotgängarprogram, cykeltrafikprogram, kollektivtrafikprogram, godstrafikprogram, parkeringsprogram och trafiksäkerhetsprogram.

Handläggare:

Hanna Ahnlund och Josefine Wigström, Teknik- och fastighetsförvaltningen

4. Nulägesanalys av AI-tillämpning

Bakgrund - Vad har vi?

Umeå kommun står inför en snabb digital omställning där artificiell intelligens (AI) erbjuder stora möjligheter att effektivisera verksamheten, förbättra service och utveckla nya tjänster. Samtidigt medför AI betydande risker kopplade till informationssäkerhet, integritet, etik och regelefterlevnad. Utan styrdokument riskerar kommunen att agera inkonsekvent, vilket kan leda till juridiska överträdelser, förlorat förtroende och otrygghet bland medarbetare.

Det saknas idag en tydlighet som ger kommunen ett gemensamt ramverk för ansvarsfull användning av AI. Ramverket skulle möjliggöra innovation på trygg grund, säkerställa efterlevnad av lagar såsom Dataskyddsförordningen (GDPR) och EU:s AI-förordning, och stärka transparens, etik och ansvarsfördelning. Styrningen är också i linje med nationella rekommendationer från Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Omvärldsbevakning

- **Myndigheten för digital förvaltnings (DIGG) riktlinjer** för generativ AI (2024) rekommenderar att offentliga organisationer antar en AI-policy som anger:
    - Hur AI får användas

    - Hur riskbedömning ska göras
    - Hur ansvar och transparens säkerställs
    - Att policyn ska vara **normerande**, **inkluderande** och **uppföljningsbar**
- **Kungsbacka kommun** (2024) har infört *Regler för AI* som fastställer att all AI-användning ska riskklassas, dokumenteras och godkännas av ansvarig chef. Policyn betonar informationssäkerhet, datakvalitet och att AI inte får användas för beslut som påverkar individers rättigheter utan mänsklig inblandning
- **Uddevalla kommun** (2024) antog en *AI-policy v1.0* som fokuserar på transparens, mänsklig kontroll, rättvisa och öppenhet. Policyn placerar ansvaret för AI-användning hos respektive förvaltning, med stöd från kommunens IT-strategiska funktion

Både DIGG, Kungsbacka och Uddevalla betonar vikten av att styrningen är praktisk, lätt att förstå, och fungerar som ett ramverk för innovation på trygg grund.

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), AI för offentlig förvaltning:

https://www.digg.se/ai-for-offentlig-forvaltning/riktlinjer-for-generativ-ai/infor-en-ai-policy

Kungsbacka kommun, Regler för AI:
https://kungsbacka.se/download/18.1d09d024193954e4ee646542/1757063848888/AI,%20regler.pdf

Uddevalla kommuns policy för AI:
https://www.uddevalla.se/download/18.65412a4518ecb60a26577df/1713535775882/Uddevalla%20kommuns%20policy%20f%C3%B6r%20AI%20v1.0.pdf

Befintlig styrning

Befintlig lagstiftning och nationell styrning lägger grunden för regelverket och omfattar bland annat:

- Dataskyddsförordningen (GDPR)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Kommunallagen (KL)
- EU:s AI-förordning (AI Act, 2024, 2026)
- Etik- och integritetsprinciper enligt DIGG och SKR

Befintliga (oktober 2025) kommunala styrdokument och riktlinjer inkluderar:

- Plan för digital omställning 2025-2028

(Planen beskriver att Umeå kommun ska öka kompetens, förståelse och förmåga kring hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål, effektivisera arbetsuppgifter samt främja verksamhetsutveckling och innovation. För att uppnå detta behövs relevant styrning på AI-området.)

- Riktlinjer för informationssäkerhet
- Policy för informationsförvaltning

Plan för digital omställning 2025-2028:

https://www.umea.se/download/18.e66618e199080e291ad3f7/1757493266913/Plan%20f%C3%B6r%20digital%20omst%C3%A4llning%202025-2028.pdf

Riktlinjer för informationssäkerhet

https://www.umea.se/download/18.7a4d9d5619535c6c4edeac5/1742488259242/Riktlinjer%20f%C3%B6r%20informationss%C3%A4kerhet,%20Ume%C3%A5%20kommun.pdf

Policy för informationsförvaltning

https://www.umea.se/download/18.55c0dfaf18bcf08e7cb70b89/1701079812341/Policy%20f%C3%B6r%20informationsf%C3%B6rvaltning.pdf

Bedömning

Idag sker styrningen av AI-relaterad teknik indirekt genom informationssäkerhet, dataskydd och IT-säkerhetsrutiner. Det finns dock ingen **normerande** eller **aktiverande** styrning specifikt för AI-användning – vilket innebär att bedömningar ofta görs ad hoc.

AI-användningen i Umeå kommun präglas av **initiativrikedom men otydlighet**. Det finns ingen gemensam process för till exempel:

- riskklassning av AI-tjänster
- juridisk och etisk granskning innan införande
- transparens och ansvarsfördelning
- utbildning och medarbetarstöd

Flera förvaltningar experimenterar på egen hand med AI-lösningar. Då central styrning saknas är risken därför stor för bland annat:

- oavsiktliga överträdelser av GDPR/OSL
- bristande dokumentation och spårbarhet
- negativ påverkan hos så väl invånare som medarbetare

Resurser

Framtagandet av styrdokumentet kommer att ske med befintliga resurser från Digital omställning och IT och Stadsledningskontoret. Ingen ytterligare finansiering kommer att krävas.

Intressenter

Förr eller senare kommer nästan alla att komma i kontakt med AI i sitt jobb. Den styrning som behöver tas fram kommer att påverka:

- Alla kommunens nämnder
- Alla kommunala bolag

Beredning

Digital omställning och IT och/eller Stadsledningskontoret kommer att bereda styrdokumentet.

Beslut om styrdokumentet bör tas av KF eller KS, alternativt av TN.

Samråd och samverkan bör ske med Stadsdirektörens forum (SDF), kommunbolagens VD-grupp, kommunens förvaltningar och utsedda nyckelpersoner.

Representanter från de största förvaltningarna bör involveras i framtagandet av styrdokumentet. Dessa representanter bör helst utgöra del av verksamheternas digitaliseringsenheter eller jobba med digital verksamhetsutveckling.

Via ett remissförfarande bör nämnder och kommunbolag kunna ge synpunkter på förslaget.

Sammanfattning

För att Umeå kommun ska kunna dra nytta av AI på ett säkert, rättssäkert och förtroendeingivande sätt föreslås att ett övergripande styrdokument för AI-tillämpning tas fram.

Förslag till beslut:

- att uppdra till TN och KS att ta fram ett kommunövergripande styrdokument för AI-tillämpning.

Handläggare: Hannes Fries, Teknik- och fastighetsförvaltningen
Stefan Boström, Stadsledningskontoret

2025-09-22 202524770

Umeå kommun
ksdiarium@umea.se

Begäran om förändringar och omarbetning av Föreskrifter för avfallshantering i Umeå kommun

Umeå kommuns avfallsföreskrifter behöver revideras angående lägsta tömningsintervall för restavfall. I samband med detta bör även översyn av framförallt definitioner/laghänvisningar och Bilaga 1 göras utifrån den lagstiftning som förändrats den senaste tiden främst gällande textilavfall och fastighetsnära insamling av förpackningar. De nu gällande avfallsföreskrifterna har nyligen uppdaterats men behov finns att revidera dem.

Vakin önskar att Umeå kommun så snart som möjligt kan påbörja översynen. Önskemål att de träder ikraft så fort som möjligt, dock senast 1 oktober 2026.
Vakin deltar gärna i arbetet med att ta fram förslag till förändrade Avfallsföreskrifter.

Med vänlig hälsning

Helena Johansson
AVFALL & ÅTERVINNING
Hushållsavfall

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 206

Diarienr: KS-2025/00921

Översyn styrdokument hösten 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att upphäva IT-strategi
- att upphäva Strategi för E-service
- att upphäva Handlingsplan för halverad barnfattigdom
- att revidera Föreskrifter för avfallshantering i Umeå kommun
- att revidera Integrationsstrategi 2019
- att revidera Kollektivtrafikprogram för Umeå kommun, Fotgängarprogram för Umeå, Godstrafikprogram för Umeå, Cykeltrafikprogram för Umeå, Trafiksäkerhetsprogram samt Parkeringsprogram och ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram och besluta om ett nytt gemensamt program som ersätter de befintliga.
- att ta fram styrdokument för AI-tillämpning

Ärendebeskrivning

I enlighet med riktlinje för styrdokument ska styrdokument regelbundet ses över. Syftet med översynen är att utvärdera dokumentens effekt och betydelse för styrningen. Vanliga orsaker till att dokument upphävs är att verksamheten fungerar väl utan styrdokument eller att frågorna har uppgått eller infogats i annan styrning. Det är inte en värdering eller viktning av området i sig.

Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas.

Innan ett nytt styrdokument tas fram ska det göras en nulägesanalys över hur styrningen fungerar idag och vilka områden som behöver förbättras. För att undvika målkonflikter är det viktigt att se över även befintliga styrdokument relaterade till området.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-11-11

För att skapa bättre överblick lyfts flera dokument vid ett och samma tillfälle. Se bilaga 1 för en sammanfattning av orsaker till besluten. Bakgrundsanalyserna till varje styrdokument finns samlade i bilaga 2. Dessa bakgrundsbeskrivningar är en översyn av hela området och föreslår ibland annan eller relaterad styrning. Dessa frågor är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras på annat sätt.

De befintliga styrdokument som berörs i ärendet är inte bifogade. De går i stället att ta del av på www.umea.se/styrdokument

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Sammanställning bedömningar
Bilaga 2. Bakgrundsanalyser och underlag

Beredningsansvariga

Lina Renfors, Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet med underlag ska skickas till
Kommunens nämnder

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 336

Diarienr: KS-2025/00921

Översyn styrdokument hösten 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att upphäva IT-strategi
- att upphäva Strategi för E-service
- att upphäva Handlingsplan för halverad barnfattigdom
- att revidera Föreskrifter för avfallshantering i Umeå kommun
- att revidera Integrationsstrategi 2019
- att revidera Kollektivtrafikprogram för Umeå kommun, Fotgängarprogram för Umeå, Godstrafikprogram för Umeå, Cykeltrafikprogram för Umeå, Trafiksäkerhetsprogram samt Parkeringsprogram och ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram och besluta om ett nytt gemensamt program som ersätter de befintliga.
- att ta fram styrdokument för AI-tillämpning

Ärendebeskrivning

I enlighet med riktlinje för styrdokument ska styrdokument regelbundet ses över. Syftet med översynen är att utvärdera dokumentens effekt och betydelse för styrningen. Vanliga orsaker till att dokument upphävs är att verksamheten fungerar väl utan styrdokument eller att frågorna har uppgått eller infogats i annan styrning. Det är inte en värdering eller viktning av området i sig.

Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas.

Innan ett nytt styrdokument tas fram ska det göras en nulägesanalys över hur styrningen fungerar idag och vilka områden som behöver förbättras. För att undvika målkonflikter är det viktigt att se över även befintliga styrdokument relaterade till området.

För att skapa bättre överblick lyfts flera dokument vid ett och samma tillfälle. Se bilaga 1 för en sammanfattning av orsaker till besluten. Bakgrundsanalyserna till varje styrdokument finns samlade i bilaga 2. Dessa bakgrundsbeskrivningar är en översyn av hela området och föreslår ibland annan eller relaterad styrning. Dessa frågor är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras på annat sätt.

De befintliga styrdokument som berörs i ärendet är inte bifogade. De går i stället att ta del av på www.umea.se/styrdokument

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Sammanställning bedömningar
Bilaga 2. Bakgrundsanalyser och underlag

Beredningsansvariga

Lina Renfors, Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet med underlag ska skickas till
Kommunens nämnder

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00326

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Ärendebeskrivning
Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Syfte
Syftet med policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Policy för jämställdhetsarbete tydliggör fem bärande principer för jämställdhetsarbete i Umeå kommun:

- Datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap
- Jämställdhetsarbete med utgångspunkt i formulerade problem
- Vikten av samverkan och lösningar över verksamhetsgränserna
- Förståelse av makt och motstånd
- Jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställning

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00326

Remissförfarande

Jämställdhetsutskottet beslutade 2025-04-10 att lämna förslag till policy på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande. Totalt tio nämnder samt UKF lämnade remissyttranden. Alla nämnder och bolag välkomnar policyn och ser den som ett viktigt steg i att stärka det strategiska jämställdhetsarbetet. Inga nämnder eller bolag föreslog genomgripande förändringar i remissversionen. I den reviderade utgåvan gjordes mindre språkliga justeringar, förtydliganden och tillägg i enlighet med förslag från remissrundan.

Beslutsunderlag

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Protokollsutdrag JUSK – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Sammanställning av remissvar – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Byggnadsnämndens yttrande
Fritidsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Kulturnämndens yttrande
Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
Tekniska nämndens yttrande
Äldrenämndens yttrande
Umeå kommunföretag AB:s yttrande
Valnämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

Förnamn, Efternamn	Annika Dalén
Befattning	Jämställdhetsstrateg

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

§ 47

Diarienr: KS-2025/00326

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att överlämna reviderad utgåva av policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun till kommunfullmäktige för antagande

Reservation
Moderaterna och Maria Lindvall (-) (L) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Syfte
Syftet med policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för

policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Remissförfarande

Jämställdhetsutskottet beslutade 2025-04-10 att lämna förslag till policy på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande.
Jämställdhetsutskottet önskade synpunkter kring:

1) policyns upplägg och innehåll, samt
2) om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Totalt tio nämnder samt UKF har lämnat remissyttranden.

Revideringar av remissversion

Alla nämnder och bolag välkomnar policyn och ser den som ett viktigt steg i att stärka det strategiska jämställdhetsarbetet. Inga nämnder eller bolag föreslog genomgripande förändringar i remissversionen.

Följande justeringar har gjorts i den reviderade utgåvan:

- Mindre språkliga justeringar för korrigering av fel samt viss språkförenkling (se yttranden från ÄN och IFN).
- Ordningen på de bärande principerna har ändrats för ett bättre flöde.
- Förtydligande skrivningar kring intersektionalitet under ”omfattning och avgränsning” (se yttrande från IFN).
- Förtydligande skrivningar under ”principer och förhållningssätt” (se yttrande från IFN).
- Tydligare inkludering av bolagen under ”organisation och ansvar” (se yttrande från UKF).

Vad gäller frågan om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas svarar tre nämnder (BN, MHN och ÄN) att detta vore bra medan övriga nämnder inte ser behov av detta (FN, FGN, GVN, IFN och TN) alternativt adresserar inte tydligt frågan (KN, UKF). Jämställdhetsutskottet föreslår därför inte i detta skede ett framtagande av kompletterande riktlinjer men erbjuder stöd till de nämnder och bolag

som så önskar för att konkretisera jämställdhetsarbetet inom ramen för den egna verksamheten.

Beslutsunderlag

Reviderad utgåva av policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Sammanställning av remissvar – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Byggnadsnämndens yttrande
Fritidsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Kulturnämndens yttrande
Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
Tekniska nämndens yttrande
Äldrenämndens yttrande
Umeå kommunföretag AB:s yttrande
Valnämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Joline Göttfert (M) för Moderaterna – s. 4 Ta bort ”förståelse av makt och motstånd” och ändra till ”förståelse av jämställdhetsarbete”
s. 5 ändra till:
”Förståelse av jämställdhetsarbete
Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att påverka sin egen livssituation. Det kan handla om formella positioner som följer med ett visst uppdrag, men också om möjligheten att definiera problem och lösningar, och att påverka både samhällets utveckling och sitt eget liv.
Policyn utgår från ett könsperspektiv och det är viktigt att i det arbetet vara medveten om att frågor om jämställdhet hänger samman med andra faktorer, som till exempel etnicitet, socioekonomi, ålder,

funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier.
Det är viktigt att verksamheter som arbetar aktivt med jämställdhet har tydligt stöd från ledningen, så att det framgår att frågan är prioriterad och syftar till förbättringar för både medarbetare och invånare.
Det är också nödvändigt att de personer som leder arbetet får det stöd de behöver under processen.

s.6 stryk slutet av meningen, efter "hinder": Detta innebär att identifiera och adressera strukturella hinder, samt att utveckla strategier som främjar en rättvis omfördelning av makt och resurser.”

Maria Lindvall (-) (L) – bifall till Moderaternas yrkande.

Linda Lotare (V) - bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns
Tjänsteskrivelsens förslag mot Moderaternas förslag. Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation
Moderaterna och Maria Lindvall (-) (L) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
Ledningskoordinator

Sammanställning av remissvar – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Bakgrund

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Remissförfarande

Jämställdhetsutskottet beslutade 2025-04-10 att lämna förslag till policy på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande.

Jämställdhetsutskottet önskade synpunkter kring:

1) policyns upplägg och innehåll, samt
2) om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Totalt tio nämnder samt UKF har lämnat remissyttranden.

Sammanfattning remissvar

Alla nämnder och bolag välkomnar policyn och ser den som ett viktigt steg i att stärka det strategiska jämställdhetsarbetet. Nedan följer en kortare sammanställning per nämnd och bolag utifrån de två frågor som utskottet efterfrågat synpunkter kring.

Sammanställning per nämnd/bolag

<u>Byggnadsnämnden (BN)</u>

1) Nämnden är positiv till policyn. Anser att den stora möjligheten med ett fortsatt gott jämställdhetsarbetet ligger i ett fortsatt gemensamt kulturskapande och kompetensutveckling, samt anser att uppföljning av jämställdhetsarbete på nämndsnivå behöver förhålla sig till styrmodellen med mer tillitsbaserad styrning. Nämnden anser att jämställdhet i Umeå har i särställning gentemot andra tvärfrågor och därav bör nämnas i grunduppdraget.
2) Nämnden anser att det vore bra med efterföljande riktlinjer.

<u>Fritidsnämnden (FN)</u>

1) Understryker vikten av att Umeå kommun bedriver ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete. Välkomnar en tydlig policy som vägledning. Har formulerat ett tydligt åtagande kring jämställdhet i sitt grunduppdrag, anser att varje nämnd själv avgör om skrivningar bör ingå i nämndernas grunduppdrag.

2) Ser inget behov av kompletterande riktlinje. Ser det som viktigt att jämställdhetsstrategerna kan utgöra ett stöd för nämnder och förvaltningar.

För- och grundskolenämnden (FGN)

1) Välkomnar ambitionen att förstärka och tydliggöra det strategiska jämställdhetsarbetet genom en ny policy och menar att policyn svarar tydligt på de grundläggande frågorna *varför* jämställdhetsarbete behövs och *vad* kommunen vill uppnå. Anser att varje nämnd bör ta ansvar och utforma egna mål utifrån policyn.
2) Ser inget behov av kompletterande riktlinje.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN)

1) Välkomnar ambitionen att förstärka och tydliggöra det strategiska jämställdhetsarbetet genom en ny policy och menar att policyn svarar tydligt på de grundläggande frågorna *varför* jämställdhetsarbete behövs och *vad* kommunen vill uppnå.
2) Ser inget behov av kompletterande riktlinje.

Individ- och familjenämnden (IFN)

1) Anser att det är nödvändigt med en policy för arbetet med jämställdhet för att tydliggöra kommunens ansvar att främja jämställdhet inom såväl organisationen som i samhället i stort. Positiva till intersektionellt perspektiv och vill stärka dessa skrivningar ytterligare. Föreslår förtydliganden kring könsstereotyper och att jämställdhetsarbete ska följas upp i nämndernas verksamhetsplan och styrkort.
2) Ser inget behov av en kompletterande riktlinje men önskar stöd för att konkretisera delmål, aktiviteter, åtgärder och indikatorer för jämställdhetsarbetet.

Kulturnämnden (KN)

1) Anser att arbetet för jämställdhet är viktigt och att en jämställdhetspolicy är bra och nödvändig. Betonar att jämställdhet är ett horisontellt perspektiv som behöver samordnas över förvaltningsgränserna och inte skrivas in i nämnders grunduppdrag.
2) Frågan adresseras inte direkt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN)

1) Nämnden är positiv till policyn. Anser att den stora möjligheten med ett fortsatt gott jämställdhetsarbetet ligger i ett fortsatt gemensamt kulturskapande och kompetensutveckling, samt anser att uppföljning av jämställdhetsarbete på nämndsnivå behöver förhålla sig till styrmodellen med mer tillitsbaserad styrning. Nämnden anser att jämställdhet i Umeå har i särställning gentemot andra tvärfrågor och därav bör nämnas i grunduppdraget.
2) Nämnden anser att det vore bra med efterföljande riktlinjer.

Tekniska nämnden (TN)

1) Positiva till förkortningen av det tidigare styrdokumentet och till att de fem bärande principerna ligger i fokus. Anser att det är viktigt att vikten av att jämställdhetsarbetet bör vara en del av verksamhetsplanering och uppföljning tas upp samt att policyn i sin helhet är bra.
2) Vill lämna till verksamheterna att avgöra om riktlinjer behövs, men betonar behov av stöd i form av kompetensutveckling.

Äldrenämnden (ÄN)

1) Ser policyn som en positiv förflyttning för att underlätta att jämställdhetsarbetet ska bli en integrerad del av ordinarie ledning och styrning och välkomnar hur policyn betonar vikten av aktiv dialog och analys av jämställdhetsrelaterat arbete inom förvaltningarna. Efterfrågar ett enklare språkbruk.
2) Nämnden anser att det vore bra med efterföljande riktlinjer som beskriver hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas i praktiken med tydliga delmål, aktiviteter, åtgärder och nyckeltal.

Umeå Kommunföretag AB (UKF)

1) Välkomnar en policy som bidrar till att skapa ökad tydlighet kring jämställdhetsarbete i Umeå kommun. Anser att dokumentet är för långt för att vara en policy och mer liknar en strategi och upplevs delvis svår att omsätta i praktiken.
2) Frågan adresseras inte direkt.

Valnämnden (VN)

1) Nämnden bedömer att de kan arbeta i linje med policyn och integrera jämställdhetsperspektiv i verksamheten där det är möjligt och relevant utifrån verksamhetens specifika förutsättningar.
2) Frågan adresseras inte direkt.

Umeå kommun
Valnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-23

§ 21

Diarienr: VN-2025/00024

Valnämndens yttrande över förslag till policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Valnämnden beslutar

att lämna yttrande enligt förslag.

Ärendebeskrivning

Valnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun.

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för jämställdhetsarbetet. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete.

Valnämndens verksamhet mellan valen består av fyra årsarbetare. Verksamheten inriktas på att utvärdera det senaste valet och påbörja förberedelser inför det kommande.

Under valår rekryteras ett stort antal röstmottagare där det stora flertalet arbetar på valdagen, ett drygt hundratal under 2–3 veckor och några få längre tid än så. Det gemensamma för samtliga är att anställningarna är tidsbegränsade.

Valnämnden ser dock att vissa delar av kommunens riktlinjer, inklusive den föreslagna jämställdhetspolicyn, kan vara utmanande att implementera fullt ut i den egna verksamheten. Detta gäller särskilt långsiktiga insatser som kräver kontinuitet och viss volym i personalstyrkan.

Trots dessa förutsättningar bedömer valnämnden att vi kan arbeta i linje med policyn och integrera jämställdhetsperspektiv i verksamheten där det är möjligt och relevant.

I övrigt har valnämnden inga synpunkter på förslaget till jämställdhetspolicy.

Valnämndens beslutsordning

Yrkanden
Joline Göttfert (M) Tillägg enligt eget yttrande
Lina Farhat (S) Bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Propositionsordning som godkännes
Ordförande ställer bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot avslag till yttrande. Valnämnden bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation
Joline Göttfert (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yttrande.

Reservationstext
Yttrande om jämställdhetspolicyn
Jämställdhet är en viktig fråga och ska prioriteras inom Umeå kommuns organisation. Det är bra att det görs ett kontinuerligt förbättringsarbete inom kommunen. I policyn finns ett avsnitt med en rubrik som heter ”Förståelse av makt och motstånd”. Vi föreslår att stycket skrivs om i sin helhet, eller att det stryks.
Både rubriksättningen och innehållet är mer konfrontativt och kritiskt än vägledande för kommunens verksamheter. Jämställdhet handlar inte om lika utfall, utan om lika möjligheter, på samma sätt som det beskrivs på s. 3. Vi föreslår därför att den första meningen i stycket ändras, så att det står ”Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation”. Att ta med de olika diskrimineringsgrunderna i policyn är ett perspektiv som är bra att ha med sig inom organisationen. Att däremot kalla det för olika ”maktstrukturer” gör att läsaren får bilden av att samhället består av grupper som har olika mycket makt. Det är en felaktig beskrivning och gör

att människor beskrivs som att de tillhör grupper i stället för att de är individer.
Begreppet ”könsmaktsordning” är politiskt laddat och bör inte finnas med i en kommunal policy. Det är enligt Nationalencyklopedin ”en samlande term för de strukturer och processer som ligger till grund för mäns samhälleliga dominans över kvinnor.” Att kommunen ska använda sig av teorier som ”könsmaktsordning” i jämställdhetspolicyn är något vi inte anser är lämpligt. Att formulera sig på det viset skapar mer konflikt än lösningar. Samma sak gäller kring beskrivningen av att jämställdhetsarbete skulle mötas med ”motstånd”. Det är inte givet att förbättringsområden kommer att leda till någon form av ”motstånd” i organisationen. Däremot blir det konfliktskapande att från början uttrycka sig på det sättet. Ord som ”könsmaktsordning” och ”maktordningar” på s. 5, bör därför tas bort.
På s. 3 står det ”Skrivningar om jämställdhet bör därför med fördel ingå i nämndernas grunduppdrag”. Alla nämnder är olika och arbetar på olika sätt. Skrivningen kan tolkas som att alla nämnder borde ha med ordet *jämställdhet* i sitt grunduppdrag. I vissa nämnders grunduppdrag passar det bra att ha med skrivningar om jämställdhet, men det beror helt och hållet på hur grunduppdraget är skrivet. Oavsett om jämställdhet nämns i grunduppdraget eller inte, så ska hela organisationen arbeta med jämställdhetsfrågor. Det ska vara upp till varje nämnd att besluta om hur grunduppdraget formuleras och därför borde formuleringen tas bort.

Beslutsunderlag

Förslag till policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till
sofia.gustafsson.2@umea.se
I ärenderaden anges KS-2025/00326

Umeå kommun
Valnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-23

UMEÅ KOMMUN

Antagandeversion

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslutad av: Kommunfullmäktige	**Diarienummer:** XXX	**Datum och paragraf för beslutet:** XXX	**Policyn styr**: Kommunkoncernen
Dokumenttyp: Policy	**Giltighetstid:** Tills vidare	**Dokumentansvarig nämnd:** Jämställdhetsutskottet	

Bakgrund

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.[1]

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns jämställdhetsarbete.

Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete ska integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Omfattning och avgränsning

Umeå kommun har ett övergripande jämställdhetspolitiskt inriktningsmål, beslutat av Umeå kommunfullmäktige:

> ***Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.***

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är långsiktiga, används för att skapa riktning och förändring i en avgränsad fråga eller inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer och kan syfta till att skapa utvecklingskapacitet.

Det jämställdhetspolitiska inriktningsmålet ingår i programmet för social hållbarhet, och programstyrningen fungerar som en konkretisering och inramning av de inriktningsmål som kommunfullmäktige antar. Samtidigt är jämställdhet ett horisontellt perspektiv och en

[1] *Policy: Beskriver övergripande förhållningssätt eller principer för kommunen inom ett område. De är översiktliga, generella och hållbara över tid. De lämnar ett stort handlingsutrymme. Kan beslutas av kommunfullmäktige.* (Riktlinje för styrande dokument, politiskt beslutade)

övergripande strategisk fråga som måste genomsyra samtliga program och verksamheter och inte enbart begränsas till ett fokusområde inom ett av flera program.

Jämställdhetsarbetet utgår ifrån kön, men en förståelse för hur andra faktorer än kön spelar in i människors livsvillkor är nödvändig. Jämställdhetsarbete som utgår från det av kommunfullmäktige antagna målet har fokus på en rättvis fördelning av makt och resurser. Det avser alltså inte i första hand rättighetsarbete utifrån ett diskrimineringsperspektiv och har inte fokus på individer utan på maktfördelning och strukturer.

Vilka berörs av policyn

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag. I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyn ska tillämpas i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Principer och förhållningssätt

Jämställdhet handlar om att kvinnor och män ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden. Människor ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förhoppningar och inte styras och begränsas av stereotypa föreställningar om kön. Det handlar om att medvetandegöra livsvillkoren för flickor och pojkar, kvinnor och män i vår kommun och att utveckla arbete för att kunna ge en jämställd medborgarservice och vara en drivkraft för ett jämställt samhälle. Vi behöver vara medvetna om risken att könsstereotypa normer och föreställningar kan påverka hur vi bedömer, bemöter och behandlar människor, och insatta i skillnaden mellan könsstereotypa föreställningar och reella skillnader som finns utifrån kön. Kommunen ska vara en pådrivande aktör i jämställdhetsarbetet och har ett viktigt uppdrag i att främja jämställdhet inom organisationen såväl som i samhället i stort.

Att arbeta med att synliggöra maktstrukturer och arbeta för att förändra dem kräver ambition och mod. Umeå kommuns mest framgångsrika satsningar utifrån jämställdhetsperspektiv har blivit framgångsrika för att det har funnits en politisk vilja, stöttande ledning, engagerade medarbetare och att arbetet varit kopplat till verksamhetens uppdrag. Skrivningar om jämställdhet kan därför med fördel ingå i nämndernas grunduppdrag, när det bedöms lämpligt.

De bärande principerna för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun är:

- Datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap

- Jämställdhetsarbete med utgångspunkt i formulerade problem
- Vikten av samverkan och lösningar över verksamhetsgränserna
- Förståelse av makt och motstånd
- Jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställning

Datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap

Kunskap är en central del av jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och ökar insikten i vad olika beslut får för konsekvenser för kvinnor respektive män. Individer och organisationer utvecklas då både kvinnors och mäns kunskaper om jämställdhet ökar.

Olika grupper har olika förutsättningar och olika villkor på grund av dessa. Kvinnors och mäns livsvillkor och levnadsförhållanden kan delvis synliggöras genom könsuppdelad statistik där det handlar om att belysa vilka villkor kvinnor och män har i Umeå kommun. Fakta och könsuppdelad statistik utgör en bra början, men för att underlaget ska bli ett verktyg för verklig förändring mot ökad jämställdhet behövs analyser och åtgärder för en jämnare fördelning av makt och resurser samt att skapa förutsättningar för alla att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation.

Kunskap om jämställdhet, hur ojämställdhet uppstår och upprätthålls och kan förändras är väsentlig för att kunna bedriva ett förändringsarbete. För att kunna identifiera träffsäkra ojämställdhetsproblem behövs också kunskap om hur andra maktordningar samverkar med kön. Utifrån kunskapen behöver jämställdhetsarbetet organiseras så att det skapas ett institutionellt lärande som stannar kvar i och sprids inom organisationen.

Jämställdhetsarbete med utgångspunkt i formulerade problem

En grundläggande utgångspunkt för jämställdhetsarbetet är att utgå ifrån tydligt formulerade och konkreta problem för att mål och insatser ska svara mot de jämställdhetsproblem som finns, i verksamheten liksom i samhället. I en tydlig problemformulering framgår:

- vad som behöver förändras
- vem eller vilka som drabbas av problemet
- vad eller vilka det är som bidrar till att problemet upprätthålls

Detta innebär att identifiera hur problemet definieras och vilka antaganden som ligger till grund för denna definition, samt att undersöka vilka konsekvenser denna representation av problemet har för olika grupper och individer, inklusive vilka aspekter av problemet som inte

tas upp i representationen. Det som lämnas osagt och inte problematiserat kommer inte heller att bli inkluderat i arbetet.

Det är viktigt att prioritera de problem som verksamheten har möjlighet att påverka utifrån sitt mandat och uppdrag och att välja de insatser och förändringar som har störst potential att öka jämställdheten för målgruppen och som kan få största möjliga genomslag i samhället, i linje med det jämställdhetspolitiska inriktningsmålet.

Vikten av samverkan och lösningar över verksamhetsgränserna

Jämställdhetsarbete syftar till att lösa övergripande problem som går över verksamhetsgränserna och där samverkan är en grundläggande förutsättning för att nå framgång. Genom att sätta olika personer med olika expertis runt bordet ställs frågor på nya sätt, vilket motverkar att problem formuleras på samma sätt om och om igen med sikte på lösningar som är möjliga inom den egna verksamheten. Att vara modig och ha ett utmaningsdrivet, samarbetsbaserat och utforskande arbetssätt ska därför vara utgångspunkten för jämställdhetsarbetet, vilket främjar innovation och medskapande mellan verksamheter men också med andra aktörer i den offentliga sektorn, civilsamhället, näringslivet och forskarsamhället. Kommunen fungerar här som ett viktigt föredöme och katalysator för att få fler att delta i jämställdhetsarbetet.

Förståelse av makt och motstånd

Jämställdhet handlar om en jämn fördelning av makt och resurser mellan könen samt att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation. Makt kan avse formell makt förvärvad genom exempelvis en viss befattning, men kan även avse möjligheten och privilegiet att formulera både problem och möjliga lösningar, att forma samhället såväl som sitt eget liv. Policyn utgår från ett könsperspektiv men det är viktigt att i det arbetet vara medveten om att könsmaktsordningen samspelar med andra maktstrukturer som till exempel etnicitet, klass, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier.

Ifrågasättande av maktfördelning, privilegier och inflytande berör och upprör. Aktivt jämställdhetsarbete innebär en kritisk granskning av den egna verksamheten och möts därför ofta med motstånd. Det är viktigt att berörda verksamheter är medvetna om detta och att det från ledningshåll tydliggörs att det är en prioriterad fråga som syftar till förbättringar för såväl medarbetare som invånare och att stöd erbjuds den eller de personer som ska leda processen.

Jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställning

Jämställdhetsarbete är en integrerad del av omställningsförmågan inom en organisation. För att kunna anpassa sig till förändringar och utveckla hållbara lösningar krävs en aktiv och medveten satsning på jämställdhet. Detta innebär att identifiera och adressera strukturella hinder, samt att utveckla strategier som främjar en rättvis omfördelning av makt och resurser. Jämställdhetsarbete är också ett utvecklingsarbete som bygger på kunskap och kontinuerligt lärande. Genom att samla in och analysera data, samt utbilda medarbetare och ledare, kan organisationen utveckla effektiva strategier som främjar jämställdhet. Det krävs också en vilja att utmana befintliga normer och strukturer, och att vara öppen för nya idéer och perspektiv.

För att arbetet ska leda till resultat behöver det integreras i organisationens verksamhet och processer. Jämställdhetsperspektiv bör finnas med i alla beslut och på alla nivåer. Det är en strategi för lärande och förändring där organisationer utvecklar ett reflekterande och analyserande arbetssätt för att synliggöra och åtgärda ojämställdhet. För detta krävs en organisation med förändringskompetens där ett systematiskt lärande tillåts pågå genom att analysera och driva innovation. Jämställdhetsarbetet bidrar till att höja kvaliteten i verksamheterna och skapa en rättvis fördelning av makt och resurser som på sikt även bidrar till ett mer jämställt samhälle.

Organisation och ansvar

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott har uppdraget att stötta policyns genomförande, utifrån sitt uppdrag att initiera, granska och följa upp kommunövergripande frågor ur ett jämställdhetsperspektiv, ur jämställdhetssynpunkt bereda ärenden som ska behandlas av kommunfullmäktige, utveckla strategier för att uppnå jämställdhetsmålen samt öka medvetenheten om vikten av ett jämställdhetsperspektiv inom olika politikområden.

Ansvaret för att konkretisera delmål, aktiviteter, åtgärder och indikatorer för arbetet, baserat på principerna i denna policy, ligger på nämnder och verksamheter samt respektive bolagsstyrelse. Jämställdhetsarbetet bör vara en del av verksamhetsplaneringen och följs upp i ordinarie styr- och ledningssystem. Nämnder och bolag som behöver stöd i sitt jämställdhetsarbete kan vända sig till jämställdhetsutskott och till jämställdhetsstrateg.

Umeå kommun har tjänsteresurser som fungerar som stöd i processer kring jämställdhetsfrågor och jämställdhetsintegrering på övergripande nivå samt arbetar med strategiskt utvecklingsarbete i frågorna. Vidare har kommunen personalfunktionen som

ansvarar för arbetet med, arbetsgivarfrågor, lönekartläggning samt ärenden som rör diskrimineringslagstiftning.

Relaterade styrdokument

Av kommunfullmäktige fastställt Planeringsdirektiv

Den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen)

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-08-28

§ 75
Diarienr: TN-2025/00506

Yttrande remiss Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att yttra sig enligt nedan.

Reservation
Stefan Nordström (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige 2011 och reviderades 2017. Förslag till uppdatering av styrdokumentet är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och är tänkt att fungera som ett stöd till kommunens nämnder och bolag i förståelsen av hur jämställdhetsarbetet kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete.
Styrdokumentets namn uppdateras också från strategi till policy i enlighet med kommunens riktlinjer för styrande dokument.

Jämställdhetsutskottet önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnden ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Tekniska nämndens yttrande
I nya förslaget till policy har styrdokumentet förkortats och fokus ligger på fem bärande principer för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun.
Nämnden anser att det är positivt att dessa principer och förhållningssätt har utvecklats och får ta mer plats. När fokus är på vad vi ska göra och hur

vi ska förhålla oss kan styrdokumentet fungera som ett bättre stöd i jämställhetsarbetet.

Den första punkten handlar om att jämställdhetsarbetet ska utgå från tydligt formulerade och konkreta problem för att mål och insatser ska svara mot de jämställdhetsproblem som finns. Det är bra att det lyfts upp på agendan. Idag har jämställhetsarbetet redan ett ganska stort fokus och är inarbetat i verksamheternas arbetssätt. Till exempel finns perspektiv om jämställhet med som en del vid planering av nya parker, gator och trafiklösningar. Det är samtidigt ett arbete som aldrig kommer bli helt klart. Nya situationer uppstår hela tiden som kräver att vi vrider och vänder på dessa frågor ytterligare. Det är också lätt att göra saker på samma sätt som tidigare, utan att ta hänsyn till ny kunskap som kan påverka utfallet. Denna policy bidrar till att sätta dessa perspektiv på agendan och skapa en större medvetenhet om jämställhetsfrågor i respektive verksamhet.

Den andra punkten om förståelse av makt och motstånd lyfter fram perspektivet att kvinnor och män ska ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation. Detta perspektiv kan hjälpa oss med analysen i verksamheterna. Det kan till exempel handla om hur mycket någon funktion används av kvinnor och män, och vad vi kan göra för att förändra detta mot ett mer jämställt samhälle. Det är också bra att det nämns att det kan se olika ut, och att kön samspelar med etnicitet, klass, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier.

Den tredje punkten handlar om datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap. Nämnden ser positivt på att utgångspunkten i jämställdhetsarbetet ska bygga på data och kunskap. Idag använder vi oss i viss uträckning av könsuppdelad statistik och tar del av aktuell forskning inom respektive områden, men vi behöver också arbeta vidare med och analysera vad siffrorna betyder och analysera underlaget från nya infallsvinklar.

Under den fjärde punkten; jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställningen, beskrivs vikten av att jämställdhetsarbetet integreras i organisationens verksamhet och processer och att för detta

krävs en organisation med förändringskompetens. Nämnden anser att det är bra att detta perspektiv lyfts fram. Till viss del kan det idag vara personberoende hur mycket jämställdhetsperspektivet lyfts fram i olika sammanhang och är bra om det arbetas med mer systematiskt. Det är värdefullt att jämställhetsstrategerna kan vara till hjälp kring hur vi kan få in jämställhetperspektivet som en del i ordinarie processer och arbetssätt. Till exempel ser vi behov av stöd i hur verksamhetsplanen kan utvecklas eller att checklistor/mallar tas fram för att få en ökad jämställdhetsintegrering.

Den femte och sista punkten betonar vikten av samverkan med andra aktörer, att en blandning av olika kompetenser kan bidra till nya infallsvinklar och att kommunen ibland fungerar som en katalysator för jämställdhetsarbetet. Inom nämndens verksamheter sker samverkan sker med olika aktörer både internt i kommunen och med externa aktörer. Det kan handla om olika forum för samverkan, medborgardialoger, trygghetsvandringar, planarbete med mera. Här kan det handla om att utveckla hur jämställdhetsperspektivet kan ta mer plats i dessa forum.

Avslutningsvis betonas vikten av organisationen, att jämställdhetsarbetet bör vara en del av verksamhetsplaneringen och det ska avsättas tid och resurser för att arbeta med målen som sedan redovisas och följs upp i ordinarie styr- och ledningssystem. Nämnden anser att det är viktigt att detta tas upp samt att policyn i sin helhet är bra. Nämnden ser med fördel att verksamheterna ges utrymme att själva avgöra om det finns behov av att ta fram ytterligare riktlinjer kring hur jämställhetsarbetet ska bedrivas.

Utbildning och kompetensutveckling kring jämställdhet kopplat till verksamhetsspecifika frågor bör också erbjudas till kommunens anställda, för att i högre grad kunna planera och utveckla insatser och åtgärder som påverkar kommunens medborgare.

Förslag på sammanträdet
Stefan Nordström (M) yrkar på att hela stycket kring ”Förståelse av makt och motstånd” stryks.

Rebecka Dejby (MP) yrkar avslag på Stefan Nordströms (M) yrkande.
Johan Stål (V) yrkar avslag på Stefan Nordströms (M) yrkande.

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-08-28

Christina Bernhardsson (S) yrkar avslag på Stefan Nordströms (M) yrkande.

Tekniska nämndens beslutsordning
Ordförande frågar om nämnden kan besluta i enlighet med tjänsteskrivelsen och konstaterar att så är fallet.

Reservation
Stefan Nordström (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Beslutsunderlag
Remissversion av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun. Bilaga.

Beredningsansvariga
Ann Siklund, handläggare

Beslutet ska skickas till
Stadsledningskontoret: sofia.gustafsson.2@umea.se (KS-2025/00326)

UMEÅ KOMMUN

Yttrande

2025-04-22 Dnr: IFN-2025/00151

Jämställdhetsutskottet

Yttrande över remiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Individ- och familjenämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad policy till jämställdhetsutskottet. Jämställdhetsutskottet önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnden ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinjer som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Sammanfattning av policyn
Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen av styrdokumentet 2025 syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för jämställdhetsarbetet.

Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete.

Individ- och familjenämndens synpunkter
Individ- och familjenämnden anser att det är nödvändigt med en policy för arbetet med jämställdhet mellan män och kvinnor för att tydliggöra kommunens ansvar att främja jämställdhet inom såväl organisationen som i samhället i stort. Förhållningssätten och principerna som beskrivs i policyn överensstämmer med det nämnden anser vara centrala komponenter i ett jämställdhetsarbete, såsom att medvetandegöra livsvillkor och

Umeå Kommun

Postadress 901 84 Umeå
Besöksadress Skolgatan 31A
Tel växel 090-16 10 00 (växel)

Ledning och stab IFN

Camilla Nilsson

camilla.nilsson@umea.se

maktstrukturer, kritiskt granska den egna verksamheten och åtgärda de ojämställdhetsproblem som verksamheten har möjlighet att påverka utifrån sitt mandat och uppdrag. Eftersom hänsynstagande till samverkande maktordningar kan bidra till träffsäkrare arbetssätt ses det som positivt att det intersektionella perspektivet berörs i avsnitten *Förståelse av makt och motstånd* och *Datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap*. Att ytterligare beskriva det intersektionella perspektivet skulle, enligt nämnden, stärka policyn. Detta perspektiv skulle kunna läggas till i avsnittet *Omfattning och avgränsning*.

I avsnittet *Principer och förhållningssätt* nämns kort att människor inte ska styras eller begränsas av stereotypa föreställningar om kön. Individ- och familjenämnden ser det som lämpligt att lägga till en beskrivning av att vi behöver vara medvetna om risken att könsstereotypa normer och föreställningar kan påverka hur vi bemöter, bedömer och behandlar människor. Det kan också vara värt att beröra att det även är nödvändigt att vi är insatta i skillnaden mellan könsstereotypa föreställningar och reella skillnader som finns utifrån kön. Detta är kunskap som är viktig att beakta för att uppnå mer jämställda levnadsvillkor och medborgarservice.

Ett annat önskvärt tillägg är ett förtydligande om hur jämställdhetsarbetet ska följas upp. Det kan också vara av vikt att tydliggöra att arbete med jämställdhet ska ingå i nämndernas verksamhetsplan och styrkort.

Därtill vill Individ- och familjenämnden uppmärksamma att ordet *strategi* används i stället för *policy* i första stycket i avsnittet *Förståelse av makt och motstånd*.

Vidare vill Individ- och familjenämnden lyfta att det är uppskattat att policyn inte detaljstyr nämnden, det medför möjlighet att prioritera de jämställdhetsproblem som uppmärksammas i verksamheterna. De bärande principerna i policyn ger nämnden en utgångspunkt till vad nämndens arbete med jämställdhet ska utgå ifrån, vad som ska prioriteras och hur arbetet ska upprätthållas. Individ- och familjenämnden ser inget behov av kompletterande riktlinjer men skulle uppskatta stöd i att komma i gång med att konkretisera delmål, aktiviteter, åtgärder och indikatorer för jämställdhetsarbetet.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Camilla Nilsson
Utredare

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-08-27

§ 180

Diarienr: IFN-2025/00151

Remiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till jämställdhetsutskottet i enlighet med det reviderade yttrandet 2025-04-22.

Reservation
Igor Hell (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på remissversionen av policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun. Jämställdhetsutskottet önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnden ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinjer som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen av styrdokumentet 2025 syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för jämställdhetsarbetet.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande
Andreas Lundgren (S) yrkar att yttrandet kompletteras med en skrivning om att nämnden anser att arbetet utifrån jämställdhetspolicyn ska följas upp i nämndernas verksamhetsplan och styrkort.

Andreas Sellstedt (V) och Igor Hell (M) yrkar bifall till Lundgrens (S) yrkande.

Igor Hell (M) yrkar att stycket ”Makt och motstånd” i policyn om jämställdhetsarbete ska strykas.

Andreas Lundgren (S) och Andreas Sellstedt (V) yrkar avslag till Hells (M) yrkande.

Veronica Kerr (KD) yrkar bifall till Hells (M) yrkande.

Arbetsutskottets beslutsgång

Ordförande finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Ordförande ställer bifall mot avslag till Lundgrens (S) yrkande.
Ordförande finner att arbetsutskottet bifaller Lundgrens (S) yrkande.

Ordförande ställer bifall mot avslag till Hells (M) yrkande.
Ordförande finner att arbetsutskottet avslår Hells (M) yrkande.

Reservation
Igor Hell (M) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut till förmån för eget yrkande.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkande

Andreas Lundgren (S) yrkar bifall till tjänsteskrivelsen förslag till beslut att yttra sig enligt det reviderade yttrandet, som är reviderat i enlighet med arbetsutskottets beslut.

Igor Hell (M) yrkar att stycket ”Makt och motstånd” i policyn om jämställdhetsarbete ska strykas.

Andreas Lundgren (S) och Andreas Sellstedt (V) yrkar avslag till Hells (M) yrkande.
Veronica Kerr (KD) yrkar bifall till Hells (M) yrkande.

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-08-27

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Ordförande frågar om yrkanden är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande ställer bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag till beslut och finner att individ- och familjenämnden har beslutat att bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut att yttra sig i enlighet med det reviderade yttrandet.

Ordförande ställer bifall mot avslag till Hells (M) yrkande och finner att det avslås.

Reservation
Igor Hell (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande att stycket ”Makt och motstånd” i policyn om jämställdhetsarbete ska strykas.

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-04-22
Remissversion av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun - 2025
Remiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun - protokollsutdrag 2025-04-10

Beredningsansvarig

Camilla Nilsson, Utredare

Beslutet ska skickas till
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

UMEÅ KOMMUN

Sammanträdesprotokoll
2025-08-28

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tid: Torsdag 28 augusti 2025 kl. 13.00–16.00
Plats: Länken, Saluten

Beslutande
Julia Algotsson (C), ordförande
Dennis Larsson (S)
Elin Nejne (S)
Jari Prosi (S)
Mikael Thyni (M)
Gabriel Farrysson (M)
Mattias Nilsson (V)
Simon Mattson (MP)
Emil Bayat (L)
Evelyn Ångqvist (S), ersättare för Andreas Sjögren (S)
Anna Forss (S), ersättare för Anna Bengtsson (S) §§ 90 - 103
Åsa Bäckström (V), ersättare för Anna Bengtsson (S) § 89

Övriga deltagare Se sida 2.

Utses att justera Elin Nejne (S)

Sekreterare *Digital signatur* §§ 98
Ulrika Lindström

Ordförande *Digital signatur*
Julia Algotsson

Justerande *Digital signatur*
Elin Nejne

BEVIS
Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Sammanträdesdatum	2025-08-28
Anslaget har satts upp	2025-08-29
Anslaget tas ner	2025-09-20
Förvaringsplats:	Umeå kommun/Miljö- och hälsoskydd
Underskrift	*Digital signatur* Ulrika Lindström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare
Mats Granath (M)
Hans Modig (M)
Åsa Bäckström (V), §§ 90–103
Stefan Boström (C)

Tjänstepersoner
Rune Brandt, stadssbyggnadsdirektör
Ulrika Lindström, nämndsekreterare
Nils Gilenstam, enhetschef miljöskydd, §§ 89–96
Jenny Wallin, alkohol- och tobakshandläggare, § 94
William Jonsson, miljöinspektör, § 96
Emma Johansson, handläggare, § 97

Övriga
Mårten Bäck, näringslivsutvecklare, § 89

Presenteras för nämnden:
Joel Sehlberg, miljöinspektör
Linnea Förare, miljöinspektör

Umeå kommun **Sammanträdesprotokoll**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden **2025-08-28**

---

§ 98
Ärendenr: 2025-2788

Yttrande över remiss: Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut
Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. Att yttrande över remiss Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun fastställs enligt nedan.
2. Att ärendet justeras omedelbart

Reservation
Mikael Thyni (M) och Gabriel Farrysson (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning
Uppdatering av kommunens styrdokument pågår. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument. Remissutgåva av policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun har överlämnats till kommunens nämnder och bolag för yttrande.

Syftet med policyn för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Jämställdhetsutskottet önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinjer som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Eftersom sista datum för att svara på remissen är 31 augusti så krävs att beslutet direktjusteras.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade i yttrande över planeringsdirektiven för 2026 följande:
”Nämnden föreslår kommunfullmäktige att nämndens grunduppdrag formuleras i enlighet med jämställdhetsutskotts förslag 2025-02-13 §10 (Dnr KS-2025/00147).”

Nämnden anser att jämställdhet i Umeå har en särställning gentemot andra tvärfrågor och därav bör nämnas i grunduppdraget.

Nämnden anser att jämställdhetsutskottets arbetsformer med årlig genomgång av nämndernas verksamhetsplaner är förnämlig och borde appliceras på fler sakfrågor. Verksamhetsplanerna behöver dock läsas tillsammans med nämndens övriga specifika handlingsplaner, aktivitetsplaner, tillsynsplaner och övriga system för uppföljning. Tillsammans ger detta en bild av hur nämnden styr och leder exempelvis jämställdhetsarbetet. ”Nya” styrmodellen och nämndens verksamhetsplan försöker vidare skjuta upplägget mot en i alla led mer tillitsbaserad form. Detta innebär att alla sakfrågor inte längre bryts ned till delmål i alla nämnder. Utifrån grunduppdrag, uppföljning och indikatorer sätter nämnden mål i de delar där detta behövs för att styra verksamheten i någon riktning eller höja takten i arbetet. Nämnden anser att policyn och jämställdhetsutskottet behöver förhålla sig även till denna del av styrmodellen. Nämnden anser vidare att den som tar del av jämställdhetsutskottets årliga uppföljning parallellt med förbättringspotential ska få en känsla av stolthet för det goda jämställdhetsarbete som bedrivits under lång tid i Umeå. Där vi tillsammans borde känna stolthet skapas i stället en känsla av att få nämnder gör det som förväntas. Samtliga nämnder har förbättringspotential men insatser behöver balanseras utifrån den enskilda nämndens uppdrag och utgångsläge.

Nämnden anser att den stora möjligheten med ett fortsatt gott jämställdhetsarbete ligger i ett fortsatt gemensamt kulturskapande. Bland annat genom än tydligare erbjudande om kompetensutvecklingsinsatser till politiker och tjänstepersoner.

Nämnden anser även att det vore bra med efterföljande riktlinjer.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse daterad 2025-07-14
JUSK protokollsutdrag 2025-04-10 Remiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Remissversion av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga
Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör
Fredrik Hedlund, miljö- och hälsoskyddschef

Yrkanden på sammanträdet

Mikael Thyni (M) yrkar att det i yttrandet läggs till följande:

Jämställdhet är en viktig fråga och ska prioriteras inom Umeå kommuns organisation. Det är bra att det görs ett kontinuerligt förbättringsarbete inom kommunen. I policyn finns ett avsnitt med en rubrik som heter ”Förståelse av makt och motstånd”. Vi föreslår att stycket skrivs om i sin helhet, eller att det stryks.

Både rubriksättningen och innehållet är mer konfrontativt och kritiskt än vägledande för kommunens verksamheter. Jämställdhet handlar inte om lika utfall, utan om lika möjligheter, på samma sätt som det beskrivs på s. 3. Vi föreslår därför att den första meningen i stycket ändras, så att det står ”Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation”. Att ta med de olika diskrimineringsgrunderna i policyn är ett perspektiv som är bra att ha med sig inom organisationen. Att däremot kalla det för olika ”maktstrukturer” gör att läsaren får bilden av att samhället består av grupper som har olika mycket makt. Det är en felaktig beskrivning och gör att människor beskrivs som att de tillhör grupper i stället för att de är individer.

Begreppet ”könsmaktsordning” är politiskt laddat och bör inte finnas med i en kommunal policy. Det är enligt Nationalencyklopedin ”en samlande term för de strukturer och processer som ligger till grund för mäns samhälleliga dominans över kvinnor.” Att kommunen ska använda sig av teorier som ”könsmaktsordning” i jämställdhetspolicyn är något vi inte anser är lämpligt. Att formulera sig på det viset skapar mer konflikt än lösningar. Samma sak gäller kring beskrivningen av att jämställdhetsarbete skulle mötas med ”motstånd”. Det är inte givet att förbättringsområden kommer att leda till någon form av ”motstånd” i organisationen. Däremot blir det konfliktskapande att från början uttrycka sig på det sättet. Ord som ”könsmaktsordning” och ”maktordningar” på s. 4, bör därför tas bort.

På s. 3 står det ”Skrivningar om jämställdhet bör därför med fördel ingå i nämndernas grunduppdrag”. Alla nämnder är olika och arbetar på olika sätt. Skrivningen kan tolkas som att alla nämnder borde ha med ordet *jämställdhet* i sitt grunduppdrag. I vissa nämnders grunduppdrag passar det bra att ha med skrivningar om jämställdhet, men det beror helt och hållet på hur grunduppdraget är skrivet. Oavsett om jämställdhet nämns i grunduppdraget eller inte, så ska hela organisationen arbeta med jämställdhetsfrågor. Det ska vara upp till varje nämnd att besluta om hur grunduppdraget formuleras och därför borde formuleringen tas bort.

Mattias Nilsson (V) yrkar avslag till Moderaternas yrkande och bifall till tjänsteskrivelsen.

Elin Nejne (S) yrkar avslag på Moderaternas yrkande och bifall till tjänsteskrivelsen

Beslutsgång
Ordförande ställer Moderaternas yrkande om ett tillägg i förslaget till yttrande mot bifall till tjänsteskrivelsen och finner att nämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till
Jämställdhetsutskottet, sofia.gustafsson.2@umea.se

UMEÅ KOMMUN

SignPort

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: https://validate.signport.se/

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller ’skrivs ut’ till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-08-28

§ 37

Diarienr: KU-2025/00034

Remiss: Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet i tjänsteskrivelsen

att paragrafen är omedelbart justerad.

Reservation
Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Umeå kommun har ett övergripande jämställdhetspolitiskt inriktningsmål, beslutat av Umeå kommunfullmäktige:

Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Det jämställdhetspolitiska inriktningsmålet ingår i programmet för social hållbarhet, och programstyrningen fungerar som en konkretisering och inramning av de inriktningsmål som kommunfullmäktige antar

Yttrande

Kulturnämnden anser att arbetet för jämställdhet är viktigt och att en jämställdhetspolicy är bra och nödvändig.

Precis som framgår av remissen delar kulturnämnden åsikten att jämställdhet är ett horisontellt perspektiv och en övergripande strategisk fråga som måste genomsyra samtliga program och verksamheter och inte enbart begränsas till ett fokusområde inom ett av flera program.

Därför anser kulturnämnden att det är olämpligt att skriva in jämställdhetspolicyn i grunduppdraget. Arbetet behöver samordnas över förvaltningsgränserna för att bli bra och få önskad effekt.

En policy är en avsiktsförklaring för att styra en fråga i önskad riktning och berör flera kommunala aktörer. Grunduppdraget är kommunfullmäktiges uppdrag till en enskild nämnd med ett enskilt ansvar. Ofta också kopplat till lagar som styr nämndens verksamhet.

I enlighet med kommunfullmäktiges planeringsdirektiv ska en nämnd ha ett skriftligt grunduppdrag och reglemente som förtydligar det kommunala ändamålet med nämnden och dess roll och ansvar.

Kommunfullmäktige fastställde i mars 2021 riktlinjer för styrmodell för Umeå kommun. Beslutet delar upp styrningen i organiserande, aktiverande och normerande styrning. I beslutet framgår att kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring i en avgränsad fråga eller inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer

- Inriktningsmålen kan syfta till att skapa såväl utvecklings- som driftskapacitet.
- Inriktningsmålen berör alltid flera kommunala aktörer.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kulturnämnden 2025-08-28

Ett program fungerar som en konkretisering och inramning av respektive inriktningsmål som kommunfullmäktige antar. Ett program omfattar nya eller befintliga planer, strategier, projekt, tilläggsuppdrag, samverkansavtal och överenskommelser som bedöms vara relevanta och väsentliga för kommunens möjligheter att nå det inriktningsmål som programmet ska stödja. Ett program berör oftast flera nämnder och bolagsstyrelser.

Jämställdhetsarbetet behöver ske förvaltningsöverskridande för att bli bra och effektivt och få önskat resultat. Det innebär att jämställdhetsarbetet tjänar bäst på att ingå i inriktningsmål och program

Beslutsunderlag

Remiss – Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Leif Mårtensson

Kulturnämndens beslutsordning

Tilläggsyrkande

Anton Bergström Nord (M) - Jämställdhet är en viktig fråga och ska prioriteras inom Umeå kommuns organisation. Det är bra att det görs ett kontinuerligt förbättringsarbete inom kommunen. I policyn finns ett avsnitt med en rubrik som heter ”Förståelse av makt och motstånd”. Vi föreslår att stycket skrivs om i sin helhet, eller att det stryks.
Både rubriksättningen och innehållet är mer konfrontativt och kritiskt än vägledande för kommunens verksamheter. Jämställdhet handlar inte om lika utfall, utan om lika möjligheter, på samma sätt som det beskrivs på s. 3. Vi föreslår därför att den första meningen i stycket ändras, så att det står ”Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation”. Att ta med de olika diskrimineringsgrunderna i policyn är ett perspektiv som är bra att ha med sig inom organisationen. Att däremot kalla det för olika ”maktstrukturer” gör att läsaren får bilden av att samhället består av grupper som fördelar sig på en viss maktskala. Det är en felaktig analys, beskrivning och gör att människor beskrivs som att de tillhör grupper i stället för att de är individer.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kulturnämnden 2025-08-28

Begreppet ”könsmaktsordning” är utan tvekan politiskt laddat och bör inte finnas med i en kommunal policy. Att kommunen ska använda sig av teorier som exempelvis ”könsmaktsordning” i jämställdhetspolicyn är något vi inte anser är lämpligt. Att formulera sig på det viset skapar mer konflikt än lösningar. Samma sak gäller kring beskrivningen av att jämställdhetsarbete skulle mötas med ”motstånd”. Det är inte givet att förbättringsområden kommer att leda till någon form av ”motstånd” i organisationen. Däremot blir det konfliktskapande att från början uttrycka sig på det sättet. Ord som ”könsmaktsordning” och ”maktordningar” på s. 5, bör därför tas bort.

Anton Bergström Nord (M) – bifall till tjänsteskrivelsens yttrande med eget tilläggsyrkande
Titti Ådén (S), Alex Nilsson (L) och Sofia Wiesler (MP) – bifall till tjänsteskrivelsens yttrande

Propositionsordning som godkänns
Ordförande ställer bifall till tjänsteskrivelsens yttrande mot avslag och finner att nämnden bifaller. Ordförande ställer bifall till Moderaternas tilläggsyrkande mot avslag och finner att nämnden avslår.

Reservation
Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
Sofia Gustafsson, sofia.gustafsson.2@umea.se med dnr KS-2025/00326 i ämnesraden

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-08-28

§ 97
Diarienr: ÄN-2025/00109

Remiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Äldrenämnden beslutar att ställa sig bakom förslag till remissyttrande till jämställdhetsutskottet gällande internremiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun enligt nedan.

Äldrenämnden beslutar att yttrandet kompletteras med en skrivning om att nämnden anser att arbetet utifrån jämställdhetspolicyn ska följas upp i nämndernas verksamhetsplan och styrkort.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Kevin Björnsdotter, verksamhetsutvecklare föredrar i rubricerat ärende.

Äldrenämnden har fått i uppdrag att inkomma med synpunkter på Jämställdhetsutskottets förslag till ny policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun, se bilaga 1. Policyn planeras ersätta Umeå kommuns nu gällande styrdokument inom området; Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun, beslutad 2011 och reviderad 2017, se bilaga 2.

Uppdateringen av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och att tydligare integrera jämställdhetsarbetet i ordinarie styr- och ledningssystem.

Jämställdhetsutskottet efterfrågar särskilt synpunkter på policyförslagets upplägg, innehåll och om det finns behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur arbetet med jämställdhet ska bedrivas i praktiken.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Remissversion – Policy för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-08-28

Bilaga 2: Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Kevin Björnsdotter

Beslutet ska skickas till
Jämställdhetsutskottet

Äldrenämndens beslutsordning

Förslag till beslut under överläggningarna

Åsa Bäckström (-) (V) med bifall av Carin Nilson – bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag till beslut

Lotta Holmberg (M) med bifall av Veronica Kerr (KD) – stryk stycket ”Makt och motstånd” samt övriga skrivelser om makt, strukturer och könsmotstånd

Åsa Bäckström (-) (V) – avslag till Lotta Holmbergs förslag

Veronica Kerr (KD) – yttrandet kompletteras med en skrivning om att nämnden anser att arbetet utifrån jämställdhetspolicyn ska följas upp i nämndernas verksamhetsplan och styrkort.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Åsa Bäckströms förslag och Lotta Holmbergs förslag under proposition och finner att äldrenämnden beslutar i enlighet med Åsa Bäckströms förslag.
Äldrenämnden beslutar i enlighet med Veronica Kerrs förslag.

Reservationer

Lotta Holmberg reserverar sig mot beslutet.

UMEÅ KOMMUN

Yttrande Sida 1 av 2

2025-07-17 Dnr: ÄN-2025/00109

JUSK

Remiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Yttrande

Äldrenämnden välkomnar att policy för jämställdhetsarbete anpassas till kommunens styrmodell för att underlätta att jämställdhetsarbetet ska bli en integrerad del av ordinarie ledning och styrning. Uppdateringen bedöms vara en positiv förflyttning i det avseendet.

Umeå kommuns övergripande jämställdhetspolitiska inriktningsmål att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv harmoniserar väl med mål inom äldreomsorgen.

Jämställdhet ligger nära äldreomsorgens grunduppdrag bland annat i fråga om att främja självständighet och kvarboende, förebyggande verksamhet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde. Jämställdhetsarbete är en viktig del av äldrenämndens uppdrag som betonas ytterligare i portalparagrafen till nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025 som bland annat innebär att socialtjänst aktivt ska arbeta för att minska omotiverade skillnader mellan kön.

Äldrenämnden välkomnar hur policyn betonar vikten av aktiv dialog och analys av jämställdhetsrelaterat arbete inom förvaltningarna. Mot den bakgrunden ser äldrenämnden gärna ett komplement till policyn, en riktlinje som beskriver hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas i praktiken. Exempelvis med ett innehåll som tydligare speglar ansvar för förvaltningar att konkretisera delmål, aktiviteter och åtgärder. Denna bör även innehålla förslag på prioriterade och mätbara nyckeltal för hur kommunen och kommunägda bolag bör följa upp arbetet i sin helhet.

I dagsläget uppfattas policyn innehålla formuleringar som förutsätter förkunskaper inom jämställdhetsabete och dess begrepp. Policyn föreslås ses över i sin helhet för att nå ett förenklat språkbruk i syfte att underlätta samstämmighet relaterat till övriga styrande dokument.
Utöver det föreslår äldrenämnden följande språkliga justeringar:

- Under syftesbeskrivning beskrivs att policyn är tänkt att fungera som ett stöd till nämnder och hur arbetet kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Förslag att ”kan” ersätts med ”ska”.
- Om rubriken: ”Jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställningen”. Förslag att skriva omställningen i obestämd form, alternativt tydliggöra vilken omställning som syftas till.

Umeå Kommun

Postadress 901 84 Umeå
Besöksadress Skolgatan 31A
Tel växel 090-16 10 00 (växel)

Ledning och stab ÄN

Kevin Peters Björnsdotter

kevin.bjornsdotter@umea.se

Pernilla Henriksson
Äldreomsorgsdirektör

Kevin Peters Björnsdotter

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-08-22

§ 43
Diarienr: FN-2025/00024

Svar på remiss: Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Fritidsnämnden beslutar

att fastställa yttrande enligt nedan.

Reservation
Joline Göttfert (M), Christer Lindvall (M) och Lars-Olof Uhlin (M) reserverar sig till förmån för eget yrkande (se Fritidsnämndens beslutsordning nedan).

Ärendebeskrivning

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbetet i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun. Syftet med policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma.

Umeå kommun har ett övergripande jämställdhetspolitiskt inriktningsmål beslutat av Umeå kommunfullmäktige:
Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Det jämställdhetspolitiska inriktningsmålet ingår i programmet för social hållbarhet och programstyrningen fungerar som en konkretisering och inramning av de inriktningsmål som kommunfullmäktige antar.

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott har beslutat att överlämna förslag till *Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun* till nämnder och bolag för yttrande.

Fritidsnämndens yttrande
Fritidsnämnden understryker vikten av att Umeå kommun bedriver ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete. Nämnden instämmer i att jämställdhet utgör ett horisontellt perspektiv och en övergripande strategisk fråga som måste genomsyra hela den kommunala organisationen. För att säkerställa ett hållbart och systematiskt arbete krävs en tydlig policy som vägleder samtliga nämnder och förvaltningar i detta arbete.

Inom ramen för sitt grunduppdrag har fritidsnämnden redan formulerat ett tydligt åtagande kring jämställdhet. *Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.* Detta visar nämndens engagemang och vilja att bidra till ett mer jämställt samhälle. Samtidigt anser fritidsnämnden att varje nämnd själv avgör om skrivningar om jämställdhet bör ingå i nämndernas grunduppdrag.

Fritidsnämnden anser att det är bra att koppla jämställdhetspolicyn till det redan beslutade jämställdhetspolitiska inriktningsmålet: *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv*.

Nämnden ser inte att det finns ett behov av att ta fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas. Däremot anser nämnden att det är viktigt att Umeå kommuns jämställdhetsstrateger även framgent kan utgöra ett stöd för nämnder och förvaltningar i detta arbete.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Fritidsnämnden 2025-08-22

Beslutsunderlag

Remiss Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
JUSK protokollsutdrag 2025-04-10
Remissversion – Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Monica Svonni, verksamhetschef

Fritidsnämndens beslutsordning

Yrkanden

Joline Göttfert (M) – tillägg i yttrandet:
Jämställdhet är en viktig fråga och ska prioriteras inom Umeå kommuns organisation. Det är bra att det görs ett kontinuerligt förbättringsarbete inom kommunen. I policyn finns ett avsnitt med en rubrik som heter ”Förståelse av makt och motstånd”. Vi föreslår att stycket skrivs om i sin helhet, eller att det stryks.

Både rubriksättningen och innehållet är mer konfrontativt och kritiskt än vägledande för kommunens verksamheter. Jämställdhet handlar inte om lika utfall, utan om lika möjligheter, på samma sätt som det beskrivs på s. 3. Vi föreslår därför att den första meningen i stycket ändras, så att det står ”Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation”. Att ta med de olika diskrimineringsgrunderna i policyn är ett perspektiv som är bra att ha med sig inom organisationen. Att däremot kalla det för olika ”maktstrukturer” gör att läsaren får bilden av att samhället består av grupper som har olika mycket makt. Det är en felaktig beskrivning och gör att människor beskrivs som att de tillhör grupper i stället för att de är individer.

Begreppet ”könsmaktsordning” är politiskt laddat och bör inte finnas med i en kommunal policy. Det är enligt Nationalencyklopedin ”en samlande term för de strukturer och processer som ligger till grund för mäns samhälleliga dominans över kvinnor.” Att kommunen ska använda sig av teorier som ”könsmaktsordning” i jämställdhetspolicyn är något vi inte anser är lämpligt. Att formulera sig på det viset skapar mer konflikt än lösningar. Samma sak gäller kring beskrivningen av att jämställdhetsarbete skulle mötas med ”motstånd”. Det är inte givet att

förbättringsområden kommer att leda till någon form av ”motstånd” i organisationen. Däremot blir det konfliktskapande att från början uttrycka sig på det sättet. Ord som ”könsmaktsordning” och ”maktordningar” på s. 5, bör därför tas bort.

Olivia Lundgren (S) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag till yttrande, avslag till Joline Göttferts (M) yrkande.

Lennart Arvidsson (V) – avslag till Joline Göttferts (M) yrkande.

Johan Asplund (MP) – avslag till Joline Göttferts (M) yrkande.

Propositionsordning som godkänns
Avslag mot bifall till Joline Göttferts (M) tilläggsyrkande, yrkandet avslås. Ordföranden finner att nämnden beslutar att fastställa tjänsteskrivelsens förslag till yttrande.

Reservation
Joline Göttfert (M), Christer Lindvall (M) och Lars-Olof Uhlin (M) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
Sofia Gustafsson, märkning KS-2025/00326

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-08-20

§ 162

Diarienr: BN-2025/00178

Yttrande över remiss: Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Byggnadsnämnder fastställer yttrande över remiss *Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun* enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Uppdatering av kommunens styrdokument pågår. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument. Remissutgåva av policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun har överlämnats till kommunens nämnder och bolag för yttrande.

Syftet med policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Jämställdhetsutskottet önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Byggnadsnämndens yttrande

Byggnadsnämnden beslutade, 2025-03-19 § 46, följande i yttrande över planeringsdirektiven för 2026:

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Byggnadsnämnden 2025-08-20

”Nämnden föreslår kommunfullmäktige att nämndens grunduppdrag formuleras i enlighet med jämställdhetsutskotts förslag 2025-02-13 § 10 (Dnr KS-2025/00147).”

Nämnden anser att jämställdhet i Umeå har i särställning gentemot andra tvärfrågor och därav bör nämnas i grunduppdraget.

Nämnden anser att jämställdhetsutskottets arbetsformer med årlig genomgång av nämndernas verksamhetsplaner är förnämlig och borde appliceras på fler sakfrågor. Verksamhetsplanerna behöver dock läsas tillsammans med nämndens övriga specifika handlingsplaner, aktivitetsplaner, tillsynsplaner och övriga system för uppföljning. Tillsammans ger detta en bild av hur nämnden styr och leder exempelvis jämställdhetsarbetet. ”Nya” styrmodellen och nämndens verksamhetsplan försöker vidare skjuta upplägget mot en i alla led mer tillitsbaserad form. Detta innebär att alla sakfrågor inte längre bryts ned till delmål i alla nämnder. Utifrån grunduppdrag, uppföljning och indikatorer sätter nämnden mål i de delar där detta behövs för att styra verksamheten i någon riktning eller höja trakten i arbetet. Nämnden anser att policyn och jämställdhetsutskottet behöver förhålla sig även till denna del av styrmodellen. Nämnden anser vidare att den som tar del av jämställdhetsutskottets årliga uppföljning parallellt med förbättringspotential ska få en känsla och stolthet för det goda jämställdhetsarbete som bedrivits under lång tid i Umeå. Där vi tillsammans borde känna stolthet skapas istället en känsla av att få nämnder gör det som förväntas. Samtliga nämnder har förbättringspotential men insatser behöver balanseras utifrån den enskilda nämndens uppdrag och utgångsläge.

Nämnden anser att den stora möjligheten med ett fortsatt gott jämställdhetsarbetet ligger i ett fortsatt gemensamt kulturskapande. Bland annat genom än tydligare erbjudande om kompetensutvecklingsinsatser till politiker och tjänstepersoner.

Nämnden anser att det vore bra med efterföljande riktlinjer.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-08-20

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-07-14
JUSK protokollsutdrag 2025-04-10 Remiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Remissversion av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör
Nicklas Fryksten, bygglovschef
Marie Häggström, lantmäterichef
Camilla Högdahl, HR-chef

Föredragande

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutet ska skickas till
Jämställdhetsutskottet, sofia.gustafsson.2@umea.se

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-06-18

§ 73
Diarienr: SK-2025/00272

Yttrande om internremiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom förslag till remissyttrande till jämställdhetsutskottet gällande internremiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun enligt nedan.

Reservation: Izabel Riedl (M) och Frida Fröberg (KD) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att inkomma med synpunkter på Jämställdhetsutskottets förslag till ny policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun, se bilaga 1. Policyn planeras ersätta Umeå kommuns nu gällande styrdokument inom området; Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun beslutad 2011 och reviderad 2017, se bilaga 2.

Jämställdhetsutskottets förslag till policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun har anpassats till kommunens nya styrmodell och dokumentstruktur. Jämställdhetsutskottet efterfrågar särskilt synpunkter på policyförslagets upplägg, innehåll och om det finns behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur arbetet med jämställdhet ska bedrivas i praktiken.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden välkomnar ambitionen att förstärka och tydliggöra det strategiska jämställdhetsarbetet genom en ny policy. Att policyn anpassas till kommunens styrmodell är en viktig förutsättning för att jämställdhetsarbetet ska bli en integrerad del av ordinarie ledning och styrning.

Umeå kommuns övergripande jämställdhetspolitiska inriktningsmål – att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv – harmonierar väl med mål i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsplan.
Innehåll i förslag till ny policy tydliggör både bärande principer samt ger en riktning om vikten av integrering av jämställdhetsarbetet i för Umeå kommuns centrala strategiska områden.

Jämställdhetsutskottet ställer frågan om nämnden ser ett behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att policyn svarar tydligt på de grundläggande frågorna *varför* jämställdhetsarbete behövs och *vad* kommunen vill uppnå. Detta ger en god utgångspunkt för vidare arbete inom respektive nämnd utifrån förvaltningsspecifika verksamheter och förutsättningar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens övergripande mål i verksamhetsplan är att andelen elever som tar gymnasieexamen ska öka. För att följa hur väl utvecklingen sker mot det fastställda målet har delmål formulerats inom respektive strategiområde. Delmålen följs upp av resultatmått. Uppföljning av långsiktiga mål och delmål sker i styrkort, verksamhetsrapporter samt genom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och avrapporteras i nämnd enligt årshjul.
Jämställdhetsperspektiv har integrerats i verksamhetsplan och delmål med koppling till jämställdhet har identifierats, vilka lägger fokus på att utveckla jämställdheten i flickor och pojkars studieval. Jämställdhet, jämlikhet och mångfald kopplat till det personalpolitiska området hanteras inom ramen för nämndens systematiska arbete med arbetsmiljö och lika rättigheter och skyldigheter.

Om inte jämställdhetsutskottet mot bakgrund av sin expertis inom området gör en annan bedömning anser nämnden det vara ändamålsenligt att varje nämnd, tar ansvar och utformar egna mål baserade på principer och strategier i föreslagen kommunövergripande policy.

Sammanfattning
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter omfattar både utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser där kunskaper och perspektiv inom jämställdhet är avgörande för att uppnå målen om ökad likvärdighet, förbättrade studieresultat och effektiv etablering på arbetsmarknaden.

Nämnden ställer sig positiv till förslaget till ny policy för jämställdhetsarbete och ser det som ett viktigt steg i att stärka kommunens systematiska och strategiska jämställdhetsarbete.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Remissversion – Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Bilaga 2: Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Åsa Bergström, personalchef
Anna Persson, utbildningsstrateg

Ändringsyrkande

Moderaterna för att i remissversionen, bilaga 1, föreslå strykning av stycket med rubriken *Förståelse av makt och motstånd*.

Kristdemokraterna för bifall till Moderaternas ändringsyrkande.

Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet för avslag till Moderaternas ändringsyrkande.

Propositionsordning
Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Ordföranden prövar vidare Moderaternas ändringsyrkande, avslag mot bifall, och finner att nämnden beslutar att avslå ändringsyrkande.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-06-18

Reservation: Izabel Riedl (M) och Frida Fröberg (KD) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
Sofia Gustafsson, sofia.gustafsson.2@umea.se senast 31 augusti 2025

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

§ 53
Diarienr: SK-2025/00272

Yttrande om internremiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom förslag till remissyttrande enligt nedan till jämställdhetsutskottet gällande internremiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun.

Reservation: Elmer Eriksson (M) och Lucas Nilsson (KD) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

För- och grundskolenämnden har fått i uppdrag att inkomma med synpunkter på Jämställdhetsutskottets förslag till ny policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun. Policyn planeras ersätta Umeå kommuns nu gällande styrdokument inom området; Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun beslutad 2011 och reviderad 2017.

Jämställdhetsutskottets förslag till policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun har anpassats till kommunens nya styrmodell och dokumentstruktur. Jämställdhetsutskottet efterfrågar särskilt synpunkter på policyförslagets upplägg, innehåll och om det finns behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur arbetet med jämställdhet ska bedrivas i praktiken.

Yttrande

För- och grundskolenämnden välkomnar ambitionen att förstärka och tydliggöra det strategiska jämställdhetsarbetet genom en ny policy. Att policyn anpassas till kommunens styrmodell är en viktig förutsättning för att jämställdhetsarbetet ska bli en integrerad del av ordinarie ledning och styrning.

Umeå kommuns övergripande jämställdhetspolitiska inriktningsmål – att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv – harmonierar väl med mål i för och grundskolenämndens verksamhetsplan.
Innehåll i förslag till ny policy tydliggör både bärande principer samt ger en riktning om vikten av integrering av jämställdhetsarbetet i för Umeå kommuns centrala strategiska områden.

Jämställdhetsutskottet ställer frågan om nämnden ser ett behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

För- och grundskolenämnden menar att policyn svarar tydligt på de grundläggande frågorna *varför* jämställdhetsarbete behövs och *vad* kommunen vill uppnå. Detta ger en god utgångspunkt för vidare arbete inom respektive nämnd utifrån förvaltningsspecifika verksamheter och förutsättningar.

För- och grundskolenämndens övergripande mål i verksamhetsplan är att andelen elever som blir behöriga till nationellt gymnasieprogram ska öka**.** För att följa hur väl utvecklingen sker mot det långsiktiga målet har delmål formulerats inom respektive strategiområde. Delmålen följs i sin tur upp genom resultatmått. Resultatmåtten för respektive delmål framgår i styrkortet. Uppföljning av övergripande mål samt delmålen sker inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och avrapporteras i nämnd enligt årshjul.

Jämställdhetsperspektiv har integrerats i verksamhetsplan och delmål med koppling till jämställdhet har identifierats, vilka lägger fokus på att utveckla jämställdheten i flickor och pojkars studieval. Jämställdhet, jämlikhet och mångfald kopplat till det personalpolitiska området hanteras inom ramen för nämndens systematiska arbete med arbetsmiljö och lika rättigheter och skyldigheter.

Om inte jämställdhetsutskottet mot bakgrund av sin expertis inom området gör en annan bedömning anser för- och grundskolenämnden det vara ändamålsenligt att varje nämnd, tar ansvar och utformar egna mål

baserade på principer och strategier i föreslagen kommunövergripande policy.

Sammanfattning
För och grundskolenämndens verksamheter omfattar i huvudsak utbildning, undervisning och omsorg där kunskaper och perspektiv inom jämställdhet har stor påverkan på kvalitet och måluppfyllelse i syfte att nå ökad likvärdighet, förbättrade studieresultat och goda resultat.
För- och grundskolenämnden ställer sig positiv till förslag till ny policy för jämställdhetsarbete och ser det som ett viktigt steg i att stärka kommunens systematiska och strategiska jämställdhetsarbete.

Beslutsunderlag
Bilaga 1: Remissversion av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Bilaga 2: Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvarig
Åsa Bergström, personalchef

Yrkanden
Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsen.

Ändringsyrkande
Moderaterna för att i remissversionen, bilaga 1, föreslå strykning av stycket med rubriken *Förståelse av makt och motstånd*.

Kristdemokraterna för bifall till Moderaternas ändringsyrkande.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet för avslag till Moderaternas ändringsyrkande.

Propositionsordning
Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

Ordföranden prövar vidare Moderaternas ändringsyrkande, avslag mot bifall, och finner att nämnden beslutar att avslå yrkandet.

Reservation: Elmer Eriksson (M) och Lucas Nilsson (KD) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
Sofia Gustafsson, sofia.gustafsson.2@umea.se senast 31 augusti 2025

Från: Fredrik Lundberg
Skickat: den 28 april 2025 17:08
Till: KS Diarium; Sofia Gustafsson
Ämne: KS-2025/00326

Hej

UKF kommer med ett samlat remissvar ang rubricerat.

UFK och dotterbolagen välkomnar en policy som bidrar till att skapa ökad tydlighet kring jämställdhetsarbete i Umeå kommun och ambitionen linjerar väl med våra befintliga ägardirektiv. En tydlig policy är ett effektivt verktyg för att styra arbetet i organisationen mot uppsatta mål.

Vi har följande synpunkter för att öka tydligheten och göra den föreslagna policyn lättare att tillämpa i det dagliga arbetet:

- *I grunden tycker vi att dokumentet är alldeles för långt för att vara en policy.*
  - *Policydokumentet ser mer ut att utgöra en strategi med bakomliggande analys snarare än en policy. Vi vill se att det tydliggörs vad som faktiskt ska följas i den dagliga verksamheten.*
  - *Det är svårt att urskilja policyn från riktlinjer samt övergripande förhållningssätt och principer för jämställdhetsarbete.*
  - *Några av begreppen och formuleringarna ser vi kan vara svåra att förstå hur de ska omsättas i praktisk handling, tex ”skapa en rättvis fördelning av makt och resurser”.*
- *När det gäller organisation och ansvar ser vi att det är respektive bolagsstyrelse som ansvarar för att policyn följs.*

Vi bidrar gärna i det fortsatta arbetet att utforma detta viktiga styrande dokument.

Med vänliga hälsningar

Fredrik Lundberg
VD
Umeå Kommunföretag AB
Rådhusesplanaden 8
903 28 UMEÅ
070-300 84 56
fredrik.lundberg.ukf@umea.se

Umeå kommunföretag

Vi värnar om din personliga integritet, läs mer i Umeå Kommunföretag ABs integritetspolicy

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 207

Diarienr: KS-2025/00326

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Ärendebeskrivning

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Syfte

Syftet med policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den

egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Policy för jämställdhetsarbete tydliggör fem bärande principer för jämställdhetsarbete i Umeå kommun:

- Datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap
- Jämställdhetsarbete med utgångspunkt i formulerade problem
- Vikten av samverkan och lösningar över verksamhetsgränserna
- Förståelse av makt och motstånd
- Jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställning

Remissförfarande
Jämställdhetsutskottet beslutade 2025-04-10 att lämna förslag till policy på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande. Totalt tio nämnder samt UKF lämnade remissyttranden. Alla nämnder och bolag välkomnar policyn och ser den som ett viktigt steg i att stärka det strategiska jämställdhetsarbetet. Inga nämnder eller bolag föreslog genomgripande förändringar i remissversionen. I den reviderade utgåvan gjordes mindre språkliga justeringar, förtydliganden och tillägg i enlighet med förslag från remissrundan.

Beslutsunderlag

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Protokollsutdrag JUSK – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Sammanställning av remissvar – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Byggnadsnämndens yttrande
Fritidsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Kulturnämndens yttrande
Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
Tekniska nämndens yttrande
Äldrenämndens yttrande
Umeå kommunföretag AB:s yttrande
Valnämndens yttrande

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-11-11

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) – s. 4 Ta bort ”förståelse av makt och motstånd” och ändra till ”förståelse av jämställdhetsarbete” s. 5 ändra till: ”Förståelse av jämställdhetsarbete Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att påverka sin egen livssituation. Det kan handla om formella positioner som följer med ett visst uppdrag, men också om möjligheten att definiera problem och lösningar, och att påverka både samhällets utveckling och sitt eget liv. Policyn utgår från ett könsperspektiv och det är viktigt att i det arbetet vara medveten om att frågor om jämställdhet hänger samman med andra faktorer, som till exempel etnicitet, socioekonomi, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier.
Det är viktigt att verksamheter som arbetar aktivt med jämställdhet har tydligt stöd från ledningen, så att det framgår att frågan är prioriterad och syftar till förbättringar för både medarbetare och invånare.
Det är också nödvändigt att de personer som leder arbetet får det stöd de behöver under processen.
s.6 stryk slutet av meningen, efter "hinder": Detta innebär att identifiera och adressera strukturella hinder, samt att utveckla strategier som främjar en rättvis omfördelning av makt och resurser.”

Tomas Wennström (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Anders Ågrens (M) förslag.
Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-11-11

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden
Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Lars Forsgren (SD) – Avslag till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Anders Ågren (M) med instämmande av **Maria Lindvall (-)(L)** och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till följande ändringar: Sida 4 Ta bort ”förståelse av makt och motstånd” och ändra till ”förståelse av jämställdhetsarbete”. Sida 5 ändra till: ”Förståelse av jämställdhetsarbete Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att påverka sin egen livssituation. Det kan handla om formella positioner som följer med ett visst uppdrag, men också om möjligheten att definiera problem och lösningar, och att påverka både samhällets utveckling och sitt eget liv. Policyn utgår från ett könsperspektiv och det är viktigt att i det arbetet vara medveten om att frågor om jämställdhet hänger samman med andra faktorer, som till exempel etnicitet, socioekonomi, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier. Det är viktigt att verksamheter som arbetar aktivt med jämställdhet har tydligt stöd från ledningen, så att det framgår att frågan är prioriterad och syftar till förbättringar för både medarbetare och invånare. Det är också nödvändigt att de personer som leder arbetet får det stöd de behöver under processen. Sida 6 stryk slutet av meningen, efter "hinder": Detta innebär att identifiera och adressera strukturella hinder, samt att utveckla strategier som främjar en rättvis omfördelning av makt och resurser.”

Propositionsordning som godkänns
Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* Anders Ågrens (M) m.fl. förslag mot Lars Forsgrens (SD) avslagsförslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Beslutet ska skickas till
Ledningskoordinator

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 333

Diarienr: KS-2025/00326

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning
Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017. Uppdateringen 2025 av styrdokumentet syftar till att det fortsatt ska fungera som ett stöd för det strategiska jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och arbetet med att tydligare integrera jämställdhetsarbete i ordinarie styr- och ledningssystem. Då Umeå kommun genomgått en omorganisering och antagit en ny styrmodell finns behov av att se över utformningen av ett sådant stöddokument så att det harmoniserar med den nya styrningen. I denna uppdatering ingår också att styrdokumentet går från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för styrande dokument i Umeå kommun.

Syfte
Syftet med policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för detsamma. Policyn är tänkt att fungera som ett stöd till framför allt nämnder i förståelsen av hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete. Jämställdhetsutskottet är ansvarigt för policyn och utgångspunkten är det av kommunfullmäktige antagna övergripande inriktningsmålet kring jämställdhet.

Policy för jämställdhetsarbete tydliggör fem bärande principer för jämställdhetsarbete i Umeå kommun:

- Datadrivet jämställdhetsarbete som bygger på kunskap
- Jämställdhetsarbete med utgångspunkt i formulerade problem
- Vikten av samverkan och lösningar över verksamhetsgränserna
- Förståelse av makt och motstånd
- Jämställdhetsarbete är utvecklingsarbete och en del av omställning

Remissförfarande

Jämställdhetsutskottet beslutade 2025-04-10 att lämna förslag till policy på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande. Totalt tio nämnder samt UKF lämnade remissyttranden. Alla nämnder och bolag välkomnar policyn och ser den som ett viktigt steg i att stärka det strategiska jämställdhetsarbetet. Inga nämnder eller bolag föreslog genomgripande förändringar i remissversionen. I den reviderade utgåvan gjordes mindre språkliga justeringar, förtydliganden och tillägg i enlighet med förslag från remissrundan.

Beslutsunderlag

Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Protokollsutdrag JUSK – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Sammanställning av remissvar – policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
Byggnadsnämndens yttrande
Fritidsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Kulturnämndens yttrande
Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
Tekniska nämndens yttrande
Äldrenämndens yttrande
Umeå kommunföretag AB:s yttrande
Valnämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) – s. 4 Ta bort ”förståelse av makt och motstånd” och ändra till ”förståelse av jämställdhetsarbete” s. 5 ändra till: ”Förståelse av jämställdhetsarbete Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att påverka sin egen livssituation. Det kan handla om formella positioner som följer med ett visst uppdrag, men också om möjligheten att definiera problem och lösningar, och att påverka både samhällets utveckling och sitt eget liv. Policyn utgår från ett könsperspektiv och det är viktigt att i det arbetet vara medveten om att frågor om jämställdhet hänger samman med andra faktorer, som till exempel etnicitet, socioekonomi, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier.
Det är viktigt att verksamheter som arbetar aktivt med jämställdhet har tydligt stöd från ledningen, så att det framgår att frågan är prioriterad och syftar till förbättringar för både medarbetare och invånare.
Det är också nödvändigt att de personer som leder arbetet får det stöd de behöver under processen.
s.6 stryk slutet av meningen, efter "hinder": Detta innebär att identifiera och adressera strukturella hinder, samt att utveckla strategier som främjar en rättvis omfördelning av makt och resurser.”

Tomas Wennström (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Anders Ågrens (M) förslag.
Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-15

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00907

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Fastställa taxa för byggnadsnämndens verksamheter i enlighet med förslag från Byggnadsnämnden

Ärendebeskrivning

Byggnadsnämnden har i beslut den 2025-09-24 föreslagit kommunfullmäktige att fastställa nya taxor för nämndens verksamheter. För en sammanfattning av föreslagna ändringar, se Bilaga 1. protokollsutdrag med tjänsteskrivelse från Byggnadsnämnden. Enligt förslaget ska ny taxa gälla från den 1 jan 2026 och ersätter då tidigare beslut från 2025-06-16 § 127

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag Byggnadsnämnden
Bilaga 2. Förlag till taxa byggnadsnämndens verksamheter
Bilaga 3. Beräkning av taxa
Bilaga 4. Beräkning av handläggningskostnad

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Beslutet ska skickas till
Byggnadsnämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-24

§ 201

Diarienr: BN-2025/00236

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Beslut

1. **Byggnadsnämnden godkänner *Taxan för byggnadsnämndens verksamheter* med ikraftträdande den 1 jan 2026.**

2. **Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta *Taxan för byggnadsnämndens verksamheter* med ikraftträdande den 1 januari 2026.**

Ärendebeskrivning

Taxan för byggnadsnämndens verksamheter arbetades fram och beslutades av kommunfullmäktige i nuvarande format första gången hösten 2020. Under 2025 har taxan reviderats enligt punkter nedan. Taxan har även justerats utifrån SKR:s prisindex för kommunala verksamheter (PKV).

Genomförda justeringar och ändringar:

- Ärendetyp och avgift för marklov i samband med små avlopp framtagen och inkluderad i tabell A9 (A9.03).
- Möjlighet till att reducera avgiften vid användande av certifierade byggprojekteringsföretag.
- Avgift vid tillsyn av individuell mätning och debitering (IMD) har förtydligats i underlaget.
- Möjlighet att ta betalt i de fall handlingsunderlag fortsatt är bristfälliga efter komplettering. (A15.09)
- Ny hänvisning till kommunens taxa för kostnader vid utlämnande av allmän handling. (KS-2024/00541 – rev. 2025-06-16)
- Avgiften för bildande av samfällighetsförening fastställs enligt avgiftsförordningen och är lika över hela landet.

Utöver ovan nämnda ändringar har handläggningskostnaden justerats i enlighet med SKR:s prisindex för kommunala verksamheter (PKV).
Ny timkostnad är beräknad till 1 287 kr per timme.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-24

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-09-11
Taxa byggnadsnämndens verksamheter
Taxaberäkning 2026, bilaga
Handläggningskostnad Plan- och bygglagen byggnadsnämnden 2026, bilaga

Beredningsansvariga

Nicklas Fryksten, bygglovschef
Harry Bertilsson, tf. planchef/enhetschef detaljplanering
Marie Häggström, lantmäterichef

Föredragande

Emelie Wållberg, enhetschef lov

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutet ska skickas till
Umeå kommun, kommunfullmäktige

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

2026-01-01

Dokumenttyp: Taxa	
Dokumentansvarig: Byggnadsnämnden	**Beslutsdatum:** BN 2025-09-24, § 201 KF
Beslutad av: Kommunfullmäktige	**DNR:** BN-2025/00236 KS-

Innehåll

Inledning 4
Lagstöd för tillämpning av taxan 4
Avgifter 4
Allmänna regler om kommunala avgifter 5
Kommunallagen 5
Självkostnadsprincipen 5
Likställighetsprincipen 6
Retroaktivitetsförbudet 6
Allmänna bestämmelser om taxa 7
Kommunfullmäktiges beslut om taxa 7
Indexuppräkning 7
Avgiftsbestämning 7
Avgiftsreducering 7
Nedsättning av avgift 8
Avgift vid avskrivning och avvisning 8
Reducerad avgift vid användande av ett certifierat byggprojekteringsföretag 8
Betalning av avgift 9
Återbetalning av avgift 9
Handläggningskostnad 9
Mervärdesskatt 9
Upplysning om överklagande 9
Ikraftträdande 10
Särskilda bestämmelser om taxa 11
Avgift för lov och genomförande 11
Tidsbegränsade bygglov och bygglov för ändamål av säsongskaraktär 11
Lov för åtgärder som inte kräver lov – frivilliga lov 11
Extra tekniskt samråd, startbesked med mera 11
Tillsynsavgift 12

Byggsanktionsavgift 12
Planbesked 12
Avgift för detaljplanearbete, planprogram och områdesbestämmelser 12
Utlämning av allmänna handlingar 13
Taxetabeller 13
Tabell A - Taxetabeller för lov, anmälan med mera 14
Tabell B - Taxetabeller för planavgift vid bygglov 20
Tabell C – Planbesked, planprogram, detaljplaner och områdesbestämmelser 21
Tabell D - Taxetabeller för geografisk information, lantmäteri och mätning 21
Tabell E – Taxetabell för utlämning av allmän handling 23
Bilaga till Tabell D 24
Förklaringar av begrepp 25

Inledning

Lagstöd för tillämpning av taxan

Taxan för byggnadsnämndens verksamheter är framtagen och anpassad utifrån Umeå kommuns ärenden i enlighet med 12 kap. 8–11 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL, 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL, samt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken (MB) och taxan är unik för byggnadsnämnden i Umeå kommun. Tabeller och beräkningssätt har med förslag från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som grund anpassats så att avgifterna ska täcka kommunens kostnader för det arbete som utförs i byggnadsnämndens olika ärendetyper.

Avgifter

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom byggnadsnämndens ansvarsområde återfinns i 12 kap. PBL.

12 kap. 8 § PBL anger att byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

- beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked
- beslut om lov
- tekniska samråd och slutsamråd
- arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen
- upprättande av nybyggnadskartor
- framställning av arkivbeständiga handlingar
- expediering och kungörelser enligt 9 kap. 41–41 b §§ PBL
- andra tid- eller kostnadskrävande åtgärder.

Taxan omfattar även andra avgifter i byggnadsnämndens verksamhet såsom:

- arkivservice
- geografisk information, lantmäteri och mätning
- ärenden angående strandskyddsdispenser.

Byggnadsnämnden får enligt 12 kap 9 § PBL ta ut en planavgift för att täcka programkostnader och kostnader för andra åtgärder som behövs för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om

1. nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad, och
2. den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

För ärendetyper där en genomsnittlig kostnad inte är möjlig att bestämma, anges timdebitering i tillämplig taxetabell. Avgiften beräknas i de ärendetyperna genom att tillämplig handläggningskostnad per timme multipliceras med kommunens nedlagda tid för handläggning av ärendet. Med ärendetyp avses i detta dokument exempelvis besked, beslut, handläggning, produkter, tjänster eller serviceåtgärd.

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 2 kap. 5 § KL som har följande lydelse: *”Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.”*

Av paragrafen framgår kommuners och regioner rätt att ta ut avgifter. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 8 kap. 3 b § i den äldre kommunallagen, med hänvisning till prop. 1993/94:188 s. 107 f.

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektor som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79–80 samt prop. 2016/17:171 sid. 301). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 § PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § KL. *”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”*

Självkostnadsprincipen som uttrycks i denna paragraf syftar på det totala avgiftsuttaget per verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet eller ärendet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen. Vid beräkningen av självkostnaderna får alla relevanta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på kostnader är personalkostnader, material, utrustning, lokalkostnader med mera. Verksamhetens andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader räknas också med i kostnaden.

Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas, dvs. hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga. Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 3 § KL. *”Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.*

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om en specifik taxa innan den börjar tillämpas. Det anses alltså otillåtet att ge avgiftsbestämmelser retroaktiv verkan – annat än i vissa speciella undantagsfall. Retroaktivitetsförbudet framgår direkt av 2 kap. 4 § KL, vilken har följande lydelse: *”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.”*

Allmänna bestämmelser om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Enligt 12 kap. 10 § PBL är det kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att taxan, dess konstruktion och omfattning så väl som ändring av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige.

Indexuppräkning

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Så länge denna taxa gäller uppdrar kommunfullmäktige till byggnadsnämnden för varje nytt avgiftsår (kalenderår) att justera taxan i enlighet med den procentsats som anges i den version av PKV som finns publicerad på SKR:s webbplats i oktober månad före avgiftsåret.

Avgiftsbestämning

Avgift tas ut enligt den taxa som gäller vid tidpunkten då ärendet inkommer till byggnadsnämnden. Detta gäller dock inte för detaljplaner, för dessa gäller att avgift tas ut enligt den taxa som gäller då planavtal tecknas. Om ett ärende påbörjats men inte avslutats före antagandet av denna taxa, har byggnadsnämnden rätt att tillämpa den nya taxan i ärendet om det innebär en lägre avgift för den sökande.
Om det finns särskilda skäl, som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för viss typ av ärenden eller för ett särskilt ärende.
Vid två eller flera åtgärder debiteras i normalfallet den mest tidskrävande utav dem.
Avgift för handläggningen utgår även om ansökan avslå eller om startbesked nekas.

Avgiftsreducering

Avgiftsreducering för taxetabell A innebär för bygglov, marklov och rivningslov samt förhandsbesked där beslut inte fattats inom lagstadgad tidsfrist att avgiften för beslutet reduceras med 20 % per överskriden vecka. Lagstadgad tidsfrist är 10 veckors handläggning från det att ansökan bedömdes vara komplett, enligt 12 kap. 8 a § PBL.
Avgiftsreducering innebär för ett ärende gällande en eller flera anmälningspliktiga åtgärder där beslut inte fattats inom lagstadgad tidsfrist att avgiften reduceras för beslutet med 20 % per överskriden vecka. Lagstadgad tidsfrist är 4 veckors handläggningstid från det att anmälan bedömdes vara komplett, enligt 12 kap. 8 a § PBL.

Handläggningstiderna i båda ovanstående fall kan i särskilt beslut förlängas till 20 respektive 8 veckor.

Nedsättning av avgift

Avgiften för ett lov där det finns ett beviljat lov som gått ut, eller håller på att gå ut, är detsamma som för ett helt nytt lov. Bygglovspliktiga ändringar i ett beviljat och gällande lov hanteras också som ett nytt beslut och debiteras enligt taxan för åtgärden som ändras.

För en ansökan gällande en åtgärd som innebär en förändring av motsvarande underlag tillhörande ett tidigare beslutat lov, förhandsbesked eller dispens kan byggnadsnämnden om det är motiverat med hänsyn tagen till arbetsinsats, reducera avgiften med 25, 50 alternativt 75 %. Nämnden har även möjlighet att reducera avgiften med ovan nämnda nivåer vid ny prövning av ett tidigare beslutat ärende om giltighetstiden gått ut, där inga eller endast mindre ändringar är gjorda.

Det förekommer nedsättning av vissa avgifter i tabell D, dessa framgår av Bilaga till tabell D (Tabell 3).

Avgift vid avskrivning och avvisning

Om den sökande återkallar sin ansökan, avskrivs ärendet. Om en ansökan är så ofullständigt att ärendet inte går att pröva i sak kommer det att avvisas. Vid avskrivning eller avvisning av ärende utgår en avgift motsvarande 25, 50 eller 75 % av avgiften för tillämplig ärendetyp, dock minst motsvarande 1 timmar för start och avslut av ärendet. Vilken av dessa procentsatser som tillämpas avgörs av hur stor del av handläggningen som utförts. I ärendetyper med timdebitering tas avgift ut för nedlagt antal timmar fram till avskrivning alternativt avvisning.

För detaljplaner reglerar planavtalet betalningsskyldigheten i händelse av att planarbetet avbryts med mera.

Reducerad avgift vid användande av ett certifierat byggprojekteringsföretag

För ett ärende där byggherren använder ett certifierat byggprojekteringsföretag enligt 9 kap. 32 b § PBL, utgår en reducerad avgift för handläggningen som motsvarar byggnadsnämndens begränsade prövning enligt 9 kap. 32 c § och/eller 10 kap. 25 a § PBL. För handläggning av lov utgår en avgift motsvarande 85 % av avgiften för tillämplig ärendetyp, med undantag för ärendetyper i tabell A 2.07-2.15 där en avgift utgår med 80 % av avgiften för ärendetypen. För teknisk kontroll utgår en avgift motsvarande 75 % av avgiften för tillämplig ärendetyp.

Betalning av avgift

Avgift enligt denna taxa förutom detaljplanerna betalas av sökanden eller beställaren mot faktura när denne tillställts byggnadsnämndens beslut, beställd handling levererats eller beställd åtgärd vidtagits. Avgift för utstakning i samband med bygglovsprocess faktureras i samband med avgiften för lov. Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i fakturan. Betalas inte avgiften vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Vad gäller krav och inkasso tillämpar nämnden de rutiner som framgår av kommunens "*Riktlinjer för kredit- och krav verksamhet*" (2018-04-20). Avgifter kan tas ut som förskott.

Betalning av planavgift enligt avtal för upprättandet av ny detaljplan/planprogram ska ske enligt de villkor som anges i avtalet.

Om slutlig avgift för bygglov eller avgift för genomförande är högre än förskottsbetalad avgift kommer tilläggsdebitering att ske.

Återbetalning av avgift

Åtgärder som debiterats men ej utförts återbetalas om sökanden så begär och endast under förutsättning att det är omständigheter som sökanden inte rår eller kunnat rå över. Avgift återbetalas då för de handläggningsåtgärder enligt tillämplig tidsuppskattning som inte vidtagits i ärendet. Återbetalning kan tidigast ske när lovet upphört att gälla.
Ränta utgår inte på belopp som återbetalas.

För planavgift enligt avtal gäller, utöver vad som anges i denna taxa, de villkor som anges i avtalet.

Handläggningskostnad

Handläggningskostnaden är 1 287 kronor per timme för ärenden som avses i denna taxa. Minsta tid för debitering är en timme.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt utgår inte för avgifter i samband med myndighetsutövning.

Mervärdesskatt 25 % tillkommer på tjänster och produkter som inte är myndighetsutövning. Undantag för kartor i tryckt form, där mervärdeskatt 6 % tillkommer.

Upplysning om överklagande

Byggnadsnämndens beslut om debitering kan överklagas enligt 13 kap 3, 8–9 §§ PBL samt

42 § förvaltningslagen (2017:900), FL. Överklagan skall ske skriftligt till byggnadsnämnden och ska ha inkommit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Byggnadsnämnden prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagan inte avvisas, överlämnas den till länsstyrelsen beträffande bygglov m.fl. ärenden och mark- och miljödomstolen beträffande planavgifter, som har rätt att pröva överklagandet som första instans.

Ikraftträdande

Denna taxa ska tillämpas från och med den 1 januari 2026.

Särskilda bestämmelser om taxa

Avgift för lov och genomförande

För ärenden gällande bygglov, marklov eller rivningslov består avgiften av två delar, en som avser lovprövningen och en del som avser genomförandet av bygg-, mark- eller rivningsåtgärderna. Avgiften för lov tas ut i samband med beslut om lov. Avgiften för genomförande tas ut i förskott antingen i samband med beslut om lov och startbesked eller i samband med startbeskedet för åtgärden.

För anmälningspliktiga åtgärder tas avgiften för genomförande ut i förskott i samband med beslut om startbesked.

Tidsbegränsade bygglov och bygglov för ändamål av säsongskaraktär

Vid ansökan om ett tidsbegränsat bygglov eller om ett bygglov för ändamål av säsongskaraktär tas samma avgift ut som för ett permanent bygglov för motsvarande åtgärd. Planavgift utgår inte vid tidsbegränsat bygglov.

Lov för åtgärder som inte kräver lov – frivilliga lov

Vid ansökan om lov för en åtgärd som enligt PBL ej kräver lov tas avgift ut enligt taxetabell för motsvarande åtgärd. För de åtgärder som inte återfinns i taxetabellerna tillämpas timdebitering.

Extra tekniskt samråd, startbesked med mera

För de åtgärder där arbetsplatsbesök, slutsamråd och slutbesked är aktuella ingår ett sådant besök eller beslut i avgiften. Ytterligare platsbesök eller intermistiska slutbesked utöver det första faktureras separat enligt tabell A15.

I de fall det behövs eller önskas fler startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd, interimistiska slutbesked eller slutbesked debiteras dessa separat enligt taxetabell A 15. Eventuella beslut om kompletterande villkor eller beslut om ny kontrollansvarig debiteras separat enligt taxetabell A 15.

I de ärenden där handlingsunderlaget är så bristfälligt att handläggare behöver granska på nytt efter inkommen komplettering eller där nya handlingar med stora förändringar inkommer under pågående handläggning debiteras en extra avgift enligt A15.09.

Tillsynsavgift

Tillsyn inom området strandskydd genomförs enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 7 kap och 27 kap MB (1998:808). Avgift enligt denna taxa tas inte ut för tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig vara obefogade.

Tillsyn av system för individuell mätning och debitering (IMD) av uppvärmning och tappvatten utgår från lagen om energimätning i byggnader och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Avgiften tas ut av den som tillsynen riktas mot. (jfr prop. 2013/14:174 s. 141)

Byggsanktionsavgift

Om någon utför en åtgärd utan tillstånd utgår byggsanktionsavgift enligt 9 kap Plan- och byggförordningen (PBF).

Planbesked

En begäran om planbesked får enligt 5 kap 2 § PBL göras av den som har för avsikt att vidta en åtgärd som kan förutsätta att en detaljplan eller områdesplan antas, ändras eller upphävs. Byggnadsnämndens avgift för planbesked framgår av tabell C.1. Beloppen i tabellen har beräknats genom att framräknad handläggningskostnad per timme för verksamheten har multiplicerats med en genomsnittlig tidsåtgång för den typ av ärende som åtgärden avser. Avgift utgår även vid negativt besked. Vid återtagande av ansökan om planbesked utgår avgift för nedlagd tid.

Avgift för detaljplanearbete, planprogram och områdesbestämmelser

Planavgifter tas ut för att täcka kostnader som uppstått för att upprätta, ändra eller upphäva detaljplan eller områdesbestämmelser, separat eller i anslutning till handläggning av ett annat ärende. Byggnadsnämndens kostnader för att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser ska ersättas av den som har nytta av åtgärden. Fakturering sker löpande under arbetet.

En planavgift ska motsvara kommunens självkostnad för arbete utfört av egen personal, inhyrd personal eller annan som utför arbete för kommunens räkning. Kostnaden beräknas enligt den tid (antal timmar) som erfordrats för arbetet och en genomsnittlig timkostnad för handläggningen.

Avgift för detaljplanearbete regleras genom avtal mellan exploatör och byggnadsnämnden.

För uppdragets nedlagda arbetstid debiteras tidsersättning enligt handläggningskostnad per timme. Utöver nedlagd arbetstid reglerar planavtalet exploatörens betalningsansvar för övriga med planarbetet sammanhängande kostnader. Samtliga utredningar som behövs för prövning av detaljplan ska bekostas av exploatören.

Det är byggnadsnämnden som avgör vilka utredningar som krävs för planarbetet. Det är även byggnadsnämnden som avgör vilka utredningar exploatören kan beställa alternativt tillhandahålla respektive vilka utredningar som det är lämpligt att byggnadsnämnden utför eller beställer. Handläggning som krävs för hantering av utredningar debiteras exploatören baserat på tidsåtgång.

Om byggnadsnämnden bedömer att det behövs ett program för att underlätta planarbetet, ska nämndens självkostnad för detta bekostas av exploatör. Fakturering sker löpande under arbetet. Om ett program har upprättats i förväg ska hela eller delar av kostnaden ingå i planavgiften om programmet fortfarande är aktuellt och bidrar till att planarbetet underlättas.

Om ett planarbete har flera exploatörer fördelas planavgiften schablonmässigt mellan de olika exploatörerna i förhållande till deras nytta av planen i enlighet med vad byggnadsnämnden tillsammans med exploatörer i övrigt överenskommer.

För gällande planer, som inte betalats genom planavtal, ska planavgift betalas av den som söker bygglov för åtgärder enligt gällande bestämmelse i samband med beslut om lov och senast vid beslut om startbesked. Planavgift tas ut baserat på area i kvadratmeter (bruttoarea) enligt tabell B1.

Utlämning av allmänna handlingar

Utlämning av allmän handling debiteras enligt Umeå kommuns taxa KS-2024/00541 (rev.2025-06-16) *“Taxa för utlämnande av allmän handling”.* Se tabell E.

Taxetabeller

Byggnadsnämndens taxa för tjänster inom bygglov utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) standardiserade modell för bygglovtaxa. Beslutade avgifter framgår av tabellerna nedan. Byggnadsnämndens taxa för planer och områdesbestämmelser baseras på beräknad handläggningstid och ingångna planavtal.

Taxa för nybyggnadskarta, utstakning och lägeskontroll, kartor och geodata, arkiv samt övrigt utgår från beräknad handläggningstid och framgår av tabeller nedan.

Tabell A - Taxetabeller för lov, anmälan med mera

A1 Bygglov och teknisk kontroll för en- och tvåbostadshus och komplementbyggnader

	Ärendetyp		Avgift lov	Avgift genomförande	Total avgift
A1.01	Nybyggnad av ett en- eller tvåbostadshus. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovspliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	16 731 kr	20 592 kr	37 323 kr
A1.02		Avviker från detaljplan	21 879 kr	20 592 kr	42 471 kr
A1.03		Utanför planlagt område	19 948 kr	20 592 kr	40 540 kr
A1.04	Nybyggnad av ett fritidshus med högst två bostäder. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovspliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	15 444 kr	20 592 kr	36 036 kr
A1.05		Avviker från detaljplan	20 592 kr	20 592 kr	41 184 kr
A1.06		Utanför planlagt område	18 661 kr	20 592 kr	39 253 kr
A1.07	Nybyggnad av komplementbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	10 296 kr	23 166 kr
A1.08		Avviker från detaljplan	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A1.09		Utanför planlagt område	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A1.10	Nybyggnad av komplementbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	1 287 kr	9 652 kr
A1.11		Avviker från detaljplan	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A1.12		Utanför planlagt område	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A1.13	Nybyggnad av komplementbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A1.14		Avviker från detaljplan	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A1.15		Utanför planlagt område	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A1.16	Tillbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	10 296 kr	23 166 kr
A1.17		Avviker från detaljplan	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A1.18		Utanför planlagt område	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A1.19	Tillbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	1 287 kr	9 652 kr
A1.20		Avviker från detaljplan	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A1.21		Utanför planlagt område	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A1.22	Tillbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A1.23		Avviker från detaljplan	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A1.24		Utanför planlagt område	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A1.25	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	8 365 kr	6 435 kr	14 800 kr
A1.26		Avviker från detaljplan	12 226 kr	6 435 kr	18 661 kr
A1.27		Inom kulturmiljöområde	12 226 kr	6 435 kr	18 661 kr

A1.28	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	7 722 kr	1 287 kr	9 009 kr
A1.29		Planenligt – mycket enkel åtgärd	5 148 kr	1 287 kr	6 435 kr
A1.30		Avviker från detaljplan	11 583 kr	1 287 kr	12 870 kr
A1.31		Inom kulturmiljöområde	11 583 kr	1 287 kr	12 870 kr
A1.32	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Planenligt	2 574 kr	5 148 kr	7 722 kr
A1.33	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Avviker från detaljplan	3 861 kr	5 148 kr	9 009 kr
A1.34	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1–2 lägenheter) till annan användning med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	7 722 kr	20 592 kr
A1.35		Avviker från detaljplan	16 087 kr	7 722 kr	23 809 kr
A1.36		Utanför planlagt område	16 087 kr	7 722 kr	23 809 kr
A1.37	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1–2 lägenheter) till annan användning utan tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	1 287 kr	14 157 kr
A1.38		Avviker från detaljplan	16 087 kr	1 287 kr	17 374 kr
A1.39		Utanför planlagt område	16 087 kr	1 287 kr	17 374 kr

A2	**Bygglov och teknisk kontroll för byggnader som inte hör till ett småhus enligt tabell A 1**				
	Ärendetyp		**Avgift lov**	**Avgift genomförande**	**Total avgift**
A2.01	Nybyggnad och tillbyggnad 0–100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	14 157 kr	27 027 kr
A2.02		Avviker från detaljplan	18 661 kr	14 157 kr	32 818 kr
A2.03		Utanför planlagt område	18 661 kr	14 157 kr	32 818 kr
A2.04	Nybyggnad och tillbyggnad 0–100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	12 226 kr	1 930 kr	14 156 kr
A2.05		Avviker från detaljplan	18 018 kr	1 930 kr	19 948 kr
A2.06		Utanför planlagt område	18 018 kr	1 930 kr	19 948 kr
A2.07	Nybyggnad och tillbyggnad 101–1000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	31 531 kr	36 036 kr	67 567 kr
A2.08		Avviker från detaljplan	34 749 kr	36 036 kr	70 785 kr
A2.09		Utanför planlagt område	34 749 kr	36 036 kr	70 785 kr
A2.10	Nybyggnad och tillbyggnad 1001–5000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	56 628 kr	48 906 kr	105 534 kr
A2.11		Avviker från detaljplan	61 132 kr	48 906 kr	110 038 kr
A2.12		Utanför planlagt område	57 271 kr	48 906 kr	106 177 kr
A2.13	Nybyggnad och tillbyggnad ≥ 5001 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	60 489 kr	57 915 kr	118 404 kr
A2.14		Avviker från detaljplan	64 993 kr	57 915 kr	122 908 kr
A2.15		Utanför planlagt område	61 132 kr	57 915 kr	119 047 kr
A2.16	Nybyggnad och tillbyggnad ≥101 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd ex. vis tälthall	Planenligt	14 800 kr	2 574 kr	17 374 kr
A2.17		Avviker från detaljplan	20 592 kr	2 574 kr	23 166 kr

A2.18		Utanför planlagt område	20 592 kr	2 574 kr	23 166 kr
A2.19	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens utseende	Planenligt	9 009 kr	9 009 kr	18 018 kr
A2.20		Avviker från detaljplan	14 157 kr	9 009 kr	23 166 kr
A2.21		Inom kulturmiljöområde	16 731 kr	9 009 kr	25 740 kr
A2.22	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens utseende	Planenligt	9 009 kr	1 930 kr	10 939 kr
A2.23		Avviker från detaljplan	13 513 kr	1 930 kr	15 443 kr
A2.24		Inom kulturmiljöområde	16 087 kr	1 930 kr	18 017 kr
A2.25	Ändrad användning, inredning av ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, med tekniskt samråd	Planenligt	14 157 kr	23 166 kr	37 323 kr
A2.26		Avviker från detaljplan	19 948 kr	23 166 kr	43 114 kr
A2.27		Utanför planlagt område	17 374 kr	23 166 kr	40 540 kr
A2.28	Ändrad användning, inredning av ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, utan tekniskt samråd	Planenligt	14 157 kr	1 930 kr	16 087 kr
A2.29		Avviker från detaljplan	19 948 kr	1 930 kr	21 878 kr
A2.30		Utanför planlagt område	17 374 kr	1 930 kr	19 304 kr

A3	**Bygglov och teknisk kontroll för skyltar och ljusanordningar**			
	Ärendetyp	**Avgift lov**	**Avgift genomförande**	**Total avgift**
A3.01	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan	8 365 kr	1 930 kr	10 295 kr
A3.02	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan	11 583 kr	1 930 kr	13 513 kr
A3.03	Ytterligare skylt eller ljusanordning utöver den första	1 287 kr	0 kr	1 287 kr

A4	**Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 1**	
	Ärendetyp	**Avgift**
A4.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av nöjesparker, djurparker, idrottsplatser, skidbackar med liftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och golfbanor	Timdebitering
A4.02	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av upplag och materialgårdar	Timdebitering
A4.03	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av tunnlar och bergrum som inte är avsedda för väg, järnväg, tunnelbana eller gruvdrift	Timdebitering
A4.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av fasta cisterner och andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga och för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser	Timdebitering
A4.05	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av radio- eller telemaster eller torn	Timdebitering
A4.06	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av vindkraftverk som a) är högre än 20 meter över markytan b) placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken c) monteras fast på en byggnad, eller d) har en vindturbin med en diameter som är större än tre meter	Timdebitering

A4.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av begravningsplatser	Timdebitering

A5	**Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 2** (murar och plank, parkeringsplatser utomhus och transformatorstationer)				
	Ärendetyp		**Avgift lov**	**Avgift genomförande**	**Total avgift**
A5.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, med tekniskt samråd	Planenligt	9 653 kr	5 148 kr	14 801 kr
A5.02		Avviker från detaljplan	14 157 kr	5 148 kr	19 305 kr
A5.03		Utanför planlagt område	14 157 kr	5 148 kr	19 305 kr
A5.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, utan tekniskt samråd	Planenligt	9 652 kr	1 287 kr	10 939 kr
A5.05		Avviker från detaljplan	14 157 kr	1 287 kr	15 444 kr
A5.06		Utanför planlagt område	14 157 kr	1 287 kr	15 444 kr
A5.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, med tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	5 148 kr	13 513 kr
A5.08		Avviker från detaljplan	14 157 kr	5 148 kr	19 305 kr
A5.09		Utanför planlagt område	11 583 kr	5 148 kr	16 731 kr
A5.10	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	1 287 kr	9 652 kr
A5.11		Avviker från detaljplan	14 157 kr	1 287 kr	15 444 kr
A5.12		Utanför planlagt område	11 583 kr	1 287 kr	12 870 kr
A5.13	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av transformatorstation	Planenligt	7 722 kr	1 287 kr	9 009 kr
A5.14		Avviker från detaljplan	12 870 kr	1 287 kr	14 157 kr
A5.15		Utanför planlagt område	10 939 kr	1 287 kr	12 226 kr

A6	**Förlängning av tidsbegränsat bygglov**	**Avgift**
A6.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov	10 939 kr

A7	**Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär**	**Avgift**
A7.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär	10 939 kr

A8	**Anmälningspliktiga åtgärder**	
	Ärendetyp	**Avgift**
A8.01	Rivning av byggnad eller en del av byggnad, med tekniskt samråd	11 583 kr
A8.02	Rivning av byggnad eller del av en byggnad, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.03	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, med tekniskt samråd	11 583 kr
A8.04	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.05	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventilation och installationer, med tekniskt samråd	25 740 kr
A8.06	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventilation och installationer, utan tekniskt samråd	10 296 kr
A8.07	Installation eller väsentlig ändring av hiss, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.08	Installation eller väsentlig ändring av hiss, utan tekniskt samråd	6 435 kr

A8.09	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, med tekniskt samråd	4 504 kr
A8.10	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, utan tekniskt samråd	3 217 kr
A8.11	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.12	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.13	Installation eller väsentlig ändring av anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.14	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, utan tekniskt samråd	3 217 kr
A8.15	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.16	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.17	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.18	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.19	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.20	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.21	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, med tekniskt samråd	11 583 kr
A8.22	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A8.23	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, med tekniskt samråd	12 870 kr
A8.24	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, utan tekniskt samråd	6 435 kr

A9	**Marklov och teknisk kontroll för marklovpliktiga åtgärder**			
	Ärendetyp	**Avgift lov**	**Avgift genomförande**	**Total avgift**
A9.01	Marklovpliktig åtgärd, med tekniskt samråd	9 652 kr	7 722 kr	17 374 kr
A9.02	Marklovpliktig åtgärd, utan tekniskt samråd	9 652 kr	2 574 kr	12 226 kr
A9.03	Marklovpliktig åtgärd, i samband med ansökan om små avlopp	3 861 kr	0 kr	3 861 kr

A10	**Rivningslov och teknisk kontroll för åtgärder som kräver rivningslov**			
	Ärendetyp	**Avgift lov**	**Avgift genomförande**	**Total avgift**
A10.01	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd	9 652 kr	9 009 kr	18 661 kr
A10.02	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd	9 652 kr	2 574 kr	12 226 kr

A11	**Förhandsbesked**	**Avgift**
A11.01	Förhandsbesked	19 305 kr

A12	**Villkorsbesked**	**Avgift**
A12.01	Villkorsbesked	Timdebitering

A13	Ingripandebesked	Avgift
A13.01	Ingripandebesked	Timdebitering

A14	Strandskyddsdispens	Avgift
A14.01	Strandskyddsdispens	12 870 kr

A15	Extra arbetsinsatser under genomförandet	Avgift
A15.01	Extra tekniskt samråd, utöver det första, per styck	7 494 kr
A15.02	Extra beslut om startbesked, utöver det första, per styck	2 498 kr
A15.03	Extra arbetsplatsbesök, utöver det första, per styck	6 245 kr
A15.04	Beslut om kompletterande villkor, per styck	2 498 kr
A15.05	Extra slutsamråd, utöver det första, per styck	6 245 kr
A15.06	Beslut om interimistiskt slutbesked, per styck	2 498 kr
A15.07	Extra beslut om slutbesked, utöver det första, per styck	2 498 kr
A15.08	Beslut om byte av kontrollansvarig, per styck	2 498 kr
A15.09	Extra granskning - bristfälliga handlingar	1 287 kr

A16	Nybyggnadskarta	Avgift
A16.01	Nybyggnadskarta ≤ 2000 m²	12 226 kr
A16.02	Nybyggnadskarta, enkelt förfarande ≤ 2000 m² *Enkelt förfarande kan tillämpas utanför planlagt område och kommunalt VA*	10 296 kr
A16.03	Tillägg för varje extra 1000 m²	1 930 kr
A16.04	Revidering av nybyggnadskarta *Revidering görs för ärenden som är upp till 5 år gammal. Vid revidering kan mätning enligt timdebitering tillkomma.*	5 791 kr
A16.05	Övriga tidskrävande åtgärder *Tex extra utredning eller mätning*	Timdebitering

Alternativ till Nybyggnadskarta se tabell D, D 1.7 Enkelt underlag till situationsplan.

A17	Utstakning i samband med bygglovsprocess	Avgift
A17.01	Grundavgift finutstakning	2 896 kr *
A17.02	Tillägg per byggnad	4 183 kr *
A17.03	Lägeskontroll	5 792 kr
A17.04	Avgift för utstakning i egen regi	2 574 kr

För andra typer av mätuppdrag se tabell D 5 Mätningstjänster

* Mervärdesskatt (moms) tillkommer

A18	Lov för åtgärder som inte kräver lov (frivilliga lov)	Avgift
A18.01	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd finns i någon av taxans övriga tabeller	I enlighet med tillämplig tabell
A18.02	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd inte finns i någon av taxans övriga tabeller	Timdebitering

A19	Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder	Avgift
A19.01	Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder	Timdebitering

A20	Avslag	Avgift
A20.01	Beslut om att avslå en ansökan eller anmälan	Timdebitering

A21	Avskrivning	Avgift
A21.01	Beslut om att avskriva en ansökan eller anmälan	Timdebitering

A22	Avvisning	Avgift
A22.01	Beslut om att avvisa en ansökan eller anmälan	Timdebitering

A23	Neka startbesked	Avgift
A23.01	Beslut om att neka startbesked	Timdebitering

A24	Tillsyn	Avgift
A24.01	Tillsyn enligt lagen om energimätning i byggnader	Timdebitering
A24.02	Tillsyn strandskydd	Timdebitering

A25	Kungörelse	Avgift
A25.01	Kungörelse (lokaltidning)	7 500 kr

Tabell B - Taxetabeller för planavgift vid bygglov

B 1 Planavgift vid bygglov för byggnader

I de fall planavgiften inte reglerats genom planavtal, tas avgift ut i samband med bygglov och senast vid beslut om startbesked.
Planavgift tas ut baserat på area i kvadratmeter enligt tabell B1 nedan.
Planavgift tas endast ut i samband med bygglovspliktiga åtgärder, alltså inte för exempelvis friggebodar.
Planavgift tas inte ut vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL).

	Ärendetyp	Avgift
B1.01	Nybyggnad 0 - 100 kvm	12 000 kr
B1.02	Nybyggnad 101 - 1000 kvm	24 000 kr
B1.03	Nybyggnad 1001 - 5000 kvm	36 000 kr
B1.04	Nybyggnad ≥ 5001 kvm	48 000 kr
B1.05	Tillbyggnad 0 - 50 kvm	6 000 kr
B1.06	Tillbyggnad ≥ 51 kvm	12 000 kr

Tabell C – Planbesked, planprogram, detaljplaner och områdesbestämmelser

C1 Planbesked

Avgiften debiteras i samband med beslut om planbesked oavsett om beslutet är positivt eller negativt och avräknas inte från kommande planavgift vid upprättande av detaljplan. Skulle ärendet återkallas innan beslut fattats debiteras nedlagd tid.

	Ärendetyp	Avgift
C1.01	Planbesked kategori 1 (alla åtgärder som inte omfattas av kategori 2 eller 3)	23 175 kr
C1.02	Planbesked kategori 2 (komplexa åtgärder eller åtgärder som kräver miljöbedömning)	34 711 kr
C1.03	Planbesked kategori 3 (åtgärder som innebär mindre ändring av gällande detaljplan, förlängning av genomförandetid för gällande detaljplan eller andra åtgärder av motsvarande komplexitet)	12 875 kr

C2 Detaljplaner, planprogram och områdesbestämmelser

Avgifter debiteras löpande och regleras som huvudregel genom avtal mellan exploatör och kommunen, se kapitel *Särskilda bestämmelser om taxa*

	Ärendetyp	Avgift
C 2.01	Program, detaljplaner och områdesbestämmelser	Timdebitering
C 2.02	Tillkommande handläggningskostnad per timme	Timdebitering

Tabell D - Taxetabeller för geografisk information, lantmäteri och mätning

Avgifter exklusive 25% mervärdesskatt (moms) om inte annat anges.
Mediakostnad anges i tabell 1, Bilaga till tabell D.
Kilobyte-pris anges i tabell 2, Bilaga till tabell D.
Prisreduktion anges i tabell 3, Bilaga till tabell D.

D1 Kartdata och produkter ur kartdatabasen

	Ärendetyp		Avgift
D1.01	Enkelt utdrag ur fastighetssystemet *Servitut och rättigheter är inte utredda*		Se tabell E, E.1.1
D1.02	Tomtkarta		0 kr
D1.03	Bykarta *Skala 1:5000*	A4	59 kr
D1.04		A3	83 kr
D1.05		A2	152 kr
D1.06		A1	199 kr
D1.07	Enkelt underlag till situationsplan (när nybyggnadskarta ej krävs) *Vid behov av inmätning tillkommer timdebitering*		2 574 kr + ev. timdebitering
D1.08	Digital kopia ur kartdatabas, rasterformat, jpg, gif, tif, pdf		Timdebitering
D1.09	Digital kopia ur kartdatabas, vektorformat, dwg, tab, shape		Timdebitering+ kilobyte-pris (se tabell 2)

D1.10	Grundkarta *Underlag till detaljplan, enbart interna beställningar*	Nivå A: <9 ha, alt. ursprung D2 el bättre Revidering 1 ingår	16 731 kr
D1.11		Nivå A: revidering 2 och framåt	7 722 kr
D1.12		Nivå B: >9 ha, alt. ursprung D3 el sämre Revidering 1 ingår	23 809 kr
D1.13		Nivå B: revidering 2 och framåt	10 296 kr
D1.14		Nivå C: >24 ha Revidering 1 ingår	29 601 kr
D1.15		Nivå C: revidering 2 och framåt	14 157 kr
D1.16	Fastighetsförteckning *Underlag till detaljplan, enbart interna beställningar*	Nivå A: <9 ha, alt. ursprung D2 el bättre Revidering 1 ingår	11 583 kr
D1.17		Nivå A: revidering 2 och framåt	6 435 kr
D1.18		Nivå B: >9 ha, alt. ursprung D3 el sämre Revidering 1 ingår	17 374 kr
D1.19		Nivå B: revidering 2 och framåt	9 652 kr
D1.20		Nivå C: >24 ha Revidering 1 ingår	21 879 kr
D1.21		Nivå C: revidering 2 och framåt	10 296 kr
D1.22	Övriga tidskrävande åtgärder *Tex extra utredning eller mätning*		Timdebitering

D 2	**Kartprodukter**	
	Ärendetyp	**Avgift**
D2.01	Stadskarta Umeå (inkl. moms), vektor dwg *Skala 1:10 000*	10 550 kr

D 3	**Flygfoton**	
	Ärendetyp	**Avgift**
D3.01	Kopia av äldre s/v flygfoto, analog, flygstråk 1956-2011 *Flyghöjd 800 meter*	6 kr/ha + timdebitering + mediakostnad (se tabell 1)
D3.02	Kopia av äldre flygfoto s/v, jpg, tif, flygstråk 1956-2011 *Flyghöjd 800 meter*	25 kr/ha + timdebitering

D 4	**GIS-relaterade produkter och tjänster**		
	Ärendetyp		**Avgift**
D4.01	Stadsmodell - 3D fasaddraperad *Avser endast färdigdraperade byggnader inom centrumfyrkanten*		49 kr/kb + timdebitering
D4.02	3D konstruktion *Exempel skuggstudier, visualiseringar* *Avser leverans i jpg*		Timdebitering
D4.03	Kartframställning, databearbetning, 3D modellering		Timdebitering
D4.04	Webbkarta 2D/3D *Gäller endast de kommunala bolagen, denna tjänst säljs ej externt*	Framtagande	Timdebitering
D4.05		Drift standard	2 290 kr/år
D4.06		Drift utökad	4 470 kr/år
D4.07		Formulärfunktion	3 780 kr/karta

D 5	Mätningstjänster	
	Ärendetyp	**Avgift**
D5.01	Mätuppdrag *Exempel grovutstakning, inmätning, gränsutvisning med stakkäpp, etc.*	Timdebitering

D 6	Stompunkter	
	Ärendetyp	**Avgift**
D6.01	Stompunkter, triangelpunkter, polygonpunkter, väggpunkter, fixar, samt punktbeskrivningar *Web-lösning där kunden själv kan hämta ner punkter samt anmäla till oss om någon punkt är borta.* www.umea.se/stomnatskarta	0 kr

D 7	Publicering och spridning av produkt	
	Ärendetyp	**Avgift**
D7.01	Nyttjanderätt för karta - avser tryckt och digital form, infoga ”© Umeå kommun” *Gäller både intern (inkl. bolag) och extern kund*	0 kr

D 8	Fastighetsrättsliga uppdrag och tjänster	
	Ärendetyp	**Avgift**
D8.01	Fastighetsrättsliga uppdrag *Exempel värdeintyg, fastighetsutredning, sakägareförteckning, andelsutredning med flera uppdrag*	Timdebitering
D8.02	Bildande av samfällighetsförening – ingen mervärdesskatt (moms) tillkommer	5 200 kr (registreringsavgift) + timdebitering

Tabell E – Taxetabell för utlämning av allmän handling

E 1	Arkiv - utlämning av allmän handling	
Utlämning av allmän handling debiteras med stöd av Umeå kommuns taxa KS-2024/00541 (rev. 2025-06-16) “*Taxa för utlämnande av allmän handling”.* Avgifter avseende utskrivna papperskopior gäller per sida och inte per papper, ett papper med dubbelsidig text räknas alltså som två sidor. Med sida avses en A4-sida. Vid utlämning via digital lagringsmedia gäller samma taxa som vid papperskopior.		
	Ärendetyp	**Avgift**
E 1.1	Grundavgift för utlämning vid fler än 9 sidor. (<9 sidor gratis) Kostnad per sida vid fler än 9 sidor.	50 kr 2 kr/sida
E 1.2	Lagringsmedia	(kostnad för lagringsmedia debiteras)

Bilaga till Tabell D

Tabell 1. Mediakostnad

Storlek	Papper		Fotopapper	
	s/v	Färg		
A4	6 kr*			* Avgifter för utlämnande av allmän handling se Tabell E, E.1.1
A4		30 kr	41 kr	
A3	41 kr	70 kr	94 kr	
A2	65 kr	106 kr	134 kr	
A1	83 kr	129 kr	176 kr	
A0	111 kr	152 kr	362 kr	

Tabell 2. Vektordata från storskalig kartdatabas. Kronor per kilobyte (beräknat på dwg-format).

Antal kilobyte	Fastigheter/rättigheter byggnader	Landskapsinfo/PB	Höjdinformation		
			T1-T2, F1	F2, D1-D3	D4-D6
1–499	20,5	10,5	7,5	4,5	-
500–749	18,5	8,5	6,0	4,0	-
750–999	16,5	7,5	4,5	3,0	-
> 1000	14,0	6,5	3,5	2,5	-

Tabell 3. Prisreduktion avseende avgifter till Tabell D.

Kommunens verksamheter (ej bolag)	Ingen debitering förutom vid myndighetsutövning
Kommunala bolag (gäller vid kommunal service och inom Umeå kommun)	Inget kilobyte-pris tas ut för vektordata
Ideella föreningar, icke kommersiella sammanslutningar eller privatpersoner	50 % på digitalt material ur kartdatabas. 75 % på digitalt material utanför tätorten.
Studenter	Studenter kan erhålla digitala kartfiler inom specificerat område för examens- eller studiearbete kostnadsfritt. Vid ev. bearbetning tillämpas timdebitering med 50 % rabatt.

Förklaringar av begrepp

Listan nedan innehåller förklaringar av vissa begrepp som finns i taxan. När begreppen avser handläggningsmoment, är det den genomsnittliga tiden för arbetet med respektive moment som anges i tids- och kostnadsuppskattningarna.

Arbetsplatsbesök
I detta ingår såväl för- som efterarbete som det faktiska arbetsplatsbesöket, samt den genomsnittliga restiden till och från ett arbetsplatsbesök i kommunen.

Avskrivning
Avskrivning av ett ärende sker om sökanden återkallar sin ansökan.

Avslut av ärende
I detta ingår exempelvis rensning, fakturering och arkivering.

Avvikelse från detaljplan
Den föreslagna åtgärden överensstämmer inte med gällande detaljplan eller gällande områdesbestämmelser.

Avvisning
Om en ansökan är så ofullständig att ärendet inte går att pröva i sak, ska ansökningen avvisas.

Expediering och kungörelse
Den genomsnittliga tiden för detta, utslaget på alla ärenden av respektive typ.

Kulturmiljö eller kulturområde
Område eller miljö som bedöms vara historiskt, kulturhistoriskt, miljömässigt eller konstnärligt värdefulla.

Liten avvikelse
Sådan liten avvikelse från gällande detaljplan eller gällande områdesbestämmelser som avses i 9 kap. 31b § PBL.

Lovprövning
I detta ingår exempelvis inläsning av material, prövning och beslutsfattande, den genomsnittliga tiden för eventuella platsbesök, att skriva beslut, grannehörande, remittering och att skriva fram ärenden till nämnden.

Mycket enkel åtgärd
En åtgärd som efter utförd handläggning tagit avsevärt kortare tid än det genomsnittliga ärendet.

Nybyggnad
Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats (definition enligt 1 kap. 4 § PBL).

Planenligt
Den föreslagna åtgärden överensstämmer med gällande detaljplan, gällande områdesbestämmelser eller givet förhandsbesked.

Slutbesked
I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska slutbeskedet.

Slutsamråd
I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska slutsamrådet, samt den genomsnittliga restiden till och från en byggarbetsplats.

Start av ärende
I detta ingår exempelvis registrering, upprättande av ärende, kontroll av inkomna handlingar, fördelning av ärenden.

Startbesked
I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska startbeskedet.

Tekniskt samråd
I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska samrådet.

Tillbyggnad
Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym (definition enligt 1 kap. 4 § PBL).

Utanför planlagt område
Den föreslagna åtgärden ligger utanför område med detaljplan och omfattas inte heller av ett tidigare givet förhandsbesked.

Ändring av en byggnad
En eller flera åtgärder som ändrar en byggnadskonstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde (definition enligt 1 kap. 4 § PBL).

Kommunnamn	**Umeå Kommun**
Datum	**2026-01-01**
Upprättad av	**Byggnadsnämnden**
Handläggningskostnad per timme för lov, anmälan mm	**1 287 kr**

A Taxetabeller för lov, anmälan mm

A1 Bygglov och teknisk kontroll för en- och tvåbostadshus och komplementbyggnader

	Ärendetyp		Avgift för lov	Avgift för genomförande	Total avgift
A 1.01	Nybyggnad av ett en- eller tvåbostadshus. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovpliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	16 731 kr	20 592 kr	37 323 kr
A 1.02		Avviker från detaljplan	21 879 kr	20 592 kr	42 471 kr
A 1.03		Utanför planlagt område	19 948 kr	20 592 kr	40 540 kr
A 1.04	Nybyggnad av ett fritidshus med högst två bostäder. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovpliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	15 444 kr	20 592 kr	36 036 kr
A 1.05		Avviker från detaljplan	20 592 kr	20 592 kr	41 184 kr
A 1.06		Utanför planlagt område	18 661 kr	20 592 kr	39 253 kr
A 1.07	Nybyggnad av komplementbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	10 296 kr	23 166 kr
A 1.08		Avviker från detaljplan	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A 1.09		Utanför planlagt område	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A 1.10	Nybyggnad av komplementbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	1 287 kr	9 652 kr
A 1.11		Avviker från detaljplan	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A 1.12		Utanför planlagt område	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A 1.13	Nybyggnad av komplementbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A 1.14		Avviker från detaljplan	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A 1.15		Utanför planlagt område	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A 1.16	Tillbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	10 296 kr	23 166 kr
A 1.17		Avviker från detaljplan	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A 1.18		Utanför planlagt område	16 087 kr	10 296 kr	26 383 kr
A 1.19	Tillbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	1 287 kr	9 652 kr
A 1.20		Avviker från detaljplan	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A 1.21		Utanför planlagt område	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr

A 1.22	Tillbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	12 226 kr	1 287 kr	13 513 kr
A 1.23		Avviker från detaljplan	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A 1.24		Utanför planlagt område	15 444 kr	1 287 kr	16 731 kr
A 1.25	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	8 365 kr	6 435 kr	14 800 kr
A 1.26		Avviker från detaljplan	12 226 kr	6 435 kr	18 661 kr
A 1.27		Inom kulturmiljöområde	12 226 kr	6 435 kr	18 661 kr
A 1.28	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	7 722 kr	1 287 kr	9 009 kr
A 1.29		Planenligt- mycket enkel åtgätd	5 148 kr	1 287 kr	6 435 kr
A 1.30		Avviker från detaljplan	11 583 kr	1 287 kr	12 870 kr
A 1.31		Inom kulturmiljöområde	11 583 kr	1 287 kr	12 870 kr
A 1.32	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Planenligt	2 574 kr	5 148 kr	7 722 kr
A 1.33	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Avviker från detaljplan	3 861 kr	5 148 kr	9 009 kr
A 1.34	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1-2 lägenheter) till annan användning med tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	7 722 kr	20 592 kr
A 1.35		Avviker från detaljplan	16 087 kr	7 722 kr	23 809 kr
A 1.36		Utanför planlagt område	16 087 kr	7 722 kr	23 809 kr
A 1.37	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1-2 lägenheter) till annan användning utan tekniskt samråd	Planenligt	12 870 kr	1 287 kr	14 157 kr
A 1.38		Avviker från detaljplan	16 087 kr	1 287 kr	17 374 kr
A 1.39		Utanför planlagt område	16 087 kr	1 287 kr	17 374 kr

A2	**Bygglov och teknisk kontroll för byggnader som inte hör till ett småhus enligt tabell A 1**				
	Ärendetyp		**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A2.01		Planenligt	12 870 kr	14 157 kr	27 027 kr

A2.02	Nybyggnad och tillbyggnad 0-100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Avviker från detaljplan	18 661 kr	14 157 kr	32 818 kr
A2.03		Utanför planlagt område	18 661 kr	14 157 kr	32 818 kr
A2.04	Nybyggnad och tillbyggnad 0-100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	12 226 kr	1 930 kr	14 156 kr
A2.05		Avviker från detaljplan	18 018 kr	1 930 kr	19 948 kr
A2.06		Utanför planlagt område	18 018 kr	1 930 kr	19 948 kr
A2.07	Nybyggnad och tillbyggnad 101-1000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	31 531 kr	36 036 kr	67 567 kr
A2.08		Avviker från detaljplan	34 749 kr	36 036 kr	70 785 kr
A2.09		Utanför planlagt område	34 749 kr	36 036 kr	70 785 kr
A2.10	Nybyggnad och tillbyggnad 1001-5000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	56 628 kr	48 906 kr	105 534 kr
A2.11		Avviker från detaljplan	61 132 kr	48 906 kr	110 038 kr
A2.12		Utanför planlagt område	57 271 kr	48 906 kr	106 177 kr
A2.13	Nybyggnad och tillbyggnad ≥5001 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	60 489 kr	57 915 kr	118 404 kr
A2.14		Avviker från detaljplan	64 993 kr	57 915 kr	122 908 kr
A2.15		Utanför planlagt område	61 132 kr	57 915 kr	119 047 kr
A2.16	Nybyggnad och tillbyggnad ≥101 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd ex.vis tälthall	Planenligt	14 800 kr	2 574 kr	17 374 kr
A2.17		Avviker från detaljplan	20 592 kr	2 574 kr	23 166 kr
A2.18		Utanför planlagt område	20 592 kr	2 574 kr	23 166 kr
A2.19	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens utseende	Planenligt	9 009 kr	9 009 kr	18 018 kr
A2.20		Avviker från detaljplan	14 157 kr	9 009 kr	23 166 kr
A2.21		Inom kulturmiljöområde	16 731 kr	9 009 kr	25 740 kr
A2.22	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens utseende	Planenligt	9 009 kr	1 930 kr	10 939 kr
A2.23		Avviker från detaljplan	13 513 kr	1 930 kr	15 443 kr
A2.24		Inom kulturmiljöområde	16 087 kr	1 930 kr	18 017 kr
A2.25	Ändrad användning, med tekniskt samråd	Planenligt	14 157 kr	23 166 kr	37 323 kr
A2.26		Avviker från detaljplan	19 948 kr	23 166 kr	43 114 kr

A2.27		Utanför planlagt område	17 374 kr	23 166 kr	40 540 kr
A2.28	Ändrad användning, utan tekniskt samråd	Planenligt	14 157 kr	1 930 kr	16 087 kr
A2.29		Avviker från detaljplan	19 948 kr	1 930 kr	21 878 kr
A2.30		Utanför planlagt område	17 374 kr	1 930 kr	19 304 kr

A3	**Bygglov och teknisk kontroll för skyltar och ljusanordningar**			
	Ärendetyp	**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A3.01	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan	8 365 kr	1 930 kr	10 295 kr
A3.02	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan	11 583 kr	1 930 kr	13 513 kr
A3.03	Ytterligare skylt eller ljusanordning utöver den första	1 287 kr	0 kr	1 287 kr

A4	**Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 1**	
	Ärendetyp	**Avgift**
A4.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av nöjesparker, djurparker, idrottsplatser, skidbackar med liftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och golfbanor	Timdebitering
A4.02	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av upplag och materialgårdar	Timdebitering
A4.03	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av tunnlar och bergrum som inte är avsedda för väg, järnväg, tunnelbana eller gruvdrift	Timdebitering
A4.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av fasta cisterner och andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga och för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser	Timdebitering
A4.05	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av radio- eller telemaster eller torn	Timdebitering
A4.06	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av vindkraftverk som a) är högre än 20 meter över markytan b) placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken c) monteras fast på en byggnad, eller d) har en vindturbin med en diameter som är större än tre meter	Timdebitering
A4.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av begravningsplatser	Timdebitering

A5	Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 2 (murar och plank, parkeringsplatser utomhus och transformatorstationer)				
	Ärendetyp		Avgift för lov	Avgift för genomförande	Total avgift
A5.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, med tekniskt samråd	Planenligt	9 653 kr	5 148 kr	14 801 kr
A5.02		Avviker från detaljplan	14 157 kr	5 148 kr	19 305 kr
A5.03		Utanför planlagt område	14 157 kr	5 148 kr	19 305 kr
A5.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, utan tekniskt samråd	Planenligt	9 652 kr	1 287 kr	10 939 kr
A5.05		Avviker från detaljplan	14 157 kr	1 287 kr	15 444 kr
A5.06		Utanför planlagt område	14 157 kr	1 287 kr	15 444 kr
A5.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, med tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	5 148 kr	13 513 kr
A5.08		Avviker från detaljplan	14 157 kr	5 148 kr	19 305 kr
A5.09		Utanför planlagt område	11 583 kr	5 148 kr	16 731 kr
A5.10	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 365 kr	1 287 kr	9 652 kr
A5.11		Avviker från detaljplan	14 157 kr	1 287 kr	15 444 kr
A5.12		Utanför planlagt område	11 583 kr	1 287 kr	12 870 kr
A5.13	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av transformatorstation	Planenligt	7 722 kr	1 287 kr	9 009 kr
A5.14		Avviker från detaljplan	12 870 kr	1 287 kr	14 157 kr
A5.15		Utanför planlagt område	10 939 kr	1 287 kr	12 226 kr

A6	Förlängning av tidsbegränsat bygglov	Avgift
A6.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov	10 939 kr

A7	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär	Avgift
A7.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär	10 939 kr

A8	Anmälningspliktiga åtgärder	
	Ärendetyp	Avgift

A 8.01	Rivning av byggnad eller en del av byggnad, med tekniskt samråd	11 583 kr
A 8.02	Rivning av byggnad eller del av en byggnad, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.03	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, med tekniskt samråd	11 583 kr
A 8.04	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.05	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventilation och installationer, med tekniskt samråd	25 740 kr
A 8.06	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventilation och installationer, utan tekniskt samråd	10 296 kr
A 8.07	Installation eller väsentlig ändring av hiss, med tekniskt samråd	12 870 kr
A 8.08	Installation eller väsentlig ändring av hiss, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.09	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, med tekniskt samråd	4 504 kr
A 8.10	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, utan tekniskt samråd	3 217 kr
A 8.11	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, med tekniskt samråd	12 870 kr
A 8.12	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.13	Installation eller väsentlig ändring av anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, med tekniskt samråd	12 870 kr
A 8.14	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, utan tekniskt samråd	3 217 kr
A 8.15	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, med tekniskt samåd	12 870 kr
A 8.16	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.17	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, med tekniskt samråd	12 870 kr
A 8.18	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, utan teknsiskt samråd	6 435 kr
A 8.19	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, med tekniskt samråd	12 870 kr
A 8.20	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.21	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, med tekniskt samråd	11 583 kr

A 8.22	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, utan tekniskt samråd	6 435 kr
A 8.23	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, med tekniskt samråd	12 870 kr
A 8.24	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, utan tekniskt samråd	6 435 kr

A9	**Marklov och teknisk kontroll för marklovpliktiga åtgärder**			
	Ärendetyp	**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A 9.01	Marklovpliktig åtgärd, med tekniskt samråd	9 652 kr	7 722 kr	17 374 kr
A 9.02	Marklovpliktig åtgärd, utan tekniskt samråd	9 652 kr	2 574 kr	12 226 kr
A 9.03	Marklovpliktig åtgärd, i samband med ansökan om små avlopp	3 861 kr	0 kr	3 861 kr

A10	**Rivningslov och teknisk kontroll för åtgärder som kräver rivningslov**			
	Ärendetyp	**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A10.01	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd	9 652 kr	9 009 kr	18 661 kr
A10.02	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd	9 652 kr	2 574 kr	12 226 kr

A11	**Förhandsbesked**	**Avgift**
A11.01	Förhandsbesked	19 305 kr

A12	**Villkorsbesked**	**Avgift**
A12.01	Villkorsbesked	Timdebitering

A13	**Ingripandebesked**	**Avgift**
A13.01	Ingripandebesked	Timdebitering

A14	**Strandskyddsdispens**	**Avgift**
A14.01	Strandskyddsdispens	12 870 kr

A15	**Extra arbetsinsatser under genomförandet**	**Avgift**

A 15.01	Extra tekniskt samråd, utöver det första, per styck	7 722 kr
A 15.02	Extra beslut om startbesked, utöver det första, per styck	2 574 kr
A 15.03	Extra arbetsplatsbesök, utöver det första, per styck	6 435 kr
A 15.04	Beslut om kompletterande villkor, per styck	2 574 kr
A 15.05	Extra slutsamråd, utöver det första, per styck	6 435 kr
A 15.06	Beslut om interimistiskt slutbesked, per styck	2 574 kr
A 15.07	Extra beslut om slutbesked, utöver det första, per styck	2 574 kr
A 15.08	Beslut om byte av kontrollansvarig, per styck	2 574 kr
A 15.09	Extra granskning - bristfälliga eller nya handlingar	1 287 kr

A16	**Nybyggnadskarta**	**Avgift**
A 16.01	Nybyggnadskarta ≤ 2000 m²	12 226 kr
A 16.02	Nybyggnadskarta, enkelt förfarande ≤ 2000 m² *Enkelt förfarande kan tillämpas utanför planlagt område och kommunalt VA*	10 296 kr
A 16.03	Tillägg för varje extra 1000 m²	1 930 kr
A 16.04	Revidering av nybyggnadskarta *Revidering görs för ärenden som är upp till 5 år gammal. Vid revidering kan mätning enligt timdebitering tillkomma.*	5 791 kr
A 16.05	Övriga tidskrävande åtgärder *Tex extra utredning eller mätning*	Timdebitering

A17	**Utstakning**	**Avgift**
A 17.01	Grundavgift finutstakning	2 896 kr
A 17.06	Tillägg per byggnad	4 183 kr
A 17.07	Lägeskontroll	5 792 kr
A 17.08	Avgift för utstakning i egen regi	2 574 kr

För andra typer av mätuppdrag se tabell D 5 Mätningstjänster

* Mervärdeskatt (moms) tillkommer

A18	Lov för åtgärder som inte kräver lov (frivilliga lov)	Avgift
A18.01	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd finns i någon av taxans övriga tabeller	I enlighet med tillämplig tabell
A18.02	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd inte finns i någon av taxans övriga tabeller	Timdebitering

A19	Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder	Avgift
A19.01	Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder	Timdebitering

A20	Avslag	Avgift
A20.01	Beslut om att avslå en ansökan	Timdebitering

A21	Avskrivning	Avgift
A21.01	Beslut om att avskriva en ansökan	Timdebitering

A22	Avvisning	Avgift
A22.01	Beslut om att avvisa en ansökan	Timdebitering

A23	Neka startbesked	Avgift
A23.01	Beslut om att neka startbesked	Timdebitering

A24	Tillsyn	Avgift
A24.01	Tillsyn enligt lagen om energimätning i byggnader	Timdebitering
A24.02	Tillsyn strandskydd	Timdebitering

A25	Kungörelse	Avgift
A25.01	Kungörelse (lokaltidning)	7 500 kr

A 1 Tidsuppskattning

Bygglov och teknisk kontroll för en- och tvåbostadshus och komplementbyggnader

Kommentar
När det gäller en- och tvåbostadshus räknas tillhörande bygglovpliktiga komplementbyggnader och andra lovpliktiga åtgärder (exempelvis plank och murar), med i ärendetyperna för nybyggnad, om allt ingår i en och samma ansökan. Detsamma gäller även eventuella anmälningspliktiga åtgärder (exempelvis eldstad och VA-anslutning), om de ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.

I A1.25 avses gruppbebyggelse av småhus, om ansökan gäller flera likartade en- eller tvåbostadshus. Då tas avgift ut för det första huset i enlighet med rätt ärendetyp avseende nybyggnad. För de övriga byggnaderna i ansökan tillkommer en avgift per styck i enlighet med A1.25. När tidsuppskattningen för A1.25 görs ska alltså bara de handläggningsmoment som upprepas för varje ytterligare hus i samma ansökan tas med, till exempel arbetsplatsbesök men inte registrering. Om ansökan gäller en grupphusbebyggelse där byggnaderna och/eller de topografiska förhållandena skiljer sig så väsentligt åt att prövningen blir i princip helt ny för varje byggnad, bör avgiften istället tas ut i enlighet med rätt ärendetyp avseende nybyggnad en gång per byggnad.

För tidsbegränsade eller säsongsbetonade lov tas samma avgift ut som för ett permanent lov.

Timmarna redovisade för tekniskt samråd, startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd och slutbesked motsvarar ett samråd, ett besök eller ett beslut. Arbetsinsatser utöver detta tillkommer tilläggsdebitering.

Ärendetyp			Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning bygglov	Beslut om lov	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	**Summa tid för lov**	**Summa tid för genomförande**	**Summa total tid**	**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A 1.01	Nybyggnad av ett en- eller tvåbostadshus. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovpliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	2,5	9	1,5	7	1	3	4	1	**13,0**	**16,0**	**29,0**	**16731**	**20592**	**37323**
A 1.02		Avviker från detaljplan	2,5	13	1,5	7	1	3	4	1	**17,0**	**16,0**	**33,0**	**21879**	**20592**	**42471**
A 1.03		Utanför planlagt område	2,5	11,5	1,5	7	1	3	4	1	**15,5**	**16,0**	**31,5**	**19948**	**20592**	**40540**
A 1.04	Nybyggnad av ett fritidshus med högst två bostäder. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovpliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	2,5	8	1,5	7	1	3	4	1	**12,0**	**16,0**	**28,0**	**15444**	**20592**	**36036**
A 1.05		Avviker från detaljplan	2,5	12	1,5	7	1	3	4	1	**16,0**	**16,0**	**32,0**	**20592**	**20592**	**41184**
A 1.06		Utanför planlagt område	2,5	10,5	1,5	7	1	3	4	1	**14,5**	**16,0**	**30,5**	**18661**	**20592**	**39253**
A 1.07	Nybyggnad av komplementbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	2	6,5	1,5	2	1	2	2	1	**10,0**	**8,0**	**18,0**	**12870**	**10296**	**23166**
A 1.08		Avviker från detaljplan	2	9	1,5	2	1	2	2	1	**12,5**	**8,0**	**20,5**	**16087**	**10296**	**26383**
A 1.09		Utanför planlagt område	2	9	1,5	2	1	2	2	1	**12,5**	**8,0**	**20,5**	**16087**	**10296**	**26383**
A 1.10	Nybyggnad av komplementbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	3,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**6,5**	**1,0**	**7,5**	**8365**	**1287**	**9652**
A 1.11		Avviker från detaljplan	1,5	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,5**	**1,0**	**10,5**	**12226**	**1287**	**13513**
A 1.12		Utanför planlagt område	1,5	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,5**	**1,0**	**10,5**	**12226**	**1287**	**13513**
A 1.13	Nybyggnad av komplementbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,5**	**1,0**	**10,5**	**12226**	**1287**	**13513**
A 1.14		Avviker från detaljplan	1,5	9	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**12,0**	**1,0**	**13,0**	**15444**	**1287**	**16731**
A 1.15		Utanför planlagt område	1,5	9	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**12,0**	**1,0**	**13,0**	**15444**	**1287**	**16731**
A 1.16	Tillbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	2	6,5	1,5	2	1	2	2	1	**10,0**	**8,0**	**18,0**	**12870**	**10296**	**23166**
A 1.17		Avviker från detaljplan	2	9	1,5	2	1	2	2	1	**12,5**	**8,0**	**20,5**	**16087**	**10296**	**26383**
A 1.18		Utanför planlagt område	2	9	1,5	2	1	2	2	1	**12,5**	**8,0**	**20,5**	**16087**	**10296**	**26383**
A 1.19	Tillbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	3,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**6,5**	**1,0**	**7,5**	**8365**	**1287**	**9652**
A 1.20		Avviker från detaljplan	1,5	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,5**	**1,0**	**10,5**	**12226**	**1287**	**13513**
A 1.21		Utanför planlagt område	1,5	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,5**	**1,0**	**10,5**	**12226**	**1287**	**13513**
A 1.22	Tillbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,5**	**1,0**	**10,5**	**12226**	**1287**	**13513**
A 1.23		Avviker från detaljplan	1,5	9	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**12,0**	**1,0**	**13,0**	**15444**	**1287**	**16731**
A 1.24		Utanför planlagt område	1,5	9	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**12,0**	**1,0**	**13,0**	**15444**	**1287**	**16731**
A 1.25	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	2	3	1,5	1	1	0	2	1	**6,5**	**5,0**	**11,5**	**8365**	**6435**	**14800**
A 1.26		Avviker från detaljplan	2	6	1,5	1	1	0	2	1	**9,5**	**5,0**	**14,5**	**12226**	**6435**	**18661**
A 1.27		Inom kulturmiljöområde	2	6	1,5	1	1	0	2	1	**9,5**	**5,0**	**14,5**	**12226**	**6435**	**18661**
A 1.28	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	1,5	3	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**6,0**	**1,0**	**7,0**	**7722**	**1287**	**9009**
A 1.29		Planenligt- mycket enkel åtgärd	1,5	1,5	1	0	0,5	0	0	0,5	**4,0**	**1,0**	**5,0**	**5148**	**1287**	**6435**
A 1.30		Avviker från detaljplan	1,5	6	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,0**	**1,0**	**10,0**	**11583**	**1287**	**12870**

A 1.31		Inom kulturmiljöområde	1,5	6	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,0**	**1,0**	**10,0**	**11583**	**1287**	**12870**
A 1.32	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Planenligt	0,5	1	0,5	1	0,5	1	1	0,5	**2,0**	**4,0**	**6,0**	**2574**	**5148**	**7722**
A 1.33	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse) med	Avviker från detaljplan	0,5	2	0,5	1	0,5	1	1	0,5	**3,0**	**4,0**	**7,0**	**3861**	**5148**	**9009**
A 1.34	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1-2 lägenheter) till annan användning med tekniskt samråd	Planenligt	2	6,5	1,5	2	1	0	2	1	**10,0**	**6,0**	**16,0**	**12870**	**7722**	**20592**
A 1.35		Avviker från detaljplan	2	9	1,5	2	1	0	2	1	**12,5**	**6,0**	**18,5**	**16087**	**7722**	**23809**
A 1.36		Utanför planlagt område	2	9	1,5	2	1	0	2	1	**12,5**	**6,0**	**18,5**	**16087**	**7722**	**23809**
A 1.37	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1-2 lägenheter) till annan användning utan tekniskt samråd	Planenligt	2	6,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**10,0**	**1,0**	**11,0**	**12870**	**1287**	**14157**
A 1.38		Avviker från detaljplan	2	9	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**12,5**	**1,0**	**13,5**	**16087**	**1287**	**17374**
A 1.39		Utanför planlagt område	2	9	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**12,5**	**1,0**	**13,5**	**16087**	**1287**	**17374**

A 2 Tidsuppskattning

Bygglov och teknisk kontroll för byggnader som inte hör till ett småhus enligt tabell A 1

Kommentar
För dessa lov innehåller underlaget en storleksindelning. Gruppen kan innehålla ärenden av avsevärt skiftande karaktär och därmed också avsevärt skiftande tidsåtgång för handläggningen. Det är däremot fortfarande inte det enskilda objektets storlek som ska vara avgörande för avgiftens storlek, utan den genomsnittliga tidsåtgången för ett lov inom ett givet storleksspann.
Om kommunen anser sig ha behov av fler eller andra ärendetyper, eller en annan storleksindelning beroende på vanligt förekommande ärenden, kan kommunen göra egna anpassningar av tabellen.

För tidsbegränsade eller säsongsbetonade lov tas samma avgift ut som för ett permanent lov.

Timmarna redovisade för tekniskt samråd, startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd och slutbesked motsvarar ett samråd, ett besök eller ett beslut. Arbetsinsatser utöver detta tillkommer tilläggsdebitering.

	Ärendetyp		Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning bygglov	Beslut om lov	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	Summa tid för lov	Summa tid för genomförand	Summa total tid	Avgift för lov	Avgift för genomförande	Total avgift
A 2.01	Nybyggnad och tillbyggnad 0-100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	2	6,5	1,5	4	1	2	3	1	10,0	11,0	21	12879	14157	27 027 kr
A 2.02		Avviker från detaljplan	2	11	1,5	4	1	2	3	1	14,5	11,0	25,5	18661	14157	32 818 kr
A 2.03		Utanför planlagt område	2	11	1,5	4	1	2	3	1	14,5	11,0	25,5	18661	14157	32 818 kr
A 2.04	Nybyggnad och tillbyggnad 0-100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	6,5	1,5	0	1	0	0	0,5	9,5	1,5	11	12226	1930	14 156 kr
A 2.05		Avviker från detaljplan	1,5	11	1,5	0	1	0	0	0,5	14,0	1,5	15,5	18018	1930	19 948 kr
A 2.06		Utanför planlagt område	1,5	11	1,5	0	1	0	0	0,5	14,0	1,5	15,5	18018	1930	19 948 kr
A 2.07	Nybyggnad och tillbyggnad 101-1000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	3,5	19,5	1,5	14	1	6	6	1	24,5	28,0	52,5	31531	36036	67 567 kr
A 2.08		Avviker från detaljplan	3,5	22	1,5	14	1	6	6	1	27,0	28,0	55	34749	36036	70 785 kr
A 2.09		Utanför planlagt område	3,5	22	1,5	14	1	6	6	1	27,0	28,0	55	34749	36036	70 785 kr
A 2.10	Nybyggnad och tillbyggnad 1001-5000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	4	38,5	1,5	21	1	8	7	1	44,0	38,0	82,0	56626	48906	105 534 kr
A 2.11		Avviker från detaljplan	4	42	1,5	21	1	8	7	1	47,5	38,0	85,5	61132	48906	110 038 kr
A 2.12		Utanför planlagt område	4	39	1,5	21	1	8	7	1	44,5	38,0	82,5	57271	48906	106 177 kr
A 2.13	Nybyggnad och tillbyggnad ≥5001 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	4	41,5	1,5	28	1	8	7	1	47,0	45,0	92,0	60489	57915	118 404 kr
A 2.14		Avviker från detaljplan	4	45	1,5	28	1	8	7	1	50,5	45,0	95,5	64983	57915	122 908 kr
A 2.15		Utanför planlagt område	4	42	1,5	28	1	8	7	1	47,5	45,0	92,5	61132	57915	119 047 kr
A 2.16	Nybyggnad och tillbyggnad ≥101 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd ex.vis tälthallar	Planenligt	3,5	6,5	1,5	0	1	0	0	1	11,5	2,0	13,5	14805	2574	17 374 kr
A 2.17		Avviker från detaljplan	3,5	11	1,5	0	1	0	0	1	16,0	2,0	18	20592	2574	23 166 kr
A 2.18		Utanför planlagt område	3,5	11	1,5	0	1	0	0	1	16,0	2,0	18	20592	2574	23 166 kr
A 2.19	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens uttryck	Planenligt	1,5	4	1,5	3	1	0	2	1	7,0	7,0	14,0	9009	9009	18 018 kr
A 2.20		Avviker från detaljplan	2	7,5	1,5	3	1	0	2	1	11,0	7,0	18,0	14157	9009	23 166 kr
A 2.21		Kulturmiljö	2	9,5	1,5	3	1	0	2	1	13,0	7,0	20,0	16731	9009	25 740 kr
A 2.22	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens uttryck	Planenligt	1,5	4	1,5	0	1	0	0	0,5	7,0	1,5	8,5	9009	1930	10 939 kr
A 2.23		Avviker från detaljplan	1,5	7,5	1,5	0	1	0	0	0,5	10,5	1,5	12,0	13513	1930	15 443 kr
A 2.24		Kulturmiljö	1,5	9,5	1,5	0	1	0	0	0,5	12,5	1,5	14,0	16087	1930	18 017 kr
A 2.25	Ändrad användning, inredning av ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, med tekniskt samråd	Planenligt	2	7,5	1,5	8	1	4	4	1	11,0	18,0	29,0	14157	23166	37 323 kr
A 2.26		Avviker från detaljplan	2	12	1,5	8	1	4	4	1	15,5	18,0	33,5	19948	23166	43 114 kr
A 2.27		Utanför planlagt område	2	10	1,5	8	1	4	4	1	13,5	18,0	31,5	17374	23166	40 540 kr
A 2.28	Ändrad användning, inredning av ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, utan tekniskt samråd	Planenligt	2	7,5	1,5	0	1	0	0	0,5	11,0	1,5	12,5	14157	1930	16 087 kr
A 2.29		Avviker från detaljplan	2	12	1,5	0	1	0	0	0,5	15,5	1,5	17	19948	1930	21 878 kr
A 2.30		Utanför planlagt område	2	10	1,5	0	1	0	0	0,5	13,5	1,5	15	17374	1930	19 304 kr

A 3 Tidsuppskattning

Bygglov och teknisk kontroll för skyltar och ljusanordningar

Kommentar

Hanteringen av skyltar och ljusanordningar skiljer sig mycket åt mellan olika kommuner beroende på tätorternas karaktär och rutinerna för skyltärenden. Vad som är stor och liten omgivningspåverkan kan därför skilja mellan olika kommuner. Avsikten är i detta fall att kommunen själv definierar vad som utgör stor och liten omgivningspåverkan och beskriver det, förslagsvis i en bilaga till taxan.

Ärendetypen A3.3 syftar på de ansökningar om lov som innehåller flera skyltar eller ljusanordningar på samma fastighet. Avgift för den skylt som innebär den mest tidskrävande handläggningen tas ut i enlighet med A3.2 eller A3.1. Till detta adderas avgiften enligt A3.3, styckevis per ytterligare skylt eller ljusanordning som ingår i ansökan. När tidsuppskattningen räknas fram för A3.3 ska alltså bara de handläggningsmoment som upprepas för varje ytterligare skylt tas med.

Ärendetypen A3.4 innehåller samma resonemang som i A3.3, i det fall de yytterligare skyltarna eller ljusanordningarna är belägna på andra fastigheter än den första.

För tidsbegränsade eller säsongsbetonade lov tas samma avgift ut som för ett permanent lov.

Timmarna redovisade för tekniskt samråd, startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd och slutbesked motsvarar ett samråd, ett besök eller ett beslut. Arbetsinsatser utöver detta tillkommer tilläggsdebitering.

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning bygglov	Beslut om lov	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	**Summa tid för lov**	**Summa tid för genomförande**	**Summa total tid**	**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A 3.01	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan	1,5	3,5	1,5	0	1	0	0	0,5	**6,5**	**1,5**	**8**	**8365**	**1930**	**10 295 kr**
A 3.02	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan	1,5	6,0	1,5	0	1	0	0	0,5	**9,0**	**1,5**	**10,5**	**11583**	**1930**	**13 513 kr**
A 3.03	Ytterligare skylt eller ljusanordning utöver den första	0,5	0,5	0,0	0	0	0	0	0,0	**1,0**	**0,0**	**1**	**1287**	**0**	**1 287 kr**

A 4 Tidsuppskattning

Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 1

Kommentar
Ärendetyperna i tabell A4 och A5 bygger på den lista som återfinns i 6 kap. 1 § PBF. Ärendetyperna har delats i två tabeller i underlaget (A4 och A5), beroende på skillnaden i karaktär för de olika åtgärderna.

I tabell A4 återfinns lov för åtgärder som bedöms vara så pass sällan förekommande i många kommuner att det är svårt att ange en genomsnittlig tid för handläggningen av dem. Därför föreslås timdebitering för dessa ärenden.

Om kommunen har så många ärenden av en viss typ, exempelvis upplag eller master, att det går att ange en genomsnittlig tidsåtgång och därmed avgift för dem, bör det göras.

För tidsbegränsade eller säsongsbetonade lov tas samma avgift ut som för ett permanent lov.

	Ärendetyp	Avgift
A 4.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av nöjesparker, djurparker, idrottsplatser, skidbackar med liftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och golfbanor	Timdebitering
A 4.02	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av upplag och materialgårdar	Timdebitering
A 4.03	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av tunnlar och bergrum som inte är avsedda för väg, järnväg, tunnelbana eller gruvdrift	Timdebitering
A 4.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av fasta cisterner och andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga och för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser	Timdebitering
A 4.05	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av radio- eller telemaster eller torn	Timdebitering
A 4.06	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av vindkraftverk som a) är högre än 20 meter över markytan b) placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken c) monteras fast på en byggnad, eller d) har en vindturbin med en diameter som är större än tre meter	Timdebitering
A 4.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av begravningsplatser	Timdebitering

A 5 Tidsuppskattning

Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 2 (murar och plank, parkeringsplatser utomhus och transformatorstationer)

Kommentar
Ärendetyperna i tabell A4 och A5 bygger på den lista som återfinns i 6 kap. 1 § PBF. Ärendetyperna har delats i två tabeller i underlaget (A4 och A5), beroende på skillnaden i karaktär för de olika åtgärderna. I tabell A5 återfinns åtgärder i denna kategori som bedömts vara mer vanligt förekommande i många kommuner, och där det därför bör vara lämpligt att arbeta med en genomsnittlig tidsåtgång.

För tidsbegränsade eller säsongsbetonade lov tas samma avgift ut som för ett permanent lov.

	Ärendetyp		Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning bygglov	Beslut om lov	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	**Summa tid för lov**	**Summa tid för genomförande**	**Summa total tid**	**Avgift för lov**	**Avgift för genomförande**	**Total avgift**
A 5.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, med tekniskt samråd	Planenligt	1,5	4,5	1,5	1	1	0	1	1	**7,5**	**4,0**	**11,5**	**9653**	**5148**	**14 801 kr**
A 5.02		Avviker från detaljplan	1,5	8	1,5	1	1	0	1	1	**11,0**	**4,0**	**15**	**14157**	**5148**	**19 305 kr**
A 5.03		Utanför planlagt område	1,5	8	1,5	1	1	0	1	1	**11,0**	**4,0**	**15**	**14157**	**5148**	**19 305 kr**
A 5.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	4,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**7,5**	**1,0**	**8,5**	**9652**	**1287**	**10 939 kr**
A 5.05		Avviker från detaljplan	1,5	8	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**11,0**	**1,0**	**12**	**14157**	**1287**	**15 444 kr**
A 5.06		Utanför planlagt område	1,5	8	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**11,0**	**1,0**	**12**	**14157**	**1287**	**15 444 kr**
A 5.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, med tekniskt samråd	Planenligt	1,5	3,5	1,5	1	1	0	1	1	**6,5**	**4,0**	**10,5**	**8365**	**5148**	**13 513 kr**
A 5.08		Avviker från detaljplan	1,5	8	1,5	1	1	0	1	1	**11,0**	**4,0**	**15**	**14157**	**5148**	**19 305 kr**
A 5.09		Utanför planlagt område	1,5	6	1,5	1	1	0	1	1	**9,0**	**4,0**	**13**	**11583**	**5148**	**16 731 kr**
A 5.10	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, utan tekniskt samråd	Planenligt	1,5	3,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**6,5**	**1,0**	**7,5**	**8365**	**1287**	**9 652 kr**
A 5.11		Avviker från detaljplan	1,5	8	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**11,0**	**1,0**	**12**	**14157**	**1287**	**15 444 kr**
A 5.12		Utanför planlagt område	1,5	6	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**9,0**	**1,0**	**10**	**11583**	**1287**	**12 870 kr**
A 5.13	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av transformatorstation	Planenligt	1,5	3	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**6,0**	**1,0**	**7**	**7722**	**1287**	**9 009 kr**
A 5.14		Avviker från detaljplan	1,5	7	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**10,0**	**1,0**	**11**	**12870**	**1287**	**14 157 kr**
A 5.15		Utanför planlagt område	1,5	5,5	1,5	0	0,5	0	0	0,5	**8,5**	**1,0**	**9,5**	**10939**	**1287**	**12 226 kr**

A 6 Tidsuppskattning

Förlängning av tidsbegränsat bygglov

Kommentar

En ansökan om ett tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL) som kräver samma genomsnittliga handläggning som ett motsvarande permanent bygglov, bör leda till samma avgift som motsvarande permanent lov. Tabell 6 avser därför enbart förlängning av ett tidigare beviljat, tidsbegränsat bygglov.

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning bygglov	Beslut om lov	Summa tid för lov	Avgift för lov
A 6.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov	1,5	5,5	1,5	**8,5**	**10 939 kr**

A7 Tidsuppskattning

Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär

Kommentar

Tabellen behandlar förlängning av sådana lov som avses i 9 kap. 9 § PBL. Även i detta fall bör det ursprungliga lovet handläggas på samma sätt, och därmed få samma avgift, som ett motsvarande permanent lov.
Antalet tillfälliga lov av säsongskaraktär, och vad de avser, skiljer sig en hel del mellan olika kommuner. Inom denna kategori kan kommunen därför ha behov av att formulera egna ärendetyper.

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning bygglov	Beslut om lov	Summa tid för lov	Avgift för lov
A 7.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär	1,5	5,5	1,5	**8,5**	**10 939 kr**

A 8 Tidsuppskattning

Anmälningspliktiga åtgärder

Kommentar
Här återfinns de åtgärder som räknas upp i 6 kap. 5 § PBF. I tabellen ingår därmed också de så kallade attefallsåtgärderna, som ärendetyperna A 8.21-31. Timmarna redovisade för tekniskt samråd, startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd och slutbesked motsvarar ett samråd, ett besök eller ett beslut. Arbetsinsatser utöver detta tillkommer tilläggsdebitering.

Ärendetyp		Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning av anmälan	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	Summa tid förgenomförande	Avgift för genomförande
A 8.01	Rivning av byggnad eller en del av byggnad, med tekniskt samråd	1	2	2	1	1	1	1	**9,0**	**11 583 kr**
A 8.02	Rivning av byggnad eller del av en byggnad, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.03	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, med tekniskt samråd	1	2	2	1	1	1	1	**9,0**	**11 583 kr**
A 8.04	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.05	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventiltion och installationer, med tekniskt samråd	1	5	8	1	2	2	1	**20,0**	**25 740 kr**
A 8.06	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventiltion och installationer, utan tekniskt samråd	1	5	0	1	0	0	1	**8,0**	**10 296 kr**
A 8.07	Installation eller väsentlig ändring av hiss, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.08	Installation eller väsentlig ändring av hiss, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.09	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, med tekniskt samråd	1	0,5	1	0,5	0	0	0,5	**3,5**	**4 504 kr**
A 8.10	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, utan tekniskt samråd	1	0,5	0	0,5	0	0	0,5	**2,5**	**3 217 kr**
A 8.11	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.12	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.13	Installation eller väsentlig ändring av anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.14	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, utan tekniskt samråd	1	0,5	0	0,5	0	0	0,5	**2,5**	**3 217 kr**
A 8.15	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.16	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.17	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.18	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.19	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.20	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.21	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, med tekniskt samråd	1	2	2	1	1	1	1	**9,0**	**11 583 kr**
A 8.22	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**
A 8.23	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, med tekniskt samråd	1	2	2	1	2	1	1	**10,0**	**12 870 kr**
A 8.24	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, utan tekniskt samråd	1	2	0	1	0	0	1	**5,0**	**6 435 kr**

A 9 **Tidsuppskattning**

Marklov och teknisk kontroll för marklovpliktiga åtgärder

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning marklov	Beslut om lov	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	Summa tid för lov	Summa tid för genomförande	Summa tid totalt	Avgift för lov	Avgift för genomförande	Avgift
A 9.01	Marklovpliktig åtgärd, med tekniskt samråd	1,5	4,5	1,5	3	1	0	1	1	**7,5**	**6**	**13,5**	**9652**	**7722**	**17 374 kr**
A 9.02	Marklovpliktig åtgärd, utan tekniskt samråd	1,5	4,5	1,5	0	1	0	0	1	**7,5**	**2**	**9,5**	**9652**	**2574**	**12 226 kr**
A 9.03	Marklovpliktig åtgärd, i samband med byggnation och ansökan för små avlopp	0,5	2	0,5	0	0	0	0	0	**3**	**0**	**3,0**	**3861**	**0**	**3 861 kr**

A 10 **Tidsuppskattning**

Rivningslov och teknisk kontroll för åtgärder som kräver rivningslov

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning rivningslov	Beslut om lov	Tekniskt samråd	Startbesked	Arbetsplatsbesök	Slutsamråd	Slutbesked	Summa tid för lov	Summa tid för genomförande	Summa tid totalt	Avgift för lov	Avgift för genomförande	Avgift
A 10.01	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd	1,5	4,5	1,5	3	1	1	1	1	**7,5**	**7**	**14,5**	**9652**	**9009**	**18 661 kr**
A 10.02	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd	1,5	4,5	1,5	0	1	0	0	1	**7,5**	**2**	**9,5**	**9652**	**2574**	**12 226 kr**

A 11 Tidsuppskattning

Förhandsbesked

Kommentar: Det skiljer sig mycket åt mellan olika kommuner i hur ofta förhandsbesked utnyttjas. Karaktären på de frågor som bedöms vara lämpliga att hantera via förhandsbesked skiljer sig också åt. Här kan det därför vara lämpligt att komplettera med fler ärendetyper om kommunen anser att det behövs.

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning	Beslut	Summa tid	Avgift
A11.01	Förhandsbesked	1,5	12	1,5	**15**	**19 305 kr**

A 12 Tidsuppskattning

Villkorsbesked

Kommentar: Villkorsbesked respektive ingripandebesked bedöms vara så pass sällan förekommande att det är svårt att ange en genomsnittlig tid för handläggningen av ärendetyperna Därför föreslås timdebitering för dessa ärenden. Om kommunen däremot har så många villkorsbesked eller ingripandebesked att det går att ange en genomsnittlig tidsåtgång för dem, är det lämpligt att göra det.

	Ärendetyp	Avgift
A 12.01	Villkorsbesked	Timdebitering

A 13 Tidsuppskattning

Ingripandebesked

	Ärendetyp	Avgift

A 13.01	Ingripandebesked	Timdebitering

A 14 Tidsuppskattning

Strandskyddsdispens

Kommentar: Enligt MB. Strandskyddsdispensen regleras tillsvidare i denna taxa. Flyttas över till MHN-taxa vid kommande revidering.

	Ärendetyp	Administration, arkivering och avslut av ärende	Handläggning	Beslut	Summa tid	Avgift
A 14.01	Strandskyddsdispens	2	7	1	**10**	**12 870 kr**

A 15 Tidsuppskattning

Extra arbetsinsatser under genomförandet

	Ärendetyp	Utförande	Summa tid	Avgift
A 15.01	Extra tekniskt samråd, utöver det första, per styck	6	**6**	**7 722 kr**
A 15.02	Extra beslut om startbesked, utöver det första, per styck	2	**2**	**2 574 kr**
A 15.03	Extra arbetsplatsbesök, utöver det första, per styck	5	**5**	**6 435 kr**
A 15.04	Beslut om kompletterande villkor, per styck	2	**2**	**2 574 kr**
A 15.05	Extra slutsamråd, utöver det första, per styck	5	**5**	**6 435 kr**
A 15.06	Beslut om interimistiskt slutbesked, per styck	2	**2**	**2 574 kr**
A 15.07	Extra beslut om slutbesked, utöver det första, per styck	2	**2**	**2 574 kr**
A 15.08	Beslut om byte av kontrollansvarig, per styck	2	**2**	**2 574 kr**
A 15.09	Extra granskning - bristfälliga eller nya handlingar	1	**1**	**1 287 kr**

A 16 Tidsuppskattning

Upprättande av nybyggnadskarta

Kommentarer:
Start av ärende - registrering, ev.kundkontakt, fördelning m.m.

Utredning och förberedande arbete - tolkning av DP, studera förrättningskartor och ortofoto, lägga in koordinater för beräknade gränser m.m.

Mätning - mäta gränspunkter, markhöjder, byggfixar, byggnader, infarter och andra objekt. Instrument och bokning

Bearbetning och kartproduktion - ladda in inmätningar,kommunikation med VAKIN och GoP, anpassa kartdeklaration/layout, förtydligande text, anpassningar, kartografiskt bearbetning, beskrivning

	Ärendetyp	Start av ärende	Utredning och förberedande arbete	Mätning	Bearbetning och kartproduktion	Granskning, leverans och avslut	Summa tid	Avgift
A 16.01	Nybyggnadskarta ≤ 2000 m²	0,5	2	4	2	1	**9,5**	**12 226 kr**
A 16.02	Nybyggnadskarta, enkelt förfarande ≤ 2000 m² *Enkelt förfarande kan tillämpas utanför planlagt område och kommunalt VA*	0,5	1,5	4	1	1	**8**	**10 296 kr**
A 16.03	Tillägg för varje extra 1000 m²	0	0,5	0,5	0,5	0	**1,5**	**1 930 kr**
A 16.04	Revidering av nybyggnadskarta *Revidering görs för ärenden som är upp till 5 år gammal. Vid revidering kan mätning enligt timdebitering tillkomma.*	0,5	0,5	2	1	0,5	**4,5**	**5 791 kr**
A 16.05	Övriga tidskrävande åtgärder *Tex extra utredning eller mätning*							**Timdebitering**

A 17 Tidsuppskattning

Utstakning

Kommentarer:
Moms tillkommer för utstakning, men inte för lägeskontroll och avgiften för utstakning i egen regi.

Start av ärende - registrering, administration. Handäggning av ansökan i egen regi

Förberedelser - kontakt med sökande och andra inblandade parter. Hitta aktuella handlingar, beräkninga, förbereda mätfiler och instrument.

Mätning - kontrollera gränspunkter, skapa piképunkter, stationsetablering, ordna med profiler, kontrollera och hämta höjd, utsättning, kontrollmätning. Kundkontakt och utsättningsbevis. Tömma och kontrollera data på kontoret.

Avslut av ärende - Registrera Utstakningsbevis. Kontrollera utförandet, skapa flyttfil för registrering av byggnad, adress- och lghregister. Uppföljningar av ärenden. Vid inmätning: kontroll mot handlingar, inkommen mätdata, bearbetning av data och registrering.

	Utstakningsåtgärd		Start av ärende	Förberedelse	Mätning	Avslut av ärende	Summa tid	**Avgift**
A 17.01	Grundavgift finutstakning	Moms tillkommer	0,5	1,25		0,5	**2,25**	**2 896 kr**
A 17.02	Tillägg per byggnad	Moms tillkommer		0,75	2	0,5	**3,25**	**4 183 kr**
A 17.03	Lägeskontroll	Myndighetsutövning, ingen moms	0,5	1	2	1	**4,5**	**5 792 kr**
A 17.04	Avgift vid finutstakning i egen regi	Myndighetsutövning, ingen moms	0,5	0	0	1,5	**2**	**2 574 kr**

A 18	Tidsuppskattning Lov för åtgärder som inte kräver lov (frivilliga lov)	
Kommentar: Tabellen avser frivilliga lov i enlighet med 9 kap.14 § PBL.		
	Ärendetyp	**Avgift**
A 18.01	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd finns i någon av taxans övriga tabeller	I enlighet med tillämplig tabell
A 18.02	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd inte finns i någon av taxans övriga tabeller	Timdebitering

A 19	Tidsuppskattning Andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder	
	Ärendetyp	**Avgift**
A19.01	Andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder	Timdebitering

A 20	Tidsuppskattning Avslag	
Kommentar: Kommunen har kostnader även för handläggning som leder till avslag. Avgift tas därför ut för den handläggning som lagts ned, även om den sökande får ett negativt besked. Däremot tas avgift bara ut för den del av handläggningen som gjorts, det vill säga fram till och med exempelvis ett negativt bygglovsbeslut, inte för startbesked med mera.		
	Ärendetyp	**Avgift**

A 20.01	Avslag	Timdebitering

A 21	Tidsuppskattning Avskrivning

Kommentar: Avskrivning av ett ärende sker om sökanden återkallar sin ansökan. Gällande avgiften, se resonemanget för Avslag.

	Ärendetyp	Avgift
A 21.01	Avskrivning	Timdebitering

A 22	Tidsuppskattning Avvisning

Kommentar: Om en ansökan är så ofullständig att ärendet inte går att pröva i sak, ska ansökningen avvisas. Gällande avgiften, se resonemanget för Avslag.

	Ärendetyp	Avgift
A 22.01	Beslut om avvisning	Timdebitering

A 23	Tidsuppskattning Nekat startbesked

Kommentar: Kommunen har kostnader även för handläggning som leder till nekat startbesked. Avgift tas därför ut för den handläggning som lagts ned, även om den sökande får ett negativt besked.

	Ärendetyp	Avgift
A 23.01	Beslut om att neka startbesked	Timdebitering

A 24 Tidsuppskattning

Tillsyn

Kommentar: Kommunen tar ut en avgift för tillsynsarbete inom vissa områden. Tillsyn enligt lagen om energimätning i byggnader. Tillsyn strandskydd enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 7 kap och 27 kap MB (1998:808).

	Ärendetyp	Avgift
A 24.01	Tillsyn enligt lagen om energimätning i byggnader	Timdebitering
A 24.02	Tillsyn strandskydd	Timdebitering

A 25 Tidsuppskattning

Kungörelse (lokaltidning)

Kommentar: I de ärenden där kungörelse sker enligt 5 kap. 35 § alternativt 9 kap. 41-41B § PBL tar kommunen ut en avgift för det.

	Ärendetyp	Avgift
A 25.01	Kungörelse (lokaltidning)	7 500 kr

Underlag för att beräkna handläggningskostnad per timme
för kommunala taxor avseende Miljöbalken samt Plan- och bygglagen

Version 1.0
2015-04-13

Umeå Kommun, Bygglov, 2026

Åter till översikten

1. Generella uppgifter

Kommun/förbund	Umeå Kommun
Myndighetsområde	Bygglov
Gällande år	2026
Uppdaterad (datum)	2024-09-11
Upprättad av	Nicklas Fryksten

Övriga kommentarer

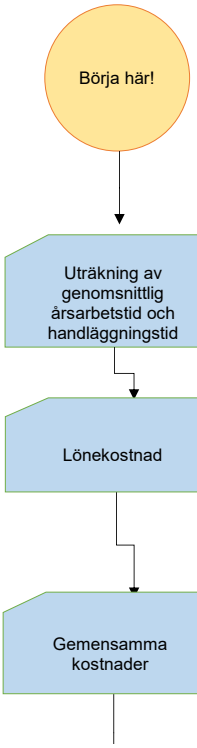
Handläggningskostnaden är uträknad utifrån byggnadsnämndens verksamheters kostnader inom Stadsbyggnadsförvaltningen. Beräkningarna är gjorda med faktiskt utfall för 2023 i de fall detta har varit möjligt att ta fram. Lönekostnader är utlästa mars 2024.

Umeå Kommun, Bygglov, 2026

[Plats för kommunlogo]

2. Översikt

Arbetsgång, klicka nedan

Beskrivning, läs detta först

1. Här börjar du för att beräkna handläggningskostnaden per timme. I första fliken anger du kommunnamn, aktuellt år och vilket myndighetsområde uträkningen avser. Mallen är tänkt att användas för plan- och bygglagens samt miljöbalkens område.

2. I denna flik räknar du fram ett antal parametrar som handlar om årsarbetstid och hur den genomsnittliga arbetstiden fördelas på årsbasis (timmar).

3. I denna flik räknar du fram den genomsnittliga lönen/år för en heltidsanställd handläggare samt anger antalet årsarbetskrafter inom myndigheten

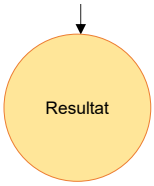
4. I denna flik räknar du fram ett antal parametrar som handlar om gemensamma kostnader för förvaltningen och specifika kostnader för myndighetsområdet (kronor).

Resultat

Genomsnittlig handläggningstid per handläggare
955

Genomsnittlig lönekostnad per år och handläggare
687 000
Myndighetsområdets antal årsarbetskrafter
87,30

Gemensamma kostnader per handläggare
408 477
Myndighetsspecifika kostnader per handläggare
40 092

5. I denna flik får du sammanställningen av handläggningskostnaden per timme, för aktuellt myndighetsområde. Här kan du också räkna ut handläggningskostnaden per timme med SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Total kostnad per handläggare

1 135 568

Handläggningskostnad per timme

1 190

Umeå Kommun, Bygglov, 2026

Åter till översikten

3. Genomsnittlig tid

Uträkning av genomsnittlig årsarbetstid och handläggningstid
I det här bladet tar du fram den genomsnittliga tidsanvändningen per handläggare och år. De förs sedan över till nästa steg och används

Årsarbetstid	
Genomsnittlig årsarbetstid per handläggare (timmar) exklusive frånvaro (2 000 tim exl SKL schablon)	2 000

Frånvaro	
Här anger du genomsnittlig frånvaro per handläggare (timår), uppgifterna hämtar du från personal-/lönekontoret.	
Semester	224
Sjukdom (5,5%)	110
Övrig frånvaro	75
Summa genomsnittlig frånvaro (timmar/år)	**409**

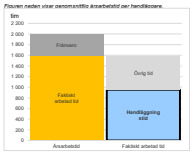
Faktiskt arbetad tid (timmar) (genomsnittlig årsarbetstid / handläggare minus frånvaro)	**1 591**

Handläggningstid	
Här beräknar vi hur stor del av faktiskt arbetad tid som en heltidsanställd handläggare i genomsnitt lägger per år på handläggning. SKL schablon är 60% men man kan fylla i annan % alternativt ange antal timmar/år och handläggare i genomsnitt.	
Alternativ 1, ange handläggningstid i % av faktiskt arbetad tid	
Genomsnittlig handläggningstid (60% enl SKL schablon)	60,0%
Alternativ 2, ange antal timmar/år och handläggare i genomsnitt	
Genomsnittlig handläggningstid (timmars och år för heltidsanställd handläggare)	0

Detta är den genomsnittliga handläggningstiden per handläggare och år som förs över till nästa steg	
(avser heltidsanställd handläggare)	→
Genomsnittlig handläggningstid tim./handläggare enligt ovan	**955**

Årsarbetstiden är din ordinarie arbetstid under närmaste året, dvs. 12 månader framåt, inklusive semester. Övertid, mertid med mera räknas inte som ordinarie arbetstid. Årsarbetstiden används för att beräkna ersättningen per dag om den ska tim./dagberäknas. Om den ordinarie arbetstiden varierar görs en genomsnittsberäkning. En normal 40-timmarsvecka motsvarar 2080 timmar eller 260 dagar

Flisen neden visar genomsnittlig årsarbetstid per handläggare.

Umeå Kommun, Bygglov, 2026

Åter till översikten

4. Lönekostnad och årsarbetskraft

I det här bladet beräknas den genomsnittliga lönen/år för en heltidsanställd handläggare

Lönekostnad Handläggare *Här anger du de personer som i någon omfattning arbetar med handläggning inom myndighetsområdet. Alternativt anger beräknad genomsnittlig årslön på en rad*	Total lönekostnad per per handläggare och år ink PO (kr)
Genomsnittlig årslön (inkl PO)	687 000
Genomsnittlig lönekostnad/handläggare (kr)	**687 000**

Ange myndighetsområdets antal årsarbetskrafter (budgeterat antal heltidstjänster för handläggare inom myndighetsområdet) text	87,30

Detta förs över till nästa steg	
Genomsnittlig lönekostnad per handläggare och år	**687 000 kr**
Myndighetsområdets antal årsarbetskrafter	**87,30 st**

Umeå Kommun, Bygglov, 2026

Åter till översikten

5. Gemensamma kostnader

Här beräknas verksamheternas gemensamma kostnader. Gemensamma kostnader finns ofta uppräknade i förvaltningens budget. Vissa av förvaltningens gemensamma kostnader hanteras på central nivå i kommunen. Förvaltningens andel av dessa kostnader bör tas med i beräkningen, även om de inte belastar den egna budgeten. Om det inte går att få fram kostnaderna, kan de uppskattas. Hör med ekonomiavdelningen eller motsvarande för att ta fram de tre första posterna, från den centrala budgeten. Nedanstående poster är exempel. Fyll i eller ta bort utifrån vad som är aktuellt för myndighetsområdet i fråga.

Gemensam kostnad	Belopp (kr)	Kommentar
Byggnadsnämndens verksamheters andel av "**Fördelade kostnader**" enligt SCB:s räkenskapssammandrag (RS)	2 750 000	*Hör med din ekonomiavdelning eller motsvarande för dessa kostnader. Här anger du förvaltningens andel av kommunens gemensamma funktioner, tjänster och lokaler. Det avser overheadkostnader för kommungemensam verksamhet som inte kan väljas bort, t.ex. kommunledning och central administration (telefon, data, IT), juridik, arkiv, telefonväxel etc.*
Byggnadsnämndens verksamheters andel av "**Kalkylerade kapitalkostnader**" enligt SCB:s räkenskapssammandrag (RS)	280 000	*Hör med din ekonomiavdelning eller motsvarande för dessa kostnader. Om ni har lokaler och inventarier som gemensamma nyttigheter, och inte har internhyror, ska ni fylla i denna ruta. Kalkylerade kostnader avser intern ränta och avskrivningar på byggnader och inventarier i byggnader.*
Byggnadsnämndens verksamheters andel av kostnader för KS- och KF-verksamhet	1 500 000	*Hör med din ekonomiavdelning eller motsvarande för dessa kostnader.*
Arbetsledning och administration för förvaltningen	17 550 000	*Här anger du chefens chefernas lönekostnader till den del som är arbetsledning samt administratörers lönekostnad, t.ex. förvaltningens assistenter och nämndsekreterare.*
Lokalhyror för förvaltningen	4 000 000	*Anges endast om förvaltningen budgeterar/faktureras för detta.*
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	680 000	*Städ- och renhållningstjänster etc om förvaltningen budgeterar/faktureras för detta.*
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	1 300 000	*Datorer som inte köpts in centralt, böcker, tidningar, elektronisk media, prenumerationer, laboratoriematerial, arbetskläder, skyddsmaterial etc. som förvaltningen budgeterar/faktureras för.*
Kontorsmaterial	100 000	*Trycksaker, IT-material, kontorsmaterial som förvaltningen budgeterar/faktureras för.*
Tele-, IT-kommunikation och postbefordran	350 000	*Porto, telefoni, IT- och datakommunikation som förvaltningen budgeterar/faktureras för.*
Egna verksamhetssystem	5 000 000	*Det som förvaltningen budgeterar/faktureras för.*
Kostnader för transportmedel	300 000	*Drivmedel, fordonsskatt, leasing/hyra av bilar, trängselskatt, övriga kostnader för transportmedel som förvaltningen budgetar/faktureras för.*
Utbildning/kompetensutveckling	1 600 000	*Avgifter för kurser etc. (inkl resor)*
Tillfälligt inhyrd personal	250 000	*Från bemanningsföretag etc. - konsulttjänster*

Summa (kronor):	**35 660 000**	

Summa förvaltningens kostnader	35 660 000	*Summering av förvaltningens kostnader*
Ange totalt antal årsarbetskrafter på förvaltningen	87	*Antal handläggare på förvaltningen*
Förvaltningens gemensamma kostnad per handläggare och	**408 477**	*Beräkning av gemensam kostnad per handläggare*

Myndighetsområdets specifika kostnader

Specifikation av de kostnader som enbart ska belasta det aktuella myndighetsområdet. Hit räknas t.ex. andelen av nämndens totala budget som avser myndighetsområdet i fråga, eller exempelvis kostsam utrustning som bara är till för det specifika myndighetsområdet. Nedanstående är exempel.

Myndighetsområdets specifika kostnader	Belopp (kr)
Nämndens kostnad	3 500 000
Provtagning	
Mätutrustning	
Myndighetsspecifika licenser och programvaror	
Summa (kronor):	**3 500 000**

Summa myndighetsområdets specifika kostnader	3 500 000	*Summering av myndighetsområdets specifika kostnader*
Antal årsarbetskrafter inom myndighetsområdet	87,30	*Från bladet "Lönekostnad och årsarbetskraft"*
Myndighetsområdets specifika kostnader per handläggare	**40 092**	*Beräkning (Myndighetsområdets specifika kostnader fördelat per handläggare)*

Antal årsarbetskrafter inom myndighetsområdet	87,30	*Från bladet "Lönekostnad och årsarbetskraft"*
Myndighetsområdets del av förvaltningens gemensamma kostnader	35 660 000	*Beräkning (kostnad per handläggare multiplicerat med myndighetsområdets antal årsarbetskrafter)*
Summa myndighetsområdets specifika kostnader	3 500 000	*Summering av myndighetsområdets specifika kostnader*
Summa gemensamma och myndighetspecifika kostnader	39 160 000	
Summa (kronor per handläggare):	448 568	

Detta är myndighetsområdets kostnader som överförs till nästa steg	→
Myndighetsområdets del av förvaltningens gemensamma kostnader per handläggare	**408 477**
Myndighetsområdets specifika kostnader per handläggare	**40 092**

Umeå Kommun, Bygglov, 2026

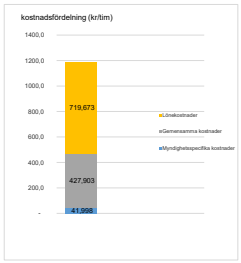
Åter till översikten

6. Resultat handläggningskostnad per timme

Genomsnittlig årslön per handläggare inkl po-tillägg	687 000 kr	*Från fliken"Lönekostnad och årsarbetskraft"*
Gemensam kostnad per handläggare (OH)	408 477 kr	*Från fliken "Gemensamma kostnader"*
Myndighetsspecifik kostnad handläggare	40 092 kr	*Från fliken "Gemensamma kostnader"*
Summa kostnader per handläggare	**1 135 568 kr**	
Handläggningstid (tim)	955 tim	*Från fliken "Genomsnittlig tid"*
Kostnader:	1 135 568 kr	= 1 190 kr/tim
Handläggningstimmar:	955 tim	

Resultatet av modellen ger följande handläggningskostnad

Handläggningskostnad per timme **1 190 kr**

Indexuppräkning

	2024	2025	2026	2027
Indexuppräkning år				
Indexuppräkning %	4,70%	0,30%	3,00%	3,40%
Index (kronor)	56 kr	4 kr	37 kr	44 kr
Indexuppräknad handläggningskostnad per timme	1 245 kr	1 249 kr	1 287 kr	1 330 kr

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

§ 208

Diarienr: KS-2025/00907

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa taxa för byggnadsnämndens verksamheter i enlighet med förslag från byggnadsnämnden.

Ärendebeskrivning

Byggnadsnämnden har i beslut den 2025-09-24 föreslagit kommunfullmäktige att fastställa nya taxor för nämndens verksamheter. För en sammanfattning av föreslagna ändringar, se Bilaga 1. protokollsutdrag med tjänsteskrivelse från Byggnadsnämnden. Enligt förslaget ska ny taxa gälla från den 1 jan 2026 och ersätter då tidigare beslut från 2025-06-16 § 127

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag Byggnadsnämnden
Bilaga 2. Förlag till taxa byggnadsnämndens verksamheter
Bilaga 3. Beräkning av taxa
Bilaga 4. Beräkning av handläggningskostnad

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
Byggnadsnämnden

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-11-11

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

§ 334

Diarienr: KS-2025/00907

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa taxa för byggnadsnämndens verksamheter i enlighet med förslag från byggnadsnämnden.

Ärendebeskrivning

Byggnadsnämnden har i beslut den 2025-09-24 föreslagit kommunfullmäktige att fastställa nya taxor för nämndens verksamheter. För en sammanfattning av föreslagna ändringar, se Bilaga 1. protokollsutdrag med tjänsteskrivelse från Byggnadsnämnden. Enligt förslaget ska ny taxa gälla från den 1 jan 2026 och ersätter då tidigare beslut från 2025-06-16 § 127

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag Byggnadsnämnden
Bilaga 2. Förlag till taxa byggnadsnämndens verksamheter
Bilaga 3. Beräkning av taxa
Bilaga 4. Beräkning av handläggningskostnad

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Byggnadsnämnden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-04

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-04

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/00948

Fyllnadsval; ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen, ersättare i personalnämnden; Carin Nilsson (S)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att utse Helena Smith (S) till ersättare i kommunfullmäktiges valberedning

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Charlotta Westerlund (S) till ledamot i kommunstyrelsen

Att utse Lena Karlsson Engman (S) till ersättare i kommunstyrelsen och att hon går in som sista kvinnliga ersättare för (S).

Att utse Christina Bernhardsson (S) till ersättare i personalnämnden.

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige beviljade 27 oktober 2025 Carin Nilssons (S) begäran om entledigande från uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen, ersättare i personalnämnden samt ordförande och ledamot i äldrenämnden.

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet 27 oktober 2025 om fyllnadsval av ordförande och ledamot i äldrenämnden.

Beredningsansvariga
Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Helena Smith, Charlotta Westerlund, Lena Karlsson Engman, Christina Bernhardsson
Lönesupport, Troman

Förnamn, Efternamn	Sofia Gustafsson
Befattning	Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 33

Diarienr: KS-2025/00948

Fyllnadsval; ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen och ersättare i personalnämnden; Carin Nilsson (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Charlotta Westerlund (S) till ledamot i kommunstyrelsen

Att utse Lena Karlsson Engman (S) till ersättare i kommunstyrelsen och att hon går in som sista kvinnliga ersättare för (S).

Att utse Christina Bernhardsson (S) till ersättare i personalnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 27 oktober 2025 Carin Nilssons (S) begäran om entledigande från uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen, ersättare i personalnämnden samt ordförande och ledamot i äldrenämnden.

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet 27 oktober 2025 om fyllnadsval av ordförande och ledamot i äldrenämnden.

Kommunfullmäktige har nu att förrätta resterande fyllnadsval.

Kommunfullmäktiges valberedningen bereder inte fyllnadsval till valberedningen och därför hanteras det valet direkt i kommunfullmäktige.

Beredningsansvariga

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunfullmäktiges valberedning 2025-11-24

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Helena Smith

Charlotta Westerlund

Lena Karlsson Engman

Christina Bernhardsson

Lönesupport, Troman

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-04

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/00948

Fyllnadsval; ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen, ersättare i personalnämnden; Carin Nilsson (S)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att utse Helena Smith (S) till ersättare i kommunfullmäktiges valberedning

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Charlotta Westerlund (S) till ledamot i kommunstyrelsen

Att utse Lena Karlsson Engman (S) till ersättare i kommunstyrelsen och att hon går in som sista kvinnliga ersättare för (S).

Att utse Christina Bernhardsson (S) till ersättare i personalnämnden.

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige beviljade 27 oktober 2025 Carin Nilssons (S) begäran om entledigande från uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ledamot i kommunstyrelsen, ersättare i personalnämnden samt ordförande och ledamot i äldrenämnden.

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet 27 oktober 2025 om fyllnadsval av ordförande och ledamot i äldrenämnden.

Beredningsansvariga
Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Helena Smith, Charlotta Westerlund, Lena Karlsson Engman, Christina Bernhardsson
Lönesupport, Troman

Förnamn, Efternamn	Sofia Gustafsson
Befattning	Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-12

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/01018

Valärende; Styrelseledamöter och lekmannarevisorer, Visit Umeå AB

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Mikael Berglund (S) till ledamot och ordförande för perioden 2026-01-01 - 2026-12-31

Att utse Maja Westling Palmberg (C) till ledamot och vice ordförande för perioden 2026-01-01 - 2026-12-31

Att utse Annika Ljungblad till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Att utse Peter Juneblad till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Att utse Sara Johansson till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Att utse Mona Lidén till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2026-12-31

Att utse Christoffer Boman till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Ärendebeskrivning
Från och med 1 januari 2026 är Visit Umeå AB helägt av Umeå kommunföretag. Det innebär att kommunfullmäktige har att utse styrelseledamöter till bolaget.

Beredningsansvariga
Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Mikael Berglund
Maja Westling Palmberg
Peter Juneblad
Annika Ljungblad, UPAB
UKF för utskick till berörda
Troman

Förnamn, Efternamn — Sofia Gustafsson
Befattning — Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 34

Diarienr: KS-2025/01018

Valärende; Visit Umeå AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Mikael Berglund (S) till ledamot och ordförande för perioden 2026-01-01 - 2026-12-31

Att utse Maja Westling Palmberg (C) till ledamot och vice ordförande för perioden 2026-01-01 - 2026-12-31

Att utse Annika Ljungblad till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Att utse Peter Juneblad till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Att utse Sara Johansson till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Att utse Mona Lidén till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2026-12-31

Att utse Christoffer Boman till ledamot för perioden 2026-01-01 – 2027-12-31

Ärendebeskrivning

Från och med 1 januari 2026 är Visit Umeå AB helägt av Umeå kommunföretag. Det innebär att kommunfullmäktige har att utse styrelseledamöter till bolaget.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunfullmäktiges valberedning 2025-11-24

Beslutet ska skickas till

Mikael Berglund

Maja Westling Palmberg

Peter Juneblad

Annika Ljungblad, UPAB

UKF för utskick till berörda

Troman

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00099

Anmälningsärenden 2025-11-24

Motioner
Dnr KS-2025/00999
Motion 37/2025: Inför avgiftsfria resor till och från LSS-fritids; Liv Zetterberg (V) och Linda Lotare (V)

Dnr KS-2025/01006
Motion 38/2025: Synliggör kostnaden för möten inom kommunen; Elmer Eriksson (M)

Dnr KS-2025/01007
Motion 39/2025: Barnrättsstrateg för våra barns rätt; Tobias Holmbom (V)

Dnr KS-2025/01010
Motion 40/2025: Försänkning av gatstenar vid alla övergångsställen; Elmer Eriksson (M)

Dnr KS-2025/01042
Motion 41/2025: Inför hyggesfritt skogsbruk i kommunens skogar; Bore Sköld (V)

Beslut om efterträdarval i kommunfullmäktige
Ny ledamot: Jens Backman
Avgången ledamot: Carin Elisabet Nilsson
Ny ersättare: Catarina Holmberg
Diarienummer: KS-2025/00948

Statistik ej verkställda beslut
Statistikrapport ej verkställda beslut SoL individ- och familjenämnden
Diarienummer: KS-2025/00027-5

Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS individ- och familjenämnden
Diarienummer: KS-2025/00027-6

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Försänkning av gatstenar vid alla övergångsställen

Tillgänglighet i den offentliga miljön är en grundläggande fråga för ett inkluderande samhälle. I Umeå finns fortfarande många övergångsställen där gatstenar och kantstenar inte är tillräckligt försänkta. Detta skapar svårigheter för personer som använder rullstol, rollator eller barnvagn, och i vissa fall innebär det även en direkt säkerhetsrisk.

Vid vinterväglag och halka blir dessa ojämnheter ännu mer problematiska, särskilt för äldre och personer med nedsatt rörlighet. En konsekvent försänkning av gatstenar vid samtliga övergångsställen skulle därför vara ett enkelt och konkret steg mot ökad trygghet och tillgänglighet i hela kommunen.

Förutom att det är en fråga om trygghet och framkomlighet handlar detta också om lika rätt till den offentliga miljön – något som är en självklar del i Umeås ambition om att vara en inkluderande och tillgänglig kommun.

Med anledning av ovan föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar:

att uppdra till tekniska nämnden att inventera samtliga övergångsställen i kommunen.

att genomföra försänkning av gatstenar och kantstenar vid samtliga övergångsställen så att de blir fullt tillgängliga för rullstolsburna, rollatoranvändare och barnvagnar.

att arbetet ska påbörjas under kommande budgetår och integreras i ordinarie underhållsplanering av gator och gångbanor.

Umeå, 2025-11-07

Elmer Eriksson
Kommunfullmäktigeledamot (M)

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-11-06

Barnrättsstrateg för våra barns rätt

Den 1 januari 2020 blev det lag att barnkonventionen ska tillämpas fullt ut. Det innebär bland annat att barns bästa ska beaktas vid alla beslut som rör dem och att rätten till delaktighet och inflytande måste tillgodoses. Att beakta barns perspektiv och barnrättsperspektivet är därmed en lagstadgad förpliktelse. För att uppfylla denna lagstiftning krävs strukturer som säkerställer att barns rättigheter inte blir beroende av vilken nämnd eller förvaltning som är ansvarig.

I Umeå kommun finns i dagsläget svagheter i hur barnkonventionens förpliktelser tillämpas övergripande och konsekvent. Kommunens olika nämnder arbetar i varierande grad med barnrättsfrågor. Vissa har starka rutiner, god kunskap och ett tydligt barnrättsfokus, medan andra saknar systematiska metoder för exempelvis genomförandet av barnkonsekvensanalyser och barns insyn och delaktighet i beslut som påverkar dem. I beslutsunderlagen kan det ibland saknas en fullgod analys av hur barn påverkas och det finns inte alltid en enhetlig strategi för hur barns delaktighet ska säkras. Utan en tydlig central samordning och specialiserad funktion har arbetet blivit splittrat, där goda initiativ drivs på enskilda håll men utan sammanhållen effekt eller förutsägbarhet. Vänsterpartiet föreslår därför att Umeå kommun inrättar en barnrättsstrategstjänst, med uppdrag att arbeta kommunövergripande med att säkerställa barnkonventionens principer och krav. Barnrättsstrategen skulle ha i uppdrag att stödja nämnder och förvaltningar i utformandet av barnkonsekvensanalyser, att bidra till att rutiner, riktlinjer och policys utformas med barnrättsperspektiv, att följa upp och utvärdera hur beslut påverkar barns rättigheter samt att sprida och utveckla kompetens bland tjänstemän och förtroendevalda. I många kommuner och regioner finns redan liknande funktioner som kan tjäna som goda exempel.

I Region Värmland finns en barnrättsstrateg som planerar, genomför och följer upp aktiviteter i enlighet med barnkonventionen, ansvarar för att skapa en handlingsplan och samordna barnrättsombud samt nätverk. I Mönsterås kommun fungerar ett barnrättsteam under ledning av barnrättsstrateg, med uppdrag att arbeta strategiskt och kommunövergripande för barns rättigheter och delaktighet. I Sigtuna har alla kommunala förvaltningar en utsedd barnrättsstrateg/nätverk och där finns en handlingsplan och regelbundna möten mellan strateger för att säkerställa samordning och helhetsperspektiv. Dessa exempel visar att modellen är genomförbar och skapar mer systematik, bättre uppföljning och tydligare ansvar än då frågorna ligger utspridda.

Vänsterpartiet anser att Umeå behöver en sådan kärnfunktion för att kunna leva upp till barnkonventionens krav på ett konsekvent och rättssäkert sätt över hela kommunen. På så vis kan vi stärka barns inflytande och trygghet och skapa större likvärdighet mellan nämnder och förvaltningar.

Vänsterpartiet yrkar:

1. att Umeå kommun tillsätter en tjänst som barnrättsstrateg med kommunövergripande ansvar för barnkonventionens implementering.
2. att tjänstebeskrivningen utformas i enlighet med intentionerna beskrivna ovan.

Tobias Holmbom
Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-10-30

Inför avgiftsfria resor till och från LSS-fritids

Barn med funktionsnedsättning som går i anpassad grundskola kan, precis som andra barn, gå på fritids innan och efter skoldagen. Äldre barn som går anpassad skola eller anpassad gymnasieskola kan istället vara på korttidstillsyn enligt LSS §9:7 – så kallat LSS-fritids. Ungdomar över 13 år med beslut om LSS-fritids har hittills haft möjlighet att åka taxi mellan hemmet och LSS-fritids. I dagsläget handlar det om 44 ungdomar i Umeå kommun. I juni tog Individ- och familjenämnden beslut om att avskaffa sådana resor, som en kostnadsbesparing. Istället hänvisas till att ungdomarna ska åka kollektivtrafik, till föräldrars ansvar för skjutsning, och till möjligheten att ansöka om färdtjänst. För många ungdomar i den här gruppen är det uteslutet att åka kollektivt. De behov som från början gör att man är i behov av LSS-fritids, det vill säga exempelvis fysiska, intellektuella eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, gör också att kollektivtrafiken i praktiken inte är tillgänglig.

De barn som beviljas LSS-fritids har omfattande behov av stöd, och många familjer kämpar för att få vardagen att fungera. Att nu lägga över ansvaret för transporterna på föräldrarna innebär en stor utmaning, både praktiskt och ekonomiskt. Föräldrar till barn med funktionsnedsättning är överrepresenterade i statistik över sjukskrivningar och upplevd stress, och har på gruppnivå lägre inkomst än andra, eftersom man ofta inte kan förvärvsarbeta i samma utsträckning. Många familjer har inte valt korttids själva, utan blivit hänvisade till den verksamhet som kan möta barnets behov, oavsett avstånd. Förutsättningarna ser alltså helt annorlunda ut jämfört med andra familjer där man har möjlighet att välja den skola och fritidsverksamhet som fungerar bäst utifrån det logistiska vardagspusslet. Om föräldrar behöver skjutsa till LSS-fritids kan det betyda längre vistelsetider på korttids för ungdomarna, eftersom föräldrarna får restid, vilket i sin tur kan betyda behov av utökade öppettider på korttids, och därmed utökad bemanning. För ungdomar — med eller utan funktionsnedsättning — är tonåren dessutom en tid då man inte alltid ska behöva vara beroende av sina föräldrar. Att kunna ta sig till fritids utan att bli skjutsad av sina föräldrar, är ett sätt att vara mer självständig och få öva sig inför vuxenlivet. Till skillnad från fritidstaxi, som hittills varit kostnadsfri, bekostar resenären själv till stor del färdtjänstresorna. Vissa familjer kommer inte att beviljas färdtjänst, med hänvisning till att det är föräldrarnas ansvar att skjutsa. För de som har möjlighet att få färdtjänst innebär själva ansökningsförfarandet ytterligare osäkerhet och ökad administration, jämfört med dagens system.

Det finns exempel på kommuner som erbjuder resor till och från LSS-fritids innan och efter skolan och på lov som skolskjuts, och andra som gör det efter beslut enligt 4 kap. 2§ Socialtjänstlag (2001:453) (numera 11 kap. 4§ Socialtjänstlag (2025:400)). Alla barn och ungdomar i Umeå kommun borde ha möjlighet att ta sig till och från skola och fritids på ett säkert och likvärdigt sätt, oavsett funktionsvariation eller var de bor. Barn och ungdomar som går på LSS-fritids har inte en jämförbar situation med andra barn i samma ålder som inte går på LSS-fritids, och missgynnas av den bristande tillgänglighet som beslutet att avskaffa taxiresor innebär. Vänsterpartiet yrkar därför:

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder och presenterar ett förslag till politiskt beslut för hur kommunen kan tillgodose behovet av avgiftsfri transport till och från så kallat LSS-fritids

att utredningen ska inkludera, men inte nödvändigtvis begränsas till, en beskrivning av hur behovet skulle kunna tillgodoses enligt Socialtjänstlagen, samt som en del av skolskjutsen

Liv Zetterberg
Linda Lotare Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-11-13

Inför hyggesfritt skogsbruk i kommunens skogar

Umeå kommun är en betydande markägare med ett stort skogsinnehav. Kommunens skogar sköts idag i huvudsak enligt två modeller: tätortsnära skogsskötsel och produktionsinriktat trakthyggesbruk. Trakthyggesbruket, där stora skogsytor kalavverkas och återplanteras, leder till en rad negativa följder för biologisk mångfald, rekreationsvärden och landskapsbild. Marken utarmas, koldioxid frigörs och skogens sociala värden minskar. Detta motverkar både lokala miljömål och nationella klimatmål. Skogen har stor potential att fungera som kolsänka. Hur skogen brukas avgör hur mycket kol som binds i mark och biomassa. Kontinuitetsskogsbruk – även kallat hyggesfritt skogsbruk – innebär att skogen alltid hålls trädbevuxen och att uttag sker genom selektiv avverkning. Detta gynnar både återväxt, rekreationsvärden och långsiktig kolinlagring. Forskning från bland annat Lunds universitet visar att hyggesfritt skogsbruk ger större samhällsnytta än kalhyggesbaserat skogsbruk, sett till klimatpåverkan, vattenkvalitet, biodiversitet och sociala värden. Kontinuitetsskogsbruk skapar mer varierade och motståndskraftiga skogar med bättre förutsättningar att klara klimatförändringarnas ökade risker för torka, stormskador, insektsangrepp och brand. Skogar med olikåldriga träd och större inslag av lövträd har högre ekologisk resiliens och kan samtidigt ge en stabil virkesintäkt över tid.

Flera kommuner har redan infört hyggesfritt skogsbruk i sina skogar, bland annat Göteborg och Luleå. Erfarenheterna visar att hyggesfritt inte behöver innebära minskad avkastning – i Göteborg har det tvärtom lett till högre ekonomisk avkastning. Men även det privata skogsbruket utgör en stor del av Umeås produktiva skogsmark. I Norrtälje har kommunen sedan 2018 arbetat framgångsrikt med stödåtgärder för privata skogsägare som vill ställa om sitt skogsbruk. Genom rådgivning, kurser och hjälp med planering har fler skogsägare kunnat övergå till hyggesfritt skogsbruk utan att äventyra ekonomin. Erfarenheten är tydlig: omställningen blir både lättare och mer attraktiv med lokalt stöd.

Umeå kommun har nu möjlighet att både gå före i sin egen skogsförvaltning och samtidigt underlätta för andra markägare att göra samma resa. Detta skulle bland annat öka den biologiska mångfalden i kommunens skor, minska utsläppen av växthusgaser och stärka skogens motståndskraft mo klimatpåverkan. Det skulle dessutom höjda skogens rekreations- och upplevelsevärde samt främja naturturism och friluftsliv.

Vänsterpartiet yrkar:

1. att Umeå kommun inför en skogsbruksplan baserad på hyggesfritt kontinuitetsskogsbruk för hela sin kommunägda skogsmark, med ökad andel löv- och blandskogar och främjande av naturlig föryngring.

2. att skogar med höga naturvärden undantas från brukande och skyddas långsiktigt.

3. att Umeå kommun utreder former för stöd till privata skogsägare som vill ställa om till hyggesfritt skogsbruk, exempelvis genom rådgivning, kursverksamhet eller samverkansinsatser.

Bore Sköld
Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Synliggör kostnaden för möten inom kommunen

Möten utgör en stor del av många kommunanställdas arbetsdag. De kan ofta vara nödvändiga, men alltför många möten tenderar att vara ineffektiva eller rent ut av onödiga. Det kan då ta tid och fokus från viktiga arbetsuppgifter som behöver genomföras. Möten ska genomföras på ett effektivt sätt, annars riskerar de att bli en onödig kostnad och slösa bort medarbetarnas tid. Talesättet *”tid är pengar”* är i högsta grad relevant även inom offentlig verksamhet.

Ett exempel på en kommun som har arbetat med just detta är Huddinge. Där har kommunen synliggjort kostnaden för varje möte genom att göra ett programmeringstillägg till Outlook. Vid varje mötesinbjudan räknas kostnaden ut för att hålla möten. Ju fler deltagare och ju längre mötestiden är, desto högre är kostnaden. Syftet med kostnadsberäkningen är att det ska väcka tankar hos den som kallar till ett möte*: Behövs verkligen det här möten? Är rätt personer inbjudna? Finns det en tydlig dagordning?*

Umeå kommun borde följa Huddinges exempel och införa ett liknande system för att beräkna kostnaden för möten. En sådant verktyg gör det möjligt att synliggöra de dolda kostnaderna för möten och på så vis effektivisera mötesformerna, minska onödig mötestid och frigöra tid för kärnverksamhet. Det skulle på sikt kunna leda till en förbättrad möteskultur inom kommunens organisation och därmed en bättre arbetsmiljö.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar

att Umeå kommun inför ett system för att beräkna kostnaden för mötesbokningar i Outlook

att den totala kostnaden för kommunens möten ska redovisas årligen

Umeå 2025-11-05

Elmer Eriksson, kommunfullmäktigeledamot (M)

Länsstyrelsen
Västerbotten

Protokoll

Datum
2025-11-06

Diarienummer
9966-2025

Umeå kommun
ksdiarium@umea.se

Ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbottens län beslutar att utse ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 6 november 2025 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Umeå kommun
Valkrets: Umeå centrala
Parti: Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
Ny ledamot: Jens Backman
Avgången ledamot: Carin Elisabet Nilsson
Ny ersättare: Catarina Holmberg

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Umeå kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Carin Elisabet Nilsson har avsagt sig uppdraget.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Begäran om entledigande hos fullmäktige

Om du av någon anledning inte vill vara ledamot eller ersättare för ledamot i fullmäktige ska du vända dig till fullmäktige i den kommun eller region som du blivit utsedd i och begära att du önskar avgå.

När fullmäktige beslutat om ditt entledigande kommer länsstyrelsen att utse en ny ledamot eller ersättare.

Om du däremot anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt på något sätt, t.ex. att beslutat om att fastställa valresultatet inte har följts när en ny ledamot eller ersättare har utsetts, kan du överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Du kan överklaga beslutet

Se nedan information om hur du överklagar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Moa Garpebring med chefsjurist Per Lundström som föredragande.

Kopia till

Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
Jens Backman
Catarina Holmberg

Du kan överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprövningsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 9966-2025.

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

§ 235

Diarienr: IFN-2025/00031

Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS individ- och familjenämnden 2025

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt LSS.

Individ- och familjenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Från och med 2008-07-01 gäller, enligt 28 h § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), följande beträffande ej verkställda gynnande beslut. ”Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Nämnden ska till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf ska ske en gång per kvartal.”

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Statistikrapport LSS 2025-06-30

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Anna-Karin Sjögren Näs, Koordinator

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen

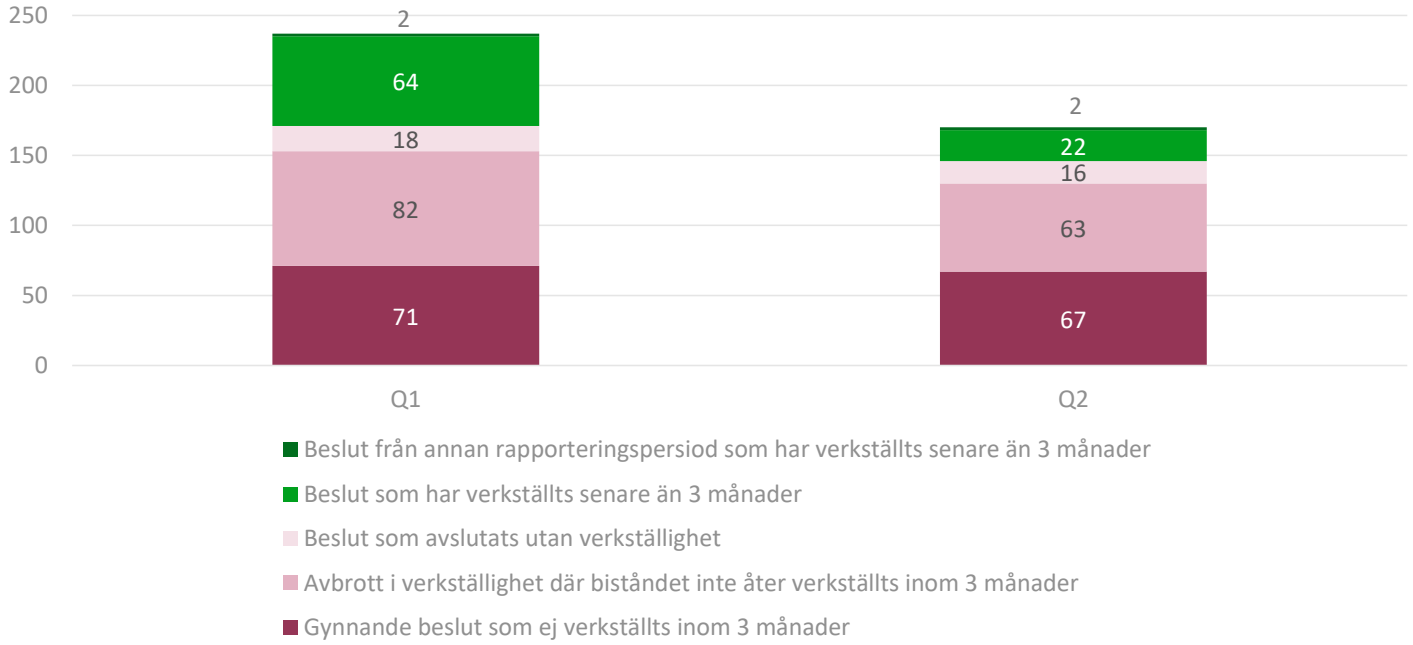
Ej verkställda beslut

Sammanställning av rapportering kvartal 2 2025

Funktionshindersomsorg (LSS)

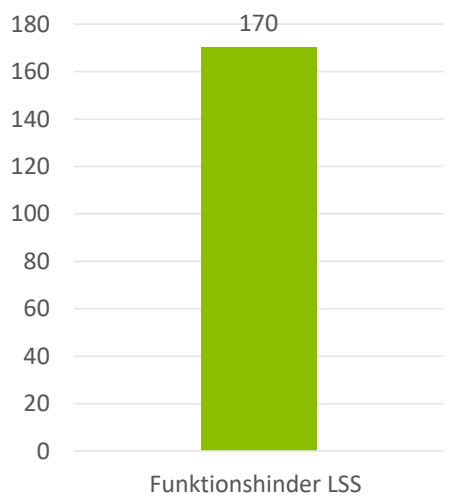
UMEÅ KOMMUN

Jämförelse Q1 – Q2

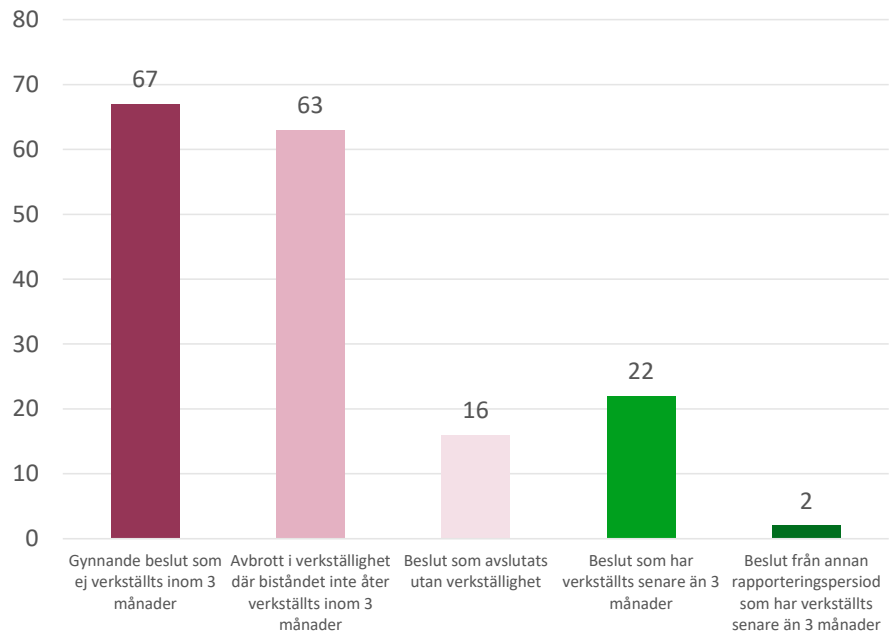

LSS

Område

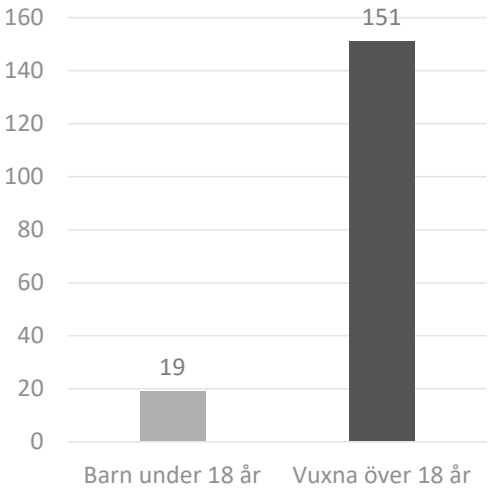

Typ av rapport

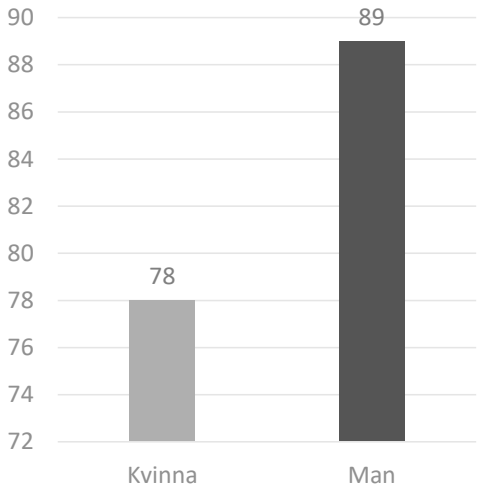

LSS

Fördelning barn/vuxna

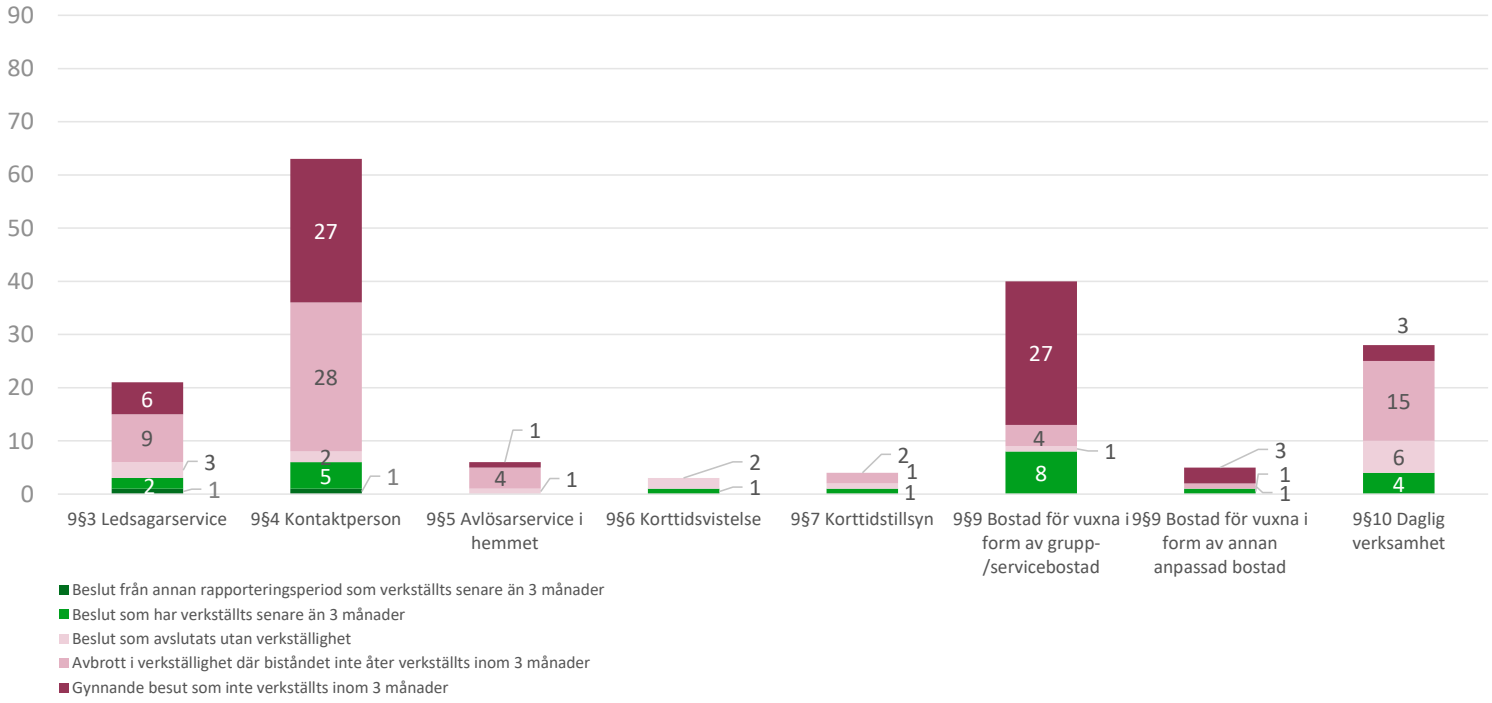

Fördelning kön

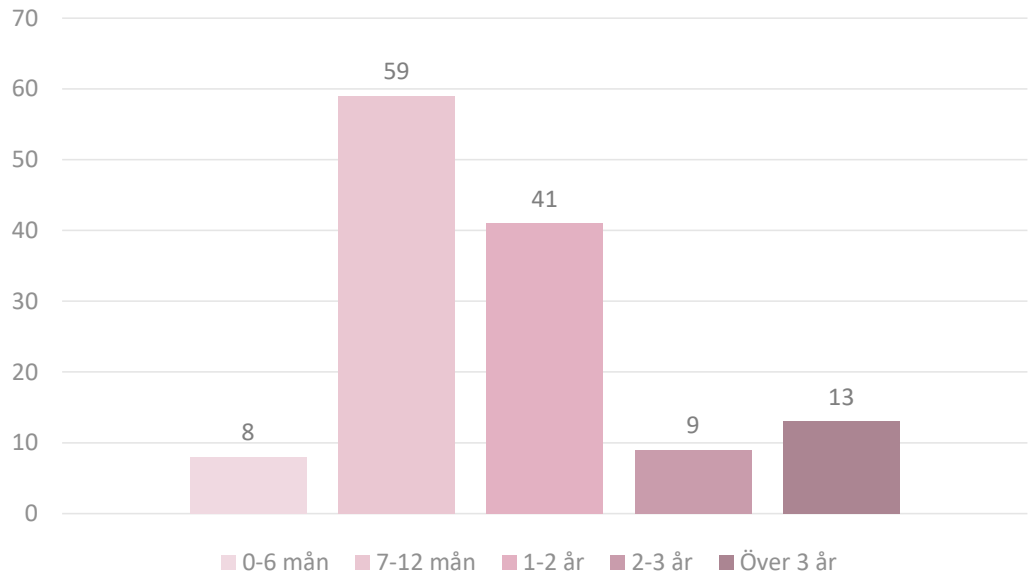
Funktionshinder LSS

LSS

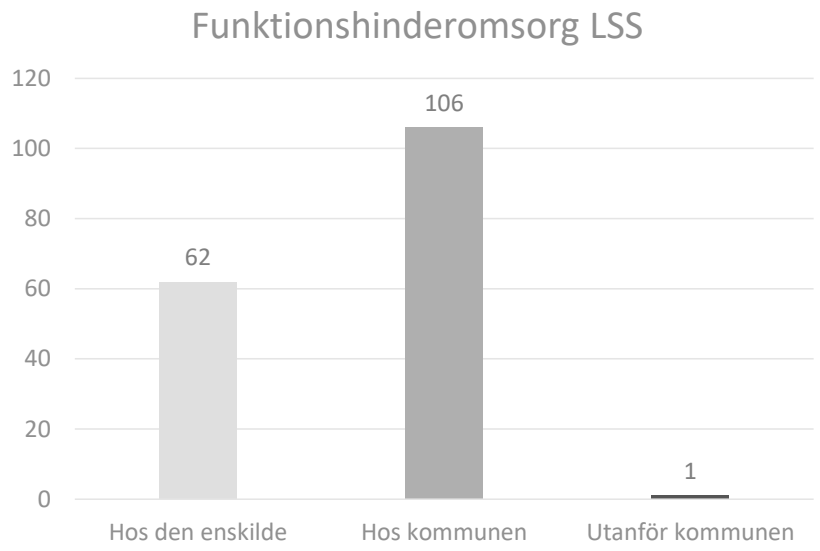

Väntetid ej verkställda beslut (2025-06-30)

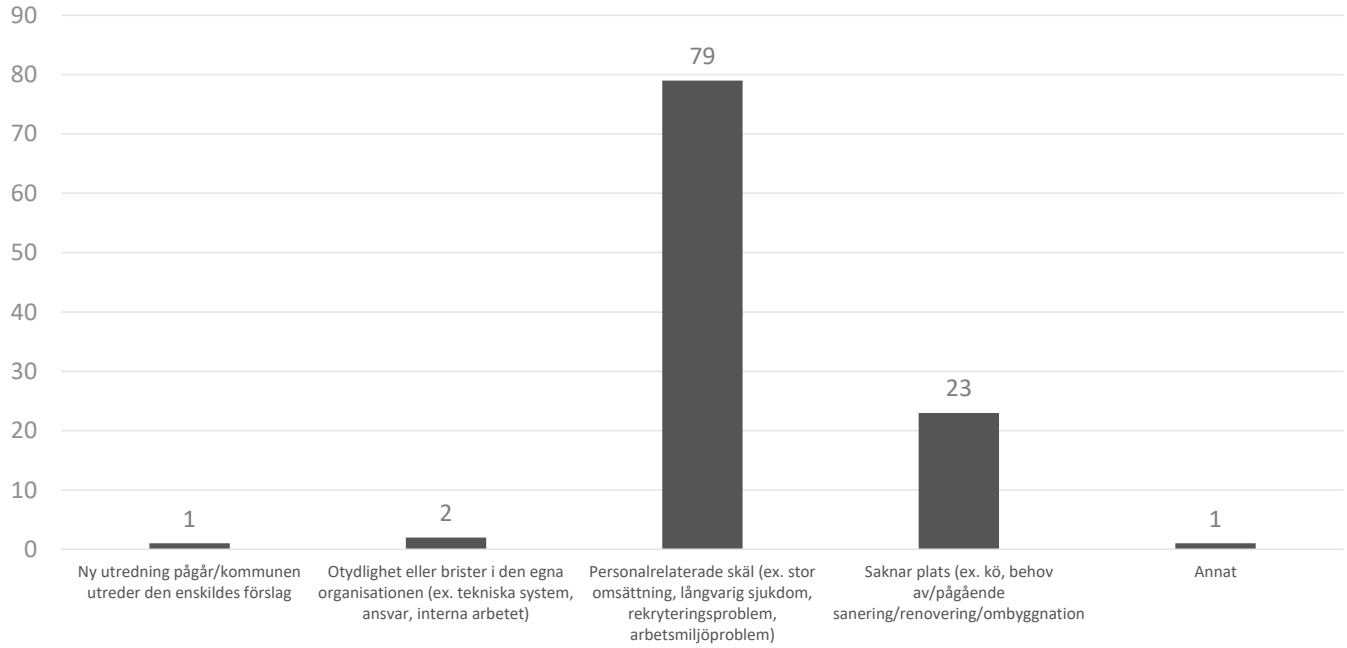
LSS

Orsaker

Funktionshinderomsorg LSS
120
100
80
60
40
20
0
62
106
1
Hos den enskilde
Hos kommunen
Utanför kommunen

Orsaker hos kommunen

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

§ 234

Diarienr: IFN-2025/00030

Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL individ- och familjenämnden 2025

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt SoL.

Individ- och familjenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Från och med 2006-07-01 gäller, enligt 16 kap 6h § socialtjänstlagen, följande beträffande ej verkställda gynnande beslut: ”Socialnämnden skall till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Nämnden skall till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf skall ske en gång per kvartal.”

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2025-06-30

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Anna-Karin Sjögren Näs, koordinator

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen

Ej verkställda beslut

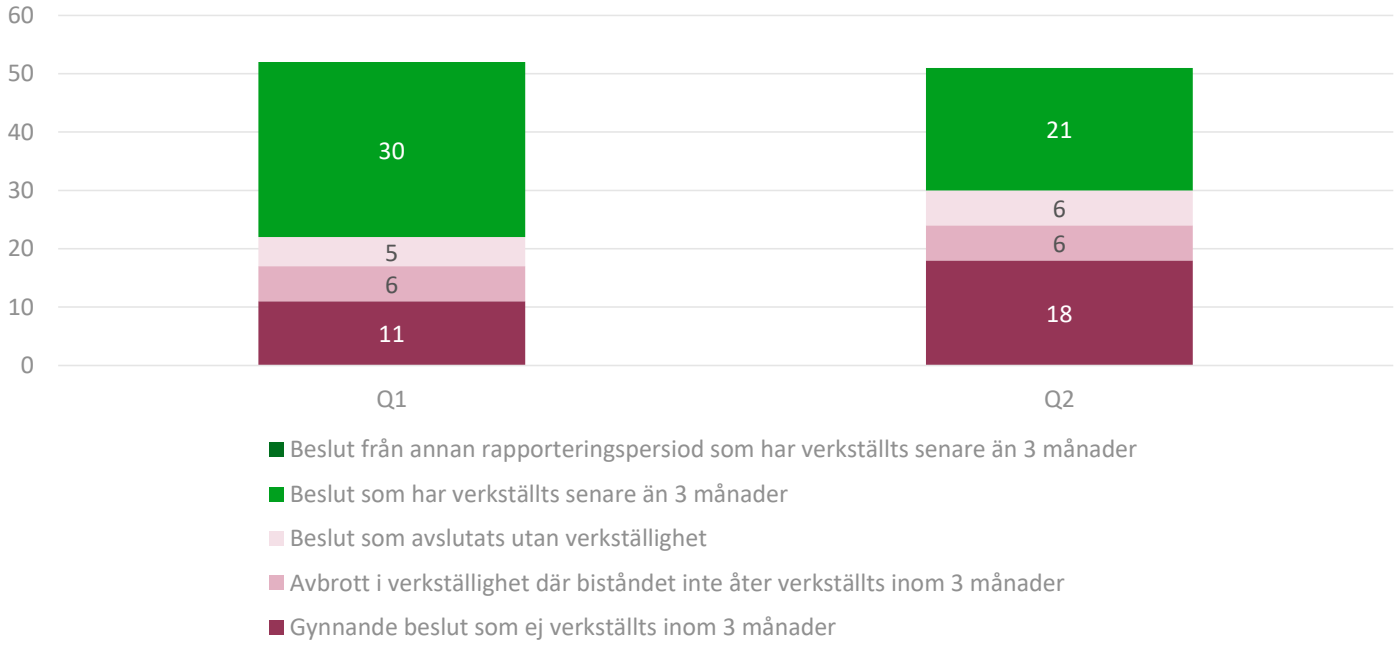
Sammanställning av rapportering kvartal 2 2025

Individ- och familjeomsorg (SoL)

Funktionshinderomsorg (SoL)

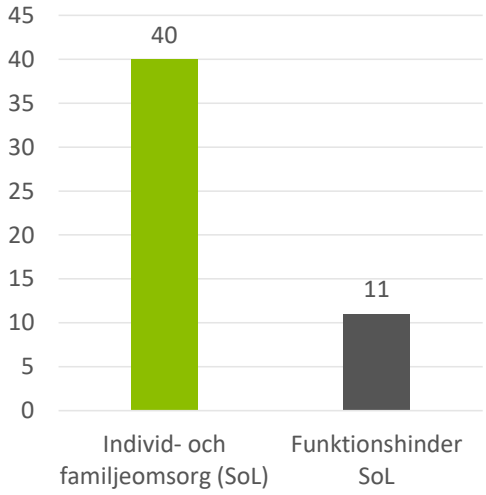
UMEÅ KOMMUN

Jämförelse Q1 – Q2

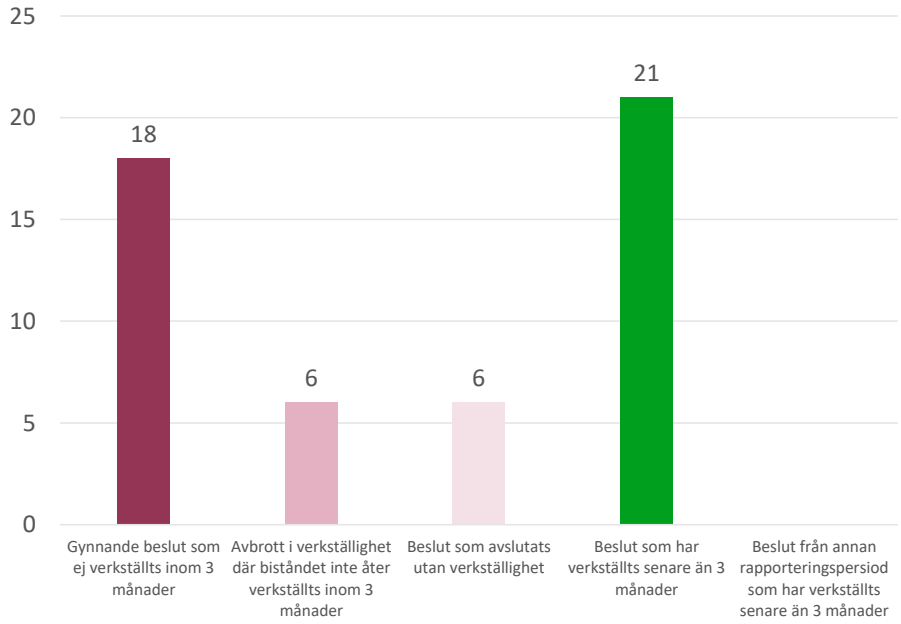

SoL

Område

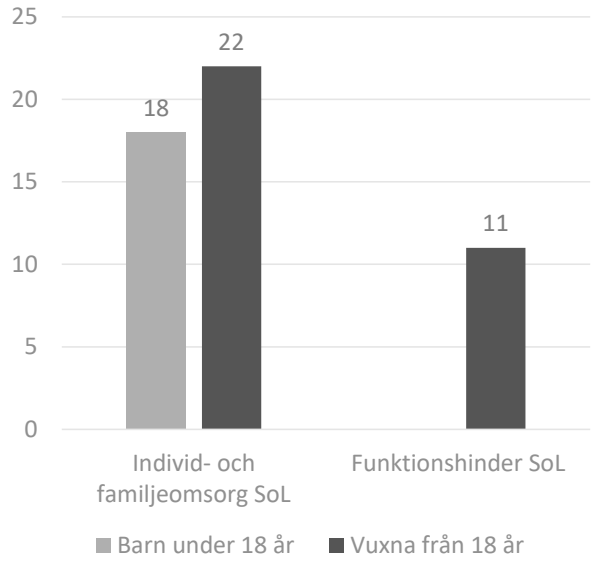

Typ av rapport

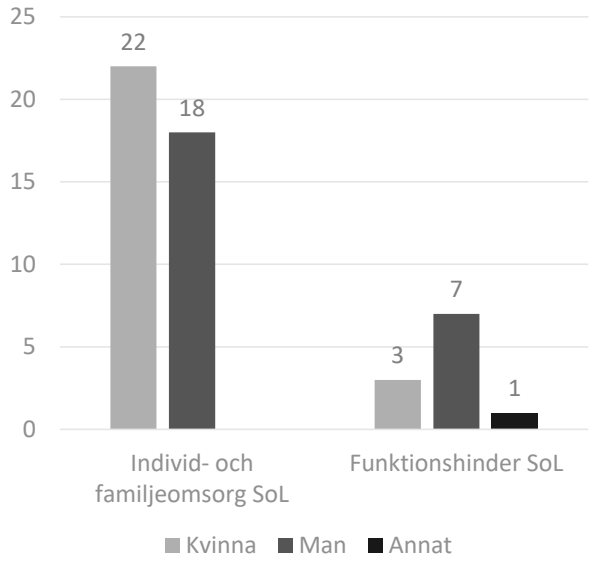

SoL

Fördelning barn/vuxna

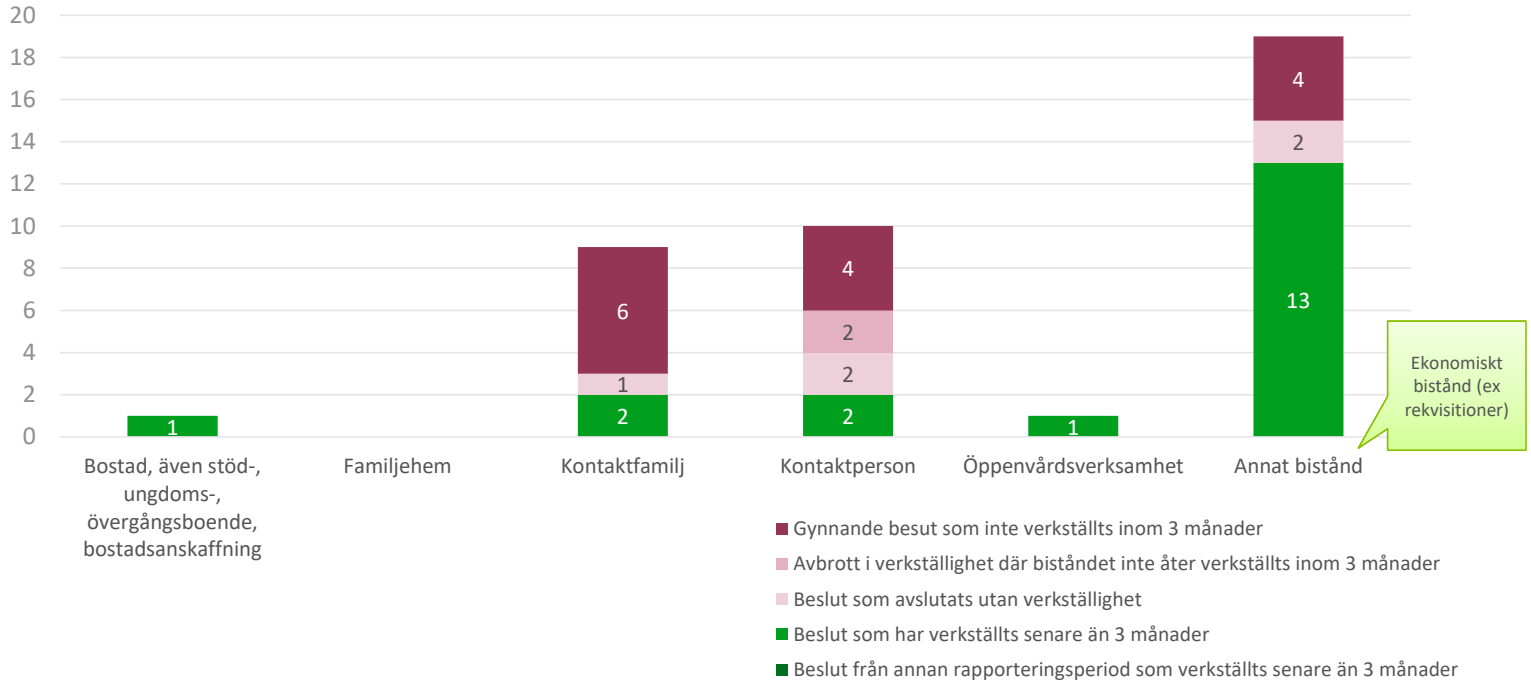

Fördelning kön

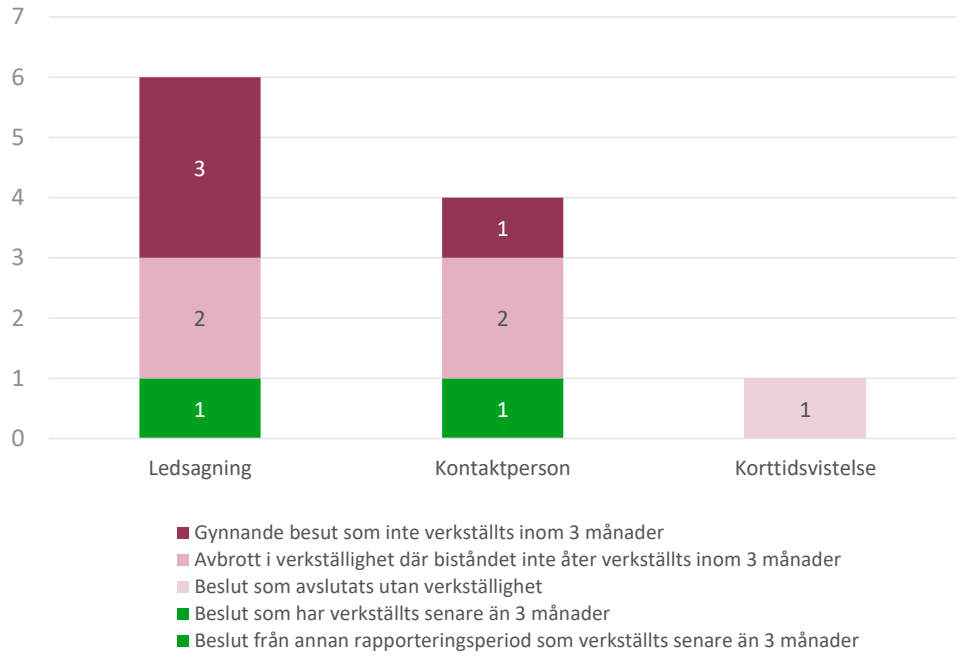
Individ- och familjeomsorg

SoL

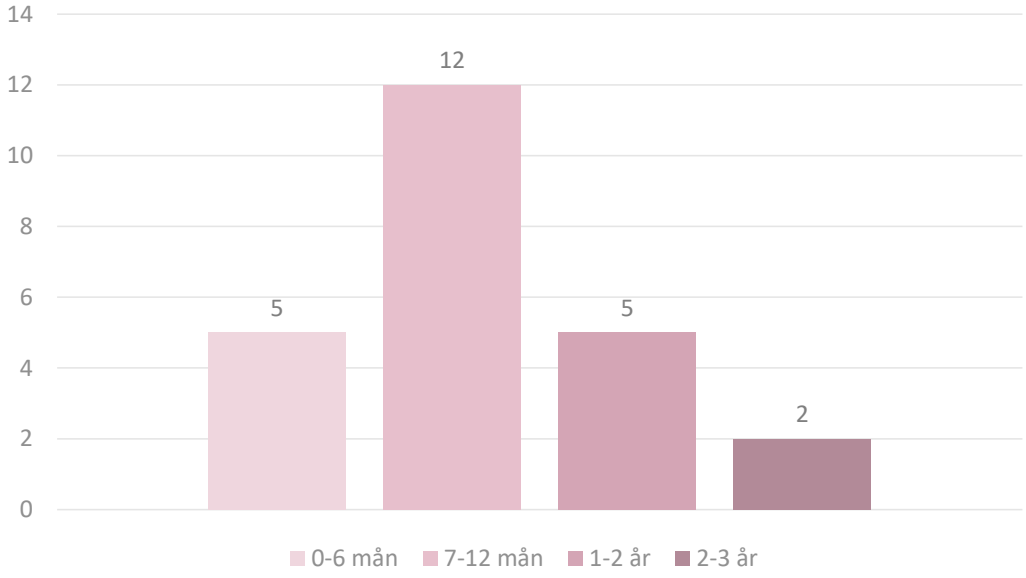
Funktionshinder SoL

SoL

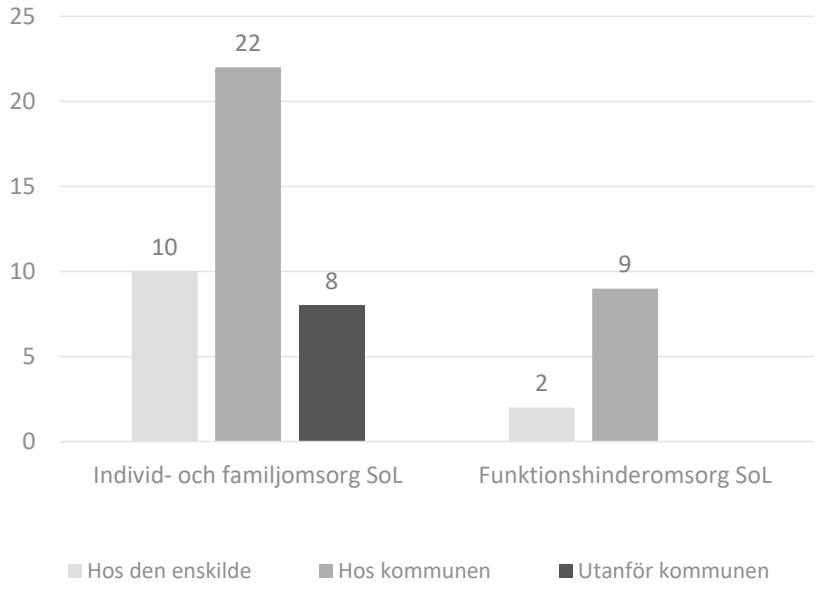

Väntetid ej verkställda beslut (2025-06-30)

SoL

Orsaker

25
20
15
10
5
0
22
10
8
2
9
Individ- och familjomsorg SoL
Funktionshinderomsorg SoL
Hos den enskilde
Hos kommunen
Utanför kommunen

Orsaker hos kommunen

SoL

